FLAMINII PARISII EPISCOPI BITONTINI DE CONFIDENTIA BENEFICIALI PROHIBITA TRACTATVS

In quo plene explicantur Constitutiones Pij Quarti, & Pij Quinti Sum. Pont. ad hoc editæ.

Indice primo Quæstionum, altero deinde sententiarum, ac verborum copiosissimo adiecto.

AD PETRVM ALDOBRANDINVM S.R.E. CARDINALEM AMPLISSIMVM.

Cum Priuilegio, & Superiorum Permissu.

ROMÆ, Ex Typographia Gulielmi Facciotti. M. D. XCV.
Ad instantiam Ioannis Angeli Ruffinelli.

PETRO ALDOBRANDINO S.R.E. CARDINALI AMPLISSIMO.

FLAMINIVS PARISIVS Episcopus Bitontinus. S.P.D.

SECVNDO de Resignatione Beneficiorum volumine, (quod nuper CLEMENTIS VIII. P.O.M. Patrui tui nomine insignitum a me in lucem emissum est) cum de Simoniacis Confidentijs Tractatum pollicitus fuissem, illum idem clausit annus, qui meæ iuris Pontificij interpretationi in publico Romanorum Gymnasio finem imposuit. Et tunc quidem statim Typographo tradidi, qui, me ab Vrbe absente, rem in longum distulit. Nunc autem cum typis excusus, hominum manibus, atque omnium oculis esset subijciendus, alicuius (vt moris est) Principis Viri auspicio indigebat: Quem dum inuestigo, perexiguam expertus sum difficultatem. Mihi enim, Cardinalis Amplissime, præ cæteris oblatus es, tum quia multis abhinc annis, non solum tui, sed etiam PETRI Aldobrandini, optimi quidem, ac diuini humanique iuris peritissimi viri, genitoris tui, obseruantissimus extiti, tum quia omnia quæ ex meis studijs, laboribusque promanare possunt, S. D. N. CLEMENTI VIII. Patruo tuo P. O. M. (a quo ad Episcopatus apicem assumptus fui) me debuisse, ac debere fateor; eoque magis, cum ipsum aliorum eruditissimum, innumerisq. præditum virtutibus sacræ Rotæ Audirorem, deinde Datatium, postea S.R.E. Cardinalem, summum deniq. Pænitentiarium, electum fuisse; Aliorum prudentissimum quamplurimos pro Christiana Republica labores subijsse, inter quos celeberrimam illam vtilissimamque Polonicam legationem; Aliorum denique sanctissimum, ac vigilantissimum, summis sacri Cardinalium Collegij consensu, concordia, plausuque, Vrbis, immo Orbis totius exultatione ad Petri Cathedram assumptum: Nunc autem illa sedentem incredibilem erga Deum pietatem, quam quotidianis sacrificijs, assiduis orationibus,

continuis ieiunijs, pijsque lacrymis apparuisse, atque apparere nil dubium est; Ardentem erga Orthodoxam fidem zelum, quem cunctos, hæretica prauitate detentorum ad Catholicæ Matris Ecclesiæ gremium reuocatio, Turcarumque furorem ac tyrannidem, missis in Pannoniam auxiliaribus exercitibus, reprimendi studium docet; erga populos benignitatem, quam pax, & Iustitia demonstrant; erga pauperes charitatem, quam frumentorum abundantissima annona indicat; erga doctos denique ac benemeritos viros liberalitatem, quam non nisi dignis Cathedralium, beneficiorumque collationes ostendunt; semper exercuisse, atque in dies exercere, omnes penitus vno ore fateantur. His ergo quidem excitatus, et tuis etiam maximis virtutibus, vitæ morumque integritate, ac mira in rebus agendis prudentia impulsus (cum non tam ingenti grauissimorum negotiorum mole, quod plerisque contingit, opprimare) hoc meum qualecumq. munus acceptum, vt æqui bonique facias etiam atque etiam rogo, vt, tua humanitate fretus, cætera quæ mihi sunt præ manibus, opera, simili ope exhibere valeam. Quod si tua iam vndequaque fulgentia sydera meas stellulas, vel exiguo dignabuntur intuitu, sic fortasse efficiam, vt, illis repercussa luce, non parum decoris, splendorisque meis laboribus augeatur. Vale.

Die XXVIII. Octobris. M. D. XCV.

INDEX QVAESTIONVM HVIVS TRACTATVS.

48 Do-

FLAMINII PARISII I. C. CONSENTINI ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO IVRIS PONTIFICII PRIMARII INTERPRETIS.

DE CONFIDENTIIS BENEFICIALIBVS.

Summarium primæ Quæstionis.

1 *Confidentia aliquando accipitur pro audacia.*
2 *Audaciæ accedit vitio.*
3 *Audacia sumitur in malã partẽ.*
4 *Audacia coercetur per leges.*
5 *Audacia appellatur temeritas.*
6 *Confidentia aliquando accipitur pro fiducia.*
7 *Confidentia in fide posita est.*
8 *Confidentia deducitur ex verbo* Confido.
9 *Fidentia quid significet.*
10 *Confidentiæ generalis diffinitio.*
11 *Ianus Parrhasius quomodo antea vocabatur.*
12 *Spes quid est.*
13 *Spes bona, quando speratur honestum.*
14 *Ordinate est sperandum.*
15 *Differentia inter Fiduciam, & Confidentiam.*
16 *Verbum Fiducia positum in l.3.C.ad.l. Iul. de vi pub. accipitur improprie.*
17 *Fiducia aliquando capitur pro auctoritate.*
18 *Sperans illicitum inordinate sperat.*
19 *Confidentia beneficialis duplex, illicita, & licita.*
20 *Confidentia beneficialis licita quæ.*
21 *Dignus iuste potest sperare, & consequi beneficium.*
22 *Episcopatus an possit licita appeti.*
23 *Confidentia beneficialis illicita quæ.*
24 *Illicita confidentia beneficialis duplex.*
25 *Confidentia inordinata quæ.*
26 *Indigni non possunt sperare benef. & n. 33.*
27 *Confidentia illicita non Stimoniaca quæ.*
28 *Episcopus potest licite conferre consanguineus, & amicis.*
29 *Quis potius tenetur subuenire suis, quam aliis.*
30 *Resignatio in fauorem consanguineorum licita.*
31 *Episcopus licite potest beneficia conferre familiaribus suis dignis.*
32 *Dignus debet esse, cui confertur beneficium.*
33 *Digni licite sperant beneficia.*
34 *Clericis seruire Ecclesijs ob spem habendi dignitates.*
35 *Clerici spe maioris commodi sunt inuitandi ad seruiendum Ecclesijs.*
36 *Ordinatus spe secundaria consequendi beneficia non peccat.*
37 *Accedens ad ecclesias vt consequatur distributiones quotidianas quando peccet.*
38 *Non peccat seruiens prælato cum spe secundaria consequendi beneficia.*
39 *Quod principaliter agitur, semper attenditur.*
40 *Virtuti pauci student sine vlla spe.*
41 *Præmio, & pœna omnis bona respublica sustinetur.*
42 *Ex mutuo licet secundario sperare.*
43 *Cessat simonia, vbi non adest pactum.*
44 *Constitutiones* Pij 4. & Pij 5. *de Confidentijs non loquuntur de Confidentia non simoniaca.*
45 Confidentia *est species Simoniæ. & n. 156.*
46 *Diffinitio confidentiæ, per Nauar. confutata.*
47 Diffinitio *defectiua quæ non conuertitur.*
48 *Diffinitio confidentiæ per Mascard. reiecta.*
49 *Diffinitio confidentiæ*
50 *Diffinitio bona quæ.*
51 *Genus requiritur in bona diffinitione.*
52 Verbum *Spes generale.*
53 *Spes quid sit.*
54 *Dans, vel promittens collatori committit Simoniam, & confidentiam.*
45 *Beneficia debent dari gratis, & simpliciter.*
56 *Simonia, & confidentia quomodo committitur inter præsentatum, & præsentantem.*
57 *Simonia & confidentia inter eligentem, & electum.*
58 *Confidentia inter resignantem, & resignatarium.*
59 *Resignatio debet fieri simpliciter.*
60 Pactum *probibetur in beneficialibus.*
61 Promittens *retrocedere beneficium sibi resignatum committit confidentiam.*
62 Promittens *fructus benefi. committit confidentiam.*
63 *Pactum quid sit.*
64 *Modus probibetur in beneficialibus.*
95 *Conuentio tacita est quidam modus.*
66 *Taciti, & expressi eadem virtus.*
67 *Conditio prohibetur in beneficialibus.*
68 *Dictio Omnino quid.*
69 *Paria sunt dare collatori, vel alteri.*
70 *Confidentia est similis fiduciariæ venditioni.*
71 *Mancipatio, seu venditio fiduciaria quæ.*
72 *Cur vocatur fiduciaria mancipatio.*
73 *Pactum redimendi simile fiduciariæ venditioni.*
74 *Fiduciaria venditio, & pactum retrouendendi, idem.*
75 *Fiduciaria hereditas, quæ.*
76 *Fiduciaria, & Fidei commissaria, idem.*

77 *Fidelcommissarius vocatur fiduciarius heres.*
78 *Fiduciaria possessio, quæ.*
79 *Fiduciaria opera, quando.*
80 *Fideicommissaria libertas, quæ.*
81 *Fiduciarius pater, qui.*
82 *Fiducia quando depositum.*
83 *Confidentia crimen depositum.*
84 *Depositum quid.*
85 *Depositum simile mandato.*
86 *Mandatum quid.*
87 *Depositum, & mandatum Iudicia fiduciæ.*
88 *Confidentia habet similitudinem cum crimine alienationis in fraudem Fisci, & creditorum.*
89 *Alienatio in fraudem dolosa, & nulla.*
90 *Contractus simulati, qui.*
91 *Contractus simulati, legibus odiosi.*
92 *Contractus simulati probantur coniecturis.*
93 *Verba, & sensus c. per tuas el 3. de simon.*
94 *Fructus veniunt consequutiue ad beneficium.*
95 *Fructus acquiruntur Beneficiario.*
96 *Beneficiario per oblationem competit omne ius.*
97 *Pactum super fructibus beneficij redolet simoniam.*
98 *Titulus patrimonij, vel beneficij requiritur, vt quis possit ordinari.*
99 *Episcopus ordinans absque titulo tenetur ex suo.*
100 *Ex precibus non inducitur simonia.*
101 *Verbum Promissio denotat pactum.*
102 *Ordinatus super aliqua Ecclesia, potest petere sustentationem ex illa.*
103 *Ordines quando capiantur per subreptionem.*
104 *Ordinans absque titulo quando non est in culpa.*
105 *Pœna antiquorũ canonũ aduersus ordinatos absq; titulo.*
106 *Suspensus, si ministret, efficitur irregularis.*
107 *Concilium Tridentinum quam pœnam innouet contra ordinatos absque titulo.*
108 *Papa solus in ordine dispensat.*
109 *Papa, cum sibi non reseruat dispensationem, videtur illam Episcopis concedere.*
110 *Verbum impersonale positum in canone refertur ad Episcopos.*
111 *Confidentia differt à simonia.*
112 *Quid est simonia.*
113 *Vendentes & ementes Deus eijcit.*
114 *Quod gratis accepistis, gratis date.*
115 *Simonia in spiritualibus, vel illis annexis.*
116 *Simonia pro ordinibus.*
117 *Simonia pro baptismo.*
118 *Simonia pro sacramento pœnitentiæ.*
119 *Simonia pro sacra communione.*
120 *Simonia pro sacramentis.*
121 *Simonia pro dedicandis ecclesiis.*
122 *Simonia pro ecclesiis consequendis.*
123 *Simonia pro honoribus ecclesiasticis.*
124 *Simonia pro consecratione ecclesiarum.*
125 *Simonia pro consequendo ministerio Ecclesiastico.*
126 *Simonia pro quacunque re sacra.*
127 *Simonia pro ingressu monasterij.*
128 *Simonia pro sepeliendis mortuis.*
129 *Simonia pro fidelitate præstanda.*
130 *Simonia pro benedictionibus nubentium.*
131 *Simonia pro absolutione excommunicationis.*
132 *Simonia pro Vicariatu.*
133 *Simonia pro benedictione Abbatum.*
134 *Simonia pro tegendo peccatorem.*
135 *Simonia pro annexis spiritualibus.*
136 *Ius patronatus annexus spiritualibus.*
137 *Simonia realis vnde dicatur.*
138 *Conuentionalis simonia quæ, vnde dicatur.*
139 *Simoniæ realis diffinitiones.*
140 *Simoniæ conuentionalis diffinitio.*
141 *Simonia conuentionalis duplex.*
142 *Conuentionalis simonia, quando transeat in realem.*
143 *Differentia inter simoniam realem, & conuentionalem.*
144 *Realis simoniacus est excommunicatus. & n. 151.*
145 *Regula de triennali non defendit simoniacum realem.*
146 *Simoniacus realis non potest agere spolio.*
147 *Simonia realis, & conuentionalis inhabilitat in futurũ.*
148 *Simonia conuentionalis frequentior.*
149 *Promissiones facilius fiunt, quam dationes.*
150 *Differentia inter confidentiam, & simoniam realem.*
152 *Confidentiarius est excommunicatus ipso iure.*
153 *Collatio simoniaca nulla.*
154 *Actus confidentialis nullus.*
155 *Simoniacus odiosus canonibus.*
156 *Confidentia in quo differat à simonia conuentionali.*
157 *Simonia conuentionalis annullat actum.*
158 *Conuentionalis simonia an annullet in futurum.*
159 *Actus per confidentiam est nullus ipso iure.*
160 *Delictum reputatur grauius ratione frequentiæ.*
161 *Simonia non punitur vti debet.*
162 *De Iure canonico in atrocissimis delictis non reperitur imposita pœna condigna.*
163 *Furtum quando sit plus homicidio.*
164 *Ex maioritate pœnæ maius delictum arguitur.*
165 *Argumentum affirmatiue quando valeat.*
166 *Simonia mentalis consistit in animo.*
167 *Diffinitio simoniæ mentalis.*
168 *Mens soli Deo est cognita.*
169 *Deus nouit præsentia, præterita, & futura.*
170 *Deus omnium secretorum cognitor.*
171 *Omnia nuda sunt oculis Dei.*
172 *Animus hominis inuisibilis.*
173 *Animus directe probari non potest.*
174 *Animus probatur coniecturis.*
175 *Modi, ex quibus probatur animus.*

QVAESTIO PRIMA
ARGVMENTVM.

Confidentiæ verbum quid importet, quotuplex sit, quomodo diffiniatur, an sit vere & proprie simoniacum, in quibus differat à simonia reali, in iure Pontificio num de eo fiat mentio.

PRimo, Quæro quid sit Confidentia? Præfari oportet, verbũ Confidentiam aliquãdo 1 accipi pro † audacia cum improbitate coniuncta. Teren. in Andr. O ingentem confidentiã. Pacuuius in Atalãta: Grandẽ, & atrocẽ coerce cõfidẽtiã. Virg. Georg. lib. 1. Nam quis te iuuenum confi-

cōfidentissimē nostras iussit adire domos. 2 & hanc † esse vitij, colligitur ex Archidiac. in c. 1. prope fin. de elect. li. 6. Iacob. Spieg. In lex. in verbo Cōfidētia. quia au3 dacia † sumitur in malā partē. l. si quis in tantam, C. vnde vi. l. si quis non dicā rapere, C. de Epis. & Cleric. c. eum qui de præben. in 6. Constan. Roger. de summ. bon. in verbo de fortitudine nu. 2. Bolog. de lege, Iure, & æquitate c. 8. n. 16 & ideo 4 † punitur per leges. c. factæ sunt dist. 4. l. si quis decurio, & l. omnes, C. de decurion. lib. 10. Fortun. Garz. de vlt. fin. iur. ciuil. 5 & Canon nu. 76. & appellatur † temeritas. Luc. de Pen. d. l. si quis decurio, col. 1. & d. l. omnes, col. 3. & in Rubr. de legation. col. 4. vers. nono. & de hac non 6 erit nostra tractatio. Aliquando pro † fiducia, vt ex Virgilio, & alijs bonis auctoribus deducit, Iunianus Maius in suo vocab. in verbo Confidentia. quibus addendus est Cicero lib. 3. Tuscul. & de hac nos loquimur, quæ, vt vocabuli allusio 7 † ostendit, tota in fide posita est, vt dicit Mandos. cons. 61. nu. 2. & deducitur à 8 verbo † Confido, quod id significat. Virg. lib. 1. & afflictis melius confidere rebus. Cicero ad Attic. Cōfido rem vt volumus esse. & l. 1. ad eundem epist. 8. Arcę nostræ confidito. & lib. 8. epist. 9. ille causę suæ confidet. Idem Cicero 6. in Verrem: Ego me l officij rationē confido omnibus probatam. & Orat. 7. Causæ confidet & pro Cluentio: Magnopere causę confidere. & pro Milone: Cui se nunquam profecto tradidisset, nisi causæ suæ confideret. Idem 4. Tuscul. Quem te opto esse, & 9 cōfido futurū. & ibidem: Fidentia, † idest firma animi cōfisio, Plaut. in Asin. Scapularum confidentia, virtute armorum freti. & hæc in genere ita potest definiri: Cō10 fidētia † est certa spes de re aliqua, quod ita fuit, est, vel erit. ita Nauar. Man. c. 23. sub. n. 109. vers. tum quia confidentia. quod etiam scriptum reliquit eruditissimus, celeberrimus, & omni laude dignis11 simus † Ioannes Paulus Parisius Consentinus, postea dictus A. Ianus Parrhasius in quibusdā suis notis ad Epist. Cicer. ad Att. lib. 2. & sic cōtinet tempus præteritū, præsens, & futurū. vt sit generalis cōprehēdens oēs species, iuxta not. in l. omnis 12 diffinitiō, ff. de reg. iur. nam spes † est extensio appetitus inapperibile. D. Thom. 3. sent. dist. 26. q. 1. art. 1. Quę teste Nauar.

13 eod. loco interdum sonat † in bonā partē, quoties speratur, quod est licitū, & honestū secundū ius, & consuetudinem, vt colligitur ex Archid. in c. potest de pæniten. dist. 2. latè Guliel. Rouill. de Iust. & Iniust. cap. 3. & de eo, qui sperat in Domino, habetur in Psalm. 10. In Domino confido, &c. & Psalm. 60. Spes mea turris fortitudinis à facie inimici. & habetur per S. Paulum ad Romanos, c. 8. Beat. Hieronym. in 3. part. epistol. tract. 9. regul. 228. & admonet Lucius Papa I. in epistola quam scripsit ad Galliæ, atque Hispaniæ Episcopos, quæ est impressa in tom. 1. Epist. Decret. par. 1. fol. 129. Et hæc est bona, licita, & permissa, quia 14 ordinate † speratur, & dicitur propriè fiducia, vt tradit Archid. in c. 1. n. 7. de ele15 ct. lib. 6. vbi scriptum reliquit, Fiduciā † in rebus bonis, confidentiam in malis accipi: sequitur Lucas de Pen. in l. generali, col. vlt. de Decurionibus. vbi declarat 16 † l. 3. C. ad l. Iul. de vi pub. impropriè ibi 17 capi Fiduciam, & subdit aliquando † stare pro auctoritate, c. petimus, 12. q. 1. & alias, vt in auth. quomodo nat. effic. sui, §. si vero.

Quandoque in malam partem, quoties 18 quis inordinate sperat quod est † illicitū, prohibitum, aut inhonestum, & indecorum, adnot. in c. cum ad nostram de elect. & c. per laicos, 16. q. 7. habetur in Psal. 113. Qui confidunt in eis, Redoan. de Simon. cap. 17. n. 14. & hæc est illicita. Ex quibus 19 colligimus, confidentiam † beneficialem duplicem esse, licitam, & illicitam, & etiam colligitur ex Constitutione 109. Pij IIII. in versic. cicirco, ibi, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam, &c. Et ex decis. R. P. D. Seraphini 90. incip. Fuit conclusum lib. 1. in manuscr. Nauar. in dict. Man. cap. 23. sub num. 109.

20 Licita erit, quando † quis ordinatè cōfidit conferendum sibi beneficium, aut fratri suo, seu alio consanguineo, vel alteri, dignis tamen, vt explicat Nauar. loc. cit. iuxta tex. in cap. si officia, dist. 60. cap. in singulis, dist. 77. cap. consuluit, 64. dist. cap. sunt nonnulli, 1. q. 1. c. & si quæstiones de Simon. Glos. in c. statutum, §. insuper, de rescr. & ideo dignus 21 iuste † potest sperare, & consequi benefi22 cium, Caiet. 2. 2. q. 185. art. 3. & † Episcopatum, Glos. Prępos. & alij doc. in c. qui

Episcopatũ desiderat, & c.sunt Ecclesia, 8.q.1. Hug.in c.per laicos, 10.q.7. quem refert, & sequitur Redoan.de simon. c. 8. nu.2. latè D.Thom.2.2.quæst.185. vbi egregiè distinguit: cuius distinctio * cõmuniter est recepta, vt per Gig. de resi- d. Episc.cap. 1.col.1. & 2.

23 Illicita, quando quis † inordinate cõfidit, quod collator, aut alius conferat, vel renunciet beneficium sibi, aut alteri indigno, & contra modum, & formam, vt latius inferius explicabitur, Io.Selu. de benef. p. 1. quæst. 7. Diu. Thom. 4. dist. 25. quæst.2. & 2.2. q.62. artic.7. late Redoan. de sim. dict. cap. 7. a num. 20. vsque ad fin. Doct. in c.cum in cunctis de elect. Nauar. cons.15.n.3. & 4. de simon.

24 Rursus hæc confidentia † beneficialis illicita duplex est, vt optime animaduertit Nauarr. loc. cit. Quædam illicita, non simoniaca, quoties quis inordina-
25 te confidit, quod scilicet † collator cõferat beneficium ob parentelam, vel amicitiam, aut seruitia, indigno, sine tamen pterij pacti, modi, vel conditionis interuentu, ita Nauarr. d.cap. 23. num. 109. Isti enim, cum sint indigni,
26 inordinate † sperant, iux. not. in cap. cum in cunctis, de elect. & per conse-
27 quens huiusmodi † confidentia dicetur illicita, Io. Selu. de benef. p.1.q.7. Diu. Thom. in 4. sent. dist. 25. quæst.2. not.in cap.in scripturis 8.quæst.1.in cap.per vestras de iur. pat. Hug. in cap. per laicos, 16.quæst.7. Glos.in cap.sunt nonnulli 1. quæst.1. Glos.in cap.hoc ad nos, dist. 59. late Redoan. de sim. cap. 7. col. 2. & 4. quia, quamuis possit Episcopus, vel alter habens facultatem conferendi lici-
28 te conferre † consanguineis, & amicis, Abb. communiter receptus in cap. dilecto, num.2. de præb. dicens potius teneri
29 subuenire † suis, quam extraneis, c.non satis, distin. 86. ex rationibus Anchar. cons.338. & volunt D.Thom.2.2.quæst. 100. artic. 5. Siluestrin. in verbo Simonia, quæst. 16. & in verbo Renunciatio, q.6. Archiep. Florentin. in sua Summ. par. 2. tit. 1. cap. 5. §. 1. Caccialup. de
30 pens. quæst.19. & de resignatione † in fauorem consanguineorum dixi de relig. benef. lib.14. quæst.7. num.ap. tamen hoc intelligitur dummodo sint digni, vt idẽ Abb. loc. cit. explicat. Ant. de Burr. in cap. tuam, col. 2. de ætat. & qualit. & communiter sequuntur Doctores. Ita
31 etiam, licet collator possit conferre † familiaribus suis, Glos. recepta in cap. cũ esset, de simon. vbi * omnes Doct. tamẽ id etiam procedit, si sint digni, vt est communis omnium Doct. sententia, ex not. in d. cap. cum in cunctis, de elect. nam hoc est principale requisitum in
32 conferendis † beneficijs. Rebuff. in prax. benef. tit. requisita ad collar. num. 23. cum seq. & in tit. form. Vicar. num.87. & 144. quod latius explicaui in tract. de relig. benef. lib. 4. quæst. prima, num. 3. cum seq. & nunc addo Nauarr. cons. 15. num. 3. & 4. de simon. & cons. 21. num. 1. eod. tit. Et sic indignis non
33 solum non possunt † beneficia conferri, sed nec ipsi possunt ea sperare, quia inordinate id facerent. Digni tamen licitè sperant beneficia, & dignitates. nam Vrban. Papa in cap. si officia, dist. 59. & Cælestin. in cap. quid prodestir,
34 dist. 61. determinarunt, † licere clericis seruire Deo in ecclesijs, ob spem ascendendi ad dignitates illarum. immo Gelasius in cap. consulere, dist. 74. dixit, eos ad hunc ascensum spe maioris
35 † commodi compellendos, & in dictis locis, Glos. & Doct. Glos. etiam in cap. hoc ad nos, dist.59. & alia iura ad hoc citat Redoan. de simon. cap. 7. col. 1. vbi refert alios Doctores hanc conclusionem firmantes, & remouet contraria, sequitur. Nauarr. cons. 9. num. 4. de simon. & digni possunt ordinari, &
36 seruire Ecclesijs, principaliter † vt Deo seruiant, secundario vt beneficia, & dignitates consequantur, dicto cap. si officia. & cap. quid prodest, cap. non est, 1. quæst. 1. cap. per laicos, 16. quæst. 7. cap. quam pio. 1. quæst. 2. cap. & si quæstiones, de simonia, Glos. in cap. consuluit, distinct. 34. Redoan. de simon. dicto cap. 7. num. 32. 33. & 37. cum sequ. & est communis, & recepta Doct. sententia, quæ etiam procedit in eo, qui accedit ad ecclesiam,
37 vt † præsens sit matutino, missis, & alijs horis canonicis, principaliter vt seruiat Deo, & secundario propter distributiones quotidianas lucrandas, Gloss. communiter recepta in cap. 1. de cleric. non resid. lib. 6. quam sequuntur ibi doctores * omnes, Abb. Anan. Felin. in cap. tuam, de simon. Abb. in cap.

cap.ex parte primo de offic. deleg. Card. Zabarell.in clemen.prima.not. 6.de cele brat.miss. Præposit.in summ. 1. quæstio.5. colum.3.Ioan.Mai.in 4.senten.distin.25. Nauarr. consilio. 50. num.5.de simon.& in eo qui Prælato inseruit principaliter

38 propter † victum,& salarium,aut aliũ respectum,& secũdario,& minus principaliter ob spem obtinendi ab eo, vel eo mediante aliquod beneficium. namque nõ peccare scribit Glos.communiter * recepta in c.cũ esset,de simo. Adrian.quolib. 9.art. 2. Decius in cap. ad nostram num. 5.de præb.Feli. in cap.non dubium num. 2.de senten.excommu.Ias.in l.si quis nec causam ff.si certum per.Couarr. late lib. primo variarum resolut.cap.20.num.3.& 4.Nauarr.in man. cap.23.sub nume.100. vers.quinto,& d.cons.9.num.4.& d.cons. 50.nu.5.nam id quod principaliter agi-

39 tur † semper attenditur,& spectatur,Bal. in l.reos.colum.5.de accus.Ias.in l si quis nec causam col.11. vers.vndecimo adde ff.si certum pet. Cefal. consi.141. num.5.

40 volum.1.pauci enim sunt qui † virtuti studeant sine vlla spe consequendi aliquid, iuxta illud Iuuenalis:quis virtutẽ amplectitur vllam, prẽmia si tollas. Hinc dicebat Martial.Sint Mæcenates, nõ deerũt Flacce Marones.& ideo præmio,& pęna,

41 omnis bona † respublica sustinetur,Plat. dialog.5.de republic. Cicero 1.de Orat. Arist.lib.4.Ethic.cap.3.Lactan.lib.5.cap. 10. Salust. de bello Iugurt. in princip. & ideo nõ peccat qui principaliter mutuat

42 pecuniam,† vt iuuet consanguineũ,amicum, & proximũ , quamuis minus principaliter,& secũdario ab eis ex hoc speret Glos. in cap.consuluit de vsuris,& est cõmunis * opinio teste Nauarr.in man.c.17 nu.209.Riccar. in 4.distin. art. 15.quæst. 5.late Redoan.de simon.ca.8. per totum D.Thom.2.2.quæst.78. art.2.ad tertium, & ibi late Caietan. Sot. de iustit. & iur. lib.sexto.quæst.1. art.2. Zabarell. Anan. & Abb.in cap.consuluit de vsur.idem Zabarell.in clem.prima. eodem tit. Feli. in cap.ad audientiam el secondo.num.10. de rescrip.Bal.in rub. C. de vsur.col.prima.Ias.in l. ex hoc iure nu. 65. ff. de iust. & iur.Io.Mai. in 4.senten.quæst.29.vers. secundo arguitur,Glo. in c. si feneraberis 14.q.3.late Nauarr. cons.51.de simo.

Et huiusmodi confidentia quamuis sit illicita,vt ex deductis probatũ est, & firmant omnes Docto.*cõmuniter,non ta-

43 men est simoniaca,† quia in ea non adest pactum,modus,siue conditio, seu venditio,iuxta Glos.in summ.1.quæst.1. Theologi omnes in 4.dist.25. D.Tho.2.2.quæstio.100.art. primo. late Nauarr. in man. cap.23.num. 100. & dicetur infra late: & ideo de ea non erit noster tractatus,cum

44 constitut.Pij iiij.& Pij v.de illa † non loquantur,Nauar.consl.33. nu.4. de simon. & consi.36.eod.tit.

Quædã vero est confidentia beneficialis illicita simoniaca,quæ hodie est prohibita,& punibilis,& de hac nos loquimur

45 & † hæc est species simoniæ, Caputaqu. decis.201.num.5.par.1.& decis.314.nu.3. par.2.Nauarr.in man.c.23.sub num.109. & latius infra dicetur.

Quæ confidentia illicita, & simoniaca

46 † ita diffinitur per Nauar.d.man.cap.23. num.109.vers.tum quia,est illa qua quis confidit quod collator cõferet beneficiũ mediante pretio, pacto,modo,vel conditione expressa,vel tacita,indigno,vel digno.Sed huiusmodi diffinitio potest subuerti,quia non cõprehẽdit casum renunciationis beneficij per confidentiam factam,iuxta ea quæ dixi de resig.benefic. lib.14. q.vlr. prope finem,& habetur in decis.aureis casuum consc.lib.2. ca.96. nu.55.& 56. loquitur enim dumtaxat de conferente cum confidentia & nõ de re-

47 signante,& ideo cum non † conuertatur cum suo diffinito,neque comprehendat omnes species,erit defectiua,Decius & Cagnol.in l.omnis diffinitio,ff.de reg.iu. eo magis cum non habeat genus.

Aliam diffinitionẽ refert Mascard. de probar.concl.1306.num.2. Confidentia

48 † beneficialis est ea, qua quis confidit qđ alter acceptans beneficiũ sibi postea vel alteri conferat:nã inquit, ipse confidit in amico,familiari, seu cõsanguineo vel ex pacto, vel ex alia quanis causa,& occasione. Quæ etiã diffinitio mihi non probatur tanquam defectiua & minime comprehẽdẽs omnes casus . nã loquitur dumtaxat de acceptante beneficium ea mente , vt renunciet postea N. & tamen committitur confidentia etiam per illũ qui habet beneficium,& illud renunciat postea ea mente vel conditione,vt patet in casibus comprehensis in constit.Pij V. & infra dicetur,ideo diffinitio est defectiua. Docto.in d.l.omnis diffinitio.

Tertio modo vidi illã diffiniri in Curia per quoſdam peritiſſimos; Confidentia eſt conuentio tacita, vel expreſſa de renunciando beneficium ad fauorem alterius. ſed hæc etiam eodem morbo laborat, quia non comprehendit omnes caſus.

49 Ego autem illam ita deſcriberẽ: † Confidentia eſt ſpes quædam, quod collator conferat, Patronus præſentet, eligens eligat, aut quis accipiat vel renunciet beneficium pacto, modo, vel cõditione expreſ-

50 ſa, vel tacita ſibi aut alteri, & hæc cũ † habeat genus, differentias, contineat qualitatem rei diffinitę ac omnes caſus, & conuertatur cum ſuo diffinito, erit bona diffinitio, Doct. in d. l. omnis diffinitio, Bar. in l. 1. §. dolum. ff. de dolo, & in l. 1. ff. de teſt. Ber. in rub. de conſtit. nu. 76. Alciat. lib. 6. Paradox. c. 9. pono in prin. ſpeciẽ loco

* generis, nam bona diffinitio ex *cõmuni

51 opinione † debet habere genus, & hoc

52 † verbum eſſe generale nemo negabit, Guliel. Rouill. de iuſt. & iniuſt. c. 3. Luc. de Pen. in l. 1. col. 2. C. qui ætat. vel pro-

53 feſſ. ſe excuſ. cum ſit † rerum futurarum expectatio, Archid. in c. poteſt num. 3. de pæn. diſt. 2. Dico, Quod Collator, vt ſub hac diffinitione comprehendatur ea cõfidentia, quæ inter conferentem, & eum cui fuit collatum beneficium committitur, vt colligitur ex d. conſtit. Pij V. in §. Itidem ſi ordinarius, & ibi latiſſime refe rã omnes caſus particulares, ſicuti enim

54 committitur † ſimonia, quoties aliquid datur, vel promittitur collatori pro collatione benef. c. querelam, c. ſi diligenti, c. veniens, & ibi dd. de ſimo. c. de iur. pat. c. ſuper eo de tranſact. c. ex parte 1. de offic. deleg. c. vlt. de pacto, Innoc. in c. cum vniuerſorum de rer. permut. Gemin. cõſ. 225. primo dub. Hoſt. in c. ad audientiam 2. nu. 3. Bal. nu. 6. & alij de reſcr. Redoan. de ſimon. par. 2. c. 10. nu. 9. Cotaſ. de be-

* nef. par. 1. c. 8. nu. 12. & eſt communis *opinio, vt dixi de reſig. benef. li. 14. q. 3. col. 1. Ita & conſ. Nauar. in man. c. 23. ſub nu. 110. verſ. not. 7. & conſ. 20. de ſimon. Maiol. de regul. li. 5. c. 45. ſub nu. 5. Maſcard. de probat. concluſ. 1306. nam benef. de-

55 bent † dari ſimpliciter, & gratis, & abſque pactione, conditione, & modo, Redoan. de ſimon. par. 2. c. 10. in princ. Rebuff. cõſ. 143. Couarr. lib. 1. var. reſol. c. 5. Oldrad. conſ. 324. Io. Cataſ. de ſimon. ment. num. 62. cum ſeq. Nauar. conſ. 14. de ſimo. Dico, Patronus &c. vt comprehendatur cõfidentia quæ committitur inter patronũ & præſentatum, de qua etiam loquitur conſtit. Pij V. in eodem §. Itidem, in verſ. & pariter ſi a patrono, & quemadmodum

56 committitur ſimonia inter † præſentantem, & præſentatum intercedente pacto vel venditione, Roch. de Cur. de iur. pat. in verbo & vtile in 3. q. nu. 9. cum ſequẽ. Abb. & Felin. in c. veniens 1. de teſtibus, idem Abb. in c. quanto de iudi. Redoan. de ſimo. par. 3. c. 14. nu. 1. & communiter alij, ita & confid. Nauar. in man. d. c. 23. ſub nu. 110. verſ. not. 7. & conſ. 24. de ſimon. Maiol. de irregul. lib. 5 c. 45. ſub nu. 5. Maſcard. de probat. caſu. 1306. col. an-

57 tepen. Dico Eligens, † vt includat confidentiam, quæ ſolet cõmitti inter eligentem & electum, vt dicitur in eod. §. Itidẽ in finalibus verbis, inter quos etiam cadit ſimonia, vt ſcribũt Anan. in c. de hoc de ſimon. Redoan. d. tract. par. 3. c. 14. nu. 4. 6. & 7. Gammar. in extrauag. Iul. II. de ſimo. elect. Pap. Dico, Aut quis accipiat, vt comprehendatur confidentia quæ poteſt committi in receptione beneficiorũ cũ pacto ceſſionis, vel retroceſſionis, aut alias, vt dicam infra q. 27. in interpretatione §. Quare nos volentes & §. Itidem. q. 28. Dico, Vel renunciet, vt cõprehendatur confidentia quæ committitur in-

58 ter † reſignantem & reſignatarium, quæ eſt frequentior, vt infra, & explicant Nauar. conſ. 48. nu. 3. de ſim. Caputaq. deciſ. 201. par. prima vbi refert deciſionem factam in vna * Auguſtan. de an. 1551. nam

59 reſignatio debet libere, pure, & † ſimpliciter fieri, vt dixi late de reſig. benef. lib. 1. q. 1. & lib. 14. q. etiam prima.

Dico, Pacto, modo, & conditione, quia ad hæc tria poteſt reduci omnis cõfiden-

60 tia. pactum. n. † prohibetur in beneficialibus, c. quam pio. vbi dd. *omnes de ſim. Gl. Hoſtien. Abb. Dec. & alij in c. ex parte 1. de off. delega. Oldrad. conſ. 224. ſub nu. 5. cum alijs, vt per Couarr. lib. 1. vari reſol. c. 5. Summiſt. in verbo ſim. & exemplificatur in propoſito noſtro quoties quis accipit beneficium per reſignationem, collationem, aut aliter, & promittit

61 † illud retrocedere vel reſignare certis temporibus conuentis, vt habetur in d. conſt. Pij V. in §. Quare nos volentes. vel

62 promittat † fructus, aut penſionem, vt in

ead.

ead. constit. in §. Itidem dicitur, aut aliquis resignet, vt gratia delicta committat, & propterea conuenta restitutione benef. post habitam absolutionem, & dispensationem, vt habetur in §. postremo eiusdem constit. & alijs modis, vt in discursu materiæ dicetur, cum pactum sit
63 duorũ vel † pluriũ cõsensus, l. 1. ff. de pac.
64 Ita quoq; † modus prohibetur in collatione, resignatione, electione, & præsentatione beneficij, c. cum quidem de pact. Gl. & dd. in c. cum vniuersorum de rerum permut. Staphil. de lit. grat. titu. de var. mod. vacat. nu. 16. Gemin. in c. ordinarij. §. in cõferendis nu. 3. de off. ord.
65 lib. 6. & potest exemplificari in † conuentione tacita de qua loquitur Pius V. in
66 d. constit. in §. Itidem. nam eadem † est ratio taciti & expressi, l. cũ quid, ff. si cert. pet. & late tradidi in explicatione d. §. Itidem q.
67 Pariformiter † a maiori prohibetur conditio in spiritualibus, Gl. communiter re cepta in c. ex parte 1. de off. del eg. vbi ex-
68 ponit verbum omnino, † positum in illo tex. 1. absque aliqua cond. Crau. cons. 123. nu. 2. Redoan. de sim. par. 2. c. 10. nu. 6. & communiter dd. & dixi de resig. benef. in præfat. lib. 14. & dicitur in d. §. Itidem in d. const. Pij V. vbi ponuntur exempla, & latius infra patebit.

Sibi, aut alteri. nam in d. constit. Pij V.
69 hæc parificantur, quod promissio fiat † collatori, resignanti, eligenti, patrono, vel alijs, vt dicitur in §. Quare nos volentes, ibi, eidem dimittenti vel alteri, & in §. Itidem, ibi, pensionẽ illi vel illis, & in §. ad probandum, ibi, per se vel alium, & in §. si recipiens, ibi, vel eius parentes, & in §. denique, ibi, per se vel alium, & in explicatione vniuscuiusque §. tradidimus rationem & comprobauimus.

70 Et similis est hæc confidentia † fiduciariæ mancipationi, vel venditioni, cũ etiam ibi restituendi fides interponatur, vt tradit Boet. in 4. commentar. Topicorum, Bud. in pandect. fol. 99. nam manci-
71 patio seu vẽditio † fiduciaria est, quoties ea lege mancipatur, vt mancipanti aliquando remancipet, veluti inquit Boet. loco cit. siquis tempus dubium timens amico potentiori fundum mãcipet, redditurо cum tempus illud dubium præterierit, & idcirco vocatur fiduciaria mã-
72 cipatio, † quod restituendi fides interponitur, Cicero pro Flacco, pecuniam feneraticiã a te sumpsit adolescẽs, ob eamq. fundum tibi fiduciarium dedit, idest fiduciaria mancipatione, quo contractu hodie multi vtuntur, qui vectigalia certæ summæ in fundis & possessionibus comparant, & fundos mancipari sibi iubent tamdiu fruendos quo ad vectigalia, & pensiones redimantur, alij vt fraudent hunc & illum. Et huiusmodi fiduciariam
73 † mancipationem vel venditionem hodie vocamus venditionem factam sub redimendi redhibendique lege, vt tradit Bud. loc. cit. & sequuntur Tiraqu. de retract. conuention. in præfat. num. 37. Mascard. de probat. concl. 1142. in primo. pa
74 ctum igitur de retrouendendo † a Romanis veteribus fiduciaria venditio appellabatur per interpositionem fidei facta, Cic. in 3. de Nat. Deor. Liuius lib. 2. belli Macedonic. vbi hæc verba scribit, optimum ratus Nabidi eam Lacedæmoniorum tyranno velut fiduciariam dare, vt victori sibi restitueret, si quid aduersi accidisset, ipse haberet, Boet. in 4. commen. Topicon. Connan. lib. 4. comment. Iur. Ciuil. tit. de distract. pign. c. 17. sub nu. 8.
75 Et ideo dicitur † fiduciaria hæreditas, quoties fides restituendi interponitur, vel fidei hæredum committitur, & quasi custodienda hæreditas datur ad tempus, vt eam postea alijs restituant, & communiter vocatur fideicommissaria, † l. certi
76 conditio ff. si cert. pet. Alber. in dictionario in verbo fiduciaria hæreditas, & a
77 Iaboleno fideicommissarius † vocatur fiduciarius hæres, l. Seius. ff. ad Trebell. Connan. lib. 7. comment. Iur. Ciu. c. 4. sub nu. 1. Marza. de fideicom. in prin. Bellon. in tit. de fideicom. hæred. in prin. nu. 3. & 7. Zach. in repet. §. cum ita num. 97. ff. ad
78 Trebell. Et fiduciaria possessio † quæ non est vera, iusta & absoluta, sed fiduciaria & veluti depositaria, & vt tradit Bud. in dic. comm. fol. 91. est illa, quam sub manu Regia possidere vocant, quasi fide data de restitutione.
79 Ac fiduciaria † opera, quoties aliquis locum alterius tenet vel exercet, Cæsar de bel. ciu. lib. 11. neque ignorare quid sit offi. legati. qui fiduciariam operam obtineret, & vocat fiduciariam operam, quia redeunte superiore cedere eũ oporteebat.
80 Et fideicommissaria † libertas, quæ cõmissa est à testatore fidei hæredis, l. fidei-

com-

commissaria la 3. ff. de fideicom.hæredit. quam in hoc proposito declarat Conna. lib.10.com.Iur.ciu.c.6. de hær.instit.nu.4.

81 Ac fiduciariure † Pater in ius dicitur is, qui filiũ imaginaria vẽditione mãcipat, vt ille eum manumittat, Alciat.lib.3.parerg.iur. ca.26. vbi multa ad propositum deducit.

82 Fiducia enim, quæ † in hoc crimine & in supra relatis casibus interuenit, depositum appellatur Tiraq. d. præfa.de retr. conuent. nu.38. vbi in fi. id probat ex argumento a connexione titulorũ, & adest auctoritas Pauli I.C. lib.3.sent.titu.9.& in tit.digest.de deposito. & de lege commissaria hoc expresse in vltimis locis dicitur ac colligitur ex Cicer.lib.3. offi. & pro Aulo Cęcin.l.1.§.qui pro socio.ff.de his qui not.infam.& ita hoc crimen † appellat Pius V. in citata constit. & Pius IV. expressius d.constit.ibi, *huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent*, nam depositum est quod custodiendum † alicui datum est, l.j.ff.depos.dictum ex eo quod ponitur, & præpositio De auget positũ, vt ostendat totum eius fideicommissum quod ad custodiam rei pertinet; subdit Connan.lib.7.comment.Iur.ciui.tit. de depos. c.4. sub nu.2. hoc est non solum apud amicum rem nostram ponimus, sed deponimus, & dimittim' a nobis vt apud eum collocemus, & curam eius atque custodiam a nobis ad illum transferimus, & in ea conseruanda operæ & industriæ nostræ precariã eius fidẽ supponimus, l.in commodato.§.sicut.ff.de cõmo. vbi Bar. idem Bar.in l.j. ff. de precar. Bal.& Pau. de Cast.in l.1. C.commod. Abb. in c.vlt. col.2.de precar. Dec. in l.mutuũ damus nu.9.ff.si cert.pet.Corn.cons.39. num.2. vol.1.& cons.241.nu.1.vol.3. Card. Parii.cons. 107.nu.75.vol.3.& ob id deposi-

83 84 85 tum † simile est mandato. nam vt hic res nostras alienæ fidei tradimus conseruãdas, sic in illo negotiorũ nostrorum ad-

86 ministrationẽ, † & curationem alijs mandamus, & committimus. l.1.ff.de proc. &

87 l.1.ff.mand. & propter ambo iudicia † fiduciæ esse dicuntur, vt pluribus explicat Connan. loc.cit. & colligitur ex Alciat. lib.3.parerg.iur. c.26. & habet magnam similitudinẽ in pluribus casibus hoc cri-

88 men alienationi † in fraudem Fisci, & Creditorum, vt dicitur in const. Pij V.in §.multi, de qua alienatione late loquuntur dd.in l.post cõtractum ff. de don. vbi

89 scribunt esse † dolosam, & propterea nullam. Ang.& Salic.in l. si quis posthac, C. de bonis proscr. Pau.de Cast.cons.58.Visis, nu.4.lib.2. late Dec.cons.235. & alijs contractibus simulatis, in quibus quis

90 † simulat vẽdere, vel donare, aut aliquid facere, cum contrarium tamen gerat in animo, & secrete paciscatur, Anch. cons. 227.num.3. Afflic.in c.1. in princ. nu. 11. de feud.dat.in vim l. commis. Nat.cons. 628.num.19.lib.4. late Cępoll.in tracta. de simul.contract. D.D. omnes post Bar. in d.l.post contractum, vbi Pic.col.2. Alciat.in prin.& Io.Annib.Bar. in l. creditor, §.vlt.ff.qui pot.in pign.hab. Bald. in l.creditoris in fi.C.de pignor. Bar. cons. 65.lib.1. cum alijs adductis per Menoch. in tract.de præsump.lib.3. præsump. 122.

91 per totam, & huiusmodi contractus † legibus sunt valde odiosi, & ab illis improbantur, & annullantur, vt late per Cępoll.in tractat.de simulat.contr.in princ. Bar.& alij omnes in d.l.post contractum ff.de dona.Bar.in auth.incestas.C.de incest.Bal.in l.iubemus.§.sane.col.2.C.de sacrosan.Eccl.latissime Menoch. de præsump.li.3. de præsump.122. & d.præsum.

92 123.& ad detegendam † illam simulationem sicuti in hoc crimine admittuntur coniecturæ, Bar.& alij omnes in d.l.post contractum, Anchar.cons.251.nu.5.Roman.cons.367.nu.15.Alex.cons.54. nu. 19.lib.7. Cefal.cons.325.num.53.lib.3. Alcia.resp.125.nu.8.Natt.cons.549.nu. 3.4.& 9.Afflic.decis.40.num.17. Gozad. cons.94.nu.55.Card.Paris.cons.53.nu. 12.& cons.54.nu.71. vol.1. Neuiz. cons. 8.nu.52.Crau.cons.100.nu.6. Grat.cõs. 84.nu.42.vol.1. Tiraq. de retr. lignag.§. 1.gl.14.nu.58, Ioan. de Amic. cons.107. in prin.& faciunt quæ late cumulat Mascar.de proba.concl.815.& concl.1142. & Decius d.cons.235. Menoch.loc.cit.

Nec omittẽdũ esse censeo, quod alias, cum omnes tex.in tit.de simonia positos diligenter considerarẽ, deueni ad c.per tuas.el 3.quẽ textum loqui de confidentia beneficiali, (de qua nos) omnes qui illum legent affirmabũt, & propterea eius

93 verba referre † placuit. Innoc. III. c.37. *Per tuas nobis literas intimasti, quod cum D. lator præsentium vellet in subdiaconum ordinari, & certum titulum non haberet, quendam presbyterum exorauit, vt ipsum ad Ecclesiæ suæ titulum præsentaret. quod cũ ille facere recusaret, ipse illi firmiter repromisit, quod*

nun-

nunquam, si præsentaret eundem, in Ecclesia sua aliquā peteret portionem: & sic ad præsentationem eius extitit ordinatus; nec se in hoc illicitum egisse aliquid intellexit. & infra: Nos inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod, nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare. Confidētia ex hoc textu colligitur. nam iste D. volens ad subdiaconatus ordinē ordinari, obtinuit titulū beneficij à quodā presbytero, ei promittēdo aliquos fructus ex illa ecclesia, seu titulo nequāquā petiturus, & cū diceret illicitū non fecisse, Papa redarguit illū, & vult vt nō possit in eo ordine suscepto ministrare, nec ad superiores ascēdere: nā fuit interposita fides super eo qđ à sacris canonibus prohibetur, cū fructus

94 veniāt consequutine † ad beneficiū. Put. decis. 374. n. 9. lib. 1. cū depēdeant ex eo. Oldrad. cōs. 118. Put. decis. 564. n. 3. lib. 2.

95 & acquirātur † intitulato, Gl. in c. res, 12. q. 1. & in c. relatū lo 2. de testam. vbi Abb. n. 8. Siluest. in verb. Clericus 4. §. 8. cōis opinio vt per Couarr. in c. 1. de testam. & quia fuit datū illud beneficiū D. vt posset ordinari in fraudē sacrorū Canonū, & sic ad hūc effectum duntaxat, vnde ex hoc sequitur confidentia: vt considerat Pius V. in d. constitutione. §. quare nos volētes, Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 109. & 110. Maiol. de Irregul. lib. 5. c. 45. in fin. Mascard. de probat. concl. 1306. & alij omnes. beneficia enim debent dari absolute, vt, cui dantur, competat omne ius;

96 & † omnimoda administratio, quæ ei requiritur ex coll. c. 1. de reg. iur. li. 6. Lap. alleg. 8. Cald. cons. 9. de iur. pat. Rot. decis. 15. de pręb. & dixi de resig. benef. lib. 7. q. 1. num. 102. Et ideo pactio super di-

97 spositione † illius iuris, ac administrationis, & fructuum redolet simoniam, & confidētiam prohibitam, Io. Monach. in c. licet, de iur. pat. lib. 6. Calder. in c. mandatum, n. 4. de rescript. Gl. in c. cū vniuersorum, de rerū permut. Oldrad. cons. 324. sub nu. 5. Card. Paris. in c. venerabilis, n. 45. de excep. Zabarell. in c. cum dilecti, num. 2. de præb. Bonif. de Vitallin. in clem. vnica, num. 1. de rerum permut. Et quare fuit cōmissa cōfidentia, aperit tex. nā iste cupiebat in subdiaconum ordina-

98 ri, quod † non poterat consequi sine titulo, vel patrimonij, vel beneficij, c. sanctorum, dist. 70. iuncta gl. in cap. Episcopus, verbo subsidium, de pręb. & tex. in c. tuis eod. tit. in 6. & ibi Gl. in verbo de patrimonialibus, & Abb. nu. 3. Nauarr. cons. 14. & cons. 15. de temp. ordin. & est * communis opinio recepta in * praxi, vt dixi de resig. benef. lib. 2. quæst. 6. num. 6. vbi adduxi cap. 2. sess. 21. de ref. Concil. Trid. id innouans, & cum neutrum haberet, superior nolebat eum ordina-

99 re, ne ex suo † postea teneretur. iuxta cap. Episcopus, de præben. vbi Ant. de Butr. Abb. Decius, & alij omnes. Diuus Thomas, & D. Bonauent. in 4. sent. dist. 24. Nauarr. cons. 14. de tempor. ord. Burgas. de irregul. par. 1. quæst. 5. num. 24. Ideo, vt fraudaret ordinantem, immo potius animam suam, rogauit amicum, vt eum pręsentaret ad Ecclesiæ suę titulum, ad hoc, vt posset sub eo titulo suscipere dictum ordinem subdiaconatus, &, cum nollet amicus assentire, ne amitteret reditus illius Ecclesiæ, ipse ei promisit, quod, si dictam præsentationem faceret, nunquam peteret portionem in ea Ecclesia, cum eam optaret habere non causa redituum, sed ad effectum consequendi ordines. ex quo constat, quod non stetit in finibus nudarum precum, vt considerat ibi Hostien. num. 1. in verbo exorauit. Io. Andr. in eodem

100 nu. 1. & verbo, ex quo nulla † incurreretur simonia, cap. tua nos. §. 1. cum ibi not. de simon. Fel. in cap. cum essent, eod. tit. Sarn. de trien. q. 12. col. 4. Crauett. cons. 122. num. 9. Nauar. cons. 50. num. 2. de simō. & resoluit * bis Rota de anno 1537. vt dixi de resig. benef. lib. 14. quæst. 7. num. 14. sed vltra preces emissas processit ad pactum, vt Hostien. Io. Andr. locis citatis. Ant. de Butr. num. 7. Abb. prope fi. considerant, & colligitur expresse

101 ex tex. ibi firmiter † repromisit, l. 1. vbi omnes, ff. de pact. Geminian. in cap. Ordinarij. §. in conferendis, num. 3. de off. ord. lib. 6. Gloss. in cap. ex parte 1. de off. ord. Bisignet. decis. 6. de renunc. Quod pactum continebat rem prohibitam. nam potest intitulatus, & ordina-

102 tus in aliqua Ecclesia † petere de prouentibus illius sustentationem, Hostien. in d. c. per tuas, nu. 2. verbo portionem, Io. And. nu. 3. Io. de Anan. col. 1. vers. nota, quod non solū: vbi videtur intelligere illū tex. quod fuerit sup fructibus cuiusdā Ecclesiæ cōstitutū beneficiū, vt posset ordinari, Abb. n. 2. in 2. not. Boer. cōs. 29. n. 7. & vltra huiusmodi pactum illicitum, & confiden-

103 confidentiale † per subreptionem voluit ordinem adipisci, arg. cap. quando, dist. 24. c. cum dilecti. §. nos vero de elect. & considerauit Hostien. dic. c. per tuas, sub n. 3. vers. cum quia per, decipiendo ordinatorem, cum diceret habere titulum sufficientem ad victum, cum esset supposi-
104 tus, & fictitius, & ordinans † in nulla culpa est, vt egregiè considerat Dec. in cap. Episcopus, n. 13. de præb. Nauar. cons. 14. nu. 3. de temp. ordin. Et optima ratione inquit tex. in eod. c. per tuas, quod est suspensus à suscepto, & inhabilis ad suscipiendos. nam hanc pœnam imponunt an-
105 tiqui Canones aduersus ordinatos † sine beneficio, vel patrimonio, c. neminē, & cap. sanctorum, dist. 70. vt efficiatur †
106 irregularis, si ministret in eo. Abb. in c. cum contingat de ętat. & qualit. idem Abb. in c. veniens pri. not. de fil. presbyt. Burgas. de irreg. tit. de dispens. 1. q. 5. nu. 24. Maiol. in eod. tract. lib. 4. c. 5. in princ.
107 licet † hodie Concilium Trid. c. 1. sess. 21. de reform. non innouet dictam pœnam, sed illam, quæ ponitur in d. c. Episcopus de præb. vt censuit sacra * Congregatiō Concilij, vt dixi de resig. benef. lib. 2. q. 6. nu. 18. cum seq. Et, dum textus in eod. cap. per tuas dicit, nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, Innoc. intelligit per Papam, quam interpretationem sequuntur Io. And. in fi. nu. 3. Hostien. nu. 2. vers. nos inquisitioni, & alij, ex illa communi * conclusione, quod in ordine
108 † solus Papa dispensat, cap. ergo. 1. q. 1. c. pen. de simon. vbi Innoc. & alij Abb. in c. de simoniacæ, nu. 4. vers. distingue eo. tit. sed cōtraria opinio mihi probatur, quod Episcopi possint dispensare, quam ibi firmat Abb. nu. 6. tum, quia, quoties Papa si-
109 bi non reseruat † facultatem dispensandi, videtur Episcopis illam concedere, c. nuper, de sent. exc. cap. à nobis in fi. eo. tit. Abb. in c. at si clerici, §. de adulterijs, col. 3. de iud. & in c. in quibusdam de pæn. cū etiam lex puniens delictum, & apponens postea verbum impersonale, nisi fuerit
110 dispensatum, vel posse dispēsari, † refertur etiam ad Episcopos, Gl. est in d. c. in quibusdam de pæn. & in c. quisquis de elect. & in cap. excommunicamus, §. sane de hæret. Archid. in cap. nulli, dist. 38. Gl. in cap. vlt. de apost. & in c. virginum, 27. q. 1. Gl. in Summ. dist. 50. & in cap. miror ead. dist. cū alijs, vt per Fel. d. §. de adult.

num. 1. vers. fallit 2. in fi. & cōtrarium tollit Abb. loc. cit. sed dubitari contigit, an crimen confidentiæ sit proprie, & vere simoniacum, & in quo differat confiden-
111 tia à simonia? communis * omnium opinio † est, valde differre hoc crimen à crimine simonię. quod vt recte intelligatur, scire oportet, simoniam hoc modo à doctoribus communiter * diffiniri; Est vo-
112 luntas † studiosa emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum, Gl. in sum. 1. q. 1. dd. in rub. extra de simō. Theolog. in 4. sent. dist. 25. Abb. in c. nemo de sim. latissime Redoanus de simonia p. 1. c. 2. Nauar. in Man. c. 23. sub n. 100. vbi dicit communem diffinitionem, vt etiā tradidi ego de resig. benef. lib. 14. q. 3. nu. 3.
113 nā vēdentes, † & ementes tēplo Deus eliminat, vt D. Greg. homil. 39. tradit, c. vendentes, & ementes, 1. q. 3. nam dicit Do-
114 minus, Quod gratis accepistis, gratis date, c. quicquid inuisibilis, 1. q. 1. & ideo simonia committitur per dationem, & pro missionem pro consequendis spirituali-
115 bus, † vel illis annexis. c. 1. 1. q. 1. Riccard. in 4. sent. dist. 25. art. 2. Hostien. in Sum. in tit. de sim. Abb. in c. extirpandæ, §. qui vero, col. pen. de pręb. D. Thom. 2. 2. q. 100.
116 & exemplificatur, quoties † datur pro ordinibus recipiendis, c. 2. c. quisquis, c. sanctorum, c. qui studet, c. quicunque, c. gratiam, c. eos, c. placuit, c. fertur, c. statuimus 1. c. ordinationes, & c. de ordinatiō nibus. 1. q. 1. c. 1. & c. ex tuæ, de sim. pro †
117 baptismo, c. etiam corde, c. non nocet, &
118 c. emendari, 1. q. 1. pro † sacramento pœnitentiæ, c. remissionem, 1. q. 1. c. nemo
119 presbyterorum, de sim. pro sacra † communione, c. nullus Episcopus 1. q. 1. pro chrismate, c. dictum est, 1. q. 1. c. ea quæ, c. ad nostram, & c. in tantum, de sim. & pro
120 cæteris † sacramentis, c. ex catholica, & c. si etiam Deus, c. nec foris, c. sacramenta, c. nonne, c. dedit baptismum, & c. corporalia, 1. q. 1. c. cum in ecclesiæ, de sim.
121 pro † dedicandis basilicis, c. statuimus, 1. q. 1. & consecratione ecclesiarum, c. placuit, 1. q. 2 c. cum sit Romana, de sim. pro altaribus, c. altare. 1. q. 3. pro ecclesijs
122 consequendis, c. presbyter, 1. q. 1. c. querelam, de sim. pro beneficijs habendis, c. cito, 1. q. 1. c. si quis præbendam 1. q. 3. c. cum essent, & c. in tātum de sim. pro alijs
123 † honoribus ecclesiasticis, cap. cum omnis, 1. q. 1. pro Episcopatu, c. reperiuntur,

c. nullus

124 cap. nullus itaque 1. quæst. 1. & † consecratione ipsorum, cap. qui pecunias, & cap. non nocet, cap. si quis Episcopus. 1.
125 q. 1. cap. sicut de sim. & pro † exercendo quocumque ministerio ecclesiastico, c. quam pio 1. q. 2. cap. ad nostram de sim. pro decimis, cap. altare 1. q. 3. pro oleo sancto, cap. si quis 1. q. 3. pro quacunque
126 † re sacra, cap. si quis constiterit, 1. quæst.
127 1. pro ingressu † monasterij, cap. nullus, Abbas 1. q. 2. cap. non satis de sim. non obstante quacumque consuetudine. cap.
128 veniens eo. tit. pro sepeliẽdis † mortuis. cap. cum in ecclesiæ de sim. & exeqnijs ipsorum, cap. ad Apostolicum de simon. pro
129 homagio, & † fidelitate pr̨standa c. ex di
130 ligenti, de sim. pro benedictionibus † nubentiũ, c. suã, & c. cum in ecclesiæ, de sim.
131 pro † absolutione excõmunicati, c. ad au
132 res de sim. pro Vicariatu, † & alia admi-
133 nistratione. c. consulere de sim. pro † benedictione Abbatũ, & admissione Clericorum, c. sicut de sim. pro recõciliatione
134 nõ pœnitentis, † & tegendo peccatorẽ, c. nemo presbyterorum, eo. tit. & pro alijs
135 annexis † spiritualibus consequendis, c. vendentes 1. q. 3. Archidia. in c. 1. q. 1. Io. Andr. & Abb. in cap. consulere de simon. Ant. de Butr. & Abb. in cap. quanto de Iud. Ricard. in 4. distinct. 25. artic. 3. versic. respondeo, vbi distinguit huiusmodi annexa spiritualibus, vt late per Redoan. de simon. par. 1. cap. 27. num.
136 3. vt Ius † patronatus dicto cap. vendentes dd. omnes in dicto c. quanto Roch. de Curt. de Iur. patr. §. Ius, num. 1. D. Thom. 2. 2. quæst. 100. §. ad quartum. Et huiusmodi simonia vel est realis, vel
137 † conuentionalis. dicitur Realis ab actu, scilicet à rei traditione, quia in dando rem, & recipiendo constitit. Con-
138 uentionalis à † conuentione, quia promittitur, Sarn. de trien. quæst. 12. num. 3. Redoanus de simon. pat. 2. cap. 1. in principio, & Archidiac. in cap. quicun-
139 que 1. quæst. 1. diffinit realem †, vt sit spiritualium acceptio, vel collatio non gratuita. sed, quia non fit mentio de annexis spiritualibus, in quibus, vt supra dictum est, committitur sim. ideo alio modo diffiniunt Card. & Abb. in c. nemo de sim. vt sit crimen propter quodcumque gestum, vel commissum circa spiritualia, vel illis annexa, quo ad aliquod temporale emolumentum pro spirituali non gratuite acceptatur, vel communicatur, & ibi Io. Anan. Fel. in rubr. de sim. numero 1. Boer. de potest. leg. à lat. q. prima, Io. Selu. de benef. par. 1. quæst. 7. vel melius & clarius dicas, secundum Nauatr. in Man. cap. 23. num. 105. vt realis sit simonia, conuenta expresse, vel tacite, ex vtraque parte completa, saltem quo ad aliquam partem promissorum vtriusque partis, Cassad. decis. 5. de constit. & decis. 1. de sim. Nauarr. cons. 40. & cons. 42. num. 1. & cons. 13, num. 2. de sim. & verba diffinitionis declarat Nauarr. dicto num. 105. Conuentionalem
140 † vero diffinit Archid. loco cit. vt sit spiritualium, vel annexorum, præcedente pacto promissionis, conditionis, modi, seruitij, pretij, aut cuiuslibet temporalitatis receptio, aut donatio, vel secundum Abb. d. c. nemo, promissio de dando aliquid temporale pro spirituali, vel ei annexo, Geminian. in cap. quam pio, 1. q. 2. late Redoan. de sim par. 2. cap. 1. colum. 1. & 2. vel clarius secundum Nauarr. dicto cap. 23. num. 103. Conuentionalis est simonia conuenta expresse, vel tacite, non dum tamen ab vtraque parte exequuta, Sarn. d. quæst. 12. Card. Paris. cons. 29. & 30. vol. 4. & de hac simonia conuentionali loquuntur, c. cum pridem, c. pactiones de pact. cap. super eo de transact. cap. cum essent, de sim. teste Cassad. decis. 5. de constit. & voluit Redoan. d. tract. pat. 1. c. 2. nu. 13. & par. 2. cap. 1. n.
141 5. Et est duplex, quædam † ex neutra parte exequuta, & hæc proprie dicitur conuentionalis, cum stetur in terminis nudæ promissionis, & conuentionis, & nulla sequuta sit traditio rei, & temporalis dationis, cap. vlt. de pact. c. quam pio 1. quæst. 2. cap. tua nos de sim. cap. vnic. vt ecclef. benef. sine diminuti cõfer. Archidiac. in c. quicunque 1. quæst. 1. Abb. in cap. veniens de sim. Fel. in cap. tua nos eod. tit. Quædam ex vna tan-
142 tum parte exequuta, † quæ transit in realem, secundum aliquos, si complementum fiat ex parte illius, qui promisit spirituale. nam tunc sufficit id ad constituendam simoniam realem. secus autem est in implemento promittentis temporale. nam non efficit, vt simonia desinat esse conuentionalis, & fiat realis. ita Caiet. secunda secundæ, quæst. 100. artic. 6. ad sextum & in

& in Sum. in verbo Simonia, Sot. lib. de Iust. & iur. quæst. 8. art. 1. sed secundum receptiorem, quam stylus obtinuit, contrarium est tenendum, iudicando, & consulendo, vt nunquam efficiatur realis, nisi ab vtraque parte mandetur exequutioni, & compleatur, vt late defend. Nauarr. d. nu. 103. vers. dixi ab vtraque parte, ex rationibus per ipsum deductis, scilicet interuenienti, & sequuta traditione rei spiritualis, & annexæ, eo quod datur per ea c. veniens, cap. de hoc de simõ. Gemin. in dicto cap. quam pio, & hanc dicit veram simoniam Fel. in c. tua nos in gloss. vlt. de simon. Redoan. de sim. par. 2. cap. 1. num. 4. in fine, & sufficit, quod ex vna parte sit completa in totum, ex altera in parte, Nauarr. cons. 40. nu. 1. de sim. vt, quia ex vna parte fuerint dati ordines, aut beneficia, ex alia autẽ non tota pecunia conuenta, sed pars. nam nemo dicet hanc non esse realem, c. presbyter, c. quisquis, c. sanctorum, c. reperiuntur, & c. nullus itaque, 1. q. 1.

143 Et differẽtia † est inter vtranque. nam Realis habet annexam excommunicatio-
144 nem, † & priuationẽ ipso iure extrauag. Pauli 2. cum detestabile, in tit. de sim. vt voluit Ror. teste Cassad. decis. 5. de constit. ex rationibus ibi positis, Nauarr. cons. 42. de sim. & alias pluries resoluit * Rota, teste Sarn. de Trien. quæst. 12. nu.
145 3. Caputaq. decis. 238. par. 3. Item † realis simoniacus triennalis defendi nõ potest, vt fuit resolutum in * vna Lunen. Sarzanen. corã Martino Spinosa, teste Sarn.
146 loco cit. & non potest agere spolio, † vt fuit etiam * resolutum in vna Taurinen. Abbatiſſatus corã Cassad. de anno 1514. teste eodem decis. 1. de simon. Ripa in l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acq. poss. num. 91. Rub. n. 198.

147 Vterque † tamen & realis, & conuentionalis est inhabilis ad obtinendum de * cetero beneficia, vt fuit * resolutũ in vna Cæsaraguſt. confidentiæ, coram Guidobono, 20. Martij 1551. teste Caputaq. decis. 238. par. 3. & in alia S. Andreæ Canonicatus, & præb. coram Put. teste Peregr. decis. 83. manuscrip. Conuentionalis
148 autem simonia est † frequentior reali, Sarn. d. q. 12. num. 3. vers. sed quod ista regula Redoan. de sim. par. 2. cap. 1. nu.
149 16. cum promissiones facilius † fiant, quã dationes, vt docet experientia, quia plura dicuntur, quam perficiuntur, l. Titia, ff. de verb. oblig. l. sciendum. ff. de ædilit. edict. His præmissis, si quæris, an confidentia differat à simonia reali? Cõcludendum est, magnam esse differentiã:
150 cum realis simonia † committatur actualiter per dationem, & receptionem rei, Archid. communiter receptus in cap. quicunque, 1. q. 1. Sarn. de Trien. quæst. 12. Confidentia vero per promissionem, & sic interpositionem fidei, cum tota in fide sit posita, Mand. cons. 61. & latè suprà explicauimus, & ideo confidentia, de qua nos loquimur, non comprehenditur in diffinitione simoniæ realis supra relata, vt ex lectura colligitur. ergo differunt inter se, l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur. vbi Dec. & Cagn. quod etiam ostendit deriuatio vocabulorum. nam realis dicitur ab actu, vt supra dictum est, & confidenria à fide, vt in principio scripsimus, licet quo ad pœnam parificentur.
151 nam, sicuti simoniacus realis ipso iure † excommunicatur, & priuatur, vt late per Card. Paris. cons. 29. num. 12. cum seq. & cons. 30. vol. 4. Nauarr. cons. 42. de sim. & dixi de resig. benef. lib. 14. quæst. 2. ita
152 & † confidentiarius iure nouiſſimo constitutionibus Pij IIII. & Pij V. & sicuti est nulla ipso iure collatio, & resignatio,
153 vbi † interuenit simonia realis, Nauarr. in cap. si quando except. 4. in fin. de rescr. Ferrett. cons. 95. nu. 14. Boer. decis. 117. col. 3. Fel. in c. simoniace, in 3. concl. de sim. Redoan. de sim. par. 2. cap. 10. nu. 35. & par. 4. c. 11. col. 3. Ita pariformiter est
154 nulla collatio, electio, præsentatio, † resignatio, intercedente hoc vitio confidẽtiæ, vt expresse dicitur in prædictis constitutionibus, & dixi de resig. benef lib. 14. quæst. vlt. col. vlt. & vterque fit inhabilis ad obtinenda, vt fuit resolutum * * in vna Cæsaraguſtan. de anno 1551. 20. Martij, coram Guidobono, teste Caputaq. decis. 238. par. 3. &, sicuti simonia-
155 cus † realis est valde odiosus sacris Canonibus, vt habetur 1. q. 1. per totum, c. præsentium, 7. q. 1. D. Thom. in 4. dist. 25. art. 2. Durand. de mod. congreg. gener. Conc. rub. 33. num. 1. Iacobatius de Conc. lib. 4. art. 4. num. 74. Stephan. Caieta. in cap. ad limina. §. 5. num. 221. 30. quæst. 1. Ant. Rosell. in c. quidam Episcopus, nu. 1. 2. q. 1. Conr. Brun. de seditios. cap. 2. nu. 11. ita & cõfidentiarius, vt colligitur

ligitur ex proœmio Const. Pij IV.& Pij V.Bart.in l.cū hi, in princ. ff. de transact. Crauett.cons.221.n.8.& cons.246.n.6.Si vero quæris,an Confi.differat a simonia conuentionali?dicendū est,hoc crimē cō-

156 fidentiç esse speciem simoniæ cōuentionalis,vt p Caputaq.decis.201.n.2.p.1.& decis.238.in princ.p.3. Nauarr.in Mā.c. 23.sub n.110.vers.secundo,quod & colligitur ex princ.Const.Pij.4. vbi nō vocat confidentiā absolute Simoniam, sed certā simoniacæ prauitatis speciē, illis verbis,Sane dudū,cum certā simoniacæ prauitatis speciē, q̄ beneficiorū confidētiā vocāt.& ꝑpterea in multis æquiparātur.

157 nā,sicuti collatio,resignatio,† pſentatio, & electio ꝑ simoniāCōuentionalē est nulla,Barbat.in c.cū vniuersorū,de rer.permut.& in c.2.de rescr. Fel.in c.insinuatū de Sim.& habetur in extrau.Martini V. incip.Mulię editæ in Conc.general.Cōstantien. cuius verba referūtur a Redoano de Sim.d. p. 2.c.10.n. 33. quam loqui de Simonia conuentionali probant Crescent.decis.man. 163. Rebuff. in prax. tit. de Sim. resig. nam 9. & 10. Redoan. vbi supra num.40.& dixi de resig.benef. lib. 14.q.2.n.9. Ita, & intercedente confidentia, vt supra tetigimus, & quemadmodum Simoniacus conuentionalis est

158 inhabilis† ad obtinendum in futurum beneficia, iuxta resolutionem alias factā * per Rotam, teste Puteo decis.80.lib.1.& Caputaq.d.dec.201. p.1.& 238.p.3.peior tamen est hæc conuentionalis simonia confidentiæ beneficialis, alia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, vt considerat Nauarr.d.c.23.sub n.110.vers.secūdo,quod. & ratio est,quia per illā nō annullantur acta ipso iure, nec incurritur aliqua excomunicatio antequā ab vtraq.parte impleatur.Nauar.cons.40.&42.de Sim.per hanc autem confidentiam sic, quia eo ip-

159 so quod † quis accipit benef.in cōfidētiā prædictā,anteq̄ impleat, quod promisit, ipso iure est excōmunicatus,& ipso iure collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionē oium fructuum,quos percepit. & ratio, cur maior pœna imponitur, est, quia plurium frequentabatur cōfidē-

160 tia antea Pium 4.& ratione † frequentiæ delictum reputatur grauius, Imol. in clem.p.de sepult.Gemin.in c.p. de vir. & honest.clericorū.li.6.Ioan.Andr. in add. ad Specul.in tit.de fide instrum.S.porro, cum aliis,vt per Franc.Squillacen.de fide Cathol. c.5.in fi.& ideo conqueritur Bart.in l.p.ff.ad.l.Iul.de amb. n.p.quòd Pontifices illius temporis procliues ad promulgandas nouas constitutiones, aliquas non ediderint,& fecerint contra si-

161 moniacos,qui subdit,non † puniri vti debet, & tradit Redoan. de sim. p. 4. c.8. n. 20.& de Iure Can.secundum Panormit. relatum a Decio in cap. at si clerici, nu.

162 255.de Iud.in † atrocissimis delictis non reperitur imposita pœna condigna,& pa-

163 ri ratione furtum ob maiorem † frequētiam in aliquibus locis punitur plusquam homicidium, vt late prosequitur Dec. cons 65.nu. 4.& per totum,& in c. at si clerici n.60.cum seq.de Iud.in quibus locis concludit,tunc furtum ob grauiorem pœnam esse mai' delictum, & ita * refert Lucæ fuisse * iudicatum in causa magni ponderis,licet Bartholom.Soc.in eadem facti cōtingentia contrarium voluerit cons. 157.lib.primo. quē sequitur Ber.in eodem cap.at si clerici,num. 96.& * mouetur Decius ex illa * communi con-

164 clusione,quod ex maioritate † pœnæ maius delictum arguitur, Gl. 2.in cap. meliore proposito, 27.q.1. Bar. in l. leuia in princ.ff. de accus.& in l. non solum, S.si mādato.ff.de iniurijs,Bal.in l.nemo,in fi. C.de Sum.Tri.& fide Cath,Calder.cons. primo,de accus. Barbat.cons. 48. lib. 2. communis opinio, de qua attestantur Socin. d. cons. 157.num. 5. Clar. lib.5. recept. sent. S.primo vers.sunt etiam, & probatur in cap. felicis, S. illud, de pœn. li.6.in S. quia vero, Auth. vt fratru fil. c. quæsitum in fi. de his quæ fiunt a mai. par. cap.cum alijs, vt per Calder. cons. allegato,licet quandoque ista consequētia non sit vera ob rationes particulares, vt maior pœna imponatur, quàm delicti natura postularet, Gl.in cap.admonere, in verbo existentes, 33. quæst. 2. Glo. in cap. decenter, dist. 89. & in cap. cito tutpem, in verbo, durior, 1. quæst. 1. Abb. in cap. perpendimus, col. 2. de sent. excomm. Dec. d. cons. 65. num. 5. vers. & licet. Et, redeundo vnde digressi fuimus, omnis confidentiarius est simoniacus conuentionalis, cum confid. sit species huius simoniæ, sicuti dicimus, Om-

165 nis † homo est animal; non autem è contra, omnis conuentionalis simonia est

confidentia, & potest puniri pœnis positis in prædictis extrauagãtibus, l.si quid earum, §.interemptum, ff. de leg.3. l.si is quis ducenta, §.vtrum, ff. de reb. dub. & patet ex pluribus exemplis, & casibus positis in dicta Constit. Pij V. §.multi, & in §. Quare nos volentes, & §. Itidem, ac §. Postremo, in quibus cessat requisitum Simoniæ etiam conuentionalis, vt per Archid. Gemin. & alios 1.quæst.1. in Sum. Abb. in cap.nemo, de Sim. Nauarr. in Man. cap.23. sub num.103. Caiet.2.2. quæst.100. Sot.lib.9.de Iust.& Iur.quęst. 8. & alij omnes. ex his enim confidentiarios, simoniacos reales, & conuentionales poteris cognoscere. De simonia autem mentali, non est necesse differere, cum ea sit communis omnibus prędictis,
166 nam consistit in † animo, & intentione praua, in beneficialibus, & eis annexis. Gl.in Sum.1.quæst.1. Abb.in cap.consulere, & cap.nemo, de Sim.idem Abb.in c. per inquisitionem de elect.Gl.in c.reperiuntur 1.q.1. Fel.in cap.tua nos de sim. Caccialup. de pension.quæst.19. Redoan. de Sim.par.1. cap.2.num.13. & illam
167 diffinit † Nauarr. in Man. cap.23. n. 102. Simonia mentalis est mente tantũ concepta citra oẽm cõuentionẽ expressam, vel tacitam, ad exemplum vsuræ mentalis, Mai. in 4.dist.25.q.1. Adrian. in quolib. 9. D.Tho.22.q.100. ad 6.& exẽpla refert Redoau.de Sim.p.1.c.5. per totum, & c. 6.7.& 8.cum multis seq.vbi late hanc ma-
168 teriã prosequitur. & cum in mente † consistat, soli Deo est cognita, Clem. exiui de paradiso, de verb. sig. l.2.ff. de interrog. act.Gl.in §.aliç instit.de action. Angel.cons.93. & cons.160. & cons.236.&
271 Bolognin.cons.6.in princ.qui nouit
169 prȩsentia, prȩterita, † & futura. c.fundamenta, §.proinde, de elect.lib.6. & secre-
170 torum † omnium est cognitor, & Iudex,
171 c.erubescant in fi.dist.32. omniaq; † nuda, & aperta sunt oculis eius, c.Deus omnipotens, 2.q.1.c.presbyter, 1.2.q.5.c.2. 26.q.5. Dec.in c.nouit, in 1.nor. de Iud. animus autem hominis dicitur inuisibi-
172 lis, † vt tradit Ant.Rosell.in rep.c.manifesta, n.169.2.q.1.& ideo communis * est
173 opinio, † animũ directe probari nõ posse, cum illius solus Deus sit scrutator, vt patet ex allegatis per Mant.cons.24.n.4.li. 1.Barbat.cons.42.n.24.vol.1. Blãc.de Indic. nu.57. Corn.cons.81.n.16.vol.1. Si-
174 gnorol. cons.63.nu.3.& propterea † sufficere coniecturas, Soc.cons.28.num.14. vol.1. Corn. cõs.45.in princ. vol.4. Silua
175 cons.7. num.21.& modos † deducit Mascard.de probat.concl.94.per totam.

Secundæ Quæstionis Summarium.

1 Confidentiæ origo illicita, & reprobata.
2 Fideicommissorum origo illicita.
3 Deportatis non potest relinqui.
4 Quæ personæ non sunt capaces legatorum.
5 Fideicommissa nunc prȩstanda.
6 Fideicommissa debent constare.
7 Confidentia cur dicta.
8 Fides est seruanda.
9 Fides quid est.
10 Fides num seruanda, quando resultat illicitum.
11 Ex fide quando quis possit constringi.
12 Confidentiarij cogebantur restituere beneficia.
13 In supremis tribunalibus reddebatur ius super confidentia.

QVAESTIO SECVNDA
ARGVMENTVM.

QVAE fuerit origo confidentiæ beneficialis.

SEcundo, Quæro, quæ fuerit origo Confidentiæ beneficialis, licita, vel illicita, & ex qua causa? Respõdeo, ori-
1 ginem † esse illicitam, & reprobatam, quia fuit reperta à volentibus canones fraudare, vt late colligitur ex constitut. 87. Pij V. in princ. & in §.multi, & * communiter est receptum. & illam actum illicitum appellat Caputaq.decis.314. n.3. par.2. hac etiam ratione origo fideicõ-
2 missorum dicitur illicita, † & reprobata, vt scribit Ias. communiter receptus in l. 1. n.7.ff.de leg.1. quia traxit principium à volentibus legem circumuenire. nam incapaces, quibus non poterat legari,
3 vel relinqui, vt † deportati, l. 1. C.de hæred. instit. damnati in metalium, & spurij testatoris, & aliæ personæ † similes, quas enumerat Glos. in §. legari Inst. etiam de hered. instit. hoc medio consequebantur legata, & relicta, quia testatores instituebant hæredem, aliquem amicum, de cuius fide confidebant, eius fidei committentes vtil-

vt illam hæreditatem postea tali incapaci restitueret: & huiusmodi fideicommissa relicta capaci, vel incapaci, quia cõsistebant in sola fide, & pudore grauati antiquo tempore erant infirma, cum non possent exigi, & nulla dabatur actio, neque officium Iudicis, fauore tamen vltimarum voluntatum, ne voluntas defunctorum deciperetur, fuit po-
5 stea statutum, † esse implenda, vt dicitur in S. primo, Instit. de fideicom. hæred. l. 2. S. post deinde de origin. iur. sed capaci l. vlt. vbi Gloss. & Bart. ff. de his quib. vt indig. Glos. & doct. in l. vlt. C. eod. ad not. in l. 1. ff. de leg. 1. & dum-
6 modo † de hoc constet, l. coheredi, S. cum filiæ, ff. de vulg. & pupill. l. ex tribus, ff. de inoff. test. Abb. cons. 31. num. 9. Rolan. à Valle, cons. 59. num. 5. vol. 3. Bursat. cons. 97. num. 1. vol. 1. Dec. cons. 336. in fin. Crauett. cons. 180. in fin. Socin. Iun. cons. 185. nnm. 2. lib. 2. Ad exemplum igitur fideicommissorum fuit repetita confidentia, vt canones fraudarentur, &, sicuti ea, relicta fideicommissa appellata sunt, quia nullo vinculo iuris, sed tantum pudore eorũ, qui rogabantur, continebantur, S. pri. vers. & ideo, de fideicomm. hæredit. ita
7 hæc appellata † confidentia, quia tota in fide illius, qui recipiebat beneficiũ, vel illud habebat, posita erat. Nauar. in Manual. cap. 23. sub num. 109. Mascard. de probat. conclus. 1306. num.
8 2. moti ex illo vulgari, quod † fides est
9 seruanda, cum sit fundamentum † iustitiæ, i. dictorum conuentorumque constantia & veritas, vt dicit Tullius 1. offic. quem ad hoc refert Luc. de Pen. in l. quoties col. 1, C. de ponderat. & auri illator, lib. 10. Fortunat. Garz. de vlt. fin. iur. ciuil. & Canon. nu. 148. Pauin. de Visit. 2. part. quæst. 2. num. 15. Io. a Capistr. in Spec. conscient. num. 8. & graue est illam fallere, l. 1. C. de const. pecun. in princ. S. hoc similiter, Auth. vt licet de ceter. Nicol. Moron. de tregu. & pac. quæst. 17. nu. 1. & quæst. 102. nu. 2. Bell. de re milit. tit. 3. num. 4. dummo-
10 do ex fidei obseruantia non resultet illicitum, cap. si ad peccatum, 22. quæst. 4. & per totum. nam tunc potius est fides rescindenda, quam soluenda, cap. in mo dis, ead. causa, & quęst. & regulariter, vbi fides nõ est solennis, & obligatoria, quis
11 nõ potest † constringi ad illam seruandã l. Iurisgentium, S. si cum nulla, & S. igitur, & S. quinimmo, ff. de pact. ad not. in l. 1. ff. de const. pecun. & in l. 1. ff. deposit. Iar. Lucas de Pen. in dic. lib. 1. C. de ponderat. lib. 10. col. 2. Et ideo qui recipiebat, aut retinebat beneficium in confidentiam. à principio non poterat constringi ad fidem seruandam, postea patrum nostrorũ temporibus praua con-
12 suetudine † seu potius corruptela patiẽter cœpit tolerari. Io. Petr. Bim. cons. 29. num. 5. Et deinde cœpit ius reddi pro
13 fide seruanda in supremis tribunalibus, Card. Sanct. Cruc. decis. 18. in manuscr. Nauar. in Manual. c. 23. sub nu. 111. Gabriel. cons. 184. num. 6. lib. 2.

Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia non prohibetur iure diuino.*
2 *Simonia quæ versatur circa mere spiritualia prohibetur iure diuino.*
3 *Simonia, vendere gratiã Spiritus sancti.*
4 *Simonia habuit originem à Simone Mago.*
5 *Simon magus fuit primus hæreticus.*
6 *Simonia, vendere sacramenta.*
7 *Simonia, de iure diuino, vendere ordinationem.*
8 *Simonia, de iure diuino, venditio ecclesiæ.*
9 *Simonia quia prohibita, quę.*
10 *Confidentia simoniaca, quia prohibita.*
11 *Papę omnia permissa.*
12 *Papa habet plenitudinem potestatis.*
13 *Papa est Vicarius Dei.*
14 *Papa non potest dispensare super simonia, quia Simonia.*
15 *Papa potest dispensare super simonia, quia prohibita.*
16 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
17 *Ius diuinum immutabile.*
18 *Deus solus potest tollere ius diuinum.*
19 *Inferior non potest destruere legem superioris.*
20 *Papa seruus Dei.*
21 *Papa debet se conformare iudicio diuino.*
22 *Papa tenetur defendere legẽ diuinam, vsque ad sanguinem.*
23 *Quando Papę non obediendum.*
24 *Papa ex magna causa potest recedere à iure diuino.*
25 *Papa potest dispensare super iure positiuo.*
26 *Papa potest dispensare super confidentia.*
27 *Papa in beneficialibus habet liberam potestatem.*
28 *Papa potest tollere constitutiones Conciliares de fide nõ tractantes.*

QVÆSTIO TERTIA.

ARGVMENTVM.

Confidentia an sit prohibita de Iure diuino, & an super ea Papa possit dispensare.

TErtio, quæro, An confidentia beneficialis simoniaca, de qua nos loquimur, sit prohibita de iure diuino, Communis * opinio † est negatiua, vt tenet Nauarr. in Manual.c.23.sub num.111.vers.11.quod Io. Petr. Rima cons. 29. num. 6. & ratio est, quia iure diuino † solum prohibetur illa simonia, quæ circa emptionem, & venditionem mere spiritualium versatur, siue ea spiritualia a Deo sint data, & instituta, siue ab Ecclesiastica potestate diuinitus tamen accepta, Diu. Thom. 22. quæst. 100. Hostiens. Caietan. Siluestr. Angelic. Armill. & alij Summistæ. Redoan. de Simon. p. 1. c. 2. col. 2. qualis est venditio † gratiæ Spiritus sancti. c. qui studet, & c. sicut eunuchus. 1. q. 1. quam emere intendebat Simon ille, a quo originem, & nomen habuit † Simonia. c. recurrat, 32. quæst. 4. cap. quod interrogasti, dist. 27. cap. saluator cap. quæst. 3. Act. Apostol. cap. 8. optime in c. 8. optime in cap. quidam 24. quæst. 3. sicut pro certo, de simon. Archid. in c. studet 1. q. 1. & in cap. eos num. 2. ead. causa, & quæstione. & hunc primum † hæreticum fuisse tradit Euseb. Cæsarien. lib. 2. Histor. Ecclesiast. cap. 1. & cap. 13. Redoan. de simon. cap. 1. num. 6. Io. Andr. in dic. cap. sicut pro certo, de simon. Abb. in cap. qui extirpandę, §. qui vero, num. 53. de præben. Felin. in cap. cum essent, de simon. & venditio † sacramentorum, dic. cap. qui studet, & cap. sicut eunuchus, 1. quæst. 1. c. non satis. c. consuluit, de simon. cap. baptizandis, & ibi Archid. cap. quidquid, c. placuit, c. emendari, cum seq. 1. quæst. 1. Felin. in c. in tantum vers. vlt. nota de simon. glos. in cap. veniens, de transact. latissime Redoan. in dic. tract. de simon. cap. 6. & 7. Ac venditio † ordinationis, cap. presbyter, 1. q. 1. c. cum ordinaretur ead. caus. & quæstione, c. sacerdotes ead. caus. & q. cap. tantis 81. dist. late Gemin. in cap. vult. 1. q. 1. Archid. in c. requisitis 1. q. 7. Abb. in c. cum ecclesię, in fine de simon. latissime Redoan. in eod. tract. de simon. cap. 8. per totũ. Ac etiã venditio † Ecclesiæ, vel altaris executio, c. altare, 1. q. 3. Abb. in c. cũ tua, de simõ. Caccialup. de pens. q. 19.

Simonia autem, quæ versatur circa spiritualia, per constitutionem Ecclesiæ, aut canonum, non dicitur simonia, quia simonia, & sic prohibita de iure diuino, sed quia prohibita. nã † per ius positiuũ, scilicet per Pontificiũ, Canones, Concilia, Cõstitutiones, visũ est illã prohiberi, qualis est ea, quę cõmittitur in beneficiorũ collatione, renũciatione, & præsentatione, quoties cõditio, pacta, modus illicitus interuenit. glos. in c. ex parte 1. de off. deleg. vbi DD. oẽs, & cõmuniter de communi Nauarr. in suo Manual. c. 23. sub n. 100. vers. ex qua diffinitione, Redoã. dict. tract. de simon. p. 1. c. 2. n. 9. & hæc est frequentior. Vnde, cũ cõfidentia † in his versetur, quæ sunt spiritualia, ex cõst. Ecclesiæ, & canonũ, nequaquã poterit dici esse prohibitam de iure diuino. & hanc cõclusionem omnes firmant absque cõtradictione. Et effectus erit maximus, quia, quãuis Papæ omnia † sunt permissa, Specul. in tit. de dispens. §. nunc ostendendũ, vers. 89. Abb. in c. Magne, de vot. Bellam. cons. 28. col. 3. Dec. cons. 112. col. 3. cum ei plenitudo potestatis sit † data. c. qui se scit. 2. q. 6. c. quicunque 24. q. 1. Io. cap. vlt. c. significasti de elect. c. quodcunque. 24. q. 1. nam † est Vic. Dei in terris, Bal. in l. vlt. C. de sent. rescin. non poss. Dec. in cap. primo super, glos. in verb. ab omnibus de const. Non tamen potest dispensasse super simonia, † quia simonia, & sic super ea, quæ prohibetur de iure diuino, sed super ea dumtaxat, quę est introducta per Ecclesiam, † & Ecclesiæ prę-latos, & sic super ea, quæ dicitur simonia, quia prohibita, Diu. Thom. in 4. quolib. q. 4. Specul. in tit. de dispẽs. §. nunc. Caccialup. de pens. q. 19. Felin. in c. ad audiẽtiam el. 2, de rescr. Cassad. decis. 2. de simon. communis * opinio, vt patet ex adductis per Redoan. de simon. cap. 21. & omnes fere scribentes dicunt, generaliter Papam non posse dispensare † super iure diuino, cap. qui omnipotentem, 11. quæst. 3. Ant. de Butr. in cap. super eo, de vsur. Diu. Thom. in 4. quolibet. quest. 14. Petr. Paludan. in tract. de Ecclesiast. potest. art. 5. Turrecrem. in Summ. in 3. lib. cap. 54. & 57. Innoc. & Henric. Boic. in c. cum ad monasteriũ, de stat. reg. Abb. in c. non est voti, de vot. Henric. Boic. in

c. ex

cap. ex parte el 2. col. 1. & 2. de rescr. Bellam. conf. 28. per totum, maxime col. 4. Dec. in cap. ne innitaris col. 2. de constit. Gemin. conf. 96. col. 5. Io. Andr. in cap. 2. de dispensat. Petr. de Palud. in 4. dist. 41. D. Thom. in 4. dist. 27. quæst. 4. & probatur expresse in cap. literas, de rest. spoliat. quem optime ad hoc ponderat D. meus Cardinalis Parisius conf. 68. num. 17 39. cum seq. vol. 4. ius enim † Diuinum est immutabile, §. sed naturalia Inst. de iur. nat. gent. & ciuil. cap. vlt. §. is itaque dist. 5. Gemin. & Præpos. in c. sicut dist. 14. Abb. in cap. significasti, col. vlt. de elect. solus enim conditor legis poterit 18 tale suum † diuinum præceptum tollere, & super eo dispensare. quod minime facere potest Papa eius Vicarius, & infe-19 rior, qui nō † potest mutare, nec destruere legem superioris, cap. cum inferior, de maior. & obed. c. inferior, dist. 21. clem. ne Romani, §. 1. de elect. nec statutum * superioris tollere. Innoc. Abb. & alij * cō munitet in cap. quæ in ecclesiarum col. 4. vers. 2. limitarem, de constit. seruus e-20 nim, vt est Papa, iuxta tradita † in proœm. Decretal. in princ. non poterit ordinationem Domini tollere. l. nam etsi magistratus, ff. de arbitr. C. ille à quo, §. tempestiuū, ff. ad Trebell. cap. 1. dist. 10. l. rescripta, vbi Glos. & Doct. de precib. impetr. offer. & ideo iudicium Summi 21 Pontificis debet esse cōforme † Iudicio, & statuto Diuino, cap. vt nostrum, vt Eccles. benef. Abb. in cap. de mulcta col. 3. vers. vnde obstat de præben. quàm legē diuinam tenetur ipse Papa, vsque ad ani-22 mam †, & sanguinem defendere. c. sunt quidam, 25. quæst. 1. Abb in cap. literas, in 5. not. de rest. spoliat. & contrarium 23 facienti † non erit parendum. cap. Iulianus, & cap. qui resistit 11. q. 3. Bellam. dict. conf. 28. late Felin. in cap. si quando, col. 1. 2. & 3. de rescr. Imol. in c. vlt. n. 7. de Transact. Præposit. in c. quę cōtra, 24 in princ. dist. 8. nisi ex † magna causa id faciat, vt per Innoc. in cap. vlt. de consuet. Archid. in cap. sunt quidam, dist. 25. Io. Andr. in cap. per venerabilem, qui fil. sint legit. Felin. in cap. quæ in ecclesiarū, nu. 30. de constit. Turrectemar. in summ. Eccles. lib. 2. cap. 107. Præposit. in cap. 1. dist. 15. Dec. in cap. 1. col. 2. & 3. & in c. translato de const. Socin. sen. conf. 13. & 28. lib. 1. Barbat. conf. 1. col. 18. & conf. 22. col. 10. vol. 1. Dec. conf. 112. Angel. in verbo Dispensatio, §. 3. late plures, & infinitos adducit Card. Paris. dict. conf. 68. à num. 110. vsque ad num. 177. vol. 4. Et sic Papa, licet non possit dispensare super iure diuino, potest tamen dispen-25 sare super iure † positiuo, D. Thom. communiter receptus locis citatis, & per con-26 sequens super simonia, † & confidentia, quæ committitur in beneficialibus. plures Doctores citat Redoan. de simon. c. 21. col. 2. Cassad. decis. 2. de simon. in qui-27 bus habet liberam † potestatē. Dec. conf. 141. circa fin. & Papa non solum potest tollere quæ prędecessores statuerūt, sed 28 etiam constitutiones † Conciliares de fide non disponentes, Glos. in cap. vbi periculum, in verb. Concilium de elect. lib. 6. Hostien. in Summ de disp. §. 1. Theologi omnes *, vt per Felin. in cap. 1. nu. 31. & 32. de Constit. Glos. in c. sunt quidam dist. 25. & est tex. in cap. innotuit, de elect. & plene tradit Card. Paris. dict. cōs. 68. à n. 397. vsque ad n. 408. vol. 4.

Summarium quartæ Quæstionis.

1. *Confidentia prohibita est iure communi.*
2. *Origo confidentiæ illicita.*
3. *Fideicommissorum origo, illicita.*
4. *Origo spectanda.*
5. *Origo mutari non potest.*
6. *Simonia iure communi prohibetur.*
7. *Simonia inter grauiora crimina ponitur.*
8. *Simonia capitale crimen.*
9. *Confidentia crimen simoniæ.*
10. *Prohibito genere, videtur prohibita quælibet species.*
11. *Idem iudicium de genere, & specie.*
12. *In prohibitione venit omne illud, per quod deuenitur ad ipsum.*
13. *Confidentia, pernicies, & corruptela.*
14. *Confidentia actus illicitus.*

QVÆSTIO QVARTA

ARGVMENTVM.

CONFIDENTIA num sit prohibita iure communi.

QVarto, Quæro, An confidentia, de qua nos loquimur, sit prohibita de iure communi? Communis opinio est 1 affirmatiua †, quam reperio tenuisse Nauarr. in suo Manual. cap. 23. num. 109. & 111. R. P. D. Seraphinum Rotæ Romanæ

 dignis-

dignissimum Decanum, decis. 90. incip. Fuit conclusum, lib. 1. in manuscr. Quod iustificatur, tum attenta eius origine, 2 quæ fuit illicita † & reproba, quia eam traxit a volentibus legem fraudare, vt diximus supra quæst. 2. ad exemplum † 3 fideicommissorum. Ias. in l. 1. num. 7. ff. de leg. 1. nam inprimis ad iudicandum, de 4 aliqua re † origo spectatur. lib. 3. C. ad Macedon. l. si procurator, primo respons. ff. mand. C. clam possidere, ff. de acquirẽ. possess. vbi Ias. in 6. nor. Marian. Socin. sen. in cap. veniens, sub num. 52. de accusat. Rub. Alex. in l. penult. §. ad crimen, num. 280. ff. de public. iudic. Bart. in l. 3. §. qui habet, ff. de rur. & in l. 1. §. qui remo- 5 uet, ff. de postulan. nam mutari † non potest. l. assumptio in princ. ff. ad municip. l. ius autem agnationis, ff. de pact. l. iura sanguinis, ff. de regul. iur. Cephal. cons. 133. num. 23. vol. 1.

6 Tum etiam, quia simonia, iure † communi prohibetur, vt habetur in tit. de si- 7 mon. extr. & ibi Doctores omnes, † & inter grauiora crimina ponitur, cap. vlt. ad fin. de purg. Canon. immo alia ad comparationem istius quasi pro nihilo reputantur, cap. vlt. 1. q. 7. cap. per tuas, el 1. de simon. & homicidio comparatur, cap. in- 8 quisitionis, de accusat. & capitale † crimen appellat D. Gregor. in cap. qui studer, 1. q. 1. Diaz in prax. criminal. cap. 85. in princ. Abb. in cap. sicut de simon. Roland. cons. 31. num. 12. lib. 3. & tamen cõ- 9 fidentia est crimen † simoniæ, vt in terminis scribit Capuraq. decis. 202. n. 5. p. 1. & alibi idem Capuraq. decis. 201. num. 1. p. 1. dicit, quod receptio beneficiorum in confidentiam est simonia conuentionalis. quod etiam scribit decis. 238. par. 3. Sed confidentia est species simoniæ, vt probatur ex constitutione 109. Pij IIII. incipien. Romanam, in §. sane, ibi, *cum certam simoniacae prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam uocant.* &c. quod etiam scribit Mascard. de probat. conclus. 1306. 10 num. 1. & tamen prohibito genere † videtur prohibita quælibet species sui gene- 11 ris, cum idem fiat † iudicium de genere, & specie, cap. deliberatione, §. prohibemus, vbi glos. Petr. de Anchar. Franc. & alij Doctores de offic. leg. lib. 6. Din. in reg. cũ quid vna via, de reg. iur. lib. 6. Ber. de porest. Leg. a lat. n. 71. & eadem ad- 12 sit † ratio, l. si quid earum, §. interemptũ, ff. de leg. 3. cap. excommunicamus, de hæret. l. si is qui ducẽta, §. verum, de reb. dub. Sarmient. lib. 3. select. interpret. c. 2. num. 13. & regulare est, vt, prohibito vno, simpliciter censeatur prohibitum 13 omne illud, per quod † deuenitur ad illud, c. tuæ, de procur. l. oratio, ff. de spons. l. 2. ff. de iurisd. omn. iud. Felin. in c. cum ex officij in 4. col. de præscript. Hinc dicit Mascard. dict. conclus. 1306. num. 1. quod simonia, & confidentia plurimum inter se cognata, & coniũcta sunt, & sub eodem num. 1. idem Mascard. appellat confidentiam flagitium, & Pius V. dicta 14 const. 87. eam appellat † perniciem, & corruptelã, in princ. ibi, *ad tollẽdũ fiduciariæ mãcipationis beneficiorũ Ecclesiasticorũ corruptelã,* & in §. veruntamen, ibi, *quae ad purgandã hac pernicie Ecclesiã.* qđ videtur cõfirmare Sixtus V. in cõst. 66. incip. Pastoralis, §. cũ autem, ibi, *nos ad hanc corruptelam ex Regno illo, &c.* & ibi, *ac propterea tam perniciosum confidentiæ vitium, &c.* ac actum illicitum appellat Caputaq. decis. 314. num. 3. par. 2. Cum 15 ergo † confidentia sit actus illicitus, vitiũ corruptela crimen, sequitur esse prohibitam, arg. l. sancimus, C. de pœnis, l. aliud est fraus, ff. de verb. signif. & tex. in c. per suas 3. de simon. expresse loquitur de confidentia, & illam improbat. vt late diximus supra quæst. 1.

Quintæ quæstionis Summarium.

1 Origo confidentiæ mala.
2 Origo semper spectanda.
3 Confidentia actus illicitus.
4 Illicita coercenda.
5 Republicæ interest, ne delicta remaneant impunita.
6 Confidentia species simoniæ.
7 Simonia semper fuit punibilis.
8 De specie iudicatur an de genere.
9 Confidentia ante Pium 4. non erat punibilis.
10 Confidentia ante Pium 4. tolerabatur.
11 Super confidentia ius reddebatur.
12 Auditorium Rotæ abstinuit à Iudicio confidentiæ.
13 Origo mala non semper punitur.
14 Non omne illicitum est punibile.
15 Consuetudo excusat à pœna.
16 Pœna simoniæ citatur stante consuetudine.
17 Consuetudo etiam in delictis attendenda.
18 Statuta recipiunt interpretationem à consuetudine.
19 Rescripta recipiunt interpretationem à consuetudine.
20 Contractus regulantur secundum consuetudinem.
21 Consuetudo optima legum interpres.
22 Consuetudo non residendi excusat à culpa.
23 Cõsuetudo, vt electus administret ante confirmationem, excusat à priuatione beneficij.

Consue-

24 *Consuetudo retinendi plura incompatibilia excusat à pœna.*
25 *In his, quæ sunt de se mala, consuetudo excusat.*
26 *Iuramentum, quando debeat obseruari, non obstante consuetudine.*
27 *Consuetudo contra Ius diuinum, quando valeat.*
28 *Consuetudo mala non excusat à peccato.*
29 *Peccata, quanto diuturniora, tanto grauiora.*
30 *Consuetudo non excusat à restitutione.*
31 *Quando aliquod est dubium, an sit peccatum, consuetudo tunc excusat à peccato.*
32 *Consuetudo irrationabilis est corruptela.*
33 *Simonia non potest permitti consuetudine.*
34 *Consuetudo de præstandis vsuris improbatur.*
35 *Consuetudo præbens materiam delinquendi mala.*
36 *Consuetudo perniciosa, quæ.*
37 *Consuetudo nutritiua peccati turpis.*
38 *Consuetudo in fraudem legis mala.*
39 *Consuetudo, quæ extirpanda*
40 *Confidentiarij ante Pium 4. non subijciebantur pœnis simoniæ conuentionalis.*
41 *Prohibitum iure humano potest fieri impunis tolerantia superiorum.*
42 *Scientia Papæ tollit omnem pœnam simoniæ.*
43 *Tolerantia tollit pœnam.*
44 *Crimen ambitus tolerantia principis sæcularis non punitur.*
45 *Consuetudo potest induci absque scientia principis.*
46 *Consuetudo fortius procedit cum scientia superioris.*
47 *Faciens aliquid permittente lege, pœnam non meretur.*
48 *Consuetudo, & priuilegium æquiparantur.*
49 *Licitum quod approbatur à consuetudine.*

QVÆSTIO QVINTA.

ARGVMENTVM.

Num confidentia ante Pium IIII. improbaretur, & esset punibilis, & an consuetudo excusaret a pœna, culpa, & peccato.

QVINTO quæro, An confidentia ante editas Cõstitutiones Pij IV. & Pij V. esset punibilis? Pro affirmatiua 1 facit, † quia origo fuit mala, vt dictũ est q.2. ergo punibilis, cum inprimis in vna 2 quaq. re † origo spectetur. l.3. C. ad Macedon. l. clam possidere. ff. de acquiren. possess. l. si procurator 1. respons. ff. mand.

3 Secundo, quia reputabatur † actus illicitus. Caputaq. decis.314. nu.3. p.2. & ta 4 men illicita † coerceri debẽt. l. in fraud. ff. de milit. test. & obuiari. l. cum hi, §. si cũ lis, ff. de transact. l. magis, §. si pupillus, ff. de reb. eod. l. quæstiones, in fi. C. de fideicom. & nunquam censetur permissa. l. 1. ff. de milit. test. Menoch. de arbitr. Iudic. q.7. nu.77. & Reipublicæ interest, ne deli 5 cta remaneãt impunita. l. ita vulneratus. ff. ad leg. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorem dictare, ac suadere, vt delicta puniantur. l. licitatio, §. quod illicite. ff. de publ. & vectigal. l. Capitaliũ, ff. de pœnis, C. vt famæ, de sent. excõ. Iodocus in prax. crimin. in procem. nu.9. 6 vbi alia adducit. Tertio, q̃a † est species simoniæ. Caputaq. decis.201. nu.1. p.1. & decis.238. p.3. & colligitur ex Card. Sãct. Cruc. decis.18. in manuscr. Sed simonia etiam ante editas dictas Constitutiones 7 erat † punibilis. Cassad. decis.5. de const. & decis.2. de simon. & probatur in toto ti 8 tu. extr. de simon. ergo † confidentia, quę est species, arg. c. deliberatione, §. prohibemus, vbi Doct. oẽs de off. legat. lib.6.

His tamen non obstantibus, in contra 9 rium se habet veritas. nanque ante † constitutionem Pij IV. & Pij V. non solum confidentia non puniebatur aliqua pœna, sed praua cõsuetudine, seu potius cor 10 ruptela à principibus † Ecclesiasticis toleratã fuisse in omni genere personarum omnibus est compertum, vt colligitur ex dicta Cõstitutione Pij IV. 109. super hoc edita. Card. Sanct. Cruc. decis. decis.18. in manuscr. Io. Petr. Bim. cons.29. nu.5. Oradin. decis.82. lib.2. in manuscr. & magna erat turba in Curia illorum, qui beneficia retinebant in confidentiã, & etiã S.R.E. Cardinales hoc vitio erant implicati, & vt plurimum officiales, & præsertim Scriptores Apostolici, vt tradit Oradin. dict. decis.82. lib.2. Et ita hæc praua consuetudo fuit recepta, vt inceperit 11 paulatim ius in supremis tribunalibus pro fide pręstanda reddi, & compelli nõ reddentes beneficia in custodiam, & cõfidentiam recepta, vt attestatur Cardinalis Sanct. Cruc. dict. decis.18. tradit Nauarr. in Manual. c.23. sub n.111. vers.11. quod &c. Gabriel. cons.184. nu.6. vers.3. 12 lib.2. Ab hac tamen labe † sacrum Auditorium Rotæ semper se abstinuit, & vti rei absurdæ semper confidẽtijs obstauit, & nunquam pro eis iudicare voluit, cum interim penes aliorum Iudicum tribunalia male feriati homines perfugium inuenirẽt, vt attestatur Card. Sanct. Cruc. olim Rotæ Auditor meritiss. d. decis.18. & sic Rota habuit pro absurdo canonizare confidentias. quare vel mãdabat, cum casus occurreret, partes concordare, vt tradit idem Card. Sanct. Cruc. decis.144. vel remittebat ad Auditorem Cameræ, vt tradit idem Cardinalis Sanct. Cruc. decis.15. in manuscr. & audiui à pluribus.

Non

Non obstant contraria. nã ad primum respondetur, non omnia, quæ habent ori-
13 ginem † malã, esse punibilia, exemplum in fideicommisso, vt per Ias. in l. 1. col. 2. ff. de leg. 1.

Ad secundum etiam respondetur, non
14 valere consequentiam, est illicitum † ergo punibile, vt patet in c. denique, dist. 4. cap. si quod, 33. q. 2. l. item vulneratus, §. vlt. ff. ad leg. Aquil. & optime explicat Constant. Roger. de legis potentia, §. 5. num. 3.

Ad tertium respondetur, vel confidentiam esse speciem simoniæ non prohibitæ, vel melius consuetudinem receptam Romæ, & extra excusasse committentes confidentiã ante Pium IV. & Pium V. nã
* communiter * receptum est, consuetudi-
15 nem † excusare à pœna, ad not. in c. vlt. consuetud. Bart. in l. quid si fugitiuus, §. apud Labeonem, ff. de ędilic. edic. Glos. in cap. denique, 4. dist. Nauarr. conf. 13. num. 2. de vsur. & conf. 42. nu. 10. & 11. de sent. excommun. maxime in his, quæ sunt iuris positiui. Glos. in cap. cum venerabilis, vbi Abb. de consuet. cum alijs, vt per Ias. in l. de quibus num. 8. ff. de legib. Roman. sing. 19. Card. conf. 132. col. 2. Petr. de Anchar. conf. 46. & conf. 271. Alex. conf. 107. col. penult. lib. 2. in termi-
16 nis Abb. † loquens de simonia in cap. in Ecclesiæ, num. 1. de simon. & communiter.

Hinc dicit Felin. in cap. ad petitionẽ, circa finem, de cõsuet. consuetudinem
17 † etiam in delictis esse attendendam, & in pœnis esse seruandam, tradit latè idem Felin. in c. inter cætera, col. 5. de rescr. & in cap. Inquisitionis, col. 5. de accusat. Crauett. conf. 135. num. 6. & conf. 201. n. 11. Hinc statuta recipiunt interpretatio-
18 nem à cõsuetudine, † late Gabriel. com. opin. de consuet. conclus. 1. num. 44. &
19 † rescripta Grat. conf. 153. num. 44. lib. 2.
20 Tiraq. de Nobilit. cap. 10. nu. 9. ac † contractus omnes, l. quod si nolit, §. quia assidua, ff. de ædilic. edic. l. semper in stipulationibus, ff. de regul. iur. Io. Andr. in regula quod facit, circa fin. de reg. iuris, lib. 6. Abb. conf. 74. ad fin. lib. 1. Alex. cõs. 167. col. penult. lib 2. Ias. conf. 20. col. penult. lib. 1. Ias. conf. 17. lib. 1. Imol. in c. potuit locati, Bart. in l. nemo, col. 1. ad fin. ff. de duob. reis, & feuda. Loffred. conf. 1. num. 118. Card. Paris. conf. 15. col. 2. & conf. 21. col. 6. vol. 1. Angel. conf. 184. col. 1. Alex. conf. 124. col. 2. lib. 5. ac omnis dispositio, Innoc. in cap. olim, de ver. sign. Abb. in c. certificari, de sepult. Dec. in l. semper in stipulationibus, nu. 12. ff. de reg. iur. Ruin. conf. 160. col. 3. lib. 1. nã
21 cõsuetudo est † optima legum interpres, ad not. in l. de quibus, ff. de legib. & ideo, vt dixi, excusat à pœna.

22 Hinc consuetudo † non residendi excusat à culpa, & à pœna, Zabarell. conf. 122. incipien. Presbyter, col. 2.

Hinc consuetudo, vt electus admini-
23 stret ante confirmationem, † excusat à pœna priuationis beneficii, Petr. de Anchar. conf. 51. incipien. Consuetudo, ad fin. cum alijs, vt per Alex. conf. 107. incip. Pro inuestigatione, lib. 2.

24 Hinc cõsuetudo retinendi † plura beneficia incompatibilia excusat à pœna, cap. 1. de consuet. lib. 6. & ibi Glos. & alij. Card. Paris. quem refert, & sequitur Petr. Due. tract. fallen. reg. 71. ampliar. 5. Lambertin. tract. de iur. patron. par. 1. lib. 2. arr. 15. quæst. 7. princip. num. 5. cõmunis opinio, teste Nauarr. in Manual. cap. 25. num. 125. late Hoied. de imcompati. benef. par. 2. cap. 11.

Etiam si sit mala consuetudo, & etiam
25 si simus in his, quæ sunt de se † mala, Roman. conf. 466. vbi loquitur de consuetu-
26 dine de non obseruando † iuramentum, Bal. in l. obseruare, §. proficisci, circa finem, de off. proconf. Corn. conf. 28. lib. 3. Aretin. conf. 11. Abb. & alij, quos refert Rocch. de Curt. in reper. cap. vlt. in princ. col. vlt. de consuetud. & ibi hoc etiam ampliat num. 33. etiam in consuetu-
27 dine contra † Ius diuinum, Abb. in c. cum venerabilis, de consuetud.

Dubium tamen est, an huiusmodi consuetudo recipiendi beneficia in confidẽ-
28 tiam † excusaret eos à peccato, sicuti excusabat à pœna temporali? Communis
* opinio est negatiua, quæ colligitur ex Abb. communiter recepto in dicto c. vlt. num. 2. de consuetud. dum scribit. cõsuetudinem non excusare in peccatis, quæ ad Deum, sed fortius accusare: quia, quã-
29 to † peccata sunt diuturniora, tãto sunt grauiora, cap. flagitia, 32. quæst. 7. Glos. in cap. denique, dist. 4. Nauarr. conf. 13.
30 nu. 2. de vsur. & ibi etiam dicit non † excusare à restitutione, vbi allegat Glos. in cap. Fraternitas, 12. q. 2. D. Thom. 2. 2. q. 61. art.

61. art. 4. & in terminis nostris hoc tenet Gabriel. cons. 184. nu. 7. lib. 2.

Limita, nisi fuisset dubium, an † esset peccatum, vel ne. nam tunc consuetudo paulatim tolleret obligationem legis, quæ sublata excusaret à peccato. Abb. in cap. cum venerabilis, de consuet. idē Abb. post Io. Andr. in cap. at si Clerici, col. 10. de iudic. Cæpoll. in tract. de simul. contract. col. 4. late Rocch. dict. reper. c. vlt. sect. 1. num. 2. vbi hoc confirmat ex pluribus exemplis. & faciunt, quæ scribit Bal. in prælud. feud. col. 3. & cons. 318. lib. 2. Huiusmodi autem consuetudo tamquam irrationabilis, absurda, & mali exempli, erat tollenda, quia, vt exorditur Pius IV. in dict. const. 108. erat po-

32 tius † corruptela, iuxta ea, quæ scribit Glos. in cap. non putamus, de cōsuetud. in 6. & not. in dic. cap. vlt. extr. eod. tit.

33 & ideo non valet consuetudo † permittens simoniam, cap. non satis, & cap. seq. cap. Iacobus, & cap. veniens, de simon. Rocch. de Curt. dict. repet. c. vlt. in princ. num. 18.

34 Hinc etiam non valet † consuetudo de præstandis, seu soluendis vsuris, cap. quia in omnibus, de vsuris, Bal. in tit. de pac. Constant. in 9. col. & in l. humanum, C. de legib. Batt. in l. si finita, §. Iulianus, col. penult. ff. de damn. infect. Io. Anan. in cap. salubriter, col. 8. de vsur. & regu-

35 lare est, vt consuetudo † præstans materiam delinquendi non valeat, l. conueni re, ff. de pact. dotalib. cap. ex parte de consuetud. cap. nos consuetudinem, dist. 12. Calderin. cons. 1. de regul. Bellam. in cap. Romana, in princ. col. 4. post medium, & col. 6. de for. compet. lib. 6. Crauett. cons. 314. col. 5. vers. non obstat. tertium argumentum, quia dicitur corru-

36 ptela † perniciosa, cap. mala, dist. 8. Crauett. dict. cons. num. 5. & ideo consuetu-

37 do † nutritiua peccati dicitur turpis, & irrationabilis, vt post alios Card. Paris. cons. 27. num. 46. vol. 1. & quando est in

38 fraudem † legis, Dec. in cap. 2. num. 39. de probat. Bal. in l. de quibus, num. 33. C. de legib. Menoch. de arbitr. Iud. cas. 82. col. 1. Et tritum est in iure, consuetudinem

39 † irrationabilem esse extirpandam, cap. quanto, & cap. cum venerabilis, de consuetud. cap. mala consuetudo, dist. 8. late Petr. Rauenn. de stat. col. vlt. Optima igitur ratione Pius IV. per dictam suam Constitutionem sustulit hanc consuetudinem, siue corruptelam, & contra confidentiarios induxit pœnas.

Ex quibus infertur, quod committen

40 tes † confidentiā ante Pium IV. non subijciebantur pœnis temporalibus, & corporalibus, impositis contra simoniacos conuentionales, vt colligitur ex Nauar. in Manual. cap. 23. sub num. 111. vers. 1. & ita respondit Io. Petr. Rima, cons. 29. * num. 6. & 7. & communiter * est receptū. & ratio est, quia confidentia est prohibi-

41 ta iure humano, & per † consequens tolerantia superiorum potuit fieri impunis arg. not. in cap. primo de constit. lib. 6. scientia enim Papæ tollit omnem pœ-

42 nam † simoniæ, Gig. de pens. q. 4. & † to-

43 lerantia, * communis opinio teste Felin. * relat. in Apostill. Abb. in c. extirpandæ, §.

44 qui vero n. 53. de præben sicuti crimen † ambitus in curia Principis sæcularis, Clar. lib. 5. recept. sentent. §. simonia, vers. item quæro, numquid. & tamen in huiusmodi cōsuetudine, vt omnes sciūt, interuenit scientia, et tolerantia Summi Pontificis, vt testatur Pius IIII. in alle-

45 gata const. & si † consuetudo potest induci absque scientia Principis, Alex. cons. 6. num. 4. lib. 1. Corn. cons. 155. num. 7. lib. 2. Abb. cons. 7. lib. 2. Gemin. in cap. frustra, dist. 8. communis opinio, teste Barbar. in cap. vlt. num. 71. de consuet. eo ma

46 gis stante scientia, †. & tolerantia, Oldrad. cons. 237. num. 3. & cons. 224. num. 7. Michael Gra. 8. lib. comm. opin. in verb. Consuetudo, q. 8. Duen. tract. fallēt. regul. 141.

47 Et, sicuti, qui aliquid † facit mediante priuilegio, pœnam non meretur, l. Gracchus, cum ibi not. C. ad leg. Iul. de adult. ita & mediante cōsuetudine, cum

48 consuetudo, & priuilegium † æquiparentur, not. in c. cum contingat, de for. compet. l. domini prædiorum, C. de agricol. & censit. lib. xj. Bal. in l. 3. vers. sexto nota, C. de naut. fenor. & in l. nec exceptio, C. de probat. & sic, quod fit mediante consuetudine, licitum † videtur, Innoc. in c. 2. col. prima, de fid. instrum. Abb. in cap. cum M. Ferratien. in prima col. de const. Bal. in add. ad Specul. in tit. consuetud. in princ

SVM-

Sextæ Quæstionis Summarium.

1 Quare confidentia antiquo tempore tolerabatur.
2 Fideicommissa sunt posita in fide.
3 Graue, fidem fallere.
4 Pacta seruare, est Iuris naturalis.
5 Fides, Iuramentum iustitiæ.
6 Fides proxima iuramento.
7 Princeps debet seruare quod promittit.
8 Ex fidei oritur naturalis obligatio.
9 Iuramentum in litem defertur ob fidem non seruatam.
10 Actio ad interesse datur ob fidem non seruatam.
11 Deceptus agit de dolo.

QVÆSTIO SEXTA
ARGVMENTVM.

Cur tolerabatur Confidentia.

SExto, Quæro, Quare confidentia beneficialis retroactis temporibus tolerabatur, & super ea reddebatur ius? Existimo, hoc euenisse, tum ex vtilitate, 1 quæ † resultabat pluribus curialibus ex hoc, quorũ fauore id fuit praua consuetudine, seu potius corruptela toleratũ, tum etiam, quia, quemadmodum antiquis temporibus, ante quam fidei commissa essent permissa, graue admodum reputabatur, ea non reddere, seu resti- 2 tuere, cum † in fide, & pudore eorum, qui rogabantur, essent posita, §. 1. de fidei cõmiss. heredit. ita, cum confidentia tota in fide illius, qui recepit, vel habet beneficium, consistat, Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 109. graue etiam 3 erat, † eam fidem fallere. l. 1. ff. de const. pecun. cap. primo de del. & per consequens hac forsan ratione fuit per mul- 4 tos annos tolerata. pacta † enim seruare, est iuris naturæ, l. 1. vbi Bal. ff. de pact. l. 5 2. vbi Bal. ff. de seruit. nam fides † est fundamentum Iustitiæ, Luc. de Pen. in l. quoties, C. de pond. aur. lib. xj. Cassan. in Catal. glo. mund. in 5. part. in 13. consider. ideo censetur proxima iuramen- 6 to, † eiusque naturam sapit, Afflic. decis. 389. Bertrand. conf. 2. num. 50. lib. primo. Crauett. conf. 13. num. 11. Nicol. Moron in tract. de fid. treg. & pac. q. 16. 7 & 17. idque etiam an Principe † procedere scribunt Dec. in c. primo, col. prima, de probat. post alios, quos citat Socin iun. conf. 76. num. 16. lib. primo. & conf. 78. num. 3. eod. lib. primo. Alex. conf. 1. num. 11. lib. 2. Anchar. conf. 2. num. 3. & conf. 66. Ruin. conf. 123. num. 4. lib. 3. Calcan. conf. 51. col. penult. Grat. conf. 147. col. 1. lib. 2. Rip. respons. 13. tit. de diuers. rescript. Hinc fidei præstatio pa- 8 rit † naturalem obligationem, cap. primo, de summ. Trinit. & fid. Cathol. Bal. conf. 114. super primo, lib. 5.

9 Hinc ob fidem non † seruatam defertur iuramentum in litem, late Plor. in l. si quando, num. 679. Guid. Pap. conf. 31. Ias. conf. conf. 91. lib. 3. Et datur a- 10 ctio † ad interesse, Dec. in l. pactum, nu. 10. C. de pact. late Menoch. conf. 92. n. 21. & 61. lib. primo, vide Bal. conf. 194. lib. 3. Aufrer. decis. Tholos. 258. Et de- 11 ceptus † sub confidentia agit de dolo, Crauetr. conf. 192. num. 15.

Septimæ Quæstionis Summarium.

1 Pius 4. primus omnium prohibuit confidentias.
2 Verba extrauagantis Pij 4. prohibentis confidentias.
3 Experientia rerum magistra.
4 Delicta non debent remanere impunita.
5 Verba constitutionis Pij V. super confidentijs.
6 Constitutio Pij V. de confid. est ampliatiua ad Constitutionem Pij 4.
7 Natura dictionis Etiam, vt augeat.
8 Constitutio quæ.
9 Canon quid.
10 Decretum quid.
11 Decretalis quæ.
12 Dogma.
13 Mandatum, Interdictum, Sanctio.
14 Constitutio etiam dicitur Canon.
15 Sententia lata contra constitutionem, nulla.
16 Sententia contra legem, nulla.
17 Constitutio indubitata, quæ.
18 Lex interpretans legem antiquam intelligenda secundum terminos legis interpretatæ.
19 Constitutio Pij V. super confidentijs quare.
20 Diuisio constitutionis Pij V. super confidentijs.
21 Error notabilis Nauarr.
22 Cardinalis Lancellottus laudatus.
23 In diuisione quæ partes debent comprehendi.
24 Diuisio quid facit.
25 Diuisa melius intelliguntur.
26 Confirmatio ex certa scientia, cum refertur tenor.
27 Voluntas errixa ex quibus ostendatur.
28 Quoties aliquis refertur, ignorantia non præsumitur.
29 Iudex est exequutor iuris.

Iudex

QVÆSTIO SEPTIMA

ARGVMENTVM.

Tenor constitutionum Pij IIII. & Pij V. contra confidentiarios, & notabilia ex eis.

SEptimo, Quæro, An habeamus aliquas leges specialiter prohibentes confidentias? Respondeo affirmatiue. 1 namque fel. Record. Pius eius † nominis Quartus fuit primus, qui specialiter per Const. incipien. Romanum, in Bullario in ordine 109. eas prohibuit. & huius 2 extrauagãtis hæc sunt verba. † Hæc cõst. Pij IIII. fuit edita anno V. Pontif. in odium duorum Cardinalium tenentium beneficia in confidentiam, cum quibus Pontifex simultates exercebat, vt notissimum est his, qui in Curia eo tempore erant, & ideo in proœmio etiam Cardinales nominat, & dicit eos admonuisse, & monitioni suæ non paruisse, ex immoderata erga suos indulgentia, & propterea decernit, omnia beneficia taliter recepta vacare, cum omnibus collationibus,

bus,& prouisionibus sequutis, prohibēs id sub censuris fieri, & quod præsumptionibus probetur.

3 Sed, quia, vt experiētia docuit, † quæ est rerum magistra, †.S. sed hodie, Inst. de satisd. cap. quam sit, de elec, in 6. Card. Paris. in rub. ff. solut. mat. num. 6. ob difficultates probandi huiusmodi confidentiā improbi homines beneficia ante hanc constitutionem ita recepta retinebant, & alia accipiebant, contempta prohibitione, & iudices remissiores erant, ita, vt

4 delictum† remaneret impunitum, contra ea, quæ habentur in l. ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil. Ideo S. mem. Pius V. aliam contra confidentiarios edidit Constitutionem, incip. Intolerabilis, in Bull. in

5 ordine 87. ann. 4. cuius verba etiam † hic ponere placuit: Intolerabilis, &c. &, vt ex eius lectura patet in calce huius

6 voluminis, hæc bulla † est ampliatiua ad bullam Pij IV. vt colligitur in §. Verumtamen propter, & in §. Quare nos volentes periculosam, & in §. Sed ne quisquā, ibi, Vtque hoc malū grauioris censuræ stimulo vsquequaque prohibeatur: &,

7 quia ponitur dictio † Etiam, cuius natura est, vt augeat, l. etiam, ff. solut. mat. Roland. cons. 77. n. 17. lib. 4.

8 Et appellatur Constitutio, nam † constitutio propriè dicitur, quod Princeps statuit, cap. constitutio, distinct. secunda, §. quod Princeps, Inst. de iur. nat. gent. & ciuil. l. ff. de const. Princip. Abb. super rub. de consti. & ibi Dec. Felin. Bosch. Codech. num. 30. Ant. Burg. num. 61. Rimin. iun. nu. 4. Aldobran. in dict. §. sed quod Principi, num. 23. & communiter Doctores. nam in iure Canonico, vt scriptum reliquit Io. Calderin. in procem. decret. num. 71. plura sunt nomina fere idem significantia, scilicet, Canon, Constitutio, Decretum, Decretalis, Epistola, Dogma, Mandatum, In-

9 terdictum, Sanctio. Canon †, est, quod in Concilio generali, vel prouinciali

10 promulgatur. Decretum, † quod Papa decreuit de fratrum consilio. Decreta-

11 lis † epistola, cum Papa respondet ad cōsultationem alterius. Constitutio, pro-

12 prio motu edita. Dogma, † cōsistit in doctrina

13 fidei. Mandatum, † circa mores. Interdictum, cum pœna non adijcitur. Sanctio, cum adiectione pœnæ. Et etiam

14 Constitutio † dicitur Canon. Auton. de Burg. in Rub. de const. num. 69. Et Constitutio est generalis, sicut Lex. l. 3. cap. de legibus. Riminal. iun in cap. 1. num. 98. de const. & ideo sententia lata con-

15 tra † constitutionem publicatam, est ip-

16 so iure nulla, sicuti lata contra legem † scriptam, Bal. in l. 2. C. quand. prouoc. non est necess. Ant. de Butr. in cap. primo, & cap. cum inter, de re Iudic. Abb. in cap. pastoralis, de fid. instrum. & communiter Doctores.

17 Et dicitur indubitata, † tum quia reperitur inter alias Constit. Summorum Pont. ca. quoniam progenitorum, 20. q. 1. ad not. in auth. ad hæc. C. de fid. instr. & in l. Celsus, ff. de prob. tum etiam quia vsu est recepta, est quotidie* practicatur, ad not. per Bart. in gl. vlt. super extrauag. qui sint rebelles, Roman. consil. 250.

Et est intelligenda hæc Constitutio iuxta terminos Constitutionis Pij. 4. quam Pius V. innouat, & ampliat, ac interpretatur, vt trad. Nauarr. cons. 36. n. 2. de simon. & regulare est, vt lex inter-

18 pretans † legem antiquam sit intelligenda secundum terminos legis interpretatæ, Auth. Constitutio hæc interp §. primo, coll. 6. & faciunt, quæ tradunt doct. in auth. si quis in aliquo. C. de edend. Bar. in l. pessimum genus, ff. de recep. l. asse toto, ff. de hered. instit. Paris. in ca. cum venerabilis, col. 23. in medio, de excep. & cons. 7. num. 3. vol. 3. & cons. 103. num. 2. vol. primo, subdit Naua. loc. cit. num. 3. quod Constitutio hæc Pij V. nō

19 † manauit ad declarandum quæ sit confidentia illicita, sed ad inducendum modos probandi eam per indicia, & præsumptiones. Ideo hanc Constitutionem Pij V. pro pleniori intelligentia diuidam in

20 nouem partes. In prima † refert tenorem Constitutionis Pij 4. hoc crimen punientis. in secunda tenorem Constitutionis, quam idem promulgauit in principio Pōtificatus, reseruando sibi, & Sedi Apostolicę cognitionem harum causarum. in tertia causas committendi confidentias. in quarta casus confidentiales. in quinta coniecturas. in sexta qualitatem testium. in septima pœnas. in octaua relaxationem dictæ reseruationis causarum. in nona, & vltima, remotionem obstaculorum. 2. ibi, verumtamen. 3 ibi, multi. 4. ibi, quare. 5. ibi, ad probandum, 6. ibi, testes.

testes. septima, ibi, sed ne quisquam. 8. ibi, nos enim. 9. ibi, nō obstantibus. Quatuor tamen sunt partes principales, quæ tota die practicantur. in prima ponit quatuor casus confidentiales, à versic. Quare nos volentes, vsque ad versic. Ad probādum, quos casus explicamus q. 27. 28. 29. & 30. In secunda complectitur quatuor coniecturas, quibus concurrentibus con fidentia commissa conniicitur, á versiculo, Ad probandum, vsque ad versiculum Testes. & has coniecturas, siue præsumptiones interpretamur quęst. 31. & quęst. 21 32. 33. & 34. vnde † hallucinatur Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 110. vers. not. 7. quod in hac Constitutione ponātur octo coniecturæ ad præsumendam Simoniacam cōfidentiam in foro exteriori: & sic confundit casus confidentiales cū coniecturis: quod est contra mentem Pij V. vt ex verbis quisque colligere potest, & aduertit Rota in illa Consentin.* prætensę confidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R.P.D. Otano. & de hoc errore Nauar. me admonuit, sunt octo anni, Illustris. & Reueren 22 diss. Scipio Card. Lācellottus, doctrina, experientia, & prudentia nulli inferior: & hoc latius explicauimus quæstionibus citatis. In 3. in versic. Testes, disponitur circa personas testium: de quibus etiam dicendū particulari loco. In quarta vero disponitur, & agitur de pœnis inobediētibus, & contrafacientibus infligendis, in versiculo Sed ne quisquam, vsque ad versic. Quocirca.

Et in his quatuor continentur partes substantiales, quæ debent comprehendi 23 † in diuisione, Alex. in l. 1. n. 47. ff. de acq. poss. Dec. in c. Pastoralis, in fi. de rescr. Gomes. in §. actionum. nu. 1. Inst. de act. In superiori tantū, quæ est plenior, continētur omnes species rei diuisæ, quod monet in diuisionibus Alberic. in l. ita stipulatus, ff. de verb. oblig. Iacob. de Aren. in §. sequēs, Instit. de act. Euerard. in loco à suff. 24 partium † Ias. in rub. ff. de vulg. & pupil. Rip. in l. 1. ff. si certū pet. vt animū dicētis incitet, & mentē audiētis pręparet, ac memoriā corroboret, gl. in §. igitur, in proœ. Inst. Ias. in fine rub. Inst. de act. Crauett. in princ. tract. de antiq. temp. Rebuff. in l. 1. n. 54. C. de sent. quæ pro eo. Cagnol. in l. si emancipati, n. 3. C. de collat. Diuisa. n: 25 & distincta melius † intelliguntur, l. 1. in princ. iuncta gl. ff. de dol. excepti. §. sed nō vsque, Instit. de legat. Bal. tract. de succ. ab intest. n. 1. Abb. cōs. 96. col. 1. ad fi. lib. 1. Menoch. de arbit. iud. q. 1. num. 12.

Et pro maiori intelligentia aliqua notabilia sunt colligenda ex hac Cōstitut. Primo, notandum est, quod Constitutio Pij 4. quam in princip. refert, & fortiori vinculo innouat, & confirmat Pius V. hic, est illa, quam nos supra retulimus, & reperitur in Bullario, sub num. 109. Constitutionum prædicti Pij 4. edita ab ipso anno 5. Pontificatus, ad prohibendum, & extirpandum hoc crimen: & cum Pius V. hic referat tenorem illius Constitu- 26 tionis, videtur † confirmare ex certa sciētia, Abb. in cap. pen. in principio, de cōfir. vtil. vel inutil. idem Abbas in c. examinata, eodem titulo, per illum textum, & consil. 62. illud de iure. colum. 3. lib. 1. Roman. cons. 327. & cons. 336. Alex. quæ refert, & sequitur Decius in cap. 1. nu. 47. de confirm. vtil. vel inutil. & per eam 27 voluntas † enixa ostenditur, Alex. cons. 125. colum. vlt. in fin. lib. 2. Corn. cons. 189. colum. 3. lib. 4. Angel. in l. 2. ff. si quis in ius voc. non ier. Card. Zabarell. consil. 44. Bart. in l. priuilegia, C. de sacr. sanct. Eccles. ita, vt nulla ignorantia 28 † eorum, quæ ibi habentur, allegati valeat, cap. Pastoralis, §. præterea, de off. deleg. vbi Gloss. in verbo scierit. Ruin. consil. 196. volum. primo, Card. Paris. consilio 3. num. 43. volum. 4. Francis. de March. decis. Delphin. 927. numero 5. & sequen. parte secunda, & decis. 527.

Secundo noto, ibi, siquidem, quod idē Pius V. reseruauit sibi, & successoribus suis omnes causas confidentiales, & hoc per aliam suam Constit. quā edidit anno 2. & habetur in Bullario in ordine 52. & ratio ponitur hic, quia Iudices in expediendis, & decidendis erant temis- 29 siores. Iudex enim † cūm sit custos, & executor iuris, l. nam prætorium ius, ff. de iust. & iure, l. 2. §. parum est iura condere, ff. eo. cap. Iudicantem. 30. quæst. 5. c. 1. de sent. & re iudic. c. cum Io. de fide instr. non debet esse clementior lege, l. cū fratre, C. de his quib. vt indig. Marsil. sing. 182. Port. Imolē. cons. 90. n. 8. vbi alios allegat. & cons. 134. n. 14. requiritur autē, vt 30 Iudex sit † bonus, non autē melior ipsa lege, l. societate, §. arbitrorum, & ibi Bart. & Alberic. ff. pro soc. cap. Quintauallis, vbi

Aret. de Iut. iur. l. rem non nouam, C. de Iudic. & ideo debet delinquentes coer-
31 cere pœnis † inflictis à Iute, l. sancimus, cum ibi not. C. de pœn. l. 3. in fi. C. de Episcopali audiētia, l. quicunq. C. de seru.
32 fug. quod interesse publicum † existimatur. l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorem dictare, ac suadere, vt delicta puniantur. l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. & vectig. l. capiralium, ff. de pœnis, c. vt fame, de sent. excom. Soc. sen. in c. veniens, nu. 257. de accusat.

Hinc iure ciuili etiam constitutū est, iudicem non debere concedere veniā re-
33 mittendo † pœnam debitam. l. si appariter. in fi. C. de cohortali. lib. 12. nā ignoscendo malis,
34 † necessario perduntur boni: vt cōsiderabat Salust. de bello Iugurt. & facit tex. in cap. est iniusta, 23. quæst. 4. & qui sunt nequam, fiunt, propter
35 spem † veniæ, nequiores. d cap. vt fame, de sent. excom. Hinc huiusmodi mise-
36 ricordia dicitur † illicita, cum sit vitium oppositum Iustitiæ, rationi non subiecta, Luc. de Pen. in l. duos, col. prima, C. de suscept. & arca. lib. 10. D. Augustinus, lib. 9. de Ciuit. Dei, cap. 5. & faciunt l. si hominem, ff. de pos. l. eleganter, §. idem Labeo, ff. de dol. cap. 2. in fi. de maledict. cap. si quis Diaconus, dist. 50. Quamuis iusta misericordia sit licita, & commendetur, & debet esse pe-
37 nes omnes, † cum sit virtus, vt meminit Cicero in oratione pro Ligario, Nulla de virtutibus tuis plurimis, nec gratior, nec admirabilior misericordia est. Menoch. de arbit. Iud. quæst. 8. lib. 1. num. 39. & Diu. Augustinus in cap. quem pænitet, de pænit. distinct. prima, Opus misericordiæ est peccanti peccata dimittere, sed oportet, vt iustus misereatur iuste. Calderin. in cap. postulasti, num. 15. de pœnit. & remiss. non remittit Deus dedecus culpæ, sine decore iustitiæ, cap. Baptism. de consecr. distinct. 4. & misceatur lenitas cum seueritate, & fiat quoddam ex vtroque
38 † temperamentum, vt neque multa asperitate exulcerentur subditi, neque nimia benignitate soluantur, cap. disciplina, & cap. omnis qui, distinct. 45. l. respiciendum, ff. de pœn. & habetur Eccles. 7. & in Psalmo 84. ex-
39 trema enim sunt † vitiosa, & ex duo-
40 bus contrarijs fit medium † optimum, Paul. de Castr. per illum text. in l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. nam, qui nimis emungit, sanguinem elicit, cap. denique, distinct. 4. cap. nisi cum pridem, §. propter, de renunc. cap. hinc etiam, §. albuginem, dist. 49. &
41 hanc esse necessariam in Principe †, ex pluribus exemplis antiquorum tradit Io. Redin. de Maiest. princ. in verbo, Ad Clementiam pronum.

III. not. in versiculo Multi, causas admittendi huiusmodi crimen confidentiæ, quas omnes explicaui q. 9. & in vna-
42 quaque re causa in † primis erit spectanda, Corn. conf. 161. num. 17. lib. 2. Soc. Iunior conf. 73. num. 30. volum. 1. cum alijs, quæ citaui de relig. benef. lib. 5.
43 quæst. 1. in principio, & præsertim in † maleficijs, Bar. in l. aut facta, §. causa, ff. de pœn. per illum textum. quod eo magis procedit in beneficialibus, nam beneficia desiderantur.

IIII. not. in vers. Quare nos volentes, quatuor casus confidentiales, quos constituit Pius V. & iudicat confidentiales, & illos late explicauimus quæst. 27. cum sequentib.

V. not. ex eisdem verbis, & sequen-
44 tibus, confidentiam habere locum † in omnibus beneficijs, & dignitatibus, ac monasterijs, & ecclesijs. nam specialiter exprimit hoc. vnde nullum remanet dubium, vt etiam late diximus q. 15. & procedit etiam in Consistorialibus solitis in Consistorio prouideri, cum ibidem loquatur de Ecclesijs Cathedralibus, & Metropolitanis, & in §. nos enim, de alijs consistorialibus. habet etiam locum in monialibus, vt late probauimus q. 18.

45 VI. not. comprehendi † omnes, & singulas personas Ecclesiasticas, & Laicas, etiam patronatus habentes, etiam, constitutos in dignitate, etiam Abbates, Episcopos, Archiepos, Primates, Cardiles, vt in eadē §. Quare, & in alijs sequentibus, ac clare in §. Quo circa, & tradit idem Pius V, Constit. 52. 158. & expresse voluit Pius IV. dicta Constit. 109. & diximus quæst. 19. 20. cum seq.

VII. not. habere locum † confidentiā, siue collatio fiat à Papa, siue ab Ordinario, vt patet illis verbis, *Quacunque auctoritate*, & qui omne dicit, † nihil excludit.

L. Iu-

l. Iulianus, in principio, ff. de leg. 3. l. pediculis, §. Labeo, ff. de aur. & arg. leg. l. à Procuratore, C. Mand. cap. si Romanorum. distinct. 19. Dec. cons. 29. colum. 2. Natta conf. 478. num. 2. late Crauett. conf. 294. numero primo, & ita similia verba ipse interpretatus sum de resig. benef. lib. 12. quæst. 13. & fundamentum illud est, quoniam adest eadem ratio, iuxta tradita per Nauarr. conf. 11. 48 num. 2. de Simon. ideo idem ius † statuendum. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

VIII. not. quod confidentia habet 49 † locum tam in vacatione beneficij, quæ fit per obitum, quam in illa, quę fit per resignationem, vt in eodem §. Quare nos volentes, exprimitur, de resignatione, & in §. sequenti, incip. Itidem, exprimitur de collatione, & alibi pluries in verbis sequentibus. nam viget 50 eadem ratio, & vacatio † per obitum, & per resignationem parum differat, ad trad. per doctores, in cap. susceptum, de rescript. lib. 6. & in clemen. 1. de procurat. quomodocunque enim commis-51 sum sit scelus, erit vindicandum. l. sancimus, C. de pœnis, l. capitalium, ff. eo. infitiari tamen non potest, quin fre-frequentius versetur in resignationibus.

IX. in versiculo ad probandum, nota quatuor coniecturas, & præsumptiones legitimas ad probandum plene confidentiarum abusum, quas nos explicauimus quæst. 31. cum sequentib.

52 Et, licet plerique † distinguant coniecturam à præsumptione, Roman. in l. 1. num. 7. C. de testam. mil. receptior * tamen sententia est, vt confundantur, & coniectura significet præsumptionem, ac è contra. Soc. Senior in l. eum auus, num. 70. ff. de cond. & demonstr. Gloss. in l. verum, ff. de donat. inter vir. & vxor. Mantica de coniecturis vltim. volunt. lib. primo, tit. primo, numero 3. Hæ igitur coniecturæ, & præsumptio-53 nes accipiuntur pro veritate †, donec aliud appareat, l. penult. ff. de probat. Alciat. consilio 52. numero 6. lib. 5. ad not. in l. diuus, ff. de in integr. restitu. & l. vltima, C. de probat. & illis egemus, 54 cum non constat † vere de crimine, & pactione, Gloss. & Bal. in l. cum citra, C. de Iur. dot. Felin. in cap. si autem, numero 3. de rescript. egregiè Angelus conf. 191. ad finem, Alexand. consil. 52. num. 20. vol. 4. Ruin. conf. 36. num. 9. volum. 1.

55 X. not. in versiculo Testes, quod † testes singulares recipiuntur. quod etiam not. Nauarr. in Man. cap. 23. sub nu. 110. versiculo not. nono, & hoc est contra † 56 regulam Iuris ciuilis, & Canonici, cap. nihilominus, & ibi Gloss. 3. quæst. 9. cap. tam literis, vbi Gloss. de testib. cap. cum dilecti, de elect. cap. licet causam, vbi Abb. de probatio. cap. bonæ, & cap. 1. de elect. & ideo non plus probant mille te-57 stes † singulares, quam vnus, Bal. in l. iusiur. colum. 2. C. de testib. Alex. conf. 18. col. vlt. vol. 4. & conf. 20. & 71. vol. eo. Card. Paris. cõs. 57. col. 2. vol. 1. Soc. Iun. consi. 90. num. 8. vol. 2. Fel. in cap. licet ex quadam col. 3. de testib. Et ratio, quod hoc Papa voluerit in hoc crimine, fuit atrocitas eius, & quia solet occultè perpetrari, iuxta quę pluries diximus. Et Papa, qui non potest generaliter statuere, vt ste-58 tur dicto † vnius testis in omni causa, cap. 59 indicas, 3. q. 9. nam de Iure diuino † est, vt duo testes sufficiant, cap. in omni, de testib. cap. cum esses, & cap. relatum, de 60 testam. quod ius † non potest tollere, cap. Iulianus, & cap. qui resistit, 11. quæst. 3. cap vt nostrũ, vt Eccl. benef. Turrecrem. in Sum. de pot. Pap. lib. 3. cap. 54. & 57. Abb. in cap. non est voti, de voto, Angel. in versic. Papa in princ. Henr. Boich. in cap. ex parte, el secundo, col. 2. de 61 off. delega. neq. aduersus illud † dispensare, cap. qui omnipotentem, 11. quæst. 3. cap. sunt quidam, 25. q. 1. Abb. in cap. super eo, de vsur. Præpos. in cap. sicut, dist. 14. D. Thom. in 4. col. lib. quæst. 14. Petr. Palud. in tractatu de Eccl. pot. art. 5. Gemin. conf. 96. col. 5. & communiter * alij dd. vt late per Paris. conf. 68. volum. 4. per totum.

Potest tamen in certis casibus statue-62 re, vt stetur dicto vnius testis, † etiã in preiudicium alterius, vt per Speculatorem de testibus, §. restat, de numero, Roman. singul. 714. Felin. in cap. Constitutus, num. 16. vers. nec dicas, de rescr. & in cap. vlt. num. 7. vers. non posset, de mai. & obed. vbi comprobat, pos-63 se statuere, vt aliquis clericus † non obligetur ad horas Canonicas, vt Iuramentum in aliquo casu non liget, vt dic

Dominico quis exerceat artem suam. 64 nam præcepta moralia †, licet non recipiant mutationem in toto, illam tamen possunt recipere in partem, & in casu particulari, Richar. in 4. dist. 38. Sanctus Thom. 2. 2. quæst. 88. art. 10. & plures citat Henr. Boich. in cap. 1. num. 2. de Consti. Angel. in verbo Papa, S. primo, Rosell. in verbo Papa, & alij, vt per Paris. dict. cons. 68. nu. 120. cum sequen. vol. 4.

XI. not. ex eodem versic. Testes, ibi, Pluresque, quod non sufficit vna ex quatuor coniecturis positis in dicta Consti- 65 tutione, vt ex ea eliciatur plena † probatio ad effectum deueniendi ad condemnationem. quod etiam notat Nauarr. dicto cap. 23. sub num. 110. versiculo not. 8. & dicam infra. Nauarr. autem 66 † errat in eo, quod confundit casus confidentiales cum coniecturis, & dicit quod prima, & octaua sunt leues. nam Pius V. loquitur, vt vna istarum quatuor coniecturarum non sufficiat, cum receptum sit ab omnibus, vnum ex quatuor primis casibus sufficere, vt dicam infra. nec de facili propterea concederem arbitrium Iudicis, quod dicit 67 librandum Nauarr. cum habeamus † regulas certas, cap. de causis de offic. deleg. nisi illum saluemus circa circunstantias, l. 1. ff. de Iur. delib.

Xij. noto in versiculo Ceterum, quod testes criminosi, & ceteri omnes, qui ad perhibendum testimonium in crimine simoniæ respiciuntur, admittuntur in crimine confidentiæ. & regulare est, vt si- 68 moniam probet † quilibet testis, cap. licet heli, vbi Gloss. Anan. & alij omnes, de Sim. Gl. in cap. cum primo de accusat. Redoan. de Sim. par. 4. cap. 5. num. 7. Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 110. & qui- 69 libet † possit accusare in hoc crimine, c. 70 3. de Sim. etiam seruus † dominum, & meretrix alios, c. tanta, vbi Fel. de Sim. 71 & ratio est †, vel eius immanitas, cap. per tuas, & cap. vlt. 1. q. vlt. cum alijs, quæ citaui de resig. benef. lib. 14. q. 8. col. 1. vel 72 quia est de his, quæ solent † occulte committi, Redoan. d. tract. p. 4. cap. 6. col. 3. & 4. & communiter * receptum est, vt, quan- 73 do veritas aliter † haberi nō possit, testes minus idonei faciant fidem, c. veniens, el secundo, in fin. de testibus, & ibi Glos. vlt. cap. cum dilecti, de elect. Lap. alleg. 94. col. 1. 10. Andreas in addit. ad Specul. in tit. de teste, S. 1. versic. quid si olim. Abb. in cap. cum in tua, num. 7. de sponsal. Roman. cons. 76. colum. 2. Marsil. singul. 73. & in l. diuus, volum. 2. ff. de quæstion. & late hanc conclusionem prosequutus sum infra. Et, quod hi testes admittantur in hoc crimine, intelligitur tam ad probandum coniecturas quatuor, quam etiam ad probandum quatuor casus in eadem Constitutione positos. nam Pius Quintus vtitur verbo generali, *Ad prædicta omnia admittantur*. 74 clausula † enim generalis in fine posita refertur ad omnia præcedentia, l. talis scriptura, in fi. ff. de leg. 1. l. 3. S. pen. ff. de lib. & posthum. Bursat. cons. 460. num. 57. volum. 4.

Xiij. not. in versiculo Sed ne quisquam priuationem beneficiorum omnium, & singulorum obtentorum, & inhabilitatem ad obtinenda, aduersus con- 75 fidentiarios, † quæ pœna non solet infligi, nisi pro criminibus grauibus, cap. tuę de pæn. cap. inuentum, 16. quæstio. 7. Gloss. in cap. vlt. in verbo Supplicauit, 1. quæst. 5. Glossa vltima, in cap. 1. de capellis monachi lib. 6. Gloss. 1. in cap. sicut, el 2. de Iur. iur. Gloss. in cap. ad Apostolicæ, in verb. grauissima pœna, de re Iudic. lib. 6. Abb. per illum textum in cap. vt fame, de sent. excomm. & in cap. quod in dubijs, per illum textum de pœna, & ideo ex hoc possumus sumere argumentum, confidentiam esse de grauioribus criminibus, cum ex ma- 76 gnitudine † pœnæ colligatur atrocitas criminis, cap. non afferamus stateras, 24. quæst. 1. DD. omnes, in cap. at si clerici, de Iud. faciunt quæ scribit Aret. in cap. cum prim. Manconella, numero 27. de accusat. & ex huiusmodi pœna poteris notare differentiam inter Simoniam, & Confidentiam, vt per Cardinal. Paris. consilio vigesimonono, volum. 4.

77 Xiv. not ex eodem versic. † Excommunicationem Papæ reseruatam, in qua nullos absoluere potest, nisi in mortis articulo.

Xv. not. ex eod. versic. Etiam, quod fructus beneficiorum, per huiusmodi cōfidentiam collatorum, & pensionū confidētiarijs cōstitutarū reseruantur Cameræ Apostolicæ à die collationis, & constitutionis.

78 tutionis. † quod Nauarr. in d. Man. cap. 23. sub num. 110. vers. quinto, not. nouũ casum, dicit menti tenendum, ad consulendum eis, qui in hac re peccarunt, & dicetur infra.

Xvj. not. amplam & nouam reseruationem, qua omnia beneficia collata, & recepta in confidentiam illicitam, & si-
79 moniacam sunt † reseruata Sedis Apostolicæ dispositioni. quod etiam aduertit Nauar. d. Man. cap. 23. sub num. 110. vers. 3. not. & id Pius iiij. voluit in dicta Constitut. 109. supra relata, & in principio refert Pius V. & ipse scripsi de resig. benef. lib. 2. q. 16. num. 28. in qua quæsti alia beneficia reseruata retuli, ex quo sequitur, quod Ordinarij collatores non possunt se intromittere in conferendis
80 † his beneficijs, Bisignet. decis. 4. de renunc. Cassad. decis. 8. num. 9. de præbẽd, Caputaq. decis. 45. par. 1. Bellam. decis. 549. & probatur in cap. nomen, 1. quæst. 1. cap. dudum, & cap. multum stupeo, 3. quæst. 6. cap vt nostrum, de appell. cap. si eo tempore, de elect. lib. 6. Sed solus
81 Papa, † Rota decis. 30. de præb. in nouis, & decis. 1. de rerum permut. & decis. 3. de off. deleg. eod. lib. Archidiac. in cap. cum in tua, de cens. & communiter * alij doctores.

Ex quo infert Nauarr. loc. cit. quod hæc confidentia speciẽs simoniæ confidẽtialis etiam ex vna tantum parte cõpleta, peior est simonia reali, ex vtraq; parte executa: quia illa non aufert potestatem Ordinario conferendi, nec reseruat illam Papæ, hæc autem vtrunque facit.

Et hoc procedit non solum in beneficijs, in quibus commissa est confidentia, sed etiam in alijs, quæ obtinebat confidentiarius, vt in dicto S. sed nec quisquã dicitur, ibi, & beneficijs obtentis: quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus. Ergo reseruatio se extendit etiam ad obtenta, arg. l. ancillæ, C. de furt.

Sed dubium est, an dicta beneficia reseruata ob hoc crimen sint impetranda à Sũmo Pontifice, cum expressione, quòd vacant ob dictum crimen, vel sufficiat clausula apponi solita in literis, Alio quouis modo, vt in ea comprehendatur huiusmodi reseruatio? Paris. cons. 138. nu. 11. & seq. vol. 4. Mandos. in reg. de Infir. quæst. 17. num. 8. vers. mihi vera
82 videtur, tenent, huiusmodi † clausulam non comprehendere reseruationem nõ facta aliqua mentione reseruationis, & mouetur, quoniam verba illa, Alio quo-
83 uis modo, interpretantur de modis † similibus, cap. Sedes, & ibi * omnes de rescrip. ergo non supplet defectus reseruationis. sed contraria opinio mihi probatur, quod ex dicta clausula veniant beneficia vacantia ex confidentia, vt in terminis firmat Nauar. in Man. c. 23. sub num. 110. versiculo tertio not. sub fine, quoniam communis * est opinio, prę
84 dictam clausulam † comprehendere reseruationem, Rot. decis. 12. de præb. in antiquior. per Bisignet. Sarn. de suf. nõ resig. quæst. 34. in principio, vbi dicit, hoc esse vulgatum. Pelegrin. decis. 262. lib. 2. & decis. 342. lib. 3. in recoll. manuscr. & de cõmuni attestatus sum in tract. de resig. benef. lib. 8. quæst. 7. num. 131. vbi firmaui hanc sententiam, quia ver-
85 ba sunt † vniuersalia, & apta comprehendere omnem vacationem maiorem, expressa Gloss. in clem. vlt. de sent. excom. in verbo quouis, & in clem. ne Romani, §. 1. de elect. Cot, decis. 277. Mœdan. decis. 107. in manuscr. Gemin. cõs. 79. Card. cons. 30. Cass. decis. 5. de præb. & quia, quando Papa vult vltra reseruationem simplicem, vt exprimatur vacatio, & huiusmodi reseruatio id exprimit, vt patet in Constitutione eiusdem Pij V. 29. incip. cum ex Apostolatus, vbi re-
86 seruata beneficia vacantia ob crimen † hæresis, & in §. declarantes, mandat impetrationem esse faciendam hoc expresse, & statuit, vt non veniat ex clausulis generalibus, idemque in vacantibus ob non publicationem, vt scripsi de resign. benef. lib. 11. & ad argumentum in contrarium adductum potest responderi, ex
87 eo, vt verba † aliquid operentur; c. Abbates, de verb. signif. cap. si Papa, de priuil. lib. 6. Sarn. de verisimil. not. quæst. 3. versiculo sed prædictis. Et hæc conclusio eo magis procedit, si addatur in supplicatione, vt solet fieri, quomodocunque reseruatum existat. nam tunc caperet omnem reseruationem, Paris. d. cons. 138. Mandos. loc. cit. num. 8.

Xvij. not. in versiculo, Nos enim relaxationem reseruationis causarum cõ-
88 fidentiarum † præter pendentes indeci-

sas tunc temporis, & præter mouendas rationes ecclesiarum, & monasteriorũ, quorum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut debet, & contra Episcopos, & alios superiores Prælatos, & ideo postea mandatur Ordinarijs omnibus, vt procedant, & secute animaduertant, & in exceptuatis inquirant, inquisitiones que factas, signatas ad Papam transmittant. quod quomodo hodie procedat, dicam infra suo loco.

Xviij. not. nullitatem actus. & dicit Nauarr. d. Man. cap. 23. sub num. 110. vers. quarto, † quod non solum collationes per huiusmodi confidentiam factæ, & resignationes sunt nullæ, sed etiam omnes Accessus, Regressus, Pensiones, & alia quæcunque reseruata confidentiarijs, & alijs ratione prædicta, & versiculo secundo, dicit, quod simonia † conuentionalis confidentiæ, est peior alia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, quoniam per illã non annullantur acta, nec inducitur cẽsura, antequam ab vtraque parte impleatur, idem Nauar. dict. cap. 23. sub n. 103. per hanc autem sic, quoniam, simul ac quis accipit beneficium in confidentiam, antequam impleat, quod promisit, ipso iure est excommunicatus, & ipso iure collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionem omnium fructuum, quos percepit.

89

90

Xix. not. quod Papa pro maiore firmitate huius Constitutionis in versiculo, Non obstantibus, reuocat, & tollit, ac reuocata esse decernit omnia, quæ contra tenorem huius Constitutionis existunt: & primo tollit Constitutionẽ Bonifacij Papę VIII. de vna † dieta, quę habetur in cap. Statutum, §. cum vero eiusdem ciuitatis, ibi, nullus autem eorum vltra vnam dietam, à fine suæ diœcesis valeat conueniri, de rescr. lib. 6. & ibi Glos. magna, in verbo Vnam, Gemin. Anchar. Io. Monach. Franc. & alij * omnes tradentes rationem, Rot. dec. 34. de rescrip. in antiq. vbi refert, quod Rota * communiter tenet, vt dieta cõputetur † á fine diœcesis domicilij, Abb. in cap. nonnulli, num. 3. de rescr. & huiusmodi derogatio est in tãtum necessaria, quod sine ea rescriptum esset nullum, ac etiam processus, & non posset † partium cõsensu validari. Abb. in cap. olim, col. 2. vers. in 2. quæstione, de except. Card. Zabarel. cons. 72. omnis autẽ charitatis in primo dubio, & plures Gloss. ad hoc allegat Felin. d. cap. olim, nu. 3. Card. Paris. cons. 51. num. 39. & 40. vol. 4. Mandos. in prax. commissionum, commiss. 28. vers. De. Et dicit hic Pius V. Bonifacij viij. prædecessoris nostri, scilicet mediati, non autem immediati, ad not. per Gemin. in c. præsenti, num. 1. & cap. quondam, n. etiã 1. de præb. lib. 6. nam plures fuerunt Pótifices inter vtrumque: appellatione † enim prędecessoris, venit non solum immediatus, qui proxime defunctus est, sed quilibet mediatus, cap. 1. post princ. de homic. lib. 6. Ias. in l. si quis filium, §. vlt. col. 1. ff. de acq. hered. Dec. & Cagn. in l. qui per successionem, ff. de reg. iur. qui ante eum decessit, l. obseruare, ff. de offic. procons. cap. decessorum statuta, 25. q. 2. c. ad audientiam. de præscrip. c. statutũ, de præb. lib. 6.

91

92

93

94

Secũdo tollit decretum † Concilij generalis de duabus dietis, quod est Generale Concilium Lateranen. editum ab Innocentio iij. vt habetur in cap. nonnulli, de rescr. vbi post traditam rationẽ dicitur. Statuimus, ne quis vltra duas dietas extra suam diœcesim per litteras Apostolicas, ad Iudicium trahi possit, & habetur in cap. ex parte de for. compet. & vtrobique doctores, Staphyleus super signat. fol. 161. vers. Item in, secundum primam impressionem. & requiritur huiusmodi derogatio, cum absque ea processus sit nullus, vt post Io. Andr. Abb. tradunt latissimè Barbat. & Fel. nu. 28. & 29. dicto cap. nonnulli, Card. alleg. cons. 72. & regulare est, vt Concilio generali † non censeatur derogatum, nisi expresse dicatur, & non sufficiat generalis derogatio, Non obstantib. Archid. in cap. 1. in fine de Consti. lib 6. Bal. in l. humanũ, C. de legibus. Io. Anan. in c. cum in diœcesi, col. vlt. de vsur. Oldrad. cons. 326. col. 1. post medium, & cons. 328. col. etiã 1. Capr. cons. 157. Iac. Aluarot. in cap. 1. post princ. in tit. Constitutiones feud. Roman. cons. 436. quod indultum col. 4. & idem Rom. in l. si vero, §. de viro, ff. sol. matr. in 23. Fallentia, quia Constitutiones ibi editæ videntur maiori auctoritate † roboratæ propter plurimorum iudicium, & consensum, ibi interuenientiũ, cap. si, & per plures dist. 20. cap. per hoc, §. ve-

95

96

97

§. verum, de hæret.lib.6 vbi Gemin.not. cap.nouimus, de verb.signif.cap.in canonicis, dist.19. l.1. ff.de off.præt. Petrus de Anchar.cons.35. col.2. & ideo † Constitutioni Conciliari non ita de facile derogatur, vt late prosequitur Dec.in cap.1. in prima lect.num.8. de Iud. & propterea solus Summus Pontifex ei derogat, & Episcopi non † possunt, Gl. communiter recepta in cap. cum dilecti, in verbo state, & ibi Abb. & alij, de elect. neque alij etiam legati à Latere, cap. dilectus, el 1. vbi Abb. in primo not. & cap. dilecto, vbi Abbas in 4.tit.de præb. cum alijs, vt per Dec.in cap.at si Clerici, §. de adulterijs, nu.65.de Iudic.

Et, quomodo † accipiatur dicta, late explicat Gloss. in d.cap.nonnulli, verbo Vltra, de rescr. vbi Abb. num.3. dicit, dispositionem illius cap. de duabus esse restrictã ad vnam, per d. cap. statutum, de elect.lib.6. & de istis dictis vide Carauit. in tit.243. num.5. Mandol.reg.de verisim.quæst.4.

Tertio, tollit alias Apostolicas constitutiones, & ordinationes huic nostræ Constitutioni in aliquo contrarias, & hunc effectum operate dictam clausulã positam in lege tradunt Butr.in cap.1.de rescr. Bar. in l.si quis, in principio, ff. de leg.3. Abb.in cap.cum instantia, de cens. Gemin. in cap. vnico, de exces.præl.lib. 6. Cald.cons.7. de rescri. & regula est, vt per promulgationem iuris noui videatur † derogatum iuri antiquo, cap. 1. de const.lib.6. vbi omnes dd. notant, & volunt, non esse necessariam in l. posteriori clausulam Non obstantibus, & præsertim fauore † reipublicæ, Bar. in extrauag. ad reprimendum in verbo Non obstan. in 1.col. Fel.in cap.nonnulli, nu.15. de constit. quod secus est in rescriptis. nàm sunt † nulla, si de lege specialiter, vel saltem per verba æquipollentia non faciat mentionem, cap. eam te, de ætat. & qualit.cap.vlt. de rescrip. in 6. c. pen. de capp.Monac.cap.1. de exces. præl. in 6. Salic. in l.hac consultissima, §.pen. & l. sancimus, C.de Iudic. Pet.de Anchar. cons.255.col.3.Oldrad.cons.247. Card. cons.53. Calder.cons.2. de priuileg. Feder.de Sen.cons.47.

Quartò, tollit indulta concessa Episcopis, & Cardinalibus, & alijs, quod nõ possint excommunicari, interdici, & suspendi, aut ad iudicium trahi, nisi de illis fiat expressa mentio, & sic Papa videtur ea habere pro specificatis. vnde perinde erit, ac si de omnibus esset specifica facta mentio: vt eleganter voluit Bal. in cap. super literis, col. 6. versic. Quid si Papa, de rescr. arg. l. qui iure militari, ff. de mil. test. sequitur Felin. dicto cap. nonnulli, sub num.6. vers.similiter, Soc. Sen. cons 266. lib. 2. Ideo huiusmodi indultis communiter vel diuisim non obstantibus prædictæ personæ subijciuntur huic Constitutioni.

Quinto, per clausulam, † Quorum tenores, quam postea subiungit, videtur derogare, & tollere etiam priuilegia, & indulta, clausulam derogatoriam habẽtia ad futura priuilegia, siue indulta, nisi de ipsis de verbo ad verbum fiat expressa, indiuidua, & specialis mentio, secundum stylum * Curiæ, teste Butr. cons.2. Io.Andr.in cap.vnic.de excess.prçl. Fel, in dicto cap.nonnulli, sub nu.6. de rescr. Crau.cons.126. num.7. Rip.in cap.1.nu. 55. de rescr. Mandos.reg.19.quæst.19.n. 13. vbi attestantur de communi, & rationem ponit Feder. de Sen. cons. 47. licet contrarium voluerint Card. cons. 136. Calder.cons.11. de priuil. Paul.de Cast. cons. 278. lib. 1. Caputaq. decis. 121. part. 1.

XX. & vlt.not.in versic.nulli, quod † ibi Papa comminatur pœnam non parentibus, contradicentibus huic Constitutioni, & hanc pœnam intellige inflictã aduersus eos, qui sine iusta, & rationabili causa contradicere audeant, vt probant illa verba sequentia, Infringere, vel ei ausu temerario contraire. & ita interpretatur Staphyl. in tract. delicti grat. tit. de vi, & effectu clausularum, Clausula, nulli omnino, & faciunt not. in c. in præsentia, de probat.

Octauæ Quæstionis Summarium.

1. *Confidentia, crimen simoniæ.*
2. *Confidentia est simonia conuentionalis.*
3. *Simonia prohibita est.*
4. *Crimina omnia respectu simoniaci pro nihilo reputantur.*
5. *Simon Magus dedit nomen Simoniæ.*
6. *Prohibito genere, prohibetur species.*
7. *Beneficia debent conferri idoneis.*

Idoneus

QVÆSTIO OCTAVA

ARGVMENTVM.

EX quibus causis confidentia fuerit prohibita.

OCtauo, Quæro, qua ratione confidentia beneficialis fuit prohibita per Pium iiij. & Pium v. Respondeo, ex duplici ratione: Primo, quia confiden-
1 tia † est crimen simoniæ. Caputaq. decis.
2 202. nu. 5. par. 1. & dicitur simonia † conuentionalis. idem Caputaq. decis. 201. num. 1. ead. par. 1. & colligitur ex Constitutione Pij iiij. in princ. ibi, *Sane, licet dudum eum certam simoniacæ prauitatis speciē, quam*
* *beneficiorum confidentiam vocant*, & * communiter per omnes traditur, sed simonia
3 † prohibita est, cap. eos, 1. quæst. 1. & ibi Gloss. & Doct. cap. emendari, cap. quicquid inuisibilis, cap. qui studet, 1. q. 1, im-
4 mo cœtera crimina † respectu huius qua si pro nihilo reputantur, cap. vlt. 1. quæst.
* Abb. in rubr. huius tit. & alij * omnes, vt per Redoan. in tract. de Simon. par. 1. c. 1. num. 26. vbi num. 9. dicit, Simonem
5 magum dedisse † nomen, & denominationem huic sceleri, ac labi simoniacę, in nouo Testamento, cum primus tentauerit emere gratiam Spiritus sancti à B. Petro Principe Apostolorum, post mortem D. N. Iesu Christi Saluatoris nostri, cap. Saluator, 1. quæst. 3. Act. Apost. cap. 8. Abb. in cap. extirpandæ, § qui vero, col. penul. nu. 53. de præben. Gloss. in Summ. 1. quæst. 1. Host. in Summ. tit. de Simon. ergo & confidentia debet esse prohibita:
6 nam, prohibito † genere, videtur etiam species contenta sub eo prohibita. Roman. in auth. similiter col. 78. C. ad leg. Falci. Corn. cons. 330. ad fin. lib. 1. Ias. in l. 2. in princ. col. 6. ff. de vulg. & pupill.

Secundo, quia inter ea, quæ de sacrorum beneficiorum administratione, & distributione sacris Conciliis, & Canonibus sancita sunt, tria potissimū antiquos patres præ oculis habuisse compertum
7 est: Primum, † vt beneficia Ecclesiastica personis idoneis, ætate, vita, & doctrina, conferantur. cap. cum in cunctis, vbi omnes DD. de elect. cap. quanto, dist. 24. cap. ex tenore, & cap. non est, de tempor. ordin. cap. 22. Concil. Carthaginen. 3. c. 5. sess. 23. Concil. Trid. Rebuff. in prax. benefic. tit. requis. ad collat. nu. 23. cum seq. & in tit. form. Vicar. num. 87. & num. 144. Ant. de Butr. in cap. constitutus, nu.
8 2 de concess. præben. nam † idoneus dicitur præditus maturitate ætatis, morum grauitate, & literarū scientia, Card. Paris. cons. 40. num. 13. vol. 4. Rebuff. de pacif. possess. num. 172. Alfons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 23. num. 130. dixi in tract. de resig. benef. lib. 4. quæst. 1. col. 2. Secundum, vt hæreditaria suc-
9 cessio procul à beneficiis † arceatur. c. ex transmissa, cap. extirpandas, de fil. presbyt. cap. 1. de præben. vbi latè scripsi, c. consuluit, de iur. patron. cap. ad hæc, de decim. cap. Apostolica, 8. quæst. 1.

Tertium, ne plura beneficia, maximé
10 vero incompatibilia vni † personæ tegēda committantur, cap. qnia in tantum, cap. ad hæc, cap. cum non ignores, cap. referente, cap. de multa, de præben. cap. nemo deinceps, de elect. lib. 6. cum aliis, quæ latè, & abunde scripsi in tract. de resign benef. lib. 3 quæst. 1. Ad eludenda tā sancta, & necessaria decreta impij homines propter improbas cupiditates cōmenti sunt hanc imposturam, quam Confidentiam vocant, qua fraudē sacris Canonibus facientes consequebantur beneficia, & vt beneficiorū fructus cederēt commo-

commodo, & vtilitati eorum, qui ad huiusmodi beneficia sunt inhabiles, vel etiam vt ea tamqnam hęreditaria ad quoscunque successores transeant, aut plura beneficia incompatibilia penes vnũ sint: & plerunque tali via laicus possidebat beneficia contra † omnes Canones, c. cum adeo, de rescript. cap. ex literis, de transact. cap. ex literis, de instit. cap. Ecclesia sanctæ Mariæ, de constit. Abb. in cap. maiores, de præben. Archid. in cap. si quis hoc gesserit, 1. q. 3. Nauarr. cons. 1. de præben. Io. Selu. de benef. par. 2. quæst, 13. num. 14. Rebuff. de pacif. poss. n. 324. cum sit incapax † spiritualium, cap. si quis deinceps, 16. quæst. 7. cap. Messana, cap. sacrosancta, de elect. cap. causam, quæ de pręscript. Card. in clement. si iusta, in 2. quæst. de præben. ac etiam criminosus † cõtra Canones expressos, vt per Felin. in cap. postulasti, col. 4. de rescr. Card. cons. 20. de pręb. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 11. num. 157. Menoch. in tract. de arbitr. iudi. cas. 202. num. 37. & communiter DD. cũ alijs, quæ late scripsi de resig. benef. lib. 4. quæst. 3. & fœmina, † vt quotidie in Regno Francię fit, cõtra etiã omnia iura, Innoc. & alij in cap. cum nostris, de concess. pręben. Rebuff. de pacif. poss. num. 312. Alfons. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. vlt. num. 73. Ac Illegitimus, † contra ea, quæ habentur in cap. 15. sess. 25. de reform. & Minor, † contra ea, quę habentur in cap. 6. sess. 23. de reform. Ideo ad tollendum hunc abusum felic. recordationis Pius eius nominis iiij. Constitutionem edidit, qua confidentias prohibuit, &, quantum in se fuit, funditus sustulit. sed, cum sanctæ memor. Pius V. Pontifex Maximus, eius immediatè successor existimaret per experientiam non satis per dictam Constitutionẽ prædecessoris sui prouisum fuisse huic malo, alteram edidit ampliorem, vt omnes comprehenderet casus. Princeps † enim debet fraudibus, & malitia subditorum obuiare. l. cum hi, §. si cum lis, ff. de transact. l. si legatarius, C. de legat. l. quæstiones in fin. C. de fideicom, Rainer. de Forliu. in l. omnes populi, sub num. 8. ff. de iust. & iur. August. in addit. ad Angel. de malef. in verb. fama publica, sub nu. 118. in fin. ac † scandalis, Gloss. in cap. si forte, dist. 63. & faciunt, quæ cõgerit Roman. cons. 332. num. 16. Felin. in cap. 2. col. 1. & 2. de pręscript. Io. à Capistr. in cap. manifesta, num. 43. de pœnit. & remiss. Iacobat. de Concil. lib. 9. art. 12. num. 114. & eo. lib. art. 3. num. 28. Redoã. de Simon. cap. 3. num. 16. & plura huius generis scripsi de resign. benef. lib. 5. q. 3. à num. 153. vsque ad num. 172. Ideo Pius iiij. in † sua Constitutione in princ. dicit: *Simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum cõfidentiam vocant.* Et ibi: *Hanc illicitam beneficientiæ exercendæ, &c.* Et ibi: *Huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent.* Et Pius V. etiam in principio suæ Constitutionis: *Ab improbis conatibus grauiore sanctione.* Et ibi: *Ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam.* Et ibi: *Propter improbas multorum cupiditates, &c.* Et ibi: *Cum frequentibus plurium querelis, &c.* Et ibi: *Vitium cõfidentiæ.* Et in §. *Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere.* Et in §. *Sed ne quisquam,* ibi: *In crimine perseueret.* Et ibi: *Vtque hoc malum, &c.* Ac alibi.

Accedit, quia † oportet carere non solum vitio simoniæ, sed suspicione, Gl. in cap. nos, de sim. Redoan. de sim. par. 4. cap. 10. nu. 19. Simonia enim † est pestis, Host. in cap. tanta, nu. 1. de sim. Et rationem reddit Gammar. in extrauag. Iul. 2. de Simon. elect. Pap. num. 40. Prauitas pestifera, Hostien. in cap. in tantum, nu. 1. de sim. † Accedit hæresi, Host. in c. qm̃, num. 4. eo. tit. Archidiac. in cap. fertur, num. 12. 1. quæst. 1. & ibi Card. Alex. nu. 1. Abb. in cap. cum venissent, num. 7. de Iudic. Caraf. de sim. num. 41. Iacobac. de Conc. lib. 4. cap. 4. num. 74. Crimen † capitale, Redoan. de sim. par. 1. cap. 5. num. 2. & par. 4. cap. 3. num. 16. & † maximum, Redoan. eo. tract. par. 4. cap. 8. nu. 10. Et † indispensabile, Idem Redoan. par. 4. c. 15. num. 2. Crimen detestabile, Præpos. in cap. ex multis, num. 1. quæst. 3. Vitium † detestabile, Steph. Caietanus, in cap. ad limina, §. 5. num. 221. 30. quæst. 1. Grauius † cęteris, Ant. Rosell. in cap. quidam Episcopus, num. 1. 1. q. 1. Gaspar. de Perus. de reseru. benef. nu. 28. Et ideo Simoniaci dicũtur detestabiliores omni peccatore, Redoan. de sim. par. 4. cap. 12. num. 14. Appellantur † Fures, Turrecrem. in cap. ordinationes, nu. 18. & cap. statuimus num. 3. 1. q. 1. † Latrones, Durand. de mod. cong. gen. Conc. rub. 20. num. 5. † Idolatræ, Iacob. d. lib. 4. art. 4. nu. 58. & multis alijs malis nominibus, Præpos. in cap.

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

cap. quos constiterit, num. 3. 1. quæst. 1. & auctoritates deducit Conr. Brun. de se-
31 ditios. cap. 2. num. 2. Et sunt † ab omnibus respuendi. Archid. in cap. patet, n. 1. 2. quæst. 1. & sunt æternaliter damnati, Redoan. de Sim. par. 4. cap. 10. nu. 16. Dif-
32 ficile saluantur †, Turrecrem. in cap. ex
33 multis, nu. 21. q. 3. & comparantur † Homicidę, Host. in cap. accepimus, nu. 11.
34 de purgat. canon. Notorio † fornicatori, Host. in cap. licet, num. 11. de Sim. Ideo scribit D. Gregorius lib. 11. Epist. 46. Propter hoc contigit, vt Ecclesiasticorum ordinum á plurimis sanctitas caderet.

Nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Causa, ex quibus committitur confidentia.*
2 *Priuati ipso iure non possunt retinere beneficia.*
3 *Priuatis nullum ius remanet.*
4 *Priuati non possunt resignare.*
5 *Simoniacus non potest resignare.*
6 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*
7 *Intrusi non possunt retinere beneficium.*
8 *Intrusi nullum ius habent.*
9 *Prima tonsura requiritur ad beneficia. & num. 14.*
10 *Literæ beneficiorum nullæ, nisi exprimantur, quæ debent exprimi.*
11 *Non publicantes sunt priuati.*
12 *Priuatus tenetur in foro conscientiæ dimittere beneficium.*
13 *Multis modis beneficium alterius potest impetrari.*
15 *In beneficijs curatis requiritur ordo sacer.*
16 *Dignitates requirunt ordinem sacrum.*
17 *Canonicatus quem ordinem requirant.*
18 *Residentia vtilis.*
19 *Graues pœnæ contra non residentes.*
20 *Certis temporibus in Vrbe fit præceptum de residendo.*
21 *Simplicia beneficia non requirunt residentiam.*
22 *Qui teneantur ad habitum, & tonsuram.*
23 *Causa, ex quibus non defertur à Clericis habitus.*
24 *Habens beneficium non potest effici miles.*
25 *Per militiam renunciatur beneficium.*
26 *Clericorum arma sunt orationes.*
27 *Clericus nullo modo potest interuenire in bello.*
28 *Homicidium omni iure prohibetur.*
29 *Clerici per homicidium efficiuntur irregulares.*
30 *Per homicidium omittitur beneficium.*
31 *Habentes beneficia non possunt esse procuratores, & aduocati.*
32 *Clerici non debent se immiscere negocijs sæcularibus.*
33 *Rubrica habens orationem perfectam potest allegari ad decisionem causarum.*
34 *Negocia sæcularia quę.*
35 *Clerici non possunt habere officia Ciuitatis.*
36 *Clerici debent versari in vita contemplatiua.*
37 *Clerici non possunt vices Principis gerere.*
38 *Clerici debent arceri à iudicio.*
39 *Clerici efficiuntur irregulares, si ex patrocinio præstito sequatur mors.*
40 *Clerici non debent versari in offensionem proximi.*
41 *Clericus potest effici irregularis, tam si interueniat in Iudicio pro actore, quam pro reo.*
42 *Plura sunt crimina, quæ reddunt beneficiatum indignum.*
43 *Homicidium reddit indignum beneficio.*
44 *Beneficia indigni possunt à quocunque impetrari.*
45 *In casibus, in quibus quis venit priuandus, potest resignare.*
46 *Resignans beneficium, vt delinquat, committit confidentiam.*
47 *Resignans, vt fructus ministrentur incapacibus, committit confidentiam.*
48 *Beneficiarij tenentur dicere officium.*
49 *Non dicens officium peccat mortaliter.*
50 *Clericus omittens dicere officium, tenetur restituere fructus.*
51 *Commodum non datur sine onere.*
52 *Laici non debent fructibus Ecclesię frui.*
53 *Fæmina, & criminosi non debent habere fructus beneficij.*
54 *Palliata resignatio, quæ.*
55 *Dictio Præsertim includit casus non expressos.*
56 *Pro pensione soluitur annata.*
57 *Annata, quæ.*
58 *Annata cur fuit instituta.*
59 *Aaron habebat decimam decimarum.*
60 *Ex quibus rationibus substineatur annata.*
61 *Annatę vsus an sit antiquissimus.*
62 *Concilium Viennense, quo tempore fuit celebratum.*
63 *Error Platinę in annatarum institutione.*
64 *Incapaces ad beneficia, qui.*
65 *Magna multitudo beneficiorum non potest retineri.*
66 *Incompatibilia beneficia non possunt haberi.*
67 *More Laici non possunt habere beneficia.*
68 *Patroni percipientes fructus beneficij, ex conuentione committunt confidentiam.*
69 *Causa in primis est consideranda.*
70 *Finis in institutione primus.*
71 *Causa facti in delictis attenditur.*
72 *Dictio, Alio, implicat similia.*
73 *Dictio, Item, stat continuatiue, & repetit similia.*
74 *Dictio, Eiusmodi, idem operatur.*
75 *Exempla non restringunt regulam.*
76 *Ratio comprehendit omnes casus, & non expressos.*
77 *Expressio in lege, quando dicatur facta exemplariter.*

QVÆSTIO NONA

ARGVMENTVM.

Rationes, ex quibus possunt moueri homines ad committendas confidentias.

Nono, Quæro, qua ratione committatur Confidentia, & quam vtilitatem Confidentiarij ex illa accipiant?

1 Respondere, † causas poni in Constitutione

tione Pij V. 87. in §. multum, his verbis: *Multa enim ipsa beneficia iure retinere nequeunt; alij, ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agant, aut defendant; alij, propter crimina incapaces; quidam, vt purgato delicto, vel absolutione consequuta illa repetant.* Eadem in alios disponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt sæpe laicis, & inhabilibus plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetruent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiamnũ infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes; alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere Laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurent, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorũ. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni Laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorundem, alijsue faciant ministrari. Alia item per multa eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarũ puritas impie violatur, disciplinę Ecclesiasticæ neruus dirumpitum, & imminens patratur exitium animarum.

Ex quibus verbis viginti circiter colliguntur rationes, ex quibus solet committi confidentia: quarum

Prima erit, quando Clerici non possunt iure retinere beneficia, nam tunc libenter illa dimittunt conuentione præmissa percipiendi fructus, pensionem, vel disponẽdi de ipsis beneficijs ad libitum, & hanc dicit Confidentiam Pius V. cum resignans confidat resignatario in huiusmodi perceptione, vel dispositione. & rationes pono in primo, & secundo casu confidẽtiali, & in prima coniectura, §. ad probandũ. Et hæc conclusio poterit exẽplificari in priuatis ipso iure, qui iure arcentur à beneficijs, & non † possunt illa retinere. Rot. decis. 5. de re iudic. in antiquior. per Bisignet. Felin. in cap. in nostra, num. 37. de rescr. Boer. decis. 205. num. 8. Rebuff. cons. 64. num. 4. Gabriel. cons. 196. num. 11. lib. 1. Nauarr. cons. 11. de rescr. in princ. Card. Paris. cons. 15. n. 13. & cons. 29. num. 14. vol. 4. cum nullũ ius † eis remaneat. * communis opinio, teste Tiraquell. in l. si vnquam, verb. reuertatur, num. 446. cum seq. C. de reuocan. donat. Et ideo prædicti non † possunt resignare in fauorem. Ant. de Butr. cons. 43. Prob. in addit. ad Io. Monac. in cap. pię- senti, num. 16. & num. 24. de offic. deleg. lib 6. & * cõmuniter alij, vt dixi in tract. de resign. benef. lib. 3. quæst. 1. num. 21. & de Simoniaco † tradunt Rebuff. cons. 64. num. 4. Franc. de March. quæst. 497. num. 13. Paris. cons. 30. num. 15. vol. 4. & dixi lib. 14. de resign. benef. quæst. 1.

Secundo, potest exemplificari in eo, qui vult contrahere matrimonium, iuxta communem * conclusionem, pro qua per Iul. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vt, q. 73. per contractum † enim matrimonij vacat beneficium, Card. Paris. cons. 40. nu. 30. volum. 4. Caputaq. decis. 215. num. 2. p. 1. Nauarr. cons. 3. de renun. communis * opinio, vt dixi lib. 1. de resign. benef. q. 1. num. 11.

Tertio, potest exemplificari in intrusis, qui iure beneficia retinere non possunt, † Innoc. & Abb. in cap. nisi cum pridem, de renunc. Card. Paris. cons. 47. nu. 32. volum. 4. cum nullum † ius habeant, Boer. decis. 205. num. 6. & est communis * opinio, secundum quam pluries fuit * resolutum, vt dixi de resign. benef. lib. 3. q. 1. nu. 41. 42. & seq.

Quarto, potest exemplificari in non habentibus primam tonsuram requisitã † ad beneficia, cap. cum adeo, & ibi Abb. & Doct. nu. 3. de rescript. cap. ex literis, de transact. Abb. in c. maiores, de præb. Nauarr. cons. 1. eod. tit. & * communiter alij, vt dixi lib. 4. de resign. benef. quęst. 2. num. 1. cum seq.

Quinto, potest exemplificari in impetrantibus, aut expediẽtibus literas Apostolicas beneficiorum subreptitie, vel obreptitie, cum multa debeant in supplicationibus narrari, & exprimi, alias literę nullæ † sunt, vt late dixi de resign. benef. lib. 10. quæst. 2. & 3.

Sexto, potest exemplificari in non publicantibus suas resignationes, vt dispo-

nit

11 nit † Constitutio Gregorij xiij. quam declaraui de resign. benef. lib. xj. vbi scripsi, * hanc esse * communem, & receptam sententiam * omnium Doctorum, & secundum illam pluries fuisse pronunciatum. His enim casibus, & similibus, cum videat beneficiatus non posse iure retine- 12 re beneficium, † & teneri in foro conscientiæ illud dimittere, Abb. in cap. extirpandæ, §. vero, col. 8. de præben. Ruin. cons. 4. num. 11. lib. 5. communis, teste Alphons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. c. 13 13. nu. 61. & interim † imminere periculum, quod aliquis illud impetret, Ant. de Butr. cons. 43. Rot. decis. 5. de re iudic. per Bisignet. Sarn. de anna. quæst. 42. col. 3. Boer. decis. 205. num. 8. Gemin. cons. 105. colum. 2. cogitat disponere de eo, deponendo illud, vt cōsequatur fructus, vel vt recipiens ad nutū ipsius dimittat. & hac ratione posset adduci ad committendam cōfidentiam, vt dicam late infra in primo, & secundo casu confidentiali.

Secunda causa est, ne cogantur beneficiarij sacros ordines recipere. nam quędam sunt beneficia, ad quæ obtinenda 14 non † sufficit prima tonsura, vt de omnibus regulariter scribunt * omnes Doctores, Archid. in cap. si quis hoc gesserit, 1. quæst. 3. Præposit. in cap. placuit, dist. 32. Io. Selu. in tract. de benef. 2. p. q. 23. cap. 6. sess. 23. Conc. Trident. de reform. Sed requiruntur ordines sacri, vel vt sit in ea ætate, in qua infra annum ad illos promoueri possit, vt de beneficijs curatis 15 † dicitur in cap. licet canon, de elect. lib. 6. Cassad. decis. 27. super regul. Cancell. & decis. 4. num. 4. Soc. Oldrad. cons. 202. Boer. decis. 205. num. 8. Nauarr. cons. 1. 16 de præben. de dignitatibus † Ecclesiasticis habetur in cap. 12. sess. 24. de reform. 17 in cap. cum in cunctis, de elect. de † canonicatibus in eod. cap. 12. Conc. §. neminem, & de quibusdam cappellanijs tradunt Doctores supra citati. Quoties enim aliquis habuit aliquod ex prædictis beneficijs, illudque tenuit per sex, vel octo menses, & iam finiatur tempus, quo tenetur dictos ordines sacros suscipere, quos ex aliqua causa suscipere non vult, cogitat de disponendo de suo beneficio, aut alias alteri confidendo, circa fructus, pensionem, & titulum, iuxta ea, quæ habentur in primo, & secundo casu confidentiali huius Constitutionis, vbi late dixi, ac notaui, esse hanc confidentiam, & deduxi rationes, quas hic breuitatis causa non curabo repetere.

Tertia caussa committendi confidentiam, ne beneficiarij cogantur ad residentiam. nam, quamuis residentia vtilis, & 18 valde necessaria † sit ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, deprauatosq. in clero, & populo Christiano mores, vt censuit Sacrū Cōc. Trident. cap. 1. de reform. sess. 6. & late comprobaui in tract. de residen. benef. tamen, vt experientia docuit, plures sunt, qui illam fugiunt, & varijs de causis, & prætextibus volunt in vrbe permanere, 19 vel alibi, & ideo imponūtur † graues pœnæ contra non residentes: Hostien. in c. peruenit, num. 4. de appell. & in Summ. in tit. de cleric. non residen. num. 3. & 5. Siluester in Summ. in verb. residentia, nu. 5. Rebuff. in prax. in tit. de mod. amitt. benef. num. 50. & habetur in cap. si qui vero, & cap. si quis, 7. quæst. 1. cap. qualiter, de Cleric. non residen. §. & illud, Auth. quo mo. opor. Episc. & §. interdicimus, Aut. de sanctiss. Episc. cap. 1. §. si quis, sess. 6. de reform. Conc. Trident. & cap. 1. §. eadem, sess. 23. de reform. ac in Constit. 17. Pij iv. incip. De salute gregis. Et Illu- 20 strissi. Cardinalis Vicarius, † de mandato Sanctissimi D.N. solet de mense Februarij, & de mense Septembris mandare omnibus, vt infra quindecim dies accedant ad suas Ecclesias, & beneficia, sub grauissimis pœnis. Ne igitur aliquis cogatur ad suum beneficium accedere causa residendi, posset illud deponere in aliquem causa percipiendi fructus, vel disponendi de titulo, & hac ratione posset quis induci ad committendum huiusmodi scelus, confidendo de amico, vel consanguineo. & hæc conclusio potest exemplificari in omnibus beneficijs, præter simplicia, quæ de consuetudine non requirūt 21 † residentiam. Innoc. in cap. cum ex tuæ, de cleric. nō residen. Archid. in dict. cap. peruenit, num. 4. 7. quæst. 1. Abb. in cap. super inordinata, nu. 5. de præben. Dec. in cap. de monacis, §. ad hæc. num. 6. de præben. Gig. de pens. quæst. 31. & omnes casus exemplificaui lib. 1. de resig. benef. quæst. 10.

Quarta causa est, ne beneficiarius cogatur ad incedendum in habitu, & tonsu- 22 ra Clericali. nam † omnes in sacris ordinibus

nibus cõstituti, vel beneficia qualiacũq; habentes, tenentur deferre habitum clericalem, vt dicitur in cap. 6. sess. 14. de reform. & habetur late in clement. multorum, de vita, & honest. cleric. & in cap. 6. sess. 23. Conc. Trid. de reform. multi 23 antem, † vel in contemptum religionis, vel paruipendentes propriam dignitatẽ, & honorem, vel vt sint expeditiores, aut ob tenuitatẽ beneficij, vel vt deferant laicales vestes, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis, alterũ in carnalibus, vt egregie considerat Conc. dict. c. 6. sess. 14. ægreferunt deferre dictũ habitum clericalem: & ideo, ne cogãtur, possent induci ad cõmittendum confidentiam, confidendo de amico, & propterea resignando beneficium, vt non teneantur deferre habitum, & consequãtur ex pactione fructus, vel sint securi ex eadẽ pactione posse habere illud beneficium quandocunq; voluerint. hęc enim est confidentia. & rationes posui, dum explicaui casus confidentiales hui⁹ Cõstitutionis, & coniecturas.

Quinta causa est, vt beneficiarij possint ad bellum proficisci. nã habens beneficiũ 24 † non potest effici miles, Glos. in c. vlt. de Cler. non residen. Gig. de pens. q. 55. n. 2. 25 alias videtur illud tacitẽ † renunciare, vt est communis * opinio, de qua testatur Clar. lib. recept. sentent. §. vlt. q. 73. vers. Item clericus. & dixi lib. primo, de resign. benef quæst. 1. num. 22. Cum ergo aliquis existens in minoribus ordinibus habeat beneficium, & velit ad bellum proficisci, ne amittat illud, posset confidere de amico circa fructus, vel titulum ipsius beneficij. quo casu esset commissa confidẽtia, vt colligitur ex primo, & secundo casu cõfidentiali posito in hac Constitutione, & ex coniecturis in §. ad probandum. 26 clericorum † enim arma sunt orationes, & lachrymæ, c. conuenior, & c. nonnulla, & c. vlt. 23. q. 8. c. porro, vbi Glos. 16. q. 4. Luc. de Pen. in rubr. C. vt armorum vsus, circa medium lib. 11. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 394. num. 32. & quod nullo 27 modo possit clericus interuenire † in bello, scribit Abb. post alios in cap. sententiam, num. 16. Ne Cleric. vel Monach.

Sexta causa est, vt beneficiarij possint inimicos occidere. nam omnibus prohi-28 bitum † est homicidium iure diuino, iure ciuili, & iure Pontificio, vt habetur in tit. ff. ad leg. Corn. de sicar. & extr. de homicid. ac in 6. & in Clement. & magis clericis, qui, vltra pœnam ordinariam impositam à legibus, & Canonibus, 29 efficiuntur † irregulares, vt non possint promoueri, neque promoti ministrare, & vt non possint habere beneficia, neque obtenta retinere, vt colligitur ex cap. 21. Exod. in cap. 22. & cap. 28. 1. Paralip. & cap. 7. 2. Reg. c. 7. sess. 24. de reform. Cõc. Trident. not. in clem. 1. de homic. Diaz. prax. Canon. cap. 56. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 48. volens ergo beneficiarius aliquem occidere, ne ex eo delicto amittat 30 beneficiũ, † Anan. & Fel. ac alij * omnes in c. inquisitionis, de accus. Rot. dec. vlt. vt lit. pend. in nou. Butr. cons. 43. Gemin. cons. 105. col. 2. recurrit ad fraudẽ. vt illud deponat, cõfidẽdo de amico, ad hoc, vt possit de fructib⁹, vel de tit. disponere q̃ncunq; voluerit. quę est cõfidẽtia prohibita in 1. & 2. casu cõfidentiali huius Constitutionis, & ibi late attuli rationem.

VII. causa, vt alieno nõe lites agant, & defendãt. nã cõstituti in sacris ordinib⁹, vel habẽtes beneficia Ecclesiastica nõ pos 31 sunt † esse sollicitatores, procuratores, & aduocati in iudicijs, c. 1. 2. & 3. de postul. c. 1. & 2. ne clerici, vel monac. c. placuit, 16. q. 1. c. sicut, 2. q. 7. c. te quidẽ, §. ex his omnibus 11. q. 1. §. Deo amabiles, & §. aliud, Auth. de sanctis Episc. c. monaci, 16. q. 1. c. sunt autẽ, 3. q. 7. Doctores * omnes, & ibi Abb. in rubr. ne cleric. vel monac. idẽ Abb. in c. sententiam, n. 15. eod. tit. Re doan. de spol. §. de veniendo, n. 48. clerici 32 enim negotijs sęcularibus immiscere † se non debẽt, vt dicit dicta rubr. Ne clerici, vel monaci sæcularibus negotijs se immiscean t. quę cũ habeat rationẽ perfectam, 33 poterit † allegari ad decisionem causarũ. 34 & negotia sæcularia † possunt dici tribus modis, vt dicit Innoc. in c. 1. illo eod. tit. & Io. Andr. sequitur in rubr. Glos. in Sũm. 21. q. 3. primo quilibet actus rerũ sæcularium, iuxta terminos dicti c. 1. 2. Iudiciũ de rebus sæcularibus, 3. Negotium inter sæculares homines, vel large, & stricte, secundũ Abb. in dic. rubr. large, quodlibet negotiũ proueniens ex carnali concupiscẽtia nõ subiecta fræno rationis: stricte, negotiũ pertinens ad rẽpublicã mũdanã, & sęculares homines, c. fornicari, dist. 88. l. placet, C. de Episc. & cleric. c. reprehensibile, 23. q. 8. Innoc. in c. dilecta, in fin. de

35 excef.prçlat. vbi,qđ clerici † nō posſunt officia ciuitaris habere: nā debēt attēdere circa rēpublicā ſpirituale, & laici circa ſæcularē,arg.cap.duo ſunt genera,12. quæſt.1. cap conuenior, 23.quæſt.8. cap. ſolitę, de maiorit. & obedient. cap. duo

36 ſunr, diſt. 96. & clerici † debenr verſari circa vitam contemplatiuam, & non habere curam de rebus mundanis,niſi quatenus neceſſaria ſunt ad corporalem vitam,c.ſiquis obiecerit, 1.q.1.& ideo neq;

37 poſſunt † Principis vices gerere,vt in Cōcil.Tolet.iiij. canō.30. habeť c.ſæpe Principes,23.q.8.Abb.in c.clericis,§.1. ne clerici,vel monaci,Diaz.in prax. crim.c.56. late Maiol.lib.2.de irreg.c.6.neq; ꝓcura

38 tores,† & aduocati, Innoc. & Abb.in c.ſacerdoribus, ne cleric. vel monac. Innoc. in c.1.de oblig.ad ratio. Maiol. de irreg. lib.2.c.5. ſub n.13.& n.14. Diaz dic.c.56. & ideo cōmuniter * receptum eſt,effici irregulares,ſi ex parrocinio prĕſtiro ſequa

39 tur † mors, vel mutilatio, late Abb.in c. ſententiam, num.15. ne cler.vel monac. Nauarr.conſ.5.n.1.in fin.eod.tit. Specul. in tit. de diſpenſ. §.iuxta.latiſſime Maiol. de irregul. lib.2. cap. 9. Ideo habens beneficia, volens aduocari, vel procuratoris munus in iudicio ſæculari exercere,

40 ad defenſionem, vel offenſionem, † cum hoc ei ratione beneficij ſit prohibitum, Abb.in c.1.in fin.ne cleric.vel monac.recurrit ad fraudem, cōfidendo amico,vel conſanguineo, ei dictum beneficium reſignando, pactione præmiſſa, percipiendi fructus;vel diſponendi quādocunque, & quomodocunq; de titulo.hæc enim eſt confidentia,vt colligitur ex §.Quare nos volentes, & §.itidem, ac §. ad probandū, & ibi rationem deduxi, & comprobaui: & dicit,vt lites agant,vel defendāt, quia non ſolum quis poreſt effici irregularis,

41 ſi fuerit aduocatus, † vel procurator in cauſa ſanguinis pro actore contra reum, vt late per Specul. de diſpenſ. §.iuxta, & ſupra diximus, ſed etiam ſi fuerir aduocatus,vel procurator rei,vt illum defēdat,vt dicit Gloſ.in c.aliquantos,vbi Archid. diſt.51.Specul.in dict.§.iuxta, verſ. item litigioſus, & verſ.facto autē ſiquis, & in tit.de aduocat. §.obijcitur, Hoſtienſ. in c. 1. de poſtul. ob pœnā talionis, Abb. in d.c.ſententiā,Nauarr.in Manual.c.27. n.217 quē ad hoc refert, & ſequitur Maiol.d.lib.2.de irregul.cap.9.num.2.

VIII. cauſa eſt, Quando beneficiarij propter crimina per eos perpetrata ſunt incapaces. nam plura ſunt crimina, quæ

42 reddunt † indignos obrinentes, illoſque priuant, Felin. in cap. poſtulaſti, colum. 4. de reſcripr. Calder. conſ. 20. de præbend. lo. Selu. de benef. par. 3. quæſt. 11. num. 157. cum alijs adductis à me lib. 4. de reſign. benef. q. 3. col. 2. Rebuff. in

43 prax. tit. de mod. amitt. benef. vt quia † commiſit homicidium, Abb.& alij in cap. 2.de reſcr. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num. 258. Clar.§.homicidiū,vel alia crimina, quæ retuli dict.lib.4.de reſign.benef.q.3. à n.8. vſq; ad finem,& quæ longa ſerie refert Lambertin. de iur. patron. in 1. parte, 2.lib. quæſt.9. princip. per omnes articulos illius quæſtionis. Hi enim, cum

44 amittanr beneficia, & † ea poſſint à quocunq; impetrari,Gemin. conſ.105.col.2. Gammar.de auct.Leg.à lat.lib.10.n.331. Boer. deciſ.205. col. penult. & vlt.recurrunt ad fraudem, confidendo amico, vel conſanguineo, illiſq, reſignādo ea,ad effectū percipiendi fructus, vel diſponendi de titulo quandocunq; & quocunque: quod eſt confidētia.vt dicitur in §.Quare nos volentes,& in §.Itidē,& in §.Ad probandum, & ibi tradidimus ratione. Idq; poſſet euenire in delictis, quæ priuant ipſo iure, ſi ea crimina ſint occulta: in alijs vero, in quibus criminoſi veniūt priuādi,

45 & † declarandi priuati, indiſtincte, cū hi poſſint reſignare, Ant.de Butr.conſ.43.n. 2.& 3.Guliel.conſ.146.n.11.& 12. lib.1. Put. deciſ.223.lib.2.Creſcent.deciſ.227. lib.1. in manuſcr. Sarn.de annal.q.42. n. 2. & communiter * alij, vt late dixi, & cōprobaui lib.3.de reſign. benef. quæſt.16. col.1.2.cum ſeq.

IX. cauſa eſt connexa cū præcedenti,

46 Quando beneficiarij propter crimina † perpetrata retinere non poſſunt iuſte dicta beneficia retinere, vel cogitant de perpetrandis criminibus, reſignānt, vt, purgato delicto, habitaq; abſolutione, illa beneficia repetant. in hoc enim cadit confidentia: quia quis confidit de amico, vel conſanguineo, reſignando in ſui fauorem, præmiſſa hac conuentione, de qua ſi conſtet, nulla cadit dubitatio, eſſe commiſſam confidentiam; ſi autem nō conſtat, etiam lex præſumit eam, vt dicitur expreſſe in §. Poſtremo, in cuius interpretatione tradidi rationem, & dixi eſſe materiam nimis

mis frequentẽ,& tractatã egregie à Bart. in l. post contractum, colum. 1. & 2. ff. de donat. Dec. latè cons. 235. in primo dub. latiss. Mascard. de probat. conclus. 815. & Menoch. de præsump. præsumpt. 124. per totam.

XI. causa subsequitur, quando beneficiarij resignant beneficia, vt habeant fructus ipsorum, vel vt ministrẽtur dicti fru-
47 ctus, quibus ipsi voluerint, † & multoties laicis, & inhabilibus. nã hæc est confidẽtia, vt dicitur in S. nos volẽtes, & in S. ad probandum, & ibi multa adduximus. Ad comprobationẽ posset exemplificari hæc cõclusio in eo, qui habet beneficiũ, & nõ
48 vult dicere † officiũ, vt tenetur, c. quod à te, c. diuersis fallacijs, de cleric. coniug. c. vlt. dist. 92. Nauat. de hor. can. c. 7. Abb. in c. 1. n. 5. de celebr. miss. Siluestr. in verb.
49 hora, sub pœna peccati mortalis, Turrecrem. in S. 1. dist. 91. art. 5. Paludan. in 4. dist. 15. q. 5. & alij, vt retuli de resign. be-
50 nef. lib. 1. q. 9. col. 1. & 2. & † restitutionis fructuum, Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. S. Statuimus, Pius V. in Constit. quam refert Nauarr. in Man. c. 25. n. 122. & ideo illud resignat amico, præmissa conuentione percipiendi fructus, vt ha-
51 beat commodum sine † onere, quod iniustum est, Nauat. de hor. can. c. 7. n. 28. & in Man. c. 25. n. 122. Secundo, posset exẽplificari in eo, qui nõ vult in habitu clericali incedere, cap. 6. sess. 14. de reform. vel nolit residere, aut ordines sacros suscipere, vt supra dictũ est. Nam hæc esset confidentia, habere fructus ex pacto absque licentia Papæ, vt dicitur in S. Quare nos volentes, in S. Itidem, & in S. ad probandum, & ibi late diximus ita pari ratione paciscere, vt dicti fructus dentur alteri, vt hic dicitur, & in prędictis SS. explicatur, eo maxime laicis, qui non pos-
52 sunt, & † non debent fructibus Ecclesiæ frui, Archid. Gemin. & Præposit. in c. placuit, dist. 32. & in cap. si quis hoc gesserit, 1. q. 3. lo. Selu. de benef. p. 2. q. 23. Alphõs. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. vlt. nu. 71. Lambertin. de iur. patron. lib. 2. in 1. p.
* q. 7. art. 7. & communiter * omnes volũt,
53 vel inhabilibus, vt sunt fœminæ, † infantes, criminosi, & alij, qui fructus beneficiorũ Ecclesiasticorũ non debẽt habere. vt late prosequitur Lambertin. de iur. patron. in 1. p. 2. lib. q. 9. per omnes articulos, & colligitur ex his, quæ dixi lib. 4. de resign. benef. q. 3. & 9. ac lib. 3. q. 1. & sequent.

XI. causa est Senectus, & infirmitas, vt dr in vers. pleriq. Nã multi Beneficiarij, cum sunt senes, vel infirmi, cogitantes de morte, & qđ propterea beneficia per eos obtẽta vacatura sint, recurrũt ad fraudẽ, resignãdo illa in fauorẽ amici, vel consanguinei, pręmissa cõuentione, vt vel de fructibus ipsorũ beneficiorũ alant profanã familiã ipsorũ cedentiũ, vel illa asseruent infantibus, aut nascituris, quibus, cũ fuerint habiles ad beneficia Ecclesiastica, ipsa resignent. hæc est Confidentia, vt etiam colligitur in S. Quare nos volentes, & in S. Itidem, & ibi late dixi. nam isti cedentes confidunt de amico, quod hoc debeat facere. & id valde scandalosum est, vt de beneficijs ita disponatur, & quodammodo per successionem dentur, c. 1. cum ibi not. de præben.

XII. causa est, quoties quis vult reseruare pensionem in suo beneficio pro Titio, & cum non possit absq; causa reseruari dicta pensio ei, resignat id beneficiũ, vt sibi retrocedat, reseruata ex causa resignationis dicta pensione. nam hæc est confidentia, vt dicitur in S. Quare nos volentes, in S. Itidẽ, & in S. ad hęc: cum resi-
54 gnatio non fuerit vera, sed † palliata, & simulata ad hunc effectũ, vt fuit resolutum
* * in vna Reatiñ pensionis, corã R. P. D. Pãphilio de anno 1588. xj. Martij, & late explicaui in dicto S. adhæc.

XIII. causa, quoties qs vult reseruare Titio fructus, aut regresũ, vel accesũ, & ꝑpterea resignat in sui fauorẽ, vt ipse Titi' retrocedat, reseruatis dictis fructibus, aut regressu, vel accessu. nã hæc est cõfidẽtia, vt dicitur in S. adhæc, & ibi late explicaui, & tenui id procedere, tã si fuerit resignatio, vel cessio in fauorẽ exemptorum a iuribus Cameræ, & Cancellariæ, quam in fauorem non exemptorum, vt probat
55 dictio † Præsertim, posita hic: cuius natura est, includere etiã casus nõ expssos. Gl. in c. ad abolendũ, de fil. presbyt. & in l. illud, ff. ad leg. Aquil. Infitiari nõ põt, quin magis præsumatur in his exẽptis à iurib' Camerę, & Cãcellarię ob nõ solutionẽ annatarũ, vt late explicaui in S. adhęc. nã ꝑ qlibet beneficio excedente sũmã 24. du-
56 cat. & ꝑ pẽsione † eã excedẽte dictã sũmã soluitur annata in expeditione literarũ,
57 ideſt medietas † reddituum vnius anni, vt

tradunt Gig. de pens. q.26. Coras. p.4 de benef. c.4. n.53. Mãdos. de ann. cas. q.377. n.167. Nauarr. cõs.5. de Simon. & tota-
58 die practicatur, † fuit instituta pro sustentatione Sũmi Pontificis, & Sedis Apostolicæ, Barth. Belencin. de charit. subsid. q. 16 vers. & idem. Sarn. in præfat. regul. de val. n.6. Gãmar. de auct. Legat. á lat. lib.7. n.416. Sicut Aaron † sũmus Sacerdos
59 habebat decimã decimarũ, quæ alijs Sacerdotibus dabatur, Mãdos. vbi supra. & has
60 annatas † pluribus rationibus defendit Campeg. Annat. inst. & defens. col.2. & 3.
61 à n.5. vsq; ad fin. & eius vsus est† antiquissimus, cũ illã receperit Conciliũ Viénen.
62 quod habitum † fuit anno 1311. teste Io. Andr. in clem.1. de censib. & de ea mẽtionẽ faciat Hostien. & Io. And. in c. inter cæ
63 tera, de off. ordin. ideo nõ est verũ, † quod refert Platina in vita Bonifacij ix. fuisse institutã à Ioãne xxij. & ampliatã à Bonifacio ix. quã antea erat, vt late probat Gãmar. in extrauag. Iulij ij. de Simon. elect. Pap. n.253. & 254. cũ de illa faciãt mẽtionẽ Hostiens. & Io. Andr. qui præcessere tẽpore Io. xxij. teste Cãpeg. dic. tract. n.1.

XIV. Causa committendi Confidentiã, quoties aliqui incapaces beneficio-
64 rum, † vt quia sunt criminosi, Fel. in c. ex parte, n.5. de rescr. Menoch. de arbitr. Iudic. cas.202. n.37. & alij relati à me lib.4. de resign. benef. quæst.3. col.2.3. & 4. aut onusti beneficijs Ecclesiasticis, vt quia
65 habent magnam multitudinem † beneficiorum, cap. de multa, de præben. cap. quia in tantum, eod. tit. c. dudum. 2. de elect. vbi Doctores, Lambertin. de iur. patron. par.1. 2. lib. quæst.7. art. 15. & ma-
66 ximè si inter se sint † incompatibilia, c.4. sess.7. de reform. Conc. Trident. extrauag. execrabilis Io. xxij. in tit. de præbẽ. Duen. reg.71. Capr. regul.90. & dixi late lib.1. de resign. benef. q.1. & lib.3. q. etiã 1. à nu. 50. vsque ad fin. aut refugientes se mancipari Ecclesiastico ordini, iuxta ea, quæ dicta sunt supra, aut mere Laici,
67 qui etiam beneficia † habere nõ possunt, c. cum adeo, & ibi Abb. & Dec. nu. 3. de rescr. Nauarr. cons.1. de præben. procurant beneficia conferenda alijs, cum ipsi, propter incapacitatem, aut incompatibilitatẽ, aut defectum ordinis, habere non possent. in hoc enim, vt dicit Pius V. duobus modis prędicti possunt cõmittere confidentiã, vel quia paciscantur de percipiendis fructibus ipsorum, vel de illis beneficijs disponendis ad libitũ ipsorũ. Hæc enim est confidentia, vt dicã in §. Quare nos volẽtes, etsi nõ cõstat de conuentione ex perceptione fructuũ, vel dispositione tituli, colligitur valida coniectura cõfidẽtiæ, vt dicitur in §. denique si qs. Quod etiã posset hodie explicari in eo, qđ nũc cõsultissimè seruat S. D. N. Clemẽs viij. qui nõ vult cõcedere alia beneficia obtinẽti quatuor titulos. vel quin q. nã vidẽs aulicus, aut alter nõ posse impetrare prose beneficiũ, illud impetrat ꝓ amico, familiari, vel consanguineo, ad effectũ, vt possit fructus illi[9] percipere, vel postea in aliud tẽpus illud habere pro se, vel pro alio. nã hęc esset confidẽtia, & ex hoc colligeretur, vt dicã in §. denique.

XV. causa cõmittendi cõfidẽtiã ponit in vers. Adhæc. Qñ ordinarij, & alij col-
68 latores habẽtes facultatẽ cõferẽdi, † aut patroni nolũt beneficia, quę vacãt, & spectãt ad eorũ dispositionẽ, collationẽ, seu præsentationẽ, vere cõferre, & libere pręsentare, vt tenẽtur, sed curant illa deponẽda, sit ea cõferũt, vel pręsentãt, hac ratione, hac cõdicione, vt fructus, seu pẽsiones capiãt eorũdẽ ipsi ordinarij, collatores, & patroni, vel alijs faciãt ministrari. nã hæc est cõfidẽtia, vt dicitur in §. Itidẽ, in cui[9] interpretatiõne tradidi rationes.

Hę sunt causę, quę in hac Cõstitutione ponũtur, ex quibus potest, & solet cõmitti cõfidẽtia. & prędictæ causę valde cõferũt ad intelligẽdos casus cõfidẽtiales positos in eadẽ Constit. in §. Quare nos volẽtes, in §. Itidẽ, in §. Adhæc, & in §. Postremo, & ad ꝑcipiẽdas coniecturas, & præsũptiones, ex quibus cõmittitur cõfidẽtia, & ad intelligẽdum coniecturas quatuor positas in eadẽ Cõstit. in §. ad probãdum. Ideo Iudex in hac materia iudicatur[9] de-
69 bet in primis causã cõmittendæ, † seu cõmissę cõfidẽtiæ considerate, iuxta ea, quę scribit Corn. cons.116. n.17. lib.2. Socin. iun. cons.73. n.30. vol.1. Cephal. cons.80. n.13. vol.1. nã finis fini quãuis sit postre-
70 mus, † in ꝓposito, ac in institutione est primus, vt tradidit Claud. Cãtiũcul. in tract. de off. iudic. lib.1. c.2. n.1. & ideo sẽper in-
71 spici debet cã † facti, l. verũ, ff. de furt. & ibi Glos. late, l. cũ tale, §. vlt. ff. de condic. & demonstr. Glos. in l. legata inutiliter, ff. de adimẽd. legat. Glos. in c. intelligẽtia, in verb. ex causis, de verb. signif. & in c. & si Chri-

si Christus, §. quędam, de iur.iuran.

Et vltra prædictas caussas expressas, & explicatas committendi confidentiam, adsunt & aliæ, vt probant illa verba vltima eiusdē. §. Multi, ibi, *Alia nempe multa eiusce modi admittuntur, &c.* Dictio enim 72 † *Alia* implicat similia, Gloss. & Doctores in cap. Sedes, de rescr. & in clement. pri. eod. tit. Bal. in l. conuenticulam, colum. 5. C. de Episc. & Cleric. Bart. in l. sed & reprobari, ff. de excusat. tutor. Felin. in cap. cum non ab homine, de Iudic. & in cap. veniens, in fin. de Simon. Alex. cōs. 73 149. lib. 2. & etiam dictio *Item* stat † continuatiue, & repetit similia, Gloss. Instit. de rer. diuis. §. item lapilli, Bal. in tract. de statut. in verb. cognoscere, num. 2. Alberic. in eod. tract. de statut. quæst. 70. n. 24. cum sequen. Anton. Bard. de temp. 74 vtil. & cont. cap. 19. num. 4. & dictio † *Eiusce modi* hoc idem facit, Clement. Cōstitutionem, de elect. cap. 1. de sequestr. poss. Clement. Romani, §. nos itaque, de iur. iuran. cap. 1. §. huiusmodi statuto, de sepult. cap. 1. de magistr. Bal. cons. 480. nu. 75 2 lib. 5. & est ratio, quia exempla non † restringunt regulam, l. regula, §. vlt. ff. de iur. & fact. ignorant. Et hoc procedit, quoties in alijs causis adest eadem ratio violandi puritatem immaculatam rerum diuinarum, aut disrumpendi neruum Ecclesiasticę disciplinæ, & patrandi ram imminens exitium animarum, vt patet ibi, *quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ nervus disrumpitur, & imminens patratur exitium animarum,*

76 Ratio enim dicitur † comprehendere omnes casus etiam non expressos in lege, & Constitutione l. his solis, C. de reuocan. donat. Card. Paris. cons. 83. num. 21. volum. 3. Dec. cons. 284. col. 2. & tunc vi- 77 detur exemplariter, & non restrictiue † facta mentio de expressis, & nominatis casibus. Tiraqu. in l. si vnquam, in verb. liberis, num. 37. & de vtroque retract. tit. de retract. lignag. §. 10. num. 2. & 3. Bal. in l. 1. in 1. lectura, num. 1. ff. de iust. & iur. Et, quæ sint prædictæ causæ non expressę, poteris multos casus colligere ex his, quæ dicam in §. quare nos volentes, & §. itidem, ac §. ad probandos, alios poteris considerare, argumentando à simili, & à verisimilitudine, ac coniecturis. nam quis est, qui possit malitiam hominum præfinitis casibus explicare? Et vnam habes in cap. per tuas, el 3. de Simó. vt late dixi supra q. 1.

Decimæ Quæstionis Summarium.

1 *Constitutiones Pij iiij. & Pij v. super confidentijs, illicitas tantum comprehendunt.*
2 *Ex proœmio colligitur intentio.*
3 *Dictio, Huiusmodi restringit sequentia.*
4 *Pœna debet commensurari delicto.*
5 *Vbi non est delictum, non est pœna.*
6 *Intentio Pij iiij. & Pij v. non fuit inducere nouam prohibitionem confidentiæ.*
7 *Leges humanæ non ligant vltra finem legislatoris.*
8 *Actus agentium non operatur vltra intentionem.*

QVÆSTIO DECIMA

ARGVMENTVM.

Extrauagan. Pij iiij. & Pii v. quas confidentias prohibeat.

Decimo, Quæro, contra quam Confidentiam emanarunt Constitutiones Pij iiij. & Pij v. de hac re editrę. Cōmunis opinio est, dictas extrauagantes emanasse contra Confidentiam benefi- 1 cialem illicitam, † & simoniacā, vt in terminis scriptum reliquit Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 109. vers. quod autem extrauagantes, idem Nauarr. cons. 26. num. 1. & cons. 27. num. 1. de Simon. Idque primo colligitur ex proœmio dictarum Constitutionum, in Constitutione Pij iiij. *Sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum Confidentiam vocant, &c.* in Constitutione Pij V. *ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, &c.* Quæ verba aperte sonant contra illicitam, & simo- 2 niacam confidentiam: & tamen ex † proœmio colligitur intentio disponentis, l. vlt. ff. de hæred. instit. Bart. in l. cum ij, §. eam transactionem, num. 1. ff. de transact.

Secundo, ex dispositiua dictarum Cōstitutionum, quæ, vt ex lectura patet, principaliter loquitur de Confidentia, qua quis accipit in custodiam beneficiū terrij, cum pacto, modo, condicione, vt cedat alteri, vel fructus, &c. & dum in sequentibus verbis nominatur Confi- 3 dentia, adducitur dictio *Huiusmodi,* † quæ restringitur ad prædicta. l. huiusmodi, ff. de leg. 1.

Tertio, omissis alijs multis ponderationibus, quæ possunt fieri in verbis dictarum Constitutionum, probatur ex pœnis impositis per dictas extrauagantes, quæ sunt atroces, ergo videntur tantum impositæ contra confidentiam illicitam, & simoniacam. nam pœna † debet commensurari delicto, cap. non afferamus, dist. 34. Deuteronom. cap. 25. Iuxta mensuram delicti erit plagarũ modus. auth. omnes peregrini, C. commun. de success. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 266. nu. 1.

Ex quo infertur, quod pœnæ huiusmodi impositæ per dictas extrauagantes nõ habent locum contra omnem confidentiam. nam posset esse bona, vt dictum est quæst. 1. &, vbi non est delictum, † non est pœna. l. aliud est fraus, ff. de verb. signif. l. sancimus, C. de pœnis, Crauett. cõs. 311. num. 2. neque contra confidentiam omnem illicitam, vt deducit Nauarr. loc. cit. sed tantum contra confidentiam beneficialem illicitam, & simoniacam. nã tunc vendicant sibi locum huius modi pœnæ: & ita ab * omnibus tenetur, & obseruatur: quicquid dicat Mascard. de probat. conclus. 1306. num. 35.

Ex hac autem conclusione deducitur, quod intentio prædictorum Pontificum, scilicet, Pij iiij. & Pij V. non fuit inducere aliquam † prohibitionẽ nouam cõfidentiæ beneficiariæ, vt tradit Nauarr. loco allegato. Sed Pius iiij. intendit tollere corruptelam, & abusum recipiendi beneficia in confidentiam, & hoc mediãtibus pœnis. quod & Pius V. etiam intendit, inducendo modos probandi eas. Et communiter * est receptum, leges humanas non ligare vltra finẽ à † legislatore intentum. Nauarr. cons. 7. nu. 2. de const. & cons. 1. num. 4. vt lit. pend. quia † actus agentium non operatur vltra intentionem eorum. l. in agris, ff. de acquir. rer. domin. cap. vlt. de præben.

Vndecimæ Quæstionis Summarium.

1 Confidentia vbique est prohibita.
2 Constitutio est lex generalis.
3 Constitutio omnes ligat.
4 Lex generaliter loquens ita est intelligenda.
5 Locutio generalis nihil relinquit intactum.
6 Publicatio facta Romæ sufficit, vt constitutio vbique liget.
7 Roma est patria communis.
8 Regulæ Cancellariæ ligant extra Curiam.
9 Publicatio Romæ vbi fiat.
10 Cum publicatio fit in pluribus locis, maior certitudo habetur.
11 Constitutio ligat omnem creaturam.
12 Papæ omnis creatura subiecta est.
13 Papa est pater omnium.
14 Papa solus habet plenitudinem potestatis.
15 Papa est caput vniuersalis Ecclesiæ.
16 Papa est Vicarius Christi.
17 De necessitate salutis quisque subest Papæ.
18 In Regno Franciæ constitutiones contra confidẽtiarios non fuerunt receptæ.
19 Lex vsu non recepta non ligat.
20 Non peccat contraueniens legi non receptæ.
21 Vsus contrarius tollit legem.
22 Ecclesia Orientalis non recepit Canones de continentia Clericorum.
23 Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ.
24 Confessio non accepta non nocet.
25 Lex quando non dicatur obseruata.
26 Rex Galliæ permittit confidentias.
27 Sententia lata contra legem est nulla.
28 Sententia lata contra legem non receptam est valida.
29 Sixtus Quintus prohibuit confidentias etiam in Gallia.
30 Verba ex Constitutione Sixti V. super hac re.
31 Sixtus V. qua ratione moderetur pœnam in dicta Constitutione.
32 Regis Franciæ factum, & mors prodigiosa.

QVAESTIO VNDECIMA.

ARGVMENTVM.

AN in omni loco Confidentia sit prohibita, & quid in Francia.

VNdecimo Quæro, An Confidentia sit vbique prohibita? Communis * opinio est affirmatiua, vt sit † prohibita non solum in curia, sed etiam extra, tam in Italia, quam vltra montes. nam prohibitio committendi Confidentias emanauit per Constitutiones, scilicet, Pij iiij. & Pij v. iuxta ea, quæ scribit Abb. & post eum Dec. num. 8. in rubr. de const. & ita * communiter appellantur, & allegãtur. Cõstitutio † autem est lex generalis, cap. constitutio, dist. 2. habetur in rubr. de cõstit. in principio. Sarn. in procem. regul. quæst. 2. num. 9. Riminal. iun. in cap. 1. n. 98. de const. ideo vbique, & † omnes ligabit, cap. 1. & ibi Ant. de Butr. Abb. & alij de const. Ad quod † facit generalitas dictarum Constitutionum. l. 1. §. quod autem, ff. de aleat. l. in fraudem, in fin. & ibi Bal. ff. de testam. milit. Socin. in l. 2. §. ex his, in principio, ff. de verb. oblig. Crauet.

5 conf.91. nu. 4. locutio † enim generalis nihil relinquit intactum. Bald. conf.205. lib.1.Crauett.conf.133.nu.5.

6 Amplia primo, vt † sola publicatio facta Romæ sufficiat ad hoc, vt liget extra curiam. Io.Monac. in regul. in generali, de regul.iur. in 6. Io.Andr.super data 6. Henric. Boic.in cap.2. de const. Paul. Eleaz.in proœm.Clemēt. Sarn. in proœm. regul. Cancell.quæst.2. col.13 vbi etiam dicit ita obseruari,vt in curia publicētur omnes Constitutiones perpetuæ,& ligēt per totum orbem,& sit in vsu,Decis.Tho los.444. in 2. dubio ,& ideo alia publicatio faciēda in alijs locis non requiritur, Imol. in proœm. Clement.vbi dant ratio nem,quia Papa habet pedes plumbeos,& est quasi immobilis ,dans cuncta moueri,

7 & quia Roma †est patria communis. Dec. in c.1.col. 5. de præben.Fulgos. conf.62. col.2.Felin.in c. vlt.in 14.col.in glos vlt. de for.cōp.Innoc.in c.exposuit, de dilat. Bal. in l.1.§. ait prętor, ff.de postul. Abb. In c.dura,de crimin.fals.

Ita regulæ Cancellariæ,licet dumtaxat publicentur Romæ in Cancellaria,

8 ligant tamen † omnes etiam extra curiā, vt tenuit Rota in pluribus causis, teste Sarn. in dict. proœm. regul.quæst.2. col. 11.Pauin.in prælud.extrauag.Felin.In c. 2. de rescript. Mil.in verb. lex, §.2.Dec. in l.1. col.vlt. ff.si cert.perat. Barbat.cōs. 57.col.2.lib.1. Decis. Tholos. 454. Bertan.conf. 287. num. 21. & conf 292. nu. 8.lib. 1. Cassan. conf. 50.colum. 5, Rip. in cap.2.de rescrip.& * communiter Doctores.

Idque comprobatur, quia stylus com-

9 munis † sic est, vt publicatio fiat Romæ ad valuas Basilicarū Lateranen. & Principis Apostolorum,& in acie Campi Florę, vt attestatur Sarn. loc.cit. & tota die fieri videmus, & tamen stylus obseruandus est vt lex.

10 Verum, si publicatio fiat etiam † alibi, ex abundanti clausula maior certitudo habebitur. Alex.cōs.31.n.5.lib.6.late idē Alex. conf.181. nu.12.lib.6. Cępoll.cōs. 13.cum alijs, vt per Card.Paris.conf.171. num.5. volum.4. Cephal.conf.720.num. 7.cum sequen.lib.5.Rolan.à Valle conf. 8. num.25.lib. 3. Bursat. conf.200. num. 105.lib.2.

Amplia secundo,vt liget omnes perso nas Ecclesiasticas quātumuis in maxima dignitate cōstitutas, vt late dicet infra.

Amplia tertio, vt omnes etiam sæculares sub dictis Constitutionibus comprehendantur. nam proprium est Con-

11 stitutionis, † ligare omnem creaturam, c. Canonum statuta, vbi omnes Doctores hoc notant de const. Ideo, vt refert ibi Felin. num. 5. dicit Innoc. qui quotidie ad hoc allegatur, quod conditori Cano-

12 nis, & Vicario creatoris † omnis creatura subiecta est, facit quod habetur Io. x. cap. nihil, de baptism. Archiep. Florent. in 2. part.3.part. suæ Summæ sub rubric. de stat.Summi Pontificis,Bal. in c.1.col. 1. qui feud.dare poss.Innoc.in cap.super

13 his, colum.1. de vot. Papa enim † est pater omnium, & cum omni Ordinario cōcurrir. Bal.in cap.1.colum. 1. quis dicatur Dux, vel Marchio, facit tex. in cap.

14 quando, de translat. prælat. & solus † Papa habet plenitudinem potestatis, c. decreto, 2. quæst.6. cap. ad honorē,de auct. & vsu pallij. Bal. in l.rescripta, colum. 2. C. de prec. imperat. offeren. Host. in cap. quanto,de translat. prælat. Abb. in cap. proposuit,col.3.de conceff.præben.& est

15 caput † vniuersalis Ecclesiæ. Diu.Thom. in 2.part.quæst.8. art.1.& 4.senten.artic. 15. vbi hoc probat rationibus,& est Vica

16 rius † Christi, non solum in quantū Christus fuit Ecclesiæ prælatus, sed etiam in quantum fuit totius Iudeæ, & orbis dominus, Io. Scot. in tract. de perfect. statuum,quæst.9. Felin.dict.cap.1. num.7.8. 9.cum sequen. de const. & ideo de neces

17 sitate salutis reputatur subesse † Romano Pōtifici,vt probat D. Thom.relatus à Felin.d.cap.1.num.10.

Limita primo, huiusmodi constitutiones editas super confidentijs non ligare, vbi vsu non fuerunt receptæ,& execu

18 tioni demandatæ: vt euenit † in Regno Galliæ, prout scriptum reliquit Petr. Greg. Syntag. Iuris lib. 17. cap. 17. nu mer. 30.

Et ratio est, quia lex, & constitutio Principis non recepta, nec moribus vi-

19 tium approbata, † non ligat, si non fuerit obseruata, sciente & tolerante Principe. Gloss. singularis in cap. 1. in verb. Frangere, de treug. & pac. & in Summ. 24. q. 1. Alex.conf.6. lib.1.& conf.131.& 139.lib. 3. & absque metu incursus pœnæ potest ei contrauenire, Bar. in l. vlt. §. sed cum antiquitas, C.de curat.furios.Socin.sen. in l. si

in l.si filius,num.7.ff.de lib.& posth.Dec. cons.469.num.8.Riminal.cons.13.nu.27. lib.2. Card.Paris. cons.104. num. 69.vol. 1.& cons. 105.num.8. volum.4. Cephal. cons. 136. num. 18. cum sequen. lib. 1. &

20 etiam † absque incursu peccati mortalis, cap.quisquis, cap.præcipitur,14.quæst.1. late Felin.in cap.1. nu.7. de treug.& pac. nec ad hoc requiritur consuetudo præscripta per decem annos, sed sufficit simpliciter

21 † vsus contrarius, cap. cum, de cleric. coniug. §. 1. dist. 4. quia superior videtur eam legem tacitè tollere, ex quo scit contrarium obseruari, & patitur, Aretin. cons. 11. procedendum col. penult. Roman. cons. 512. quod primum, in fin. Gloss. in cap. de libellis, dist. 20. vbi Ecclesia Orientalis non recepit Canones †

22 de continentia Clericorum, & propter hoc non incidit in hæresim, nec peccauit mortaliter, cap.denique, in fin. dist.4. late Aufrer. in repet.cap.1.not.10. de offic. ordin. Rebuff. super concordant.rubr.de collat. §.præfatiq; ordinarij, in verb.post præsentium acceptationem, dicẽs, quod

23 Galli Constitutiones bursales † Papæ nõ receperunt, ex his, quæ scribit Guliel.de Benedic.in repetit. c. Rainutius, in verb. & vxorem, num.233. cum sequen. de testam. Ita confessio nõ acceptata non nocet,

24 quia potest † per partem tamquam erronea reuocari, l. 1. & 2. C. quando licet ab emptione disced. Cin. in l.1.q.6. C. de confess. Salicet. in l. generaliter, q. etiam 6. C. de non numer. pecun. Felin.in cap.si cautio, colum.5.vers.fortius, de fid.instrum. Alex.cons.90. col.4.lib.1. Et regulare est, vt lex noua non acquirat vires, quoties successiue fiũt plures actus contra eam, sciente conditore, aut successore, & non contradicente, quia non

25 dicitur moribus † vtentium recepta, & superior videtur acquiescere illi contrauẽtioni, seu inobseruantiæ, ad not. in l. de quibus, ff. de legib. Glos. in dict. cap. 1. de treug.& pac. quam omnes allegant ad hoc, & ibi Abb. & alij Doctores, Imol.in cap.cum olim in 2.not.de Cleric.coniug. Io. Andr. in addit. ad Specul. in rubr. de clandest. desponf. Oldrad.cons.259. Anchar.cons.278. Roman.cons.512. quoad primum, ad fin. Bal. in l.rem non nouam, in fine, C.de Iudic. Cephal.cons.129.nu. 19.lib.1. Sed post publicationem dictarũ Constitutionum in Gallia infinitę prope modum fuerunt commissæ confidentiæ, & prædictæ Constitutiones nũquam fuerunt acceptatæ, & vsu receptæ, ergo ad not. per Io.Anan.in c. Ioannes, in fin.de Cleric. coniug. Felin.in dict.cap.1.n.10. de treug.& pac.& infinitæ etiam fuerunt latæ sententiæ, quibus cogebantur confidentiarij restituere beneficia, accepta sub fide ea restituendi, & hoc nedum à Iudicibus inferioribus, sed etiam à supre-

26 mis, & etiam ab ipso † Rege. nam ita iudicasse Henricum II. die 29. Aprilis 1558. attestatur Petr. Gregor. Syntag. iur. lib. 17. cap.17. sub num.30. in fin.& huiusmodi sententiæ possunt sustineri, præsupponendo dictas Constitutiones non fuisse vsu receptas in eo Regno. nam, quamuis sententia lata contra extrauagantem pu

27 blicatam † sit nulla, tamquam lata contra legem scriptam, Bal.in l.2. C. quan. prouoc. non est necess. Butr. in cap.1.& in c. cum inter, de re iudic. Abb.in cap. Pastoralis, de fid. instrum. late Pauin. in proœm. posito in interpretatione extrauag. com. tamen si extrauagans non fuit vsu

28 recepta, † sententia lata contra illam extrauagantem valet, Petr. de Anchar. in Clement. 1. de reb. Eccles. non alien. Alex. in l.eũ prolatis, ad fin.ff. de re iudic. Felin.in cap.1.col.4.vers.per istã glossam dixit Petr.de Anchar.& col.6. vers.intellige, idem Felin.in c.1. de re iudic. Sarn. in proœm.regul. q.2.col.15. faciunt, quæ scribit Card. Zabarell.cons.132. col.3.& quæ late adducit Felin. dic.cap.1. col.4. 5. 6. 7. cum seq.de treug.& pac.& * cõmuniter Doctores.

Hoc tamen nimis præiudiciale, & scandalosum esse considerãs felic.record. Six

29 tus † V. per suam Constitutionem 66.incip. Pastoralis officij, datum Romæ anno 1587. statuit, Constitutiones Pij iiij. & Pij V.circa confidentias beneficiales editas etiam in Regno Galliæ esse exequendas, & mandat quibuscunque ordinarijs sub interminatione diuini Iudicij, aduersus tales animaduertant: cuius con-

30 stitutionis exemplum est in fine voluminis.

31 Moderat tamẽ pœnas, vt facilius † executioni demandetur. Primo, nam secundum Constitutionem Pij iiij.& Pij v. beneficia vacantia ob confidentiam sunt reseruata Sedi Apostolicæ. Sixtus tamen voluit beneficia vacantia ob confiden-

tiam

tiam in Regno Galliæ posse conferri ab Ordinarijs collatoribus, perinde ac si reseruata minimè essent. qui si neglexerint dicta beneficia, vt præfertur, vacantia cõferre, collatio, & prouisio ad proximos superiores, vt patet in S. beneficia.

Secundo, in constit. Pij iiij. & Pij V. disponitur, quod fructus male percepti ob confidentiam spectent ad Cameram Apostolicam. Sixtus vero in dict. const. in S. Fructus, concedit, vt huiusmodi fructus male percepti ob confidentiam possint applicari ab ordinarijs in vsum, & reparationem Ecclesiarum, in quibus confidentia fuit commissa: & hoc forsan ex eo, quia Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ, vt dicit Rebuff. in Concord. Rubr. de Collator. S. præfatiq. Ordinarij.

Tertio, in dictis Constitutionibus Pij iiij. & Pij V. absolutio à censuris, pœnis, & irregularitatibus propter crimen confidentiæ spectat ad Sedem Apostolicam. Sixtus vero concedit, & dat facultatem Nuntio ibi existenti, & Legato Auinionen. absoluendi, vt patet in S. absolutionem. sed nec etiam huiusmodi Constitutio (vt audiui) fuit in dicto Regno debitę executioni demandata, ob temporum iniuriam, &, quod celeriter eradicari, & extirpari oportuerat, in dies magis serpere, & propagare noscitur, in maximũ animarum periculum, ac scandalum plurimorum. namq; paulopost Constitutionem sequuta fuerunt bella ciuilia, & magna, & Henricus 3. iij. Rex, Aloysium Lotharingum Cardinalem Guisum suis satellitibus confodiendũ tradidit, & Carolũ Card. Borboniũ, & Lugdunen. Archiepiscopum in carcerem conijci iussit. ob quod fuit à felic. record. Sixto V. citatus ad dicendum, cur non deberet declarari excommunicatus, postremo die termini sibi statuti, cum magna & Gallorũ, & totius Orbis admiratione, in proprijs castris, inter armatos, & satellites, ab inermi, ac ignoto quodam Fratre Iacobo Clemente nuncupato, nondum agente vigesimumquintum annum, patria Senonen. ordinis Prædicatorum, nihil tale cogitans, paruo gladio, ad id dedita opera paulo ante elaborato, subter vmbilicum vulneratus, ac miserrime interfectus est, kalendis Augusti 1589. post cuius mortẽ acerrime armis contenditur de Regno.

Quæstionis Duodecimæ Summarium.

1 *An cõmittentes confidentiam ante Pium iiij. subijciantur pœnis Constitutionis eiusdem Pij, & num. 7.*
2 *Lex futura respicit.*
3 *Verba subiunctiui temporis quid importent.*
4 *Verbum vacauisse præteriti temporis.*
5 *Lex puniens quod est contra ius diuinum respicit præterita.*
6 *Dispositio simpliciter prolata respicit præsentia & præterita.*
8 *constitutio Pij iiij. non comprehendit confidentiam perfectam ante promulgationem ipsius Constitutionis.*
9 *Confidentia iure humano est illicita.*
10 *Permissione superioris pœna vitantur.*
11 *Constitutio non potest respicere preterita decisa.*
12 *Quod legitime fit, pœnam non meretur.*
13 *Quoties actus non est consummatus, lex prohibitoria superueniens illum annullat.*
14 *Ante captam possessionẽ actus non est perfectus.*

QVAESTIO DVODECIMA.

ARGVMENTVM.

Confidentiarij ante Pium IIII. quibus hodie subiiciantur pœnis.

Decimosecundo, Quæro, an, qui cõmiserunt confidentiam ante editam Bullam Pij iiij. comprehendantur hac Constitutione, & subijciantur illis pœnis.

1 Negatiuam † opinionem indistinctè, quod præteritæ confidentię non comprehendantur, tenuit Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 109. & sub num. 111. & in facti contingentia nouissime respondit Io. Petrus Rima. cons. 29. num. 5. cum seq. & reperio, quod secundum hanc sententiã consuluit idem Nauarr. cons. 18. n. 4. S. 5. de Simon.

2 Et probatur ex eo, quia † lex regulariter futura respicit, & non præterita, c. vlt. de Constit. Bal. & Salic. in l. leges, & Constitutiones. C. de legib. Bart. in l. omnes populi, num. 39. ff. de iustit. & iur. Hostien. in Sum. in tit. de constit. S. quando constitutio, in fin. & * communiter Doct. vt habetur in dicto c. vlt. de constit. quod etiam procedit, si ratio constitutionis antecesserit constitutionem, quia per hoc prohibitio ipsius Constitutionis non trahitur

hitur retro ad tempus antecedēs, sed ad futurum. Bal. & Salic. in l. testium, C. de testib. per illum tex. optime Felin. in d. cap. vlt. ante num. 1. vers. & ampliatur, de constit. & etiam si loqueretur per verba 3 † subiunctiui modi, quæ possent importare præteritum & futurum. nam in proposito importabūt duntaxat futurum. Abb. in dicto cap. vlt. in 4. not. Fel. num. 1. Bal. in d. l. leges, col. 4. C. de legib. Gl. in l. cū tale, §. vlt. in verb. dixerunt, in fin. ff. de cond. & demonstr. Gloss. 2. in cap. ad hoc, de rescr. idq; etiā vendicat sibi locum, si Constitutio sit antiquis iuris declaratoria, si habet verbum promulgatorium noui iuris, vel est lex noua respectu pœnæ (vt sunt prædictæ Constitutiones contra confidentias) Gloss. in cap. vnico, de cler. non resid. in 6. & ibi Gemin. & alij, Fel. in dicto cap. vlt. num. 1. & omnes * alij se quuntur.

Affirmatiuam opinionem videtur tenere Mascard. de probat. cōcl. 1306. sub num. 35.

Quæ primo probatur in Constitutione Pij iiij. quæ videtur loqui expresse de præteritis confidentijs, dum dicit, non fuisse paritum à Cardinalibus monitionibus per ipsum factis, & ideo disponit, vt ipso iure vacent beneficia in Confidentiam recepta, ibi, ipso iure à die receptionis vacauisse, & vacare, ac fructuū 4 &c. verbum enim Vacauisse † est præteriti temporis, & lex potest etiam præterita respicere, l. leges, la secunda, C. de legib. l. vlt. de legib. Bart. in d. l. omnes populi, nu. 40. & tunc absque dubio ea comprehendit. cap. vlt. de constit. clem. 2. in fin. de iudic.

5 Secundo probatur, quia, † quoties lex emanat ad irritandum aliquod, quod sit contra ius diuinum, vel naturale, tunc extenditur etiam ad præterita. Doct. in cap. cum ita, de vsur. Card. Paris. in addit. ad Bart. in d. l. omnes populi, sub n. 39. in verb. an etiam præcedentia.

6 Tertio, quia dispositio simpliciter † prolata concernit præsentia, & præterita, cap. ad audientiam, el secundo, de eccl. ædif. clem. vlt. de rescrip. Card. in clem. 1. in 4. opp. de cens. cum alijs, vt per Felin. in dicto cap. vlt. num. 16. de constit.

7 Pro resolutione † huius quæstionis existimo duos casus esse constituendos; Quorum primus erit, quando confidentia erat consummata, & perfecta ante 8 † Constitutionē Pij iiij. nec extabant reliquiæ. nam hoc casu vera est prior sententia, & communiter * recepta, vt tales confidentiarij non comprehendātur sub dicta Constitutione Pij iiij. neque ligentur illis pœnis, & ita in facti contingētia fuit resolutum * in Rota, die 17. Decembris 1568. coram Oradino, scilicet, constitutionem hanc non includere resignationem de beneficio recepto in confidētiam factam ante publicatam dictā Constitutionem, simpliciter, & absque vlla reseruatione pensionum, & regressus, ac fructuum. & in his terminis loquitur Nauarr. d. cap. 23. sub num. 111. vers. vndecimo, & ratio est ea, quam supra retulimus, quia Constitutio regulariter dat formam futuris duntaxat negotijs, d. c. vlt. de constit. & quomodo confidentiarij ante dictas constitutiones possint subijci illis pœnis, cum ante prędictas bullas publice reddebatur ius in omnibus tribunalibus Curiæ contra non reddentes beneficia in custodiam, & confidentiam accepta, Card. S. Cruc. decis. 18. & 144.

9 Accedit, quia confidentia iure tantū humano † est illicita, ergo tolerantia Papæ potuit fieri impunibilis, arg. c. primo de constit. lib. 6. Immo etiā si iure diuino esset prohibita, adhuc idē esset, quia pœnæ iure humano sunt statutæ, & sic 10 dicta permissione pœnæ nullitatis † titulorum, & aliæ, potuerunt tolli. l. qui cōdemnare, ff. de reg. iur. Not. in l. leges, C. de legib.

Comprobatur, quia constitutio non potest porrigi ad præterita iam decisa, & 11 finita, etiam si expresse contrarium † caueretur. l. causas, C. de transact. l. pen. in fin. C. de sacrosanct. Eccles. l. vlt. vbi Bart. C. sent. resc. non poss. Guid. de Zuzar. in l. leges, C. de legib. optime Bar. in d. l. omnes populi, num. 40. vers. distingue, ff. de iust. & iur. Card. in clem. dudum, §. nos etenim, in 7. quæst. de sepult. Abb. in cap. non debet, de consang. & affin. Bart. in l. prima, §. vlt. ff. ad Tertull. Angel. cons. 53. incip. quæst. proposita, in vlt. col. & * communiter Doct. vt per Felin. in dicto cap. vlt. num. 2. de constit. ergo eo magis, cū id nō dicitur expresse, vt in casu nostro late per Felin. loc. cit.

Et

Et huiusmodi conclusio ampliatur, etiam si illa confidentia fuerit realis: in his enim terminis loquitur Nauarr. d. c. 23. sub nu. 11. vers. 11.

Ex quo primo infertur, quod resignationes, collationes, & pensionum impositiones ractæ ante Constitutionem Pij iiij. sunt validæ, & hi non tenentur ad ea beneficia relinquenda. ita Nauarr. loco proxime citato.

Secundo infert idem Nauarr. hos nõ teneri ad restitutionem fructuum perceptorum ea ratione, quia, † quod legitime fit, & lege permittente, pœnam non meretur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adult.

Tertio infertur, neque alijs pœnis, vt dictum est.

Secundus est casus, quando confidentia tempore Constitutionis Pij iiij. non erat consummata & perfecta, & quia, qui receperunt, vt asseruarent incapacibus, adhuc non resignarant in fauorem dictorum incapacium effectorum capacium. nam hoc casu concludendum, veram esse posteriorem sententiam, scilicet comprehendi sub dicta Constitutione Pij iiij. quod colligitur apertissime in §. quare, & in §. idcirco, ac alibi, & hoc firmauit Rot. præfata die 17. Decembris 1568. coram Oradino, & voluit hanc Cõstitutionẽ Pij iiij. cõprehendere tres casus. Primus est, qui vertitur circa confidentias de futuro. Secundus est circa confidentias, quæ tunc aderant, quia recipientes beneficia in confidentiam, adhuc ea retinebãt. Tertius est de his, qui receperunt in confidentiam, & resignauerũt, sed aliquod sibi reseruauerunt, vt puta regressus, pensiones, vel fructus; & ratio est, quia, quoties actus non est per-

13 fectus, † & consũmatus, lex superueniens prohibitoria illum annullat, & impedit, Gl. & idem Abb. in clem. 2. in verb. in posterum, de ætat. & qualit. & ibi Card. col. 5. Bald. in l. si ita scriptum, §. vlt. ff. de leg. 2. Ant. de Butr. Imol. & alij, quos citat Felin. in c. vlt. n. 11. de Constit. vbi infert ad plures notabiles casus.

Ex quo primo infertur, quod, si commissa fuit confidentia ante Constitutionem Pij iiij. verum non fuit capta possessio, vtique Constitutio superueniens annullabit, & impediet, cum confidentia nõ

14 sit consummata, quia † non est capta possessio, cap. cum in cunctis, §. cum, de elect. l. metũ, §. sed quod præter, ff. quod metu cau. Barr. in l. si is qui recip. num. 3. ff. ex quibus causis mai. Vnde secus esset, si fuisset capta possessio etiam per paucos dies ante. & ita vidi pronunciari, cum hic casus accidisset in vna Salamantin. p R. P. D. Alexandrũ Caralanũ, Iudicẽ cõfidentiarum. nam ibi fuerat capta possessio per sex dies ante Constitutionem Pij IIII.

Decimatertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Lex puniens delicta, fauorabilis.*
2 *Lex respiciens vtilitatem publicam, fauorabilis.*
3 *Statutum permittens impune occidi bannitos, dicitur fauorabile.*
4 *Lex obuians fraudibus, fauorabilis.*
5 *Lex tollens fraudes, dicitur conformis Iuri naturali.*
6 *Ex procemio colligitur mens legislatoris.*
7 *Statutum annullans testamentum non insinuatum, dicitur fauorabile.*
8 *Dispositio requirens, vt Instrumentum rogetur per Notarium arcbiniftam, dicitur fauorabilis.*
9 *In fauorabilibus lata interpetratio.*
10 *Constitutiones de confidentijs sunt odiosæ.*
11 *Lex odiosa facta in odium alicuius.*
12 *Senatusconsf. Macedonianum odiosum.*
13 *In confidentijs multa singularia.*
14 *Odiosum quid.*
15 *Annullatio actus, pœna.*
16 *Dispositio odiosa restringenda.*
17 *Lex ad arcendum dolum, odiosa.*
18 *Dispositio partim fauorabilis, & partim odiosa, censetur odiosa. & num. 26.*
19 *Quod principaliter agitur, inspiciendum. & num. 23.*
20 *Lex omnis respicit vtilitatem publicam.*
21 *Leges quæ ratione fiunt.*
22 *Lex Canonica respicit salutem animæ.*
24 *Statutum, quod masculi excludant fœminas, fauorabile.*
25 *Dispositio potentius influit in propinqua.*

QVÆSTIO DECIMATERTIA
ARGVMENTVM.

Extrauagantes prohibentes confidentias nõ sint odiosæ, & strictè intelligendæ.

Decimotertio, Quæro, An huiusmodi Constitutiones Pij iiij. & Pij v. super Confidentijs censeantur odiosæ, vel fauorabiles?

Quod sint fauorabiles, probatur primo, quia in eis agitur de puniendis delictis, & coercendis illicitis, † qua ratione

1 debent

debent dici fauorabiles. Bar. in l. quemadmodum, C. de agric. & censit. lib. xj. Roman. conf. 105. colum. vlt. Felin. in cap. translato, col. vlt. vers. aliud est notandum, de const. Dec. in l. factum suum, §. in pœnalibus, in 4. fallen. ff. de regul. iur. & conf. 65. col. 2. Alex. in l. cũ quidã, ante fin. ff. de lib. & posth. & communiter * Doctores sequuntur.

Secundo, quia prædictæ Constitutiones † respiciunt vtilitatẽ publicam, & animarum salutem, ne homines peccatis inuoluantur, qua ratione attenta, debent censeri fauorabiles, Bart. & alij in l. 2. C. quãdo licet vnicuique sin. iud. se vẽdic. Idem Bart. in l. omnes populi, num. 23. ff. de iust. & iur. Dec. in c. Ecclesiæ S. Mariæ col. 3. in fin. vers. & materia fauorabilis, de const. Caputaq. decis. 15. num. 8. p. 2. eadem ratione statutum permittens impune occidi bannitos dicitur † fauorabile, quia ob vtilitatem, & bonum commune factum est, Alberic. de Rosat. in tract. stat. in par. 4. quæst. 20. Nell. tract. bannit. in 1. parte, secũdi temporis in princ. Dec. conf. 133. col. penult. in fin.

Tertio, quia dictæ † Constitutiones respiciunt, & obuiant fraudibus, & reprimunt lites, quã ratione debent dici fauorabiles, Fel. in cap. de quarta, colum. 5. in fin. de præscr. vbi scribit, dispositionẽ factam ad obuiandum fraudibus dici fauorabilem. sequitur Caputaq. decis. 15. num. 7. par. 2. Crauett. conf. 118. num. 11. Dec. cõs. 5. ad fin. & conf. 196. col. 1. faciunt notata in princ. Inst. de Vsucap. Sarn. de ann. q. 4. num. 4. quæst. 19. nu. 2. immo, hoc attento, cum tollant fraudes, & ipsius suspicionem, dicuntur † conformes iuri naturali, secundum quod fraus est prohibita. Bal. in auth. Ingressi, col. 6. vers. Item quod dixi, C. de sacrosanct. Eccles.

Quarto, quia emanarunt principaliter ad reprimendos ambientes beneficia, & volentes in illis intrare per malas artes, & per fallacias, & falsitates, & illusiones, vt ex procemio expresse colligitur, ex † quo solet mens legislatoris colligi. l. vlt. ff. de hæred. instit. Roman cõs. 436. Ideo debent dici fauorabiles, vt in simili scribit Bal. in c. 1. §. si quis per se, si de feud. fuer. controuers. int. dom. & agn. in vsib. feud facit quod scribit Socin. sen. conf. 97. lib. 3.

Quinto, quia annullant resignationes confidentiales, & declarant esse nullius momenti, & roboris, ergo debent dici fauorabiles. nam statutum † annullans testamentum non insinuatum dicitur fauorabile, Calder. in disp. incip. Bononiens. stat. cauetur. Alex. conf. 119. col. 3. vers. & subdit lib. 6. & col. vlt. Bart. in l. 1. num. 30. C. de summ. Trinit. & fid. * Cath. & ideo fuit * resolutũ in Rota, die 1. Iuni 1551. in vna Romana obseruationis cõtractus corã Card. S. Crucis, quod dispositio, per quam disponitur, vt † instrumẽtum rogetur per notarium Archiuistã, sit fauorabilis, teste Caputaq. decis. 15. par. 2.

Et, cum sint † fauorabiles, interpretatio larga fieri potest, l. 1. §. pecuniam, ff. de calumniat. l sed & Iulianus, in princ. & §. Mutui datio, ff. ad Macedon. c. quãto, de priuileg. cap. si ciuitas, de sent. excom. lib. 6 Dec. conf. 297. col. 2. & conf. 301. col 2. not. in regul. odia, de reg. iur. lib. 6.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem in puncto iuris existimo † esse veriorem, vt prædictæ Constitutiones sint odiosæ. quam etiam sententiam cõsulendo firmauit excellens D. Nauarra. vt patet in cons. 2. in tit. de const. Idem Nauarr. conf. 26. de Simon. & ita audio tenere * Rotam: & probatur.

Primo, quia lex facta in odium aliquorum, vel alicuius rei censetur † odiosa, & restringenda. l. qui exceptionem, ff. de condit. indeb. vbi dicitur, † Sen. conf. Macedon. quod inducit exceptionem pro filijs familias ad arcendum dolum fœneratorum, & votum captandæ mortis alienæ, iuxta l. 1. ff. ad Maced. esse odiosum, & restringendum, Calder. conf. 14. sub tit. de verb. signif. Alex. conf. 128. post princ. lib. 1. Io. Anan. conf. 69. Dec. conf. 258. in cas. num. 9. Curt. Iun. conf. 5. & 7. & communiter * Doctores. sed huiusmodi constitutiones sunt tales. nam fuerũt latæ ad excludendum, & arcendum dolos, & fraudes, ac vota captandæ mortis alienæ, quæ inducebantur per confidentias beneficiales illicitas, & constat præfatas Constitutiones fuisse factas principaliter in odium Simoniæ, & simoniacorum, & ad exterminandum illam, & illos ab Ecclesia, vt ex procemio ipsorũ apertissime liquet, arg. l. vlt. ff. de hæred. instit.

Secundo,

Secundo, quia huiusmodi constitutiones in pluribus disponunt præter & contra ius cōmune, † vt in discursum materię late dicetur, & patet, quia inducunt pœnas atroces, & nouas probationes, & pręsumptiones contra regulas iuris communis, puta per testes singulares, & alios inhabiles, & quod intentio etiam unius intendentis confidentiam sufficiat: qua ratione debent † dici odiosę. l. ius singulare, l. quod vero contra, ff. de legib. c. cum dilectus, de consuet. c. 1. & 2. de fil. presb. lib. 6. cap. quod dilectio, de consanguin. & affin. Bal. in l. non fine, C. de bon. quæ lib. Abb. cons. 1. colum. 2. circa fin. lib. 1. & cons. 117. colum. 2. lib. 2. Corn. cons. 89. col. 3. lib. 3. Archid. in cap. hoc, 17. q. 2.

Tertio, quia dictæ Constitutiones, vltra annullationem actus, quæ pœna † dici potest, l. Senatus, ff. de contrahen. empt. Glos. in c. decet, de immunit. Eccles. lib. 6. Abb. in c. 2. nu. 5. de const. Bal. in l. non dubium, colum. 2. de leg. 1. condēnant ad damna, interesse fructus, pœnam pecuniariam, inducit inhabilitatem & infamiam, quare pœnalis dispositio censebitur, † & restringenda, cap. pœnæ, de pœnit. dist. 1. cap. in pœnis, de regul. iur. lib. 6. l. interpretatione, ff. de pœn. cap. Statutum, §. quod cum sit pœnale, de elect. lib. 6. l. factum cuique, §. in pœnalibus, ff. de regul. iur. ex quibus dicit Nauarr. dict. cons. 2. n. 4. has Constitutiones non solum esse pœnales, sed pœnalissimas.

Quarto, quia lex disponens † aliquid ad arcendum, & euitandum dolum, & malitiā, censetur odiosa, Bal. communiter receptus in l. penul. n. 5. C. de pact.

Quinto, comprobatur, quia dispositio, † quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari odiosa, si principaliter facta est in odium, licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius. Doctores in l. quæritur, ff. de stat. homin. Gemin. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. Sed præfatæ Constitutiones principaliter emanarunt propter odium, vt ex proœmio apparet: ergo odiosæ. nam non ideo lex debet dici fauorabilis, quod secundario, & minus principaliter inducant vtilitatem publicam, vel priuatam: sed, quando fiunt immediate, & principaliter ad illam inducendam. cum ergo prædictæ Constitutiones immediate, & principaliter sint factæ ad tollendas fraudes, & crimen odio dignissimum, & inducant pœnas grauissimas, & multa exorbitantia à iure communi propter odium confidentiæ pestilentis beneficialis, censeri debent odiosæ, & restringendæ, iuxta not. in l. cum quæritur, ff. de stat. homin. quamuis per † consequentiam respiciant vtilitatem publicam, & priuatam, quæ consistit in obseruandis legibus diuinis, & humanis, Bart. in l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. 11.

Ex quibus contraria de facili tolluntur. nam primum non est verum, cum in lege imponente pœnam, si consideretur principaliter odium alicuius, vel cuiusdam rei, dicitur odiosa, l. exceptionem, ff. de cond. indeb. Mandos. de annal. q. 3. col. 2.

Ad secundum, optime respondet Nauarr. dict. cons. 2. n. 5. de const. non sufficere, ad hoc, vt lex sit fauorabilis, quod quomodocumque respiciat vtilitatem publicam, quia sequeretur, omnem legem, etiam Macedonianam, esse fauorabilem, quia omnis lex aliquo modo † respicit vtilitatem publicam, vt colligitur ex definitione legis, §. erit autem, dist. 4. dum ait, communi ciuium vtilitate fieri. Hinc dicit Fortun. Garz. de vltim. fin. in princ. omnes † leges etiam ciuiles fieri ad quærendam fœlicitatem æternam, quæ est omnium vtilitatum publicarum, & priuatarum maxima, & suprema: quo attento nulla lex etiam sæcularis dici posset odiosa, quod est falsum: &, cum leges Canonicæ factæ sint ad finem † quærendi felicitatem æternam, Nauarr. in cap. inter verba, 11. quæst. 3. conclus. 5. & in cap. cum minister, 23. q. 5. n. 29. sequeretur, nullam legem Canonicam esse odiosam, quod est falsum. nam nulla lex quantumuis iusta est adeo pœnalis, & exorbitans à iure communi, quæ non sit facta aliquo modo ob vtilitatem publicam.

Accedit, quia tunc lex dicitur fauorabilis, quando respicit vtilitatem publicam, cum illam respicit immediate, & principaliter, † & non quando secundario, & in quadam consequentia, vt in casu nostro: cum regulare

fit in vna quaque materia esse attendendum, quod principaliter agitur, & non quod secundario. l. si quis nec causam, ff. si cert. petat.

24 Hinc statutum, † quod masculi fœminas excludant, quia in fauorem masculorum principaliter, & pro conseruandis bonis in familia emanauit, dicitur fauorabile, attenta hac ratione principali, Cyn. in l. pri. C. de adult. Angel. conf. 68. num. 4. Anchar. conf. 112. nnm. 6. Crauett. conf. 118. num. 10. Curt. Iun. conf. 87. num. 5, Socin. Iun. conf. 10. num. 3. lib. 4. Ber. conf. 14. num. 9. lib. 2. Maxol. conf. 8. num. 34. Dec. in l. venia, colum. 3. ff. de in ius vocan. Semper enim attenditur, quod principaliter. nam dispositio po-

25 tentius influit in immediata, † & propinqua, quam in remota, l. lecta, ff. si cert. pet. Hinc est, quod Constitutio, quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari odiosa, si

26 principaliter † facta est in in odium, licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius. Gemin. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. l. 1. in in princ. ff. de auct. tutor. l. vlt. §. fructus, ff. quod in fraud. credit. l. nauis, ff. ad leg. Rhod. de iudic.

Ad tertium patet responsio ex supradictis, & ex his quæ diximus in quarto fundamento huius opinionis firmatæ.

Ad quartum etiam fuit responsum: vnde non est opus rursus replicata responsione.

Ad quintum etiam fuit responsum: & faciunt, quæ dixi in tertio fundamento huius sententiæ.

Quare ex his concludendum erit, Constitutiones has Pij. iiij. & Pij v. super Confidentijs beneficialibus esse odiosas, & per cõsequẽs restringendas, & strictam in eis esse faciẽdam interpretationem.

Decimaquarta Quæstionis Summarium.

1 *Constitutiones contra confidentiarios obligant in foro conscientiæ.*
2 *Leges humanæ obligant in foro conscientię.*
3 *Præscriptio procedit etiam in foro conscientię.*
4 *Ius acrescendi habet locum etiam in foro conscientiæ.*
5 *Papa prohibet confidentias.*
6 *Leges considerantes peccatum, obligant in foro conscientiæ.*
7 *Expressum quod colligitur ex vi verborum.*
8 *Credens Papam non posse condere legem, est hæreticus.*
9 *Coniectura confidentiæ, an obligent in foro conscientiæ.*
10 *Vbi adest peccatum, quis obligatur in foro conscientię.*
11 *Forum conscientiæ, nititur veritati.*
12 *Forum conscientiæ nemini parcit.*
13 *Conscientia, idem, quod Iustitia.*
14 *Conscientia, est scientia cordis.*
15 *Forum conscientiæ, appellatur boni, & æqui.*
16 *Forum conscientiæ regulatur secundum ius, & rationem naturalem.*
17 *Conscientia, soli Deo patet.*
18 *De omnibus confitenti creditur.*
19 *Lex fundata in præsumptione, in foro conscientiæ non obligat, si veritas est in contrarium.*
20 *In foro conscientiæ fictiones non attenduntur.*
21 *Forum conscientiæ non alligatur apicibus iuris.*
22 *In foro conscientiæ non est locus litibus.*
23 *Conscientia non ligat, quos natura non obligat.*
24 *Conscientia ad terminos iuris naturalis, & gentium reducitur.*
25 *Quoties aliquid fuit factum, sed non principaliter, in foro conscientiæ non obligat.*
26 *Non valet argumentum de foro exteriori, ad interius.*
27 *Ex mutuo quando oriatur confidentia.*
28 *Solutio pro expensis, quando sit confidentia.*
29 *Datio pro cessione iuris, super beneficio litigioso non est Simonia.*
30 *Causa principalis, quæ sit.*
31 *Pœnæ impositę contra confidentiarios non debentur in foro conscientiæ.*
32 *Pœna quando imponatur in foro conscientiæ.*
33 *Fur in foro conscientiæ non tenetur ad pœnam furti.*
34 *Forum conscientię validat actum, in quo est prætermissa forma.*
35 *Habentes titulum inualidum, quando sint tuti in foro conscientiæ.*

Qua-

QVAESTIO DECIMAQVARTA

ARGVMENTVM.

POena imposita per Pium iiij. & Pium v. contra Confidenciarios, an debeatur in foro conscientiæ.

DEcimoquarto, Quæro, An Cõstitutiones Pij iiij. & Pij v. super hac materia editæ obligent, & ligent in foro
1 conscientiæ? Affirmatiue est † respondendum.

Primo, quia non solum leges diuinæ, sed etiã humanę iustę, tã sęculares, quam
2 Ecclesię obligant † in foro consciẽtię. D. Tho. 1.2. q.69. art.5. Abb. Ant. de Butr. Anan. & cõiter in c.1. de Constit. Gl. 1. in c. quæ in Ecclesiarum. vbi Bal. eo. tit. Feder. de Senis, cons. 21. Petrus de Anchar. cõs. 14. Bal. in auth. ingress. col. 4. C. de sacr. sãc. Eccl. Alex. cõs. 28. col. 4. lib. 1. Archid. Florẽt. in Sum. p. 1. tit. 18. c. 1. col. 2. Andr. de Isern. in c. 1. §. 1. ad tit. de pac. iurã. firm. Abb. in procemio Rex pacificus, col. 2.
* & * cõiter DD. vt per Nauarr. in Man. c. 23. n. 48. latiss. Alf. à Castr. de pot. leg. pœn. lib. 1. c. 4. & c. 13. ad Roman. & ex alijs, vt p Aff. loc. cit. Et ideo iura, quę loquent de pręscriptione, cũ bona fide, etiã in fo-
3 ro † cõscientię procedunt. Innoc. in c. cura, de Iur. pat. Abb. in c. vigilant, col. 2. de præscrip. & alijs, vt per Deciũ in d. c. 1. n.
4 63. de constit. & ius † accrescẽdi, de quo in l. 1. §. si ex fundo, ff. de hęred. inst. etiam habet locũ in foro cõsciẽtiæ Abb. in c. 2. de testam. Petr. de Anchar. & Imol. in c. 1. eo. tit. Sed huiusmodi Cõst. sunt iustæ, cũ occurrant fraudibus, & prohibeãt illicitũ, vt dictũ est supra. Ergo. idq; eo magis, cũ habeãt verba pręceptiua. D. Tho. 2.2. q. 186. art. 9. Caiet. 1.2. q. 69. art. 4. & sint
5 latæ à supremo † Principe Ecclesiastico, Petr. de Anch. in c. constitutus, de appell. Abb. in c. cũ causam, col. 4. de testib.

Secundo, quia deprehenditur ex verbis ipsarũ Constitutionũ, cũ imponatur
6 pœna excõmunicationis, & † cõsideretur peccatũ, ideo vidẽtur satis habuisse intẽtionẽ obligandi etiã in foro consciẽtiæ, iux. ea, quę scribit Dec. d. c. 1. n. 62. de cõst. Nauar. d. c. 23. n. 49. & satis expressũ dici
7 tur, quod ex vi verborũ † colligitur. Bar. in l. vxorẽ, §. agri plagam, ff. de leg. 3. Cephal. cõs. 133. n. 8. & 135. n. 2. lib. 1.

Et hanc opinionẽ in terminis videtur firmare Mascard. de probat. cas. 1306. vol.
8 vlt. Hinc dicimus, † trãsgrediẽs legẽ Canonicã peccar, &, si crederet Papã nõ potuisse eã facere, esset hęretic⁹; c. nulli fas, dist. 19. Gloss. in c. generali, de elect. in 6. Card. in clem. 1. in q. 9. de ętat. & qual. Archid. in c. violatores, 25. q. 2. Gem. in c. 2. in antepen. col. de cõst. lib. 6. & in c. nomine dñi, dist. 23. Io. Anan. in c. 1. de maled. cũ alijs, vt per Fel. in cap. per tuas, n. 7. de Sim. D. Thom. 2.2. q. 44. per totum, & in 4. sent. dist. 15. q. 3. art. 1.

Dubium tamen est, an modi, ex quibus voluit Pius v. probari confidentiã, sicut
9 obligant † in foro exteriori, obligent in foro interiori, & sic conscientię? Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 109. vers. 5. videtur firmare negatiuã opinionẽ: Mascard. autẽ d. casu 1306. col. vlt. affirmatiuã, & reprehendit Nauarr. Quid dicendum?

Ego distinguo, quod aut in casibus, in quibus intrant pręsumptiones, & coniecturæ consideratæ à Pio v. in d. Constit. vt præsumatur cõfidẽtia, adest veritas, quia vere fuit cõmissa, & hoc casu vera est po-
10 sterior sentẽtia. nã, cũ adsit reuera † peccatũ, modi considerati per Piũ v. obligãt etiã in foro consciẽtiæ, vt põt colligi ex his, quæ dicũtur p Beat. Ant. 3. par. tit. 3. c. 1. §. 5. Io. Mai. in 2. dist. 24. q. 18. Beat. August. lib. 10. de Trinit. S. Tho. 1.2. q. 74. Magist. sent. in 2. dist. 24. Caiet. in Summ. in
11 verbo delectatio. forum enim † consciẽtiæ nititur veritati. cap. à nobis, el secundo, & c. inquisitioni, de sent. excõ. Bal. in auth. ingressi, col. 8. C. de sacr. sanct. Eccl. Abb. in c. Rainaldus, col. 3. de testam. &
12 nemini † parcit, Fel. in c. sicut dignum, in 4. col. de homic. nec in eo est locus mise-
13 ricordię, cũ sit idẽ † consciẽtia, quod iustitia. Bal. & Præpos. in c. 1. col. 1. quę sint Regal. Rip. in Rub. ex. de iud. col. 18. & cõsciẽ
14 tia † est sciã cordis. Bal. in c. vigilãti, col. 2. de pręscrip. & de eo non pt̃ occultari, c. cũ æterni, de re iudic. Card. Paris. in c. vigilãti, n. 15. de pręscr. Cæpoll. de simulat.
15 cõtr. n. 242. & ideo forũ cõsciẽtię † appellatur forũ boni, & æqui, & tribunal veritatis. Bal. in l. 1. col. 3. C. de confess. regu-
16 latũ secũdũ rationẽ † naturalẽ. Riminal. iunior in c. quæ in Ecclesiarum, n. 101. de cõst. & sm̃ ius naturale & gentiũ, Ant. de Burg. in cap. Canonum statuta, n. 243. de
17 constit. ac † soli Deo patet. nam alijs est absconditum, cap. in ciuitate, de vsur. Fortun. Garz. de vltimo fine iur. Can. &

ciu. num.63. Parif.d.cap.vigilanti. n.15. Simanc. de capt. Instit.tit.9. nu.248.Felin. in cap. audiuimus, de Simon. & in dic.cap.ficut dignum in fine,de homicid. Non mirum ergo, si in foro conscientiæ
18 statur dicto asserentis, & de omnibus † confitenti creditur, cap. significasti, de homicid. Gloss. in cap.placuit, de pœnit. distinct. 6. Gloss. in clem. 1. de Parroch. Oldrad.cons.183. col.3. Alex.in l.si sic legatum,col.2.ff.de leg.1.

Aut vero in prædictis casibus veritas est in contrarium, & tunc vera est prior sententia Nauarr. vt non obligent, quã videtur firmare idem Nauarr.conf.51.de Sim. & quam probo, quia lex fundata in præsumptione, vt est prædicta Constitutio Pij V. in foro conscientiæ non obli-
19 gat, † si veritas est in contrarium, Innoc. in cap.quia plerique,de immunit.Eccles. Innoc. Io.Andr. & Abb.in cap.is qui, de spõs. Petrus de Anchar. in reg.Possessor, col.13. de reg.iur. in 6.Bal.in l.cum quis, colum.8. C.de iuris, & facti ignor.qui refert, ita fuisse Bononiæ disputando conclusum, cum alijs, vt per Dec.in d.cap.n. num.67.de constit.Iason.in rub.ff.de acquir. hæred. & in l. etsi inutiliter, col. 2. C.de fideicom. Felin.in cap.sicut dignũ, in fin. de homicid. Niconit. in cap. quoniam contra, num.697. par.1. de probat. quia in dicto foro, nec præsumptiones,
20 nec † fictiones attendunrur, Sarn. de non iudic. iux.for.suppl. quæst. 14. n.5.& diximus supra nam forum conscientiæ non
21 est alligatum apicibus iuris, † nec strepitui iudiciorum. Archid. cap. scriptum. 6. q.3. Dec.in cap.cum dilecto,de confir.vtil.vel inutil. Sarn. d.q.14. num. 13. nec
22 locus † litibus.Rebuff.in cap.postulastis, num.312. de cler.excom. ministr. & ratio
23 est, quia conscientia non ligat,† quos natura non obligat. Bal.in l.1. in fine,C.de vect. & commis. cùm conscientia ad ter-
24 minos iuris naturalis, † & gentiũ reducatur. Abb.in c.1. in fin.de restit. in integr.

Ex quibus infertur,ad conclusionẽ,valde vtilẽ,& necessariã in foro conscietiæ, non esse cõfidentiã, quoties aliquid fuit
25 factũ,sed † nõ principaliter, vt respondit Nauar.conf.23.n.2.de Sim.vbi loqtur de præsentante aliquẽ ad beneficiũ,pro consequendo aliquod beneficiũ ab eo,vel aliud ius spirituale,sed hęc non fuit causa principalis, & cõcludit in foro exteriori
26 † confidentiæ præsumptionẽ resultare,in foro autẽ interiori nequaquam, arg. c.sicut,de Sim.& quod dicit D.Thom.2.2.q. 100.art.3.Idẽ Nauar.in Man.c.23. n.100. In 4.not.Idemq. videtur firmare idẽ Nauar.cõs.51.de Sim.vbi vult, in foro inte-
27 riori nullũ oriri confidentiæ † crimen ex mutuo facto à resignatario resignanre, principaliter ad augendã amicitiã, secũdario ad facilitandũ cõnsensum, ex his, quæ scribit D.Tho. 2.2. q.78. art.2. & ibi Caiet.Sot.de iust.& iur.lib.6.q.1.art.2.& idẽ Nauar.cõs.72. n.1.vers.2. tit.de Sim. consuluit,in foro cõscientię non esse cõfidẽtiã, solutionem quandã factam principaliter nõ pro beneficio,sed pro certis
28 † expensis,arg.c.humanæ aures,22.q.15. c.tua,de sponsal. hoc etiã scripserat cõs. 71. præced.n.4.arg.l.illicitas,§.veritas,ff. de off.præs.& cons.69.eo.tit.de Sim.scribit idẽ Nauar.dationẽ pecunię pro cessio
29 ne † iuris super beneficio litigioso nõ esse simoniam in foro interiori,nõn habuit mentẽ emendi ius spirituale,sed recuperandi impensas,quas fecit,vel redimendi vexationẽ, & nulla indigere absolutio-
30 ne. Et quæ sit † causa principalis, docet Nauarr.conf.9. nu.3. de Simon.

31 Rursus dubitatur,an pœnæ impositę † per d.Constit.Pij iv. & Pij v. debeãtur in foro cõsciẽtiæ? Negatiua respõdetur. nã cõis conclusio est,pœnã,quę imponitur
32 à lege pro † delicto,nõ deberi in foro cõsciẽtiæ.Gl.in c.fraternitatis,12.q.2.Dec. in c.1. n.72.de constit. vbi attestatur de cõi. Hinc fur in foro conscientiæ nõ te-
33 netur † ad pœnam furti. Bal.in l.post decisionem,in fi.C.de fur.Anchar.conf.46. Alex.conf.109.colum.3.lib.5.

Et hic nõ omittã,quod forũ cõscientiæ ligat,& validat actũ,in quo est prætermis-
34 sa forma † tradita,vel nõ seruata, dũmodo dol⁹ nõ interuenerit, Innoc. in c.quia propter,de elect.Io.Andr.& Abb. in c. is qui. de spõs.Abb.in c.1.de cõstit.vbi Fel. & Dec.n.28.in 1.lect.& 2.lect.nu.19.Gemin.in c.1.per illum tex.de sponsal.in 6. Anchar.in c.beneficiũ,in 7.q.de regular. Ias. in l. si nõ sorte,in princ.n.4.ff.de cõd. indeb.Gig.de pens.q.34. n.9.quod nota pro eo,qui non publicauit resignationem, iux.Gregorianã, nõ emisit professionẽ fidei, nõ fuit approbatus ab examinatorib⁹ electis in Synodo diœcesana,habuit beneficiũ per electionẽ, non seruata forma tradita

tradita à iure, vel per præsentationem patroni elapso tempore, aut per collationem non habentis facultatem, vel habentis, & non volentis conferre propter excommunicationem, suspensionem, aut aliam causam. nam isti 35 omnes videntur tuti † in foro conscientiæ. Abb. in cap. 1. de in integr. restit. ad fin. Anchar. in reg. 1. de reg. iur. q. 7. in princ. col. 34. Tiraq. in tract. de leg. connub. Gl. 2. n. 20. Boer. decis. 1. nu. 15. cum alijs allegatis per Couarr. in c. cum esset. nu. 5. de test. & in reg. peccatum §. 3. nu. 9. Domin. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 8. art. 3. & plura exempla huius notabilis conclusionis affert Niconit. in c. quoniam contra, par. 1. nu. 682. de probat.

Decimaequintæ Quæstionis Summarium.

1. *Super omnibus beneficijs committitur confidentia.*
2. *Monasterium quod.*
3. *Cathedralis Ecclesia dicitur Episcopalis.*
4. *Cathedralis Ecclesia cur vocatur.*
5. *Episcopus qua ratione recipit Cathedraticum.*
6. *Metropolitana Ecclesia, dicitur Archiepiscopalis.*
7. *Nomine Cathedralis, an veniat Metropolitana.*
8. *Beneficia appellantur pluribus modis.*

QVÆSTIO DECIMAQVINTA.

ARGVMENTVM.

Confidentia super quibus beneficijs committatur.

Decimoquinto, Quæro, super quibus beneficijs cadat Confidentia: Communiter * ab omnibus tenetur, posse committi 1 confidentiam † super omnibus, cuiuscunq. dignitatis, & qualitatis sint. quod satis expresse colligitur ex dicta Constitutione 108. Pij iv. ibi, *Idcirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria etiam Consistorialia, Prioratus, Præposituras, dignitates etiam maiores, & principales, etiam Conuentuales, Personatus, administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, & nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia, &c.* Ex quibus verbis patet, comprehendi omnia beneficia, etiam regularia, omnes dignitates, etiam principales, & conuentuales, simplices, vel curatas, comprehendi etiam Abbatias, dum 2 dicit, † Monasteria etiam Consistoralia, Rebuff. super concord. de mandat. Apost. §. Statuimus, verbo Monasteria, &, quod est plus, Episcopatum, vt colligitur ex illis verbis, & alias Cathedrales, nam Cathe3 dralis † Ecclesia dicitur Episcopalis, quæ 4 ob honorem Cathedræ Episcopalis † sic vocatur, quia ibi Cathedra Episcopalis, & sedes sita est, Archid. in cap. Statutum, col. 1. de rescr. lib. 6. Hostien. & alij in c. ne pro defectu, de elect. & quia eius ratio 5 ne Episcopus † recipit Cathedraticum, c. conquerente, de off. Ordin. c. Pastoralis, de donat. c. placuit, 10. q. 3. Rebuff. in concord. Rub. de collat. §. 1. super verbo Statuimus, & etiam Archiepiscopatum, vt patet ex verbo Metropolitanas, quia Ec6 clesia † Metropolitana dicitur Archiepiscopalis. l. vn. & ibi Gl. & dd. C. de metrop. Ber. lib. 11. c. vt litigantes, de off. ordin. lib. 6. cap. referente, de præben. c. 1. dist. 7 21. & nomine Cathedralis, † quando aliud non exprimitur, continetur Metropolitana, c. quamuis, c. de præb. lib. 6. Io. Monach. in cap. vnic. col. 1. de rerum perm. lib. 6. Idq. etiam colligitur ex Constit. Pij v. 87. tum in proœmio, dum dicit, Ecclesiæ, Monasteria, cæteraq. beneficia Ecclesiastica, &c. tum etiam in dispositiua, ibi, Ecclesias, Monasteria, & beneficia sic recepta, &c. Et hæc conclusio stylo * comprobatur. nã videmus quotidie in Vrbe iudicia super quibuscunque beneficijs, & anno elapso fuit plene disputatum super prætensa confidentia cõmissa in resignatione cuiusdam Archiepiscopatus, & tradit Nauarr. cons. 70. tit. de Sim. circa Simoniam cõmissam in resignatione cuiusdam officij in manibus Abbatis, vti de alio prouideretur.

8 Et alia quocunque nomine † nuncupentur, siue beneficium, siue officium, siue possessio, siue præstimonium, siue præceptoria. cap. possessiones 16. q. 1. c. ad audientiã, de rescr. c. conquerenti, de cler. nõ resid. Goff. & Compostell. in c. postulasti, de rescr. & in c. quamuis, el primo, de præb. in 6. Io. Cald. in c. in nostram, col. 9. de rescr. Anchar. in c. 1. col. 2. de reg. iur. in 6. cum alijs, vt per Barbat. in clem. causã, §. quod si forsan, sub nu. 3. de elect.

Ab hac autem conclusione generali excipitur Papatus, & Cardinalatus: nam hæ dignitates non solent renunciari, vt late scripsi lib. 2. quæst. 1. & ideo, &c.

Decimæsextæ Quæstionis Summarium

1 *Dispositio intelligitur de re perpetua.*
2 *Manualia non sunt beneficia perpetua.*
3 *Beneficia sui natura sunt perpetua.*
4 *Vbi verba non competunt, neque dispositio.*
5 *In generali dispositione non continentur regularia.*
6 *Regularia non comprehenduntur in reseruatione beneficiorum.*
7 *Regalaria non comprehenduntur sub regula de annali.*
8 *Regularia non comprehenduntur sub regula de triennali.*
9 *Superior potest ad nutum reuocare tenentes beneficia manualia.*
10 *Pœnam non meretur, quod à lege permittitur.*
11 *Confidentia committitur etiam in manualibus regularibus.*
12 *In manualibus committitur simonia.*
13 *Confidentia, est crimen simoniæ.*
14 *Confidentia, quare prohibita.*
15 *Idem ius, vbi eadem ratio.*
16 *Monasteria, sunt beneficia regularia,*
17 *Prioratus, sunt beneficia regularia.*
18 *Præpositura, beneficia regularia.*
19 *Beneficia conuentualia, dantur religiosis.*
20 *Regularia omnia manualia, de iure communi.*
21 *In claris nullum dubium.*
22 *Puniuntur confidentiæ ob bonum publicum.*
23 *Constitutio de publican. comprehendi t regularia.*
24 *Hodie regularia sunt perpetua.*
25 *De beneficijs manualibus iudicatur, vt de perpetuis.*
26 *Est perpetuum, quod est in potentia.*
27 *Perpetuum, quod est concessum ad beneplacitum superioris.*
28 *Perpetuum, quod est concessum sine præfinitione temporis.*
29 *Esse, vel fieri posse, paria sunt.*
30 *Superior non potest reuocare manualia sine caussa.*
31 *Regularia veniunt sub nomine beneficij.*
32 *Regalaria vacant per obitum, & per renunciationem.*
33 *In reseruatione quare non comprehenduntur regularia.*
34 *Collatio debet esse absque pactione.*
35 *Prælatus regularis non potest conferre beneficia manualia sub condicione.*
36 *Prælatus regularis non potest recipere pecuniam pro collatione.*
37 *Cogens renunciare officium cum pacto ei conferendi simile, committit simoniam.*
38 *Renunciatio debet esse libera.*
39 *Pro spirituali, non debet dari neque temporale, neque spirituale.*

QVAESTIO DECIMASEXTA
ARGVMENTVM.

IN Manualibus regularibus num cadat confidentia?

DEcimosexto, Quæro, an Confidentia committatur in beneficijs manualibus regularibus? Pro negatiua, quam multi Doctores tenebant, cum hic casus accideret, infrascripta possunt adduci argumenta.

1 Primo, dispositio aliquid † prohibens, vel permittens in beneficijs, intelligitur loqui de perpetuis, cap. præcepta, dist. 55. cum alijs, vt per Calder. cons. 26. de præb. Cassad. decis. 4. nu. 2. eo. tit. sed beneficia regularia, & manualia non sunt 2 perpetua, sed ad nutum amouibilia, † & reuocabilia, cap. cum ad monasterium, §. tales, de stat. monach. clem. 1. §. ad hæc, eo. tit. Clem. vnica, §. præmissa, de suppl. præl. neglig. Mil. in rep. in verbo beneficia regularia, Selu. de benef. par. 3. quæst. 21. num. 2. Mandos. in reg 3. reseruat. q. 10. num. 5.

Secundo, quia beneficia sui natura 3 † sunt perpetua, cap. satis, per versum distinct. 56. Glos. in cap. Pastoralis, 7. quæst. 1. c. vnic. de Cappell. monac. lib. 6. Card. cons. 87. Lap. alleg. 9. Card. Paris. cons. 119. num. 16. volum. 4. Sed hæc nō sunt talia, vt supra dictum est, ergo Constitutiones Pij iiij. & Pij v. loquentes de beneficijs non habent locum in his manualibus, & ita videtur firmare Nauarr. cons. 43. num. 16. de Simon. vbi concludit, nō committi confidentiam in quibusdã personatibus prouinciæ Tarraconen. attento quod non sunt perpetua, &, vbi ver- 4 ba non competunt, clarum est neque † dispositionem competere, l. hos accusare, §. omnibus, ff. de accusat. l. si seruum, §. non dixit prætor, ff. de acq. hered. l. 4 §. toties, ff. de damn. infect.

Tertio, quia in generali dispositione non continentur regularia, & manualia, 5 † nisi exprimantur, vt tradunt Achill. decis. de benef. in manuscr. Rebuff. de pacif. poss. num. 273. & patet in reseruatio- 6 ne † beneficiorum, vbi non comprehenduntur, Aeneas de Falconib. de reseru. 3. quæst. princip. num. 29. versic. beneficia regularia, Card. Paris. cons. 44. vol. 4. lo. Selu. de benef. par. 3. quæst. 68. & 69. 7 neque etiam † comprehenduntur sub regula de annal. vt fuit * resolutum die 23. Ian. 1549. in vna Albiganen. Cappell. teste Mandos. reg. 3. rescr. quæst. 11. nu. 5. 8 neque in regula † de triennali, Moedan. decis. 169. in man. alias 340. & dixi de resign. benef lib. 11. q. 3. n. 83. & 85.

Ergo in his Constitutionibus Pij iiij.

& Pij Quinti, non comprehendentur manualia.

Quarto, accedit ratio admodum (secundum aliquos) vrgens, quia, si potest 9 Prælatus, & superior ad nutum † reuocare, & alijs conferre prædicta beneficia manualia, Glos. & DD. in clem. regulares, verbo reuocare, de suppl. præl. neglig. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 21. n. 2. ideo poterit etiam in confidentiam ea cõferre, cum hoc sit ei à iure permissum, 10 & pœnam nõ † meretur, quod à lege permittitur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adult.

His tamen non obstantibus, contraria opinio mihi probatur, vt confidentia 11 committatur † etiam in manualibus regularibus.

Et moueor primo, quia in istis manualibus committitur Simonia, vt probant 12 plura † iura posita in tit. ex. de Sim. scilicet, cap. veniens, cap. dilectus, cap. de regularibus, cap. quoniam, cap. licet heli, & cap. ne Dei, & ibi Glos. & DD. omnes * volunt, & tradit Nauarr. cons. 71. in eo. tit. de Simon. Ergo, & pariformiter confidentia, cum confidentia sit crimen Si- 13 moniæ, † Caputaq. decis. 202. numer. 5. parte 1.

14 Secundo, quia ratio, quare † confidentia est prohibita, & tam grauiter punita, scilicet ne beneficia Ecclesiastica indignis concedantur, ne dentur per hæreditariam successionem, & ne plura vni dentur, vt late scripsi supra, militat in his manualibus, vt omnibus notum est. Ideo 15 idem ius † statuendum erit, vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

Tertio, quia expresse id exprimitur, si recte aduertatur in Constitutione Pij iv. in §. idcirco, ibi, ac monasteria, &c. & ibi, Prioratus, Præposituras, dignitates etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, & officia, &c. & ibi, sæcularia, & quorumuis ordinum regularia, &c. Dũ 16 ergo dicit, Monasteria, videtur † loqui de regularibus, Io. Selu. de benef. par. 1. q. 2. n. 56. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 5. num. 2. Caputaq. decis. 225. par. 2. 17 Dum etiam exprimit, prioratus, † videtur etiam comprehendere regulares, Oldrad. cons. 281. Card. in clem. Dudum, § Statuimus, sub num. 5. de sepult. Mãdos. reg. 3. refer. quæst. 8. num. 3. Dum quoq; 18 nominat Præposituras, † videtur pariformiter comprehendere regulares, not. in cap. dudum, el primo de elect. Selu. dicta quæst. 2. num. 75. idque eo magis, cum di- 19 cat Conuentuales, & officia. hoc † enim conuenit religiosis, not. in cap Monasteria, 18. quæst. 2. cap. Monasteria, de vit. & honest. cler. clem. 1. iniuncta, gloss. 2. de elect. Pauin. de pot. Cap. Sed. vac. par. 1. quæst. 10. num. 20. Corrad. Brun. de sedit. cap. 7. num. 5. Et omne dubium tollunt verba sequentia, & quorumuis ordinum regularia, ex quibus videtur omnia beneficia regularia comprehendi in hac Constitutione super confidentijs edita, vt in illis quoque committatur confidentia, & tamen regularia de iure commu- 20 ni sunt † omnia manualia, Simonett. decis. 29. lib. 1. & decis. 42. lib 2 in recollect. manuscr. Cassad. decis. 4. de præb. & decis. 12. num. 9. eo. tit. Bellamer. decis. 203. & dixi de resign. benef. lib. 10. q. 2. num. 39. &, cum dispositio sit aperta, nul- 21 lum † remanet dubium, l. ancillæ, C. de furt. l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. quod comprobant verba generalia posita in Constitutione Pij V.

22 Quarto, & vltimo cõprobatur, † quia, cum Constitutiones huiusmodi Pij iiij. & Pij V. emanauerint ob bonum publicũ, & ad tollendas fraudes committi solitas in beneficialibus, sub illis optima ratione debent comprehendi manualia, sicuti 23 in † Constitutione Gregorij xiij. de publicañ. lata ad tollendum fraudes continentur, vt fuit * resolutum in Rota, 28. Ian. 1583. in vna Aquilaneñ. Prioratus, coram Cantucio, vt scripsi de resign. benef. lib. 11. quæst. 3. num. 84. & in reg. de Infir. Rebuff. in ead. reg. quæst. 5. in fi. Et secundum hanc opinionem existimo esse iudicandum. & ita videtur tenere Nauarr. cons. 70. de Sim.

Non obstant contraria. nam ad primũ respondetur, vel quod hodie regularia 24 † beneficia sint perpetua, vt vult Gammar. in tract. de auct. Leg. à lat. lib. 4. nu, 13. in fi. & num. 14. 15. & 16. & dixi dict. lib. 11. quæst. 3. de resig. benef. vel quod iudicentur de eis, vt de perpetuis benefi- 25 cijs, † tum considerato, quod Prælatus forsan non amouebit eos, vt in specie tradit Rebuff. in tract. de nominat. quæst. 9. sub num. 27. Bonif. de Vital. in clem. 1. §. in quibus, num. 3. de suppl. prælat. neglig. Gammar. loc. cit. quod videtur suffi-

sufficere, arg. cap. vlt. de rescr. lib. 6. l. sufficit, ff. de condic. indeb. dixi de resig. benef. lib. 2. quæst. 11. num. 5. Ideo dicit Io. Sel. de benef. par. 1. quæst. 2. nu. 63. † esse perpetuum, quod est in potentia, & dicitur esse perpetuum, quod † est concessum ad beneplacitum Superioris, Gl. in clem. 2. de rescr. Petrin. Bell. de re milit. tit. 7. num. 8. & etiam quod est concessum † sine præfinitione temporis, Nicol. Moron. de treug. & pac. quæst. 32. num. 3. & esse, † vel fieri posse, paria sunt, idem quæst. 121. num. 143. tum quia vel hodie Superior non potest illa reuocare, vt per Gãmar. in cap. licet, num. 84. de rer. permut. lib. 6. vel † saltem id non potest facere si ne caussa iusta, & rationabili, Io. Andr. de præb. cum singularib. super Glos. in c. ad Monasterium, In verbo oportuerit, & glos. seq. de stat. Monach. lib. 6. & in cap. insinuante, super 3. Glos. eo. tit. Idem Io. Andr. in nou. in c. nisi, super verbo prouenientibus, de præb. Milius in repert. in verbo beneficium manuale, si Abbas. Et ideo beneficia nedum sæcularia, sed etiã regularia † veniunt sub nomine beneficij, Gloss. in clem. 2. de Iud. & ibi Card. quæst. 5. num. 15. Imol. num. 3. Fel. in c. postulasti, num. 4. in fi. de rescr. & communiter alij. Et ideo Regularia † vacãt per obitum, & per renunciationem, vt dixi lib. 2. de resign. benef. quæst. 11. vbi etiam probaui posse resignare: ex qua etiam responsione patet responsum ad secundum Argumentum.

Ad tertium respondeo, speciale esse in † reseruatione, vt non comprehendãtur manualia, ne Papa videatur alteri præiudicare, vt tradunt Calder. cons. 26. de præb. Cassad. decis. 4. eo. tit. & egregie hoc explicauit Gammar. decis. 1. incip. Marcus Antonius, in recoll. manuscr. quod vero dicitur de regula de annali, & triennali, habet aliam rationem, vt per Moedan. decis. 169. alias 340. in manuscr.

Non obstat quartum, quia respondetur, aliud esse reuocare manualia, quod potest fieri ex dispositione Iuris communis, eo modo, vt supra dictũ est; & aliud, conferre in confidentiam, quod omni Iure prohibitũ est: nã collatio † debet esse libera, & absque vlla pactione, condicione, & modo, cap. quam pio, cap. ordinationes, cum multis alijs, 1. quæst. 1. c. cum pridem, de pact. DD. omnes, in cap. ex parte, 1. de offic. deleg. Oldrad. cons. 324. sub num. 5. & dixi lib. 14. de resign. benef. in principio.

Concludẽdum est igitur, in beneficijs regularibus committi etiam confidentiam, cum habentes conferre debeant libere id facere.

Et ideo concludo, non posse prælatum † regularem, cuiuscunque ordinis sit, & condicionis, conferre beneficium regulare vacans Titio condicione tacita, vel expressa, vt infra tantum tempus illud relinquat, vel illud resignet Meuio. nã hęc esset confidentia, eoque magis, si posset considerari aliquis ex casibus positis in S. multi, in Constitut. Pij V.

Neque posse dictum prælatum conferre cum condicione, vt omnes, vel pars fructuum detur Caio, vel Seio, aut annua pensio. nam hæc esset confidentia, vt dicitur in S. Itidem, in dicta Constitutione Pij V. & ibi late explicaui, nisi fieret auctoritate Papæ. Minus posse prædictum Superiorem † recipere pecuniam pro collatione. nam committeret Simoniam, cap. quoniam, cap. ex insinuatione, cap. de regularibus, de Sim. & tradit Nauarr. cons. 71. de Sim. vbi probat ex pluribus Simoniam committi ex pecunia data pro ingressu monasterij. Et etiam iste Prælatus † incurrit Simoniam, si cogit presbyterum regularem renunciare officium in Ecclesia sui monasterij Canonice prouisum, cum pacto ei conferendi aliud simile officium, quam primũ vacauerit, vt respondit Nauarr. cons. 70. tit. de Sim. quia renunc. non fuit libera, † vt debet esse, Rot. decis. 6. num. 2. de renunc. in antiquior. Io. Monach. in cap. licet, num. 5. de rerum permut. lib. 6. Imol. in cap. cum inter, num. 5. de elec. Paris. in cap. venerabilis, num. 45. de except. Zabarell. in cap. cum dilecti, num. 2. de præb. sed facta cum condicione, de danda recompensa sufficienti, vt late dixi de resign. benef. lib. 14. quæst. 1. cum seq. pro spirituali enim non † debet dari, neque temporale, neque spirituale, Theolog. omnes * in 4. sent. distinct. 25. D. Thom. secunda Secundæ, quæst. 100. in Man. c. 23. sub num. 100.

Sum-

Decimaeseptimae Quaestionis Summarium.

1 Dispositio facta ob bonum publicum comprehendit praeceptorias.
2 Praeceptoriae comprehenduntur in Constitutione de publican.
3 Praeceptoriae sunt beneficia Ecclesiastica.
4 Beneficium Ecclesiasticum, quomodo cognoscatur.
5 Collatio beneficij, an possit competere laico.
6 Religiosus, quis dicatur.
7 Beneficium non potest conferri, nisi clerico.
8 Mandatum de prouidendo clericum, quomodo intelligatur.
9 Fratres Hierosolymitani dicuntur personae religiosae.
10 Beneficium est perpetuum.
11 Perpetuum, quod dicatur.
12 Beneficium datur propter diuinum officium.
13 Praeceptoriae conceduntur simpliciter.
14 Simonia quando committitur.
15 Confidentia, species simoniae.

DECIMASEPTIMA QVAESTIO
ARGVMENTVM.

IN praeceptorijs cadit ne Confidentia.

DEcimoseptimo, Quaero, an Confidentia punibilis per dictas Constitutiones possit committi in praeceptorijs, quae dantur fratribus sancti Io. Hierosolymitani?

Affirmatiua opinio mihi videtur verior.

Primo, quia Pius iiij. in dicta Constitutione in §. Idcirco, exprimit omnia beneficia saecularia, & etiam regularia, cum hac qualitate, quorumuis ordinum.

1 Secundo, quia dispositio, † quae emanauit ob bonum publicum, & ad tollendas fraudes, comprehendit huiusmodi praeceptorias, vt fuit * resolutum in Rota in vna Segobien. praestimonij, 16. Iunij 1589. coram R.P.D. Manrica, in qua fuit conclusum, dictas praeceptorias contineri in
2 Constitutione Gregorij † xiij. de public. & dixi lib. xj. de relig. benef. quaest. 3. prope finem, sed Confidentia est prohibita ad tollendas fraudes, & ob bonum publicum, vt scripsi supra, ergo.

3 Tertio, quia huiusmodi † praeceptoriae dicuntur beneficia Ecclesiastica, vt refert consuluisse Barbat. in clem causam, §. quod si forsan, num. 27. cum seq. de elect. &
4 mouetur, quia † esse beneficium Ecclesiasticum cognoscitur.

Primo, quia conferens est persona Ecclesiastica, nam ad laicum non potest hoc
5 competere, † nisi ex speciali priuilegio Papae, cap. dilectus, de praeben. cap. vlt. de conceß. praeb. in Sum. 16. quaest. 7. in fi. Bal. in l. rescripta, C. de precib. Imper. off. sed ius conferendi huiusmodi praeceptorias secundum Barbat. spectat ad Magnum Ma-
6 gistrum, qui dicitur Religiosus, † & Deo deuotus, ob votum emissum, ex quo non potest retrocedere ab illo statu, Gloss. in cap. duo sunt genera, 12. quaest. 1. & c. vt lex continentiae, 27. quaest. 1. cap. nulla ratione, dist. 93.

Secundo, cognoscitur beneficium Ecclesiasticum, quia non potest conferri nisi personae Ecclesiasticae, & sic clerico, &
7 personae † religiosae, cap. cum adeo, de rescr. cap. ex literis, de trans. Clem. quia contingit, §. vt autem, de religiosis domib. Dec. in dicto cap. cum adeo, & alij, & laico nequaquam possit concedi beneficium, cap. Saluator, de conceß. praeb. dixi lare de relig. benef. lib. 4. Et ideo, cum
8 mandatur † prouideri clerico, intelligitur de beneficio, vel officio Ecclesiastico, cap. quam saepe, de praeb. in 6. cap. vlt. eo. tit. & lib. Clem. vt hi qui in secundo respon. de aetat. & qualit. cap. si quis Episcopus. 1. quaest. 3. sed huiusmodi praeceptoriae non dantur nisi fratribus Hierosolymitanis, qui dicuntur † personae religiosae ob vota, vt per Abb. in rub. de reigul. Idem Abb. in cap. Ecclesia S. Mariae, de constit. Soc. cons. 13. num. 36. lib. 1. Card. in Clem. cum ex eo, de sent. excomm.

9 Tertio, dignoscitur beneficium † Ecclesiasticum ex eo, quod sit perpetuum, & duret ad vitam eius, cui confertur, (si non velit propria voluntate illud dimittere) cap. praecepta, dist. 55. cap. Sanctorum, dist. 70. cap. veniens, de fil. presb. c. pen. de cler. aegrot. Sed huiusmodi prae-
10 ceptoriae non conceduntur temporaliter, sed simpliciter, ergo † dicuntur perpetuae, l. sufficit, ff. de cond. indeb. l. Iuris peritos, in principio, ff. de exc. tut. Glos. in clem. & si principalis, de rescr.

Quarto, dignoscitur beneficium Ecclesiasticum ex annexione spiritualita-
11 tis. nam propter diuinum officium † datur benficium, cap. vlt. de rescr. in 6. cap. cum

cum ſecundum Apoſtolum, de præb. ſed hoc verificatur in iſtis præceptorijs, cum conferantur dictis fratribus Hieroſolymitanis, propter certam obedientiam in dicendis horis, ad quam tenentur reſpectu ordinis, & profeſſionis, ergo, &c.

Quarto, cõprobatur hęc opinio, quia huiuſmodi precceptorię conceduntur pu-13 re, & ſimpliciter, † & ſine conditione, & modo, ac commodo temporali, vt tradit Barbat. in dict. c. cauſam, §. ſi forſan, ſub num. 30. verſiculo quinto, & ita debent 14 dari, † alioquin ſecundum ipſum committitur Simonia, cap quam pio, c. Sanctorum, 1. quæſt. 1. cap. ſi quis dator, cap. Saluator, 1. quęſt. 3. cap. conſulere, de Simon. Si enim in his cadit Simonia, er-15 go & confidentia, † quę eſt ſpecies Simonię, Caputaq. deciſ. 201. & 202. par. 1.

Decimaoctauæ Quæstionis Summarium.

1 *Qualibet diſpoſitio intelligitur loqui de re perpetua.*
2 *Beneficia ſæcularia dantur in perpetuum.*
3 *Alleganti incumbit onus probandi.*
4 *Collatores inferiores Papa non poſſunt conferre ad tempus*
5 *Papa poteſt quoquo modo voluerit conferre beneficia.*
6 *Papa habet plenitudinem poteſtatis.*
7 *Papa eſt Vicarius Dei in terris.*
8 *Papa poteſt in vno Epiſcopatu ponere duos Epiſcopos.*
9 *Papa poteſt vni concedere duos Epiſcopatus.*
10 *Confidentia eſt Simonia, quia probibita.*
11 *Auctoritas Papæ, tollit vitium confidentiæ.*
12 *Manualia poſſunt reuocari.*
13 *Differentia inter manualia ſæcularia, & regularia. contra num. 19.*
14 *Confidentia cadit in manualibus ſæcularibus.*
15 *Geminata verba, operantur multum.*
16 *Manualia ſunt etiam beneficia.*
17 *Officia, vel ſunt perpetua, vel temporalia.*
18 *Manualia comprehenduntur in diſpoſitionibus, editis ob publicam vtilitatem.*
20 *Aequiparatorum eadem diſpoſitio.*
21 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
22 *Perpetua, quę ſunt conceſſa ad beneplacitum ſuperioris.*
23 *Simonia etiam in officijs temporalibus.*
24 *In perſonalibus Prouincia Tarraconen. an committitur confidentia.*
25 *Pactio in ſpiritualibus probibetur.*

QVAESTIO DECIMAOCTAVA

ARGVMENTVM.

IN manualibus ſæcularibus, an cadat Confidentia.

DEcimooctauo, Quæro, an Confidẽtia committatur in manualibus ſęcularibus?

Pro negatiua, Primo facit, quod in Iſtis videntur ceſſare verba Conſtitutio-1 num, quæ loquuntur de beneficijs † perpetuis, cap. pręcepta, diſt. 55. cum alijs; vt per Calder. conſ. 26. de præb. Caſſad. deciſ. 4. num 2. eo. tit.

2 Secundo, quia beneficia ſæcularia † dantur in perpetuum, Lap. alleg. 9. Card. Pariſ. conſ. 119. num. 16. vol. 4. & ita in dubio videntur conceſſa, ita, vt dicens 3 † contrarium teneatur id probare, cap. ſi conſtiterit, & ibi * omnes DD. in primo not. de accuſat. immo Epiſcopi, & alij 4 collatores, etiam Cardinales, † non poſſunt conferre ad tempus. nam hoc dumtaxat Romano, & vniuerſali Eccleſię Põtifici licet, qui poteſt in perpetuum, & ad tempus, & ſub condicione, ac vt ma-5 gis voluerit dare † beneficia, c. ſi gratioſe, de reſcr. lib. 6. iuncta Gl. & Gl. in c. Paſtoralis, 7. quęſt. 1. Gloſſ. in cap. 1. verbo perpetuis, de cappell. Monach. lib. 6. Abb. in dict. cap. ſi conſtiterit, in primo not. Anan. in vlt. Fel. num. 1. Card. Zabarel. conſ. 57. incip. Propoſita quęſtio, Fel. etiam in cap. vlt. num. 6. de iud. Io. Selua de benef. par. 3. quęſt. 8. nu. 30. Nauarr. conſ. 43. nu. 17. de Sim. ex eo, quod 6 in beneficialibus habeat † plenitudinem poteſtatis, cap. 2. de pręb. in 6. clem. 1. in fi. vt lit. pend. cap. 1. & 2. diſt. 22. cap. in illis, diſt. 80. & ſit Vicarius Dei in terris; 7 † Hoſt. in cap. quanto, de tranſlat. pręlat. Bal. in l. vlt. C. de ſent. quę reſc. non poſſ. & ideo in vno Epiſcopatu poteſt ponere 8 duos Epiſcopos, cap. nos autem, 7. quęſt. 1. cap. quoniam de off. ord. & vni conce-9 dere † duos Epiſcopatus, vt ſit Epiſcopus vtriuſque, cap. relatio, 21. quęſt. 1. Quoties ergo Papa confert beneficia ad tempus, illaque ſic conferendo de perpetuis efficiendo temporalia, Card. d. conſ. 57. Caſſad. deciſ. 4. & deciſ. 12. de pręb. non 11 videtur, quod poſſit in dictis manualibus committi confidentia, quę ceſſat in Papa;

cum

eum confidentia † sit Simonia, quia prohibita, solo iure humano reprobata, & punita, iux. Gl. * communem in cap. ex parte, 1. de off. deleg. in qua eius auctoritas, & scientia eximit ab omnibus † pœnis, Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, sub fine, de præb. Fel. in cap. de cætero, in fi. de re iud. D. Thom. 2.2. quæst. 100. art. 1. cum seq. Caiet. in 2. Tom. tract. 9. q. 1. Nauarr. in Man. cap. 23. n. 108. vers. Quod auctoritas.

Ergo in istis † Manualibus cessat confidentia, & quia possunt reuocari, Gammar. de potest. Leg. à lat. lib. 4. num. 13. & 14. & 15. vbi facit differentiam inter † manualia regularia, & manualia sæcularia, & Simonett. decis. 29. lib. 1. & decis. 29. lib. 1. & decis. 42. lib. 2. dicit, Quod manualitas in regularibus est de iure cõmuni, in secularibus vero secus.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem existimo veriorem, vt possit considerari † confidentia punibilis in istis manualibus sæcularibus.

Et hoc Primo, ex Constitutione Pij iiij. quæ in §. Idcirco, vult includere omnia genera beneficiorum sæcularium, & regularium, & loquitur per verba geminata, & prægnantia, ac admodum generalia, apta comprehendere † etiam huiusmodi, arg. l. 1. §. quid autem, ff. de aleat. l. in fraudẽ, ff. de testam. mil. vbi Bal. idem Bal. cons. 205. lib. 1. eoque magis, cum etiam † hæc manualia sint beneficia, Bonif. de Vitalin. in Clemen. 1. §. in quibus, nu. 3. de suppl. prælat. neglig. & Pius iiij. exprimit etiam officia, quæ vel sunt perpetua, † vel temporalia, iuxta ea, quę ponit Rebuff. in prax. tit. sęculare beneficium, Ideo dicta manualia includi pro comperto habeo.

Secundo, quia manualia † continentur in dispositionibus editis ob publicã vtilitatem, iuxta decis. Rot. 28. Ian. 1583. in * Aquilan. Prioratus coram Cãtucio, vt scripsi de resignatione benefi. lib. 11. quæst. 3. Rebuff. in prax. in interpret. reg. de infir. quæst. 5. in fi. Sed cõfidentia prohibetur ob publicam vtilitatem. Ergo.

Tertio, quia, si regularia manualia comprehendũtur sub Constitutione Pij iiij. & Pij v. vt deduxi supra quæst. 16. & 17. ex verbis expressis ipsarum Constitutionum, ergo & manualia sæcularia, quę inter se quantum ad hoc † parificantur, Abb. Anan. Fel. in dicto cap. si constiterit, in primo not. de accusat. & alij * omnes, vt per Card. Zabar. dicto cons. 57. & æquiparatorum eadem † est iuris dispositio, l. vlt. ff. de accept. & tritum fit, eandem † iuris dispositionem cõpetere, vbi adest eadem ratio. l. illud. ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

Non obstant contraria, nam ad primũ respondetur, posse dici perpetua, ad hũc effectum, quia sunt † concessa ad beneplacitum Superioris, Gloss. in clem. 2. de rescr. vel melius respõdetur, includi manualia sub illis verbis, vt supra conclusum est.

Ad secundum respondetur, verissimũ esse, quod dantur per Papam dumtaxat dicta beneficia sæcularia manualia, verũ nos non dicimus cum illo committi confidentiam, cum hoc non possit fieri per supradicta, sed posse ex illa prouisione Papæ committi cum alio, vt ille, cui datur beneficium, promittat mediatori, aut alteri illud relinquere ad nutum ipsius, vel ei dare, & soluere pensionem, aut fructus, nam nemo negabit hanc non esse veram confidentiam, vt dicitur expresse in dict. Constitutione Pij V. in §. Quare nos volentes, & in §. Itidem, & hoc modo potest in dictis beneficijs perpetrari hoc scelus, & crimen cõfidentiæ punibilis, & in hac parte videtur conformis Iuri communi, quo committitur Simonia etiam in officijs, & gradibus, qui solent dari ad tempus, ad not. in cap. veniens, cap. dilectus, cap. quoniam, cap. de regularibus, cum seq. de Sim. Nauarr. cons. 71. eo. tit. de Sim. & est communis, & recepta doctorum sententia.

Vnde concludendum est, etiam in his committi confidentiam.

Ex hac conclusione potest inferri ad decis. quæstionis positæ per Nauarr. cõs. 43. de Sim. vbi late disputat, & num. 20. concludit, Institutionem † personatuum, seu beneficiorum personalium Prouinciæ Tarraconẽs. factã præmisso pacto, cũ aliquo beneficiario, vt ille renunciet beneficium, ad effectum vt detur Institutori, & quod ipse Institutor nominabit eũ ad personatum, esse simoniacam: & hoc, quamuis dicta beneficia personalia non sint perpetua, sed temporalia, & de consuetudine approbata à Concilio Prouinciali Tarraconẽs. de Inst. cap. 6. consue-

ta eri-

ta erigi à fidelibus, vt patet ex tenore Cõstitutionis relatæ à Nauarr. dicto cons. in principio, & mouetur Nauarr. quia pactio super beneficijs perpetuis, vel temporalibus, † nec iure communi, nec speciali probatur, immo ab omni iure improbatur, cap. quam pio, cap. ordinationes, 1. quæst. 1. cap. tua. de Sim. cap. vlt. de pact. & faciunt, quæ scribit idem Nauar. cons. 44. de Sim.

Decimanonæ Quæstionis Summarium.

1 *Poenæ contra confidentiarios comprehendunt omnes personas.*
2 *Eadem pœna, vbi adest eadem ratio.*
3 *Constitutio Pij iiij. contra confidentiarios, est vsu recepta.*

QVÆSTIO DECIMANONA.
ARGVMENTVM.

QVÆ personæ puniantur per bullas confidentiales.

DEcimonono, Quæro, an pœnæ contra confidentiarios statutæ comprehendant omnes, & quascũque personas, 1 etiam † in dignitate constitutas? Communis sententia, & * praxis est affirmatiua, vt includantur tam laici, quam clerici, tam clerici sæculares, quam regulares, & etiam Canonici, Archidiaconi, Archipresbyteri, Cantores, Thesaurarij, Decani, Præpositi, Priores, Abbates, Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & Cardinales, & officiales Curiæ, idque expresse probatur in Constitutione Pij iiij. in multis locis, & præsertim in Procemio, ibi, *Sane licet dudum, cum certam Simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant etiam in Rom. Cur. atq. adeo in Sacrum venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum, familiarium que precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intellexemus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viam, à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistorio nostro secreto non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, vtque sic recepta dimitterent: nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos monitionis nostræ, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant, beneficia, non dum tamen dimisisse, & insuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ Clericos, &c.* & in dispositiua, ibi, *per eiusdem Rom. Ecclesiæ etiam Episcopos, Cardinales, & quoscumq. alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos, &c.* & etiam probatur in Constitutione Pij V. in procemio, ibi, *cæteraq. beneficia Ecclesiastica in cõfidentiã à quibuscumque etiam S. R. E. Cardinalibus, &c.* & in dispositiua, *& ad hæc si Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius. &c.*

Et ratio huius conclusionis est, quia in omnibus his personis viget ratio prohibitionis, & omnes idem delictum com- 2 mittunt, ideo ea pœna † teneri debent, l. Sancimus, C. de pœn. & vt patet ex dictis verbis positis in Const. Pij iiij. & omnes, qui erant in Vrbe eo tempore, referunt, quod plures Cardinales detinebãt beneficia in Confidentiam, quos pluries admonuit Pius iiij. & tandem cõtra eos promulgauit prædictam extrauagantem, immo in odium duorum Cardinaliũ audiui dictam Constitutionem emanasse, 3 quæ † fuit, & est vsu recepta, * tum quia fuit tunc executioni mãdata, tum etiam ob superuenientem extrauagantem Pij V. quæ innouauit, confirmauit, & ampliauit eam, vt suo loco dicetur.

Vigesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Lex generalis, generaliter est intelligenda.*
2 *Generalitas operatur etiam in odiosis.*
3 *Vbi comprehenduntur Cardinales, eo magis alij.*
4 *Argumentum à maioritate rationis fortissimum.*
5 *Argumentum à maiori procedit etiam in materia odiosa.*
6 *Argumentum à maiori procedit etiam in correctorijs.*
7 *Ratio legis disponit sicuti facit lex.*
8 *Lex lata ob fraudem comprehendit omnes personas.*
9 *Constitutio lata fauore animarum, ligat omnes.*
10 *Minor, in his, quæ spectant ad salutem animæ, non excusatur.*
11 *Non deliquens, non est puniendus.*
12 *Minores carent consensu.*
13 *Qualibet dispositio censetur loqui in terminis habilibus.*
14 *Minores ex æquitate restituuntur.*
15 *Lex, in quantum loquitur, intelligenda.*
16 *In pœnalibus stricta interpretatio.*
17 *Lex pro his, quæ frequentius accidunt.*

18 Non

18 *Non habens 25. an. dicitur minor.*
19 *Minor 25. an. & maior 14. comprehenditur sub pœnis latis contra confidentiarios.*
20 *Maior 14. an. delinquendo punitur.*
21 *Maior 14. an. in beneficialibus habetur pro maiori.*
22 *Minor 14. an. absque dispensatione non potest habere beneficia.*
23 *Verba geminata ponantur ad tollendum dubium.*
24 *Doli capaces minores, quando dicantur.*
25 *Dolus est delictum.*
26 *Delictum puniendum.*
27 *Minor non excusatur à publicatione.*
28 *Si pro minoribus committatur confidentia, an ipsi teneantur.*
29 *Consentiens quando dicatur à principio committere.*
30 *Ratificatio delicti punibilis.*
31 *Ratificatio fit verbo, & facto.*
32 *Homo potest plus iuris in alium transferre, quam ipse habeat.*
33 *Clausula in fine posita refertur ad omnia.*
34 *Vitium criminis transit ad quem res.*
35 *Simonia afficit ne dum ignorantes, sed inuitos.*
36 *Ignorantia non excusat, vbi adest decretum irritans.*
37 *Si Pater retinet bullas, filius ignorans non excusatur à pœna, cap. licet canon.*
38 *Actus quilibet ex agentis intentione bonus, vel malus iudicatur.*
39 *Intentio semper præsumitur bona.*
40 *Innocentes ex delicto aliorum non puniuntur.*
41 *Filius an teneatur credere Patri, dicenti commisisse confidentiam super beneficio.*
42 *Quis tenetur credere parentibus.*
43 *In his quæ pertinent ad conscientiam, quis debet esse credulus.*
44 *Nullus amat filium. plusquam pater.*
45 *Pater non præsumitur malum capere consilium pro filio.*
46 *Pater præsumitur consulere animæ filij.*
47 *Pater præsumitur habere curam existimationis filij.*

QVÆSTIO VIGESIMA

ARGVMENTVM.

MINORES num comprehendantur sub pœnis impositis contra confidentiarios, & qui bus, & quando.

VIgesimo, Quæro, an minores committentes, aut recipientes beneficia in confidentiam, comprehendantur sub Constitutionibus Pij Quarti, & Pij Quinti, illisque pœnis ligentur?

Pro affirmatiua primo adducitur, quia huiusmodi Constitutiones loquuntur generaliter de omnibus personis, vt ex tenore, & ex lectura ipsarum con-
1 stat, ergo generaliter † debent intelligi, l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. l. 1. §. Quod autem, ff. de aleat. l. in fraudem, in fi. & ibi Bal. ff. de testam. mil. etiam si in vno casu adsit maior ratio, quam in alio, Soc. sen. in l. 2. §. ex his, ff. de verb. oblig. late Crauett. cons. 92. num. 4.

2 Et hoc, siue dicamus † Constitutiones esse fauorabiles, siue odiosas, Ang. vt per Dec. cons. 5. ad fi. Crau. cons. 118. num. 14. & cons. 306. num. 3. D.D. in c. vt circa, de elec. & in reg. odia. de reg. iur. lib. 6.

Secundo comprobatur, quia ibi exprimitur de Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, cęterisq. Prelatis, vt comprehendatur, & ligētur illis pœnis. Ergo eo
3 magis † alij debent ligari, arg. eorũ, quæ scribunt Put. decis. 195. lib. 1. Ptolemæus decis. 194. Moedan. decis. 141. in recoll. manuscr. Gemin. in c. 1. de Scismat. Fel. in rub. de mai. & obed. nam in alijs maior ratio adest, Sarn. in reg. de public. q. 12.
4 & argumentũ à maioritate † rationis fortissimum est. l. quãto magis, ff. de iur. iur. auth. multo magis, C. de sacr. sanc. Ec-
5 cles. & procedit ex receptiori, etiam † in materia odiosa, & stricta. l. qui indignus, ff. de Senat. l. cui pacto. ff. de Sēt. expert. l. relegatum, §. potest, ff. de interd. & releg. l. nec in ea, vbi Bar. ff. de adult. c. illorũ de sent. excom. Bal. in l. quod vere, col.
6 1. ff. de legib. & in † materia correctoria, Imol. in l. si vero, ff. de viro, col. 5. ff. sol. mat. Curt. sen. cons. 34. col. 5. Dec. cons. 333. col. 3. in principio, Crau. cons. 326. sub num. 10.

Tertio, accedunt verba posita in dicta Constitutione Pij iiij. ibi, seu quosuis alios: & ibi, & alios. & ibi, & alijs prædictis, & ibi, Vniuersis, & singulis. & in d. Constitutione Pij V. ibi, vt si quis, &c. & in §. Sed ne quisquam, omnes, & singulos, &c. quæ sunt apta comprehendere etiam prędictos, iuxta late tradita à me de resign. benef. lib. 12. quæst. 4. col. 1. & 2. Ex quibus etiam verbis colligimus, rationem hanc fuisse, vt omnes cõprehenderētur, vt patet ex illo § Sed ne quisquã vana fiducia fretus. quæ ratio cũ compre-
7 hendat † hunc casum, satis dicitur disponere in eo. l. his solis, C. de reuoc. donat. Bald. in cap. dilectus filius, col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. & cum competant verba, & itidem ratio, non erit vltra ambigendum. l. ancillæ, C. de furt. Corn. cons. 13. col. 2. lib. 2.

Quarto confirmatur hæc sententia, quia, vbi agitur de vitanda fraude, constitutio, & lex † comprehēdit omnes personas, cap. sciant cuncti, vbi DD. omnes de elect. lib. 6. cap. 1. de scismat. eo. lib. cōmunis * opinio, de qua attestatus sum post Caputaq. de resign. benef. lib. 11. quæst. 4. num. 8. Sed hic agitur de vitanda fraude, vt colligitur ex proœmio Constitutionis Pij iiij. & Pij v. ergo minores comprehenduntur.

Quinto suadetur, quia Cōstitutio promulgata fauore † animarum ligat omnes etiā minores, iuxta ea, quæ scribit Gl. in c. Statutū, de preb. lib. 6. Bart. Belenzin. de charit. subsid. q. 66. & regulare est, vt minor, in his, quę spectāt ad † salutē animæ, non excusetur, Marian. sen. in c. ex littera rū, n. 8. de apostat. Turrecrem. in c. Symbolū, de consecr. dist. 4. quos sū sequutus de resig. ben. lib. 3. q. 7. n. 15. Quod autem prohibitio confidentię respiciat salutem animæ, expresse in Constitutione Pij v. continetur.

Pro negatiua vero opinione, quod minores non comprehendātur in dictis Constit. Pij iiij. & Pij v. & nec ligentur ipsarum pœnis,

Primo adducitur, quia, qui † non delinquit, non est puniēdus. l. Sancimus, C. de pœn. Bal. in l. decuriones, C. de infamib. Ias. in l. sed etsi, nu. 6. C. de inoff. testam. Bombin. cons. 8. num. 18. Sed minores recipientes beneficia in confidentiam nō videntur delinquere, † cum careant consensu, l. 1. cum seq. ff. de minor. Card. Ant. de Butr. Io. Andr. & alij, in c. ex ratione, de ætate, & qual. Ferret. cons. 282. num. 1.

Secūdo, quia † quælibet dispositio censetur loqui in terminis habilibus. l. qui testamento, ff. de testam. Sed termini habiles non ponunt, vt minores comprehendantur, qui nesciunt quid faciant, & ideo lex, æquitate mota, voluit esse † restituendos. Bal. in l. vltima, C. ex quibus caus. rest. in integr. non sit necess. Chisanen. decis. 149. in manuscr. Natt. cons. 16. & 17. lib. primo, Imol. in Clem. 1. de restit. in integr. & communiter DD.

Tertio comprobatur, quia, dum Pius Quintus in dicta Constitutione loquitur de minoribus, in §. multi, disponit contra illos, qui asseruant beneficia infantibus seu nascituris, ergo non comprehendit hos minores, † cum si voluisset, † expressisset, cap. ad audientiam, de decim. ad not. in l. 1. C. de caduc. tollen.

Quarto, quia sumus in pœnalibus, in quibus facienda est stricta interpretatio, vt † non censeatur dictum, nisi id quod est scriptum, ad not. in reg. odia, de reg. iur. lib. 6. Roman. late in l. si vero, §. de viro, ff. solut. matrim.

Quinto, quia de raro hic casus euenit, vt minor huiusmodi scelus perpetret, & vulgare est, legem † esse promulgatam pro his, quæ frequentius accidunt, l. nam ad ea, ff. de legib.

Quid dicendum?

Pro resolutione huius Quæstionis aliquos casus constituam.

Primus erit in maiori 14. an. minore autem 25. qui etiam minor dicitur, l. si in præsentia, de probat. §. nunc admonendi, Instit. quib. alien. licet, vel non, dixi de resign. benef. lib. 3. quæst. 7. nu. 1. & in hoc casu * communis, & recepta omnium conclusio etiam in * praxi firmata est, hunc maiorem 14. an. & minorem 25. committentem confidentiam, vel † recipientem beneficia in confidentiam, comprehendi sub dictis Constitutionibus, & ipsarum pœnis ligari. nam in tali ætate censetur habere capacitatem sufficientem, ex qua poterit crimina discernere, & contraueniendo † puniri absque excusatione, l. pupillum, ff. de reg. iur. l. infans, ff. ad l. Corn. de sicar. late Igneus, in l. 1. §. impubes, num. 5. ff. ad Sylleian. Plax. lib. 1. delictorum, cap. 32. & in eadem ætate in beneficialibus † habetur pro maiori, vt dicit textus, in cap. vlt. de iud. lib. 6. vt possit legitimam personam in iudicio exercere, aliosque actus facere, etiam absque curatore, & ibi Gl. in verbo debebit, Gemin. Anchar. & Franc. Crau. cons. 90. in primo dubio, Gigas respon. 14. num. 3. Ferret. cons. 282. communis * opinio, vt dixi d. lib. 3. de resig. benef. q. 7. n. 6. & cum comprehendantur sub dictis Constitutionibus Cardinales, ergo & ipsi, vt supra fuit deductum.

Secundus casus erit in minore 14. an. (præsupponendo, quod ex dispensatione Papæ possit habere beneficium Ecclesiasticum,

22 sticum, iuxta ea, quæ scripsi † de resig. benef. lib. 4. q. 9. cum ex decreto Concilij Trid. cap. 6. sess. 23. de reform. minoribus 14. non dentur beneficia) nam si iste post dispensationem recipiat in confidentiam vnum, aut plura beneficia, videtur comprehendi sub dictis Constitutionis, & verbis ipsarum prægnantibus,
23 & geminatis † positis ad includendũ omnes personas, vt tollatur omne dubium, l. balista, ff. ad Treb. Bal. in l. cũ scimus, C. de agric. & cens. lib. 11. Crau. cons. 201. n. 42. & cons. 226. nu. 6. Cephal. cons. 135. nu. 12. lib. 1. Roland. à Vall. cons. 15. num. 41. lib. 1.

Et pro fundamẽto præsuppono, quod huiusmodi dispensatio non solet concedi, nisi pauci menses deficiant. (& hoc
24 etiam de raro) quo † casu videntur absq. dubio doli capaces, DD. in l. pupillum, ff. de reg. iur. Plax. lib. 1. delictorum, cap. 32. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 60. colum. 1. & per consequens videtur dolose, & fraudulenter prædicta beneficia in confidentiam recipere, sed dolus
25 est † delictum. l. 1. §. nunc tractemus, vers. plane, ff. de tutor. & curat. distr. l. si ex causa, §. nunc videmus, ff. de iureiur. Gloss. in l. prima, in principio, & ibi Bald. de fideiuss. tut. Ias. in l. ex ea parte, §. vlt. num. vlt. ff. de verb. oblig. Delictum
26 † venit puniendum, l. Sancimus, C. de pœn. Cephal. cons. 76. lib. primo, Paris. in Rub. ff. de op. no. nunt. numero 72. Ergo.

Quod comprobatur, quia, si iste minor nõ publicauerit resignationem beneficij
27 † sibi factam, incidit in pœnas, vt fuit * resolutum in vna Fulginateñ. prioratus, coram Puteo, 9. Aprilis 1543. vt attestatur idem Puteus, decis. 453. lib. primo, Thom. de Tan. decis. 54. manuscr. & in alia Compostellañ. coram Reomano, teste Achil. de Grass. decis. 10. in tit. de restit. in integ. & late comprobaui de resign. benef. lib. 11. quæst. 4. num. 43. cum seq. Et pro hac sententia faciunt omnes rationes allegatæ in posteriori sententia.

28 Tertius casus erit, † quando alij receperunt beneficia in confidentiã, vt infantibus, aut nasciturís asseruent, iuxta terminos Cõstit. Pij v. in §. multi, & duo sunt capita constituenda, primum, quando dicti minores peruenerunt ad ætatem legitimã, & prædicta beneficia, quæ asseruabantur pro ipsis, fuerunt eis resignata ab his, qui ea ad hunc effectum receperunt in confidentiam, illis hoc scientibus, vt quia eis fuit dictum, & explicatum omne negotium, & hoc casu dicendum est comprehendi sub Constitutione Pij V. illiusque pœnis, vt colligitur expresse ex §. multi, iuncto §. Sed ne quispiam. & ratio Constitutionis habet locum in tali casu absque dubio, ergo & dispositio. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, de verb. oblig.

Accedit propterea alia ratio, quia, cõsentiendo tunc, vt constat, per receptionem beneficij asseruati in confidentiam videtur approbare omnem tractatum
29 ita, vt † à principio videatur committere, vt probat Gl. in l. 1. §. deiecisse, in verbo ratum habuero, ff. de iniur. Salicet. in l. non ideo minus, num. 31. C. de ac-
30 cusat. pœna enim infertur ex eo, † quod quis delictum commissum ratificat, communis * opinio, teste Bal. in l. obseruare, §. proficisci, nu. 9. ff. de off. procons. Augustin. ad Ang. de malef. vers. & Sempronium, num. 36. & iste non solum ratificat verbo, vel solo consensu, sed etiam fa-
31 cto, † recipiendo beneficium asseruatum pro eo, quod videtur omne dubium tollere. Gloss. in clem. 1. de pœn. Plax. lib. 1. delictorum, c. 18. Curt. Sen. cons. 21. nu. 6. & communiter * alij.

Et dicitur tunc confidentiam committere, vnde ex multis capitibus videtur, vt comprehendatur. Secundum caput huius tertij casus, quia postquam peruenerunt dicti minores ad legitimam ætatem, receperunt, mediante resignatione, prædicta beneficia, vsque ad illud tempus asseruata pro eis, ignoranter tamen, vt qnia de hoc nullam habuerunt scientiam, & tali capite, si loquimur de pœnis positis in dictis Cõstitutionibus respicientibus nullitatem actus, teneo comprehendi, & per consequens nihil eis fuisse translatum per dictas resignationes. quod expresse potest probari ex verbis ipsarum. nam dicit Pius Quartus? Ac interdum, vt beneficia ipsa tempore procedenti in aliquorum, tunc forsan de iure inhabilium, vel incapacium, vel nondum ad huc natorum fauorem, cedantur, seu resignentur, &c.

Et Pius V. etiam num infantibus, aut nascituris asseruentur, & postea annullantur quæcumque collationes, & dispositiones de dictis beneficijs, cum interuentu confidentiæ, statuendo, vt sint inualidæ, nullius roboris, vel momenti, nec cuiquam suffragari. ergo manifeste colligitur, circa hunc effectum comprehendi hos minores. namque si annullantur ipso iure, prouisiones beneficiorum factæ, ad hoc, vt reseruentur beneficia recepta in confidentiam incapacibus, & non natis, sequitur, quod illi, qui tempore comuisse confidentiæ erant incapaces, & non nati, si postea nascantur, & fiant habiles mediantibus resignationibus illorum, qui sunt priuati ipso iure, nullum ius possunt acquirere. nam resignans non potest plus iuris † transferre in alium, quam ipse habeat, & ideo priuatur ipso iure, non potest resignare. late has conclusiones comprobaui de resign. benef. lib. 3. quæst. 1.

32

Comprobo, quia, si irritantur tales prouisiones receptæ, vt incapacibus beneficia asseruentur, ergo multo magis debent annullari translationes factæ, in executionem confidentiæ commissæ. nam propter vnum quodque, & illud magis. Et quod annullatio actus posita in §. Sed ne quisquam dictæ Constitutionis Pij Quinti referatur ad omnes causas positas in §. multi, communiter * est receptum, ex traditis ex clausula in † fine posita, vt referatur ad omnia præcedentia, cap. inquisitionis, in fine, de appell. l. talis scriptura, §. vltimo, ff. de leg. 1. l. 3. §. filius, ff. de lib. & posth. Fel. in cap. causam, quæ, col. 3. de rescr. Aret. cons. 115. Quod procedit etiam in materia odiosa. l. 1. C. de lib. prær. Baldus in l. quisquis, C. si certũ petatur, Affl. decis. 108. nu. 15. & seq. Eoq. magis, cum eadem vigeat ratio in omnibus. Abb. in c. 2. requiris, de appell. & in c. Ecclesia vestra, el 2. de elect. Anchar. cons. 65. col. 2. Crau. cons. 70. nu. 10. Socin. Iun. cons. 158. num. 49. vol. 2. Eoque magis, cum vtatur verbis id denotantibus, de præterito, præsenti, & futuro tempore. Et ratio est euidens †, vt transeat odium, & vitium criminis, ad quos transit res. Abb. in c. ex insinuatione, nu. 6. de Sim.

33

34

Accedat præterea, §. Quare nos volentes, dictæ Constitutionis Pij V. vbi iudicantur renunciationes confidentiales ex sola dimittentis intentione, quod tollit omne dubium.

Nec consideratio, quam vidi facere in quadã causa Salamãtin. satisfacit, quod Constitutiones, dum loquuntur de infantibus, disponunt contra eos, qui committunt confidentiã, vt minoribus asseruẽt, & quod non comprehendant, neque priuent postea retinentes talia beneficiã iã recepta in confidentiam, nam contrariũ probatur ex verbis, vt supra deduxi, & ex ratione.

Minus obstat ipsorum ignorantia, nam Simonia afficit nedum ignorantes, † sed etiam inuitos. cap. præsentium, 1. quæst. 3. Et regulare est, & communiter * receptum, vt ignorantia non excuset, vbi adest decretũ irritans, † Barbat. in clem. 1. nu. 15. de elect. Card. cons. 83. Cassad. decis. 12. nu. 5. in reg. Cancell. Butr. late cons. 43. & faciunt alia, quæ adduxi de resig. benef. lib. 11. quæst. 4. nu. 43. Hinc filius ignorans † non excusatur à pœna, cap. licet Canon. § si pater retinuit bullas. Rebuff. in prax. in tit. de non promouen. nu. 54. dixi de resig. benef. lib. 11. q. 4. num. 46.

35

36

37

Si vero loquimur de alijs pœnis positis in dictis Constitutionibus, scilicet inhabilitate, & priuatione obtentorum, & obtinendorum, & excõmunicatione, crederem talem ignorantem excusari a prædictis pœnis, & sub illis non ligari ratione ignorantiæ, iux. ea, quæ tradit Nauar. in Man. cap. 23. nu. 44.

Et ratio est, quia in nullo deliquerũt, præsupposita huiusmodi ignorantia, Bart. & DD. in l. genero, ff. de infamib. Et actus quilibet † ex agentis intentione bonus vel malus iudicatur, D. Thom. p. 2. q. 18. art. 9. in concl. Ant. de Butr. in cap. cum ex officij, de præscr. Fel. in cap. auditis, eo. tit. sed intentio præsupponitur † bona; Bal. in tract. de Scismat. in principio. Ergo.

38

39

Accedit, quia intentio Pij V. fuit, vt recipientes beneficia pro infantibus, sint priuati omnibus beneficijs obtentis, & obtinendis, cum sint proprie, & veri confidentiarij, non autem quod infantes, & nascituri ignorantes dictam confidẽtiam, inhabiles sint ad alia beneficia,

nam

nam hoc esset contra iuris Diuini, & naturalis principia, vt lex puniret innocētes † ex delicto aliorum, Nauarr. in cap. fraternitas, 12. q. 2. [40]

Sed hic contigit dubitare, si Pater; qui commisit confidentiam pro filio, † hoc ei reuelet, an filius teneatur ei credere? Præpos. in cap. quicunque, 1. quæst. 5. proponit hanc quæstionem, & refert primo opinionem illorum, qui voluerunt, quod fit securus omnino, si non habet conscientiam læsam, arg. l. filium, ff. de his, qui sunt sui, vel alien. iur. si vero secus, ædificat ad gehennam, cap. vlt. de præsumpt. cap. literas, de restit. spol. si statim non dimittat. In dubio autem dicit Præposit. num. 1. quod contra filium præsumitur, quod simulet non credere, &, quia non est verisimile, quod Pater falsum dicat, arg. c. afferre, de præsumpt. Et quia quis † tenetur credere parentibus, cap. iud. qui mat. accus. poss. Accedit, quia in his, quæ pertinent ad conscientiam, quis † debet esse credulus. Hostien. in cap. officij, de pœnit. Et faciunt not. in c. per tuas, 2. de Sim. [41] [42] [43]

Comprobatur, quia † nullus amat filiū plusquam Pater, Bald. in cap. per tuas, de probat. Ias. in l. pactum, colum. vltima, C. de collat. Port. cons. 6. nu. 64. & cons. 150. num. 6. Soc. Iun. cons. 134. num. 43. volum. 3. & cons. 59. num. 4 & vlt. Crau. cons. 1. num. 2. Tiraq. in præfat. l. si vnquam, num. 9. cum seq. C. de reuocan. donat. Card. Paris. cons. 106. nu. 43. vol. 1. & non præsumitur malum capere † cō filium pro eo. Bombin. late cons. 18. nu. 22. sed bonum. Alex. cons. 33. num. 4. volum. 4. Et consulere † animæ ipsius. Soc. Iun. cons. 8. nu. 34. vol. 1. Port. cons. 116. num. 16. ac † existimationi. Soc. Iun. cōs. 99. num. 10. & cons. 102. num. 27. volum. primo. [44] [45] [46] [47]

Vigesimaprima Quæst. Summarium.

1 *Ignorantes probibitionē confidentiæ, nō excusantur.*
2 *Ignorantia iuris æquiparatur dolo.*
3 *Ignorantes ius dicuntur esse in lata culpa.*
4 *Sacerdotes scire debent Constitutiones Pontificias.*
5 *Non excusatur, qui ignorat, quod communiter omnes sciunt.*
6 *Ignorantia crassa non excusat.*
7 *Leges præsumuntur peruenisse ad notitiam ipsorum, quibus spectant.*
8 *Ignorantia non præsumitur in his, quæ quis tenetur inuestigare.*
9 *Error iuris non excusat.*
10 *Error iuris dicitur iniustus.*
11 *Ignorantia facti excusat.*
12 *Ex errore iuris non datur restitutio.*
13 *Ignorantes excusantur à pœna publicationis.*
14 *Rustici non restituuntur aduersus iuris ignorantiam.*
15 *Decretum irritans, ligat etiam ignorantes.*
16 *Nulla difficultas, vbi verba sunt clara.*
17 *Ignorantes probibitionem confidentiæ, non incidunt in excommunicationem.*
18 *Ignorātia excusat ab excommunicatione, etiam in facto illicito.*
19 *Dans ignoranter pro gratia, excusatur à pœnis Constit. Gregorij xiij. de datis, &c.*
20 *Excommunicatio requirit contemptum.*
21 *Ignorans non contemnit.*
22 *Contemnere, quid.*
23 *Ignorans non habet animum delinquendi.*
24 *Statutum addens pœnam in facto non damnato à iure, non ligat ignorantes.*
25 *Decretum irritans non ligat ignorantes respectu pœnæ.*
26 *Excusatur à pœna ignorans qualitatem.*
27 *Respectu pœnæ, Constitutio non extenditur ad præterita.*
28 *Ignorans non consentit.*
29 *Committentes confidentiam per ignorantiam, puniuntur pœnis impositis in Constitutione Pij Quarti, & Pij Quinti.*
30 *Ignorantia in facto illicito, non est probabilis.*
31 *Existentes in lata culpa, non excusantur à peccato mortali.*
32 *Transgressio legis humanæ, obligat ad peccatum mortale.*
33 *In foro conscientiæ ignorans excusatur à pœnis inflictis contra confidentiarios.*
34 *Renunciatio facta ei, cui asseruabatur beneficiū in confidentia, nulla.*
35 *Priuatus ipso iure non potest renunciare.*
36 *Res transit cum vitio in odium criminis.*
37 *Simoniacus, non est restituendus.*
38 *Habens beneficium ex Simonia commissa per alium, habet titulum coloratum.*
39 *Confidentiarius est priuatus ipso iure.*
40 *Priuatus ipso iure non habet titulum.*
41 *Priuatus ipso iure non restituitur.*
42 *Resignatio per Simoniam ignoranter, nulla ipso iure.*
43 *Non est excommunicatus, qui consequitur beneficium per confidentiam, commissam eo ignorante.*
44 *Ignorantes recipientes beneficia asseruata eis, non priuantur obtentis, & obtinendis.*
45 *Quis non punitur ex delicto alicuius.*
46 *Simonia realis à pari procedit cum confidentia.*
47 *Simoniacè promotus, quid amittat.*
48 *Ignorantes restituuntur in integrum.*
49 *Vitium sequitur rem.*
50 *Committens confidentiam ignoranter tenetur restituere fructus.*
51 *Priuatus non facit fructus suos.*
52 *Habens scientiam de confidentia commissa in suo beneficio debet statim renunciare.*

53 *Priuati ipso iure tenentur dimittere beneficia.*
54 *Superueniens scientia quando faciat incidere in delictum.*
55 *Episcopus an possit dispensare cum simoniaco ignorante.*
56 *Episcopus potest in omnibus criminibus dispensare.*
57 *Episcoporum ampla potestas.*
58 *Episcopus non potest se intromittere in reseruatis.*
59 *Episcopus non potest dispensare, vbi canon imponit pœnam ipso iure.*
60 *Episcopus non potest dispensare post sententiam latam à se.*
61 *Purgatio non admittitur, vbi pœna est imposita ipso iure.*
62 *Episcopus non potest dispensare, nisi in casibus expressis.*
63 *Scientia probatur coniectura.*
64 *Ex coniunctione sanguinis, probatur scientia.*
65 *Ex cohabitatione præsumitur scientia.*
66 *Vicinus præsumitur scire facta vicini.*
67 *Habens notitiam facti, præsumitur habere ipsius rei.*
68 *Scientia vnius partis negotii, arguit scientiam totius.*
69 *Pater solet communicare filio.*
70 *Scientia præsumitur ex eo, quod solet communiter fieri.*
71 *Filius præsumitur scire testamentum patris.*
72 *Coniecturæ an concludant plusquam testes singulares.*
73 *In confidentia commissa per patrem, non præsumitur scientia filij.*
74 *Ignorantia semper præsumitur.*
75 *Delictum excludendum.*
76 *Quisque præsumitur bonus.*
77 *Factum semper trahitur ad bonum.*
78 *Cum agitur de pœna inferenda, non sufficit præsumpta scientia.*
79 *Cum agitur de alterius præiudicio, non sufficit scientia præsumpta.*
80 *In præiudicialibus consanguineus non præsumitur scire facta consanguinei.*
81 *Præsumpta scientia non habet locum in actibus, quæ solent fieri clam.*
82 *Neque in actibus factis tempore infantiæ.*
83 *Scientia probanda est plene, cum agitur de inferenda pœna.*

QVAESTIO VIGESIMAPRIMA

ARGVMENTVM.

POenæ contra confidentiarios, an ligent ignorantes.

VIgesimoprimo, Quæro, an ignorantes comprehendantur sub Constitutione Pij V? Dupliciter potest hæc quæstio intelligi. Primo de committentibus confidentiam ignoranter, quia nesciebant illam esse prohibitam. Secundo, de recipientibus beneficium in confidentiam commissam ab alio, eis ignorantibus hoc.

* Circa primum caput, * communis conclusio est affirmatiua, vt ignorántes huiusmodi Constitutionem, & prohibitionem 1 † ex hoc non excusentur, sed eo non ob-2 stante ligentur. nam ignorantia iuris † procedens ex lata culpa non excusat delinquentem, cum æquiparetur dolo, l. magna negligentia, ff. de verb. signif. l. quod Nerua, ff. de poss. Bart. in l. prima, ff. si quis testam. lib. ius esse fuerit, ita Abbas, Ant. de Butr. Io. Andr. Imol. Felin. * Dec. num. 23. & alij * omnes in cap. 2. de constit. Sed prædicti ignorantes dicuntur esse in lata culpa, quia omnes Curia-3 les, & alij sciunt prædictas † prohibitiones. l. late, ff. de verb. signif. & omnes Sa-4 cerdotes, & Clerici † scire debent. Felin. in dict. cap. 2, col. 2. sub num. 3. vers. circa primam. Nauarr. optime in cons. 8. nu. 2. de pœn. & remiss. & ideo non excusatur ille, qui ignorat id, quod communi-5 ter † omnes sciunt, cap. vlt. qui matrim. accus. possunt, l. sed & si pupillus, §. præscribere, ff. de Iust. cap. paratus, 33. q. 1. Din. in reg. ignorantia, nu. 4. de reg. iur. lib. 6. Roman. cons. 440. num. 11. Marsil. in l. qui ignorans, num. 24. & in l. qui falsam, num. 94. ff. ad l. Cornel. de fals. late Ias. in l. error, num. 22. C. de iur. & fact. 6 ignorant. nam esset † ignorantia crassa nimis, & supina l. nec supina, ff. de iur. & facti ignorant. Bart. in l. si cui, §. eisdẽ, num. 2. ff. de accusat. optime Marsil. in d. l. qui ignorans, num. 23. cum sequẽtibus. 7 Statuta enim † & Constitutiones Pontificiæ præsumuntur peruenisse ad notitiã eorum, ad quos hoc spectabat, Bal. in l. leges sacratissimæ, nu. 2. C. de legib. Bart. in l. omnes populi, num. 67. ff. de iust. & iur. Card. Paris. cons. 49. num. 37. vol. 1. Guid. Pap. in tract. de præsumpt. col. vlt. num. 127. late Siluestr. in verb. ignorantia. Et regulare est, vt non præsumatur 8 ignorantia de his, quæ quis † tenetur inuestigare. Glos. & Doc. in cap. innotuit, de elect. & in cap. ad falsariorum, de fals. Grat. cons. 12. num. 39. lib. 2. Et commu-9 niter * receptum est, vt error † iuris non excuset. Balb. in tract. præscript. tit. pro donat. num. 2. Ias. in l. si ante, nu. 7. ff. sol. matr. Imol. in l. iusto, nu. 5. ff. de rescrip. 10 Corn. cons. 148. lib. 5. nam dicitur † iniustus. l. numquam, ff. de vsucap. Et igno-11 rantia † facti non iuris excusat c. ignorantia, de reg. iur. in 6. l. non fatetur, ff. de confes. Dec. in l. si is id quod, num. 32. ff. de iurid. om. iud. & ex errore iuris nõ

dari

dari † restitutionem * omnes volũt Doct. Bart. in l. diuus, n.2. ff. de re iudic. Alex. cons.165. num.10. lib. 6. cum alijs, vt per Sfort. Odd. de restit. in integrum, quæst. 8. art.82. num.39. cum seq. vbi multa deducit, & late id probaui de resign. benef. lib.11. quæst.13. num.85. cum multis seq. vbi volui, ignorantes non excusari à pœna † publicationis, & nu.93. scripsi, quod nec rustici restituantur aduersus iuris † ignorantiam. Bart. in l.1. num.6. C. vnde vi. Alex. in l. venia, nu.3. C. de in ius voc. Menoch. de recuper. poss. rem. quæst. nu. 21. & 22.

Et hæc cõclusio respectu pœnæ annullationis actus non habet dubium, tum ex prædictis, tum præterea, quia in dictis constitutionibus Pij iiij. & Pij v. adest decretum irritans, quod ligat etiã † ignorantes, ex * * receptiore sententia, cap. 1. de concess. præb. cap. dudum, eo. tit. in 6. cap. si eo tempore, de elect. eo. lib. 6. Clem. 1. de concess. præb. vbi Card. Zabarell. in 6. not. Oldr. cons. 319. Butr. cons.43. Card. cons.43. de * communi attestatus sum lib.5. de resignat. benef. q.6. num. 220.

Accedat, quod Pius V. annullat omnes, & quascumque concessiones, & receptiones factas per confidentiam. Ergo, ex verbis generalibus, & prægnantibus, ac decreto irritanti videtur comprehendere etiam ignorantes. & per consequẽs collatio facta ignoranti, aut electio, præsentatio, vel resignatio facta in eius fauorem, est nulla, & ipso iure, vt dicitur in eadem constitutione. & in hoc nullam difficultatem existimo esse faciendam, cũ verba sint † clara, l. ancillæ, C. de furt.

De alijs vero pœnis positis in dicta Constitutione Pij V. an comprehendãt, & ligent hos ignorantes, quia vidi plures dubitare, particulariter & breuiter censui examinare. Et primo, quid de excommunicatione. An ignorantes dictam constitutionem, & prohibitionem, & committentes confidentiam incidant † in excommunicationem positam ibidẽ. & videtur negatiuè tenendum, vt in similibus terminis tenuit Nauarr. in Man. c. 27. num.274. cons. 54. num.4. vers. quintò, de sen. excom. dum voluit, ignorantiam excusare † ab excommunicatione imposita à Canone, vel Papa, etiam pro facto de se illicito, & allegat alios Doctores, & idem Nauarr. cons.53. nu.4. vers. contrarium, eodem tit. de sent. excom. respõdit, dantem aliquid pro gratia, vel iustitia in Romana Curia, excusari ab excõmunicatione prolata per Gregoriũ xiij. fel. rec. in sua Constitutione de datis †, & promissis, vbi innouat Bonif. viij. extrauag. 2. de sent. excom. quod etiam voluerat idem Nauarr. cons.47. 48. & 51. illo eo. tit. & faciunt etiam quæ probat idẽ Nauarr. cons.42. eo. tit. de sent. excom. Excommunicatio enim † requirit contẽptum. Petr. de Anchar. in cap. 2. de constit. lib.6. Fel. in dict. cap.2. num.6. vers. contrarium. Archid. in cap. nullus, dist. 55. sed ignorans non † contemnit, Cald. cons.11. de verb. signif. Felin. in cap. 1. n. 7. de maior. & obed. Butr. in cap. si celebrat, col. 4. de cler. excom. ministr. cum contemnere, † sit voluntarie contradicere. Archid. in cap. quicumque, dist. 56. Felin. in cap. cum quidam, num.7. de iur. iur. Ergo non incidit in excommunicationem, & de hoc videtur tex. in dicto c.2. de Const. lib. 6. & ibi omnes * Doct. & faciunt, quæ in simili casu deduxi de resignat. benef. lib.5. quæst. 6. num. 206.

Secundo, dubitari cõtigit, quid de alijs pœnis impositis in dicta Constitutione, scilicet de priuatione beneficiorum obtentorum, & obtinendorum, an hi ignorantes comprehendantur. & pro negatiua, quod non ligentur dictis pœnis, facit doctr. Io. Andr. in cap. 2. pen. col. de constit. lib.6. dum voluit pœnam † constitutionum non ligare ignorãtem, cum non habeat animum delinquendi, quamuis det operam rei illicitæ, & ibi Gemin. sequitur Felin. dict. cap.2. num.6. in fi. vbi refert hanc partem alias sustinuisse. & cõprobatur, † quia statutum addẽs pœnam in facto damnato de iure communi non ligat ignorantem. Ant. de Butr. in d. cap. 2. colum. 4.

Accedat, quia † decretũ irritans, quod ligat ignorantes, eos non ligat respectu pœnæ, cap. si beneficia, & ibi Archid. in 2. not. de præb. lib. 6. Barb. in Clem. 1. nu. 25. de elect. communis * opinio, vt dixi de resignat. benef. lib.5. quæst. 6. nu. 221. præterea dans operam facto damnato, & ignorãs † qualitatem excusatur à pœna, cap. si quis cum matre, & cap. si quis cum duabus, & cap. quidam fornicatus, 33. quæst. 4. & constitutio, quæ alias extenditur

17 ditur ad præterita, respectu pœnæ non † extenditur, cap. nullus, dist. 50. cap. quoniam, dist. 47. Et quia non potest concurrere consensus etiam interpretatiuus, vt obligetur ad pœnam, Innoc. in cap. in
18 nostra, de iniu. cum ignorans † non consentiat. cap. cum olim, de re iudic.

Et quia non adest tali casu huiusmodi consensus, ideo & ita videtur firmare Nauarr. in Man. dicto cap. 27. n. 274.

Sed, his non obstantibus, affirmatiua opinio mihi probatur, vt illis pœnis, sci-
29 licet priuatione † beneficiorum obtentorum, & obtinendorum priuentur committentes cōfidentiam per ignorantiam prohibitionum, & dictarum constitutionum. quam opinionem in indiuiduo videtur firmare Bart. post Cin. in l. 1. col. 8. vers. 2. Quæro, C. de summ. Trin. Abb. in c. à nobis, & ibi Soc. sen. de sent. excom. col. pen. Petr. de Anchar. in cap. 1. quæst. 12. de constit. Imol. & alij omnes in d. c. 2. de constit. vbi Dec. num. 35. dicit hāc opinionem esse veriorem in iure, & allegant plures rationes, & ea videtur maxime concludere, quia ignorantia huiusmodi non est probabilis, cum attentaue-
30 rit † factum damnatum, l. vulgaris, §. si quis, ff. de furt. l. scientiam, §. qui cum aliter, ff. ad l. Aquil. & debuerat ante cogitare, iuxta id, quod signanter considerat Sum. Pont. in cap. vlt. de homicid. in 6. alia enim daretur causa committendi confidentias, & deludendi præfatas constitutiones, & ideo prædicta via non erit aperienda. & ad contraria possumus de facili respondere. Et primo ad doctrinā Io. Andr. quæ loquitur de ignorātia probabili, vt potest videri. & in casu nostro nequaquam poterit dici. ita Dec. in d. c. 2. nu. 35. sed potius crassa, Gloss. in l. municipali, ff. de decret. ab ordin. facien. Abb. cons. 35. in fi. lib. 1. Dec. in cap. ad hæc enim, 33. de postul. prælat. Nec obstat doctrina Ant. de Butrio. nam, vltra quod non est recepta, contrarium est verius, vt dicit Dec. dicto cap. 2. numero 35.

Nec obstat, quod dicitur de decreto irritanti, cum illa conclusio non procedat in factis damnatis, & illicitis. Minus obstant cap. si quis cum matre, & cap. si quis cum duabus, allegati à Fel. quia illa iura nihil dicunt de ignorantia. quod animaduertit Dec. d. cap. 2. nu. 35. vers. modernī. Nec etiam obstat, quod dicetur fuit, quod ratione pœnæ ignorantia excusat à Constitutione, quæ trahitur ad præterita. nam tunc ignorantia est multū probabilis; cum nihil potuerit imputari. Nec etiam obstat defectus consensus, vt non possit obligari. nam, ex quo dat operam rei illicitæ, reputatur consentire, etiam in eo, quod sequitur præter eius intentionem. Doct. in cap. vlt. de homicid. lib. 6.

Nec præterea excusantur dicti ignorantes, cum sint in lata culpa, à peccato
31 mortali, vt videtur cōcludere † Nauarr. cons. 50. num. 4. de sent. excom. vbi vult, ignorantem excusari ab excommunicatione, non autem à peccato. Idem Nauarr. in Man. cap. 23. num. 45. cum seq. cū
32 † trāsgressio legis humanę obliget ad id, Caiet. 2. 2. quæst. 186. art. 9. col. 4. Henr. Bot. de Synod. par. 3. art. 1. nu. 270.
33 In foro autem conscientiæ † credimus ignorantem excusari à pœnis, vt consuluit Nauarr. de extrauag. Greg. xiij. de datis, & promiss. cons. 51. de sent. excom. Idem Man. cap. 27. nu. 274. cum seq.

Circa secundum caput de recipientibus beneficia in cōfidentiam commissam ab alio eis ignorantibus, quod potest primo exemplificari, quando beneficia asseruabantur pro quibusdā incapacibus, quibus effectis habilibus, fuerūt eis dicta beneficia resignata ab his, qui habuerant in confidentiam. Secundo, quando pater, frater, vel alius consanguineus commisit confidentiam, procurando, vt beneficiū conferatur ei, aut resignetur, promittendo fructus, vel dispositionem beneficij, quando resignans voluerit, faciendi sunt tres casus. Primus, an hi ignorantes li-
34 gentur pœna annullationis actus, vt resignatio, vel collatio † sit nulla, & in hoc recepta, & practicata sententia est affirmatiua, actum fuisse, & esse nullum, primo ex decreto irritanti posito in dictis Constitutionibus, quod ligat etiam penitus ignorantes quo ad nullitatem actus, Cassador. decis. 3. num. 1. & decis. 12. super reg. Cancell. Card. in Clem. in 18. quæst. & Barbat. nu. 25. & omnes alij, vt supra dixi.

Secundo, ex Constitutione Pij V. in §. multi, vbi considerat ur huiusmodi casus; & dicit esse resignationem confidentialem etiam ex sola dimittentis intentione

tione, quam pręsupponimus hoc casu.

Tertio, quia, postquam prædictæ Constitutiones dixerunt cõfidentiam esse accipere beneficia, illaque asseruare pro inhabilibus, vel alijs, vt patet in Constitutione Pij iiij. in §. interdum, & in Constitutione Pij V, in §. plerisque, in odium delecti, annullant quascumque collationes, & dispositiones de dictis beneficijs, cum interuentu confidentiæ, & volunt esse nullas, & inualidas, nulliusque roboris, vel momenti, nec cuiquam suffragari, & loquuntur per verba futuri temporis, ideo ex resignatione nihil potuerunt acquirere.

Quarto, comprobatur, quia illi confidentiarij, à quibus beneficia habuerunt, vel per collationem, ob dictum crimen, erant priuati collatione, vel per resignationem, & etiam erant priuati ipso iure,
* ob hoc. & communis * est conclusio, priuatum ipso iure non posse resignare, & re
35 signando † nihil transferre, vt latè scripsi de resignat. benef. lib. 3. q. 1. & in odium criminis ad quoscumque transit res, tran
36 sit cum † vitio, Abb. in cap. ex insinuatione, nu. 6. de Simon. & ideo aliàs fuit re-
* solutum in Simonia, in * vna Firmana Parochialium, 10. Decembris 1538. coram Aquen. quod, si resignans habuit pecuniam pro resignatione, quamuis id ignorauerit resignatarius, quod nihilominus
37 Ipse resignatarius † nõ acquirat, nec etiã titulum coloratum, & ideo, si spolietur, non erit restituendus, vt attestatur Sarn. de trien. quæst. 12. col. 5. ex dictis Innoc. in cap. cum vniuersorum, de rerum permut. Rot. decis. 7. de renunc. in antiq. ad quod etiam vide Doct. Innoc. Card. Butr. Abb. & alios, in cap. nisi cum pridẽ, de renunc. Redoan. de Sim. par. 4. c. 12. Rebuff. de pacif. poss. num. 441. vbi quærunt, an habens beneficium per Simoniã commissam ab alio habeat titulum coloratum, & gaudeat reg. de triennalis: &
38 concludunt † affirmatiue. quod ego in confidentiario ignoranter non admitterem, sed tenerem contrarium, cum per dictas Constitutiones, inducendo vt su-
39 pra, sit priuatus † ipso iure. Collect. in cap. in quibus, col. 1. de pœn. Abb. & alij in cap. accepta. de rest. spol. Fel. in cap. 1. col. 13. de constit. & priuatus ipso iure
40 nullum habet † titulum, vt est communis,
* * vt late probaui de resignat. benef. dict. quæst. 1. lib. 3. num. 54. 55. cum sequen.
41 & nõ † restituatur si fuerit spoliatus, Ror. decis. 3. de rest. spol. in nou. Rip. in l. naturaliter, §. nihil commune, nu. 92. ff. de acquir. poss. Mocdan. decis. 15. cum alijs citatis per Menoch. de recup. poss. rem. primo, num. 330. Et huiusmodi actus erit nullus ipso iure, vt colligitur ex præfatis Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. ita
42 collatio, præsentatio, vel resignatio † per Simoniam etiam ignoranter est nulla ipso iure. Abb. in cap. pen. col. 1. de elec. Sarn. de trien. quæst. 12. Couar. reg. peccatum, §. 8. num. 7. 2. par. quãuis Nauar. cons. 60. num. 5. teneat contrariũ ex pluribus argumentis.

Secundus casus, an hi ignorantes ligentur sententia excõmunicationis im-
43 posita per dictas † Constitutiones. Negatiue dicendum erit, ex his, quæ tradit Nauarr. in Man. cap. 27. num. 274. cum seq. & cons. 42. 47. 52. & 54 de sent. ex-
* comm. & dixi supra. nam hoc non habet dubium, & Doct. * communiter concordant, &c. & in Simoniaco hoc expresse tenet Nauarr. cõs. 60. nu. 2. 2. vers. pro contraria, de Simon.

Tertius casus, an recipientes benef. per confidentiam commissam ab alio eis ignorantibus, ligetur alijs pœnis positis
44 in dictis Constitutionibus, scilicet † priuatione obtentorum, & obtinendorum. Et existimo negatiuam opinionem esse
** veriorem, & * * receptiorem, & colligitur ex Nauarr. cons. 65. 66. num. 3. num. 1. & cons. 8. de Simon. Et primo, facit, quia esset contra ius naturale, ac diuinum, vt quis ex delicto cõmisso ab † alio, eo ignorante puniatur obtentis, & obtinendis, vt late probat Nauarr. in c. fraternitas, 12. quæst. 2. Secundo, quia Constitutiones Pontificiæ, quæ obligãt post tempus ibi præfixum, & post promulgationẽ, minime obligant ignorantes, vt defendit Nauar. in Man. cap. 23. num. 44. & diximus supra. Ergo.

Tertio, quia decretum irritans non ligat ignorantes respectu pœnæ impositę in illa lege. Gemin. in cap. si Apostoli-
* ca, col. pen. de præb. in 6. communis * opin. vt per Gabriel. de Clausul. concl. 3. num. 8.

Quarto, comprobatur ex eo, quod statuitur in Simonia reali, quę quantum ad priuationem ipso iure, & priuationẽ ob tentorum,

46 tentorum, & obtinendorum, † à pari procedit cum confidentia. Extrauag. cum detestabile, de Sim. Cassad. decis. 5. de constit. & decis. 1. de Sim. nam simonia-
47 niace † prouisus, seu promotus, eo tamẽ ignorante est inhabilis ad illud beneficium, & suspensus quoad illum ordinem, super quo interuenit Simonia eo ignorante, non autem priuatur obtentis, & obtinendis, neque suspenditur ab alijs ordinibus rite receptis, Innoc. in cap. de Sim. in principio de Sim. & ibi Host. in vers. in alijs autem ordinibus, Io. Andr. in vers. in alijs. Anchar. sub num. 2. Butr. vers. in alijs, Abb. sub num 7. Felin. sub nu. 4. vers. alia autem, idem Abb. in cap. per tuas. el secundo, num. 6. eo. tit. Redoan. in tract. de Simon. par. 4. cap. 16. à nu. 11. vsque ad finem, & communiter * alij omnes idem volunt.

Nec cõtrarium voluit Pius V. in dicta Constitutione, dum considerat confidentiam pro nasciruris, & inhabilibus. nam verba, & mens eo rendunt, vt recipientes pro inhabilibus beneficia in confidentiã priuentur omnibus suis beneficijs, & inhabiles sint ad alia obtinenda, quia dicũtur confidentiarij, non vero quod incapaces sunt, ignorantes dictam confidentiam sint inhabiles ad obtinenda alia beneficia. nam id esset contra iuris diuini, & naturalis rationem, ac contra omnia iura. & cum hic casus euenisset, ita vidi consultum per excellentissimos I. V. D. plurium Ciuitatum Italiæ, & Hispaniæ, vt hoc annumeretur inter alia priuilegia ignorantiæ facti, quæ etiam tribuit
48 † iustam causam restitutionis in integrũ, Bart. in l. 1. §. si quis, ff. de itin. act. priuat. Fulgos. in l. si sic, ff. quemadmodum seru. amittatur. Alex. cons. 169. nu. 10. lib. 2. Loffred. cons. 16. nu. 10. Cuman. cons. 47. num 4. Barbar. cons. 9. num. 3 & 4. lib. 1. Gozad. cons. 56. num. 10. communis vt attestantur Alex. cons. 51. num. 10. lib. 5. & cons. 77. num. 6. lib. 6. Grat. cons. 91. num. 53. lib. 1. Ruin. cons. 26. nu. 19. & 32. lib. 2. Et alia ratio viget in beneficio, super quo cõmissa fuit confidentia, vt illo priuetur, quamuis eo ignorante id factum fuerit, cum vitium sequitur
49 † rem. Abb. in cap. ex insinuatione, n. 6. de Sim. & alia in alijs, in quibus nullum vitium consideratur.

Quartus casus examinandus, an hi recipientes ignoranter beneficia per confidentiam ignoranter commissam ab alio teneatur restituere fructus perceptos ex illis beneficijs? Omissis, quæ possent ad-
50 duci, affirmatiua opinio est verior, † quã in accipiente beneficium per Simoniam commissam ab alio eo ignorãte tenet D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. ad tertium, & alij relati in primo casu huius secundi capitis. & illam deduco, tum ex verbis dictæ Constitutionis Pij V. in §. Sed nec quisquam, ibi, nec non fructibus, intelligendo, vt referatur ad nullitatem actus, quæ nullitas habet locum non obstante huiusmodi ignorantia, tum etiam ex ratione, quia, cum sit priuatus eo beneficio ipso iure, vt supra in dicto primo casu
51 comprobaui, non potest fructus † suos facere, vt per Capuraq. decis. 111. par. 2. late per Tiraq. in l. si vnquam, in verbo reuocatur, nu. 446. C. de reuoc. donat. Nec obstat, quod in Simonia contrarium voluerit Nauarr. cons. 60. nu. 5. vers. tertio, quod auctoritas, de Sim. Nam idem Nauarr. cons. 61. n. 7. eo. tit. videtur recedere ab eo, quod antea scripserit.

Sed dubium est, quid debeant facere huiusmodi recipientes beneficia per confidentiam commissam ab alijs eis ignorantibus, cum habuerint scientiam de hoc. omnes * Doct. volunt, superueniente sciẽ-
52 tia † debere statim dimittere illa beneficia, D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. ad 3. Abb. in cap. pen. in 1. & 2. not. per illum tex. de elect. & in cap. nobis, 1. not. de Iur. patron. Præposit. in cap. quocumque, num. 1. 1. quæst. 5. cum alijs, vt per Sarn. dict. quæst. 12. de trienn. num. 8. vbi refert hanc conclusionem approbasse * Rotam in vna Messaneñ. Cappell. de mense Maij 1566. coram Vortio, Nauar. cons. 11. num. 1. & cons. 15. nu. 6. & cons. 21. num 5. & cons. 60. num. 3. & 61. num. 1. & 65. num. 2. & cons. 73. in tit. de Sim. & * communiter alij omnes id volunt, &
53 regulare est, vt priuari † ipso iure teneantur dimittere beneficium. Abb. in cap. extirpandæ, §. vero, col. 8. vers. ex his, de præben. Ruin. in cons. 4. num. 11. lib. 5. communis opin. teste Alphon. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. 13. num. 61. dixi de resignat. benef. lib. 3. quæst. 1. nu. 58. quod subtiliter potest deduci ex dicta Constitutione Pij V. §. Sed ne quisquam, ibi, intercedente hoc confidentię

vitio

vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes celeri dimissione sibi prospexerint, & c. inspecta enim ratione horum verborũ, colligitur, quod ignorantes post habitam scientiam confidentiæ commissæ in beneficio quod obtinent debent prouidere cum celeri dimissione illius beneficij, ne incipiant ligari illis pœnis, vt in his terminis voluit Nauarr. in Sum. cap. 23. sub num. 100. in fin vers. noto 10. Hinc est, quòd in delictis 54 superueniens scientia sufficit † ad incursum pœnæ, nisi statim delictum illud purgetur. l. sed & si lege, §. de eo autem, ff. de petit. hered. Anchar. in cap. si beneficia, num. 2. vers. 30. 3. not. de præb. in 6. Roman. cons. 329. nu. 5. Salicet. in l. qui contra, sub num. 1. C. de incest. nupt. & in l. 1. C. de fals. monet. Bellam. decis. 555. Crauett. cons. 237. col. pen. & in terminis de Simonia videtur tex. cũ ibi not. in c. ex insinuatione, de Sim. vbi Gl. Abb. num. 7. & alij.

Rursus dubium est, de quo sæpius fui interrogatus, an eum hoc recipiente beneficium per cõfidentiam commissam ab alio eo ignorante possit Episcopus dispen-55 sare? Pro affirmatiua † ponderatur tex. in c. pen. de elect. vbi inquit Gregorius IX. quod reprobata electione propter simoniam commissam electo ignorante, & ratum non habente, Episcopus cum eo super prælatione, ad quã fuerat electus, illa vice non potest dispensare, subdit, quamuis circa eum, qui ignoranter recepit simplex beneficium per Simoniacã prauitatem, post liberam resignationem Episcopi dispensatio toleretur, & ibi Glos. communiter recepta in verbo illa vice Episcopum in tali Simonia non posse dispensare in dignitatibus, posse autem in simplicibus beneficijs. Abb. Ant. de Butr. Zabar. Imol. & alij omnes Card. Alexan. in c. 1. n. 11. 1. q. 5. Innoc. in c. nobis, de Sim. & in facti cõtingentia respondit Nauarr. cons. 61. n. 5. de Simon.

Secundo comprobatur, quia Episco-56 pus potest † in omnibus criminibus dispensare, nisi contrarium reperiretur expressum, & tenuerunt Collect. Tancred. Goffred. Host. Innoc. Io. Andreas, & Io. de Lignano in cap. at si clerici, §. de adulterijs, & ibi refert Abb. num. 4. de iudic. Archid. in cap. licet canon, de elect. lib. 6. ** & est ** magis communis opinio, vt attestatur Glos. in dicto §. de adulterijs, & in 57 c. minor, dist. 50. cum larissima sit † potestas Episcoporum, c. 1. de off. ord. lib. 6.

Sed mihi contraria sententia probatur, vt tali casu Episcopus non possit dispensare, & moueor ex eo, quod Pius V. circa huiusmodi causas tollit iurisdictionem Ordinarijs, vt dicam suo loco, & imponit pœnam ipso iure, ac sibi reseruauit absolutionem ab excommunicatione, ex 58 ipso expresse colligitur, Episcopum † nõ posse amplius se intromittere, vt colligitur ex dictis per Io. Andr. in cap. 1. de sup. pl. præl. negl. & ibi Gemin. in 4. col. Card. in clem. 2. de vita & honestat. cleric. & * communis est conclusio, vt Episcopus 59 non possit dispensare, † vbi Canon imponit pœnam ipso iure. Archid. in cap. licet canon, de elect. lib. 6. Sequitur Felin. in dict. cap. at si clerici, §. de adulterijs, 60 num. 4. de iudic. vbi dicit, † quod, sicut Episcopus nõ potest dispensare post sententiam à se latam super pœna, cap. idoneo, 2. quæst. 7. l. diui fratres, ff. de pœn. Ita fortiori ratione, cum lex imponit pœnam ipso iure, quia tunc trahit secũ exe-61 cutionem, vt non admittatur † purgatio Canonica, etiam vbi alias admitteretur, Gloss. in Clem. ne in agro, §. primo, in verbo ipso facto, de stat. monach. quam allegat Bal. in auth. habita, C. ne fil. pro patr. ex quo argumento potest tolli, quod in contrarium allegabatur, d. cap. pen. de elect. lib. 6.

Non obstat secundũ, quia multi Doct. dant regulam negatiuam, vt Episcopus 62 non possit dispensare, nisi † in casibus a iure expressis, vt per Abb. d. §. de adulterijs, num. 4. & ibi late hanc opinionem comprobaui, & esto, quod id sit verum, non habebit locum in casu nostro, cum videatur Pius V. eis tollere hanc potestatem per dictam Constitutionem.

Quæro, iuxta terminos quæstionis præcedentis, Pater commisit confidentiam, vt beneficium asseruaretur pro filio tunc minori, vel alias deretur filio eidem, an sequuta postea renunciatione in fauorem ipsius filij effecti maioris, facta ab eo, qui recepit, vt asseruaret, præsumatur scientia ipsius filij ad effectum, vt possit puniri in foro exteriori, vt confidentiarius verus, & priuari etiam obtentis, & declarari inhabilis ad obtinenda alia, vel ignorantia, vt priuetur dumtaxat eo beneficio,

cio, ſuper quo commiſſa fuit huiuſmodi confidentia.

Quod præſumatur ſcientia, primo facit, quia ſcientia † probatur coniecturis, Abbas conſ. 81. in fin. lib. 1. Bal. cõſ. 392. num. 1. lib. 1. Alex. conſ. 187. num. 3. lib. 2. Corn. conſ. 85. num. 12. lib. 3. Riminal. ſen. conſ. 461. num. 5. lib. 3. Card. Pariſ. conſ. 91. num. 47. vol. 2. & conſ. 57. n. 15. cum ſeq. vol. 4. Crauet. conſ. 193. num. 6. Natt. conſ. 231. num. 1. & 2. lib. 1. Pancirol. conſ. 130. num. 9. Butr. deciſ. 121. lib. 2. Borg. deciſ. 36. num. 27. communis opinio teſte Soc. iun. conſ. 116. nu. 42. vol. 1. & hic plures extant coniecturæ, ex quibus colligitur huiuſmodi ſciẽtia filij, prima coniunctio maxima ſanguinis omnes alias ſuperans † inter patrem, & filium, cap. contradicimus, §. auctoritate, 35. q. 3. Gloſſ. in cap. ſuper eo, el ſecundo, de teſtibus. Tiraq in tract. de iure primogen. q. 40. num. 29. & communiter * eſt receptum ratione ſanguinis pręſumi ſciẽtiã. l. octaui, C. vnde cognati, l. ſi vicinis, C. de nupt. l. conſenſu, §. ſupra plagijs, C. de repud. Anchar. conſ. 170. colum. vlt. Bal. conſ. 295. col. 1. lib. 2. Crauett. conſ. 26. num. 3. Corn. conſ. 85. num. 12. lib. 3.

Secunda cohabitatio patris & filij, in eadem domo; ex qua cohabitatione omnes volunt † præſumendam ſcientiã. Bal. in l. quicumque, num. 2. ff. locat. & conſ. 392. col. 2. lib. 1. Abb. conſ. 19. lib. 2. Aret. conſ. 290. col. 4. Anchar. d. conſ. 170. col. vlt. Bellam. conſ. 46. nu. 17. late Decian. conſ. 10. num. 85. 86. cum ſequen. lib. 1. & conſ. 24. nu. 46. eo. lib. 1. latiſſime Boccius conſ. 47. nu. 24. cum ſeq. Ruin. conſ. 50. num. 17. lib. 1. Roland. à Vall. conſ. 52. num. 13. lib. 1. & conſ. 90. nu. 25. lib. 2. nam ſi † vicinus præſumitur ſcire facta vicini, Alex. conſ. 23. col. 2. lib. 5. Soc. ſen. reg. 220. fall. 6. Crauett. de antiq. temp. par. 4. §. materia, num. 62. & conſ. 148. num. 5. & * communiter alij omnes; ergo eo magis cohabitantes, qui cum præſumantur habere notitiam facti, præſumuntur etiam habere † ſciẽtiam ipſius rei, & qualitatum. Iaſ. in l. qui Romę, §. duo fratres, num. 108. ff. de verb. oblig. Ruin. conſ. 14. num. 6. lib. 3. Pariſ. conſ. 52. num. 21. vol. 4. Coraſ. in l. admonendi, num. 100. ff. de iureiuran. & ſcientia † vnius partis negotij arguit ſciẽtiam totius. l. non eſt ferendus, vbi Bart. ff. de transact. Abb. conſ. 18. nu. 3. Soc. ſen. reg. 176. Sfort. Odd. de reſtit. in integr. q. 8. num. 70. Tertia ex eo, quod communiter accidit. nam, quod facit Pater, ſolet † communicare filio. Soc. ſen. conſ. 31. incip. proſequendo, in 4. colum. verſ. vnde quamuis pater, vol. 1. Barbat. conſ. 1. col. 1. lib. 2. cum alijs, vt per Felin. in c. 1. col. 2. de Magiſt. Alciat. in l. in ſuis, n. 10. ff. de lib. & poſt. nam in ſimili, ab eo, quod poteſt * communiter fieri, præſumitur ſcientia ſcripturæ, † probato quod fuerit penes illum. l. non eſt ferendus, ff. de tranſact. Dec. conſ. 328. col. 3. Card. Pariſ. conſ. 100. nu. 87. volum. 1. Crauet. conſ. 193. num. 7. Quarta, & vltima erit coniectura, quia, ſi filius præſumitur ſcire negotia patris, & in particulare teſtamentum paternum, præſuppoſito quod fuerit domi, tempore quo fuit † conditũ, Bal. conſ. 392. num. 5. lib. 1. & conſ. 296. lib. 2. Abb. conſ. 19. col. 2. lib. 2. Paul. de Caſtr. conſ. 94. col. 2. lib. 2. Aret. conſ. 15. ad fin. ita & eius rei, quæ tendit ad eius vtilitatem, vt videntur fere dicere in propoſito noſtro, Roman. conſ. 290. Soc. ſen. conſ. 264. num. 9. lib. 2. Dec. conſ. 136. n. 12. Roland. à Vall. cõſ. 52. lib. 1. Maſcard. de probat. concluſ. 1293. num. 18. & hæ coniecturæ videntur magis concludere, quam ſi hoc conſtaret per teſtes ſingulares, qui id † probarent. Butr. deciſ. 121. lib. 2. & plus quam ſi conſtaret per famã, quæ etiam ſufficeret, cap. vlt. diſt. 16. Iaſ. in l. is poteſt, num. 73. ff. de acquit. poſſeſ. Alex. conſ. 177. num. 8. lib. 2. Pariſ. conſ. 72. num. 26. volum. 2. Cephal. conſ. 314. num. 28. lib. 3. & * omnes alij.

His tamen non obſtantibus, contrariam opinionem in facti contingentia firmaui, vt non † præſumatur ſcientia filij in confidentia commiſſa per patrem.

Primo ex regula vulgari, & communi, * vt ignorãtia ſemper pręſumi debeat, donec † contrarium non probatur. l. ſi tutor petitus, vbi Not. Bal. C. de peric. tut. c. præſumitur, de reg. iur. in 6. l. verius, & ibi Gloſ. ff. de probat. Bart. in l. is poteſt, num. 18. ff. de acquir. hered. Roman. conſ. 54. poſt num. 3. Soc. ſen. reg. 175. Pariſ. conſ. 65. in fi. vol. 3. Rot. deciſ. 6. de iure patr. in nouiſ. Bellamer. deciſ. 562. eoque maxime in caſu quæſtionis noſtræ, vt delictum † excludatur, arg. l. merito, ff. pro ſoc. late Marſil. cõſ. 2. col. 1.

Crauett.

Crauet. conſ. 18. col. vlt. Alciat. de præſumpt. 3. reg. præſumpt. prima, cum quiſque † præſumatur bonus. c. vnico, de ſcru tin. in ordin. fac. Barbat. conſ. 77. in prin. lib. 4. Socin. ſen. conſil. 82. in princ. lib. 2. Et ideo regulare eſt, vt factum, quod poteſt trahi ad bonum, † & malum, ad illi citum, & licitum, trahatur, & interpretetur bonum, & licitum. Alex. conſ. 125. col. 4. in fine lib. 4. Soc. iun. conſ. 83. col. 1. lib. 2. Io. Andr. in c. nauiganti, de vſur. * communis opinio, vt late per Gabriell. de malef. concluſ. 2. col. 1. & ſeq. Cephal. conſ. 75. nu. 7. lib. 1. & hoc in materia ſimoniæ ſcribit Ferret. conſ. 375. lib. 2. & in materia confidentiæ Caputaq. deciſ. 202. num. 5. par. 1. qua propter debemus præſumere pro non delicto, quod ſcilicet ignorauerit.

76 77 *

Secundo, quia non ſufficit præſumpta ſcientia (de qua in quęſtione noſtra) cum agitur de † pœna inferenda. Rot. deciſ. 21. de dol. & contum. in antiq. Felin. in c. quoniam frequenter §. porro, col. antepen. vt lit. non conteſt. Ruin. conſ. 66. nu. 18. lib. 3. Ripa reſpon. 17. nu. 6. vſque ad fin. tit. de reſcr. Sarn. de ann. q. 48. in fine. Creſcent. deciſ. 193. in manuſcriptis. Cephal. conſ. 720. nu. 17. lib. 5. Caſſad. deciſ. 2. nu. 4. de pœn. & commu niter * alij Doct. Ergo cum Conſtitutiones Pij iiij. & Pij v. imponant pœnas grauiſſimas, concludendum eſt, huiuſmodi ſcientiam non ſuffragari ad prædictum effectum.

78 *

79 Tertio, quia neque ſufficit ſcientia † præſumpta, cum agitur de alterius præiudicio, & poſt alios late deducit Simon de Præt. conſ. 199. nu. 36. Ber. conſ. 68. nu. 86. lib. 1. Bald. in c. cum contingat, nu. 6. de reſcr. Butr. deciſ. 149. lib. 1. Pariſ. conſ. 23. nu. 24. vol. 1. Crauet. conſ. 193. nu. 8. Caſſad. deciſ. 2. nu. 4. de pœn. Butr. deciſ. 6. de publ. in manuſcriptis. Moedan. deciſ. 160. & 196. etiam in manuſcriptis.

80 Ideo ſcribit Natt. conſ. 162. num. 4. in fin. quod conſanguineus, & vicinus non præſumitur ſcire facta † conſanguinei, & vicini in præiudicialibus, ſcilicet in ſucceſſionibus in ius alterius, nam tunc ceſſat, quod dicit Bal. per illum tex. in l. de tutela. C. de in integr. reſtit. Balb. de præſcript. par. 4. q. 29. num. 8. Beninten. deciſ. 69. nu. 5. & deciſ. 21. num. 7. At hic agitur de magno præiudicio alterius. Ergo.

81 Quarto, quia neque habet locum præſumpta ſcientia in actibus, qui ſolent fieri clam † Abb. conſil. 25. numero 15. ſicuti neque in actibus momentaneis. Caſtr. in l. prima. numero 21. ff. ſi cert. petat. neque in actibus factis tempore, quo † quis erat infans. Cephal. conſil. 720. num. 4.

82

Ex quibus patet reſponſum ad allegata in contrarium.

Quinto, ex dicto Nauarr. conſil. 65. num. 3. verſi. 4. de ſimon. vbi negat ſcientiam filij in hac materia ſimoniæ ex facto patris, ſcilicet ſolutione cuiuſdam tritici. nec obſtat conſtitutio Pij V. cũ, non probata ſcientia, ſimus extra caſum dictæ conſtitutionis.

83 Et eo magis procederet hæc concluſio, ſi conſtaret de bona fama, & vita filij, & ſi probarentur aliquæ aliæ circumſtantiæ. Et actor admittitur ad probandum huiuſmodi ſcientiam, quæ, cum hic tractetur de inferenda † pœna, eſſet probanda plene. Cephal. d. conſil. 720. col. 2. cum omnibus qualitatibus, gloſſ. in c. concertatione de appellationibus in 6. Alex. conſ. 114. num. 4. lib. 1. Aret. conſil. 68. num. 2. in fin. Bald. conſ. 411 num. 5. lib. 1. Ruin. conſil. 1. per totum. & præcipue in 4. lib. 5. Natt. conſil. 456. num. 18. lib. 2.

Inficiari tamẽ minime poteſt, ex hoc filium eſſe valde indiciatum. In foro conſcientiæ autem inſpicienda veritas, ad effectum, vt excuſetur, vel ne, & pariter ad effectum excommunicationis.

Vigeſimæ ſecundæ Quæſtionis Summarium.

1 *Mediator ſimoniæ eſt ſimoniacus.*
2 *Mediator delicti dicitur delictum committere.*
3 *Statutum de committente delictum comprehendit mediatorem.*
4 *Mediator in contractibus vſurarijs tenetur ad restitutionem.*
5 *Agentes, & conſentientes pari pœna puniuntur.*
6 *Mediatores pœna infamiæ notantur.*
7 *Mediator confidentiæ incidit in excommunicationem.*

 8 *Media-*

8 Mediator, ad hoc, vt quis dicatur, non requiritur munus.
9 Mediator confidentiæ committit confidentiam.
10 Mediator confidentiæ non priuatur obtentis, & obtinendis.
11 Pœna habet locum in casibus expressis.
12 Pœna imposita contra facientem non comprehendit consentientem.
13 Pœna contra dantem licentiam malefaciendi non extenditur ad vtentem illam.
14 Pœna contra contrahentem non comprehendit consulentem.
15 Dans intercessori, vt procuret sibi beneficium, quomodo puniatur.
16 Excommunicantur dantes aliquid pro gratia.
17 Auaritia est prohibita omni lege.

QVAESTIO VIGESIMASECVNDA.

ARGVMENTVM.

QVa pœna puniatur Mediator simoniç, & confidentiæ.

VIgesimosecundo, Quæro, an Mediator confidentiæ includatur sub pœnis appositis per Pium Quartum, & Pium Quintum in eorum Constitutionibus contra Confidentiarios? Duo capita censeo esse constituenda. Quorum primum erit circa excommunicationem. Secundum circa inhabilitatem in beneficijs obtentis, & obtinendis. Quo ad primum omissis superfluis, conclusiue procedendo, concludo, mediatorem confidentiæ incidere in excommunicationem, idque ex eo, quia mediatores simoniæ sunt † simoniaci, & in excommunicationem incurrũt. c. si quis Episcopus, 1. q. 1. vbi imponit pœnam aduersus Episcopos ordinantes per pecuniã, subdit, si quis vero mediator tã turpibus, & nefandis datis, vel acceptis extiterit, & ipse siquidẽ Clericus fuerit, proprio gradu decidat, si vero laicus, aut monachus anathematizetur. & ibi gl. & alij c. vlt. 1. q. 3. extrauag. 2. Pauli 2. incip. Cum detestabile, in tit. de sim. in extra. commu. in §. statuentes præterea, quod vniuersi, & singuli etiam præmissis dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint, aut quod illa fiat, mediatores extiterint, seu procurauerint, sententiam excommunicationis incurrant, a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolui, præterquam in mortis articulo constituti. Et hoc expresse volunt Io. Carafa de simon. nu. 96. Redoan. de sim. p. 4. c. 10. num. 37. cum seq. Nauarr. in Man. c. 23. sub num. 106. vers. ad quintum. Idem Nauarr. cons. 59. tit. de sim. Et ratio est, quia mediator criminis dicitur ipsum delictum † committere. c. mediatores, & ibi Geminian. Franc. & alij in principio de testibus, lib. 6. inducẽtes ad statutum de committente delictum, vt † includatur mediator, ad not. in cap. 1. de off. deleg. cap. sicut dignum, de homic. c. nuper, & c. quantæ præsumptionis, de sent. excom. Beneuen. in trac. de proxenetis, p. 3. nu. 36. & ideo proxeneta, seu mediator in contractibus vsurarijs potest dici vsurarius, & mortaliter peccat, † ac in subsidium tenetur ad restitutionem, Gl. in l. sciente, ff. de parricid. Bar. in l. 1. §. incidit. ff. ad Turpil. Franc. d. c. mediatores, sub nu. 2. in princ. col. 2. D. Antonin. in Sum. p. 2. tit. de vsur. num. 15. & seq. & par. 3. cap. 6. num. 8. Caiet. in Summa verbo vsura mentalis, Roman. sing. 385. Marsil. sing. 181. Ioan. Bapt. Lup. de vsur. in comment. 3. in primo not. nu. 26. & tritum est, † vt agentes, & consentientes pari pœna puniantur. cap. notum, 2. q. 1. cap. facientes, dist. 86. cap. 1. de off. deleg. vbi glos. in verbo pari, Dec. & communiter * alij omnes. Hinc isti mediatores pœna † infamiæ notãtur, c. si quis prębendas, prima q. 3. vbi glos. dicit, huiusmodi pœnam esse perpetuam, & glos. in c. si quis Episcopus, verbo mediator, 1. q. 1. & ob id non recipiuntur ad testimonium. c. veniens, de testib. cap. primo eod. tit. lib. 6. vbi excipiuntur casus. Redoan. in eod. tract. de simon. par. 2. cap. 26. num. 21. Qua ergo ratione mediatores simoniæ incidunt in excommunicationem, eadem etiam mediatores confidentiæ debent incidere † in huiusmodi excommunicationẽ, arg. l. illud. ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et notandum est, quod, ad hoc, vt quis dicatur mediator † simoniæ, seu confidentiæ, non requiritur, quod ipse ob eam aliquid percipiat, sed satis est, vt mediator fuerit, vt illa fiat, vt expresse probatur in d. extrauag. 2. de sim. & in specie tradit Nauarr. cons. 59. vers. respondetur 1. tit. de sim. Ex quibus deducitur concl.

fatis aperta, quod mediator confidentiæ † committit confidentiam, & hoc in indiuiduo affirmant Maiol. de Irregular. lib.5.cap. 45. verf. fupradictis omnibus, Mafcard. de probat concl.1306. num.32. & incidit in excommunicationem, vt fupra ex pluribus oftendi.

Quo ad fecundum, circa inhabilitatem in beneficijs obtentis, & obtinendis, † crederem, mediatorem confidentiæ, non affici hac pœna. quod videtur fentire Nauar. conf. 59. verf. tertio. tit. de Sim. dum refpondit, mediatorem fimoniæ non incidere in aliam pœnam inflictam contra fimoniacos, quam excommunicationis, & expreffius in verf. quarto fine, dum dicit, non indigere difpenfatione circa obtenta, & obtinenda. Et ratio eft, quia huiufmodi pœnæ proprie funt inflictæ aduerfus vere confidentiarios, dantes, aut recipientes beneficia in confidentiam, quales non videntur proprie confentientes tantum, & confulentes, & fic mediatores. Gloff.* fingularis, in clement. prima. de confang. & affinit. & regulare eft, vt pœna habeat locum in cafibus tantum expreffis † leg. pen. ff. de pœnit. cap. pœnæ, de pœnit. dift. prima. & non debet extendi de vno cafu ad alium. Glof. in clem. prima de fepult. & impofita contra † facientem, non comprehendit confentientem, & auxilium dantem. Caiet. in Sum. in verbo, excommunicatio. Tabien. in eod. verbo in 5. cafu. Hinc pœna † contra dantem licentiam malefaciendi, non extenditur ad vtentem illa. cap. quicunque, de fent. excomm. lib. 6. & contra contrahentes non comprehendit † confulentes. clem. prima. de cõfang. & aff. & lata in fepelientes excõmunicatum non comprehendit confulentes. clem. prima de fepult. & ideo in cap. felicis, de pœn. lib.6. in clem. fi quis fuadente, de pœn. & in l. fi quis id, quod, ff. de iur. om. Iud. Et in multis capitulis Bullæ in Cæna Domini exprimuntur confulentes mandantes, vt per Nauarr. in Manual. cap. 27. num. fi cum fequent. & fic fecundum propriam fignificationem verborum prædictæ Conftitutionis Pij iiij. & Pij V. non loquuntur quo ad huiufmodi pœnas de mediatoribus, ideo hac pœna non debent affici, & hac ratione refpondit Nauarr. d. conf. 59. verf. 4. in fin. de Simon. mediatorem Simoniæ non teneri pœnis appofitis per Pium V. in Conftitutione 5. incip. Cum primum, anno primo, in §. & vt Simoniace, quia attenta propria fignificatione verborum loquitur de Simoniacis.

Hanc autem conclufionem limitarem non procedere, quoties mediator confidentiæ de fructibus beneficij aliquid perceperit. namque hic cafus fatis expreffus eft in d. Conftitutione, Pij V. in §. Denique fi quis pro conceffione alicui facta, quacunque auctoritate de beneficio Ecclefiaftico per fe, vel alium, feu alios interceflerit, vel alias in negotio conceffionis fefe immifcuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus poffefforis, ac etiam fimplicis donationis titulo perceperit, feu de illo poftmodum ad voluntatem intercefforis fuerit difpofitum quandocunque. Verba enim funt aperta, & clare probant hanc limitationem. & in his terminis loquuntur Maiol. & Mafcard. locis citatis. Et ratio eft, quia tali cafu non folum eft mediator, fed etiam dicitur principaliter facere, & committere delictum confidentiæ, ideo teneri ad reftitutionem, refpondit Nauarr. confil. 30. num. 4. de Simon. Et non folum mediator Simoniæ comittit eam, & excommunicatur, fed etiam dans mediatori, feu intercefsori, vt procuret fibi collationem beneficij. Innoc. in cap. tuam, de ætat. & qualit. quæ ibi Anton. de Butt. Abb. & Bellam. fequuntur idem Innoc. in cap. tanta, de Simon. & ibi Felin. & communiter* allj dicentes, quod paria funt dare collatori, & dare tertio, vt moueat collatorem ad conferendum, nifi daretur illi quod deceret pro labore, quem fufcipit in femel, vel frequenter adeundo collatorem, & redeundo ab eo, vel in compenfationem alicuius intereffe confiderabilis damni, vel lucri ceffantis ipfius mediatoris, vel nifi daret principaliter ad ineundam amicitiam, fecundario vero, vt poftea per illa moueretur ad monendum collatorem, vt conferat ei, vt nota-

 bili-

biliter scribit Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 106. vers. Ad quintum, vbi excusat dantes munera familiari Papæ, principaliter ad ineundam amicitiam cum illo, & secundario vt imperret ei à Papa aliquod beneficium, cum se occasio obtulerit. Et ideo in pœnam excommunicarionis, ac priuationis omnium beneficiorum, † & officiorum, ac infamiæ incurrunt dantes, vel promittentes Curialibus pro graria, vel iustitia obtinentes, vt statuit Bonifacius VIII. in cap. 1. de sent. excom. quam Extrauagantem innouauit fel. rec. Gregorius XIII. per suam Constitutionem 28. incip. Ab ipso Ponrificarus, ann. 3. & fuit necessarium hoc facere, quia Clemens V. reuocauit dictam Extrauaganrem Bonif. Palud. in 4. dist. 18. quæst. 3. colum. penul. Angel. verbo Excommunicatio 5. cas. 25. Siluest. verbo Excommunicatio 7. cas. 46. Caiet. cas. 81. Et fundatur optima ratione, vt tollarur † auaritia prohibita omni lege, D. Paul. 2. ad Timoth. relatus in cap. quia radix, de pœnit. dist. 2. & in §. 1. auth. vt judic. sine quoque suffr. coll. 6. & ne iustitia vendatur, quod est etiam prohibitū lege diuina, iuxta illud Matthæi 10. Gratis accepistis, & gratis date, relatum in cap. gratia, 1. quæst. 1. & habetur in cap. qui studet, cap. reperiuntur, cap. sunt nonnulli, ead. caus. & quæst. B. August. in cap. vendentis, 1. quæst. 3. cap. non solum, ead. caus. & 9. cap. qui recte, & cap. non licet, 11. quæst. 3. & casus omnes, & singulos dictæ Exrrauagantis habes in vnum collectos per Nauarr. in comment. ipsius in octauo notabili, & in sequentibus notabilibus declarant omnia exactissime, qui in 17. not. in X. illarione, nu. 35. vers. pro contraria tenet dationem & receptionem Xeniorum, & munerum, quæ circa Festum Naralis Domini danrur in Curia Officialibus, non comprehendi in prædicta Constitutione, quia ab antiquo tempore sunt licitæ, & huiusmodi consuerudo non est contraria iuri narurali, vel diuino.

Vigesimatertiæ Quæstionis Summarium.

1 *PEnsio an sit beneficium. & num. 19.*
2 *Pensio succedit loco beneficij.*
3 *De Pensione facienda est mentio.*
4 *Pensio dicitur res Ecclesiastica.*
5 *Pensio extinguitur de consensu Papæ.*
6 *Pensio pendet à beneficio.*
7 *De pensione soluitur decima Papalis.*
8 *De pensione soluitur charitatiuum.*
9 *De pensione soluitur annata.*
10 *Illegitimus non est capax beneficij.*
11 *Illegitimus non potest habere pensionem.*
12 *Facta professione vacant beneficia.*
13 *Latissima interpretatio, vbi agitur de tollenda fraude.*
14 *Transferentes pensiones sub confidentia non includuntur in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v.*
15 *Dispositio non competit, vbi verba non conueniunt.*
16 *Constitutio odiosa restringitur.*
17 *Pœna in casibus expressis.*
18 *Ex rubrica, colligitur intentio.*
20 *Regula de infirmis, non comprehendit transferentes pensiones.*
21 *Pensionarius non tenetur ad residentiam.*
22 *Pensionarius non tenetur ad officium magnum.*
23 *Pensio non facit incompatibilitatem.*
24 *Pensio an sit quid temporale.*
25 *Pensio potest laico assignare.*
26 *Pensio non potest resignari.*
27 *Pensio morte pensionarij non vacat.*
28 *Translatio pensionis, est profana.*
29 *Potest dari pecunia pro redimenda pensione.*
30 *Pensio pensionis non inducit excommunicationem.*
31 *Redimens pensionem absque Papa non excommunicatur.*
32 *Ex diuersis non infertur.*
33 *Beneficium est spirituale.*
34 *Dispositio in actum mixtum non applicatur simplici.*
35 *Accessorium sequitur naturam principalis.*
36 *Illegitimus non est capax feudi.*
37 *Professus habetur pro mortuo quoad mundum.*
38 *Contrahens matrimonium desinit esse clericus.*
39 *Ex facto oritur ius.*
40 *Exemplis non est iudicandum.*
41 *Iudex debet inniti rationibus.*
42 *Iudex debet iudicare secundum leges.*
43 *Percipiens pensionem post translationem, non est simoniacus.*
44 *Simoniacus in ordine beneficij est excommunicatus.*
45 *Emens iuspatronatus, non est excommunicatus.*
46 *Emens præsentationem, est excommunicatus.*
47 *Pactum contra legem, illicitum.*
48 *Non peccat, qui consulit peritos.*
49 *Transferens cum pacto exigendi pensionem, nulliter facit.*

QVAE-

VIGESIMATERTIA QVAESTIO

ARGVMENTVM.

Constitutiones Pij iiij. & Pij V. num comprehendant transferentes pensionem in Confidentiam.

Vigesimotertio, Quæro, an transferentes pensiones per confidētiam comprehendantur in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. editis super Confidentijs, vt illis pœnis ligentur.

Pro affirmatiua primo facit, quia pen- 1 sio † est beneficium, vt firmauit Andr. Barbat. in cap. ad audientiam. 2. de rescript. ex illo tex. & ex ratione, quia suc- 2 cedit loco † beneficij. Gig. de pens. quęst. 3 56. & ideo, sicuti de beneficio † facienda est mentio in impetratione, ita de pensione. Bar. in cap. super literis, num. 72. de rescr. & * communiter Doct. Ergo, quēadmodum cōmittentes confidentiam super beneficijs tenētur illis pœnis, de quibus in dictis Constitutionibus, ita & committentes confidentiam super pensionibus.

Secundo, quia in dictis Constitutionibus decernitur esse nullas pensiones, accessus, & regressus, quæ imponuntur super beneficijs, quæ resignantur, vel conferuntur per confidentiam beneficialem damnatam. ex quibus verbis clare colligitur, fieri mentionem de pensione, etsi illæ sunt nullæ, ergo & aliæ translatæ per confidentiam. nam non solum eadem viget ratio, sed maior, arg. auth. multo magis. C. de sacrosanct. Eccles.

Tertio, comprobatur, quia causa pen- 4 sionis dicitur res † Ecclesiastica, & ideo non potest coram Iudice sæculari agitati. Gig. de pens. quæst. 99. num. 3. neque 5 potest extingui † anticipatis solutionibus, nisi cum consensu Papæ, Gam. de auth. Leg. à lat. tit. de pens. num. 633. Gig. de pens. quæst. 87. Nauarr. in Man. c. 23. num. 3. & cons. 63. num. 1. tit. de Sim. & * communiter * Doct. Cum ergo habeat in se quid spirituale, sequitur, quod rationes consideratæ per dictas Constitutiones habent locum in transactione pensionis, vt obuietur fraudibus.

6 Quarto, quia pensio † pendet à beneficio. Card. in clem. 1. §. eadem, de suppl. prælat. neglig. Caccial. de pens. q. 2. Gig. de pens. quæst. 1. nu. 9. qua ratione idem iudicium fit de ea. ideo, sicuti de benefi- 7 cio tollitur decima Papalis, ita de † pensione. Bellencin. tract. de charit. subsid. quæst. 75. Caccialup. de pens. quæst. 17. Gig. eo. tract. quæst. 59. &, sicuti de bene- 8 ficio soluitur charitatiuum, ita † de pensione, Bellencin. d. tract. quæst. 37. Gig. de pens. quæst. 38. per totam, & sicuti de beneficio excedente summam 24. duc. 9 soluitur annata, ita de pensione † exce- dente 24. Gig. de pens. quæst. 26. & est no- 10 tissimum in Curia. & sicut illegitime † natus non est capax beneficij Ecclesiastici sine dispensatione, cap. literas, de fil. 11 presb. cap. 1. eo. tit. lib. 6. ita pariter † sine dispensatione non erit capax pēsionis. Gig. de pens. quæst. 16. & sicuti bene- 12 ficia ingressi religionem vacant † sequuta professione, ita & pensiones, communis, * vt per Gig. de pens. quæst. 57. & per contractum matrimonij, idem Gig. quæst. 54.

Quinto, quia, vbi agitur de obuiando fraudibus, & coercendis illicitis, latissi- 13 ma fit † interpretatio. Caputaqu. decis. 211. lib. 1. in manuscriptis. & secundū hāc opinionem bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus, iudex confidentiarum, mihi retulit iudicasse Pium V. die 17. Aprilis 1570.

His tamen non obstantibus, contraria opinio mihi probatur, vt transferentes 14 pensiones † per confidentiam non comprehendātur sub dictis Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. secundum quam sententiam consuluit bis egregius Doctor Nauarr. cons. 2. num. 6. vers. an autē, de const. & cons. 16. de Simon. & cons. 46. de præb. num. 1. vers. tertio, refert defendisse, vt hic casus non comprehēdatur, &c. & ab hac opinione existimo non esse recedendum in iudicando, & consulendo, * illam firmauit Rot. * die 5. Iunij 1591. in vna Brixiens. prętensæ confidentię coram R. P. D. Pegna Auditore Rotæ integerrimo. & hanc etiam opinionem ego tenui, de resign. benef. lib. 6. quæst. 4. nu. 53. & probatur primo, quia, vbi verba non conueniunt, neque conuenit † dispositio, l. 4. §. quoties, ff. de damn. infect. & ibi Bart. hoc notauit. cap. indemnitatibus, §. pen. de elect. lib. 6. ad not. in l. quicumque, C. de seru. fug. sed verba di

dictarum Constitutionum non conueniunt transferentibus pensiones per confidentias, cum nullum verbum ibi ponatur de translatione pensionis. Ergo,&c.

16 Secundo, Constitutio † odiosa non extenditur, sed potius restringitur. cap. odia. & ibi late Din. de reg. iur. lib. 6. Bar. Rom. & alij in l. si vero, §. de viro, ff. sol. matrim. Idem Bart. & alij in l. si constāte, in quæst. 9. princ. ff. solut. matrim. Card. Paris. cons. 16. num. 17. volum. 3. sed huiusmodi Constitutiones super confidentijs sunt odiosæ, vt late conclusum est supra, ideo erunt restringendæ in casibus, in quibus loquuntur expresse. regulare enim est, vt pœnæ non imponantur nisi

17 in casibus à iure † expressis. cap. is qui, de sent. excom. lib. 6. l. & si quis, §. diuus, ff. de religios. Card. Paris. in rub. ff. sol. matrim. num. 21.

Tertio, probatur ex rubricis dictarū Constitutionum, ex quibus arguitur in-

18 tentio † statuentium, not. in l. 1. ff. si cert. pet. nam rubr. Constitutionis Pij iiij. est cōcepta contra quoscumque, Ecclesias, & beneficia Ecclesiastica quæcumque in confidentiam retinentes, seu recipiētes, altera Pij V. est concepta de confidentijs

19 beneficialibus. sed † pensio ex communi, * & recepta Doctorum sententia non est beneficium. Abb. in d. c. ad audientiam. 2. de rescript. vbi Fel. & alij omnes, Staphil. de grat. expect. verb. forma noua, num. 12. Sarn. in eo. tract. verbo gratias, num. 92. de communi Alf. Hoieda de incompat. benef. in præf. num. 3. & par. 2. cap. 7. num. 4. dixi lib. 2. de resign. benef.

20 quæst. 15. num. 1. & ob id reg. † de infirmis non comprehendit transferentes pēsiones in articulo mortis, vt fuit decisum in * Rot. teste Sarn. de inf resign. quæst. 16. col. 2. Gammar. de auctorit. Leg. à lat. tit. de pens. num. 644. ob hanc etiam

21 causam † pensionarius non tenetur ad aliquam residentiam. Archid. in c. quamuis, el primo, num. 2. de præb. lib. 6. Card. in cap. vlt. quæst. 11. de Cler. non resid. Gig. de pens. quæst. 31. num. 4. & alij omnes, * vt dixi lib. 2. dict. quæst. 15. nu. 16.

22 neque ad officium † magnum. Domin. Sot. lib. 10. de iust. & iur. q. 5. art. 3. hinc pensio nō facit incompatibilitatem cum

23 alio † beneficio curato, vel requirente residentiam. Imol. in clem. Gratiæ, nu. 10. de rescr. Gig. de pens. quæst. 42. & communiter alij, vt per Hoiedam de incomp. benef. par. 2. c. 7. in princ.

Quarto, quia non solum in rubro, vt dictum est, sed etiam in nigro dictarum Cōstitutionum semper fit mentio de beneficijs, & elicitur factas fuisse ad tollendam corruptelam fiduciariæ, siue confidentiariæ mancipationis beneficiorū, ideo non debent cōprehendere transferentes pensiones, cum verba non conueniant, quia pensio non est beneficium, vt supra dictum est.

Quinto, quia videntur cessare rationes dictarum Constitutionum, cum pensio non semper sit quid spirituale, nec spi-

24 ritualitati annexum, immo † quid temporale. Gig. de pens. quæst. 7. nu. 2. & q. 16.

25 & quæst. 21. & ideo potest laico † assignari. Card. in clem. 2. quæst. 9. de offic. ord. Redoan. de spol. cap. Ecclesiastico, q. 8. §. ad maiorem, num. 26. Rebuff. de pacif. possess. num. 151. Card. Palæott. in tract. de Not. & spur. cap. 58. nu. 4. Caccialup. de pens. q. 12. n. 2. & communiter * Doct.

26 vt dixi lib. 2. dict. quæst. 15. & ideo † pensio non potest resignari, neque permutari cum alio beneficio, vt dixi d. quæst. 15. lib. 2. in princ. Card. Imol. & alij in clem. vnica, §. eadem, de suppl. præl. neglig. & ob id potest remitti in totum, vel in partem, simpliciter, absque auctoritate superioris, Card. Alex. in cap. Agatho, 64. dist. & potest redimi anticipatis solutio-

27 nibus. Gig. de pens. quæst. 86. & † morte pensionarij non vacat. Gig. de pens. q. 12. Et ob id contractibus profanis æquiparatur. Sarn. de infir. resign. quæst. 16. col. 2 Roman. cons. 339. col. 4. hinc est, quod Rota * sæpius iudicauit, translatio-

28 nem † pensionis esse rem omnino profanam, vt testatur Gammar. de auctoritat. Leg. à lat. lib. 6. tit. de pens. num. 633. & multos deducit Gig. de pens. quæst. 99. & tetigi de resign. benef. lib. 6. quæst. 4. numero 52.

Sexto, quia in dictis Constitutionibus firmantur plures casus, in quibus omnibus præcedit, vel subsequitur dispositio tituli, & in specie, quando annullantur pensiones, & reseruationes fructuum id fit, quia in dispositione titulorum, &c. & sic coniunctim cum titulo sunt reseruatæ. Nauarr. in Man. cap. 23. nu. 109. cum seq. Mascard. de probat. concl. 1306. vbi refert 13. casus comprehensos in Constitu-

tione

tione Pij V. & in omni casu concurrit dispositio tituli, qui titulus cum sit quid spirituale,& pensio quid mete temporale, merito non potest absque labe simoniæ valere pensio cõfidentialis in dispositione tituli reseruata, quia esset date temporale pro spirituali. sed quod habens pensionem cum facultate transferendi illam etiam post factam translationem exigat, non videtur hic casus comprehensus dictis Constitutionibus, quia datum est temporale, purum, & simplex, & exigitur, ac recipitur illud idem, quod est purum, & simplex temporale. Gig. conf. 120. per tot. & cum factum istud nihil habeat spiritualitatis, in eo cessat cõfidentia prohibita. faciunt quę scribunt Caccialup. de pens. quæst. 4. & 12. Natt. cons. 290. lib. 2. Aret. cons. 59.

Septimo, ex his, quæ proxime diximus, cum pensio non semper sit res spiritualis, sed temporalis, solos fructus respiciens, vnde scribunt Doctores non esse

29 simoniam dare † pecuniam pro redimenda pensione, vt concludit Gig. de pens. quæst. 99. num. 6. nam simonia consistit in spiritualibus, vel eis annexis, & pensio sit quid temporale. qua ratione consuluit Nauarr. cons. 52. num. 2 de Sim. em-

30 ptionem & venditionem pensionis † non inducere ipso iure vllam excommunicationem, quia sola simonia super beneficio, vel ordine commissa inducit ipso iure illam, idem Nauarr. cons. 63. nu. 2 de Sim. vbi etiam scribit, ex eadem ratione

31 non incurrere † excommunicationem redimentem pensionem absque auctoritate Papæ, licet male faciat & peccet. ergo pari ratione non erit confidentia prohibita transferre pensionem sub confidentia.

Octauo, quia dictæ Constitutiones solum (vt etiam dixi in primo fundamento huius opinionis) loquuntur de renunciationibus, electionibus, præsentationibus, & alijs modis prouidendi beneficia Ecclesiastica, statuendo illas esse nullas cum inde sequutis. sed translatio pensionis non fundatur super vlla mala confidentiali prouisione, & nihil cõmune habet translatio pensionis rite facta cũ confidentia mala prouidendi beneficia. ex

32 diuersis enim † non infertur. l. Papinianus, ff. de minor. eo magis, quia translatio sit auctoritate Papæ, ex quo cessat omnis dolus. Abb. cons. 68. n. 3. lib. 1. Paris. cons. 171. num. 16. vol. 4.

Nono, comprobatur hæc opinio, quia non est tanta ratio puniendi transferentem cum confidentia pensionem, quæ est quædam res temporalis, vt dictum est supra, quanta est puniendi conferentem, vel accipientem beneficium cum confidē-

33 tia, cum beneficium sit spirituale. cap. dilecto. de præb. & super spirituale cõmittatur simonia, vt ex eius definitione colligitur.

Ex quibus omnibus concludendum est, translationem pensionis factam sub confidentia non comprehendi in dictis Constitutionibus. Nam, vt inquit Nauarr. cons. 16. in fin. de Simonia, nec per somnium venit in mentem Pij iiij. & Pij V. hoc. Remanet, vt tollamus contraria.

Ad primum argumentum videtur optime satisfactum per ea, quæ scripsimus in tertio fundamento huius opinionis, cum communis conclusio sit, pensionem non esse beneficium, & Barbat. qui contrariũ tenuit, * communiter est à Doct. reprobatus, vt dixi lib. 2. q. 15. num. 20. & 21. de resign. benef.

Ad secundum argumentum, etiam patet responsum ex his, quę dicta sunt in 6. fundamento huius sententiæ. namque dictæ Constitutiones annullant pensiones reseruatas in actu collationis, electionis, & præsentationis beneficij, intercedente confidentia, & sic de pensionibus disponit, illas considerando coniunctim cum titulo: qui titulus cum sit spiritualis, in eo cadit confidentia, & annullantur omnia sequuta. Vnde aliud erit, quoties pensio consideratur separata à titulo. nā tunc, cum sit res temporalis, si in translatione ipsius cadat confidentia, non erit casus comprehensus sub dictis Constitutionibus, tum quia sumus in diuersis, vulg. l. Papinianus, ff. de minor. nam aliud est, vt dixi, damnare collationem, vel renunciationem beneficialem cum confidentia, & aliud, damnare confidentiam pensionalem, nulla beneficij intercedente collatione, neque renunciatione confidentiali. ita optime Nauarr. d. cons. 16. num. 5. tum etiam quia dispositio in

34 † actu mixto non applicatur simplici. Ang. cons. 248. num. 7. cum seq. tum præterea, quia, vt dicit Nauarr. loco citato,

tato, alia ratio suadet illud, quod non suadet hoc. rario enim, quare pensiones, accessus, & regressus concessi super beneficijs per damnatam confidentiam collatis, & resignatis, annullantur, est, quia

35 † accessorium sequi debet naturam principalis, cap. accessorium, de reg. iur. lib. 6. & ita pensiones, regressus, & accessus accessorij præfatarum collationum, & resignationum confidentialium non porerant subsistere, illis non subsistentibus. quæ ratio cessat in confidentia trāslationis pensionis iam rite constiruræ.

Ad tertium respondetur ex his, quæ dicta sunt in sexto fundamenro huius opinionis. nec valet consequentia, agitatur causa pensionis coram Iudice Ecclesiastico, ergo est beneficium. ergo est res spiritualis, vt late Gig. de pens. q. 99. nu. 12. in fin.

Ad quartum respondetur, quod pēsio pendet ex beneficio, ergo non valet consequentia. nec obstat, quod soluatur decima de pēsione sicuti de beneficio, quia id est ex eo, quod decima imponitur habito respectu ad fructus beneficij, non autem respectu spiritualitatis, & annata soluitur de pensione eadem ratione. & illegitimus non est capax pensionis in odiū

36 ipsius, sicuti neque † est capax feudi, neque emphytheosis Ecclesiæ, sine dispensatione. cap. naturales, tit. si de feud. fuerit controuersia in vsibus feudorum. Bal. in l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & substit. & ideo per ingressum religionis extinguitur pensio. quia profes-

37 sus † habetur pro mortuo, quo ad mundum. l. Deo nobis, C. de Epis. & cler. c. placuit, 2. quæst. 1. & cessat per contra-

38 ctum matrimonij, quia contrahens † matrimonium desinit esse clericus, & amittit priuilegium clericale in omnibus, prę terquam in duobus, de quibus in cap. 1. de cler. coniug. lib. 6 vt late prosequitur Gig. d. quæst. 99. nu. 13. 14. cum seq.

Vnde argumentum non concludit.

Ad quintum respondetur, illud procedere, quoties materia non est ita pœnalis, vt in casu nostro, iuxta ea, quæ diximus.

Non obstat, quod ita iudicauit Pius v. quia potuit Pius v. moueri ex alio, & ex

39 circūstantijs facti, ex quibus oritur † ius, & variatur. l. si ex plagis, §. in cliuo, ff. ad l. Aquil. l. ea est. vbi Cagn. num. 27. ff. de reg. iur. Bal. cons. 12. lib. 2. Anchar. cōs. 302. Card. Paris. cons. 22. num. 23. vol. pr. Roland. à Vall. cons. 1. n. 1. lib. 1. vt quia pensio coniuncta erat cum titulo, iuxta ea, quæ dicta sunt in 6. fundamenro huius opinionis, & quomodocūque sit exē-

40 plis etiam superioris † non est iudicandum. l. nemo, C. de sent. & interlocut. omn. Iud. Card. Paris. cons. 32. num. 30. volum. 2. Perul. in cap. cum speciale, nu. 10. de appell. eo magis, cum huiusmodi exemplum non transiuit in consuetudinem, Gloss. in d. l. nemo. Cephal. cons. 120. num. 13. lib. 1. nec sit proprie sententia Papæ, dato quòd cōstaret de eo, quod diximus. namque solent Iudices confidentiarum factum alicuius causæ referre Sanctissimo, qui suæ opinioni solet annuere. Ideo huiusmodi auctoritas non erit in considerarione, cum ex rationibus contrarium constet, quibus Iudex de-

41 bet † inniti. cap. Iudicantem, 30. quæst. 5. cap. Deus noster, dist. 13. cap. primo, de re iudic. lib. 6. l. rem non nouam, C. de iudic. Porc. Imolen. cons. 91. nu. 6. ac ver-

42 bis † legum, & non exemplis, Sarn. in §. quædam, num. 32. Instit. de action.

Ex his enim colligitur, confidentiam super translatione pensionis commissam non comprehendi sub Constitutionibus Pij iiij. & Pij V. & id potest exemplificari, quoties quis tranferret pensionem ea intenrione, vel pacto percipiendi terminos pensionis decurrendæ. Dubium tamen est, an hæc sit Simonia inducens excommunicationem, vel aliam censuram.

43 Communis * responsio † est negatiua, vt consuluit Nauarr. cons. 16. nu. 2. de Sim. & cons. 46. de præb. num. 1. vers. 2. late Gig. de pens. quæst. 99. nam extrauag. 2. de Simon. in communibus, quæ inducit excommunicationem ipso iure incurrendam contra simoniacos, habet locum so-

44 lum † in Simonia commissa in beneficio, & ordine, non autem in Simonia commissa super alijs rebus spiritualibus, vel annexis eis, vt colligitur ibi, & tradit Caiet. in verbo excommunicatio, cap. 72. late Nauarr. in Man. c. 27. num. 106. & cum sit pœnalis, erit restringēda. cap. pœnæ, de pœnit. dist. 1. Hinc alias in Sacra Pœnitentiaria fuit resolutum, committentē

45 Simoniam, † emendo, vel permutando ius patronatus, iuxta not. in cap. de iure, de iur. patr. non incurrere excommunicationem

cationem d. Extrauag. secus autem, si
46 fuisset commissa † in præsentando, vt testatur Nauarr. d. cons. 16. n. 3. in fin. vers. tum quia, de Sim.

Secundo dubitatur, an huiusmodi pactū redoleat Simoniam? Videtur dicendum negatiue, vt patet ex adductis per Gig. de pens. quæst. 99. colum. 2. nam pensio nō est beneficium Ecclesiasticū. Card. in clem. 1. de supp. prael. neglig. neque res Ecclesiæ, sed immo profana, vt iudicauit Rot. teste Gammar. de auctor. Leg. à lat. tit. de pens. num. 634. & dictum est supra, contrarium tamen tenet Nauarr. cons. 46. de præb. quia negari non potest, quin sit ius annexum spiritualitati, multo magis, quam ius patronatus, c. quanto, de iudic.

Tertio dubitatur, an paciscentes ita peccent? Affirmatiue est respondendum, vt videtur sentire Nauarr. d. cons. 16. nu. 7. de Sim. & d. cons. 46. de præb. & ratio
47 est, quia huiusmodi † pactum non est licitum, immo illicitum, late Felin. in cap. 1. num. 15. de re iudic. D. Anton. par. 1. tit. 3. cap. 10. col. 8. Sicuti in simili redimens pensionem absque auctoritate Papæ non incurrit excommunicationem, male tamen facit, & peccat, vt consuluit Nauar. cons. 63. num. 2. de Sim. & hoc est peccatum Simoniæ, vt dicit Nauarr. d. cons. 63. num. 2. & tenetur pænitere eius, quod fecit, non autem quærere absolutionem ab excommunicatione. Nauarr. dict. cons. 63. in fine: limita tamen, nisi id fecisset bona fide, credens id sibi licere probabiliter, & iuste, puta, quia interrogauit viros in hac re doctissimos, an id posset fieri absque vitio Simoniæ: qui responderunt, quod sic, vt consuluit Nauarr. dict. cons. 16. de Sim. nam, qui facit aliquid, quod iure naturali non est illicitum, de quo dubitat, an lege aliqua humana sit prohibitum, & super ea re consuluit viros in eo sufficienter peritos, qui consu-
48 lūt id esse licitum, non peccat † faciendo illud, etiam si vere non esset iustum, & lege aliqua humana vetitum. tex. iunct. Gl. & Abb. in cap. Cappellanus, de fer. n. 6. Nauarr. in Man. cap. 27. num. 284. & nu. 288. late Fel. in cap. 1. nu. 15. vers. limita
* septimo, de re iudic. & est * communis opinio doctorum.

Quarto dubitatur, an huiusmodi translatio facta, cum pacto exigendi pensionē
49 quoad vixerit, sit nulla? Affirmatiue respondit Nauarr. cons. 46. num. 1. vers. tertio de præb. & vers. quarto concludit, auctoritatem Papæ esse omnino necessariā, vt huiusmodi reseruatio, & translatio sit valida. & cons. 45. Idem Nauarr. sub tit. eo. de præb. scribit, translationem pensionis esse nullam, factam ab habente facultatem in infirmitate, cum condicione si moriatur, alias secus, coram Canonico Cathedralis Ecclesiæ, tum, quia, inspecta tali conditione, tum etiam quia fuit facta coram Canonico, & debebat fieri coram constituto in dignitate. Canonicus autem non habet dignitatem, sed beneficium simplex, cap. Statutum, de rescr. lib. 6.

Quinto dubitatur, quid in eo, qui habet facultatem transferendi, an possit transferre cum reseruatione illam exigēdi quoad vixerit? Negatiue est veritas, vt respondit Nauarr. d. cons. 46. nu. 2. de præb. aliud est enim potestas transferendi, quam habet quis à Papa, & aliud potestas transferendi cum tali reseruatione, quam ipse non habet.

Vigesimaquartæ Quæst. Summarium.

1. *Reditus beneficiorum fuerunt instituti propter spiritualia.*
2. *Beneficia non debent diuidi.*
3. *Ratio fraudis operatur extensionem legis.*
4. *Translatio fructuum facta in confidentia non comprehenditur in Constitutione Pij IV. & Pij V.*
5. *Confidentia absque pacto non est punibilis.*
6. *Aduersus coniecturas Pij V. admittitur probatio.*
7. *Confessio non debet diuidi.*
8. *Reseruatio fructuum fit auctoritate Papæ.*
9. *Pœna restringenda.*
10. *Simonia committitur in reseruatione fructuum.*

QVAESTIO VIGESIMAQVARTA

ARGVMENTVM.

IN translatione fructuum facta sub confidentia, non incurritur pœna Constitutionum Pij iiij. & Pij v.

VIgesimoquarto, Quæro, an transferentes (ex facultate concessa à Sūmo Pontifice) fructus in confidentiam comprehendantur sub istis Constitutionibus

nibus Pij iiij. & Pij v. Affirmatiuam opinionem multi tenebant in Vrbe, cum bis hic casus accidisset.

Et Primo, affertur argumẽtum desumptum ex verbis dictarum Constitutionũ, in §. ac quascumque, in Constitutione Pij iiij. Ac quascumque collationes, prouisiones, præfectiones, commendas, reseruationes, &c. in §. Ac etiam in Constitutione Pij V. ibi, nec non reseruationes fructuum. Et in §. Sed ne quisquam, ibi, beneficia, fructus, pensiones, aliasve res intercedente hoc vitio confidentię receperunt, &c. Aequiparat enim confidentiam commissam in beneficio, & in fructibus illius. ergo idem Iudicium. l. vlt. de accept. l. 1. cum ibi not. ff. de leg. 1.

Secundo, eadem ratio fraudis viget in confidentia commissa super beneficio, quæ super fructibus eius. nam per illam perpetuatur reseruatio, & Ecclesia remanet in vltimo tempore grauata, contra sacros Canones, ex quorum dispositione fuerunt deputati, & instituti redditus † beneficiorum propter spiritualia, & illa tractantes. cap. 2. cap. 3. cum ibi not. de præb. & debeant propterea dari seruientibus, & intitulatis in illis Ecclesijs, & non alijs. cap. cum secundum, de pręb. Rebuff. in prax. benef. in tit. de reseruat. gen. Mandos. in tract. signat. gra. titu. fructuum reseruationes. Sarn. de ann. q. 60. dixi late de resign. benef. lib. 6. quęst. prima. Ex quorum etiam regulis beneficia † non debent diuidi. cap. vltim. prope fin. 1. q. 3. cap. maioribus, & cap. vacante. cap. cum causam, in fin. de præb. rub. & nig. vt Eccles. benef. sint denunc. confer. cap. piæ mentis, in fine. 16. q. 7. Dec. cons. 341. num. 3. in tertio, quæsito, & ratio fraudis † operatur extẽsionem legis. late Caputaqu. decis. 211. lib. primo in manuscr.

Tertio, accedat ratio satis vrgens, quia simonia committitur super fructibus beneficiorum, quoties reseruantur, aut alias disponitur absque consensu, & approbatione Summi Pontificis, vt dixi de resign. benef. lib. 6. quæst. 1. n. 25. vbi allegaui plures text. Felin. cons. 11. Roman. cons. 358. Dec. cons. 141. Oldrad. cons. 224. num. 2. Paris. cons. 143. n. 12. vol. 4. Crauet. cons. 122. Nauar. cons. 8. & 37. de Sim.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem existimo veram, & tenendam in iudicando, & consulendo, vt in translatione † fructuum facta in cõfidentiam non committatur confidentia punibilis per has Constitutiones Pij iiij. & Pij v. & secundum hanc opinionem iudicauit Rota in vna * Brixiens. fructuum prętensæ confidentiæ, die 5. Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna. nam Archiepiscopus Corcyren. omnes fructus Archipresbyteratus Montis Clari Brixien. diœcesis, demptis quinquaginta pro titulari, habebat reseruatos, cum facultate, in toto, vel in parte, vni, vel pluribus, etiam in mortis articulo, eos transferendi. cuius facultatis vigore de anno 1568. transtulit summã 200. scutorum ad fauorem D. Ludouici Campani sui familiaris, & de anno 1578. transtulit residuum ad fauorem eiusdem. Sed quia Franciscus Fenitius prædicti Archipresbyteratus titularis prætendebat in ea translatione commissam fuisse confidentiam prohibitam per dictas Constitutiones, tum quia post trãslationem idem Archiepiscopus eosdem fructus exegisset, quod verificabat per quietantias factas ab eius procuratore, tum ex quibusdam eiusdem literis missiuis, quibus videbatur significari, Archiepiscopum, post translationem se gessisse tanquam dominũ fructuum, & id non videbatur Campanus negare in suis constitutis, in quibus fatebatur Archiepiscopum post translationem omnes fructus exegisse, tum etiam denique ex quibusdam locationum Instrumentis, ex quibus constabat Campanum tanquam procuratorem Archiepiscopi post translationem præfatos fructus tanquam spectãtes ad Archiepiscopum, vt illorum reseruatarium, locasse: introducta causa coram Iudice confidentiarum, qui, vt mihi retulit, volebat pronunciare pro confidentia, Summus autem Pontifex ei ordinauit, vt procederet cum voto R. P. D. Pegnæ, à quo causa communicata in Rota, omnes concorditer, præter dictum Pegnam, tenuerunt, non constare de confidentia.

Et pręcipuum argumentum huius conclusionis est, quia Constitutiones Pij iiij. & Pij V. de hac re editæ loquuntur, vt patet in rubro, & nigro, de confidentia commissa in beneficijs, vel in pensionibus, & fructibus ipsorum respectu dispositionis tituli.

tituli. quod nō procedit in simplici trāslatione fructuum, vel pensionis, quæ proprie beneficia Ecclesiastica dici non possunt, Sarn. de infir. resig. q. 16. Gig. de pens. q. 28. nu. 10.

Et hanc sententiā poteris comprobare ex omnibus illis argumentis, quæ late adduximus in quæstione præcedenti, ad probandum, non cōmitti in simplici trāslatione pensionis, & hic non repetimus causa breuitatis, ibi enim omnia pertinētia ad hanc materiam reperies.

Et in facti specie relata cōfidentia etiā excludebatur secundum sententiam Dominorum de Rota, quia si fuisset simulata translatio, cur a principio non fuit facta de omnibus fructibus, & satis tritum est, non omnem perceptionem fructuum inducere confidentiam, sed illam dumtaxat factam intercedente animo, & con-5 * uentione hoc faciendi† ab initio, vt* fuit resolutum in illa Cosentin. præter te cōfidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R. D. D. Orano, & locatio facta per Campanū nomine Archiepiscopi habebat causas probabiles, & verisimiles, ne translatio illa a consanguineis Archiepiscopi intelligeretur, ac, vt facilior esset exactio in terris, seu Dominio Venetorum: quæ præsumptiones cum sint satis probabiles cōtrariam confidentiæ suspicionem ex perceptione fructuum, & locatione elidunt. nam omnes Doct. hoc firmauerunt aduer-6 sus cōiecturas † positas per Pium v. intrare probationem cōtrariam, cum non sint præsumptiones iuris, & de iure, vt late etiam ego firmaui, vt infra dicam.

Ac ad confessionē Campani dicebant, 7 † non posse diuidi, cū sit qualificata. Abb. in c. bone nu. 29. de postul. prælat.

Non obstant argumenta supra pro affirmatiua adducta. nam ad primum respondetur, illa verba ponderata in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. comprehendere reseruationem fructuum, quatenus de illis fit conuentio cum dispositione tituli, Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 109. & sensus illorum verborum est, vt, si fuit cōmissa confidentia in resignatione, & collatione beneficiorū, pensio, & fructus reseruati existunt nulli, sicuti resignatio, & collatio, & in alio casu, vt sit nulla collatio facta, vel resignatio cum reseruatio-8 ne fructuū facta † absque auctoritate Sedis Apostolicæ, vt late dixi de resignat. benef. lib. 14. q. 5. & ita ab omnibus illa verba interpretātur, & ita interpretatur Rota, & late dixi in quæstione præcedēti.

Ad secundum respondetur, vigere, & militare in huiusmodi translatione fructuū facta in confidentiam multa capita fraudis, non tamen possumus ex illis arguere, vt ita transferentes, & translatarij ligentur pœnis dictarum Cōstitutionum, quæ sunt pœnalissimæ, & per consequens intelligēdæ in casibus, in quibus expres-9 se disponunt, † & restringendæ ad limites suos, Bart. in l. si constante, in q. 9. princ. ff. sol. matr. Paris. cons. 16. nu. 17. vol. 3.

Ad tertium respondetur, verissimum esse, simoniam committi in reseruatio-10 ne fructuum facta, seu mauis promissa † propter beneficium consequendum, absque quo id fuerit narratum Papæ, Abb. in c. non satis, nu. 7. & 8. de simon. Dec. in c. ex parte, 1. nu. 15. de off. deleg. Gig. * cons. 120. nu. 4. communis * opinio, vt late attestatus sum, & probaui de resig. benef. lib. 14. q. 5. in principio, cum huiusmodi reseruatio non possit fieri nisi a Papa, & de eius consensu, vt late dixi in eodem tractatu de resig. benef. lib. 6. q. 1. In quo casu etiam committeretur confidentia, iuxta terminos, S. itidem Constitutionis Pij v. non tamen ex hoc sequitur, quod idem sit in simplici translatione fructuum, in qua negamus committi simoniam, & concludimus nullam committi confidentiam prohibitam, & punitam ex dictis Constitutionibus.

Cætera vero, quæ hanc materiam tangunt, poteris supplere ex his, quę late fuerunt dicta in præcedenti quæstione.

Vigesimæ quintæ Quæstionis Summarium.

1 *IN permutatione beneficij an habeat locum Constitutio Pij iiij. & Pij v. & nu. 6.*
2 *Constitutio pœnalis restringenda.*
3 *Casus qualificatus non comprehenditur sub simplici.*
4 *Permutatio, & resignatio differunt.*
5 *Verba debent in specie capi.*
6 *Verba generalia generaliter sunt intelligenda.*
7 *Confidentia quare prohibita.*
8 *Permutatio vera dicitur resignatio.*
9 *Per permutationem vacat beneficium.*
10 *Ratio disponit vt lex.*
11 *Plus & minus non differunt.*

QVAE-

QVAESTIO VIGESIMAQVINTA.

ARGVMENTVM.

Constitutio Pij iiij.& Pij v.habet locum in permutatione.

Vigesimoquinto, Quæro, an pœnæ impositæ contra confidentiarios per Bullam Pij iiij. & Pij v. habeant locũ
1 in confidentia commissa † in permutatione beneficiorum, vt quia fuit facta permutatio duorum, vel plurium beneficiorum inrer duos iuridice, & alter recepta possessione beneficij per permutationem quæsiti, accepit etiam fructus beneficij antiqui collati compermutanti, an sit locus Bullis Pij iiij.& Pij v.de cōfidentijs? Negatiuam opinionem, non esse locum dictis Bullis, renuit Nauarr., qui ira respondit in facti contigentia cons. 26. tit. de simon. quam opinionē primo probar, quia Bulla Pij iv.& Pij v. loquirur de resignationibus beneficiorum, quæ simpliciter fiunt in fauorem aliquorum, & non de illis, quæ fiunt per permutationes iuridicas, quia nulla earum facit mentionē de resignatione per permutationem: &, cum non sit eadem ratio in vtroque casu, non erit eadem iuris dispositio.l. illud.ff. ad l. Aquil.

Secundo, Quia prædictæ constitutio-
2 nes † sunt pœnales: ergo restringendæ. reg. odia. de reg. iuris lib. 6.

Tertio, Quia dictæ constitutiones afficiunt tantum confidentias illicitas, & simoniacas.Nauarr.in Man.c.23.nu.tor. & 110. qualis non fuit facta in prædicta permutatione iuridice facta.

Quarto, Vltra Nauarr. addo, quia in simplici renunciatione maior ratio militat, vt Bullæ prædictæ habeant locum, quam in permutatione, ex eo, quia simpliciter resignantes de facili inuenient, qui beneficia sub hac occulta conditione recipiant, ad effectus cōsideratos per Constitutionem Pij v. & hoc argumentũ deducitur ex Sarn. de public. q.3. nu.17.

Quinto, Vlterius, quia sub dispositio-
3 ne de † simplicibus loquente non comprehenditur casus qualificatus, l. 1. ff. de donat. vbi tex. loquens in donatione simplici, non habet locum in donatione sub conditione, c. statutum, de elect. lib. 6.l. quæsitum.§. illud, ff. de leg. 3. resignatio
4 enim per permutationem diuersa est † a resignatione simplici. Bal. in c. 1. num.1. de vas.decre.ætat.late Sarn.d.q.3.nu.11.

Accedit, quia in qualiber dispositio-
5 ne verba in dubio, † in specie capi debēt, & non in genere.l.hoc legatum.vbi Bart. ff. de leg. 3. sed permutatio habet se, vt genus l. 1. vbi Bart. & alij. ff. si cer. pet.

His tamen non obstantibus, contrariā opinionem affirmatiuam existimo veri-
6 orem, scilicet † Constitutiones Pij iiij. & Pij v. editas contra confidētiarios habere locum, ne dum in resignatione simplici, sed etiam in permutatione, & moueor primo ex verbis dictarum Bullarum, multipliciter ea ponderando. Inquir enim Pius iiij.in proœmio: *sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiā vocant*, &c. subdit postea in dispositiua *in titulum, commendam, vel administrationē, aut aliter in huiusmodi confidentiam*, &c. & illis verbis, *ac quascumque collationes, prouisiones*, &c. & Pius v. dicit in proœmio, *ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam*, &c. & postea, *nec valerent ipsorum collationes, seu concessiones*, &c. & demum *omnes, & quascunque prouisiones*, &c. prædicta enim verba sunt satis prægnantia, & generalia, & apta comprehendere resignationem per permutationem. Ideo absq.
7 dubio debent illam † comprehendere. l. 1. §. quod autem, ff. de aleator. l. in fraudem, in fin. & ibi Bal. ff. de testam. milit. idem Bal. cons. 205.lib.2.Crau.cons.92. num.4.

Secundo, Quia rationes fraudis in his Constitutionibus consideratæ, propter quas tollendas emanarunt, milirant in
8 permutatione, † vt est illa, vt de illo beneficio disponat ad libitũ resignantis, & alia, vt fructus postea percipiat, ac altera, vt asseruetur pro incapacibus, vt etiā in similibus terminis, scilicet in extrau. de public. considerat late Sarn. de publ. q.3. nu.8.& 9. Vnde, cum eædem rationes vigeant, eadem quoque dispositio debet vigere.l. illud, ff. ad l. Aquil. Quod confirmatur ex eo, quod dicit Anania in c. audiuimus, col. 2. vers. & prædicta faciũt, de collus. deteg. dum scribit, quod, etiam si renunciās ex causa permutationis post renũciationem in possessione remaneat, ex hoc fraus præsumitur. Hinc est, quod textus in c. 2. de renunc. lib. 6. iuncto c. 1. de rer. permut. eodem lib. cum glos. in

verbo

verbo fraudē, quæ de simplici resignatio ne loquuntur, ratione fraudis in permutatione quoque habent locum, vt tradūt Gemin. d. c. 2. post gl. et Franc. col. 2. Imol. et alij omnes.

Tertio, Quia, esto, quod Constitutiones loquātur tantum de resignatione, nihilhominus comprehendunt resignantes ex causa permutationis, quia permutatio vera, pura, & simplex † resignatio dicitur; Rot. decis. 16. de rer. permut. in antiq. Gem. quem refert, et sequitur Sarn. de publ. d. q. 3. n. 2. et, sicut per resignationem vacat beneficium, ita per †permutationem, c. 1. de rer. permut. li. 6. et, sicut totum negotium resignationis pēdet a volūtate superioris, vt dixi alias, ita negotium permutationis. Io. Monac. in d. c. 1. Rot. d. decis. 16. de rer. permut. in antiq. et sicut in resignatione duæ personæ interueniunt, resignans, et resignatarius, ita & in permutatione. & alia differentia, quæ consideratur in proposito, quod permutatio est duplex, & geminata resignatio, non obstat, quia, quod dicitur de vno actu, idem de pluribus geminatis dicendum est. argum. l. singularia, ff. si certum pet. tradit notabiliter Barbat. in c. 1. col. 8. de lit. contest. Domin. de S. Gemin. in c. qui ad agendum, §. 1. de procur. lib. 6. bar. in l. cum filio, circa fin. ff. de leg. 1. Petr. de Anchar. in c. quamuis, el 1. de prǽb. lib. 6.

Quarto, id teneri debet ob publicam vtilitatem, vt obuietur in quantum fieri potest fraudibus, ad not. per Anr. de But. in cap. vltimo in t. fall. de consuet. Anchar. cons. 102. & 304. Gemin. consil. 106. col. 2. Dec. cons. 398. Nam inficiari non potest, quin, vt plures casus considerati per Pium V. in sua Constitutione possint interuenire in permutatione, ideo ratione fraudis huiusmodi casus debent coerceri, & per consequens dictæ Bullæ comprehendent confidentiam illicitam commissam in permutatione.

Non obstant contraria. nam ad primum respondetur, negando Bullas non facere mentionem de resignatione per permutationem, nam contrarium probaui supra in 1. fundamento. &, esto, quod non fiat mentio, non ne ex rationibus fraudis, quæ militāt hoc etiam casu, hoc dicere debemus, vt deduxi in 2. et 3. Argumēto. Ratio enim †disponit, sicut lex, Bal. in c. dilectus filius, col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. Crauet. cons. 183. col. etiam 2. Paris. cons. 83. nu. 21. vol. 3. & cons. 69. nu. 3. vol. 4. Tiraq. in l. si vnquam, verbo libertis. nū. 37. C. de reuoc. donat. Oldr. cons. 185. thema tale est in fine.

Ad secundum respondetur, esse restringendas, si verba, & ratio aliud non suaderent, l. filium habeo, ff. ad Macedon. Ias. in l. si constante, nu. 70. ff. sol. matrim. Riminal. Iun. in §. 1. Instit. per quas personas ius nob. acqui. nu. 62. sed hoc casu verba, & ratio dictarum Constitutionum aliud volūt, vt supra dictum est. ergo &c.

Ad tertium respondetur, verum esse Constitutiones Pij iv. & Pij v. afficere duntaxat confidentias illicitas. at nos prǽsupponimus, in permutatione fuisse talem confidentiam commissam. & dicimus, puniri his pœnis, vt commissa in resignatione simplici.

Ad quartum respondetur, dispositionem loquentem de resignatione comprehendere permutationem, dato quod in vno casu maior sit ratio, quam in alio, l. 1. §. quod autem, ff. de al. lusu, & aleat. in terminis Sarn. de public. q. 3. nu. 3. nam plus † & minus nō differunt specie; l. vult, ff. de fund. instr. Sarn. in c. statutum. nu. 39. de rescr. lib. 6. Accedit, quia prǽsupponimus fraudem.

Ad quintum iam patet responsum ex supradictis.

Concludendum est igitur, quod, si casus confidentiales considerati a Pio V. interueniant in permutatione, quod pœnę illius Constitutionis habebunt locum.

Casus autem, super quo consuluit Nauarr. forsan non erat punibilis dicta pœna, quia alter compermutans exegit fructus beneficij renunciati, & collati compermutanti antequam compermutans caperet possessionē. quod cōsiderat Pius V. in d. Constitut. 87. §. si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel monast. aut beneficium, & publicatam resignationem, aut cessionem, captamque a successore possessionem sese &c. de quo late dicetur.

Et non omittam, quod sim. est permutatio, qua quis ius ad rem, quod habet quis, per regressum, electionem, & prǽsentationem, optionem, vel aliam nominationem, permutat cum alio simili iure, vel beneficio alteri quæsito, vel vacāti. c.

1. de ret. permut. lib. 6. & ibi Io. Andr. & Franc. Nauarr. in manut. c. 23. nu. 100. col. 3. vbi etiam dicit, quod simoniaca est renunciatio, si renuncians beneficium minoris valutæ, reddit pecuniam, vel cõstituit pensionem annuam alteri permutanti, adæquando valorem illius. limitatur, nisi id faciat auctoritate superioris. Anchar. conf. 280. Fel. in c. Quia verisimile, nu. 1. de præsumpt.

Vigesima sexta Quæstionis Summarium.

1 *An absque pacto committatur confidentia, & num. 4.*
2 *Pactum est duorum, &c.*
3 *Studiosa voluntas simoniam inducit.*
5 *Simonia non committitur sine pacto.*
6 *Confidentia est crimen simoniæ.*
7 *Confidentia quid sit.*
8 *Argumentum ab etymologia validum.*
9 *Cessante causa debet cessare pœna.*
10 *Verisimilitudo est attendenda.*
11 *Verisimilitudo cognata naturæ.*
12 *Verisimilitudo habetur pro lege.*
13 *Pœna iuxta mensuram delicti.*
14 *Verba sola dimittentis intentione posita in Cõstitutione Pij v. quomodo interpretantur.*
15 *Sequentia declarant præcedentiã.*
16 *A prioribus sumitur declaratio.*
17 *Confidentia non cadit in ignorante.*
18 *Praua intentio vnius non nocet alteri.*
19 *Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non potest.*
20 *Argumentum ab absurdo validum.*
21 *Omnis actus ex intentione facientis indicatur.*
22 *Ex facto vnius ignorans non peccat.*
23 *Ignorans non punitur.*
24 *Ex aliena conscientia quis non indicatur.*
25 *Non entium nullæ sunt qualitates.*
26 *Pactio non fit sine consensu vtrinsque.*
27 *Lex interpretans aliam intelligenda est iuxta terminos illius.*
28 *Non est confidentia resignatio facta ea mente, quod ille dimittat post beneficium.*
29 *Recipiens beneficium animo illud dimittendi non committit confidentiam.*
30 *Conferens beneficium intentione praua non committit confidentiam.*
31 *Renuncians intentione praua non committit confidentiam.*
32 *Coram ordinarijs renunciantur beneficia simpliciter.*
33 *Eligentes, & præsentantes praua intentione non committunt confidentiam.*
34 *Benefacienti est benefaciendum.*
35 *Mandatum ad renunciandum, cum clausula, & non alias, non est simoniacum.*
36 *Tractatus de constituenda pensione non inducit confidentiam.*
37 *Promissio generalis facta collatori non inducit confidentiam.*
38 *Verba iactantiæ non obligant.*
39 *Habens intentionem prauam, opere subsecuto est simoniacus mentalis.*
40 *Simoniacus mẽtalis nõ obligatur ad restitutionẽ.*
41 *Beneficium Principis latissime interpretatur.*
42 *Creatus rector non desinit esse scholaris.*
43 *Vsura est probibita ex vtroque testamento.*
44 *Vsura an sit probibita de iure ciuili.*
45 *Differentiæ ratio inter simoniacum mentalem, & vsurarium mentalem in restitutione.*
46 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
47 *Vsura concernit animam.*
48 *Simonia inducit peccatum.*
49 *Mutuum in quo consistat.*
50 *Beneficium est beneuola actio.*
51 *Beneficium debet esse perpetuum.*
52 *Deuolutiones quare inuentæ.*
53 *Simoniaci æquiparantur idolatris.*
54 *Simoniæ crimen detestabile.*
55 *Soluens vsuram non peccat.*
56 *Male recipiens tenetur restituere.*

QVAESTIO VIGESIMASEXTA.

ARGVMENTVM.

SIMONIA non committitur absque pacto, & condicione cum pluribus illationibus.

VIgesimosexto Quæro, an absque pacto, modo, seu condicione confidẽ-1 tia beneficialis sit prohibita, † & punibilis per dictas extrauagantes Pij iv. & Pij v. Pro affirmatiua, quam videtur tenere Mascard. de probat. conclus. 1306. Primo ponderantur verba Constitutionis Pij v. in §. *Quare nos volentes periculosam talium audaciã,* &c. *vt si quis,* &c. subdit, *etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud,* &c. si enim sufficit sola intentio vnius, ergo non re-2 quiritur pactum, quod † est duorum, pluriumue in idem placitum, & consensus, l. 1. ff. de pactis, neque etiam modus, & condicio, ad not. in l. 5. ff. de verb. oblig. Se-3 cundo, quia omnis studiosa voluntas † simoniã inducit. c. qui studet, & c. sicut eunuchus, 1. q. 1. Hostiens. in simili casu in c. ex parte, nu. 2. & seq. de offic. deleg.

4 His tamen non obstantibus, † contraria opinio, vt absque pacto, modo, & condicione, pœnæ dictatum Cõstitutionum non habeant locum, communiter * est recepta in praxi, & eã tenet Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. vers. ad decimũ, & nu. 109. & sub nu. 110. Idem Nauarr. conf. 27. & cõf. 30. cõf. 33. & cõf. 36. tit. de sim. Virg.

Boccac.in comment. Constit. Piceni nu. 60.& 68. Gabriel.cons.172. num.4. cum seq. lib. 2. & ita fuit dictum in vna * Cosentin. præten sæ confidentię coram R. P. D. Orano,4. Februarij 1591.& in alia Brixien. relata q.23.& 24.& in vna Calaguritan. confidentiæ coram R. P. D. Penia 14. Decembris 1592. & postea in eadem coram R.P.D.Pamphilio 25.Iunij 1593. Et probatur, primo, quia absque pacto, modo, seu condicione, simonia punibilis 5 non † contrahitur, Glos. in c. ordinationes, verb. pretij, 1. q. 1. vbi Card. Alex. nu.33. Idem Card. Alex. in c.1. nu.4.1.q. 1. & in c.quicunque nu.1.post alios, ead. caus. & quæst. D.Ant.in Summ.p.2.tit.1. c.5.§.11.Card.Paris.cons.135.nu.17.vol. 4. Dec.in c.ex parte nu.17.de offic.deleg. Caccialup.de pension.q.19.nu.67.& seq. Nauarr.cons.11.vers.ad secundũ, & cons. 38.de simon.cõmunis * opinio, teste Put. decis. 171.nu.9.& 10.lib.2.& probatur in c.artaldus 8.q.3.c.vlt.de sim. & hoc sæpe in Rota fuit resolutum, vt in vna Firman. * Cappellaniæ 7.Maij 1582.corã S.D.N. tunc Rotæ Auditore,& in vna Tullen. parochialis 28. Maij 1593. coram Decano, & in vna Calagurit. 14. Decẽbris 1592. coram R.P.D.Penia. Nam definitio simoniæ est, vt sit volũtas studiosa emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum. Gl. in Summ. 1.q.1. D.Thom. 2.2.q. 100.art.1.& non conuenit, vbi non adest pactum, Cassad.decis.2. de simon. Si ergo absque pacto, modo, seu condicione non committitur simonia, ita neque confidentia, quia huiusmodi Cõstitutiones Pij iv. & Pij v. nihil sanxerunt contra confidentiam, quæ ante eos licita erat, sed solum contra illam, quę erat illicita, & simoniaca, Nauarr. cons.26. nu.1. de simon. & in Manual.c.23.sub n.109. vers. quod autẽ. 6 Confidentia enim est crimen † simoniæ conuentionalis. Caputaq. decis.201.nu. 1.& decis. 202. num. 5. p. 1. & decis. 238. par. 3. quæ sine pacto vel tacito, vel expresso induci non potest, ad nor. in c. ex parte, de offic.deleg.c.tua nos, de simon. vbi Glos. in verb. pure, & Abb. Redoan. * de simon. p.1. c.2. nu.1. & communiter * alij, vt patet ex supra citatis.

7 Secundo, Quia † confidentia fit, vt nomen sonat, per simultaneam fidem, & consilium, & conuentionem, ac contractum, sed prædicta omnia duorum consensum requirunt, Glos. in l.2. verb. consentire, ff. de action.& oblig.l.1.ff. de pact.& argu 8 mentum † ab etymologia vocabuli validissimum est in iure. Bart. Alex.Ias.& alij omnes, vt per Card. Paris.nu.20. in l.1.ff. de acquiren.possess.

Tertio, Quia etiam in eadem Constit. Pij v. in §. itidem, fit mentio de pacto, illis verbis, *ea condicione tacita, vel expressa, vt postea &c.* Vnde, cum requirat aliquam conuẽtionem tacitam, vel expressam, ea ces9 sante, † debent cessare pœnæ. Bar. in l. 1. §. ait prætor, ff. ne quid in loco publ. Dec. cons.65. in princ. Roman. cons.152. circa finem.

Quarto, Quia non est verisimile, Pium v. voluisse imponere grauissimas pœnas ibi relatas, nisi in casu, quando adest pactum expressum, vel tacitum, ex rationibus infra ponendis in responsione primi 10 argumenti: & tamen † verisimilitudo in qualibet materia est attẽdenda. l. ob carmen, §. vlt. ff. de testib. c. in nostra, eod. tit. 11 Crauet. cons.298. nu.16. cum sit † cognata naturæ. Bal. cons. 180. mortuo filio, lib. 12 3.& habeatur † pro lege. Oldrad. cõs. 13. cum quęstio in fin. Crauett. cons.298. nu. 16.& tritum est, pœnas esse cõmensurandas delicto, c. non afferamus, dist.34. Aut. omnes peregrini, C. commun. de success. & legitur Deuteron.c.25. iuxta mensurã 13 † delicti erit plagarũ modus. Marsil.cõs.6. in fin. Menoch. de arbitr.iud.cas.266.n.1.

Quinto, Ex alijs rationibus valde stringentibus ponendis infra in responsione ad primum argumentum. Reliquum est, vt contraria submoueamus. Non obstãt 14 verba ponderata in Bulla Pij v. † *etiam sola dimittentis intentione, &c.* nam Primo respõdetur, illa verba declarari per alia posita in §. sequenti, incipien. itidem, ibi, *ea con-* 15 *dicione tacita, vel expressa, &c.* sequentia † enim declarant pręcedentia. l. si seruus pluriũ, §. vlt. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, eod. tit. * Socin. Iun. cons.15. nu.17. lib.1. & * communiter est receptum, in vnaquaque ma16 teria sumi declarationem a † prioribus. Bal. in l. demum, col.1. in fin. C. de rei vendic. Ias. cons. 115. col.2. circa med. lib.2. & consil. 5. col. 3. in fin. lib. 3. Crauett. cons. 113. nu. 5. vers. decimo.

Secundo, & melius respondetur, illa verba esse intelligenda intentione nota ei, qui beneficiũ recepit, qui, sciens mentem renunciantis, vel concedentis, vide-

tur assentire, non autem de eo, cui intentio nota non fuit, ita egregie huiusmodi verba interpretatur Hieron. Gabriel. d. cons. 172. nu. 3. vers. 2. & hic intellectus multiplici ratione potest comprobari.

Primo, Quia confidentia non cadit in 17 ignorantem mentem eius, † qui confidere intendit. l. quidam cum filia, vbi Doctores ff. de hæred. instit. l. si repetendi, C. de cond. ob caus.

Secundo, Quia absurdissimum esset, secundum Gabriel. dict. cons. 172. num. 4. interpretari Constitutionem, vt sola intentio vnius partis noceat alteri ignoranti, † & habenti bonam intentionem. c. erit 18 autem lex, dist. 4. l. 1. in princ. ff. de alien. iudic. mutan. caus. fact. l. iniquissimum, ff. de iur. & fact. ignor. l. vlt. ad Sillan. nam regula trita* est, ex facto vnius alte-19 ri ignoranti præiudicium inferri † non posse, regula non debet, ff. de regul. iur. Crauet. cons. 293. nu. 12. & argumentū 20 ab absurdo † validissimum est in iure. l. nam absurdum, ff. de bon. libert. Clem. 2. de magistr. c. quemadmodū, de iure iur. c. in genesi, de elect. Marſ. cōſ. 102. nu. 16.

21 Tertio, Quia actus Indifferēs † ex agentis intentione, bonus, vel malus est iudicandus. D. Thom. p. 2. q. 18. art. 9. conclus. 8. Bal. in tract. scismat. in princ. Butr. in c. cum ex officij de præscript. Felin. in c. auditis, eod. tit. sed recipere beneficiū est actus indifferens per se, ergo sine agētis intētione non potest iudicari malus, & per cōsequens ex praua intētione dantis, non infertur confidentia in recipiēte.

22 Quarto, Quia ex facto vnius † ignorās non peccat, D. Thom. p. 2. q. 73. art. 6. in conclus. ergo neque committit confi-23 dentiam, cum non possit puniri † ignorās. l. annis, ff. de calumniat. Bart. & Doct. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. cons. 201. num. 36.

Quinto, Quia in confidentia licet vterque peccet, tamen magis peccat, qui fidē suam obligat alienæ voluntati: idque colligitur ex pœnis positis in dicta Constitutione, quæ diriguntur in eos præcipue, & tamen, qui recipiunt, & retinent beneficia in confidentiam, vt patet in S. sed ne 24 quisquam. Sed peccare non † potest quis ex aliena conscientia, D. Thom. dicta quæst. 73. art. 6. sed ex sua. ergo absurdum esset, dicere, quod quis dicatur retinere in confidentiam ex aliena, non autem ex propria conscientia.

Sexto, Quia tertius nō debet affici pœna ex alieno peccato, nam anima, quæ peccauerit &c. c. illud, 11. q. 2. c. quæsiuit, de his, qui fi. a maior. par. Cap. c. Romana, in fin. de sent. excomm. lib. 6. l. sancimus, C. de pœnis.

Septimo, Qua ratione innotescere potest dimittentis intentio? ignorata etiam ab eo, qui beneficium recepit, ita, vt indicans possit hanc cessionem iudicare confidentialem, namque Ecclesia non iudicat de occultis; & eius, quod non est, vera probatio afferri non potest; neq. enim confidentia esse potest, nisi recipiens suā obliget fidem, alias sequeretur, quod pro confidentia puniretur hoc factū, in quo nulla adest confidētia, & eius, quod non est, supponeretur probatio, quę in rerum natura esse non potest, quia non entium 25 † nullæ sunt qualitates. l. eius, qui in prouinciam, ff. si cert. pet.

Octauo, Quia, si confidentia est species simoniæ necesse est, vt sit pactio illicita, 26 † quā impossibile est sine consensu vtriusque oriri. l. obligationum substantia, ff. de actio. & oblig. l. illud, ff. de pact. l. nuda, ff. de contra. hen. emptio. l. an inutilis, ff. de accept. ideo, si ego vendo Titio librum, & ille putet se commodato recipere, nullus est neque venditionis, neque commodati contractus. Idemque erit, si recipiam cessionem beneficij, ignorans intentionē cedentis, quia regulariter peccata metiuntur ex facto, & non ex praua intentione. Nec obstat, quod simonia cōmittatur in beneficio recepto ab N. illo ignotante, c. nobis de sim. namque id procedit, si datur aliquid pro eo, cui beneficium confertur, etiam si ille ignorat. d. c. nobis, Sarn. de trienn. q. 12. Verum, si nemo conferenti, aut renuncianti aliquid det, vel promittat, tunc sola intentio nō potest nocere ignorāti, nec ex parte ignorantis potest dici simonia, nec etiam mentalis, ad not. in c. tua nos, de sim. & ita notabiliter declarat Gabriel. dict. cons. 172. num. 7. lib. 2.

Tertio respondet Nanar. cons. 36. nu. 2. de sim. quod Pius v. dum reprobat confidentiam procedentem ex solo animo, & conscientia, loquitur de illicita, de qua Pius iiij. edixit. nam constitutio interpretans aliam intelligenda est secundum 27 terminos † interpretatæ. Sed. Constitutio

tio Pij v. fuit facta ad interpretandam illam Pij iv. ergo intelligenda de confidētia illicita, & alio modo, vt per Nauarr. loco cit.

Ex prædictis igitur patet, primum argumentum adductum pro contraria sententia non obstare, & per consequens ex sola intentione dimittentis, non solum non committitur confidentia punibilis per dictas Constitutiones, sed nec etiam præsumitur, quamuis Nauarr. in Man. d. c. 23. sub nu. 110. in 6. not. interpretetur ea verba, quod Pius v. non intendit asserere per dicta verba, quod sola talis intentio constituat in foro interiori simoniam, sed quod probatio eius faciat in exteriori illam præsumi, quia, si etiam nō probetur illam intētionem fuisse notam resignatario, non committitur, nec præsumitur confidentia, & ita nunc teneo. & propterea idem Nauarr. in d. cons. 27. nu. 2. de sim. mutauit opinionem, & ibi tenet, quod nec etiam ex hoc præsumitur confidentia, nisi etiam probetur intentio praua recipientis. & ad tollendum hoc dubium bonum esset, vt Summus Pontifex conficeret aliam Constitutionem super hoc, & inter alia hoc declarare, & tollere.

Ad secundum argumentum in contrarium adductum respondetur, quod studiosa voluntas emendi &c. est simonia; si intercedat pactum, alias secus, iuxta cōmunem * opinionem supra relatam.

Concludendum igitur est, solam volūtatem resignantis, aut collatoris, vel alterius non inducere confidentiam illicitam, & punibilem per dictas Constitutiones Pij iv. & Pij v. sed esse necessarium pactum, aut conuentionem, modum, seu condicionem expressam, vel tacitam, ex hac conclusione deducendæ erunt aliquę notabiles illationes, quæ in praxi quotidie occurrunt, & de eis pluries vidi dubitari.

Primo infertur non esse confidentialē renunciationem factam a resignante † ea mente, quod N. resignatarius ad sui nutum renunciabit alteri cui velit, vel sibi retrocedet beneficium resignatum, vel quod N. resignatarius sinat ipsum resignātem percipere fructus, si huiusmodi mēs, & praua intentio resignātis expresse, vel tacite non fuit nota resignatario, & sic nō intercessit pactum, vt clare colligitur ex prædictis, & interrogatus respondit in facti contingentia, Nauarr. consil. 30. in princ. de simon. & huiusmodi illatio procedit, etiam si fuerit mandata executioni voluntas praua resignantis, vt quia resignatarius retrocessit beneficium, aut renunciauit personæ, de qua cogitauerat resignans, nam ex quo nullum interuenit pactum, nulla confidentia committitur; ita Nauarr. d. cons. 30. nu. 2. vbi num. 3. respondit dubio, quod fieri poterat de fructibus.

Secundo infertur, confidentialem resignationē non esse iudicandā eā, in qua nullum interuenit pactum, licet resignatarius receperit beneficium † resignatum intentione ad resignantis nutum resignare: ita in facti contingentia respondit Nauarr. cons. 27. de simon. vbi ampliat, hoc procedere etiam in foro interiori.

Tertio infertur, non esse confidentiam simoniacam, & punibilem, conferre beneficium, vel procurare, vt alicui cōferatur beneficium, ea intentione, † & spe, quod ille aliquando cedet in fauorē ipsius, aut alterius a se nominandi, si nulla conuentio intercesserit. ita Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 109. vers. & eadem ratione, & in facti contingentia interrogatus ita respōdit idem Nauarr. cons. 33. de simon. nam ibi quidam residens Romæ certioratus a fratre suo de vacatione cuiusdam beneficij, vt illud impetraret sibi, illud impetrauit pro dicto suo fratre, & expediuit litteras, quas misit ad fratrem, ad quem etiam scripsit noluisse illud beneficiū impetrare pro se, sed pro illo, ea spe, quod ipse renunciauerit illud ad fauorem eius, quando esset adeptus substentationem decentem, frater in Hispania manens accepit possessionem, quam tres annos continuauit, post quos frater, qui impetrauit, existens Romæ rogauit prædictum fratrem suum, vt resignaret prædictū beneficium in sui fauorem, & frater manens in Hispania statim misit mādatum ad resignandū, & scripsit ei, quod ea mente semper possedit illud, vt resignaret in sui fauorem. dicit Nauarr. nullam adesse confidentiam punibilem, quia non adest pactum. Nec obstat, quod Pius v. damnet quærentes, & procurantes beneficia, vt &c. quia respondit Nauar. sub num. 5. vers. ad tertium, quod Pius Quintus non damnat omnes, qui procurant alijs beneficia, sed

H 3 solum

solum qui procurant, vt de illis postmodum ad libitum suum disponant, fructus etiam percipientes illorum: quod non fecit prædictus.

Quarto infertur, non esse simoniacam confidentiam punibilem illam, qua quis 31 confidit, quod collator † post renunciationem liberam conferet beneficium resignatum illi, cui renuncians volet, puta familiari, cósanguineo, aut amico, vt in specie tradit Nauarr. in Manual. d.c.23. nu. 109. si nullum pactum, modus, aut condicio intercesserit, & in facti contingentia interrogatus, ita consuluit idem Nauarr. cons. 36. de simon. quia talis fiducia iure naturali, vel diuino non prohibetur, si aliud non obstat, & nullus contractus interuenit, & tali casu, neque simonia consideratur, Glos. in c. ordinationes, verb. pretio, 1. q. 1. Card. Paris. cons. 135. nu. 17. vol. 4. Dec. in c. ex parte nu. 17. de off. deleg. & est * communis opinio. Et id valde notandum est, quia frequenter accidit extra curiam. nam coram ordinarijs beneficia non possunt renunciari, nisi simpliciter, & est * cómunis 32 omnium Doctorum sententia, † & patet in Constitutione Pij V. 58. & alias late scripsi. Multoties igitur euenit, quod renunciantes coram ordinarijs renunciant ea intentione, vt illud beneficiú resignatum simpliciter conferatur consanguineo, amico, vel familiari, nullo pacto, vel cóuentione intercedente, vtiq. hoc casu nulla confidétia punibilis committitur, vt respondit Nauarr. cons. 36. de simon. & etiam scribit idem Nauarr. in Summ. d. c.23. sub nu. 107. vers. ad decimum dico, in fine illius versiculi, neque etiam simonia? D. Ant. 2. par. tit. 1. c. 5. §. 11. communis opinio, * vt supra scripsi, neque etiam simonia mentalis. Card. Alex. in c. quicunque, el primo 1. q. 1. communis * opinio teste Nauarr. loco cit. & dixi lib. 14. q. 6. de resignat. benef. ampl. 2. Hinc alias fuit decisum * in Rota non cómittere simoniam, qui dedit mandatum ad renunciandum, cum clausula, vt post admissam renunciationem aliqui amici rogent collatorem, vt conferat alicui, teste Cassad. decis. 2. de simon.

Quinto infertur, non committere confidentiam punibilem per has Constitu-33 tiones † eligentes, & præsentantes aliquem ad beneficia vacantia, ea intentione, vt electus, seu præsentatus renunciet consanguineis, amicis, seu familiaribus ipsorum, si nullum pactum intercesserit, ita Nauarr. cons. 33. nu. 4. vers. tum quia, de simon. dicens, esse absurdú aliter sentire, & ab omni humana societate, & charitate Christiana alienum; nam quisque sperat, & cófidit pro fauore recipere gratitudinem, & quod ille faciet in gratiam ipsius aliquod magnum, vel paruum, & quisque recipit beneficium, & concipit animum retribuendi, & ostendendi aliquam gratitudinem erga benefacientem sibi; namque iure naturæ constitutú est, 34 vt † benefacienti benefaciamus. l. si non fortem, §. libertus, ff. de cond. indeb. S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. l. & si lege, §. consuluit, ff. de petit. hæred. & hoc idem videtur firmare idem Nauarr. in Manual. dict. c. 23. nu. 109. & cons. 36. de simon.

Sexto infertur ex mandato dato ad renunciandum coram Summo Pontifice 35 adiecta † condicione, vt conferatur illi, & non alias, non committi confidentiam simoniacam, & punibilem, quia ita solent dari mandata secundum stylum a multis annis obseruatum in curia, ex scientia, & tolerantia Papæ, vt tradit Cassad. decis. 2. nu. 2. de simon. Boer. in tract. de auct. Leg. a later. col. antepenul. Redoan. de simon. 2. p. c. 12. per totum, & c. 13. & quia nullum adest pactum inter resignantem, & resignatarium.

Septimo infertur, tractatum de constituenda pensione absque quo aliud dica-36 tur, non † inducere confidentiam simoniacam, & punibilé, quia huiusmodi tractatus non sunt improbati, si partes vltra non progrediátur ad firmam pactionem, & illam inferant in resignatione: & ideo ita renunciare, postea non est confidentia, * communis opinio, teste Io. Petr. Bima cons. 28. num. 7. & 8. quod procedit etiam si resignans alias non esset resignaturus absque dicta pensione, nam, si postea Summus Pontifex admittat resignationem, concedatque pensionem, non est confidentia, Io. Petr. Bim. dict. cons. 28. nu. 6. & quod huiusmodi tractatus sint liciti, tradit late Felin. in c. ad audientiam 2. nu. 3. de rescr. Boer. decis. 205. nu. 1. stante etiam scientia Papæ. Cassad. decis. 2. de simon.

Octauo infertur, quod impetrantes aliqua beneficia, a Sede Apostolica, aut aliunde

aliunde concepta spe ea renunciandi in fauorem aliorum, vt consequantur aliquam pensionem, aut reseruationem fructuum, dummodo nullo pacto, aut condicione, expresse, vel tacite id fiat, nullam committere confidentiam simoniacam, & punibilem, ita Nauarr. cons. 36. sub nu. 3. vers. Addo. & ratio est, quia hic casus non comprehenditur in dictis Constitutionibus, ergo illis pœnis non erit punibilis, c. legatur 24. q. 2. §. considere mus, Auth. de trient. & semiss. coll. 3.

37 Nono infertur, promissionem † generalem factam a familiari Cardinalis verbis generalibus, se cum omnibus, quæ habet, & habiturus est, esse paratum obsequio, & voluntati ipsius, si postea ab ipso Cardinali ei procuretur beneficium, non inducere confidentiam simoniacam, & confidentialé, vt in terminis in facti contingentia respondit Nauarr. cons. 29. tit. de simon. & ratio est, quia verba generalia

38 iactantiæ † non obligant. l. vlt. ff. de testam. c. cum venissent, de instit.

Inficiari tamen minime potest, quin collator aut resignans ex ea cogitatione mentis, & praua animi intentione sine aliquo exteriori actu, incidat in eam

39 speciem † simoniæ, quam mentalem vocant, opere tamen subsequuto, idest adepta re, quæ speratur, & sequuto effectu, Abb. in c. nemo, de sim. & in c. tua nos, & c. consulere, eo. tit. Angel. in. ver. sim. 1. vers. pen. cum alijs, vt per Redoan. de sim. par. 1. c. 3. nu. 6. & communiter* ab omnibus ita tenetur. Et, quamuis Io. Maior in 4. sent. dist. 25. q. 1. & Adrian. in quolibet. 9. Dom. Soto lib. 6. de iust. & iur. q. 8. art. 1. tenuerint, simoniacos

40 mentales obligari † ad restitutioné taliter acceptarum, vt coguntur in foro conscientiæ vsurarij mentales, c. consuluit, vbi Gl. Abb. Ant. de Butr. Anan. Card. & alij* omnes cõmuniter de vsur. ibi, Iudicandi sunt male agere, & ad ea, quæ taliter sunt accepta, restituẽda in animarũ iudicio efficaciter inducendi, Tamẽ contraria opinio est verior & cõmuniter* recepta ab omnibus Theologis, & Canonistis, vt simoniacus mentalis non obligetur ad restitutioné, vt probatur in c. vlt. de sim. vbi dicitur, quod facultas cõcessa a Papa dispẽsandi cum monacis quibusdam, qui per simoniã fuerant adepti locum in Monasterio, extenditur, vt ex ea possint absolui Abbates, tũm quia benefi

41 cium Principis † latissime interpretandũ est, c. olim. de verb. significatione, l. beneficium, ff. de const. Princ. tum etiã quia effectus Abbas non desinit esse monacus, vt tradit ibi Abb. qui dicit, ad hoc* communiter allegari illud c. sicuti effectus

42 Rector† non desinit esse scholaris, Bal. in l. nec patronus. C. de oper. nou. nũc. quã dispensationem subdit Summ. Pontifex non esse necessariã in simoniacis mentalibus, illis verbis, & ad resignationes spiritualiũ, & temporalium, quæ nullo pacto, sed affectu animi præcedente vtrinq; taliter acquiruntur, in quo casu delinquentibus sufficit per solam pœnitentiam suo satisfacere Creatori, eos pro sim. huiusmodi non teneri. & ibi Gl. Card. Ant. de Butr. Abb. Anan. & alij omnes notãt. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 6. Siluestr. in verb. simonia q. 20. communis* opinio teste Nauarr. in Man. c. 23. num. 103. vers. secundo, ita exponentes vtrinque 1. ex parte dantis, & accipiẽtis, Fel. in tua nos, de simon. cum alijs, vt per Redoan. de sim. par. 1. cap. 3. nu. 15. dixi lib. 14. de resign. benef. q. 6. nu. 14. Nec ob[illegible], quod vsurarius mentalis tenetur restituere: nam plures assignãtur rationes differentiæ inter Vsuram, & Simoniam, quo ad hunc effectum. & Primam rationẽ diuersitatis assignauit Hostien. quia vsu

43 ra est † prohibita ex vtroque Testamẽto, c. quia in omnibus, de vsur. Abb. in rubr. de vsur. & ibi omnes. Io. Capist. de vsur. nu. 56. cõmunis* opinio omnium Theologorum, & Canonistarum teste Conarr. lib. 3. var. resol. c. 1. & probatur Exod. c. 22. iuxta expositionem Diui Ambrosij, & Augustini in c. si quis, & c. seq. 14. q. 4. Deuteronom. c. 23. Leuit. c. 25. Ezech. c. 18. Neem. 5. Esai. 24. Psal. 14. c. quoniam 14. q. 4. & c. si quis obitus, eadem caus. & 9. Luc. 6. Apost. 1. ad Roman. & 2. ad Corinth. ac 4. ad Ephes. & etiam de iure naturali, Bal. in rub. C. de vsur. col. 2. Io. Andr. in mercurialibus, in reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. Io. Capistr. allegat. tract. nu. 53. D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 1. Archiep. Florent. in 2. p. suæ Sum. tit. de vsur. num. 5. Sot. lib. 6. de iust. & iur. art. 1. col. 4. communis* opinio, vt attestatur Couarr. loco cit. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vsura, vers. sciendum, & se

44 cundum † aliquos etiam de iure ciuili, Gl. in

Gl.in d.c.quia in omnibus, de vsur.& in cap. quòd dicam, 14.q.3. Abb.in c. cum sit, nu. 18. de for. competen. vbi attestatur * de communi.Imol.in clem. 1. nu. 8. de vsur. Fortun. Garz. de vlt. fin. iur. illat. 5. Simonia vero nequaquam, Abb. & alij in c. 1. de sim. & in c. extirpandæ, §. qui vero nu. 83. de pręb. Sed hæc ratio nunquam mihi placuit, sicuti neque Panormit. d. c. vlt. num. 6. de simon. 45 † quia esset restringere nimis dispositionem illius, c. ad simoniā dumtaxat prohibitam iure humano, & tamē textus generaliter loquitur, & propterea debet intelligi, vt procedat etiam in simonia prohibita de iure diuino, in qua Papa non potest dispensare ex * receptiori, 46 † Io. Andr. Card. Ant. de Butr. & alij in c. primo de simon. Dec cōs. 141. Caccialup. de pens. q.19.nu.17.& 18. Redoan. de sim. p.1. c. 25.nu.27.& par. 1.c.12.nu.19.& habetur in c. ex multis, 1.q. 3. sicuti neque in vsura, communis * opin. vt per Couar.d. lib.3. var.resol.c.1.nu.8.immo proprie ille tex. videtur loqui de hac simonia, cum pro statu religionis fuerit datū tēporale, idq. videtur esse de iure diuino, Gl. in c. ex parte, de offic.deleg. Nauarr. In Man. c. 27. sub num. 100. Ideo secundam rationem diuersitatis tradidit Abb. antiq. in c.consuluit, de vsur. quod simoniacus mentalis non tenetur restituere, quia simonia proprie concernit actum exteriorem, 47 & venditionem, sed vsura † concernit animam, iuxta illud Luc.6. Mutuū dantes, nihil inde sperantes, Sed hæc ratio damnatur a Io. Andr. Panorm. d.c. vlt. n.6.& ab alijs cōmuniter, quia nō potest reddi ratio concludens, quare vsura magis concernat animam quam simonia, imo vtraq. 48 inducit † peccatum mortiferum, clem. 1. de vsur. Castr. lib. de heret. c. vlt. Conrad. de contr. q. 25.26.& 27. Gl. in sum. 1.q.1. Zabarell. in c. ex tuæ, de sim.& alij omnes. Tertiam reddidit rationem diuersitatis Io. Andr. quod magis vulneratur bonum charitatis sperare lucrum ex mutuo, quam ex beneficio, quia 49 in † mutuo teneris mihi reddere tantundem sub identitate substantiæ, l. 2. §. mutui datio, ff. si cert. pet. & ibi Dec. num. 2. ac alij, sed in beneficio consequeris beneficium sine alia restitutione, & proptere 50 rea dicitur † beneuola actio, c. 1. quibus mod. feud. amitt. in vsib. feud. Io. Selu. in tract. de benef. p.1. q.1. Rebuff. in prax. benef. in princ. & quia magis quis obligatur ad mutuum, quam ad concedendum beneficium, cum ex mutuo minus lędatur mutuans, nam consequitur identitatē, & conferre fit donare. Gl. & Doct. in c. cum accessissent, de const. & comprobat Io. Andr. quia in simonia mens vtriusque, dantis scilicet & recipientis, potest esse deprauata, & ideo melior est conditio possidentis, sed in mutuo tantum est deprauata mens mutuantis, non mirum ergo si tenetur restituere. Has autem rationes differentiæ iure confutat, Abb. d.c. vlt. n.6. vers. sed aduerte, ex eo, quia non concludunt. nam, quod Beneficiarius non teneatur illud beneficium sibi collatum restituere, euenit ex natura 51 beneficiorum, quæ debent † esse perpetua, cap. satis peruersum, dist. 56. Gl. t. in cap. pastoralis 7. q. 1. Card. cons. 57. Card. Paris. cons. 119. num. 16. vol. 4. Quod autem beneficium sit donatio, verum est, respectu effectus considerati, in d.cap. cum accessissent, & ex collatione non grauantur, neque recipiunt lęsionem habentes facultatem cōferendi, sicuti, si donarent bona propria, cum ad collationem teneantur ratione officij, c. ne pro defectu, cum ibi not. de elect. & hac ratio 52 ne fuerunt inuentæ † deuolutiones cap. cum nostris, c. literas, de concess. præb. c. vnico, vt Eccles. benef. c. vlt. de consue. lib. 6. Gl. & Doct. in cap. cum in cunctis, §. 1. de election. late Rebuff. in prax. tit. de deuolutionibus col. 1. & 2. quod autem dicit Io. Andr. quod in simonia sit deprauata mens vtriusq. & in vsura mēs vnius, id potest esse falsum, & oppositum posset accidere, vt ex exemplis traditis per Abb. d.c. vlt. num. 6. constat, & voluit Couaru. in reg. peccatum reg. 2. sub num. 8. fol. 43. & 46. & propterea Quartam rationem diuersitatis assignat Abb. dict. cap. vlt. num. 7. prope fin. hoc esse 53 inductum † in odium vsurariorum, & fauorem pauperum. Sed hæc ratio neque concludit, cum simoniaci sint admodum odiosi sacris canonibus, & hominibus, c. vlt. in fin. de purgat. canon. cap. vlt. 1. quæst. 7. cap. per tuas, primo de simon. Et propterea simoniæ crimen compara- 54 tur † Idolatriæ, c. cito, & c. eos 1. q. 1. & reputatur crimen detestabile, & atrocissimum. Abb. in c. sicut, in princ. de simon.

Sarnen.

Sarnen. de trienn. q. 12. nu. 13. Mihi autem probatur ratio diuersitatis, quam tradidit Nauarr. in Manual. c. 23. d. nu. 103. vers. Tum quia. Nam qui per simoniam mentalem accipit ab eo, qui male dat, ob ignorantiam huius prauæ intentionis, nemini tenetur illud beneficium restituere: Recipiens autem vsuram, videtur in culpa, & malè accipit, & ideo tenetur restituere danti, qui in hoc non peccauit, nã 55 vsuram † soluere non est peccatum, c. de bitores, de iureiur. Recipere autem sic, & regula est, quod qui male recipit ab eo, 56 qui bene dat, teneatur restituere † danti, c. non sane, cum glos. 14. q. 5.

Vigesima septima Quæstionis Summarium.

1 PRimus casus confidentialis Constitutionis Pij Quinti.
2 Ex simulatione colligitur fraus.
3 Argumentum a præcedentibus, vel sequentibus validum.
4 Fraus ex vicinitate actuum.
5 Confidentia quando in resignatione sit pactum, vt Resignatarius restituat illud benef.
6 Beneficium non potest resignari sub conditione mortis.
7 Beneficia debent pure resignari.
8 Beneficia debent dari absque condicione.
9 Ex retrocessione resignatio non præsumitur pura.
10 Promissio facta a resignatario resignanti simoniaca.
11 Fraus ex correspectiuitate.
12 Simonia etiam ex promissione committitur.
13 Monasterium regulare, vel sæculare.
14 Monasterium sine conuentu datur in commandã.
15 Vbi sunt Moniales, dicitur Monasterium.
16 Sunt quædam beneficia, quæ appellantur officia.
17 Renuncians officium, vt superior ei det aliud, committit simoniam.
18 Dictio aliud includit omnia omissa supra.
19 Dictio alia includit diuersa ab expressis.
20 Dictio qualecumque vniuersalis, & nu. 122.
21 Dictio qualiscumque includit masculos & feminas.
22 Qualitas personæ in simonia non excusat.
23 Verbum si quis est admodum generale.
24 Dictio cuiuscumque omnes comprehendit.
25 Dictio cuiuscumque est vniuersalis.
26 Dictio cuiuscumque ponitur ampliatiue.
27 Dispositio legis comprehendit non solum causas, sed etiam personas priuilegiatas.
28 Sequentia intelliguntur secundum præcedentia.
29 Cardinales non includantur in lege generali.
30 Papa admittit resignationes ad vota resignantiũ.
31 Ius non abdicatur a resignante nisi acquiratur resignatario.
32 Regula de Infirmis habet locum in collatione inferioris.
33 Regula de Infirmis habet locum in renunciationibus factis extra Curiam.
34 Dictio quauis vniuersalis.
35 Dictio quauis ponitur ampliatiue.
36 In lege nullum verbum sine virtute.
37 Coram ordinarijs non potest fieri renunciatio in fauorem.
38 Vbi verba non conueniunt, neque dispositio.
39 Litteræ beneficiales aliquando fiunt in forma gratiosa, quandoque in forma dignum.
40 Ordinarius quid faciat cui diriguntur litteræ in forma dignum.
41 Mens attendenda est.
42 Simonia coram quocumque, & vbique potest committi.
43 Connexorum idem iudicium.
44 Resignatio omnis simplex vel qualificata.
45 Resignatio omnis hodie dicitur simplex.
46 A definitione bonum argumentum.
47 Resignatio in Curia absq. prouisione quomodo fiat.
48 Verba generalia multum conferunt.
49 Intrat dispositio pœnalis, vbi potest cadere fraus.
50 Prohibitum immediate, mediate fieri non potest.
51 De relicto ad pias causas non detrahitur Trebellianica.
52 Prohibitum vna via censetur omni alia.
53 Circuitus sunt vitandi.
54 Fraudibus obuiandum.
55 Ordinarij non possunt conferre beneficia coram eis renunciata suis consanguineis.
56 Constitutio Pij v. 78. probibet directe, & per circuitum.
57 Exempla faciunt rem melius intelligere.
58 Recipiens beneficium cum pacto retrocedendi committit confidentiam.
59 Circuitus collationum quomodo intelligatur.
60 Vetus intellectus quoties est conformis verbis, & effectui.
61 Pensio sine causa difficilis.
62 Resignatio simulata quæ.
63 Resignans nullum incommodum patitur si statim fiat retrocessio.
64 Ex causa resignationis conceditur pensio.
65 Causa falsa expressa nocet.
66 Causa declarat, quod factum est.
67 Circuitus cum effectu considerandus.
68 Exempla non restringunt regulam.
69 Commune pluribus omnibus competit.
70 Resignans cum pacto, vt regressus non sit locus, confidentiam committit.
71 Regressus quando intrat.
72 Regressus hodie sunt sublati.
73 Regressus ob non solutionem pensionis hodie datur.
74 Aequiparatorum idem ius.
75 Origo spectanda.
76 Confidentia non committitur sine pacto, & num. 124. & nu. 178.
77 Nutu non committitur confidentia.
78 Verba Constitutionis Pij v. etiam sola intentione &c. quomodo intelliganiur.

79 Ex

79 *Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non debet.*
80 *Ignorans non peccat.*
81 *Resignons cum pacto, vt fructus ei dentur, committit confidentiam.*
82 *Per resignationem vacot beneficium.*
83 *Resignans bobetur pro mortuo.*
84 *Resignans amittit omne ius, quod in eo babebat.*
85 *Resignons non potest se ingerere beneficio resignato.*
86 *Fructus beneficij resignati spectant ad resignatarium.*
87 *Resignatio debet fieri libere.*
88 *Simonio, resignare pacto consequendi fructus.*
89 *Fraus ex coniecturis.*
90 *Fraus quomodo probatur.*
91 *Fructus pertinent domino, vel possessori.*
92 *Dans fructus collatori committit simoniam.*
93 *In parte perpetratur delictum, sicuti in toto.*
94 *Dans aliquid pro præsentatione, vel electione cõmittit simoniam.*
95 *In minimis non cadit confidentia.*
96 *Benigna interpretatio recipienda.*
97 *Constitutio exorbitons restringenda.*
98 *Fructus vnius anni sufficiunt, vt committatur simonia, si super illis fiot pactum.*
99 *Committit confidentiã resignans, siue fructus dentur resignanti, siue alijs.*
100 *In claris nulla difficultas.*
101 *Resignatarius dans fructus resignanti non committit simoniam.*
102 *Resignatio debet esse pura.*
103 *Sequentia declarant præcedentio.*
104 *Vna pars Constitutionis declarat aliam.*
105 *In ignorante nulla voluntas potest considerari.*
106 *Pactum in beneficialibus improbatur.*
107 *Resignotarius ex resignatione efficitur dominus fructuum.*
108 *In re sua quisque est moderator, & arbiter.*
109 *Rebus suis quis potest apponere eam condicionem quam vult.*
110 *Causo excludit delictum, & præsumptionẽ ipsius.*
111 *Causo iusta excusat a dolo.*
112 *Causa etiam bestiolis excusat a delicto.*
113 *Bona fama excludit delictum.*
114 *Verbum concedere est generale.*
115 *Condiciones quæcumque improbantur.*
116 *Expressum quod colligitur ex vi verborum.*
117 *Expressum quod sub generalitate continetur.*
118 *Expressum quod comprebenditur sub ratione.*
119 *Nullo modo potest resignans se ingerere beneficio resignoto post.*
120 *Non curamus de modo, cum babemus effectum.*
121 *Verba generalio generoliter sunt intelligendã, etiam in materia odiosa.*
123 *Præcedentia declarant sequentia.*
125 *Perceptio fructuum facta a resignante post resignationem inducit præsumptionem confidentiæ.*
126 *Causo excludit delictum.*
127 *Absque pacto simonio non committitur.*
128 *Fructus debiti resignanti possunt ei dari a resignatario absque scrupulo.*
129 *Fructus debentur resignanti vsque ad diem præstiti consensus.*
130 *Resignans potest exigere fructus, donec resignatarius capiat possessionem.*
131 *Quod inest, potest in pactum deduci, etiam in spiritualibus.*
132 *Expressio eorum quæ insunt non inducit simoniã.*
133 *Causa in primis in delictis inspiciendo*
134 *Factum sequens interpretatur ob causam præcedentem.*
135 *Factum semper præsumitur ob causam necessariã.*
136 *Foctum præsumitur, vt ius disponit.*
137 *Præsumptio, quod quis faciat, quod ei prodest.*
138 *Factum non extenditur vltro gesta.*
139 *Actus ogentium non operatur vltra intentionem.*
140 *Quantitas excedens inducit præsumptionem confidentiæ.*
141 *Datum pro litteris, simonia.*
142 *Datum pro expensis resignationis simonia.*
143 *Resignatio debet fieri absque condicione.*
144 *Promissio reddit actum non liberum.*
145 *Pactum de soluenda certa pensione, simoniacum.*
146 *Pensio est quædam fructuum solutio.*
247 *Confidentia, promittere pensionem pro collatione, vel præsentatione.*
148 *Promittere pensionem ob auxilium recipiendum in litigando, simonio.*
149 *Dictio vel aliquando stat aduersatiue.*
150 *Dictio vel aliquando stat disiunctiue.*
151 *Genus latius patet specie.*
152 *Dictio ex stat exclusiue.*
153 *Dictio ex denotat causam proximam.*
154 *Dictio eadem est qualitatum præcedentium repetitiua.*
155 *Dictio ut supra est repetitiua.*
156 *Vsufructus separatur a proprietate.*
157 *Simonia committitur, siue fuerit datum, siue promissum.*
158 *Datio & promissio æquiparontur.*
159 *Assassinium perpetratur ex promissione.*
160 *Ex proœmio valet argumentum.*
161 *Vna pars legis declarat aliam.*
162 *Verbum soluantur est generale.*
163 *Pensio non reseruatur, cum fructus sunt tenues.*
164 *Simonia pactum de soluendo plus quam Papa ordinauit.*
165 *Tractatus de pensione sunt liciti.*
166 *Cum consensu Papæ pensio debet solui.*
167 *Popæ auctoritas tollit omne vitium.*
168 *Papæ scientia tollit omne scrupulum.*
169 *Siue Papa pensio non potest imponi.*
170 *Perceptio fructuum absque auctoritate Papæ inducit confidentiam.*
171 *Resignans beneficium cum pacto, quod euicta lite resignatarius consentiet pensioni, simonia.*
172 *Cessat confidentia per scientiom Papæ.*
173 *Pactum in permutatione coram ordinario de soluenda pensione, simoniacum.*

QVAE.

QVAESTIO VIGESIMASEPTIMA.

ARGVMENTVM.

QVAE pertinent ad primum casum confidentiæ, plenissime explicantur.

Vigesimoseptimo Quæro, qui casus confidentiales explicentur in Constitutione Pij v. 87. incipien. Intolerabilis, hac de re edita? communis * opinio omnium Doctorum est, quattuor ibi poni casus in §. Quare nos, vsque ad §. ad probandum, de quibus quam breuissime erit agendum.

Primus casus confidentiæ beneficialis 1 positus in dicta constitutione est, vt † omnes, & quæcunque resignationes, & cessiones, siue simplices, siue cum circuitu retrocessionis, & reseruatione regressus beneficiorum, etiam ex sola intentione resignantium, & cedentium factę, vt illa beneficia eidem dimittenti, aut alteri conferantur, vel omnes aut pars fructuum detur, aut pensiones soluantur, sint confidētiales, vt probatur illis verbis, *Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quacunque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis cū regressu, vel accessu etiam sola dimittentis intentione receperit, aut illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea cōferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.*

Ratio huius conclusionis colligitur ex §. Multi, vbi referuntur causæ plures, ex quibus solent dari beneficia custodiēda, & deponēda in confidentiam, de quibus dixi supra. Et ex Constit. Pij iiij. §. & insuper, & ideo huiusmodi resignatio, retrocessio, & perceptio fructuum, vel reseruatio pensionis iudicatur confidentialis, & fraudulenta, cum non fuerit animo libe-2 ro; sed simulata, & supposita, † ex quo generaliter deprehēditur fraus, l. pupillus, §. sed & si per interpositam, ff. de auct. tutor. l. 2. C. de natural. lib. l. 3. ff. eod. Guid. Pap. de præsumpt. nu. 47. Crauett. cons. 3 122. nu. 10. & gesta † præcedentia, & sequentia dolosa, satis id ostendunt Doctores in l. si quis post hac. C. de bon. præscripr. Glos. in l. apud Celsum, ff. de dol. except. Crauett. cons. 143. nu. 9. Menoc. de arbitr. Iud. cas. 470. nu. 10. & actuum 4 † vicinitas. Bart. in l. post contractum nu. 8. Io. Annib. nu. 163. ff. de donat. Paris. cons. 143. num. 21. vol. 4. ac frequentia, Guid. Pap. dict. tract. de præsumpt. num. 47. & 51. & breuitas temporis, Crauett. cons. 100. nu. 8. Cassan. cons. 33. nu. 15. Ruin. cons. 130. nu. 2. vol. 1. Afflict. decis. 72. num. 3. & alia prosequitur Dec. cons. 235. col. 1. & 2. Et hic primus casus confidentiæ beneficialis multa continet capita, quorum Primum erit, vt sit confidentia recipere beneficium ex causa resi-5 gnationis, † vt illud ipse resignatarius restituat resignāti, aut alteri, Nauarr. cons. * 48. nu. 3. de simon. Hinc in vna * Augustan. coram Guido bono de anno 1551. fuit resolutum esse confidentiam, si fuit 6 conuentum, vt beneficium resignatum † restituatur, si resignās ex infirmitate non moriatur, teste Caputaq. decis. 201. p. 1. 7 & ratio est, quia beneficiorum † resignatio debet esse pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in antiquior. Io. Monac. in c. licet, nu. 5. de rer. permut. lib. 6. & absque vlla † pactione, condicione, & modo, cap. * cum pridem, de pactis, vbi Doctores * omnes, Oldrad. cons. 324. nu. 5. Card. Paris. in c. venerabilis, num. 45. de except. 9 Quoties autem fit huiusmodi † retrocessio in ipsum resignantem, vel resignatio in alium voluntate eiusdem resignantis, resignatio prima non pręsumitur pura, vt debet esse, Doctores in c. ex parte, 1. ff. de offic. delegat. Riminal. Sen. cons. 91. nu. 1. Crauett. cons. 122. nu. 2. & per consequens confidētialis iuxta ea, quæ scribit Gig. de pens. q. 4. Calderin. in c. mandatum nu. 4. de rescr. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. Idque est conforme iuri communi, nam * communiter receptum est resi-10 gnationem esse simoniacam, † si resignatarius promisit resignāti cedere, aut alteri, * Doctores * omnes in d. c. cum pridem, de * pact. & fuit bis resolutum in Rota * in vna Legionen. teste Moedan. decis. 243. manuscr. de qua re dixi de Resig. benef. lib. 14. q. 7. num. 41. cum sequen. & inficiari non potest fraudem colligi ex huiusmo-11 di † retrocessione, & correspectiuitate, vt * fuit resolutum * in vna Gebenen. de anno 1534. teste Sarn. decis. 4. lib. 1. Arag. decis. 12. Moedan. decis. 222. omnes in recollectis manuscr. Caputaq. decis. 240. p. 3. & faciūt, quæ ad hoc ponderat Card. Paris.

Parisf. consf.143. nu.21. vol. 4. & simonia committitur, non solum ex datione iuris 12 † spiritualis, vel temporalis, sed etiam ex * promissione, vt refert Bal. fuisse * iudicatum Florentiæ in c.1.de testib. lib. 6. vbi hoc tenent Petr. de Anchar. Gemin. & Franc. & alij. Roman. sing. 327. cum alijs adductis per me, de resign. benef. lib. 14. q. 7. nu. 31.

Et hanc conclusionem Primo intellige in cessione Episcopatus, Archiepiscopatus, vt patet ibi Ecclesia, &c.

Secũdo intellige in cessione Abbatiæ, Prioratus, & Monasterij, vt illud verbum Monasterium probat, & procedit, siue sit 13 † Monasterium regulare, siue sæculare, Glos. & Abb. in c.ex transmissa de renũc. ob generalitatem, Bal. in l.in fraudẽ, ff. de milit. testam. Crauett. consf. 308. nu. 3. siue habeat conuentum, siue non habeat, nam videmus, quod quam plurimæ Abbatiæ, & Prioratus etiam regulares, concedi tamen solitę in commendam, non ha 14 bent † Conuentum, & nihilominus in impetratione ipsarum, seu per obitum, siue per resignationem, exprimũtur Monasteria, & ita stylus * communis docet, vt dicatur, Beatissime Pater, cum Monasteriũ Sancti Petri, &c. Ordinis Sancti Benedicti, &c. cura, & conuentu carens. Procedit etiam huiusmodi conclusio in cessione Monasterij Monialium, idest in cessio 15 ne Abbatissatus, cum hoc etiam † sit proprie Monasterium, Mandos. in præfat. regul. 2. cancell. nu. 6. cum alijs, quæ scripsi de resign. benef. lib. 2. q. 1. nu. 71. & 74. & * est communis * opinio, & ex hoc potest 16 dici, comprehendi beneficia, quæ † appellantur officia c. de multa, de præben. c. 2. & c. cum ad Monasterium. §. prior. de stat. Monac. Clement. 2. de simon. Hinc respõdit Nauarr. consf. 70. tit. de simon. fuisse 17 commissam simoniam † per renunciationem Presbyteri regularis de quodam officio, cum pacto, vt Abbas illum remuneraret, & de alio officio ei prouideret ex rationibus, quas ibi adducit.

Tertio intellige in resignatione quorumcumque beneficiorum simpliciũ, vel requirentium residentiam, aut curatorũ, ac habentium dignitatem etiam primam post Pontificalem, vt illa verba, *aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque* ostendunt. Di 18 ctio enim *aliud* † includit omnia omissa in præcedentibus verbis, vt nihil remaneat, vt notat Bald. in l. conuenticulam, col. 5. C. de Episc. & Cleric. Doct. post Glos. in auth. ex testamento, C. de collat. & in l. si fugitiui C. de furt. & in c. sedes, de rescr. Card. Parisf. consf. 79. num. 19 21. vol. 3. & sic diuersa † ab expressis, vt late probat per multa Socin. Sen. consil. 300. col. 4. vers. 3. principaliter vol. 2. Card. Parisf. consf. 92. nu. 5. vol. 1. Et dictio qualecunque est vniuersalis, & om 20 nia genera † beneficiorum, ac qualitates includit, & nihil intactum reliquit, Alberic. de Rosat. in l. metum §. animaduertẽdum, ff. quod met. cauf. Bal. in l. cum virũ C. de fideicom. egregie, Bart. in l. quæ om nia §. plane ff. de procurat. & in c. 1. qual. olim feud. poter. alien. & comprehendit 21 masculos, † & fœminas, Doctores in l. quicumque C. de seru. fugit. & in l. ait diuus, ff. de iur. fisc. Bart. in l. habeat vnusquisque, C. de summ. Trinit. Iaf. in l. fideiussor §. prætor ait, ff. qui satisd. cogant. faciunt not. in c. Romanorum dist. 19. & in c. solitę de maiorit. & obedient. Paris. dict. consf. 92. nu. 6. vol. 1.

Quarto intellige, hanc conclusionem procedere in quibuscũque personis etiã existentibus in dignitate resignantibus, vel cedentibus in fauorem cuiuscunque personæ etiam constitutę in simili, vel maiori dignitate, vt committant confidentiam, & incidant in pœnis huius constitutionis, si resignatarius retrocedat beneficium resignatum resignanti, aut alteri resignet modo expresso, nam qualitas 22 personæ non excusat, † vt colligitur ex illis verbis, *si quis*, &c. & ibi *cuiuscumque*, &c. 23 dictio enim † si quis est admodum generalis, Bart. in l. 1. num. 2. ff. de verb. signif. Car. Zabarell. in clement. 1. q. 3. nu. 9. de elect. Curt. iun. consf. 35. Dec. consf. 453. 24 nu. 7. & dictio cuiuscumque † omnes com prehendit, Parisf. consf. 1. num. 100. vol. 3. Alber. in l. metum §. animaduertendum, 25 ff. quod met. cauf. nam † est admodum vniuersalis, c. Romanorum dist. 19. c. solite, de maiorit. & obedien. & videtur posita 26 † ampliatiue, Glos. in clement. si de beneficio, verb. cuiuscumque, de præben. & in clem. 1. de iudic. & in clemen. 2. de vit. & honest. cleric. Mãdos. in regul. 1. cancell. q. 6. num. 6.

Accedit, quia regulare est, vt dispositio legis comprehendat, non solum causas, sed etiam † personas priuilegiatas,

Bal.

Bal. in l. in fraudem, §. si quis, ff. de testam. milit. Dec. cons. 120. nu. 1. col. 2. & cons. 131. col. 3. & alibi, vt refert Mandos. de infir. resign. q. 2. num. 3.

Amplia vt sub his verbis comprehendātur etiam Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & Cardinales, namque hi exprimuntur in Constitutione Pij iv. super beneficialibus confidentijs edita, quam refert, innouat, & ampliat Pius v. in hac Cōstitutione. Ideo dum primū determinat casum confidentialem, videtur includere etiam Cardinales S. R. E. vt intelligatur

28 † hic §. secundū præcedentia, l. si fetuus plurium, §. vlt. ff. de legat. 1. l. qui filiabus eod. tit. Bal. in l. domum col. 1. C. de rei vend. Ias. cons. 215. col. 2. circa med. lib. 2. & cons. 5. col. 3. in fin. lib. 3. Socin. iun. cōs. 15. nu. 17. lib. 1. & optimum fuit exprimere, nam inter Doctores fuit admodum cōtrouersum, an Cardinales includerētur

29 in dispositione † legis generalis Archid. Io. Andr. & Gemin. in c. nemo de elect. li. 6. Oldrad. cons. 221. Barbat. late in tract. Card. p. 1. q. 7. Ias. cons. 117. col. 3. lib. 1. & communior* opinio sit negatiua, Ber. in c. 1. n. 41. de rescr. Paris. cōs. 141. nu. 8. vol. 4.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere in accipiente beneficium ex causa resignationis quacumque auctoritate, vt illa verba, si quis quacunque auctoritate, ostendunt, quæ verba videntur includere, non solum illū, qui accepit beneficium ex causa resignationis, vel cessionis a Summo Pontifice, quod non habet dubium, nam solet ex * stylo vulgari, & omnibus noto Papa admittere resigna

30 tiones ad vota resignantiū † & eorum supplicationem, Mandos. de signat. per fiat q. 7. nu. 3. Cass. decis. 10. in fin. de conces. præben. & hac ratione facilius fit fraus, cum resignans non præstet consensum, nisi Summus Pontifex admittat resignatio

31 nem in fauorem resignatarij, & † ius non abdicetur a resignante, nisi acquiratur resignatario, vt ex omnium doctorum * sententia comprobaui in tract. de resign. benef. lib. 1. q. 3. & lib. 8. q. 7. nu. 61. Sed etiā accipientē de manu Legati, Episcopi, aut alterius ordinarij, Ita etiam similia verba posita in regula Cancellariç de infirm. resign. ibi ac ipsum beneficiū, quauis auctoritate conferat, &c. comprehendunt

32 collationem factam per Papam, † Legatum, Episcopū, & alios ordinarios, vt Rebuff. in prax. glos. 12. super regul. de infir. nu. 3. considerat, ac etiam Mandos. super ead. reg. q. 16. in fi. & ex illis verbis dicūt communiter * scribentes regulā Cancel-

33 lariæ de infir. habere locum † etiam in renunciationibus factis extra Curiā, Cass. decis. 31. super reg. Sarn. d. reg. q. 26. Simonet. decis. 63. & 64. manuscr. & ita fuit * pluries resolutū in Rota in vna Barchinonen. Cappellaniç, & in alia Parmen. beneficij, lunæ 19. Ianuarij 1587. coram R. P. D. Gipsio retuli de resign. benef. lib.

34 12. q. 5. Accedit quia dictio † quauis est admodū vniuersalis, vt patet ex his, quæ scribit Ias. in l. quædam, §. nihil interest nu. 3. ff. de eden. Aret. & idem Ias. in l. Gallus, §. etiā si parēte n. 17. ff. de lib. & posth.

35 & videtur posita † ampliatiue, vt omnem collationem cōprehendat, Rom. cons. 31. Felin. in tract. quando litter. Apost. noc. patr. in 4. ampliar. faciunt notat. per Glo. in clem. si de benefic. de præb. Mandos. in reg. 1. canc. q. 6. nu. 6. Alioquin sequeretur hæc verba esse superflua, quod in constitutione Summi Pontificis non est dicē

36 dum † neque de minimo verbo, vt sit sine virtute, & effectu, §. quibus in princ. ibi superuacuis in 1. Constit. Codicis, Bal. super rubr. de cōtrahen. emption. Dec. cōs. 47, nu. 2. Card. Paris. cons. 3. nu. 86. vol. 4. Curt. iun. cōs. 85. n. 4. Sed si quis objiciat

37 † coram ordinarijs nō posse fieri resignationem in fauorem, sed dumtaxat simpliciter, vt scripsi de resign. benef. lib. 5. q. 6. nu. 188. & alibi nam hæc est * communis omnium Doctorum sententia, & per consequens pactum consideratū per Pium v. non posse interuenire, vnde cum verba

38 dispositionis non cōueniant, neque † etiā dispositio l. 4. §. totiens. ff. de dam. infect. l. his accusare, ff. de accusat. Respondeo; intelligendo dupliciter, primo, quoties resignatio fit in Curia, coram Papa in fauorem alicuius, pro quo resignatario ex-

39 pediuntur litteræ prouisionis † ipsius resignationis non in forma gratiosa, cū non sit præsēs in Curia, vel nolit se subijcere rigoroso examini, quod fit in Curia, in domo Illustrissimi Cardinalis Vicarij S. D. N. sed in forma dignum nouissima directa ordinario, vt si prçuio examine illū repererit dignum cōferat, quo casu ordi-

40 narius illū † examinat, & postea cōfert de mandato Papç beneficium resignatum in Curia, vt scripsi de resig. benef. lib. 8. q. 7.

I nu. 188.

num. 188. absque dubio conclusio nostra verificatur in prædicto exemplo, ac verba prædicta.

Secundo intelligerem, quoties quis vult resignare coram ordinario, & ante resignationem paciscitur eum amico ipsius ordinarij, vt procuret sibi conferri ab ipso ordinario beneficium in suis manibus resignandum, aut in genere primo vacaturum, quod ad sui instantiam, & requisitionem retrocedat ad fauorē ipsius resignantis, vel alterius; hanc enim esse confidentiam, nemo dubitabit, tum ex prædictis verbis, quauis auctoritate, &c.

41 tum ex mente, quæ in primis † admodum attendenda est, l. scire oportet, §. aliud autem, ff. de excusat. tutor. Dec. consil. 227. & 344. & hoc potest verificari in legato a latere, ac misso, in Archiepiscopo, Episcopo, Vicario, & alijs inferioribus. Idque præterea comprobatur, nam simonia potest committi coram quocumque in quibuscumque beneficijs non habita

42 aliqua distinctione, † dummodo pactum sit illicitum, & comprehensum sub denifitione ipsius simoniæ, Doctores in c. cum pridem de pact. & in c. ex parte t. de offi. deleg. in c. 1. & tot. tit. de simon. ita pariter dicendum est in confidentia propter

43 connexitatem, † ad not. in c. translato de const. in c. quanto de iud. & identitatem rationis, l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio ff. de verb. obligat.

Sexto intelligerem hanc conclusionē, in quacunque resignatione, scilicet tam

44 pura simplici, quam † qualificata in fauorem alterius, & cum reseruationibus, nā ad hęc duo capita refertur omnis resignatio, Rebuff. in praxi de resign. expr. num. 2. Couarr. pract. q. c. 36. sub nu. 9. Roffiniac. de benef. c. 14. nu. 3. cum alijs adductis a me de resignat. benef. lib. 1. q. 2. nu. 1. cum seq. vbi late declaraui, & ho-

45 die vtraque dicitur simplex resignatio † attento, quod vnus supplicat pro admissione resignationis, & alter pro collatione beneficij resignati vacātis ex dicta admissione, vt dixi de resign. benef. lib. 8. q. 7. nu. 39. ad quod habuit respectum Pius v. prædictis verbis volens includere omnem resignationē iuxta stylum ex resignatione, seu cessione simpliciter, &c. ratio etiam dictat hoc modo esse interpretanda prædicta verba, cum conueniat omni generi resignationis diffinitio confidentiæ, & mens huius Constitutionis Pij v. vt omnibus ad sensum patet, & re-

46 gulare est argumentum † deducere a definitione, & a mente, vt de primo tradunt Dec. Cagnol. & alij omnes in l. omnis definitio, ff. de regul. iur. de secundo adsunt vulgaria iura, & præsertim quæ superius citauimus l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. cum pater, §. dulcissimis, vbi Bart. & alij Doctores, ff. de legat. 2. & vt praxis obtinuit, nullum cadit dubium, cadere confidentiam, & simoniam in resignatione, quæ fit in fauorem cum reseruationibus, vel absque in Romana Curia. Maius dubium cadit in ea resignatione, quæ fit sim-

47 pliciter † absque prouisione in Romana Curia, vt quia arctatus dimittere beneficium, vel alias petit a Papa admitti resignationem, quam facit de tali beneficio. Papa signat supplicationem, in qua alter non supplicat pro prouisione, vt solet fieri, sed ipse tātum pro admissione resignationis, vt scripsi, & posui formam de resign. benef. lib. 8. q. 7. nu. 103. an in hac habeat locum dispositio huius §. pro negatiua facit, quia non cōueniunt hoc casu verba dispositionis, cum nullus in eadem supplicatione supplicet pro prouisione, sed Papa conferat cuicunque velit, & sic cesset fraus, ergo, &c. l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

48 Hoc non obstante affirmatiua opinio est tenenda, tum ponderando verba † generalia huius §. l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præstan. Bald. in l. in fraudem, ff. de milit. testam. tum etiā, quia potest fraus interuenire hoc modo, vt quis ante quā det R. P. D. Datario supplicationem admissionis, resignationis absque prouisione, vel tunc certiorem faciat amicum familiarem, aut consanguineum de hoc, ad effectum, vt per aliam supplicationem petat illud beneficium taliter resignatū, qui ob gratitudinem, aut alia causa promittat ei, vel fructus, vel renunciare illud sibi, aut alteri nutu ipsius, proculdubio hæc est confidentia simoniaca, nam conuenit definitio, & ratio. Ideo hoc casu etiam verificatur verba supradicta huius constitutionis, & intrabit dispositio

49 prohibitiua, † & pœnalis, not. c. indemnitatibus, §. penul. de elect. libro 6. Bart. in l. ita autem, in princip. ff. de admintstrat. tutor. ex quo satis patet responsum ad contrarium supra adductum.

Et hoc

Et hoc nota, quia alias vidi dubitari.

Septimo intellige hanc conclusionem procedere in resignatione, cum circuitu retrocessionis, vt patet ibi, simpliciter, 50 aut cum circuitu retrocessionis, nã † prohibitum fieri immediate, mediate fieri nõ debet, l. auia §. Titio, ff. de condit. & demonstr. quem tex. ad hoc allegat Iaf. in l. 2. in princ. col. 6. vers. & tenendo istam partem, ff. de vulgar. & pupil. Hinc dixit Roman. in repet. auth. similiter col. 78. C. ad leg. falcid. quod sicut de legato imme 51 diate facto † ad pias causas non detrahitur Trebellianica, ita ne que de legato facto alicui priuato, qui postea fit rogatus piæ causæ restituere, refert Crauet. consf. 330. ad fin. & cons. 137. nu. primo. Hinc receptum est, prohibitum vna via cense- 52 ri prohibitum † omni alia, cap. cum quid vna via de regul. iur. lib. 6. c. hæc imago 34. q. 5. c. detestanda de concess. præb. lib. 6. l. vlt. si mancip. ita vend. ne prost. cap. vnico §. 1. de cleric. coniug. lib. 6. cap. tuæ, de procur. & plura exempla deducit Din. dict. regul. & Glos. in verbo, cum quid. Accedit ad comprobationem, 53 quia circuitus † sunt vitandi, l. dominus testamenti ff. de cond. & demonstr. l. 1. in princ. C. commun. de leg. clem. auditor de rescr. c. tua de ord. cognat. & per consequens, cum adsit eadem ratio vtroque casu, idem ius statuendum est, l. illud, ff. 54 ad leg. aquili. fraudibus enim † est obuiandum omnino, & radix ex qua venire possunt amputanda, l. cum hi, §. si cum his de dolo, ff. de transact. l. in quæstionis in fin. C. de fideicom. l. si legatarius, C. de leg. Rain. de Forliu. in l. omnes populi sub nu. 8. ff. de iust. & iur. etiã per circuitum, Iaf. in l. cum fundus, §. seruum tuum num. 4. & 5. ff. si cert. pet. & in l. stipulationum, §. si is, qui duplum in fin. ff. de verb. oblig. Rolan. cons. 51. nu. 8. lib. 1.

Hinc Constitutio Pij v. 58. incip. Quãta Ecclesiæ, quæ prohibet sub pœnis, ne beneficia renunciata coram ordinarijs 55 ab illis conferantur † eorum consanguineis, aut familiaribus, vel cõsanguineis, aut familiaribus resignantium, includit quoties collatio fieret prædictis per circuitus multiplicatarum in extraneos collationum illis verbis, cæterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & of- 56 ficijs † resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarũ in extraneos collationum audeant prouidere, &c. idque notandum dixi lib. 5. de resign. benef. q. vlt. num. 188.

Et hæc conclusio potest pluribus modis exemplificari, quos modos hic refe- 57 ram quam breuissime, † vt dicta verba melius explicentur, §. sed cum magis inst. de grad. Bal. in l. 1. in 2. lect. sub num. 1. vers. item per exempl. ff. de iust. & iur. Riminal. iun. in l. imperium nu. 5. ff. de iurisd. omn. iudic.

Primum exemplum est, quoties quis recepit beneficium, non ex manu Titij resignantis, sed Meuij resignatarij, pactio- 58 ne tacita, vel expressa interueniente, † quod illud postea resignabit in fauorem Titij primi resignãtis, aut alterius ad nutum ipsius: nã hæc retrocessio, siue resignatio ad nutũ ipsius erit confidentia, & probatur hic intellectus: nã verba dirigũtur resignatario, cum dicat, si quis receperit, dum igitur subdit ex cessione cuiuscumque personæ simpliciter, vel cum circuitu retrocessionis videtur intelligere, siue habuerit a primo resignante, siue a secundo, siue a tertio, esse confidentiam, stante prædicto pacto illud dimittendi, restituẽdi, ac resignandi; namque hoc casu viget eadem ratio, vt supra ostendi, cum prohibitum immediate censeatur prohibitum mediate l. auia, §. Titio, ff. de condit. & demonstr. rursus probatur ex illa alternatiua simpliciter, vel cum circuitu retrocessionis, intelligẽdo simpliciter, quoties ille recepit beneficium a primo resignante, cum prædicto pacto, illud postea ei resignãdi, cum circuitu retrocessionis, quoties ab alio, & sic secundo resignante pacto illud dimittendi in fauorem primi. Præterea comprobatur hæc intelligẽtia ex dicta constitutione 58. Pij v. vbi ita in- 59 terpretatur circuitus † collationum, vt dixi lib. 5. de resign. benef. q. vlt. nu. 188. Et hic intellectus est cõformis verbis, ef- 60 fectui, & rerum exitui, † ergo verus, Iaf. cons. 128. col. penult. in princ. lib. 1. Crauett. cons. 294. sub nu. 8. & hunc existimo esse verum sensum horum verborum, & hanc fuisse mentem Pij v.

Secundo potest exemplificari. Quoties volens reseruare pensionem sub beneficio suo pro nepote, aut alio consan-

guineo, vel amico, cum non possit id consequi via ordinaria, nam pensio sine causa semper fuit † difficilis, vt scripsi de resign. benef. lib. 6. q. 2. & hodie impossibilis, nam nemini datur de mandato Sanctissimi D. N. Clementis Octaui ad effectum dictę reseruationis, recurrit ad fraudem, vt illud beneficium resignet in fauorem Petri reseruata pensione pro dicto nepote consanguineo, vel familiari, quod facilius potest obtineri stante resignatione, vt probaui dicta q. 2. & cum pacto, vt prædictus Petrus eidem resignanti retrocedat dictum beneficium resignatum. hæc enim est confidentia. nam non est vera resignatio, † sed simulata ad effectum, vt reseruaretur pensio, quæ via ordinaria non posset reseruari, quo facto beneficiũ statim ei retrocederetur, l. qui sic soluit, ff. de solut. Moedan. decis. 224. in manuscr. & ita fuit resolutum in his terminis, ac consideratum circa hãc constitutionem in vna Reatin. pensionis veneris 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio Auditore Rotæ, vt vidi annotatũ ex eius decisione in 2. par. vbi etiam fuit dictum tali casu non potuisse considerari dispendium resignantis, ob retrocessionem factam † modico temporis interuallo, ad not. per Put. decis. 341. & seq. lib. 1. Rebuff. de rescr. general. & spec. num. 23. & huic casui satis applicantur rationes supra adductæ de prohibito immediate, vt sit prohibitum mediate l. a via S. Titio, ff. de condit. & demonstr. & de prohibito vna via, vt omni etiam censeatur prohibitum, c. cum quid vna via, de reg. iur. lib. 6. & de hac cõfidentia loquemur infra in 3. casu.

Tertio potest exemplificari in eo, qui vult reseruare pensionem super suo beneficio, aut omnes fructus alicui, & cum non possit id facere via ordinaria, nam vt dixi, pensio sine causa non conceditur, recurrit ad fraudem, quæ est talis, resignat illud beneficiũ ei, cui vult reseruare fructus, aut pensionem, ille postea retrocedit idem beneficium eidem resignanti, reseruata sibi illa quantitate pensionis, quã a principio videbant imponere, quæ reseruatio a Papa conceditur † stante resignatione, & illa vulgari clausula ne nimium dispendiũ, &c. Anchar. cons. 226. Card. Alex. in c. 2. sub nu. 5. 1. q. 3. Caccialup. de pens. q. 19. Gig. eodem tract. q. 4. Put. decis. 342. & 343. & 389. lib. 1. & communiter Doctores, vt late dixi lib. 6. de resign. benef. q. 2. col. 3. Vtique hæc est confidentia, nam resignatio non fuit vera, sed simulata, ad hunc effectum reseruandi prędictam pensionem, vt in simili fuit dictum in dicta Reatin. pensionis 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio, & causa posita, ne nimium dispendium, videtur falsa. † quia cõstat propter celerem retrocessionem nullum dispendium passum fuisse, ad not. per Put. dict. decis. 341. cum sequen. lib. 1. Gammar. de auct. legat. a later. tit. de pens. num. 98. & 99. Fel. in cap. ad audientiam, el 2. nu. 2. vers. exemplifica de rescr. Mandos. tract. de signat. grat. tit. pens. col. 3. & in ea nequaquam possit verificari, quæ scribit Caccialup. de pens. q. 1. Card. in clement. 1. §. 1. quęst. 3. & ibi Imol. col 3. de suppl. pręlat. neglig. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 4. nu. 4. Et hanc esse confidentiam comprobatur ex §. præcedente, incip. plerique, vbi exprimuntur causę ex quibus cõmittitur confidentia, & hæc inter alias videtur includi, quæ quod factum † est declarat, l. verum 2. ff. de furt. l. cum tale §. vlt. ff. de condit. & demonstrat. c. intelligentia, vbi Glos. de verb. signif. Et cum hic circuitus fit cũ aliquo effectu, considerandus † erit Card. in clement. auditor. in 14. q. de rescript. Ant. Mass. de form. obligat. camer. q. penult. nu. 5. vt consideratur in fideicommissaria substitutione. §. sed quia, instit. de fideicom. toto tit. C. ad Trebell. Alijs modis poterit doctus exemplificare hanc conclusionem, † nam exempli gratia positum extenditur ad omne simile, l. regula §. vlt. ff. de iur. & fact. ignor. l. scire oportet §. pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect. sub nu. 1. ff. de inst. & iur. & hoc est, quod dicimus, quod exempla non restringunt regulam, l. damni in princ. ff. de dam. infect. Cephal. cons. 133. num. 17. vol. 1. Quod enim est † commune pluribus, omnibus illis competit, l. his solis, C. de reuocan. donat. l. non solum, §. qui primitiuum, C. de excus. tut. Bal. in d. l. 1. 1. lect. in princ. ff. de iust. & iur.

Octauo intellige hanc conclusionem procedere etiam in resignatione cum reseruatione regressus, vel accessus, vt patet ibi, *cum regressu, vel accessu*. Quæ verba ita exemplificantur. Quidam resignat suum

suum beneficium in fauorem Titij reseruato regressu, aut accessu ad dictum beneficium præmissa conuentione, quod si
70 erit locus regressui, † vel accessui, dictus resignans habens prædictam reseruationem regressus, vel accessus debeat idem beneficiũ eidem Titio, vel alteri renunciare, vt colligitur ex sequẽtibus verbis, *vt illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur.* Nam hæc absque dubio est confidentia: vt etiam colligitur in §. plerique, & ex Constitutione Pij IV. in §. insuper. Et in-
71 trat huiusmodi regressus † cedente resignatario, Mandos. de signat. grat. tit. regressus col. 2. Moedan. decis. 338. sub tit. de renunc. in manuscr. Pur. decis. 314. li. 1. vel moriente, vt dixi de resign. benef. lib. 6. q. 5. nu. 22. cum seq. aut acquirente incompatibile, Moedan. decis. 120. in manuscr. vel si fuerit priuatus, vt dixi d. q. 5. nu. 24. his enim casibus posset verificari huiusmodi conclusio, vt quia fuerit cõuentũ de dimittẽdo beneficiũ in euẽtum regressus, & accessus, & quia huius-
72 modi regressus, & accessus sunt † sublati per Conc. Trid. c. 7. sess. 25. de refor. & per Const. Pij V. 136. incip. Romani Pontificis ex rationibus, quas posui dicto libro 6. q. 5. nu. 97. cum seq. Ideo non curabo alia scribere de hoc. Posset etiam hæc conclusio verificari in conuentione facta de non vtendo regressu reseruato
73 in litteris ob non solutionem † pensionis, qui etiam hodie datur, Pur. decis. 293. lib. 1. Gig. de pens. q. 99. nu. 18. Bursat. cons. 395. nu. 42. vol. 4. de qua materia late dixi lib. 6. de resign. benef. q. 3. per totam.

Nono, Hanc conclusionẽ intellige cõmitti confidentiam hoc casu, siue fuerit promissum a resignatario, quod resignauerit illud beneficium eidem, siue alteri, vt probatur illis verbis *eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur.* Quæ verba æquipa-
74 rant hos duos casus † vt idẽ ius sit in vtroque l. vlt. ff. de acceptilat. quod comprobatur, tum quia idem statuitur circa fructus, & pẽsiones non inspecto, quibus soluantur resignanti, vel alteri, tum etiam, quia eadem ratio viget vtroque casu: nã nihil refert, quod vni, vel alteri confera-
75 tur, dummodo origo, quæ spectanda † est, l. 3. C. ad maced. sit mala, & pactum simoniacum, ac confidentiale, & hæc conclusio nullam habet difficultatem, & infra illam comprobabo.

Et hanc conclusionem cum illationibus supradictis declara procedere pacto præcedente, nam alias secus, quia sine pa-
76 cto † confidentia non committitur, Nauarr. in Manual. c. 23. sub num. 107. vers. ad decimum. Idem Nauarr. cons. 27. & cons. 30. & cons. 33. & cons. 36. tit. de simon. Virgin. Bocc. in cõment. const. Piscen. num. 60. & 68. Gabriell. cons. 172. nu. 4. & 12. lib. 2. & fuit resolutum in vna * Cusentina prætensę confidentię coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1592. & late comprobaui suo loco ponendo rationes. Ideo in §. sequenti incipien. Itidem loquitur Pius V. de confidentia commissa ex condicione tacita, vel expressa, Hinc voluit Nauarr. cons. 27. de sim. non esse confidentiam, si quis recepit beneficium ex resignatione, intentione illud resignã-
77 di nutu † resignantis, si non interuenit pactum, quia, subdit, absque conuentione non committitur.

Qua conclusione stante verba posita in hoc §. circa hanc conclusionem, etiam sola dimittentis intentione, sunt intelli-
78 genda † de intentione nota ei qui beneficium recepit, vt interpretatur, Gabriel. dict. cons. 172. nu. 3. vers. secundo stante verba de cõditione tacita, vel expressa posita in §. sequen. ex quibus verbis declarantur hæc, l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & necessario ita esse interpretanda, posui plures rationes q. 26. col. 3. & licet Mascardus de probationib. concl. 1306. numero 53. intelligat hæc verba, cum alter horum, siue dimittens, aut recipiens, item conferens, eligens, vel præsentans, aut electus, præsentatus, vel cui est collatum beneficium, item cedens, aut retrocedens, & in summa, vt omnes complectantur vno verbo, siue dans, vel recipiens beneficium alterius, ideo dat, aut recipit, vt postea sibi detur beneficium, vel pensio, aut fructus etiam, si nihil alteri parti sit notum, tamen in contrarium * se habet veritas, & communis * opinio * etiam in * praxi recepta, ne sequatur absurdum, quod ex facto vnius alteri igno-
79 ranti † præiudicium afferatur, reg. non debet, de regul. iur. Crauett. cons. 293. cum
80 ignorans non † peccet, D. Thom. 1. 2. q. 73. art. 6. & late ex pluribus rationibus comprobaui suo loco d. q. 26.

Et ad tollendum omne dubium, bonũ esset, vt Summus Põtifex declararet hoc per aliam constitutionem. Et sanct.mem. Gregorius xiij. mandauit hæc verba deleri,& Congregatio super compilatione septimi Decretalis,idem censuit, & mihi fuit demandatum, vt illam imprimerem absque dictis verbis.

Secundum caput huius §.& primi casus confidentiæ beneficialis est, vt sit confidentia,si fructus beneficij resignãti, aut 81 eorum pars † dentur resignanti illud beneficium,vel alijs,vt probatur ibi,*aut illius fructus,vel eorum pars alij,vel alijs concedantur,&c. confidentia censeatur*, & hoc volunt Nauarr. in Manual.c.23. sub num.110.& cons.48. nu. 1.de simon. Maiol. de irregular.lib. 5.c. 45.col.5. sub nu. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 19.20.cum pluribus sequent.Et ratio est,quia per resigna 82 tionem vacat beneficiũ † Lap. alleg. 14. Archid.in c. denique nu.3.6.q.3. Rot.decis.1. de rescr. in nou. Card. Paris.cons. 76.nu.4. vol.4. cum alijs infinitis allegatis a me, de resign. benef. lib. 1.q.4.col.1. & resignãs habeatur pro mortuo, quo ad 83 beneficium † resignatum, Cassad. decis. 16. nu. 2.super regul. cancell. Abb. in c. nisi essent,de præben. Put.decis. 468.lib. 2.& communiter* Doctores,nam amittit 84 † omne ius,quod in eo habebat, Rot. decis.6.in fin.de ter.permut.in nou.Cassad. decis.2.nu.3. eod. tit. Card. Paris.cons. 39. nu. 3.vol.4. sequitur post resignatio- 85 nem non posse † se ingerere beneficio resignato,neq. ex eo habere fructus, Abb. Ant. de Butr. Imol. & alij in c. sollicite, de restit. spoliat. Host. Innoc. in c. quod in dubijs de renunc.& communiter* alij, vt deduxi de resign. benef. lib. 1. q. 5. & tradit Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Rebuff. cons. 22. nu. 19. Card. Paris.dict. consil. 39. vol. 4.& late plures allegaui, 86 de resign. benef.lib.1.q.6. † fructus enim spectant ad resignatarium, & ad eum cui confertur beneficium canonice.Couart. lib. 1. variar. resol.c. 15. sub nu.12. Ideo si condicione dictos fructus percipiat resignans,merito videtur commissa confidẽtia,ad not.in l. non dubium C. de legib. 87 nam natura resignationis † est vt sit libera, & pura, Rot. decis. 6.nu.2. de renunc. in antiquior. Oldrad.cons. 324.nu.5.Io. Monac. in c. licet num.5. de rer. permut. lib.6. cum alijs deductis a me supra,& de resign. benef.lib. 14.q.1. Quomodo enim potest esse pura, si dentur dicti fructus, & hac ratione censeatur fieri, Doctores in c. ex parte 1. de offic.deleg. cum alijs,vt per Redoan. de simon. p. 2. c.10. erit ergo confidentialis. Et in hac parte videtur hæc conclusio conformis iuri communi,quo inspecto simonia est resignare pa- 88 cto, condicione, † & modo consequendi fructus post resignationem, vt late proba ui de resign. benef. lib. 14. q. 1. & seq. & fuit resolutum* pluries in Rota, vt per Moedan. decis.245. manuscr. & fraus satis videtur cõmissa, vt ex huiusmodi con 89 tectura † apparet,late Bart. in l. post contractum, ff. de donat. Paul. de Castr. cõs. 337. nu.4. lib. 2. Dec. cons. 235. & cons. 659. Grat. cons. 81. nu. 42. vol.2. Card. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. cum alijs, vt per Mantic.de coniecturis vlt.volunt. 90 lib. 10. tit.4. num.9.& modos † probandi fraudem ponit Mascard. de probat. conclus.815.per totam,cum fructus non den 91 tur domino, neque † possessori, quibus pertinẽt. Bald. in l. si traditio col. vlt. C. de act. empt. Alex. cons. 120.nu. 5.lib.4. & cons.73. lib.2.& per huiusmodi traditionem mutetur natura ipsorum fructuũ, quæ est,vt debeantur domino,c.conquestus de vsuris l.Herẽnius ff.de euict.Grat. cons. 18. nu. 2. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53.nu.23. lib. 2. Cephal.cons. 131.num.14.& cons. 215. nu. 49.& cons. 290. nu. 13. Bursat. cons. 11. num. 7. vol. 1. Bened. Capr. cons. 10. nu. 33. Eadem ratione committitur confidentia simonia- 92 ca,& punibilis, si prouisus de beneficio † fructus illius beneficij tradat collatori, præsentatori, & electori, vt dicitur in §. sequen. incip. Itidem si, & in illius interpretatione adduximus rationes, & auctoritates.

Et hanc conclusionem primo intellige, siue omnes fructus dentur resignanti, siue eorum pars, nam vtroque casu committi confidentiam probatur ibi *fructus,vel eorum pars*. Idque ex eo,quia viget eadem 93 ratio,cum in parte quoque delictũ † perpetretur, Glos. in §. gallinarum in verb. qui lucrandi animo,inst. de ter. diuis.ita in §. sequenti incip. itidẽ dicitur de fructibus,vel parte ipsorum, vt si dentur col 94 latori pro collatione, præsentanti pro præsentatione, electori † pro electione, committatur confidentia, & tradit Mascard.

card. de probat. conclus. 1306. num. 7. Declara tamen, dummodo illa pars sit notabilis alicuius quantitatis, nam alias non committeretur confidentia, sicut ne-
95 que † simonia, c. & si quæstiones de sim. tradit egregie Nauarr. in comment. de dat. & promiss. pro iust. vel gratia nu. 20.
96 & hæc interpretatio est † recipienda tam quam benigna, not. in c. iuuenis de spon sal. c. illud de cler. excom. c. 2. de pœnit. dist. 7. l. antiqui, ff. si pars hæred. pet. eoque magis, cum quo ad pœnas hæc con-
97 stitutio sit exorbitans, ergo † restringenda in quantum fieri potest, Doctores in l. si vero §. de viro ff. solut. matrim. & in l. si constat, ff. sol. matr. & fructus vnius anni
98 sufficiunt, vt committatur confidentia † nec requiritur plurium annorum, iuxta regulam positam in l. boue, §. hoc sermone ff. de verb. signif. vbi late Tiraquell.

Secundo intellige hanc conclusionem siue hi fructus dentur resignanti, siue alijs, vt patet ibi, *alij, vel alijs*, quæ verba includunt resignantem absque dubio, cum id
99 faciens resignans committat † confidentiam, vt etiam probatur in §. si quis post cessam eiusdem Constitutionis, Gabriel. cons. 172. num. 11. lib. 2. Nauarr. in Manual. c. 23. sub nu. 109. & 110. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. & alij omnes. Includunt etiam alios, vt patet ibi
100 *alijs*, vnde † nulla remanet difficultas l. ancillæ C. de furt. l. continuus §. cum ita, ff. de verb. oblig. vnde illud pronomen *alij* necessario referendum est ad personam resignantis, quę relatio attenta proprietate verborum haberet difficultatē, ideo Mascard. de probat. dict. conclus. 1306. nu. 4. existimat errore typographi ita legi, & esse legendum, prout in originali apparet *illi, vel alijs*, vt id pronomen *illi* referatur ad resignantem, quæ lectio, quamuis alias mihi non probaretur, hodie admodū placet, quia ex stricta interpretatione non prohiberetur perceptio fructuum, quam perciperet resignans, quod sensit doctus Nauarr. cons. 66. nu. 6. tit. de sim. quod cōsiliū est transpositū to.
101 2. fol. 801. vbi firmauit † dationē fructuū factam a resignatario resignanti non inducere confidentiam, cum dicat constitutio *alij, vel aliis*, & sic verba tali casu non verificentur, quod est absurdum, cū maior ratio militet in eo, quam in alijs, & alijs rationibus hoc comprobat Mascard. & monet me etiam, quia in sequenti §. itidem, ita legitur *illi, vel aliis*. verisimile ergo est ita legendum hic, & hanc fuisse mentem Pij v. arg. eorum quæ dicunt, Dec. cons. 109. col. 2. Crauett. cons. 234. num. 3. Mars. sing. 1. & stante hac lectura cessat, quod dicit Nauarr. dict. cons.

Declara tamen procedere id quod statuit Pius v. de alijs, quoties de voluntate ipsius resignantis, & condicione apposita ab eo ante resignationem, vel in ipso actu resignationis dantur a resignatario fructus illis quod probo: tum quia tunc viget ratio confidentiæ, & simoniæ, quia
102 resignatio non videtur libera, & † pura, vt debet esse, vt scripsi de resign. benef. li. 14. q. 1. & 7. tum etiam, quia hoc declaratur in sequenti §. Itidem, vbi confidentia appellatur, quoties dātur fructus collatori pro collatione, præsentanti pro pręsentatione, & electori pro electione, aut alijs quibus ipsi significauerint, & iusserint, seu mandauerint; ratio enim quæ militat in his casibus, viget hic, ideo validum erit argumentum ab illis verbis, ad hæc l. a Titio, vbi Doctores, ff. de verb. oblig. l. illud, ff. ad leg. aquil. eoque ma-
103 gis, cum sequentia † declarent præcedentia, l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & vna pars
104 † constitutionis declaret aliam, l. vtrum, ff. de pet. hæred. not. in l. non est nouum ff. de legib. Ideo alias respondi non esse confidentiam, si resignatarius det fructus omnes, vel partem beneficij resignati alicui non consanguineo, vel amico resignantis, vel ignorante resignante: nam nullum factum, vel voluntas ipsius resi-
105 gnantis tali casu potest † cōsiderari, Bart. & Doct. in l. genero ff. de infam. Crauet. cons. 201. nu. 36. Alex. cons. 241. col. 1. lib. 6. & per hanc constitutionem non est sublata potestas resignatarijs, & prouisis de beneficijs disponere de fructibus ipsorum beneficiorum, quomodo voluerint, dummodo non appareat id facere in executionem promissionis pro resignatione, & collatione, † nā id solum prohibetur, & iudicatur confidentia. c. Episcopus de præben. & ibi Abb. & alij, Zabarell. in c. postulasti, de rescr. vbi Abb. & Felin. nu. 6. Socin. Sen. cons. 91. lib. 3. Caiet. in 2. 2. q. 185. art. 7. resp. ad 3. * communis, testibus Dec. dict. c. Episcopus, Couarr. in cap. 1. num. 2. de testam. ex collatione
106 enim resignatarius iam effectus † est dominus

minus omnium fructuum. vt late explicaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. Et rece-
*107 ptum * est quod † in re sua quisque est moderator & arbiter, l. in re mandata. C. mandati, l. nemo exterus, C. de iudic. §. per traditionem, Inst. de rer. diuis. Socin. cons. 53. nu. 8. lib. 1. & cons. 100. col. 2. lib. 2. Dec. cons. 419. n. 3. Rolan. cons. 62. n. 13. lib. 1. Crauett. cons. 296. col. 8.
108 nam rebus † suis quisque potest apponere eam legem quam vult. c. verum, de con dit. appos. l. quoties, C. de donat. quæ sub mod. l. ob res, §. 1. ff. de pact. dotal. c. de monacis, de preben. c. cum Bertoldus, de re iudic. l. 1. § si conuenerit, ff. de pos. l. seruus ea lege, ff. de seru. export. l. legē, C. de pact. auth. excipitur, C. de bon. matern. Doctores in l in traditionibus, ff. de pact. Card. Paris. cons. 72. in princ. vol. 1. & cons. 24. n. 24. vol. 2.

Eadem ratione declata non procedere quoties non resignatarius, sed alrer dedit resignanti aliquid pro fructibus, nam hic casus non includitur in hac constitutione, vt sit commissa confidētia per resignatarium, cum nullum factum ipsius in hoc consideretur, neque voluntas, eoque magis cum appareat, & constet de causa, scilicet pro uenditione fructuum spectantium ad resignantem, quod est clarum, & ita vidi alias respondi per peritissimos, nam causa excludit delictū, † & etiā
109 præsumptionem ipsius, Barbat. cons. 47. col. 3. lib. 1. Alex. cons. 167. col. 1. lib. 7.
* Bertan. cons. 84. lib. 2. Hinc dicimus, * &
* communiter est receptum in praxi, * etiā
110 in hac materia quod causa † iusta excusat a dolo, l. igitur, §. 1. ff. de liberal. caus. Glos. in l. plagij. C. ad legē Flau. de plag. Felin. in c. cum contingat, col. 3. de rescr. Alex. cons. 125. col. 3. lib. 4. Dec. cons. 170. n. 2. Grat. cons. 15. col. 3. lib. 1. etiā
111 si sit † bestialis, Aret. & Ias. in l. clam possidere, §. qui ad nundinas, ff. de acqu. possess. late Gabriell. d. conclus. 8. n. 2. &
112 maxime inter personas bonæ † famæ & conditionis c. & si quæstiones, de simon. vbi Doctores, & dicam suo loco ample, & ita mihi retulit pronunciasse in factū con
* tingentia * bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus Iudex cōfideutiarū, cum quo coniunctissimam habebam amicitiā. Tertio, nota verbum cōcedantur esse genera
113 le, vim assumens a natura rei, cui † adijcitur, Bal. in l. non ambigitur, in fin. ff. de legib. Bart. in l. vxorem, §. testamento, ff. de leg. 3. Soc. Sen. cons. 93. n. 4. lib. 1. Ias. in l. quod principi, n. 4. ff. de const. princ. Luc. de Pen. in l. vlt. col. vlt. C. de locat. præd. ciuil. lib. xj. vnde generaliter interpretabitur hic, vt importet concessionem dictorum fructuū quomodocūque factā, Abb. in c. pastoralis, n. 2. de donat. Imol. in c. 1, col. 1. Comod. Felin. in c. cum uenerabilis, n. 5. de except. Alc. in l. si quis antea, n. 18. ff. de acquiren. possess. siue per viam donationis vel simplicis cōcessionis aut contractus, & alio quocūque modo, Modern. Florent. de compens. q. 27. n. 3. late Gomes. in §. sic itaque, n. 6. Inst. de action. Idque eo magis procedit in casu nostro, quia viget eadem ratio, cum improben-
114 tur quomodocunque huiusmodi † conditiones in resignationibus, vt late dixi, de resign. benef. lib. 14. q. 1. & 7. ergo idem ius statuendum, l. illud, ff. ad leg. Aquil. &
115 hoc satis expressum dicitur † cum colligatur ex vi verborum, Bart. in l. vxorem, §. agri plagām, ff. de leg. 3. & in l. si fideiussor, §. meminisse, ff. de leg. 1. Cefal. cons. 133. multa n. 8. & cons. 135. n. 20. vol. 1.
116 & quod sub † generalitate continetur, Bart. in l. prætor ait in princ. ff. de nou. oper. nunciat. Crauett. consil. 163. n. 2.
117 in fin. & quod comprehenditur † sub ratione, Dec. cons. 284. col. 2. & cons. 301. col. etiam 2. Card. Paris. cons. 83. n. 3. & cons. 69. n. 3. vol. 4. Crauett. cons. 118. n. 15.

Quarto intellige hanc conclusionem, siue huiusmodi fructus percipiat, resignans auctoritate propria, siue de manu resignatarij aut alterius cuiuscunque, nā eadem viget ratio omnibus his casibus, qui etiam comprehenduntur sub generalitate dictorum verborum; & ideo in §. sequenti, l tidem, æquipatantur prædicti casus in collatore præsentante & eligen-
* te, vt ibi dicam late. & receptum * est æquiparatorum eādem esse disciplinam l. vlt. ff. de acceptilat. & rationem ponunt omnes Doctores in l. 1. ff. de leg. 1. &
118 constat omni casu prohiberi † resignanti post resignationem ingerere se beneficio resignato, vt late scripsi de resig. be-
* nef. lib. 1. q. 6. & est communis * opinio omnium Doctorum, & non curamus de modo perceptionis fructuum, cum appareat perceptionē fuisse malam, iniustam,
119 † & prohibitam, l. vlt. C. comm. de iudic.

dic. l. cum seruus, ff. de verb. oblig. l. vlt. ff. mand. l. mulier, ff. ad Trebell. l. si mater C. de instit. c. in his de verb. sign. Cra uett. cons. 300. sub nu. 2.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere in quocunque beneficio, nam 120 verba sunt † generalia, quæ generaliter de quibuscunque beneficijs sunt intelligenda, Bald. in l. in fraudem in fin. ff. de testamen. milit. etiam in materia odiosa, Dec. cons. 5. ad fin. Crauett. cons. 118. nu. 14. & cons. 333. nu. 5. & cons. 308. nu. 3. Socin. Sen. in l. 2. §. ex his in princ. ff. de verb. oblig. & viget in omnibus eadẽ ratio, ne tam graue scelus perpetretur, Bart. in l. si pluribus, ff. de leg. 2. Doctores in c. vt circa de elect. lib. 6. Paul. de Castr. cons. 187. notandum est, col. pen. post medium lib. 2. Crauett. cons. 70. nu. 27. Idque eo magis, quia tam proxime supra, quã infra, & in sequẽti §. ac in proœmio, & alibi exprimit beneficium cum di- 121 ctione qualecunque, quæ † dictio includit omnia genera, & species, Bal. in l. con nenriculam col. 5. C. de episc. & cleric. & in l. fugitiui C. de furr. cum alijs supra adductis, & exprimit de Ecclesia, & Monasterio, vt dixi, & dicam infra, & ex præ- 122 cedentibus declarantur sequentia, † ac econrra, l. si seruus plurium, §. vlt. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, ff. eod. tit. l. penult. C. de inst. & substit. Bal. in l. domum col. 5. C. de rei vend. Ias. consil. 215. col. 2. lib. 2. Crauett. cons. 313. nu. 5. vers. 10.

Sexto intellige hanc conclusionem, in quibuscumque personis, nam constitutio exprimit etiam Cardinales.

Limita tamen hanc conclusionem non procedere, quoties non interuenit pactũ inter resignantem, & resignatarium ante resignationem, vel in ipsa resignatione, * nam * communis conclusio est absque pa- 123 ctô, modo, & † condicione tacita, vel expressa, non committi confidentiam, vt supra late deduxi, & tradit Nauarr. in manu. c. 23. num. 107. vers. ad decimum, & sub nu. 109. & 110. Idem Nauarr. consil. 27. & cons. 30. & cons. 33. & cons. 36. tit. de simon. Virg. Boccac. in cõment. const. Picen. num. 60. & 68. Gabriell. cons. 172. nu. 4. & 12. cum seq. vol. 2. & fuit resolu- * tum in * Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & ideo perceptio fructuum per resignantem post resignationem indu- 124 cit præsumptionem † confidentiæ, vt fuit * resolutum in dicta * Cosentina, quæ pur- 125 gatur, constito de causa, † ex qua fuerunt percepri, Gabriell. dict. cons. 172. nu. 8. vers. 1. lib. 2. & non potest dici confiden- 126 tia vera absque pacto, sicuti neque † dicetur simonia, Glos. in c. ordinationes 1. q. 1. Card. Alex. in c. 1. num. 9. 1. q. 1. Card. Paris. cons. 135. nu. 17. vol. 4. Nauarr. cons. 11. vers. ad secundum, & 38. * de simon. & est communis * opinio teste Put. decis. 179. nu. 9. & 10. lib. 2.

Limita secundo hanc conclusionem non procedere, quoties resignatarius da- 127 ret † resignanti fructus ei debitos, nã hoc casu nulla esset commissa confidentia, & * in simili fuit resolutũ * in Rota, teste Car. Sanctæ Crucis decis. 179. in manuscr. & colligitur ex his, quæ scribit Nauarr. lo- * cis citatis, & cõmuniter * ita practicatur.

Quod potest exemplificari quoties resignans nondum exegisset fructus anni elapsi, nam potest Resignatarius eos fructus promittere, & postea soluere resignã ti, vel etiam fructus vsque ad diem præ- 128 stiti † consensus qui debentur resignanti, vt late dixi ex communi de resign. benef. lib. 1. q. 6. vel vsque ad diem captæ pos- 129 sessionis per † resignatariũ, secundum opinionem Christophori Roffiniac. tract. de benef. c. 14. num. 26. Rebuff. cons. 186. num. 19. quam sententiam nouissime vidi * practicari, hi enim fructus cum non spectent ad resignatarium, Couarr. var. resol. lib. 1. c. 15. sub num. 12. sed ad resignanrem dominum illorum, quo ad id tempus, sequitur posse ex pacto ei per- 130 mitti, & dari, † cum debeantur, Grat. cõs. 18. nu. 7. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. lib. 2. Capr. cons. 10. nu. 33. Cephal. cons. 50. nu. 3. Roman. singul. 538. Anan. cõs. 19. nu. 17. & facit tex. in l. necessario §. si pendenre, ff. de peric. & com. rei vend. & l. si dominium C. de pignor. act. l. 1. & * 2. C. de pign. act. & receptum * est, expres- 131 sionem eorum, quæ a iure insunt, † non inducere simoniam, Glos. 2. in c. ad audienriam de rescript. vbi Abb. & Felin. late col. 1. & 2. nu. 8. Glos. 2. in c. olim el 1. de rest. spoliat. & tradit Nauarr. ponẽdo exemplum in manual. cap. 23. sub nu. * 200. vers. quæ tamen. & tenuit Rot. * vt per Redoan. de simon. p. 2. c. 11. in fin. & in his etiam terminis fuit hoc firmatum in dicta Cosentina 4. Februarij 1591. coram

132 ram R. P. D. Orano. Et ideo † in primis causa, qua id fiat, erit inspicienda, l. verum 2. ff. de furt. l. cum tale, §. vlt. ff. de condit. & demonstr. c. intelligentia, vbi Glos. in verb. ex causis, de verb. signif. c. & si Christus, §. quædã, vbi Glos. in verb. ex causa de iureiur. Glos. in l. legata inutiliter, ff. de adimen. leg. Crauetr. cons. 319. nu. 7. & 304. nu. 3. & per consequens perceptio fructuum facta a resignante interpretabitur ob causam præcedentem
133 proxime † expressam, l. quædam mulier, ff. de rei vend. l. 2. ff. de acquir. possess. l. 1. circa fin. C. de imposit. Lucrat. lib. 10. & in executionem illius, l. si pecuniam §. vlt. ff. de cond. ob caus. Corn. cons. 64. licet plura, col. vlt. lib. 2. Crauett. consil. 135. nu. 13. Bart. in l. 3. ff. de fund. instr. Doctores in c. inter dilectos de fid. instr. Crauett. cons. 284. nu. 6. & etiam ob cau
134 sam † necessariam l. vlt. C. de alien. pup. præst. vbi Batt. idem Batt. in l. cũ seruus, ff. de verb. oblig. & in l. 2. ff. de condit. & demonstr. Alex. cons. 116. ad fin. lib. 2. Roman. cons. 247. col. 2. Corn. cons. 316. col. 2. lib. 1. Crau. cons. 106. num. 8. & 149. nu. 12. & 282. nu. 4. & 304. nu. 5. &
135 secundum † ius disponit c. ex litteris de const. c. sedes de rescr. c. venientes de iureiur. Cald. cons. 11. in fin. in tit. de feud. Crauett. cons. 186. sub nu. 9. & eo modo
136 † quo ei profit l. 1. & 2. ff. de solut. Bart. in l. gerit num. 21. ff. de acquir. heredit. Socin. Sen. cons. 113. nu. 3. lib. 4. Tiraquell. de retract. consang. §. 30. Glos. 1.
137 nu. 32. & non † extenditur vltra gesta, l. 1. §. Iulianus, vbi Bart. ff. de itin. act. priu. l. voluntarie, C. de excus. turor. Crauet.
138 cons. 292. nu. 1. & vltra † intentionem l. non omnis, ff. si cert. pet. Barr. per illum tex. in l. absentes in 2. oppos. C. si cert. pet. Ias. cons. 32. col. 4. circa med. lib. 3.

Et potest etiam hæc limitatio exemplificari alijs casibus similibus, & in quibus viget eadem ratio.

Hanc tamen limitationem declarã nõ procedere, si quantitas data non est æquiualens, sed maior fructibus, ac debitis re
139 signanti: nam tunc † intrat coniectura cõfidentiæ ad nor. in c. cum pridẽ de pact. & in c. quæsitum de rer. permut. ita deci-
* sum* teste Card. Sanctæ Crucis dict. decis. 169. manuscr. etiam si illa quantitas maior fuerit data pro expensis factis per
140 resignantem in illo beneficio † consequendo, vt fuit* resolutum in Rot. die 19. Octobris 1543. in vna canonicatus Sancti Andreæ corã Put. teste eod. decis. 40. lib. 2. vbi adducit rationes, vel pro ex-
141 pensis faciendis in illa resignatione: † nã esset simonia: Nauarr. cons. 5. de simon.

Tertium caput huius §. & primi casus confidentiæ beneficialis est, vt sit confidentia promissio, vel solutio pensionis facta a resignatario resignanti, vel alijs, vt probatur illis verbis, *vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur*, & hoc etiam voluit Nauarr. in manual. c. 23. sub num. 110. & cons. 11. & 22. de simon. & Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub num. 5. col. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 7. & nu. 18. cum seq. & ratio est, quia resignatio, vt sæpe scripsi, debet esse pura
142 absque † condicione, & pacto, Oldrad. cons. 324. nu. 5. communiter * Doctores in c. quæsitum de rer. permut. in c. cum pridem de pact. ergo promissio, seu solutio pensionis videtur cõtra naturam resignationis ad not. per Io. Monac. in c. licet, nu. 5. de rer. permut. lib. 6. cum reddat
143 actum † non liberum, & purum, vt esse debet, Rot. decis. 6. nu. 2. de rer. permut. in antiquior. & etiam videtur confidentialis inspecta cõdicione, & pacto, late Moedan. decis. 245. manuscr. Nauarr. cons. 27. 30. 33. & 36. tit. de simon. Gabriell. cons. 172. nu. 4. & 12. lib. 2. & per consequens punibilis per hanc constitutionem l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. Et in hoc videtur esse hæc constitutio conformis iuri communi, quo iudicatur simoniaca re-
144 nunciatio, cum pacto, vt soluatur † certa pensio, Glos. in c. ex parte de off. deleg. Abb. in c. non satis nu. 8. de simon. Cald. cons. 1. de vsur. Paris. cons. 143. nu. 12. cum seq. vol. 4. dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2. nu. 74. & probatur ex his, quæ habentur dicto c. cum pridem, & per Bald. Gemin. Anchar. & alios in c. 1. de testib. lib. 6. & dixi etiam late de resign. benef. lib. 14. q. 1. & q. 7. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. Cõprobatur hæc sententia, quia si est confidentia recipere fructus pro resignatione, vt in capite præcedenti late deduximus; ergo erit etiam confidentia recipere pensionem a resignatario: nam
145 pensio nihil aliud est, quam quædã † fructuum solutio, cũ debeatur ex fructibus, Roman. cons. 417. nu. 3. Gig. cons. 19. nu. 4. & seq. late dixi de resign. benef. lib. 6.

q. 2. n. 100. cum seq. & ratio quæ militat in fructibus viget in pensione, Sarn. de ann. q. 60. Rebuff. in prax. tit. de rescr. general. dixi de resign. benef. lib. 6. q. 1. col. 2. Accedit præterea quia est confidentia 146 recipere vel promittere † pensionem pro collatione, vel pro presentatione, aut pro electione, vt dicitur in §. Itidem eiusdem constitutionis, & ibi adduxi rationes. eadem ratione erit confidentia huiusmodi solutio, vel promissio pensionis pro resignatione, arg. l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Hinc respondit Nauarr. cons. 6. n. 3. de simon. esse simoniá 147 promittere † pensionem ob auxilium recipiendum in litigando.

Et hanc cóclusionem intellige eo modo, quo intelligitur conclusio capitis præcedentis: nam quæ diximus circa eá habet locum hic, & hoc tum ex eo, quia, vt supra probatum est, eadem est ratio pé sionis & fructuum, tum etiam quia est materia connexa, & Pius v. loquitur continuatiue, vt colligitur primo ponderando dictionem vel, quæ siue interpretetur, vt 148 stet aduersatiue, † iuxta l. si hęredi plures, ff. de cond. inst. quo casu erit sensus, vt sufficiat alteram partem verificari, Corn. cons. 237. col. 4. vers. itaque verba, lib. 4. vt ex promissione & solutione tam fructuum, quam pensionis committatur confidentia in resignatione, & eodem modo ac eisdem qualitatibus, Iacob. Nouell. de iur. protom. §. quod si forte, n. 83. siue in 149 terpretetur, vt stet † disiunctiue inter genus & speciem, vt in l. quintus, §. plane, ff. de aur. & arg. leg. quo casu resoluitur in dictionem copulatiuam, l. ille aut ille, vbi Doctores, ff. de leg. 3. Bal. cons. 37. n. 9. lib. 5. Et sensus erit, vt ex promissione solutio neque fructuum, & pensionis committatur confidétia eisdem modis & formis, & ita accipiédo verbum fructus erit loco generis, verbum pensionem loco speciei, cum pensio in materia beneficialis sit pars fructuũ; & ideo in vno beneficio quantitas maior pensionis imponitur, quam in alio, vt late deduxi de resign. be 150 nef. lib. 6. q. 2. & vulgare est, genus † latius patere specie, l. si quid earum, §. interemptum, ff. de leg. 3. c. excómunicamus, de hæret. not. in l. si is qui ducenta, §. verum, ff. ad Trebell. 2. pódera ntur illę dictiones 151 ex eisdem, Dictio † ex stat inclusiue, Hostiens. in c. cum in cunctis, super verbo exegerit, de elect. Archidiac. in cap. 1. de restitutio. spoliat. lib. 6. Albericus 152 in dictionario litt. ex. Et † denotat causam proximam l. non dubium, C. de legib. l. 1. C. si seru. ext. Bart. in l. 1. §. ex incendio, ff. de incend. ruin. & naufr. Bal. in l. 1. C. de cond. insert. Corn. cons. 122. col. 5. lib. 2. & cons. 290. col. 1. lib. 153 4. & dictio eadem † est qualitatum præcedentium repetitiua, Grat. cons. 21. n. 26. lib 1. Socin. cons. 150. col. penult. vers. 2. lib. 2. Tiraquell. de vtroque retract. tit. 1. §. 8. Glos. 7. sub n. 24. Glos. in clement. vlt. §. si vero, de vit. & honest. cleric. Archid. in c. penult. ante fin. in verb. eiusdem, de off. ord. lib. 6. cum omni 154 bus qualitatibus, vt dictio † vt supra, l. itẽ quæritur, §. idem Iulianus, ff. locat. Bar. in l. 1. §. deinde, ff. de postul. Dec. cons. 187. n. 10. & cons. 227. n. 3. Card. Paris. cons. 19. n. 68. & cons. 41. n. 65. & cons. 48. n. 14. vol. 2. Crauett. cons. 88. n. 3. Ruin. cons. 183. n. 1. vol. 2. & ponit de ambobus, scilicet de pensione & fructibus, namque potest considerari diuersus casus, cũ id quod dicitur de fructibus a cómuniter accidentibus referatur ad fructus beneficij resignati illius anni, quod autem dicitur de pensione, potest referri ad promissionem, vel solutionem pro pluribus annis, Laurent. in clement. 1. de supplen. prælat. neglig. & ibi Card. Zabarell. in §. 1. q. 3. & separatur a beneficio pro di- 155 cto tempore, † sicut vsusfructus a proprietate c. vlt. de pignor. c. quicunque, 12. q. 2. c. possessiones, 16. q. 1. Caccialup. de pens. q. 2. Gig. in eod. tract. q. 1. vbi refert definitiones pensionis.

Ex hoc ergo fundamento supra facto infero primo, confidentiam esse, siue resignanti promittatur, aut soluatur pensio in quantitate magna, siue secus; nam constitutio hæc in hoc §. dum disponit de fructibus, dicit fructus vel partem, & supra deduxi comprobationes, & vna hic ero contentus, quia ita comittitur delictum in pensione magnæ quantitatis imposita super beneficio pingui, sicuti in pé sione moderata, vel mediocri imposita super beneficio tenui, & vtroque casu actus est illicitus & improbatus a iure, ac simoniacus, Doctores in c. & si quæstiones, de simon. & in c. quæsitum, de rer. perm. & in c. cum pridem, de pactis.

Secundo infero, cómitti confidentiam siue

siue pensio fuerit promissa, siue fuerit soluta, cum simonia committatur siue fuerit
156 datum † siue promissum, vt dicit Bal. iudicatum fuisse Florentiæ * in c. 1. de testib. in 6. vbi hoc tenent Perr. de Anchar. & Franc. col. 1. Dec. in c. 1. glos. 1. de testib.
* Roman. singul. 327. & est communis * opinio vt dixi de resign. benef. lib. 14. q. 7. n. 32. nam datio, & promissio in qualibet ma
157 teria æquiparātur † l. vlt. C. ad leg. Aquil. Socin. sen. quem refert, & sequitur Sarn. de trienn. q. 12. col. p. vers. sed hoc, & ideo
158 assassinium etiam ex promissione † perpetratur Salicet. in l. non ideo minus, in fin. C. de accus. Gram. vot. 9. col. 1. Gabriell. de malef. conclus. 1. & pro hac illatione faciunt quæ scribit Moedan. decis. 243. in manuscr. & comprobatur quia quamuis verba videantur denotare, & ponderate solutionem, dum dicit pensiones soluantur, tamen rectius considerando videntur etiam includere promissionem inspectis verbis positis in eodē S. supra, dum dicit, si quis beneficium receperit ex causa resignationis, vt illud dimittat, aut fructus cōcedantur, vel pensiones soluantur, & sensus est, siue id promiserit, siue id cum effectu fecerit dimittendo beneficium fructus soluendo ac pensionem, vt ex textura, ordine, ac intentione, & procemio col-
159 ligitur, ex quibus valere † argumentum omnes volunt, l. cum pater. S. dulcissimis. ff. de leg. 2. l. vlt. C. de hered. inst. & ex præcedentibus declarantur sequentia. l. si seruus plurium, l. qui filiabus. ff. de leg. 1. &
160 vna pars † legis declarat aliam, l. verum ff. de petit. hered. Et hanc secundam illationem intelligo quoties post huiusmodi promissionem fuit subsequuta resignatio hac de causa facta.

Tertio infero committi confidentiam tam si huiusmodi pensio fuerit promissa, & soluta resignanti, quam Resignatario, quia in hoc præsens S. nullam videtur constituere differentiam, dummodo ex eadem causa, vt patet ibi *eidem &c. vel alteri*. & vere eadem viget ratio, cum possit eadem species fraudis committi, ideo idem ius statuēdum erit, l. illud ff. ad leg. Aquil. l. a Titio ff. de verb. oblig. Inspicitur enim causa gesti, l. verum ff. de furt. & ibi glos. late c. intelligentia vbi glos. in verb. ex communis de verb. sign. c. & si Christus S. quædā de iur. iuran. Crauett. cōs. 304. n. 3.

Quarto. Infero comitti confidentiam ex hoc capite in omnibus, & quibuscunque beneficijs, & per omnes, & quascunque personas etiam in dignitate maxima constitutas, & Cardinalatus honore fulgentes: nam id expressim hic cauetur, & ideo nullum remanet dubium, l. illam C. de collat. l. Ancilę C. de furt.

Quinto. Infero committi confidentiā hoc casu, siue fuerit facta solutio vel promissio resignanti per resignatarium siue per alium hac de causa, & respectu nam regula trita * est in iure, vt qui per alium facit per se ipsum façere videatur, & cum vigeat eadē ratio, idem ius statuendū erit,
161 l. illud ff. ad leg. Aquil. & verbum † soluantur positum hic est admodum generale, & aptum comprēdere omnes casus, ad quos ratio, & verba cōstitutionis se extendunt, l. 4. S. totiens ff. de damn. infect. l. illud ff. ad leg. Aquil.

Et hæc cōclusio huius tertij capitis potest exēplificari in eo qui resignat in manibus ordinarij pacto præcedente pēsionis soluendæ sibi vel alijs singulis annis per eum cui confertur beneficium ipsum resignatum tam si pactū factum fuerit ab ordinario ad effectum vt resignet quod procurabit sibi solui pensionē, quam etiā si fuerit factū ab eo, qui sperabat sibi conferri dictum beneficium, & illud enixe procurauit, & etiam in eo, qui resignat coram Papa in fauorem N. cum quo pactus est huiusmodi pēsionem, ea ratione, quia pensio ob tenuitatem fructuum aut
162 qualitatem † beneficij non reseruaretur per Papā, iuxta ea, quæ late scripsi li. 1. q. 2. de resig. benef. & ideo pactum pro facilitāda resignatione quod resignatarius illā soluet est simoniacū. Ita etiā pari ratione confidentia erit, si resignans velit pensionē centū a Resignatario, Papa cassat, & reseruat tantū quinquaginta, si resignatarius promittat soluere integram pensionem cētum in eo quo excedit reseruationem Papę, est confidentia. Eadem ratione
163 pactum de soluendo plus quam Papa † ordinauit, est simonia, Felin. in c. ad audiētiam 2. sub nū. 3. col. 3. vers. si autem de rescr. dixi de resigna. benef. lib. 6. q. 2. sub num. 73.

Hanc autem conclusionem cum supradictis quinque illationibus limita procedere quoties huiusmodi pensio fuerit promissa, & postea soluta non subsequuta reseruatione Papæ, alias secus, nam

nam tractatus de pensione inter resignan-
64 tem, † & resignatarium sunt liciti, & permissi, Caccialup. de pens. q. 19. num. 16.
* Gig. d. tract. q. 4. & * communiter Doctores, vt retuli d. lib. 6. q. 2. & pensio
65 licite, & iure est soluenda, si postea † subsequatur Papæ auctoritas, & consensus, Abb. in c. non satis de simon. Dec. in c. ex parte nu. 15. de offic. deleg. Gammar. de auct. leg. a later. tit. de pens. nu. 618.
* vbi dicit tentum * fuisse per Rot. nam licite potest quis resignare coram Papa beneficium, & ab illo obtinere impositionē annuæ pensionis sibi soluendæ a resignatario, cū quo hoc prius tractauerat, Abb. Anan. & Felin. in dict. c. non satis de sim.
* &. * communiter ita practicatur tota die, vt omnibus notum est. Papæ enim aucto-
66 ritas † tollit omne vitium simoniæ, prout de iure, & stylo inueterato attestatur Nauarr. in Manual. c. 23. sub num. 107. vers. ad 2. Caput. decis. 316. p. 2. etiam mentalis, Felin. in dict. c. ad audientiam nu. 3. Archiep. Florent. in 2. par. suæ summ. tit. 1. c. 5. Gammar. de auct. leg. a later.
67 dict. tit. de pens. nu. 116. & omnē † scrupulum, & suspicionem, Gig. de pens. q. 4. nu. 2. cum seq. Caccialup. eod. tract. q. 19. nu. 1. 2. & 3. Redoan. de simon. par. 2. c. 13. nu. 4. Ideo hoc casu, scilicet subsequuta auctoritate Papæ in constituenda illa pensione, cessat constitutio, nam cessant verba, & ratio, arg. c. cū cessante de appell. l. adigere §. quamuis de iure patron. & per consequēs notandum erit hanc constitutionem, dum loquitur de confidentia circa promissionem, vel solutionem pensionis, esse intelligendam de pensione imposita absque cōsensu Papę,
68 sine quo † non potest imponi, vt probaui in interpretatione secundi casus cōfidentiæ beneficialis circa §. itidem, vbi etiam eandem conclusionem firmaui circa pensionem promissam collatori præsentanti, & electori, vt sit cōfidentia, si fuit promissa, vel soluta absque auctoritate Papæ, & in his terminis fuit resolutum in vna Co-
* sentina * prætensæ cōfidentiæ 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, dum fuit firmatum illam perceptionem fructuum
69 post † resignationem inducere confidentiam, quæ fuit facta absque consensu Pa-
* pæ, alias secus, & trita * est regula, esse permissa, quę fiunt de consensu principis. cōfidentia igitur erit quoties est promissa pro resignatione absque consensu Papæ, & quoties fuit promissum vltra id, quod Papa reseruauit.

* Secundo limita hanc conclusionem procedere, quoties præcessit pactum inter resignantem, & resignatarium de soluenda pensione prædicta, alias secus, cū
70 * † receptum sit * absque pacto non committi confidentiam, Nauarr. in Manual. c. 23 * sub nu. 107. & cons. 27. 30. & 33. &
* 36. de simon. & fuit resolutum * in dicta Cosentina, vt supra retuli. Quod quomodo verificetur, & procedat, potest colligi ex his, quæ dixi supra in c. præcedenti de confidentiā, circa fructus inter resignantem, & resignatarium.

Sed quid dicendum de eo, qui resignauit beneficium, quod habebat multa bona, & inter alia quædam litigiosa, & hac
71 ratione intercessit † pactum inter resignātem, & resignatarium, quod euicta lite resignatarius solueret certam pensionē, vel consentiet assignationi, an sit confidentia? pro affirmatiua respondit Nauar. cons. 11. nu. 1. vers. ad priorem quæstionem de simon. & dixi de resign. benefic. lib. 14. q. 7. nu. 10. & faciunt quæ deducit idem Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num 100. cum seq. quia resignatio nō est libera, & pura, cum adsit pactum, &c.

Limita nisi expresserint hoc Papæ, nā hoc casu cessat confidentia, & nemo inficiabit esse licitum resignare apposito in supplicatione, quod in euentū subsequutæ victoriæ litis resignatarius soluat pen-
* sionem, & ita vidi * practicari. per consensum enim Papæ, & scientiam cessat † confidentia, Cassad. decis. 2. de simon. & 5. de constit.

Dubium tamen cadit, quid de permutantibus beneficia cum pacto, quod si vllum illorum beneficiorum reperiretur grauatum pensione aliqua, is cuius erat illud ante permutationem solueret eam pensionem, an facta permutatione auctoritate ordinarij, si appareat alterum illo-
72 rum esse grauatum † aliqua pensione, sit simoniaca permutatio? Respondit Nauarr. cons. 4. de simon. affirmatiue, quia huiusmodi pactum fuit medium faciendæ permutationis, ergo simoniacum, arg. c. quam pio 2. q. 1. c. vlt. de pactis.

Vigesima octaua Quaestionis Summarium.

1 Conferens beneficia aliquibus cum pacto disponendi de illis vel fructibus confidentiae.
2 Venditio in suppositam personam fraudulenta.
3 Fraus coniecturis elicitur.
4 Collatio beneficij debet fieri libere.
5 Beneficia quare spiritualia.
6 Pro spiritualibus nihil potest dari.
7 Gratis accepistis & gratis date.
8 Pro sacramentis ecclesiae nihil dandum.
9 Collator paciscens aliquid cum eo cui confert beneficium, committit simoniam.
10 Collator nō est dominus beneficiorum, sed dispensator.
11 Spiritualia continent gratiam.
12 Origo spectanda.
13 Verbum Ordinarius, est admodum generale.
14 Quilibet praelatus habens iurisdictionem, dicitur ordinarius.
15 Plebanus ruralis est ordinarius.
16 Episcopi sunt proprie ordinarij.
17 Abbates dicuntur praelati.
18 Legati à latere omnia possunt.
19 Legati à latere habent maiorem potestatem quam episcopi.
20 Verbum ordinarij, quomodo interpretetur in beneficialibus.
21 Territorium an sit de substantia iurisdictionis.
22 Verbum collator, quos comprehendat.
23 Geminatio multum operatur.
24 Geminatio includit casus speciales.
25 Vbi verba competunt ibi dispositio.
26 Lex generaliter, generaliter est intelligenda.
27 Locutio generalis nihil relinquit intactum.
28 Reipublicae interest vt delicta puniantur.
29 Ratio legis disponit sicut lex.
30 Lex includit causas & personas priuilegiatas.
31 Cum casus est expressus, nullum cadit dubium.
32 Verbum conferat, est futuri temporis.
33 Dictio ante hac, comprehendit praeterita.
34 Dictio in antea idem significat.
35 Testes deponentes ante publicationem testamenti quo modo interpretentur.
36 Lex regulariter respicit futura.
37 Constitutio Pij iiij. de confidentijs, comprehendit praeterito.
38 Verbum beneficium est generale.
39 Ex dignitate non mutatur natura beneficij.
40 Dictio qualecumque includit omnia.
41 Ex praecedentibus declarantur sequentia.
42 Beneficium est beneuolo actio.
43 Feudum dicitur beneficium.
44 Beneficium debet interpretari late.
45 Verbum beneficium, in dubio capitur pro ecclesiastico.
46 Verba quouis modo, capiunt omnem vacationem.
47 Vbi lex nō distinguit neque nos distinguere debemus.
84 Feudum quando transeat ad extraneos heredes.
49 Conditio suspendit actum.
50 Conditio fit per dictionem si, & cum.
51 Taciti & expressi eadem est virtus.
52 Instrumentum quando habet executionem paratam.
53 Inter tacitum & expressum nulla est differentia.
54 Tacita resignatio beneficij idem operatur quam expressa.
55 Tacita auocatio causae eiusdem virtutis quod expressa.
56 Tacita renunciatio excludit attentatorum renocationem.
57 Appellatio extinguitur renunciatione.
58 Expresso conditio quomodo intelligatur.
59 Expressum quod colligitur ex verbis.
60 Tacita conditio quae.
61 Tacite conuentiones aliquando fiunt.
62 Conditio non praesumitur.
63 Tacita conditio colligitur ex coniecturis.
64 Dolus & fraus quomodo probantur.
65 Conditio est difficilis probationis.
66 Quae sunt difficiles probationis probantur leuioribus.
67 Quae occulte patrantur quomodo probentur.
68 Plus exprimitur facto quam verbo.
69 Facta loquuntur.
70 Promissio tacita vel expresso pro gratia est illicita.
71 Tacitum tribus modis habetur pro expresso.
72 Substantia rei consideretur.
73 Substantia est principium angulare.
74 Paria sunt non esse, vel esse & non apparere.
75 De incertis non fit iudicium.
76 Probatio debet concludere.
77 Pactum est duorum &c.
78 Stipulatio requirit interrogationem, & responsionem.
79 Intentio praua episcopi non nocet alijs in collatione.
80 Confidentia non cadit in ignorantem.
81 Actus agentis iudicatur ex intentione.
82 Aequiparatorum idem est iudicium.
83 Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.
84 Origo mala praesumit malum.
85 Verbum arbitrium quomodo intelligatur.
86 Dictio omnis generalis.
87 Verbum dispono generale.
88 Episcopus ex causa potest admittere resignationes.
89 Beneficia resignata coram ordinarijs non possunt conferri familiaribus.
90 Vicarius non potest beneficium conferre Episcopo.
91 Resignatio debet esse pura.
92 Resignatio debet esse libera vt collatio.
93 Delicta puniuntur secundum eorum qualitatem.
94 Delicta non debent perpetrari.
95 Conferens beneficium cum pacto disponendi de fructibus committit confidentiam.
96 Pro collatione non possunt dari fructus beneficij.
97 In collatione nulla conditio potest interuenire.
98 Si collator recipit fructus beneficij, committit simoniam.
99 Fructus beneficij spectant ad beneficiatum.
100 Fructus sunt accessorij dominio.
101 Pro furto rei modicae datur poena.
102 De minimis non est curandum.
103 Modica non sunt in consideratione.
104 Res modica non inducit simoniam.
105 Res modica excusat à peccato mortali.
106 Valet argumentum de toto ad partem.
107 Dispositio verificatur in vno omno.
108 Vtilitas quomodo intelligatur.
109 Verbum libitum quomodo intelligatur.
110 Heres & defunctus vna & eadem persona censetur.

223 *Sufficit semiplena in antiquis.*
224 *Antiquum probatur per coniecturas.*
225 *Antiqnum probatnr per verba enunciatiua.*
226 *Antiqunm probatnr per famam.*
227 *Antiquum quod dicitnr.*
228 *Exemplnm Instrumenti sumptnm ab eodẽ Not. probat.*
229 *Anthentica docnmenta quæ dicnntnr.*
230 *Titnlus Fundationis & dotationis quomodo constet.*
231 *Dotans videtur sibi reseruare Inspatronatns.*
232 *Præsentatio qnomodo probatur.*
233 *Præsentatio requiritur pro substantia Institutionis.*
234 *Præsentatio semper præsumitur facta in tempore.*
235 *Tempns antiquissimnm qnod.*
236 *Tempus cuius non est memoria, dicitur centnm annornm.*
237 *Titulus in beneficialibus præsnmitur ex diutnrno tempore.*
238 *Tempns centnm annorum habet vim tituli.*
239 *Per præsentationes 40. ann. non probatur tit. Iurispatr.*
240 *Ex prinilegio non probatnr tit. Iurispatr.*
241 *Ecclesia qnando dicitur constrncta.*
242 *In potentibns viget præsumptio vsurpationis.*
243 *Quæ persona dicitur potens.*
244 *In potentibns Inspatronatns quomodo probatur.*
245 *Publica fama qnando probet dotationem.*
246 *Forma præcise seruanda.*
247 *Ad cautelam semper faciendnm est aliqnid plus.*
248 *Iudex quando possit remittere.*
249 *Ius præsentandi quomodo acquiritur.*
250 *Confessio Episcopi qnando probet Inspatronatus.*
251 *Episcopus non potest nocere sncceßoribus.*
252 *Testis de communitate non probat Iuspatronatus communitatis.*
253 *Immemorabilis habet nim titnli.*
254 *Immemorabilis qnomodo probatnr.*
255 *Verbnm continnate quid importet.*
256 *Præsentationes effectnm sortitæ quando dicantur.*
257 *Pręsentationes in personis potẽtibus probãdæ scripturis.*
258 *Probatio per testes & per scriptnram æqniparantur.*
259 *Præsumptio non admittitur, cnm quid reqniritur pro forma.*
260 *Ex præsentationibus 150. an. probatnr immemorabilis.*
261 *Immemorabilis probatnr per scriptnras.*
262 *Beneficia electiua qnæ.*
263 *In beneficijs electinis committitur simonia.*
264 *Electio est ius spirituale.*
265 *Committitur confidentia inter eligentem, & electum.*
266 *Aliquid promittere pro voce est simonia.*
267 *Habere ins eligendi est præeminentia.*
268 *Factum procnratoris & domini æqniparatur.*
299 *Electio an possit fieri per procnratorem.*
270 *Per electionem initiatur matrimoninm.*
271 *Simonia commißa cum vno ex eligentibus vitiat totam electionem.*
272 *Promittens beneficium pro electione committit simoniam.*
273 *Qnalitas reqnisita à lege verificanda*
274 *Per electionem acquiritnr ius.*
275 *Eligentes non possunt eligere cnm conditione.*
276 *Eligentes non possunt pacisci vt vnus eligat alium.*
277 *Dignns semper est eligendus.*

QVAESTIO VIGESIMA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

QVAE ad secundum casum spectant, latiss. explicantur.

SEcundus casus confidentialis positus in dicta constitut. Pij Quinti in §. itidem, est, vt omnes collationes factæ ab ordinario sub condicione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio 1 † collatoris, præsentantis, aut eligentis de beneficio disponatur, siue vt prouentus fructus omnes, aut partem, illi vel aliis quos collator, præsentans, eligens significauerit verbo, vel in scriptis relinquat, aut pensionem soluat, his verbis, Itidem si ordinarius vel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius vel partem ad vtilitatem vel libitum conferentis vel decedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, & pariter si a patrono etiam laico, vel alteri præsentatori seu electori contigerit, aut contingat id fieri; & Ratio huius cõclusionis ponitur in §. ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda benef. vt fructus seu pensiones capiant eorundem, alijsve faciant ministrare, quasi velit dicere quod collatio, pręsentatio non fuerit vera, sed simulata ad hunc effectum, ideo non mirum si erit confidentialis, sicuti venditio 2 † in suppositam personam censetur fraudulenta, Bart. in l. post contractum col. 1. & 2. ff. de donat. & ibi Ioan. Annib. Alciat. & alij * omnes, Guid. Pap. de præsumpt. nu. 47. vers. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 43. fraus 3 enim † coniecturis deprehenditur, Doct. omnes in c. 2. de renunc. lib. 6. Glos. in l. apud celsum, ff. de dol. mal. except. Paris. cons. 52. nu. 35. vol. 4. Dec. cons. 659. in princ. Crauet. cons. 10. nu. 3. & cons. 143. nu. 12. & huiusmodi verba ad hunc effe-

effectum refert Mascard. de probat. conclus.1306.nu.8.& hic secūdus casus cōfidētiæ beneficialis multa cōtinet capita, quorum Primum erit, vt conferentes beneficia cum cōdicione tacita, vel expressa dimittendi illa, seu resignandi in fauorem alicuius incidant in pœnas positas per hāc cōstitutionē Pij v. ac etiam recipientes, nam hæc est confidentia expressa, vt dictis verbis apparet manifestissime & tradunt Nauarr. in Man.c. 23. sub nu. 110. vers. noto septimo. Maiol. de irreg. lib. 5.c. 45. sub nu.5.Mascard.d.conclus. 1306. col. antepenul. & penul. & in specie nu.8.

4 Et ratio est, quia† collatio beneficij debet fieri libere, & absque pacto, cōdicione, & modo c. sanctorum 1. q. 1. c. quā pio. 1.q.2.c. Saluator 1.q.3.& c.consuluit, vbi Doct. de simon. c. penul. de elect. Doct. in c. 1. vt Ecclesiastica beneficia, Felin. in c.ad audientiā de rescript. Anchar.cons.274. Florentin. in 2.p.sum.

5 in princ.c.5. §. 21. cum beneficia† ratione officij, & administrationis sint spiritualia, Glos. in sum.1.q.1. Abb.& Fel.in rub. de sim.& in c. nemo, & c. ad nostram eo. tit. de sim. Abb.per illum tex.in 5.not.in c. dilecto de præben. Gl. in c. cum M. vbi Doct.* omnes de constit. Doct. in c.quæsitum de rer. permut. late Selu. de benef. par.1. q.7. col.12.vers. istud etiam, Caccialup. de pens. q. 19. Card. Paris. cons. 135. in fine vol.4. Paul. Rom. in tract. de pens. §. nemo, Redoan. de simon.p.3.c.9. Turrecrem. in c. si quis obiecerit nu.4.1.

6 q.3.& receptum* fit ab omnibus pro† spiritualibus nihil posse dari iuxta illud, gra

7 tis† accepistis, & gratis date c. presbyter 1. q. 1. c. pen. vbi Doct. de elect. Barbat. in c.2. de rescr. & in c. cum vniuersorum de rer. permut. Gl. in c.super, de renunc. Abb.in c.nō satis de sim.Gl.in c.ex parte de off. deleg. Abb. in c.ad quæstiones de rer.permut. extrauag. cum detestabile de

8 sim. in extrauag.comm.& de† Sacramentis Ecclesiæ c. non satis, vbi Abb. Anan. Fel. & alij de sim. c. baptizandis, vbi Archid.c.quicquid, c.placuit, c.emēdari cū seq. 1.q.1. Fel. assignat rationes in c.in tantum vers. vlt. not.de sim. est etiam tex. in c.nullus Episcopus 1.q.1. cum aliis multis, quæ adducit Redoan. de sim. par.3.c. 5.6.& 7.

Et ideo hoc primum caput huius §.erit conforme iuri communi, nam est simonia

9 quoties collator † pacisci tur cum eo, cui confert beneficium, Doct.* omnes in c. cum pridem de pact. & habemus tex. expressum c.querelam, c. ex diligenti, c. veniens, de sim. c. de iure patr. c. super eo de transact. c.decimas. 16.q. 5. Abb. in c. non satis de sim. Innoc. in c. vniuersorum. de rer.permut. Archid. in c. dudū in prin. de præb.lib.6.Gemi.cons.225.in 1.dubio cum infinitis alijs citatis per Redoan. de sim.p.3.c.8. & 9. nam conuenit* definitio simoniæ posita per Glos.communiter* receptā 1.q.1.in sum. 2.dd.in rub.de sim.& a Theologis in 4.dist.25. D. Thom. 2.2.q. 100.art.1.Nauar.in Man.c.23.nu.100.per Gemin.in sum.1.q.1.per Archid.in c.quę cumque 1.q.1.idē Archid. in c. Saluator 1. q. 3. Redoa. late de sim. p. 3. c. 1.

Et ratio rationis prima huius conclusionis est, quia ordinarius, & alius collator, de quibus loquitur præsens §. non est

10 † Dominus, sed dispēsator, Fel. in c.in tātum de sim. Redoan. de sim.p.3.c.5. Secun

11 da quia spiritualia cōtinent gratiā, † quę non potest pacto acquiri, c. 12. ad Rom.c. 3.& 4. Prouerb. Et ideo dicitur Matth.10. gratis accepistis, & gratis datę, repugnat ergo huiusmodi pactum origini spiritua

12 lium, ergo illicitum, nam † origo in vnaquaque re spectanda erit, l.qui cū maior, ff. de bon.lib. l.3.§.si quis cum, ff.de min. & de qua re, ff.de iud. alię colligētur ex seq.

Et hanc conclusionem primo intellige in quocumque habente facultatem cōferendi, nā dicit tex. si ordinarius, vel alius collator, nomen ordinarius, est admodū

13 generale, † & complectitur omnes habentes ordinariam iurisdictionem, Abb. in c. decernimus nu.16. super glos. vlt. Dec. super eadem glos.nu.14.de iud.& alij* omnes Turrecrem. in c.continua nu.7. 11.q. 1. Doct.* omnes in rub. ex. de off. deleg. & in rub.ff.de off. eius cui mād. est iurisd. Gl. & Doct. plene in c. cum ab Ecclesiarū de offic.ord. & quilibet etiā prælatus ha

14 bens † prælaturā ex electione est ordinarius, & habet iurisdictionē, Inno. Archid. col.2.& alij citati per Zabarel. in rep.c.vt animarum num.8. de constit.lib.6.dicens

15 † etiam plebanum ruralem dici ordinarium, c.si in plebibus dist.63. Archid. in c. 1.de maior. & obed. Hostien. in sum. tit. de offic. ordin. §. quis possit esse ordinarius, & §.quis possit constituere, & §. item vniuersitas.

Appellatione igitur ordinarij venient
16 non solum Episcopi, qui proprie † ordinarij sunt, c. omnes basilicæ, & c. seq. 16. q. 7. c. de persona 11. q. 7. c. 1. de offic. ordin. extrauag. Ioan. 22. execrabilis §. cæterũ ordinarios intelligimus sub tit. de præben. Card. in clem. 1. q. 14. in fin. vt lite pend. Mandos. de inhibit. q. 7. num. 2. & maiores ordinarij c. cum Episcopum de off. ord. lib. 6. Sarn. in c. vt animarum nu. 63. de constit. lib. 6. sed etiam quilibet inferior, vt est tex. & Glos. in c. ordinarij de offi. ordin. lib. 6. Archid. in c. vt animarũ, Sarn. nu. 63. Abb. Fel. Aret. Barbat. col. 4. vers. nota, in c. post cessionem, de probat. Bart. in l. more, ff. de iurisd. omn. iudic. Anchar. in clem. & si principalis de rescript. Soc. Sen. cons. 285. col. 2. lib. 2.
17 vt sunt Abbates, † qui proprie etiam dicuntur prælati, & ordinarij, c. nullus Monachus, c. nullam potestatem 18 q. 2. c. ne pro defectu, §. statuimus cũ glos. de elect. c. quanto, vbi Innoc. & Card. de offic. ordin. c. vlt. in princ. eod. tit. lib. 6. Abb. in d. c. decernimus in 2. col. de iud. Archidiaconi, Præpositi, Archipresbyteri, Decani, & alij quocumque nomine, seu prærogatiua vocentur, habentes hanc facultatem conferendi, Marc. Ant. Mar. in d. c. vt animarum num. 72. vers. ex his, Abb. Fel. & Dec. ac alij in d. c. decernimus de iudic. Mandos. in regul. 26. Cancellariæ q. 6. nu. 5. in specie tradit Pauin. de potest. cap. sed. vac. par. 2. q. 7. nu. 3. Eo maxime, quando materia est proportionabilis inferioribus, vt in casu nostro, Gemin. in d. c. ordinarij de offic. ordin. lib. 6. Sarn. d. c. vt animarum nu. 63. & ibi Marc. Ant. nu. 72. imo hoc casu includentur, non solum inferiores sub verbo ordinarij, sed
18 etiam legati a latere† qui sunt ordinarij, & possunt omnia, quæ possunt Primates, Patriarchæ, Archiepiscopi, & Episcopi, ac alij ordinarij, c. legatos de off. leg. l. si in aliquam, §. cum plenissimam, vbi Bal. ff. de offic. Procon. Io. Andr. in rub. de off. leg. in gl. 1. & in c. 1. eod. tit. Gammar. de
19 aut. leg. a lat. lib. 2. nu. 2. & 3. & plura † alia Abb. in c. 1. de offic. leg. Specul. de leg. vers. 17. Et in summa hoc verbũ ordinar. positum in præsenti §. capiet omnes, qui
20 suo † iure conferre possunt beneficia, ita enim interpretatur in materia beneficiali huiusmodi verbum Coras. de benef. par. 2. c. 4. nu. 1. ex c. de iudicibus 2. q. 6. ex glos. in c. ordinarij de offic. ordin. lib. 6. quamuis non habeant ordinariam iurisdictionem, Glos. in clemen. 1. vt lit. pend.
21 quia † non est de substantia territorium, Bal. in l. 1. §. cum vrbem circa medium, ff. de offic. præfect. vrb. Marc. Ant. Marcos. in d. c. vt animarum nu. 72. vers. ex his tamen de constit. lib. 6.
22 Verbum autem collator † quod ponitur postea, si ordinarius, vel alius collator, est etiam admodum generale, hic autem comprehendet eos, qui conferunt, non iure suo, sed de mandato alterius, ac indulto, vt omnes sub his verbis comprehendantur, hæc enim fuit intentio Pij v. vt colligitur ex generalitate ipsorũ verborum, Bald. in l. in fraudem, ff. de milit. testam. Idem Bal. cons. 205. lib. 1. Crau. cons. 133. nu. 5. ac etiam ex geminatione,
23 † quæ multum operatur, Bal. in l. cum scimus, C. de agric. & cens. lib. 10. Castr. in l. balista. ff. ad Trebellian. Crau. cons. 201.
24 nu. 42. & inter alia vt † includat casus speciales, Soc. cons. 242. nu. 2. lib. 2. Cephal. cons. 133. num. 115. lib. 1. vt quod omittit natura vnius verbi, includat aliud sequens, Crau. cons. 226. nu. 6. Ideo colligemus, Cardinales etiã legatos a latere, Nuncios, Primates, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, Archidiaconos, Præpositos, Decanos, Plebanos, Vicarios, & alios similes includi sub hoc §. vt si conferant beneficia cũ condicione expressa, vel tacita dimittendi, seu resignandi in fauorem alicuius illa beneficia, cõmittere confidentiam prohibitam, & incidere in pœnis contentis in dicta Bulla Pij v. nam ita sonant verba, vt supra diximus, & militat ratio prohibitionis. ad not. in l. hos accusare §. omnibus, ff. de accusat. Vbi enim habent locum verba, & ratio dispositionis, † habet
25 locum etiam ipsa dispositio, l. si seruum. §. non dixit Prætor, ff. de acquir. hered. l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. l. quod cõstitutum, ff. de milit. testam. l. cum pater, §. dulcissimis, vbi Bart. ff. de leg. 2. Silu. cons. 15. nu. 1. & est communis *omnium Doct. sententia, & Cardinales, de quibus poterat esse dubium exprimuntur in Constitutione prędicta Pij v. An hic Papa cõprehendatur, dicemus infra, vbi concludimus negatiue.

Secundo hanc conclusionem intellige cuicumque fuerit facta collatio prędicto modo,

modo,vt sit confidentialis,& ipse incedat in pœnam dictæ cõstitutionis Pij v. nam

26 dicta constitutio loquitur † generaliter, ergo generaliter est intelligenda in quo cunque,l. 1.§. quod autem.C. de aleat. l. 1.§. generaliter, ff. de leg. præst.l.in fraudem in fine,vbi Bal. ff. de testamen.milit. Socin. sen. in l. 2. §. ex his in princ. ff. de verb. oblig. loquutio enim generalis ni-

27 hil relinquit † intactum, Bald. conf. 205. lib. t. & melius conf. t91. eo.lib. Crauet. conf. 92.nu. 4. quod procedere etiam in materia odiosa, & pœnali, tradit Dec. conf.5. ad fin. Crau. conf. t18.num.14.& conf.308.nu.3. Aret. in l.cum lege, ff. de testam. ob vtilitatem publicam, cum rei-

28 publicæ † intersit, vt delicta puniantur, l. ita vulneratus, ff.ad l. Aquil.l. capitaliũ, ff. de pœn. c. vt famæ de sent. excom. ex ratione l. 1. C. ad l. Iuliam repet. quam auream appellat Iodic. in prax. crim. in proœmio nu.9. & ratio constitutionis est itidem generalis, & apta comprehẽdere omnes,& quascumque personas, vt exrir petur hoc atrocissimum crimen, quæ ra-

29 tio disponit † sicut lex in omnibus,in qui bus militat, vt dicit Bald. in c.dilectus filius col. t. de rescrip. Dec.conf. 284.col. 2. Crauetr. conf.183. col. etiam 2. Paris. conf. 83.nu. 21.vol.3. Tiraq.in l.si vnquã verbo liberis nu.37. C. de reuoc. donat. * & est * communiter ab omnibus receptũ. Idque procedit etiam in personis priuilegiatis,& constitutis in dignitate quãtumuis maxima,vt patet ex prędictis,& quia dispositio legis includit non solum cau-

30 sas,sed etiã † personas priuilegiatas,Bal. in d. l. in fraudem, §. si quis, ff. de milit. testam. Dec. conf.120. num. t. col.2. late Mandos. de infir. resignan.q.2 nu.3.eoq. magis cum hic exprimantur (ad tollendũ omne dubium) Cardinales,& cæteri constituti in dignitate, Ideo nullum remanebit dubium, quominus omnes cõprehen-

31 dantur,† l. ancillæ.C. de furt. l. illam.C. de collat. Corn. conf. t09. lib. t. Rolan. a Vall. conf. 77. num. 5. lib.1. Dec. conf. 484. num.1.

Tertio intellige hanc conclusionem, non solum in collatione facta dicto modo prohibito post hanc constitutionem Pij v. per quemcumque, & cuicumque, quod nullum habet dubium, vt verba ex pressa id volunt, Soc.iun.conf.12.num.2. lib. 2. Cephal. conf. 138.num. 20. vol.t.

32 nam dicit, aut conferat † quod est futuri temporis,Glos. in clem. 1. de vsuris. Paris.conf. 29. nu.15. vol.4. Eoque magis, cum subdat in futurum, quod tollit omne dubium,l.continuus, §. cum ita, ff. de verb. obligat. Sed etiã in collatione facta ante promulgationem huius constitutionis,vt volunt verba posita in præsenti

33 §. ibi, contulerit ante hac. Dictio enim † antehac refertur ad tempus ante editionem, & publicationem huius constitutionis Pij v. vt est tex. in c. Cappellanus, & ibi Abb. in 2. not. de ferijs,& in c. ex tua de filijs presbyt. c. Michael. eo.tit. Abb. in c. dudum, el 2. col. 9. de elect. Alberic. in dictionario in verbo ante, nam idẽ

34 importat,quod dictio † inantea, quæ etiã idem significat, Bart. in l. 1. §. creditum, nu. 6. ff. si cert. pet. tradit Iacob. Nouell. in tract. de iur. protomis.nu. 37.quod est vtile ad interpretanda dicta testium deponentium cum hac dictione, & ita ea interpretatur Bart. loco cit. & Ang. conf.

35 274. vbi loquitur † de testibus deponentibus ante publicationẽ testamẽti, Alex. conf. 143. lib. 2. Barbat. conf.30.col.6.li. 1. Corn. conf. 261. lice. p. lib. 4.& idem Corn. conf. 324. lit.m.lib.3. vbi loquitur de testibus deponentibus ante bellum, Alex.conf. 74.lib. t. Ideo omnes collationes factæ cum dicta conditione dimittendi, & resignandi alicui ante editionẽ, & publicationẽ huius constitutionis sunt itidem confidentiales,& includuntur sub pœnis positis in hac constitutione, vt patet ex supradictis. quibus accedat, quia huiusmodi dictio antehac includit, & tux. Leum qui ita,§.qui ita stipulatus ante, ff. de verb. oblig. Alberic.in auth.hoc ius,col.2.C.de procur.Oldr.conf.49.col. vlt.Et hoc est admodum notandum,nam

36 regulariter lex † respicit futura, & non præterita,c.vlt. de constit. Bal. & Salice. in l.leges & constitutiones, C. de legib. Bar. in l.omnes populi nu.39.ff. de iust.& iur. Hostien. in summ. in tit. de constit.§. * quando constitutio in fine, & * communiter Doct. hoc volunt in d.c. vlt.

Idque per Pium v. hoc casu fuit statutum, namque in hac parte, vt supradixi, est conformis iuri communi, comprehendit igitur etiam præterita, cum collatio eo modo facta esset simoniaca, vt supra deduxi, ratione simili in Constitutionẽ

37 Pij iv. super hac materia † edita compre- hendi-

henditur confidentia antea perpetrata, verum non adhuc cõsumata, & perfecta, vt patet in §. quare, & in §. idcirco, ac alibi, & fuit * resolutum in Rota die 17. Decembris 1568. cotam Oradino, & late cõprobaui suo loco.

Quarto intellige hanc conclusionem in quocumque beneficio Ecclesiastico, nam dicitur in tex. generaliter *beneficium* 38 *Ecclesiasticum*, &c. verbum enim † beneficium positum in litteris, vel in lege continet omne, & qualecumque beneficiũ Ecclesiasticum, quod datur in titulum, vel in cõmendam habẽs ius spirituale, Doct. in c. quamuis, el primo, de præb. lib. 6. vbi Gemin. & alij, Anania quem refert, & sequitur Caccialup. de pens. q. 30. num. 2. & hoc quamuis habeat dignitatem, nam ex 39 dignitate nõ mutatur natura † beneficij, sed additur prærogatiua, vt patet ex traditis per Barb. in clem. causam, §. quod si forsan n. 28. 29. & 30. de elect. Idque etiã apparet ex §. superiori incip. *quare* nos volentes, vbi Summus Pont. ad includenda omnia genera, ac qualitates, & dignitates beneficiorum addidit dictionem qualecumque, quæ ptorsus tollit omne dubiũ, 40 & includit † omnia, Bal. in l. conuenticulam col. 5. C. de Epis. & Cler. Card. Paris. cons. 79. nu. 21. vol. 3. Alberic. in l. metũ, §. animaduertendum, ff. quod met. caus ex quo verbo potest sumi argumentum ad maiorem declarationem huius §. cum sint coniuncti, & ex præcedentibus decla 41 rentur † sequentia, Bal. in l. domum col. 1. C. de rei vendic. Ias. cons. 215. col. 2. circa medium lib. 2. & est * communis omnium sententia in l. si seruus plurium, §. vlt. ff. de leg. 1. & subiungitur Ecclesiasticum, vt hæc dumtaxat propter spiritualitatem includantur, nam beneficium accipitur large pro omni eo, quod gratis tribuitur, & definitur hoc casu, beneficium 42 † est beneuola actio gaudium tribuens capienti, Bal. cons. 112. col. 1. lib. 2. & cons. 501. col. 2. lib. 1. Doct. in c. indultum, de 43 reg. iur. lib. 6. & isto modo feudum † dicitur beneficium, vt patet in tit. de beneficio fratris, &c. in vsib. feud. & dicimus 44 vulgariter beneficium debere † interpretari late, & vt sit mansurum, & vt iuuet eũ cui tribuitur, c. 1. de commod. c. cum dilecti, de donat. c. decet, de reg. iur. lib. 6. vbi Din. & alij * omnes, & nemini debere auferri, l. 4. C. si ex testam. c. de his in fin. dist. 37. Crau. cons. 7. nu. 13. & capitur stricte 45 † pro beneficio Ecclesiastico, de quo nos loquimur, c. ex parte, de concess. præb. c. beneficium de reg. iur. in 6. c. ex multis circa medium 1. q. 3.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere, & vendicare sibi locum, quocumque modo vacauerit illud beneficiũ, 46 vt ostendunt verba posita in hoc §. † *quouis modo vacans, &c.* quæ sunt admodum generalia, & apta comprehendere omnes species vacationis, iuxta ea, quæ dicunt Gl. in clem. 1. de iud. & in clem. 1. de vit. & honest. cleric. & in clem. 1. de re iud. & in clem. 1. de iur. patron. & in clem. ne in agro, de stat. monach. & in clem. 1. de sent. excom. & cũ nõ distinguãt, neque nos di 47 stinguere † debemus, cap. solite, de mai. & obed. & ibi Abb. in vlt. not. Dec. cons. 78. col. 3. & ideo quamuis communiter * sit receptum feudum non transire ad extraneos hæredes, fallit tamẽ hoc quoties di 48 ctum fuit in concessione pro se, † & suis hæredibus quibusuis, seu quibuscunque, nã tunc transire scriptum reliquere, Bal. in l. cum virũ col. vlt. C. de fideicom. Alex. in l. si patroni, in princ. col. pen. ff. ad Trebell. Aret. & Ias. in l. gallus §. etiam si a pariẽte, ff. de lib. & posth. late Georg. Nat. in tract. de statut. q. 4. nu. 122. & plura similia deducit Gig. de pens. q. 19. col. 1. & 2. faciunt quæ scribunt Alex. cons. 30. col. 2. & 4. lib. 5. Card. Paris. cons. 25. nu. 113. & cons. 68. nu. 29. vol. 1. Nicolaus Festasius de æstim. & coll. c. 7. nu. 51.

Et ratio huius conclusionis supradictæ est, quia omni vacationi militat ratio fraudis, & simoniæ, ideo quocumque modo vacauerit beneficium, & ordinarius, vel alius collator conferat illud cum pacto expresso, vel tacito dimittendi, vel resignandi alicui ad requisitionem, cõmittitur confidentia, & sic siue vacauerit beneficium per obitum, siue per renũciationem, aut priuationẽ, vel alio modo, prout per Doct. in c. susceptum de rescr. lib. 6. Rebuff. in praxi in 3. par. habet locum cõfidentia, cum militent verba, & ratio constitutionis, vt supra amplè deductum est.

Sexto intellige hoc casu committi cõfidentiam, siue pactio ordinarij, aut alterius collatoris fuerit expressa, siue tacita, vt verba illa posita in hoc §. *ea condicione tacita, vel expressa, &c.* significant, nam vtraque condicio habet futurum euentum, & mutat

mutat naturam collationis, quę debet esse libera, & gratuita, vt dixi supra, nam

49 † suspendit actum, Bart. in l. 1. colum. 1. ff. de condic. & demonstrat. est tex. in §. condiciones, Inst. de verbor. obligat. l. multum, ff. de condit. & demonstrat. l. in facto, l. heres, ff. illo eo. tit. l. cedere diem ff. de verb. signif. Gl. in rub. ff. de cond. & demonstr. Azo in summ. C. eo. in prin. Abb. in rub. ext. Bal. in rub. C. de instit.

50 & substit. fit enim condicio per † dictionem, si, & cum, l. 1. vbi Bart. & l. 3. l. hæres meus, l. qui hæredi, ff. de condit. & demonstr. Bart. in l. 1. ff. de condit. instit. & in l. in illa §. vlt. ff. de verb. oblig. Et ideo reddit simoniacã collationem factam tali condicione, Doct. omnes in c. cum M. de constit. & in c. cum ptidem. de pact. & in c. non satis de simon. cum alijs, vt per Card. Parif. conf. 29. col. 2. vol. 4.

51 Et ratio est, quia taciti † & expressi eadem est virtus, potentia, & efficacia, l. cum quid, ff. si cert. pet. vbi Doct. omnes notãt & Ias. in l. Marcellus nu. 47. ff. eo. tit. Ant. de Burgos in c. quæ in Ecclesiarum nu. 67. de constit. vbi notat casum, quo plus operatur tacitum, quam expressum. Et ideo inquit Dec. in d. l. cum quid num. 3. quod si instrumẽtum habet paratam executionẽ ex forma statuti, etiã illud, quod

52 tacite † continetur in instrumento, habebit executionem paratam, Bald. in l. ad probationem la 1. C. de probat. vbi refert pro hac opinione consuluisse, & fuit primum consilium eius, Bal. in l. 1. §. & vt plenius C. de rei vxor. act. Abb. in c. cum olim in vlt. not. de cens. Fel. in c. translato de constit. Alex. in l. iuris gentium, §. quod fere, ff. de pact. ad quod faciunt notata per Glos. in clem. 1. de elect. & in clement. auditor, de rescr. Barbat. in repet. rub. de fid. instrum. nu. 76. Ant. de Burg. in c. cum accessissent num. 287. de constit. vbi dicit nullam esse differentiam inter

53 tacitum, † & expressum. Hinc tacita hypotheca ita operatur, vt expressa, late Nico sant. de pignor. membt. 4. p. 2. princ. nu. 2. cum seq. vsque ad finem, & nu. 88. Paul. de Castr. conf. 384. lib. 2. Alex. conf. 58. lib. 7. Hinc etiam tacita renunciatio be-

54 neficij idem † operatur, quod expressa, clem. gratiæ, vbi omnes de rescr. Doct. in c. de multa, de præb. Card. Parif. conf. 40. nu. 30. vol. 4. Nauarr. conf. 3. de renunc. Curt. Sen. conf. 80. Pręposi. in c. quamuis nu. 1. 7. q. 1. & plures ad hoc adduxi, ponendo exempla de resignat. benef. lib. 1. q. 1. col. 3. & 4. ac 5. Hinc etiam tacita

55 auocatio † causæ idem operatur, quod expressa, Bal. in l. solet, §. sicut, ff. de off. procons. Doct. in c. si quem, de procur. lib. 6. Lancellot. de attent. post auoc. caus. cap.

56 10. nu. 12. Hin etiam racita † renunciatio excludit attentatorum reuocationem, sicut expressa, Lancellott. de attent. limit. 15. nu. 20. Mandos. de inhibit. q. 99. Hinc

57 † appellatio renũciatur renũciatione tacita, & expressa, Lancell. de act. c. 12. nu. 15. & tacita petitio in reuocatione attentatorum sufficit, Idem Lancellot. vbi supra c. 25. nu. 17. & tacita renunciatio nominationis sufficit, Rebuff. de nominat. q. vlt. nu. 18. & 19. ac tacita renunciatio regressus, Card. Parif. conf. 76. nu. 7. vol. 4. & sententiæ, Card. Parif. conf. 5. num. 42. vol. 1. & rei iudicatæ, Corn. conf. 148. nu. 20. vol. 2. cum alijs quæ adduxi d. lib. 1. de resign. benef. q. 1. nu. 3. & 4. cum seq.

58 Et expressam condicionem † in terminis horum verborum intelligerem, quoties fuit deducta, & posita in ipsa collatione, vel in alia scriptura publica, vel priuata, vel coram pluribus, vt colligitur ex his, quæ scribunt Doct. in l. 1. ff. de condit. & demonstr.

Expressum enim dicitur, quod colligi

59 tur † ex verbis, Bar. in l vxorem §. agri plagam, ff. de leg. 3. & in l. fideiussor §. meminisse, ff. de leg. 1. Cephal. conf. 133. nu. 8. & conf. 135. nu. 20. vol. 1. Card. Parif. conf. 32. nu. 78. vol. 1. & conf. 71. nu. 5. vol.

60 4. Tacitã autem intelligerẽ, quoties † interuenit, verum non fuit deducta, ita palam, & publice in instrumento collationis, vel in alia scriptura, sed interceffit inter conferentem, & eum cui fuit collatũ beneficium tacite, ac secrete, & deprehẽditur ex coniecturis, & signis, ac præcedentibus, vel sequentibus gestis, iuxta ea quæ egregie in hac materia deducit Hieron. Gabriell. conf. 172. nu. 3. vers. secundo, Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 33. & hoc est, quod dicimus, quod fiunt

61 tacitæ † promissiones, & conuentiones l. Labeo, l. item, quia, ff. de pact. ibi conuentiones etiam tacitæ valent, Nauarr. in cõment. de dat. & promiss. pto iust. vel gratia, in 11. not. sub num. 23. Sed circa hæc verba multoties vidi dubitare, quomodo deprehendatur huiusmodi tacita condicio,

cio, ideo in hac parte hæc constitutio esset declaranda, & de duobus alterum facere, vel tollere illud, quod dicitur de tacita condicione, & ponere de condicione tantum, prout intelligitur, & declaratur a iure, vel declarare, quomodo hęc tacita condicio deprehendi debeat, & RR. PP. Auditores Rotæ deputati, ita respóderunt fel. rec. Sixto Quinto volenti, tûc declarare hanc bullam, nam regulariter

62 condicio non præsumitur † si verba non sunt satis clara, Bart. in l. cum mota col. 1. post nu. 2. C. de transact. Abb. cons. 4. nu. 34. Mascard. de probat. conclus. 343. nu. 1. vbi infert num. 2. vsque ad finem ad plures casus frequentes.

Quousque autem hæc Constitutio Pij v. non moderabitur in hac parte huiusmodi tacita condicio posset collegi † ex

63 coniecturis, & ex sequētibus gestis, nam

64 his modis probatur dolus, † & fraus, & alia similia in animo consistentia, l. dolū cum sim. C. de dol. Ruin. cons. 4 num. 10. vol. 1. & cons. 73. nu. 1. & 9. vol. 2. Card. Paris. cons. 75. nu. 31. vol. 1. & cons. 89. nu. 29. eod. vol. Barbat. cons. 17. nu. 28. vol. 2. Corn. cons. 124. nu. 4. vol. 3. Quæ

65 enim sunt † difficilis probationis, vt hæc est, Bursat. cons. 40. nu. 63. vol. 1. proban-

66 tur † leuioribus probationibus, Menoch. de arbitr. iudic. cas. 116. num. 21. & quæ

67 etiam † occulte patrari solent, Feder. de Sen. cons. 119. Alex. cons. 53. nu. 1. lib. 2. Grat. cons. 61. num. 15. lib. 2. & quoties quis verbo non promittit, sed facto dat, vel deponit, vtique hęc ex côiecturis deprehenditur esse tacitam condicionem, & per consequens committi simoniam, Nauarr. in d. comment. de dat. & promiss. not. 11. in fin. nu. 23. post Io. Monach. quē

68 citat, & est ratio, quia plus † exprimitur facto, quam verbo, l. si tamen §. 1. ff. de ædil. ædict. & plus est appellare facto, quā

69 verbo, c. dilecti, de appell. nam facta † loquuntur, arg. c. cauete, el 2. 2. q. 5. Et ideo promissio expressa, & tacita pro iustitia, vel gratia obtinéda, vt dicit Nauar. loco

70 cit. facit incidere in † pœnas constitutionis incip. Ab ipso Pontificatus, &c. Greg. xiij. innouātis extrauag. Bonif. 8. prima sub tit. de sent. excomm. iam reuocatæ per Clem. v. teste Palud. in 4. dist. 18. q. 3. col. pen. Ang. in verbo excommunicatio 5. cas. 25. Siluestr. in ver. excomm. 7. 46. Caiet. post cas. 81.

71 Illud autem non omittam, quod † tacitū tribus modis non habetur pro expresso, & non est eiusdem, neque similis potētiæ cum expresso, vt tradit egregie Ias. in l. cum quid num. 18. ff. si cert. pet. primo, quando omittitur aliquid de substantia, vel forma, tunc enim non haberi pro expresso, probat tex. in l. quicquid astringēdæ secundum vnum intellectū, ff. de ver. oblig. l. 3. §. si quis insulam, ff. de eo quod cert. loco, quod habet locum etiam in vltimis voluntatibus, l. iubemus, l. hac consultissima, C. de testa. regulare enim est,

72 vt † substantia rei in primis remaneat, cuius corruptio essentiam rei perimit. l. vbi ita donatur, de donat. causa mort. l. si quis ante, de acquir. possess. l. cum præcario, de præcar. bonus tex. in l. Iulianus §. si quis rem. ff. de exhiben. Zas. de feud. p. 12. nu. 20. Brun. de mutat. concl. 1. nu. 33. Ac etiam forma l. certa forma, l. prohibitum, C. de iure fisc. lib. 10. l. constitutionibus, ff. ad municip. Bal. in l. comparationes in 3. opp. C. de fid. instr. Doct. * omnes in c. 1. de constit. Dec. cons. 90. num.

73 6. quæ est † principium angulare, Doct. in l. omnes populi, ff. de iust. & iur. & in l. cūctos populos, C. de summ. Trin. & fide Cat. c. cum dilecta de rescr. Bal. cons. 11. col. vlt. lib. 1. Card. Paris. cons. 12. nu. 47. & cons. 15. nu. 23. & cons. 33. nu. 20. vol. 2. Dec. cons. 699. nu. 4. & 5. Rolād. a Vall. cons. 70. nu. 13. lib. 1.

Secundo tacitum non habetur pro expresso propter nimiam incertitudinem l. quicquid astringendæ secundum alium intellectū, ff. de verb. obligat. paria enim

74 sunt non † esse, vel esse, & non apparere, l. duo sunt Titij, ff. de testam. tut. l. quoties, ff. qui satisd. cog. vbi Ias. late, l. 2. C.

75 de success. edict. Incerta † quamuis sint vera, non tamen sunt iudicanda, vt per Pauin. de visitat. p. 2. q. 7. nu. 40. Doct. omnes in c. in præsentia, de probat. & in l. vlt. C. ad accus. vbi * communis est opin. proba

76 tionem † debere esse concludentem, ideo consuluit Gabriel. in hac materia intentionem prauam vnius debere esse notam alteri cons. 172. lib. 2.

Tertio, quando tacitum agebatur ex vna parte tantum, nam hoc casu habetur pro omisso, & non potest haberi vllo modo pro expresso, l. si repenti, C. de condic. ob caus. Glos. in d. l. cum quid, ff. si cert. pet. & ibi Bart. Ias. num. 18. in fin. & alij

* omnes.

* * omnes. Et est ratio, quia hoc casu cessat definitio pacti, quæ † est duorum, vel plurium placitum l. 1. ff. de pact. vbi Doct. & definitio stipulationis, quæ requirit † interrogationem, & responsionem l. 5. §. stipulatio, ff. de verb. oblig. & natura ipsius condicionis, quæ fit per dictiones si, & cum l. 1. l. qui hæredi, ff. de cond. & demonstr. Et intenrio praua vnius non est nota alteri, vnde intrat, quod in his terminis consuluit Gabriell. consi. 172. lib. 2. Ex hac, & alijs rationibus consuluit Nauar. collationē non esse confidentialē factā ab Episcopo intētione praua, † quod ille postea de beneficio disponet ad sui nutum, si huiusmodi intentio non fuit nota ei, cui fuit collatum beneficium cons. 30. per totum de simon.

77 78 79

His ergo tribus casibus, siue exemplis possent plures conclusiones, & quæstiones, ac casus terminari, vt non iudicentur collationes confidentiales, vt quia non adest pactio, & sic deficit substantia, & forma iuxta ea, quæ scripsi alias. Et propter nimiam incertitudinem, & quia intentio praua vnius non est nota alteri, late Gabriell. d. consi. 172. lib. 2. quia cōfidentia non potest † cadere in ignorante mentem eius, qui confidere intendit, l. quidam, cum filiū, vbi Doct. ff. de hæred. instit. actus enim † bonus, vel malus ex agentis intentione iudicatur, D. Thom. 1. 2. q. 18. art. 9. & in conclus. 8. Ant. de Butr. in c. cum ex officij, de præscr. Fel. in c. audiris eo. tit.

80 81

Cætera autem ad hanc materiam pertinentia adduxi alias per nouem illationes.

Septimo intellige, siue condicio apposita in collatione fuit, vt de illo beneficio disponatur ad voluntatem collatoris, siue alterius, vt probant illa verba posita in hoc §. vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, aut alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem dispo natur, quæ æquiparant hos duos casus, vt dispositū in vno censeatur † esse dispositum in alio, vt est natura æquiparatorū, l. si quis seruo, C. de furt. l. vt tantum, ff. de seru. corrupt. l. vlt. ff. de acceptil. Gl. in c. si postquam de elect. lib. 6. Corn. cōs. 133. nu. 8. lib. 2. & ratio est, quia nihil refert, quod aliquid fiat per vnum, vel † per alium, dummodo illud sit expresse prohibitum, ad effectum, vt incurratur pœnam inflictam §. 1. auth. de monast. Gl. & Bar. in l. 1. ff. de postul. Doct. in cap. nouit. de iud. & faciunr c. non afferamus dist. 34. auth. omnes peregrini, C. communia de success. Marsil. cōs. 6. in fine, sufficit enim quod origo fuerit mala, & illicita, ac simoniaca, scilicet ipsa pactio in collatione, nam † origo in primis, & ante omnia spectanda erit l. 3. C. ad Mared. l. si procu rator 1. resp. ff. mand. l. clam possidere, ff. de acquir. possess. Mar. Soc. Sen. in c. veniens sub num. 52. de accusat. & sufficiet effectus sequutus, quod in alterum dispo natur, siue ergo voluntate collatoris, aut alterius, idem erit, l. vlt. C. com. de iud. l. vlt. ff. mand. l. mulier, ff. ad Trebell. l. si mater, ff. de instit. & substit. c. in his, de verb. signif. Sarn. in §. ex maleficijs nu. 47. Instit. de act. Crauett. consil. 300. sub num. 2.

82 83 84

Sed contigit dubitare, quomodo intelligantur hæc verba pro arbitrio collatoris, aut &c. communis intelligentia * recepta est etiam in praxi intelligi pro libera dispositione, vt habetur in l. 1. C. de sacr. sanct. Eccles. verbum enim arbitrium, † quamuis mulripliciter capiatur, vt per Perus. de arbitr. lib. 1. c. 6. hic autem capitur pro dispositione, & nutu l. in re mandata, vbi Glos. C. de mand. Menoch. de arbitr. Iud. q. 1. num. 1. Georg. Natt. in clem. sæpe §. non sic tamen num. 69. de verb. signif. Andr. ab ex. in c. Canonum staruta nu. 391. cum seq. de const. Paris. cons. 38. nu. 69. vol. 3. Vt sensus sit, vt committatur confidentia, si ille, cui cōfertur beneficium promisit collatori de eo disponere ad arbitrium, i. volunratē, & nutum ipsius, vel alterius cuiuscūque, sub qua dictione † omnes includuntur, tā si sint familiares, seu consanguinei ipsius collatoris, quam si sint amici, vel penitus extranei, iuxta ea, quæ scribit Alberic. in l. metum §. animaduertendum, ff. quod met. caus.

* 85 86

Octauo iuxta ea, quę proxime diximus intellige procedere hanc conclusionem, vt committatur confidentia, quomodocumque ille, cui fuit collatum beneficiū cum huiusmodi cōdicione dimittat, aut resignet illud qualitercumque, aut alias disponat ad voluntatem ipsius collatoris vel alterius, nam ita verbum illud contra communem iuris ordinationem disponatur probat. Et ratio est, quia dictum verbum

87 bum dispono † est admodum generale,& aptum comprehendere omnes, & quoscumque casus, §. disponat auth. de nupt. §. nos omnia, auth. de testam. imperfect. §. cum autem Instit. ex quibus caus. manum. non poss. Alberic. de Rosat. in dictionario in verb. dispositio, Corn. cons. 273. col. 7. in fin. vol. 4. Card. Paris. cons. 33. nu. 57. & 62. vol. 3. generaliter igitur erit intelligendum, ac interpretandum, Bal. in l. in fraudem, ff. de test. mil. est tex. in l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. l. 1. §. quod autem, C. de aleæ lus. & aleat. Et hoc in terminis conclusionis nostræ potest verificari pluribus modis. Primo, si collator, vel alter velit, vt beneficiatus renunciet beneficium simpliciter coram eodem Collatore, ad effectũ, vt tunc possit de eo rursus disponere, & illud confer re, cui voluerit iuxta suam facultatem, ita Fel. de except. in princ. vt dixi de resign. benef. lib. 8. Secundo si collator, vel alter, cuius arbitrium fuit reseruatum in collatione, vt dictum est, velit vt beneficiatus illud resignet in manibus Summ. Pont. in fauorem alicuius, & sic amici, cõsanguinei, vel familiaris. Tertio, si colla tor, vel alter velit, vt beneficiatus illud permutet cum alio beneficio exiguo, iuxta ea, quæ habentur in c. 2. de renunc. in 6. Quarto, si collator velit, vt illud resignet in fauorem cuiuscumque, ipse bene ficiatus voluerit, reseruata tamen pensio ne pro amico, consanguineo, vel familiari ipsius collatoris. Quinto, si ille, cuius arbitrium collator reseruauit, velit, vt be neficiatus illud resignet in sui fauorem, & iste casus potest euenire, vt hoc vnico exemplo demonstrabo. Præsupponamus beneficium fuisse resignatum simpliciter

88 † in manibus Episcopi, qui admittit renunciationem ex causis positis in constitutione 58. Pij v. incip. Quanta Ecclesię Dei incommoda, quam retuli formaliter & commentatus sum de resign. benef. lib. 5. q. 6. & vt seruet tenorem huiusmodi cõstitutionis prohibentis beneficia renun-

89 ciata coram † ordinarijs conferri familia ribus, vel consanguineis eorumdem ordi nariorum, vel resignantium, sub pœnis ibi expressis, confert beneficium resignatum Titio, tacita, vel expressa condicione, vt illud postea resignet suo familiari, vel cõsanguineo, aut familiari, vel cõsanguineo resignantis, vtique hæc est confidentia, & videtur esse etiam prohibitum in dicta Constitutione 58. Pij v. ibi etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, &c. & firmaui dic. lib. 5. q. 6. de resign. benef. num. 188.

* Hinc in simili Rota in vna * Calciaten. coram Fabio de ann. 1548. habuit pro probata simonia ex eo quod quis loco sui ea

90 dem die substituerat † generalem Vicarium ad conferendum, qui eadem die ei contulerat ex nor. in c. cũ officij de elect. & per Feder. cõs. 258. vt attestatur Achil. de Graff. decis. 340. impressa. Exempla autem siue causæ aliorum casuum suprapositorum possent colligi ex §. multis hu ius constitutionis nostræ Pij v. super confidentijs, vt scilicet beneficia ijs quibus fuerunt collata asseruentur infantibus, vel nascituris existentibus in bello, aut bannitis, & cæteris criminosis, aut incapacibus, aut alias, vt ibi, ex quibus plures conclusiones possunt decidi, & firmari.

Ex his etiam satis declarantur alia ver ba ibidem posita contra iuris communis ordinationem, nam vt supra deduxi huiusmodi pactum positum in collatione est simoniacum, dd. in c. cum pridem de pact. & in c. querelam, & c. non satis, de sim. & per consequẽs illicitum, D. Thom.

* 2. 2. q. 100. Theologi * omnes in 4. sent. dist. 25. Glos. in sum. 1. q. 1. dd. omnes in rubr. de simon. & nunc confidentiale per hanc Constitutionẽ. Ideo si sequatur effectus idest adimplementum illius condi cionis, vt quia de beneficio fuit dispositum pro arbitrio collatoris renunciando illud, aut alias, hoc videtur factum contra ordinationem iuris communis multis modis, primo, quia mutatur natura colla tionis, quæ debet esse libera, dd. in c. pen. de elect. & in c. 1. vt Eccl. benef. cum alijs deductis supra. Secundo, quia mutatur natura resignationis beneficiorum, quæ

91 debet † quoque esse pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in antiquior. Io. Monac. in c. mandatum, num. 5. de rescr. Redoan.

* de simon. p. 2. 2. c. 10. & omnes * alij, vt pro baui de resig. benef. lib. 14. nu. 1. cum seq.

92 & † libera, Oldrad. cons. 324. sub num. 5. Host. in sum. de renunc. §. qualiter, Rot. decis. 5. nu. 2. de renunc. in nou. & decis. 6. nu. 2. eo. tit. in antiq. Tertio, quia com mittitur simonia, ita execrabiliter prohibita a iure, vt patet in toto tit. de simon. Quarto, quia committitur confidentia,

quæ

quæ etiam acriter est prohibita.

Quinto, quia perpetrantur delicta, vt late per Mascard. de probat.concl.1305. col. 1. quæ omnia committuntur contra iuris ordinationẽ, & ideo puniuntur † secundũ eorum qualitatẽ, c. non afferimus dist.34.& habetur in c.25.Deuter.Marsil. cons.6.in fin.Card.Paris.in l.1.nu.124.ff. de oper.nou.nũc.lex enim summo studio nititur, ne delicta † perpetrẽtur l.1.C.ad l. iul.repet. l.2. ff.de orig.iur.c. super litteris de rescr.l.2.C,si cõtra ius,vel vtil.pub.

Sexto, quia homines illaqueantur, cũ huiusmodi constitutio ex * communi liget in foro interiori.

Hisce de causis fit contra iuris ordinationem, & faciunt quæ omnes volunt, in l. non dubium, C. de legib.

Secundum caput huius §. ponentis secundũ casum confidẽtiæ beneficialis est, quoties prouisus ab ordinario, vel alio collatore condicione tacita, vel expressa disponit de omnibus, vel parte fructuum beneficij collati ad vtilitatem, seu libitũ ipsius collatoris, vel decedentis, aut alterius, vt patet illis verbis, siue vt de eo prouisus fructus illius, vel partem ad vtilitatem, † vel libitum conferentis, vel decedentis, aut alterius relinquat, vel remittat, & ita volunt Nauarr.in Manual.cap. 23. sub nu. 110. Maiol. de irregul. lib. 5. cap. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. concl. 1306.num.8. & 25.& alij omnes. Nauarr.etiam cons.20. nu.1.de simon.Et hoc caput eandem habet rationẽ, quod primum proxime procedens, quia nihil dari debet † pro collatione beneficij cap. presbyter 1. q.1. extrauag. cum detestabile de simon. in extrauag. communi. & optime Concil. Constantien. quod ad hoc refert, Redoan.de sim.p.3. c.8. nu. 21 & recte fit a sanctis Patribus, sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs constitutum collationem beneficij esse faciendã † pure, & absq. vlla condicione, & modo, c. sanctorũ, c.presbyter 1.q.1.c. quã pio, 1.q.2.c.Saluator 1.q.3. Conc. Calcedon. Act.15.Can.2.Cõc.Braccaren.2.Con.Aurelian.2.Can.3.Conc.Toletan.5. Can.3. & q.c.6. Conc.Trid.c.1.sess.21.de refor.

Et hoc etiam caput est conforme iuri cõmuni, nam simonia est recipere fructus condicione præcedente ab eo, † cui confertur beneficiũ, de ipso beneficio, vt probatur in d.c.1. Conc. Trid.sess.21. de reform. tradũt dd.in c.1.vt Eccl.benef.vbi Abb. & alij D. Thom.in 4. sent. relatus a Redoan.d.p.3.de sim.c.8.nu.7.& 8.& tradit idem p.2.c.8.& 29.Et in hoc * communiter conueniunt Doctores, & competit definitio ipsius simon. de qua Gl. in sum. 1.q.1. Nauarr. in Manual.c.23.num.100. ac etiã ratio, ideo,&c. Et in terminis tradit D. Thom. 2. 2. q.100. ad quartum in fine, Redoan. de simon.p.2.c.21.nu.28.

Et hoc quoque fit contra iuris ordinationẽ, vt patet ex supradictis. Et quia fructus beneficij † spectant ad beneficiatum l.fructus, l.in fundo, l. ex diuerso, ff. de vsur.Ruin.cons.25.nu.2.lib.2.Nauar. cons. 7. de sent. excom. & non ad alium, nam sunt accessorij † dominij, l. 1. ff. de cond. indeb. l. indebito, cum ibi not. ff. eo.Cephal.cõs.63.& cõs.131.nu.14.& est cõis * omniũ Doct.sententia, vt late scripsi in his terminis de resig.benef.li.1.q.6.

Et hanc conclusionem primo intellige procedere, siue prouisus relinquat, aut det ordinario collatori totos fructus, vel partem, nam sicuti committitur confidentia per perceptionem omnium fructuum, ita & per perceptionẽ partis, vt illis verbis probatur fructus illius, vel partem, nã vtroque casu viget eadem ratio, cũ in parte quoq. delictum committatur, Gl. in §. gallinarum verb. qui lucrãdi animo inst. de rer.diuis. & est communis * opin. teste Tiraq.relato a Clar. lib.5. recept. sent.§. furtum, vers. pariter, vbi etiam dicit seruari in praxi * vt pro furto † rei modici valoris infligatur pœna, Couar. lib.var. res. c.3.nu.12. quod est notandum, nam regulariter de re minima † non curatur l.scio, ff. de in integr. restit. & modica non sunt † in cõsideratione, c.licet causã, §.quamquam de prob. instit. ad l.falcid.in princ. Card.Paris.cons.165.nu.14.15.& 16. vol. 4.Crauet.cons.46.nu.12. Et rem modicã non † inducere simon.probat, c.& si quæstiones de sim.Nauar. in comẽtar.de.dat. & promiss.pro iust.& grat.num.20.& rem modicã excusare a † peccato mortali scribit D.Thom.1.2.q.88.art.5.& 6.& 2.2.q. 59.art.4.& q.66. art.6.c. vnum. §.vlt. dist. 25.Nauar.in Manual.c.11.nu.4. Ita enim potest committi cõfidentia ex toto, sicut ex parte, vt patet ad sensum, & cõprobatur, quia valet argumentum de † toto ad partem, l.quæ de toto, ff. de rei vendic. Crau.cons.161. sub nu.17. cõfirmatur ex c.vlt.

L

c.vlt.14.q.6.c.de appellationibus,de appell. vbi dd. concludunt eamdẽ habendã esse rationem de parte, eo magis cum est data pro forma, vt hic iux. cap. primum de baptis. Ideo in S. ad probandum eiusdem constit. æquiparat hos duos casus, & vult, vt probabilis cõiectura sit, si quis post resignationem percipiat omnes, vel partem fructuum, vt late dicam infra, & satis erit, quod ille, cui confertur beneficiũ dederit omnes fructus beneficij collati, vel partem vnius anni, namque hæc verba simpliciter prolata verificantur in 107 vno † anno l. bouc S. hoc sermone, ff. de ver.sign. vbi late Tiraq. cõprobat ex similibus, & adducit rationes & cõcordãtes.

Secundo intellige procedere, tã si huiusmodi fructus omnes, vel pars cesserint in vtilitatem conferentis, quam alterius ad libitum ipsius collatoris, vt illis verbis probatur ad vtilitatẽ, vel libitum cõferentis, &c. & ratio est, quia eadem viget ratio vtroque casu, cum fundetur cõfidẽtia simoniaca in pacto damnato, quod adest vtroque casu, & nihil refert pro cuius vtilitate expendatur pecunia, vt habetur in toto tit. extra de simon. & illud 108 verbum ad vtilitatem † respicit commodum collatoris, quoties pecunia expenditur pro eius commodo, l. quod dicitur S. vlt. & l. seq.ff.de impens.in te dot.fact. l. impensæ, ff. eod. tit. l. si quis hominem S. vlt.ff. ad exiben. Verbum autem libitũ respicit voluntatem, & arbitrium ipsius, 109 vt fructus dentur, cui ipse collator † ordinauerit ad not.in l.1.C.de sacr.sanct.Eccles. S. disponat, Auth. de nupt. libitum enim est proprie placitum, l. libertas, ff. de stat. hom.l.non distinguemus S.officio ff.de arb.Et potest exemplificari, quoties collator vult, vt fructus omnes, vel pars beneficij collati dentur hęredibus illius, qui vltimo loco obtinebat illud beneficium, & ita interpretor illud verbum, vel decedentis, nam reg.iuris clara est, vt hę- 110 res, & defunctus † vna, & eadem persona censeantur, auth.de iur.iur.in princ. Specul. in tit. de feud. S.2. vers.27. Bal. in l.si seruus fugitiuus, de condit. furt. cũ alijs, vt per Sarn. in S.actiones autem col.1.& 2. Instit. de act. vel quoties collator voluerit, vt illi fructus dentur alteri, nam dicit constitutio alterius, & cum generaliter loquatur omnes casus, & personas includet, siue sint amici, familiares, & consanguinei collatoris, siue non l. 1. S. & generaliter, ff. de leg. præst. Bal. in l.in fraudem, ff. de mil. test. aut aliter quomodocumque, & facit quod scribit Nauar. cõs. 62. de simon. vbi respondit esse simoniacam solutionem, vel promissionem fructuum factam N. qui procurauit, vt ei illud beneficium conferatur.

Tertio intellige, siue resignans percipiat huiusmodi fructus per se, siue per alios, nam qui per alium facit per seipsum facere videtur vulg. reg. qui per alium, de reg. iur. lib.6.& expresse hoc specificatur hic ibi per se, vel alium, & in resignante in S. ad probandum infra.

Quarto notandum existimo, quod illud verbum relinquat refertur, quoties iam collator propria auctoritate percepit fructus, vel sinat percipere iux. ea, quæ scribunt Doct. in l. gerit, ff. de acquir. hæred. & in l.vlt. C. de iur. delib. 111 Illud autem verbum remittat, † refertur ad donationem, l. contra S. si filius, ff.de pact. l. 1. ff. de transact. Batt. in l.peculiũ S.1. ff. de pecul. Signorol. cons. 26. col.2.

Quinto notandum videtur illud verbum prouisus esse generale, & posse verificari, siue vacauerit beneficium per obitum, siue per renunciationem, aut priuationem, vel alias quomodocumque Doctores,* omnes in c.susceptũ de rescr. li.6.

Sexto notandum est, quod tex. vt committatur confidentia, considerat fructus beneficij collati, cum dicat, vt de eo, &c. fructus illius, &c. & in hoc fides sequatur si autem fuerit data pecunia, non autem ex fructibus, committitur simonia, iuxta ea, quæ supra adduximus, & tradũt * omnes sub tit. de simon.

Septimo monendi erunt Episcopi, & collatores, ne aliquid percipiant ex collatione beneficiorum, ne incidant in pœnas contra confidentiarios inflictas.

Octauo, notandum, quod hic Pius v. considerat consumationem delicti, vt ille relinquat, vel remittat, amplia idem in promissione, quia illam etiam includit Pius v. & ratio est, quia æquiparantur datio, & promissio Nauarr. in comment. de dat. & promiss. pro grat. vel iust. not.120.nu. 27. & communiter * vt dicemus infra.

Nono intellige, siue fuerunt dati fructus per pactum, siue fuit hoc onus appositum in collatione, nam hæc æquiparantur ad hunc effectum, vt egregie

gie ostendit Nauarr. conf. 20. de simon.

Hæc autem omnia declara, dummodo hoc fecerit Episcopus, & collator tacita, vel expressa condicione, vt dicitur in hoc §. expresse, & dicta verba posita in capite proximo debent subintelligi in hoc secundo capite, tum quia dicitur, 112 siue vt,&c. Dictio enim siue† est continuatiua, & augumentat, l. certi condicio in princip. ff. si cert. pet. l. si cum dotem, §. si pater, ff. sol. matr. l. Iulianus, & l. alias ff. de cond. ind. & denotat eundem ordi 113 nem, & † materiam, l. cum pater, ff. de leg. secundo, l. si ita quis stipuletur, ff. de verbor. obligat. tum etiam quia eadem est ratio huius §. ideo idem censebitur dictum in omnibus capitibus iuxta ea, quæ scribit Bart. in l. in repetendis col. 1. & 2. Cardin. Paris. consil. 38. num. 25. vol. 2. Socin. Sen. conf. 63. num. 26. vol. 3. Corn. conf. 129. col. penult. & vlt. vol. 2. Dec. conf. 190. col. 1. & clausula vna 114 ad omnia capita † refertur, l. filium, ff. quando dies leg. ced. l. talis scriptura in fine, ff. de leg. primo, l. 3. §. penult. C. de lib. & post. Bart. in l. vlt. ff. de reb. dub. Abb. & Dec. in cap. secundo requiris de appell. Dec. conf. 14. num. 4. in fin. Riminal. consil. 375. num. 2. Bursat. consil. 460. num. 57. vol. 4. Accedat præterea, quia pactum, & condicio requiritur, vt confidentia committatur, Nauarr. in Manual. c. 23. num. 107. & num. 109. & sub num. 110. & conf. 27. & conf. 30. & conf. 33. & 36. tit. de sim. Gabriell. conf. 172. num. 4. & 12. cum seq. lib. 2. & fuit resolutum * in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. Igitur si fructus fuerunt dati col 115 latori † absque pacto, & condicione tacita, vel expressa præcedenti confidentia non committitur, verum oritur præsumptio confidentiæ, vt probatur ex his quæ dicuntur in §. ad probandum. Ergo ad tollendos scrupulos, ac etiam lites, optimum erit, vt etiam ab hoc abstineant collatores. Cætera autem ad hanc materiã pono infra, circa interpretationem §. ad probandum. Vel fuerunt dati fructus, vel pars post adeptum beneficium ex mera 116 liberalitate, tunc enim † nulla committitur simonia, Caiet. in summ. ver. simonia, sed ab hoc esset quoque abstinendum, ne intret præsumptio, & in hac parte posset declarari hæc constitutio: si autem fuit promissa, vel data Episcopo, aut collato- 117 ri pars fructuum pro litteris † collationis beneficij, esse simoniam respondit Nauar. conf. 13. de simon. ex not. ex cap. 1. de simon. & ex his, quæ idem Nauarr. scribit in Manual. cap. 23. num. 103. & 111. & ex his, quæ dicuntur in cap. 14. sess. 24. de reform. Conc. Trident. & ex Congregat. Cõcilij sententia Notarius pro dictis lit- 118 teris dumtaxat vnũm aureum † recipere potest, vbi non habet salarium constitutum, iuxta etiam, quæ dicuntur in cap. 1. sess. 21. de refor. & promissionem 25. 119 ducatorum factam in collatione pro† expensis factis ab Episcopo in carcerando eum, qui tenebat beneficium, respondit Nauarr. conf. 72. de simon. esse simoniacam, & præsumi talem.

Tertium caput huius §. ponentis secũdum casum confidentiæ beneficialis, est, vt committatur confidentia, quoties collator, aut cedens iusserit, vel significauerit ei, cui contulit beneficium, vt solnat pensionem sibi, vel alijs, vt probant illa verba, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, &c. Ex quibus videtur tolli Episcopis facultas constituendi pensiones super beneficijs per eos collatis, nam scribunt DD. 120 Episcopos posse imponere pẽsiones † moderatas, & personis benemeritis, & egenis, c. nisi de præben. Innoc. per ill. rex. in c. de cætero de transact. Oldr. conf. 226. Ant. de Butr. in c. audinimus de collusi. detegen. Petr. de Anchar. conf. 279. Fel. in c. ad audientiam 2. col. 1. vers. 2. conclusio de rescr. Specul. tract. de mod. cõg. Conc. gener. rub. 37. Abb. in c. veniens, de rest. spol. num. 9. Innoc. & Abb. in c. 1. vt Eccles. benef. D. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum in fine. Dec. conf. 141. num. 3. & 339. incip. visa instructione col. 2. Caccialup. de pens. q. 4. 5. 6. 7. Gig. in eo. tract. q. 6. num. 2. Vestr. in prax. Roman. Cur. lib. 3. c. vlt. Host. in d. cap. nisi. Sarn. in reg. de ann. q. 2. & in compend. vtriusque signat. vers. est aduertendum vsque ad fin. Rebuf. de pacif. possess. nu. 103. vers. item Legatus, Nauarr. consil. 22. num. 4. de simon.

Quod optime videtur meo iudicio cõstitutum, tum quia omnis conuentio inter partes erat prohibita, & simoniaca in

pensione, quæ poterat ab Episcopo d. c. nisi de præben. ibi non quidem ex pactio ne partium, & ibi dd. Rebuff. d. tract. de pacif. possess. nu. 104. vers. est tamen differentia, tum quia non simpliciter potest Episcopus imponere pensionem secundũ dd. Sed adhibitis quibusdam modificationibus, vt Pro concordatione litis, & bono pacis d. c. nisi, de præb. Pro pauperibus, & egenis, Innoc. in c. de cætero, de transact. Pro benemeritis, Oldrad. cõs. 226. Pro vsu pio, D. Thom. 2.2. q. 100. §. ad quartum in fine. Pro renunciante ex causa renunciationis loco alimẽtorum, Petr. de Anchar. cons. 279. Redoan. de simon. p. 2. c. 21. col. 3. In princ. in quantitate moderata, Fel. in d. c. ad audientiam, Ad vitam constituentis, Nauarr. cons. 43. num. 9. de simonia, Ad coęquandum fructus in permutatione, Nauarr. cons. 22. num. 4. de simon. Et cum causa Nauarr. cons. 20. num. 2 de simon. omnes * fere Doctores tractantes de huiusmodi materia loquuntur parce, & cum requisitis, & modificationibus, Ideo ad tollendum scrupulos, & difficultates, ac lites, quæ possent oriri, quando sit bene pensio reseruata per Episcopũ, & ex causa sufficienti, bonum fuit eis tollere hanc genericam potestatem, iuxta ea quæ habentur in c. finem litibus de dol. & contum. c. 1. de appell. in 6. l. quidam æstimauerunt, ff. si cert. pet. nam ad hoc præ

121 cipue legum conditores† habuerunt respectum, Dec. cons. 699. num. 15. & ideo introduxerunt vsucapionem, vt instit. in princ. de vsucap. l. 1. ff. de vsucap. vbi dd. Tum præterea, quia huiusmodi potestas quam Doct. dicunt competere Episcopis constituendi pensiones ex non vsu recessit ab aula, antequã fuit promulgata hæc Constitutio Pij v. vt tradit Rebuff. de pacif. possess. num. 105. secundum paruam impressionem, & expressius attestantur quidam moderni in opusculo de pẽsion. num. 3. impresso rom. 15. par. 2. tractatuum, & vere nunquam vidi hoc seruari in * praxi, ideo de ea non est habenda cõsideratio, Soc. Sen. in l. si filius eius nu. 7. ff. de lib. & post. Fel. in c. 1. de treg. & pac. Card. Paris. cons. 104. num. 69. vol. 1. & cons. 105. num. 8. vol. 4. Dec. cons. 469. num. 8. Et hæ tres rationes sunt efficacissimæ, vt ex illis potuerit moueri Pius v. ad declarandam collationem con fidentialem factam ab ordinario cũ condicione soluendi pensionem sibi, vel alijs, cum beneficia debeant conferri integre,

122 † & absque diminutione, vt patet ex rub. ex. vt Eccl. benef. sine diminutione conferantur. Et debent Episcopi, & ordinarij ab hoc abstinere ob fraudes, quæ possunt fieri, & ne videantur redditũum partem quasi paciscendo sibi reseruare. & hoc modo loquitur Innoc. 3. in cap. 1. vt Eccles. benef. tradit Campeg. de pension. num. 2. dixi de resign. benef. lib. 6. quæst. 1. num. 3. & ita seruatur in * praxi, & hanc conclusionem firmant Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 100. Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. col. pen.

Et hanc conclusionem primo intellige procedere, siue pensio soluatur collatori de beneficio collato, nam hoc non habet dubium, quod sit simonia, vt * communiter omnes Doctores volunt, siue etiam soluatur alijs, nam etiam hæc est confidentia, vt dicitur ibi, illi, vel illis, &c. nam eadem viget ratio hoc casu, cum pactio sit quoque prohibita, vnde idem ius statuendum, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & cum pronomẽ

123 illis† sit generale, intelligitur in omnibus quacunque dignitate fulgeant, & cuiuscumque gradus, Bal. in l. in fraudem, ff. de milit. test. vt dispositio hæc tam vtilis omnes casus, & personas comprehendat, vt fuit intentio Pij v.

Secundo, hanc conclusionem intellige procedere, siue huiusmodi pensionem iusserit, & significauerit soluendam ipse collator, vel alter quicumque, vt illa verba probant, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, &c. quæ verba comprehendunt collatorem quemcumque, cedentem loquendo in beneficijs resignatis cotam ordinarijs, & collatis per eosdem, vt si pensio soluatur per eum, cui fuit collatum beneficium, quia id iusserit, vel significauerit cedens, idest, qui resignauit illud beneficium, sit confidentia, quandoquidem nullam habeat in hoc potestatem cedens, qui post renunciationem habetur pro mortuo, Cassad. decis. 16. numero 2. super regul. cancell. Abb. in c. nisi essent de præben. Card. Paris. cons. 93. nu. 25. vol. 4. Put. decis. 468. lib. 2. & ante habet ius, quod dumtaxat potest cedere in manibus ordi narij

* narij simpliciter, vt est * communis opinio, vt scripsi lib. 5. de resign. benef. q. 6. Redoan. de simon. par. 2. c. 22. & in manibus Papæ itidem, nam † resignatarius habet ius a Papa, & non a resignãte, Cassad. decis. 15. sub num. 1. de præb. Mandos. reg. 33. de signat. per fiat. q. 7. num. 8. & omnes * alij tradunt. Et quemcumque alium, in hoc enim comprehenditur amicus, consanguineus, & familiaris ipsius collatoris, vel cedentis, & quicumque alius, vt omnes casus comprehendãtur, hi non possunt se in his intromittere, & paciscí de tali materia absque Labe simoniæ, & confidentiæ, vt probat optime tex. in c. nisi de præben. ibi non ex pactione partium, &c. & ibi omnes Doct. Redoan. de simon. par. 2. c. 21. col. 2. & 3. hoc enim redolet simoniam ex pluribus capitibus alias consideratis, & faciũt notata in c. cum pridem de pact. & quod ex definitione simoniæ scribit Nauart. in Manual. cap. 23. sub num. 100. & multoties in facti contingentia vidi per peritissimos respondi his casibus commissam esse confidentiam.

124

Tertio, intellige hanc conclusionem procedere, siue collator cedens, aut alius quicunque iusserit, aut significauerit ei cui confertur beneficium solutionem dictæ pensionis per se, vel per alium, vt patet illis verbis per se, vel alium, hi enim duo casus æquiparantur ex vulgatis iuribus, & rationibus supra sæpius adductis. Et hoc nullum habet dubium.

Quarto, intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum, siue prædicti iusserint, & significauerint huiusmodi solutionem pensionis scriptura, vel absque, vt patet ibi scripto, aut verbo, & sic hi duo casus ęquiparantur, & est ratio, quia

125 verba † sunt nuntia cordis, l. Labeo, in fine, ff. de supell. leg. Dec. in l. semper in stipulationibus num. 4. ff. de regul. iur. Crau. cons. 20. nu. 2. & cons. 290. in fine,

126 & testimonia † mentis nostræ, Bal. in rub. de probat. Cost. lib. 3. var. ambig. c. 14.

127 & probant, quod quis † expressit, Boer. decis. prima, num. 8. latissime Tiraq. in l. si vnquam, verbo liberis nu. 17. C. de reuoc. donat. Menoch. de arbitr. iudic. q.

128 7. num. 75. ac denotant consensum † loquentis, dd. in l. 1. §. si quis ita, ff. de verb. oblig. & præcipue Iaſ. col. 1. 2. & 3.

129 vbi quod est plus scribit de annuente † capite, & signis nu. 8. & nu. 12. Et scriptu-

130 ra nihil † inducit noui, Bart. in lege 2. in princip. col. 1. ff. de vulg. & plures ibi al-

131 legat Alex. col. 2. sed solum † probat l. cum res, C. de probat. l. contrahitur, ff. de pignor. Ant. de Butr. in c. vlt. in princ. col. 3. de consuet. Angel. Aretin. in §. ex non scripto col. 1. Instit. de iur. nat. gent. & ciu. Dec. in rub. de consuetud. num. 3. & ad hoc inuenta fuit scriptura, scilicet ad faciliorem probationem d. l. contrahitur, & est * communis opinio per Abb. Fel. Dec. & alios in rub. ex. de constit. vt habeatur consensus expressus, qui non

132 possit negari, cum scriptura † loquatur, l. epistolam inter claras, C. de sum. Trin. & fide Cat. paria sunt ergo aliquid illici-

133 tum committere † scripto vel verbo, DD. in d. l. 1. §. si quis, ff. de verb. obligar. & in d. rub. ex. de const.

Quinto, intellige hanc conclusionem habere locum, siue ille collator cedens, aut alter iusserit, siue significauerit ei, cui fuit collatum beneficium, vt soluat huiusmodi pensionem ad effectum, vt cõmittatur confidentia, vt probatur illis verbis iusserit, seu significauerit, verbum

134 iusserit † importat necessitatem, & præceptum, & ideo refertur ad collatorem, Alberic. in l. sæpe audiui, ff. de offic. præsid. Oldrad. cons. 80. & est tex. in c. qui iusserit 11. q. 3. c. 2. de maior. & obed. clem. exiui de Paradiso, de verb. signific. Bermon. de publ. concub. verb. teneatur nu. 1. fol. mihi 167. tom. 11. par. 1. tract. Verbum autem significauerit importat declarationem voluntatis, & ideo refertur ad cedentem, & alium, vt sit sensus, quod isti significauerunt ei cui fuit collatũ beneficium, vt soluat pensionem iuxta ea, quæ habentur in d. l. 1. §. si quis, ff. de verb. oblig. Vel etiam potest intelligi, vt verbum iusserit referatur ad condicionem expressam, requisitam ad effectum incurrendi pœnas aduersus confidentiarios inflictas, verbum autem significauerit ad condicionem tacitam, vt singula singulis referamus, iuxta regulam recti sermonis.

Sexto, nota Pium v. hic requirere consumationem delicti, secũdum quosdam,

135 nam dicit persoluat, quod † requirit interuentum naturalis solutionis, Bart. in l. satisfactio, ff. de solut. Alciat. in l. solutionis, ff. de verb. signif. Card. Paris.

cons. 107. nu. 132. vol. 3. Ego autem ampliaui idem etiam in promissione, nā hoc respectu videtur loqui Pius v. & includere etiam hūc casum, vt ex verbis expressis probatur, & est ratio, quia promissio æquiparatur dationi late Nauarr. in comment. de dat. & promiss. pro gratia, vel iust. not. 12. nu. 27. cum seq.

Et hæc omnia supradicta declara procedere, quoties id fecit Episcopus, cedēs aut alius tacita, vel expressa condicione, iuxta verba illa posita in princ. huius §. quæ videntur posita pro toto §. & etiam pro hoc capite, nam hæc est materia continuata, & connexa, vt patet ex dictione, seu, not. in l. si ita, quis stipuletur, ff. de verb. oblig. Calder. in rub. de reb. Eccl. non alien. nu. 7. Ant. de Burg. in c. inter cæteros num. 30. de rescr. & viget etiam eadem ratio, vt latius ostendi supra, in fine 2. capitis. Confidentia enim committitur præcedente pacto, Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. 109. & 110. & cōs. 27. & 30. tit. de sim. & est * communis opinio, vt late probaui alias quæstione vigesima sexta, & faciunt quæ deducit Gabriell. in his terminis, conf. 172. lib. 2.

Et vt nihil intactū remaneat, non omittam, quod id quod dicitur in his tribus præcedentibus capitibus huius §. habet locum in renunciatione, quæ fit corā ordinarijs, & alijs collatoribus superioribus. vel inferioribus, vt verba sonant, nō autem in resignationibus, quæ fiunt corā Summo Pontifice in fauorē alicuius, etiā cum aliqua reseruatione, & hoc Primo, 136 quia cui non cōpetunt † verba legis, neq. cōpetit dispositio l. 4. §. toties, ff. de dam. infect. sed resignationibus, quæ fiunt coram Papa non competunt verba huius §. cum semper loquatur de ordinarijs, & alijs collatoribus, & nunquam exprimit Curiam Romanam, aut manus suas, vel suorum officialium, vt solet facere de * stylo, quoties vult hoc exprimere, ergo, &c.

Secūdo quia vbi non habet locū ratio 137 legis, neque ipsa lex. nam † non plus attenditur quam lex. l. 1. C. quæ sit long. consuet. c. consuetudo dist. 1. Gemin. in c. vbi periculum num. 1. de elect. lib. 6. l. adigere. §. quamuis de iur. patr. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. 2. Bal. in c. dilectus filius col. 1. de rescr. Dec. conf. 284. col. 2. sed ratio huius cōstitutionis vt ex lectura apparet non competit his renunciationibus, ergo, &c.

Tertio, quia cessat præsuppositū legis in Papa, qui non præsumitur talia facere cū 138 sit Vic. Christi. & successor B. Petri † principis Apostolorum, Turrecrem. in c. ego Ludouicus n. 2. dist. 63. & Pater omnium, 139 † Turrecrem. in c. absit num. 1. dist. 50. & 140 sponsus † vniuersalis ecclesię, Turrecre. 141 in c. sicut alterius n. 3. 7. q. 1. & caput † totius ecclesiæ catholicæ. Turrecrem. in c. 142 1. num. 2. dist. 12. & Iudex æqualis † omnium Christianorum Turrecrem. in cap. null. num. 1. dist. 19. & esto quod id faciat quod paciscatur de benefic. vel fructibus conferendis nullam cōmittit simoniam, nam hæc est sim. & confid. inducta a iure positiuo ex constitutione canonica quā Papa ipse tollere potest, & sufficit eius 143 scientia, vt cesset † sim. Hostien. in c. 1. ne prælat. vices suas. Io. Anan. in c. 1. de sim. vbi Card. Ant. de Butr. & alij * omnes. Fel. in c. ad audientiam col. 2. & 3. de rescr. & in c. de cetero, col. vlt. de re iud. Dec. conf. 142. cum alijs, vt per Cassad. decis. 2. n. 4. de sim. & decis. 5. de constit. Turrecrem. in c. latorem, num. 1. 1. q. 1. & in c. si quis pecunia, numer. 4. dist. 79. & * communiter Doct. Redoan. de Simon. p. 2. c. 10. 11. & 12. cum multis sequentibus, vbi plures Doct. & casus notabiles congerit. Ideo potest conferre Papa simplici- 144 ter, cum cond. modo, pacto † reseruatione fructuum & pensionis, vt late adduxi de resign. benefic. lib. 6. q. 1. num. 3. & q. 2. in pluribus locis, Rebuff. in praxi. tit. de reseruat. gener. Nauarr. dict. cap. 23. sub num. 107.

Quarto, ostenditur exemplo claro ad rem nostram, quia * communiter receptum est tractatum de soluenda pensione inter resignantem, & resignatariū sequuta resignatione coram Papa, & reseruatione dictæ pensionis nullum inducere vi- 145 tium † simoniæ etiam mentalis, Fel. post alios, quos citat in c. ad audientiam, el 2. nu. 3. de rescr. & in c. non satis in fine de sim. Archiep. Florent. in 2. par. suæ sum. tit. 1. c. 5. Gammar. de auth. leg. a lat. lib. de pens. nu. 116. Gig. de pens. q. 4. nu. 2. Caccialup. eo. tract. q. 19. nu. 1. & 2. cum seq. vbi attestatur * de communi, cum Pa- 146 pæ auctoritas tollat † omne scrupulum, Glos. in c. cum pridem verb. illicitæ pactiones de pact. quæ ad hoc * cōmuniter

appro-

approbatur teste Caecialup. d.q. 19. nu. 3. & recipitur de stylo, Nauarr. loco cit. dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2. num 70.

Quinto ostenditur etiam alio exemplo * communiter recepto, vt tractatus de re nunciando beneficiũ, & reseruandis fructibus, aut regressus, non sit simoniacus, sequuta renũciatione coram Papa, Caccialup. d.q. 19. col. 1. & 2. dixi de resign. benef. d. lib. 6. q. 2. nu. 73.

Limita tamen non procedere, quoties inter resignantem, & resignatarium inter cessisset pactum, quod non fuisset expressum in supplicatione, & narratum Papæ, vel de disponendo de beneficio, vel de fructibus soluendis, aut de soluendo pen sionem non reseruatam, vel maiorem pẽsionem, quam Papa reseruauit, aut quid 147 aliud, nam † hæc esset simonia, Maiol. de irregul. lib. 5. c. 49. col. penult. Fel. in c. ad audientiam 2. sub num. 3. col. 3. vers. si autem præcederet de rescr. Gamm. de aut. leg. a lat. tit. de pension. num. 618. Glos. in c. ex parte de offic. deleg. Abb. in c. non satis num. 8. de simon. Calder. cons. 1. de vsur. Card. Paris. cons. 143. nu. 12. cum seq. vol. 4. dixi d. q. 2. lib. 6. de resign. benef. nu. 73. & 74. Redoan. de simon. p. 2. c. 34. nu. 5. nam omnis pactio in his spiritualibus est simonia, Glos. in c. cum pridem de pact. Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 100. cum seq. Et his casibus, & similibus potest hic §. verificari in resignationibus, quæ fiunt coram Papa in Romana Curia.

Sed cadit dubium, an id quod dicitur in hoc §. circa supradicta tria capita pro cedat in eo, qui pro obtinenda collatione beneficij ab ordinario, vel renũciatione alicuius beneficij ab amico, promisit generalibus verbis fore gratũ effectibus, & quod semper posset disponere de persona sua, & omnibus suis bonis tempora libus, & spiritualibus, vt per hæc verba committatur confidentia prohibita per hanc constitutionem?

Pro affirmatiua facit, quia hæc videtur tacita condicio, vt patet ex his, quæ scribit Ias. in l. item quia nu. 21. 22. & 23. ff. de pact. quæ prohibetur per hanc constitutionem, & de iure communi omnis pactio in spiritualibus est illicita, dd. in cap. cum pridem de pact. in c. non satis de simon. in c. quæsitum de rer. permut. Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 100. cum seq.

148 In contrarium † se habet veritas in pra xi * etiam recepta, vt nulla committatur cõfidentia per dicta verba generalia, quę 149 probatur, quia nihilo plus obligant † quã si non proferrentur, c. cum venissent, de Inst. vbi dicitur nihil obligasse quendam Archidiaconũ Archiepiscopo suo dicenrem posse disponere de omnibus redditibus sui Archidiaconatus, vt vellet, & ibi notant Io. Andr. Zabarel. Abb. & alij ver ba generalia prolata ad complacendum 150 alteri non obligare, neque † disponere, & ibi dicit Abb. num. 5. ad hoc quotidie allegari illum tex. Glos. in l. 1. C. de pact. Card. in proh. decret. Fel. in c. cum iuramento de homic. Ias. in l. ita stipulatus, col. 3. ff. de verb. oblig. & facit tex. cum Glos. in l. 2. C. in quib. caus. colon. cens. lib. 11. quæ habet passim amicos amicis dicere verba illa generalia tuus sum, & in omnibus tuum me esse recognosco, & propterea non obligari plus, quam illis non expressis obligarentur, verba enim ciuiliter, & curialiter sunt intelligenda, 151 † & non rustice, aut rigorose, l. antiquitas C. de vsufr. facit quod scribit Bart. in l. vlt. ff. de testam. Ias. in d. l. ita stipulatus col. 3. ff. de verb. oblig.

Secundo quia ex collatione beneficij, & renunciatione, ille cui confertur, seu re nunciatur, intelligitur obligatus ad antidora, & ad habendam, agendam, & oppor tuno loco, & tempore referendam gratiã, iuxta illam legem naturalem, benefacien 152 ti † benefaciendum, l. si non sortem, §. libertus iuncta glos. in verbo naturaliter, ff. de cond. indeb. l. sed, & si lege §. consuluit, ff. de petit. hæred. c. cum in officij de testam. D. Thom. 2.2. q. 106. art. 3. l. 2. C. de oper. libert. l. si seruo, ff de hæred. inst. Imol. in c. vlt. de donat. in 5. not. l. proxime de rit. nupt. Bal. cons. 112. col. 1. lib. 2. Arist. 9. Ethic. Seneca, & Hesiod. de quibus meminit Fortunius Gars. in l. ius naturale num. 40. ff. de iust. & iur. Riminal. iunior in rub Instit. de donat. nu. 26. & in princ. eiusdem tit. nu. 102. nam 153 ingratitudo, † legum, & canonum auctoritate reprobatur, c. octaua discussio 12. q. 2. Dec. consil. 686. num. 13 & vitium 154 enorme † ac detestabile reputatur, vt inquit D. Bernardus in Canticis, Io. Andr. Abb. Barbat. in c. vlt. de donat. Guliel. Ben. in c. Raynutius, in verbo in eodem testamento num. 35. de testam. & in quæ-

stione

ctione quam facit de homic. nu. 32. & ob
155 eam filius potest priuari † bonis paternis auth. vt cum de appell. cog. Vassallus feu
156 do † c. deforme circa finem 22. q. vlt. cap. 1. quæ fuer. p. cauf. benef. amitt. Afflict. decif. 282. 2. dub. Card. Parif. conf. 1. nu. 10. vol. 1. Donatarius donatione l. vlt. C. de reuoc. donat. c. vbi, de donat. l. vlt. C. de ingt. liber. princip. inst. de donat. Dec. d. conf. 686. nu. 12. & filius emanci-
157 patus reducitur † in patriam potestatem lege 1. C. de ingr. lib. Marfil. fing. 13. & legitimatus ad pristinam naturalitatem, Iaf. in l. ex hoc iure num. 54. ff. de iust. & iur. si ergo iste Beneficiatus est obligatus ad antidora, ergo sequitur, quod expresssio illius, quod tacite inest, eo tantum modo quo inest, non facit illicitam rem alioqui licitam, tex. & glos. in c. significasti de elect. c. ad audientiam 2. vbi Glos. Fel. alios adducunt, & communiter * de rescr. l. 3. ff. de leg. 1. vbi Bart. Alex. & late Iaf. Hinc notabiliter dicit Bald. in c. vlt. nu. 10. de præsumpt. quod expressum condicionis tacitæ, quę de necessitate in-
158 est, non facit † condicionem, l. hæc verba ff. de leg. 1. l. non recte, C. de fideiuss. l. iã dubitari, ff. de hæred. inst. idem Bal. in l. 3. C. de arbitr. & in l. si ex cautione in 8. q. C. de non num. pec. & in l. vnica ad fin. C. de cad. toll. & * receptum est non esse simoniam expressionẽ, quod tacite inest, Fel. late d. c. ad audientiam, dixi de resign. benef. lib. 14.

Tertio, quia hæc requiritur condicio tacita, vel expressa, & loquitur constitutio cum hoc pręsupposito, quod cessat in precibus, & prædictis verbis generalibus Gammar. in extr. Iulij 2. contra simoniacam elect. Papę nu. 116. & nu. 135.

Quarto, quia Constitutio Greg. xiij.
159 † de datis, & promissis pro iust. vel gratia obtinenda, licet includat promissionem factam verbis generalibus, vt patet ibi, vel promissionem reciperent, aut ex pacto, vel promissione occulta, vel manifesta, siue sub verbis generalibus, & plene non expressis, &c. declaratur per Nauat. in eius comment. in not. 11. nu. 22. non procedere in verbis generalibus prolatis pro habenda gratia, vel iustitia, Ero tibi gratus, & loco, & tempore opportuno referam gratias, & non pœnitebit te huiusmodi gratiam fecisse, & similibus, quia huiusmodi obligatio antidoralis tacite
160 † inest, l. sed si lege §. consuluit, ff. de pet. hæred. cum alijs adductis supra, sed habere locum in talibus verbis generalibus, quibus prædicta obligatio antidoralis aliter qnam inest cum aliquo ciuilis obligationis augumento exprimitur, & huiusmodi declaratio ab omnibus * recipitur, & seruatur, nã alias sequeretur, quod omnes Cardinales, Prælati, & alij includerentur, cum quotidie huiusmodi verba proferunt pro obtinenda gratia, vel
161 iustitia. Vt ergo lex sit possibilis, † ita erit tenendum, c. erit autem lex distinct. 4. D.
162 Thom. 2. 2. q. 95. art. 3. & ne † sequatur absurdum c. dudum de præb. lib. 6. l. nã quod absurdum, ff. de bon. libert.

Non obstat argumentum in contrariũ adductum, quia iam satis patet responsũ ex supradictis; quibus accedat, quia * re-
163 ceptum est, preces non inducere † simoniam in beneficialibus, cum non adest pactum, & condicio tacita, vel expressa, c. quicquid inuisibilis. c. de ordinationibus 1. q. 1. c. dilectus filius de simon. Et ideo sub extrauag. Iulij 2. de simon. elect. Pap.
164 non † includuntur preces, vt late tenet, & comprobat Gammar. in eius repetit. nu. 116. & num. 135. vbi dicit, quod non est æqua precum verborum generalium, & munerum in permouendis animis potestas, Arg. in l. non dubium, C. de legib.
165 munera enim † excęcant oculos sapientum, & mutant mentem iustorum, vt scribitur Deuteron. c. 15. c. qui recte 11. q. 3. Iaf. in d. l. non dubium in princ. Foller. in prax. crim. in princ. nu. 63. Hinc dicimus, Munera crede mihi placant hominesque Deosque, Placatur donis Iuppiter ipse Deus.

Hinc respondit Nauarr. conf. 29. tit. de simon. non esse commissam confidentiã, si familiaris, vt Dominus impetraret sibi beneficium, vel mandaret expediri impetratum, dixit, se cum omnibus, quę habet & præfatum beneficium esse paratũ eius obsequio, & voluntati, quia sunt verba generalia iactantiæ, l. vltima, ff. de testam. c. cum venissent de instit.

Quartum, & vltimum caput huius §. est in beneficijs iurispatronatus, & in beneficijs electiuis, vt in illis committatur confidentia supradictis casibus per patronum, & præsentatum, & eligentẽ, & electum, vt patet ibi, & pariter si a patrono etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori

electori contigerit, aut contingat id fie-
166 ri. Dictio enim † &, coniungit hunc casum præcedentibus l. si hæredi plures, ff. de cond. inst. l. si quis ita ff. de verb. oblig. l. ea tamen adiectio, ff. de leg. 3. Bart. Ias. & alij in l. 1. ff. de iust. & iur. l. si quis ducenta, §. vtrum, ff. de reb. dub. Card. Paris. cons. 17. nu. 23. & cons. 31. nu. 131.
167 vol. 4. & aduerbium pariter, † quod sequitur, idem operatur, cap. 1. de temp. ordin. lib. 6. l. si pariter, ff. de liberal. causa. l. 2. com. diuid. l. 1. pro dote l. 1. C. com. de success. Archid. in c. 1. num. 1. de decim. Bart. in l. si fundus, §. si duo, ff. de pignor. nam pariter est aduerbium congregandi & vniendi, ac denotandi identitatem temporis, rationis, & causæ c. bonæ de elect. vbi Glos. & Doct. tradunt. Modet. de coniunct. num. 87. vt id quod determinatur supra habeat locum hic, Bart. in l. Seię, §. Caio nu. 3. ff. de fund. inst. Anchar. in clem. plerisque col. vlt. & ibi Imol. col. 4. de elect. Alex. cons. 101. num. 8. lib. 1. Corn. cons. 129. in fine lib. 2. Card. Paris. cons. 38. nu. 25. vol. 2. Natt. cons. 458. nu. 10. Dec. cons. 324. col. pen. Curt. Iun. in l. 2. §. vlt. nu. 27. ff. si cert. pet. & eisdē modis committatur confidentia, iuxta ea quæ dicit Glos. in c. statutum, §. insuper de rescr. lib. 6. Glos. pragm. sanct. super tit. de collat. §. insuper. Soc. Sen. cons. 53. nu. 9. lib. 1. Roman. cons. 104. num. 4. Alciat. in l. sæpe, ff. de verb. signif. late Io. Baptista Plot. in tract. de in lit. iur. §. 6. nu. 54. Ponderatur præterea dictio id, posita in fine ibi, contingat id fieri, quæ est
168 qualitatum † præcedentium repetitiua. Grat. cons. 21. nu. 26. lib. 1. Bart. in l. si cui serui, §. 1. ff. de leg. 1. Alex. cons. 1. nu. 9. lib. 4. Curt. iun. cons. 58. & refertur ad præcedentia, Soc. Sen. cons. 150. col. pen. lib. 2. Tiraq. de vtroque retr. tit. 1. §. 8. Glos. 7. sub nu. 24. Quod suadetur eo maxime, quia eadem ratio, quæ viget in beneficijs collatiuis, de quibus supra dictū est, viget in his iuris patronatus, & electiuis, vt infra probabo, ideo merito idē ius statuitur, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et vt distinctè, & ordinatim procedamus, ponemus de beneficijs iurispatronatus, quæ vidētur necessario explicanda, & postea de benefi-
169 cijs electiuis; Diuisio † enim reddit facilem explicationem, Glos. in §. igitur in proœ. instit. Gl. in l. 1. ff. de except. dol. Cagnol. in l. si emancipati num. 3. C. de collat. Rebuff. in l. 1. num. 54. C. de sent. quæ pro eo, &c.

Loquendo igitur primo de beneficiis iurispatronatus scire oportet triplex es-
170 se † iuspatronatus, vt tradit Card. Zabarell. in rub. de iurepatr. & sequuntur Abb. & alij. Primum iuspatronatus liber-
171 torū, quod prouenit † ex manumissione, c. liberti, & c. seq. 12. q. 2. & habetur in tot. tit. ff. & C. de iur. patr. Secundum ius-
172 patronatus aduocatorum, qui dicuntur † patroni causarum c. 2. 15. q. 2. c. ex litteris de transact. c. vlt. ne cler. vel monac. l. rem non nouam, §. patroni C. de iud. l. aduocati, C. de aduoc. diu. iud. Tertium iuspatronatus Ecclesiarum, & beneficiorum, de quo nos loquimur, quod sumitur pro iure competenti in Ecclesijs, quoad
173 præsentationem rectoris, & beneficiati, † vt tradit Hostien. in sum. tit. de iur. patr. & in rub. illius tit. omnes, Goffre. in sum. Innoc. Calder. Zabarell. Io. Andr. Imol. & alij omnes in d. rub. late Lambert. de iur. patr. lib. 1. in 1. quæst. 1. partis principalis, Paul. de Cittad. in eod. tract. in princ. ac Rocch. de Curr. etiam col. 2. Pa-
174 tronus † igitur est qui construxit, fundauit, & dotauit Ecclesiam, Cappellas, vel Altare, aut alium pium locum, vt habetur caus. 16. q. 7. cum alijs, vt per Lambert. de iur. patr. in 2. arr. 1. q. princ. 1. par. 1. libri col. 2. nam sicut pater ducit filium de non esse ad esse, ita patronus ducit Ecclesiam de non esse ad esse, Innoc. Card. Io. Andr. & omnes in rub. de iur. patr. Paul. de Cittad. in tract. de iur. patr. in 2. & 3. par. in 2. q. Stephan. de Caiet. in c. vlt. in 16. col. de elect. & ita communiter * & frequēter appellatur, in aliquibus autem regionibus appellatur aduocatia, c. quia clerici, & c. cum autem de iur. patr. quandoque Viccdominatus, Custodia, Guardia, c. præterea, el 2. de iur. patr. quandoque ius frequentationis, & possessionis, c. piæ mētis, & c. sigentius 16. q. 7. Archid. in c. 1. de iur. patr. lib. 6. Card. Zabarell. Petr. de Anchar. Abb. in d. c. præterea, Host. in sum. d. tit. in fin. §. quid sit iuspatronatus, quandoque gratia, glos. in d. c. quia clerici de iur. patr. c. si quis Episcoporum 16. q. 3. Et ex gratia
175 iuspatronatus † fuit cōcessum, vt scilicet patroni possint præsentare cap. 3. de iur. patr. ibi, hucusque Ecclesia substinuit, d. c. si quis

c. si quis Episcoporum, cum sit annexum spiritualitati, c. de iure, de iur. patr. quia 176 laici non possunt se † intromittere, c. decernimus de iud. c. messana de elect. Et ratio est, vt considerant Host. in sum. tit. de iur. patr. Abb. in cap. ad Apostolicam de simon. & in d. c. 3. de iur. patr. Rocch. de Curt. in tract. Iuris patronatus in prin. Paul. de Cittad. in eod. tract. in 4. parte, vt incitentur homines ad ædificandas, & dotādas Ecclesias, & vt pro remuneratione habeant huiusmodi ius præsentandi.

177 Et aliqui dicuntur † patroni Ecclesiastici, aliqui vero laici, c. vnico de iur. pat. lib. 6. Abb. per illum tex. in c. cum autem eo. tit. idem Abb. in c. eam te, & in c. cum propter, & c. pastoralis, & c. cum dilectū eo. tit. Patroni laici, dicuntur laici, vel clerici fundantes de bonis patrimonialibus proprijs non prouenientibus ab Ecclesia, Glos. in ver. præsentare in clem. plures de iur. patr. Abb. in c. illud, de iur. patr. idem Abb. & alij in c. de monacis de præb. Fel. in tract. qnando litteræ Apost. noc. patr. col. 4. Patroni Ecclesiastici sunt Clericus, Ecclesia, Monasterium, Abbas, Episcopus, Cardinalis, habentes illud ratione, & nomine Ecclesiæ eorum, vt quia fuit fundatum de bonis ipsius Ecclesiæ, fuit ei relictum, vt probant Doct. proxime allegati, & Rot. decis. 8. de iur. patr. in ant. late Rocch. de Curt. in verbo ius in suo tract. Lambert. in 5. 6. 7. 8. art. 1. quęst. princ. 1. par. 1. lib. col. 2. & præsu-178 mitur † esse laicorum, quoties laici possident, vt fuit * resolntum in Rot. die 13. Ianuarij 1548. in vna Placētin. Cappell. coram Card. Sanctæ Crucis, teste Put. decis. 90. lib. 3.

Et huiusmodi iuspatronatus Laicale, 179 † vel Ecclesiasticum acquiritur ex fundatione, cōstructiōne, & dotatione, c. filijs, c. quicumque 16. q. 7. c. Abbatem 18. q. 1. c. 3. & c. nobis, de iur. patron. vnde ponitur versus, Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus. Gl. in c. piæ mentis 16. q. 7. Innoc. in rub. de iur. patr. in ver. acquiritur, & ibi Card. in 2. q. Anchar. Abb. Imol. & alij * omnes Archid. in c. vnico eod. tit. in 6. Abb. in cap. querelam in 3. col. de elect. & cons. 54. lib. 1. & consil. 106. lib. 2. Anan. cons. 24. Alex. cons. 74. lib. 4. & pluribus rationibus, & exemplis, ac quæstionibus hoc declarat Lambert. de iur. patr. in 2. art. 2. q. princ. 1. par. 1. lib. ac in 3. seq. & 4. Paul. de Cittad. in eo. tract. in 3. par. in princ. late Card. Paris. cons. 35. vol. 4. & cons. 47. eo. vol. 4. Io. Selu. de benef. par. 1. q. 5. nu. 129. cū seq. & p. 2. q. 22. Coras. de benef. p. 4. c. 6. nu. 2. & 3. Caputaq. decis. 133. p. 2. & alij omnes, & De fundatione late loquitur Paul. de Cittad. in d. 3. par. a num. 2. vsque ad nu. 93. De dotatione late loquitur idem in eadem 3. part. in 2. causa a nu. 1. vsque ad 78. De constructione loquitur idem in eadem 3. par. in 4. causa a nu. 1. vsque ad 7. acquiritur vlterius priuilegio, c. quicumque, c. piæ mentis, & cap. sequen. c. filijs 16. q. 7. cum alijs multis, quæ adducit Paul. de Cittad. d. 3. par. in 2. causa nu. 2. 3. cum pluribus sequentib.

Et huiusmodi præsentatio, quod com-180 petit patronis, † est exhibitio quædā facta superiori de clerico, Abb. in c. noscitur in 2. not. de his quæ fiunt a prael. sine cons. cap. Glos. in clem. dudum, in verbo præsentari de sepult. Idem Abb. in c. parati, col. 1. de appellat.

His igitur præmissis ad intelligentiam huius materiæ, Quæro an hoc, quod hic dicitur de cōfidentia commissa inter Patronum, & præsentatum, sit conformē iuri communi, vt secundum illud sit simonia? Pro negatiua adducitur, quia non videtur, quod in iurepatronatu possit committi simonia, si inspiciamus naturam, & 181 qualitatē talis iuris, nam potest dari in † feudum, c. cum feudum de iur. patr. potest vendi, & alienari, c. de iure, de iure 182 pat. † potest permutari, c. nemini Regum 16. q. 7. Glos. in cap. piæ mentis, 16. q. 7. 183 potest † donari, c. quod ante de iur. patr. 184 etiam sine consensu Episcopi, quoties † donatio fit compatrono, Abb. in c. ex insinuatione num. 4. de iur. patr. & annnit * Rot. in vna Salentin. Sancti Andreæ 1. Iulij 1551. coram Guidobon. teste Ca-185 putaq. decis. 131. par. 2. & transit † in donatione omnium bonorum, Abb. in c. ex litteris de iure patr. Dec. cons. 177. fuit * resolutum in Rot. in vna Aretin. Cappellaniæ 14. Decembris 1545. coram Antonio August. teste Put. decis. 351. lib. 1. acquiritur præscriptione. Paul. de Citt. in tract. iurispatr. in 3. par. in 5. causa, Io. Andr. in c. quod alicni, de reg. iur. in 6. Dec. in c. quanto, de iud. Fel. in c. causam de præscr. Abb. cons. 76. lib. 2. Dec. cons. 124. 126. & 149. & competit etiam laicis, vt supra

vt supra dictum est. Vnde cum iuspatronatus tot modis sit contractabile, & si in eo cadant tot species contractus, & competat laicis, concludendum est non posse committi simoniam, quæ in rebus spi-
186 ritualibus, † & quæ contractari, ac vendi non possunt perpetratur S. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum not. in l. 1. ff. ad l. Iul. de ambit.

His tamen non obstantibus contraria
* opinio est verior, & *cõmuniter per doct.
187 recepta † in iurepatronatus cõmitti posse simoniam, vt scribit Abb. in c. veniens, el 1. nu. 1. 2. not. de testibus, vbi notat, quod non solum simonia committitur cum pro temporali obtinetur ius mere spirituale, vt est institutio, & electio, sed etiam cum obtinetur ius annexum spiritualibus, vt est præsentatio Doct. per illum tex. in c. præterea de transact. Roman. cons. 368. Fel. & Dec. post alios in d. c. veniens. Idẽ Felin. in c. quanto de simon. Abb. in sua disputat. quæ incipit Augerius col. 6. Redoan. de simon. par. 3. c. 13. nu. 21. vers. nec est dubiũ, & pluribus auctoritatibus, & rationibus, hæc comprobat Rocch. de Curt. in tract. iurispatron. in verbo, & vti-
* le nu. 9. 10. cum seq. & hæc est * commu-
188 nis omnium doct. sententia, nam † simonia committitur, non solum in spiritualibus, sed etiam in annexis spiritualibus c. ex insinuatione e. de iure, de iur. patr. c. quæsitum de rer. permut. Abb. in c. 1.
* in 1. not. de transf. Abb. & alij * omnes in c. quanto de iud. vbi dant rationem, Doctores in c. hoc de simon. Io. Anan. in c. 2. in pen. not. de simon. Gl. in c. quia clerici de iur. patr. & contraria tolluntur ex his, quæ habentur in d. c. 3. de iur. patr. scilicet ex gratia concedi laicis, & ex eadem contractari, vt homines incitentur ad construendas Ecclesias, vt supra dixi.

Nunc autem prędictis iactis fundamẽtis colligam conclusionem, & exempla, quibus Patroni, & Præsentati committũt confidentiam iuxta mentem Constitutionis Pij v. in hoc S. itidem. Prima conclusio committi confidentiã, si Patronus, aut
189 alter præsentans † aliquem ad beneficiũ vacans condicione tacita, vel expressa di mittendi, vel resignandi illud beneficiũ pro arbitrio ipsius patroni, aut alterius cuiuscumque, vt colligitur ex verbis positis in princ. huius S. Itidẽ si ordinarius, quę verba cẽsentur repetita, & continuata, vt patet ex dictione, & aduerbio, pariter, & pronomine id, vt supra comprobaui late, & ita volunt Nauarr. in Manual. c. 23. sub nu. 110. vers. noto septimo, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. col. antepen. & penult. Nauarr. cons. 24. de simon. Et hæc conclusio habet conformitatem cum iure communi, quo iudicatur simoniaca promissio, vel datio pro habenda præsentatione beneficij, Rocch. de Curt. de iur. patr. in verbo, & vtile in 3. quæstione nu. 9. cum seq. Redoan. de simon. par. 3. c. 14. nu. 1. Abb. Fel. & alij omnes in c. veniens de testibus, Abb. & alij in c. quan-
190 to de iud. Præsentatio † enim est pręparamentum institutionis, & sic iuris spiritualis, & ideo reputatur originaliter dependere a iure spirituali mero, Fel. in d. cap.
191 quanto, & esse ius † annexum spirituali, Abb. in cap. præterea, el 1. 1. not. de trãs. Archid. in c. piæ mentis 16. q. 7. Feder. de sen. cons. 65. Abb. cons. 76. lib. 2. Bal. cons. 1. lib. 3. Dec. cons. 137. & communiter alij in dicto cap. quanto de iud. & omnis pactio in spiritualibus, & annexis reprobatur tanquam simoniaca, Abb. com-
* muniter * receptus in c. ex insinuatione, & c. de iure, de iur. patr.

Primo intellige hanc conclusionẽ procedere etiã in his præsentationibus, quæ emanauerunt hac condicione ante publicationem huius Constitutionis, quia dicit antehac c. Cappellanus, & ibi Abb. in 2. not. de ferijs c. ex tua de fil. presbyt. & plura adduxi ad hoc propositũ supra. Et quia dicit, contigerit, aut contingat id fieri, & sic præteritum, & futurum tempus includitur, Corn. cons. 261. lib. 4. Alex. cons. 74. lib. 1. & nullum cadit dubium, cum verba sint expressa l. continuus S. cũ ita, ff. de verb. oblig.

Secundo intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum etiã, si Patroni fuerint laici, vt dicitur expresse in tex. ibi, si a Patrono etiam laico, & sic comprehenditur, non solum Ecclesiasticus, sed etiam laicus, & ratio est, quia eadẽ ratio viget in vtroque, ne tam graue scelus perpatrentur, Abb. in cap. si quis simoniacæ de
* simon. Innoc. in c. quoties eo. tit. Et * receptum est in prohibitis ratione publicæ vtilitatis, & ratione peccati omnes comprehẽdi, & Ecclesiasticos, & laicos, Doct. in cap. nouit. de iud. Amplia etiam si sint con-

constituti in quacunque dignitate, vt dixi supra.

Tertio intellige, vt sub hac conclusione comprehendantur habentes ius præsentandi, quamuis non sint patroni, & sic non dotauerint Ecclesiam, cõstruxerint, & fundauerint, vt quia id ius præsentandi habent † ex priuilegio c. Adrianus, & c. in synodo dist. 63. Paul. de Cittad. de iur. patr. in 3. par. caus. 6. vt si isti præsentent cum dicta condicione cõmittãt confidentiam: Vel quia habent ius præsentandi, cum vacauerit illud, vel aliud beneficium, ex mandato speciali dato ad hoc a patronis, vt multoties solet fieri, vt si isti procuratores præsentent, cum ista cõdicione committant cõfidentiam, quamuis non sint patroni, vt colligitur ex illis verbis, vel alteri præsentatori, & hoc casu viget eadẽ ratio, Ideo idẽ ius merito statuitur, l. illud, ff. de l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & necessarium fuit huiusmodi verba ponere ad includendum omnes casus, & tollẽdas omnes, & singulas fraudes, vt sit confidentia non solum, si ita paciscatur per patronum, sed etiã per quem cumque alium præsentatorem habentem huiusmodi facultatem.

192

Et quod firmauimus de procuratore habente facultatem præsentãdi, vt si præsentet cum dicta condicione dimittendi beneficium illud pro arbitrio ipsius, vel patroni, aut alterius sit cõfidentia, aduertendum, quod tali casu, si patronus hoc non dedit in mandatis, & id ignorat non incidit in pœnas aduersus confidentiarios inflictas per hanc constitutionem, & moueor, † quia procurator non obligat dominum ad aliquod illicitũ, vel ad pœnam l. si procurator, ff. de cond. indeb. vbi Bart. & alij omnes, Abb. in c. 1. vt lit. non contest. col. 9. & ibi late Felin. nu. 8. Glos. in c. dilecto, de præb. & ibi Imol. Bal. in l. 1. per illum tex. C. de cond. ob turp. caus. Roman. cons. 60. Anchar. cons. 360. Lap. alleg. 127. col. 4. Gemin. in c. eum qui, circa finem de præb. lib. 6. Card. Paris. cons. 100. nu. 7. vol. 3. Imol. in c. sedes col. 4. de rescr. & col. 5. & in terminis nostris videtur doctrina, Abb. in c. bonæ lo 2. col. 4. de postul. præl. Dominum non teneri de pactis simoniacis gestis per procuratorẽ, & plures illationes, & comprobationes ad hanc conclusionem habes ex Felin. dicto c. 1. tota col. 6. & 7. vt lit. non contest.

193

Declara tamen primo non procedere, si apparet Dominum id mandasse, nam hoc † casu ipse committeret confidẽtiam Doct. * cõmuniter in l. non solum §. mandato, ff. de iniur. Bal. in l. cum mandati, C. mandat, Cepoll. cons. 30. Boss. in prax. tit. de mand. ad homic. Plax. lib. 1. delict. c. 15. Ang. de malef. in verb. & Sempronium mandatorem late Clar. lib. 5. recep. sent. §. vlt. q. 89. & hoc nullum habet dubium, nam * communiter dd. concordant, Et quia mandatum † regulariter non præsumitur, Bald. in l. 1. de reb. Eccles. non alien. Rebuff. in tract. nominat. q. 113. num. 118. Doct. in l. sciendum, ff. de verb. oblig. Mascard. de probat. concl. 104. nu. 8. & maxime ad patrandum delictum, Gl. in c. cum ad sedem de rest. spol. Bal. cons. 383. col. vlt. lib. 5. Anan. cons. 59. Franc. de March. q. 423. nu. 12. par. 2. Ideo esset † probandum, vel per instrumentum procuratorium, Specul. in tit. de procurat. §. 4. Bart. & alij in l. 1. C. eo. tit. de procur. Boer. decis. 242. Anchar. cons. 41. vel † per litteras ipsius mandantis, Innoc. in c. inter dilectos de fid. instr. Boer. decis. 154. nu. 6. Franc. de March. decis. 511. num. 4. p. 1. Bal. in l. 1. C. de procur. aut eius cõfessione, Roman. cons. 63. Fel. in c. cum in iure num. 14. de off. deleg. decis. Tholos. 366. in fine, aut per testes, Glos. in l. maritus, & ibi Bart. Bal. Salicet. Fulg. C. de procurat. Bart. & alij in l. non solum §. alieno ff. eo. tit. Ang. cons. 192. col. 1. de communi, * Ias. in l. 1. C. de procur. Boer. decis. 281. Et si fuerit probatum fuisse, datum † mandatum præsumitur durare, l. si vero non remunerandi §. si mãdauero, ff. mãd. l. vnica §. primo, C. de satisdan. l. si procurator, §. vlt. ff. de procurat. reuocatio enim, quæ est volũtatis mutatio non præsumitur, Corn. cons. 155. nu. 3. lib. 2. Dec. cons. 190. nu. 6. & 8. Rot. decis. 3. in princ. de dol. & contum. late Mascard. de prob. concl. 1013. col. 1. 2. & 3.

194, 195, 196, 197, 198

Declara secundo non procedere, si ex post facto tacite, vel expresse ratum habuisset, quod fecit procurator illicite, nã tunc obligatur ad pœnam ex facto procuratoris, Lap. alleg. 127. Gemin. in c. eum qui, de sent. excomm. lib. 6. Mil. in ver. procurator, cum alijs adductis per Fel. in c. 1. nu. 12. vt lit. non contest. & est * communis opinio Doctorum.

Declara tertio nõ procedere, quoties pro-

procurator illud pactũ fecisset pñte dño,nã 199 tunc dñm † obligari ad pœnã, scribunt Gugliel.de Zuz.in l.licet C.de ꝓcur.Rom.cõs. 289.cum alijs,vt per Felin.d.c.1.nu.13.

Quarto intellige ꝓcedere,quomodocun que vacet beneficiũ, siue per renũciationẽ siue per mortẽ,aut alias,q̃a hoc suadẽt verba generalia posita hic,Bal.in l. in fraudẽ, ff.de milit.test.& rationes adduxi supra.

Quinto intellige ꝓcedere in quocũq.prę sentato tam priuato, quam etiam cõstituto in dignitate,cum dignitas nõ excuset a delicto, imo aggrauet, vt supra deduxi.

Sexto intellige,siue huiusmodi condicio fuerit, vt dimittat simpliciter beneficiũ ad arbitriũ ipsius corã ordinario.aut alio, siue resignet in fauorẽ,aut alias,quia ita ꝓbat il lud verbũ gñale positũ in hoc S. disponatur S.disponat auth.de nuptijs, Car. Paris.cõs. 33.n.57.& 62.vol.3.& oĩbus casib⁹ supradictis viget eadẽ rõ,vt rursus p̃sentent ipsi pa troni personã magis dilectã ratione sangui nis,vel amicitiæ,q̃ tunc forsan p̃sentare nõ 200 poterãt ob ætatẽ,aut aliquã † irregularitatem,Rocch.de Curt.de iur.patr. ver. honorificũq.3.Cou.c.36.pract.q.n 9.cũ alijs,quę adduxi de resign.benef.li.2.q.4. col.2.& 3.

Septimo siue huõi cõdicio tacita,vel expressa fuerit,ꝙ pręsentatus disponet de illo beneficio ad arbitriũ ipsius patroni,siue alterius, vt probãt illa verba ꝑ arbitrio ,&c. vel alterius,eadem viget ratio vtroq. casu, ergo idem ius l.illud,ff.ad l.Aquil.& vt tollatur omnis materia fraudandi.

Declara dictas cõclusiones ꝓcedere præ cedente cõdicione tacita,vel expressa,vt di citur ibi ea condicione tacita,vel expressa, q̃ verba supra declarauimus, & tradidimus rõnem,quæ militat etiã hoc casu. Ideo,&c.

Secunda cõclusio cõmitti cõfidentiam, si Patronus Ecclesiasticus, & laicus,aut alter p̃sentãs aliquem ad beneficium quocumq. modo vacãs cõdicione tacita, vel expressa, vt fructus,vel pras ad vtilitatẽ, & libitũ ipsius,aut alterius reliquãtur, ac remittãtur, vt probatur ex verbis positis in vers.siue vt de,in hoc S.itidem si,quæ verba censent repetita,& cõtinuata in p̃sentãte, & p̃sentato vt colligit ex dictione, et aduerbio pariter, & ꝓnomine id,vt supra comprobaui late,& hanc cõclusionem firmat Nauar. in Man.c. 23.sub n.110.vers.noto septimo, Maiol.de irreg.li.5.c.45.sub n.5.Mascar.de prob.cõclus.1305.n.25.cum seq.Nauarr.cons.10.& 24.de sim. Et viget hoc casu eadem ratio in præsentante,quæ viget in conferente,cum ex præsentatione habeatur aliquale Ius, & & sit principium institutionis , & sic præparamentum ad habendum beneficium, c. quod autem,in ver.inchoatum de iur.patr. ergo idem ius statuendum est.

Et hæc cõclusio est ẽt cõformis iuri cõi, nã p̃sentatio quatenus est annexa spũalitati est ius spũale, Abb.in c.quanto col.1. de iud.late Lamb.in 2.ar.1.q.princ.1.p.li.2.& ideo pro ea promittere fructus est cõfidentia iuxta ea,quæ dicunt Abb.& Fel. in c.veniẽs primo de testib.plures adducit Redoa. de sim.p.3.c.13.col.vlt.n.25.cum seq.& eadem par.c.14.col.1. & 2. & est * coĩs opinio doct.fructus.n. debentur dumtaxat beneficiato,& ꝓmittere eius solutionẽ alteri pro collatione est simonia dd.in c. 1. vt Ecclesia benef.Redoan.de sim.c.8.nu.7.& 8. & alij * omnes. Et hoc expresse statuit sacrũ Conc. Trid.c.9.sess.25.de refor.in S. patroni autẽ beneficiorũ cuiuscumq. ordinis,& dignitatis,etiã si Cõmunitates, Vniuersitates,Collegia quæcunq. clericorũ, vel laicorũ existant,in ꝑceptione fructuũ, prouentuũ,obuentionũ quorumcũq. beneficiorũ,etiam si vere de iure patronatus ipsorũ ex fundatio ne,& dotatione essent, nullatenus nullaue causa,vel occasione se ingerant,sed illos libere Rectori,vel Beneficiato, non obstante etiã quacunq. cõsuetudine, distribuendos dimittant, Nec dictũ iuspatronatus venditionis,aut alio quocunq.titulo in alios cõtra canonicas sãctiones trãsferre p̃sumãr, si secus fecerint excommunicationis,& interdicti pœnis subijciantur, & dicto iure pa tronatus ipso iure priuati sint.

Patronus autẽ potest ex fructibus dumta 201 xat habere alimenta,quoties vergit † ad extremam inopiam, Gl. in quicumq. S.vlt.25. q.2.Bertachin.de Episc.3.lib.in 2.p.in fine q.27.Paul. de Cittad. de iur. patr. in 6.p.in 1.q.in 4.art.Rocch. de Curt. in eo. tract. in verbo, & vtile.late Lambert. in 3. lib. 3. q. princ.art.2.col.1. & 2.& art.sequ.3. & 4. ad exemplũ Patroni ex bonis liberti, l. si quis a liberis S.parẽtes,ff. de agn. liber.ergo pro hibita condicio tacita, vel expressa de fructibus in præsentatione.

Et hanc conclusionem primo intellige, siue condicio fuerit de omnibus fructibus, siue de parte,vt ꝓbant illa verba *fructus illius, vel partem*,nã vtroq. casu viget eadẽ ratio,& cõmittitur simonia, Gl.in S.qui gallinarum verbo qui lucrãdi animo, Instit.de rer.diuis. Clar.S.furtũ vers.pariter,& hoc nullũ habet dubiũ cum exprimatur,& seruetur in praxi.

Secundo intellige, siue præsentas percipiat huiusmodi fructus de manu presentati aut alterius, siue auctoritate propria, vt illud verbum relinquat ostendit, quia omnibus casibus eadẽ viget ratio, cum inspiciatur origo, quæ fuit mala l.3.C.ad maced.

Tertio intellige hanc conclusionem procedere, siue fructus illi cedant ad vtilitatẽ ipsius præsentantis, siue ad vtilitatem alterius, dominis cõsanguinei, amici, & familiaris, aut cuiuscumque, vt probant illa verba aut alterius, nam viget eadem ratio.

Quarto intellige, siue præseutans percipiat huiusmodi fructus per se, siue per aliũ, vt exprimitur, & est ratio, quia qui per aliũ facit per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige etiã in pſentatione quę ita emanauit ante bullam, vt ꝓbatur ex verbo contingerit, & dixi supra, & cõprobaui.

Declara tamen has conclusiones procedere condicione tacita, vel expressa præcedente, vt supra ample dictum est.

Tertia conclo, cõmitti confidentiã, si patronus, aut alter pſentauerit aliquẽ ad beneficiũ † vacãs, ea cõdicione tacita, vel ex- 202 pressa, vt pñtatus ꝓsoluat pẽsionẽ ei, aut alteri, &c. vt probatur in eodẽ §.itidẽ, in vers. seu, qui vers. videtur etiã de his beneficijs loqui, vt ostendunt, Dictio, & aduerbiũ pariter, & ꝓnomen id, vt supra late ꝓbaui, nam materia est talis continuata, & connexa, & eadẽ ratio quę viget in dicto vers. seu, viget in hoc vers. & pariter si a patrono, vnde idẽ ius debet statui, Et hæc cõclusio videtur de mente Maiol. de irreg. lib.5.c.45. sub nu.5. Mascar. de prob. conclus. 1306. col. pen. Nauarr. cons. 24. de simon.

Et hæc cõclusio est etiam conformis iuri cõmuni, nam cum pẽsio non possit reseruari * nisi a Papa, vt supra ex *cõmuni deduxi, ergo sequitur, quod omne pactum, seu condicio de soluenda pẽsione absq. beneplacito Sedis Apostol. est simoniaca, Gig. de pẽs. q. 34. Redoa. de sim. p.3.c.11. col.1.2.& 3.& cõmuniter alij, vt supra dixi. Et si est simonia, vt supra proxime ꝓbaui soluere fructus pro præsentatione, ita, & solutio pensionis, quę quando non adest auctoritas Papæ dicitur solutio fructus, nam soluitur ex fructibus, vt dixi de resign. benef. lib.6.

Sequit igitur omnẽ cõdicionẽ de soluẽda pẽsione absq. auctoritate Papæ inter patronum pſentantẽ, & præsentatum esse confidentialem, vt verba, & ratio huius constitutionis expresse, & indiuiduo, ac punctualiter probant.

Et hanc conclusionẽ primo intellige, siue pẽsio fuerit in magna quantitate, siue alias; Primo, quia Cõstitutio hæc loquit generaliter, ergo generaliter est intelligẽda l.1.§. & generaliter, ff. de leg. pręst. Secundo, quia eadẽ viget ratio, nam vtroq. casu origo est illicita, Gl. Abb. & alij in c. cũ pridẽ de pact. Tertio, quia qua ratione promissio omniũ fructuũ, vel partis pro præsentatione est cõfidentia, vt supra dictum est, ita & promissio pensionis magnæ quantitatis, vel alias est confidentia, quia adest eadem ratio.

Secundo intellige, siue huiusmodi pẽsio sit soluenda patrono pręsentanti, siue alijs, nam vtroque casu committitur cõfidentia, vt dicitur ibi seu pẽsionem illi, vel illis, &c. & vtroque casu viget ead em ratio.

Tertio intellige siue iusserit, & significauerit soluendam hanc pensionem Patronns præsentans, siue alius, vt procurator, cõsanguineus familiaris, & amicus, & verba posita in dicto vers. seu pensionem, probat expresse, & viget eadem ratio.

Quarto intellige siue præsentatus soluerit illam pẽsionem per se, siue per alium, vel præsentans illam receperit per se, vel per alium, nam omnibus his casibus cõmittitur cõfidentia, vt probant illa verba per se, per alium, &c. & est ratio, quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige hanc cõclusionem procedere, siue intercesserit scriptura, vel verbo, vt dicitur ibi scripto, aut verbo, & diximus supra eãdem esse rationẽ ex pluribus.

Sexto intellige, siue condicio fuerit expressa, siue tacita inter pręsentatũ, & pręsentantẽ, nã vtroq. casu cõmittitur cõfidentia, vt probatur illis verbis ea condicione tacita, vel expressa, & supra tradidimus rationẽ.

Limita primo has conclusiones procedere, dummodo præcedat huiusmodi cõdicio tacita, vel expressa, vt supra late deduxi, nã cum hoc præsupposito loquitur præsens cõstitutio, Ideo in primis erit verificandum, Doct. in l. quicumque C. de seru. fugit.

Limita secundo non procedere has conclusiones, quoties fuisset pensio reseruata auctoritate Papę, nam tunc nulla committeretur confidentia, cum Papæ scientia tollat omne vitium, Cassad. decis. 5. de const. & decis. 2. de sim. & late comprobaui de resign. benefic. lib. 6. & in his terminis loquuntur Maiol. & Mascard. locis citatis.

Limita tertio non procedere, quoties condicio fuisset iuxta ius commune in casu quando vergeret ad extremam inopiam ex

his

his, quæ dicit Fel. in c. ad audientiã 2. de rescri. & quam quantitatẽ tali casu possit habere Patronus, quando dicatur vergere ad extremã inopiam, & similia pertinẽtia ad hãc materiã ponit Lamber. de iure patr. in 3. q. princ. 3. lib. per omnes artic.

Dubium est quid si aliquis rogauit enixe patronũ, vt illum præsentaret generaliter promittendo futurũ gratum, &c. an committatur confidentia? vera sententia est negatiua, quã supra firmaui in 3. c. ex his, quæ scribit Nauar. in comment. de dat. & promiss. pro gratia, vel iust. in 11. not. n. 22. & videtur firmare, Gamm. in extrau. Iulij 2. n. 116. dum scribit preces non esse sim. & non includi sub illa extrau. c. quicquid inuisibilis 1. q. 1.

Quid autẽ si quis petit a Patrono præsentationem ad dignitatem vacantem, & pertinentẽ ad eius præsentationẽ offerẽdo se relictur vnũ beneficiũ simplex? respondit Nauar. cons. 23. de sim. † esse simoniam, quia adest pactum, & vide rationes, quia possunt applicari ad plures casus.

203

Et quid si patroni præsentãt Cappellanum ad Ecclesiã parochialem cũ duabus conditionibus, P. quod † teneatur salicare porticũ, Secũda quod teneatur habere duos Cappellanos, scilicet T. & Meuiũ, inter quos vnus erat filius patroni, Rot. in vna Bononien. * resoluit esse simoniã, quia expressio erat facta alio modo quã inesset de iure, teste Achil. de Graff. deci. 343. impressa, Dec. in c. significasti num. 17. de elect. & cons. 118. col. vlt. Et non ab re erit hac sumpta occasione, aliqua ponere de ꝓbatione beneficiorum iurispatronatus, cum frequenter de hoc dubitetur, & plures sint lites, ac dubia, & sæpe sæpius contingat de hoc vnusquisq. interrogari: In primis igitur suppono probationẽ iurispatronatus secundũ plures censeri † difficilem, Archid. in c. vnico de iur. patr. li. 6. Paul. de Cittad. in tract. iurispatr. p. 6. q. 17. n. 27. Burs. cons. 324. n. 1. vol. 4. quãuis quandoq. possit probari plene, & concludenter, scilicet per fundationem, constructionẽ, dotationem, & similia, vt late per Lambert. de iur. patr. 2. par. 2. lib. 4. quęst. princ. art. 4. & li. 1. par. 1. q. 2. per totum.

204

205

Et receptum * est de iure cõmuni iuspatronatus ꝓbari † probatione præsumptiua, Bal. in authen. quas actiones ad finem, C. de sacr. sanct. Eccl. cum alijs, vt per Mascard. d. concl. 916. nu. 2.

206

Et ideo de iure cõmuni probatur, Primo † antiquissima possessione, quę loco tituli habetur, Bal. in l. cũ semper, C. de rei vend. Dec. cons. 126. n. 3. Cassad. decis. 7. n. 4. de iur. patr. Rol. a Vall. late cons. 3. li. 1. Cephal. cons. 26. n. 28. vol. 1. Cott. deci. 330. Ber. cons. 6. vol. 1. Menoc. cons. 30. n. 14. 125. vol. 1. latissime Ioseph. Ludouic. conclus. 42. Secũdo probatur fama, Dec. cõs. 126. n. 3. Barbat. cõs. 41. in princ. li. 1. & * cõmuniter alij, vt per Mascard. d. concl. 956. n. 19. quoties sumus in antiq. Put. decis. 141. lib. 1. Crau. cons. 222. nu. 2. Tertio scripturis, † & instrumentis antiquis, in quibus fit mentio de iure patronatus, Crau. cons. 222. n. 2. & cons. 228. n. 17. Bursat. cons. 324. n. 9. vol. 4. Caid. Alban. cõs. 6. n. 21. & cons. 84. n. 5. Quarto litteris antiquis in lapide, vel marmore incisis, Bal. cons. 310. lib. 5. & cons. 445. lib. 4. Mars. in rub. de prob. nu. 111. Imol. cons. 60. Dec. cons. 135. Quinto præsentatione effectuata, scilicet sequuta institutione, cũ in beneficialibus attendatur † vltimus status, Abb. cons. 54 lib. 1. Oldrad. cons. 312. in fine, Feder. de Sen. q. 334. in 2. dubio. Cor. cons. 47. lib. 3. Calder. cons. 2. de iur. patr. Put. decis. 190. lib. 1. & decis. 193. lib. 2. & decis. 242. eo. lib. Cott. decis. 184. in manuscr. Dec. cons. 117. col. 2. & cons. 124. in princ. & 126. nu. 3. Sexto probatur verbis enunciatiuis Episcopi † asserentis adesse iuspatronatus, Card. Paris. cons. 33. nu. 7. vol. 1. & cons. 15. n. 27. & cõs. 17. n. 14. vol. 4. Crauet. cons. 157. nu. 3. & 16. & plures refert Couar. lib. pract. quæst. c. 21. n. 2. & faciunt quæ scribit Caputaq. decis. 133. p. 2. ac alijs modis, vt colligitur per Doct. supra citatos, & præcipue per Lambert. Mascard. & alios recentiores.

207

208

209

210

Hodie autẽ probatio iurispatronatus debet esse secundum formam traditam per sacrum Conc. Trid. c. 9. incip. sicuti legitima, sess. 25. de reform. nam hoc est ius nouissimũ, & per illud derogatur alijs iuribus, & ita ab omnibus est vsu * receptũ, & seruatur in * praxi, & ratio finalis Concilij colligitur ex principio, sicuti legitima patronorum iura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est, sic etiã, vt hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruitutem, quod a multis imprudenter fit, redigantur, non est permittendum.

Ex illo ad maiorem declarationem pręsentis materiæ elicio duo capita. Quorũ primum erit in iurepatronatus priuato-

rum. Secundum vero in iurepatronatus Dominorum Ciuitatum, Castrorum, & Oppidorum, & Vniuersitatum.

Deuenio ad primum caput circa probationem iurispatronatus personę priuatæ,& prima erit conclusio,titulum † iuris patronatus, primo modo esse probandũ ex fundatione, vel dotatione, vt patet ibi. Vt igitur debita in omnibus ratio obseruetur, decernit Santa Synod. vt titulus iurispatronatus sit ex fundatione,vel dotatione,&c.nam ex fundatione, & dotatione acquiritur iurispatronatus c.filijs 16.q.7.c.3.de iurepatr.Gl.in c. piæ mẽtis 16.q.7.Innoc.in rub.de iurepatr. in vers. acquiritur,Abb.cons.54.lib.1.Anan.cõs. 24.dd.* omnes in c.nobis de iurepat.late Lambert.in tract.iurispatr. lib.1.p.1.q.2. & lib.2.p.2.q.10.ar.5.& alij * oẽs supra allegati, Ergo efficaci ratione statuit, Cõc. vt probetur titulus ex fundatione,vel dotatione, & sufficit ad ostẽdendũ huiusmo di titulũ deducere alterutrũ, scilicet vel fundationẽ,vel dotationẽ,vt ostendit dictio,vel † quæ ponitur in medio,cuius natura est aduersari, vt sufficiat alterã partẽ verificari l.si hæredi plures, ff.de cond. instit.Cor.cons.237.col.4.vers.itaq.verba vol.4.nã hic non ponitur inter genus, & speciẽ,quo † casu resolueretur in copulatiuam, l.quintus §. plane,ff.de aur.& arg. leg.l.ille aut ille, ff.de leg.3. Bal.cõs.37.n. 9.li.5. Alex.in l.1.n.8.ff. de iurisd. om.iud.

[211] [212] [213]

Sed poterat fieri dubium,quomodo sit probãdus huiusmodi titulus ex fundatione requisitus a Conc.in iurepatr.priuatę personæ?Respondet Conc.d.c.9. his verbis, *qui ex authentico documento,& alijs iure requisitis ostendatur*, &c. authentica documenta, vt sunt instrumenta, quorum probatio † dicitur authentica,& manifesta, Alcia. tract.præsumpr.reg.3. præsumpt.13. nu.8. Natt.cons.145.nu.1.ac euidens, Soc.sen. cons.2.nu.2.vol.3. Soc.iun. cons.1. nu.49. vol. 4. & appellatur † probatio probata, Grat.cõs.76,nu.9.lib.2. Curt. iun.cons.64. n.4.Dec.cons.423.n.10. Card. Paris.cons. 54.nu.3.& cons.104.nu.63.vol.1.Ias.cons. 224.lib.1.Roland.a Vall.cons.40.nu. 8.li. 2.Gram.decis.103.nu.1.Neuiza.cons.82. nu. 2. quæ vel debẽt recognosci saltẽ per exhibitionẽ aliorũ instrumẽtorũ eiusdẽ † Notarij,vt fuit decisũ *in Rota,teste Put, decis.9.& 13.de fid.instr.in manuscr.Cor. cons. 14.col.1,lib.4.vel constare,quod reperiantur in locis authẽticis,velut in Archiuio publico,Bal.in auth.quas actiones n.17.C.de sacr.sanct.Eccles. Dec.cõs.36. col.2.n.3.& cõs.42.col.2.n.2. Ferret.cõs. 193.n.1.Alex.cons.101.n.10.li.2. Afflict. decis.251.nu.6. aut in actis iudicialibus, Bar.in l.chirographis,ff.de administr.tut. & in l.eos §.super his n.2.de appell.Inno. in c.cum olim n.5.de cens. & in c. quoniã n.4.de prob.Gem.cons.38.n.2.Ruin.cõs. 64.nu.4.vol.4. Rot.decis.2.de fid. instr.in antiq.Fel.in c.cum in iure col.3.de off.de leg.Card.Paris.in c.quoniam contra col. 57.Dec. nu.223. de prob. & alij * omnes.

[214] [215] [216]

Quod instrumentũ debet † habere sua requisita, nam illis deficientibus non diceretur authẽticum,Abb.Butr.Fel.& alij omnes in c. cum P. Tabellio de fid. instr. Ruin.cons.1 1.vol.3.Card. Paris.cons.27. & cons.28.vol.2.

[217]

Et alias in hac materia fui *interrogatus de instrumẽto non signato solito Notarij sigillo?Et respondi nõ probare fundationẽ † ex dicto,Anchar.cõs.432. Cor. cons.226.vol.3. Card.Paris.d.cons.27.n. 6.vol.2.Innoc.in c.1.& 2.de fid.instr. Dec. in c.si scripturã nu.37.de fid.instr. vbi hoc firmant expresse, Iacob. Nouell.reg.1 11. Et alias etiã in hac materia fui interrogatus,quid de instrumento antiquo defecti uo in quibusdam non de substantia actus gesti,an probaret dotationem? respondi affirmatiue † ob diuturnum cursum temporis ex his quæ scribunt, Bal. cons.400. super 1.puncto col.2.nu.5. lib.4. Bart. in l. qui in aliena ff.de acquir.hæred.Fel.in c. sicut n.33.de re iud.late Menoc. cons.38. per totum,vbi cõprobat ex pluribus vol. 1.Crau.de antiq.temp.par.1. sect.8.nu.17. & par.3.sect.vidimus nu.39.

[218] [219]

Et hesterna die cõtigit dubitare, quid de instrumẽto inserto in priuilegio Principis † an probaret?plura fuerunt allegata,& in primis considerandũ, an fuerit insertum de consensu parti,aut auctoritate iudicis,nã tali casu probare scribũt,Imo. inc. cum in iure de off.deleg. Alex.cõs.6. col.2.n.8.lib.4. Natt.cons.143.n.3.lib.1. Crauet.late de antiq.temp.p.1.sect.8.nu. 19.vbi dicit eo magis,si in antiquis,&hoc nullũ haberet dubiũ, si priuilegiũ fuisset cõcessum a Papa,Card. Episcopo,& alio habẽte facultatẽ id de nouo inducere, & disponere , Gl. in c. Romanorum dist. 19. Boer.decis. 247. nu.3. cum alijs adductis per Mascard.de probar.concl.923. nu.9, Curt.in l.admonendi nu.53.ff.de iur. iur.

[220]

Et non

Et non omittã, quod fuit annis elapsis disputatum Consentiæ in Curia Archiepiscopali, instrumentum authenticum faciebat mentionem simpliciter de alio instrumento dotationis, & fundationis Ecclesiæ Sancti Io. Baptistæ per Nicolaũ &c. dubitabatur an producto prædicto instrumento, in quo fit talis mentio constet per authenticum documẽtum de iure patronatus illius ex fundatione, & dotatio * ne? pro negatiua afferebatur recepta* cõclusio per dd. instrumentum faciens men 221 tionem de alio † non probare authen. si quis in aliquo documẽto, C. de eden. vbi omnes dd. Cassan. conf. 63. nu. 19. cũ seq. Bell. conf. 35. nu. 3. Foller. in tract. cens. in ver. tenoris nu. 12. Ego autem cum essem scholaris exercitationis causa contrariũ defendi, quæ opinio etiam nunc placet: Et primo, vt leuia omittam, quia illa relatio continebat rem certam, scilicet do- 222 tationem Nicolai pro illa Ecclesia, † vnde probare tunc scribit Dec. quẽ alij sequuntur in d. auth. si quis in aliquo col. 6. Grat. conf. 113. num. 14. vol. 2. Cepoll. conf. 38. nu. 12. Gozadin. conf. 57. num. 8. Boer. decis. 281. num. 5. vbi attestatur de * *communi, Bal. in l. 1. C. de Episcopis, & Cler. Soc. Sen. conf. 266. nu. 1. vol. 2. Secũdo, quia Notarius attestabatur se fuisse confectum illud instrumentum fundationis, & dotationis, & tunc probare volunt, Angel. in l. si donatio, C. de donat. Dec. conf. 505. superioribus diebus col. 3. in * princ. nu. 2. & est communis* opinio teste Grat. d. conf. nu. 18. & idẽ esset, si dixisset vidisse, & legisse illud absq. aliquo vitio, vel rasura, Specul. in tit. de instr. edit. §. restat prope fi. Aret. instit. de legit. agnat. tut. in fine. Tertio faciebam magnum fundamentum super antiquitate, nam exce- 223 debat hominum memoriam, in quibus † semiplena sufficit, Innoc. in c. veniens de verb. signif. Bal. in c. cũ olim de cens. An- 224 tiquum enim potest probari per † coniecturas indicia, & præsumptiones, Bal. late conf. 41. num. 2. vol. 1. Anchar. conf. 310. nu. 2. Alex. conf. 90. num. 8. lib. 6. Ias. conf. 128. nu. 1. vol. 1. cum alijs, vt per Card. Paris. conf. 104. num. 41. cum seq. vol. 1. & est cõmunis* opinio, vt patet ex adductis per Mascard. de probat. concl. 107. col. 1. Et 225 per † verba enunciatiua, Ias. conf. 56. nu. 1. lib. 3. & conf. 128. nu. 1. lib. 1. Dec. conf. 146. nu. 14. Alex. conf. 74. lib. 3. cum alijs, vt per Paris. d. conf. 104. nu. 47. Butr. in c. cum dilectus de success. ab intest. Et per 226 † famam. Alex. conf. 4. nu. 1 t. lib. 2. Rom. 227 conf. 109. & antiquum † intelligitur post centum annos, Alex. cõf. 58. lib. 4. Afflict. decis. 267. Curt. iun. conf. 90. Dec. conf. 13. & 42. & dicam latius infra.

Præterea dubitatur de exemplo instrumẽti sumpto ab eodẽ Notario cũ solemni 228 tatibus requisitis, † an probet fundationem, vel dotationem? affirmatiue videtur respondendum, Rot. decis. 1. de fid. instr. in nou. Abb. nu. 5. Fel. nu. 1. in c. Albericũ, post Innoc. de testib. Alex. in authen. si quis in aliquo nu. 5. C. de eden. vbi testa- * tur* de communi, & Dec. nu. 15. Bellam. decis. 15. & decis. 58. Card. Zabarel. conf. 72. in 3. dub. & ratio est, quia dicitur vnicum instrumentorum, l. vnum, ff. de test. & ibi Bal. & Imol. Fel. in c. vlt. n. 5. de fid. inst. 229 n. Et authentica documenta † in hac materia nostra dicentur priuilegia concessa in limine fundationis, vel tempore dotationis exprimentia fundationem, vel dotationem cum concessione iurispatrona- * tus dd.* cõmuniter in clem. 1. de probat. in c. super quibusdam, de verb. signif. latissime multa cumulat Card. Paris. conf. 24. nu. 1. cum seq. & conf. 27. num. 1. & 13. cum alijs multis vol. 1. & conf. 12. num. 7. vol. 4. facit tex. in c. accepimus c. contingit, c. inter dilectos de fid. instr. c. porro, c. cum olim de priuil. c. licet causam de probat. c. cum personæ de priuil. in 6. Card. Paris. in c. ad audientiã col. 5. & 6. de præscrip. latissime Mascard. de probat. concl. 1227. col. 1. 2. & 3. cum multis sequẽtibus illa autem verba, *& alijs iure requisitis ostendatur*, videtur intelligere de alijs scripturis concessionibus, contractibus, ex quibus potest cõstare de huiusmodi titulo ex dotatione, vel fundatione, vel etiam secundum quosdam de probatione immemora- 230 bilis, ex qua de iure cõmuni verus † titulus ex fundatione, vel dotatione præsumitur, vt patet ex allegatis per Dec. cõs. 336. num. 3. Bal. in l. cum semper, C. de rei vendic. & in authen. quas actiones circa fin. C. de sacr. sanct. Eccles. Cassad. decis. 2. de iur. patr. & decis. 2. de probat. Mood. decis. 354. in manuscript. maxime cõcurrentibus his de quibus infra.

Dubiũ autẽ hic oritur, an si quis probauerit per documẽta publica dotasse ecclesiã de qua quæritur, nõ tamẽ in illis apparet

sibi reseruasse iuspatronatus, constet de tit. iuspatronatus ex dotatione, vt in hoc decreto Concilij requiritur.

Affirmatiue videtur respondendũ, quia dotans videtur sibi, & suis hæredibus iuspatronatus † reseruasse, etiã si id non expresserit, Rot. decis. 5. de iur. patr. in antiq. Staphil. de mod. & form. impetr. S. sequitur videre num. 5. fol. 46. Rocch. de Curt. de iur. patr. in ver. Ecclesiam fundauit nu. 9. dd. in c. significauit de testibus, quicquid in contrarium scripserit, Paul. de Cittad. de iur. patr. caus. 2. q. 5. nu. 5. faciũt, quę latissime deducit Card. Paris. cons. 35. col. 1. 2. cum seq. vol. 4.

Secunda conclusio titulum iurispatronatus esse probandum, secũdo modo per præsentationes multiplicatas excedentes memoriam hominum, vt patet ibi, siue etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasue secundum iuris dispositionem, &c. Et præsentatio probatur † per litteras institutionis Episcopi narrantis præsentationem, Rot. decis. 11. de iur. patr. in nou. Rebuff. in prax. in 3. par. signat. super verbo, nec non iuspatronatus nu. 14. Pauin. in tract. de potest. cap. sed. vac. in 2. par. q. 1. col. vlt. Rocch. de Curt. de iur. patr. verb. honorificum q. 50. nu. 52. & * communiter Doct. teste Mascard. qui alios citat concl. 1216. num. 3. Et ratio est, quia præsentatio requiritur † pro substãtiæ institutionis c. illud de iur. patr. ergo præsentatio præsumitur, quod præcesserit institutionem iuxta illud, quod scribit Bisignet. decis. 1. tit. de præsumpt. Rot. decis. 3. de concess. præb. in nou. Fel. in cap. pastoralis col. 4. de rescr. & ideo sequuta institutione præsumitur † præsentatio facta in tempore, Rot. decis. 12. de iur. patr. in antiq. Fel. in c. 3. nu. 1. de probat. Lãbert. de iur. patr. lib. 2. par. 2. q. 1. princ. art. 25. Et etiã probatur præsentatio per instrumentũ, vt voluerunt Stef. de Caiet. in c. vlt. col. 3. de elect. li. 6. Lambert. de iur. patr. lib. 2. par. 2. 10. q. princ. art. 7. & eadem par. 2. lib. 2. q. 2. princ. art. 12. Mascard. de probat. d. concl. 1216. col. 1. asserentes debere patronos diligentes, & cupidos conseruationis iuris patronatus fieri facere instrumenta publica per Notarios, & testes, tã de præsentatione per ipsos facta, quam de institutione, nec in hoc casu sufficit vna præsentatio, sed debent esse plures, nam vtitur plurali numero, qui verificatur in pluribus, Card. Paris. cons. 31. nu. 84. vol. 1.

Debent enim præsentationes esse multiplicatæ per antiquissimum tẽporis cursum, qui excedat memoriam hominum. sed contingit dubitare, quod dicatur tẽpus antiquissimum? & † plures sunt doctorum opiniones, quidam voluerũt spatio 15. annorum, Calcan. cons. 8. nu. 6. quidã spatio 30. annorum, Guid. Pap. sing. 387. Afflict. decis. 13. nu. 23. Gl. in c. 1. in ver. si antiquitas de his qui feud. dar. poss. Roman. cons. 127. Alij spatio 40. annorum. But. in c. veniens el 1. de testib. Ias. cons. 24. col. 2. lib. 3. Alij spatio 70. annorum, Aret. cons. 36. col. vlt. Quidam alij spatio 90. annorum, Dec. cons. 595. num. 7. Alij spatio 99. annorum, vt fuit resolutum in vna Bononien. * coram Moedano 19. Ianuarij 1545. teste Put. decis. 209. lib. 2. Multi tenuerunt arbitrio iudicis remitti, Host. in c. illud, de præsumpt. Alex. cõs. 4. nu. 12. & cons. 184. num. 4. lib. 2. Ruin. cons. 92. nu. 10. lib. 4. cũ alijs multis allegatis per Menoc. de arbitr. iud. cas. 3. n. 2.

Receptior tamen opinio ab omnibus approbata tẽpus antiquissimum dici spatio centum annorum, & maxime in materia, de quo nos loquimur, scilicet in iure patronatus, in quo tractatur de probãdo seruitutem beneficij Archid. in c. si plures 16. q. 7. Alex. cons. 58. lib. 4. Soc. Sen. cons. 88. lib. 1. Cur. iun. cons. 90. Crauet. cons. 141. nu. 3. vol. 1. Dec. cons. 13. 42. & 321. Cassad. decis. 2. de probat. Put. decis. 3. lib. 3. cum alijs, vt per Petr. Duen. concl. 299. fall. 7. Crauet. de antiq. temp. in princ. num. 4. Menoch. d. cas. 3. num. 6. Mascard. de probat. concl. 103. nu. 1. vbi dicit illam receptiorem sententiam, Cassan. cons. 15. nu. 19. & cons. 54. Mant. cõs. 72. nu. 3. vol. 1. Cephal. infinitos allegat, ad hoc cons. 250. nu. 18. vol. 2. decis. Pedemont. 173. nu. 8. Mil. in repert. in verbo antiquum. Idque clarissime hic esprimitur, cum dicatur, qui hominum memoriã excedat, nam tempus cuius † initij memoria non extat in contrarium dicitur centum annorum, Cin. in l. 2. nu. 9. C. de sor. vit. & aqua. Cepoll. in tract. de seruit. rust. præd. c. 19. in princ. Rebuff. de decim. q. 13. nu. 94. Duen. reg. 90. in 1. fall. Præsentationes igitur per huiusmodi tẽ-

pus

pus antiquissimum centum annorum, vt * praxis * recepit, probant titulum fundationis, vel dotationis, nam ex diuturno 237 temporis cursu præsumitur titulus† in beneficialibus, Bal. cons. 352. nu. 3. lib. 1. Zabar. cons. 118. Alex. cons. 6. col. 2. lib. 1. Host. in c. licet heli. Abb. nu. 22. Anan. n. 27. Fel. nu. 10. de sim. Fel. in c. cum nobis col. 2. de præscript. Ruin. cons. 118. col. 3. nu. 8. lib. 4. Soc. iun. cons. 76. nu. 54. vol. 1. Ber. cons. 67. nu. 18. vol. 1. Ac titulus iustus, Bal. in c. 1. §. cum autē de controuersia inuestituræ, Roland. a Vall. cons. 66. num. 48. cum seq. vol. 2. Soc. Sen. cons. 49. nu. 24. vol. 1. Afflict. decis. 277. nu. 6. Tempus enim centum annorum satis habet 238 vim† tituli l. hoc iure §. ductus aquæ, ff. de aq. quot. & ext. c. 1. de præscr. lib. 6. Glos. in c. super quibusdam §. præterea super verbo nō extat mem. & ibi Abb. de verb. signif. Innoc. in c. si diligenti nu. 5. de præscr. Aret. cons. 15. nu. 11. Card. Paris. cons. 111. nu. 43. & 49. vol. 1. Dec. cons. * 271. col. 2. Gozad. cons. 8. num. 37. & est * communis omnium doct. sententia. Ex quibus alias respondi in facti contingentia in quadam Mediolanen. titulum non fuisse probatum a domino Paulo per præ 239 sentationes 40. † annorum, & possessionē * quasi præsentandi, & ita censuit * sacra congreg. Concilij, namque requirit tempus centum annorū, Ergo excludit hoc 40. Innoc. in cap. veniens de verb. signif. Soc. Sen. cons. 89. lib. 1. Ferrer. cons. 80. nu. 23. Specul. de probat. §. 1. vers. velis, nec obstant verba Concilij, quæ pōderabantur ex alia parte ibi, aliasue secundū iuris dispositionem, nam hęc verba referuntur ad alios modos, quibus iuspatronatus de iure acquiri potest, vt constructione, vt supra dixi, &c.

Sed alias dubitabatur, an si quis deduxerit priuilegium, probet nunc iuspatro- * natus? in congregatione * Concilij die 5. Martij 1573. fuit resolutum negatiue, 240 † quia concilium dicto capitulo reuocat priuilegia concessa, quæ reuocatio cum sit generalis tollit ius quæsitū, Bart. cōs. 172. col. 1. Crauet. cons. 135. num. 3. & faciunt ad materiā quæ scribit decis. 1. nu. 3. de dilat. limita nisi priuilegium habeat originem ex dotatione, vel fundatione, Put. decis. 397. lib. 1. Et illud non prætermittam, quod huiusmodi pręsentationes per tempus antiquissimum non suffragan-tur, vbi constat de iniusto titulo ab initio * vt fuit alias per sacram * congregationē Concilij resolutum 2. Aprilis 1573, quia in claris cessat pręsumptio iuxta commu- * nes, * & receptas doctorum conclusiones Et sic illa verba posita in dicto decreto aliasue secundū iuris dispositionē videtur includere probationem constructionis, ex qua fuit resolutum in Rota * in vna Malatican. iurispatron. coram Put. 26. Iunij 1551. teste Caputaq. decis. 133. p. 2. qui dicit post Lambert. Ecclesiam dici con- 241 structam, † si domus, aut fundus pro constructione assignetur, Rocch. de Curt. tract. iurispatr. in verbo, & fundauit q. 9. & alias, vt per Lambert. d. tract.

Nunc autem ex ordine deuenio ad secundum caput probationis iurispatronatus personæ potentis, vniuersitatis, & cōmunitatis, in quibus ex præsumptione vsurpationis plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiritur, vt patet illis verbis, In his vero personis, seu communitatibus, vel vniuersitatibus, in quibus id ius plerūque ex vsurpatione potius quæsitum præsumi solet plenior, & exactior probatio ad docendū verum titulū requiratur, &c. In his enim personis, & locis, vt dicitur, intrat præsumptio vsurpationis, magis quam dota- 242 tionis, & fundationis, † Ant. de Butr. in c. cum dilectus vers. 2. de off. deleg. Lamberr. de iur. patr. pag. 160. Ptolom. decis. 86. Card. S. Cruc. decis. 70. Pellegrin. decis. 22. in recoll. manuscr. Put. decis. 59. nu. 1. lib. 1. eoque magis in Italia, nam dicit Specul. relatus a Put. decis. 205. nu. 1. lib. 1. quod propter recessum Curiæ omnes domini, & populi cæperūt esse tirāni, & iura Ecclesiæ occupare, & personæ talis dicitur potēs, scilicet Domini Castri, 243 † vt sunt Domicelli, Comites, Marchiones, & Duces, ac Principes, vnde familia Columnæ, Vrsinorū, Comitum, Sabellorum, & similium tradunt, Put. decis. 58. alias 51. lib. 1. Pellegrin. decis. 5. lib. 1. Ptolom. decis. 86. alias 87. in manuscr. Ca- * putaq. decis. 128. p. 2. qui dicit ita * decisum, & adest decisio Illustrissimi Card. Aldobrandini in causa Sabinens. beneficiorum 15. Nouembris 1582. & alias plures fuit resolutum in Rota, namque viget eadem ratio. Et hæc conclusio procedit etiam in Episcopatibus, qui obtinentur, & possidentur per S. R. E. Cardinales, vt fuit

* vt fuit * resolutum in d.Sabinen. coram Illustrissimo Aldobrandino.15. Nouembris 1582. nam viget eadem ratio ob absentiam Summorum Pontificum, & Cardinalium, dum Auenioni morabantur. Et in vniuersitate propter eius potentiam etiam viget eadem ratio. Put.decis.205. lib.1. quem vide. Procedit etiam, vt supra dictum est, non solũ in non recognoscentibus superiorem, sed etiam in cognoscentibus, Put. decis. 65. lib.1. fuit * pluries resolutum in Rot. In his enim personis, & locis iuspatronatus non proba-

244 tur ex quinquagenaria † possessione cum præsentationibus effectuatis iuxta decis. Moedan.153. in recoll.manuscr. nec etiã quãdo cum immemorabili publica fama

245 dotationis, & fundationis † concurrit, vt * fuit * resolutum in d. Sabinen. coram Illustrissimo Aldobrãdino, Sed debet probari iuxta decretum hoc c.9.Conc.Trid. quod dat formam, vt patet ex illis verbis nec aliter, Dec.cons.528.num.11. Ruin. cons.92.nu.25.lib.3.Soc.cons.46. nu.24.

246 lib. 4. & forma data † per dicta verba est præcise obseruãda, l.non aliter, ff.de leg. 3.Surd.cons.143. nu.43.Bal.in l. comparationes 3.opp.C.de fid.instr. Dec. cons. 90.nu. 6. Card.Paris.late cons.12.nu.47. & cons.15.nu.23.& cons. 33. nu.21. vol.

247 2.Et melius est ad † cautelam aliquid facere ex abundãtia, quam omittere, Fulg. in l.vlt.nu.16.C.de edict.diu.Adrian.tol-

248 len.cum nihil possit a iudice, † vel ab alio remitti, Bal.in authen. iubemus in fin.C. de iud. Dec.cons.699.nu.4.& 5.Card.Paris.cons.43.col.vlt.vol.1.& cons.107.nu. 82.vol.3.& cons.14.col.2.vol.4. Roland. a Vall.cons.70.nu.13. vol. 1.

Quod requirit Concilium, & dat pro forma est, vt præter immemorabilem, & reliqua necessaria præsẽtationes debeãt esse continuatæ, & sortitæ effectum non minori spatio, quam 50. annorum; Nec immemorabilis temporis probatio, aliter eis suffragetur, quam si prętet reliquã ad eam necessaria præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem, quã quinquaginta annorũ spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur.

Et sic per hæc verba sublati sunt modi quibus de iure cõmuni acquirebatur ius

249 præsentandi, † de quibus per Staphil. de mod.& for. impetr.nu.14.& seq. fol.407.

Lambert.& Rocch. de Curt.supra allegati, & huiusmodi decretum esse omnino obseruandum, & verificanda sua requisita, vt constet de iurepatronatus in prædictis personis * fuit resolutum in vna Reatin. iurispatronatus die lune 20. Octobris 1572. coram R. P. D. Robusterio, & in d. Sabinen. beneficiorum die Mercurij 15. Nouembris 1582. coram Illustrissimo Aldobrandino, in quibus etiam fuit dictum, quod possessio antiquissima, vel præsentationes continuatæ, aut cõfessio Episcopi, vel testes probantes, &c. non sufficiunt cum sit data forma, & de cõfessione Episcopi fuit resolutum * in vna †

250 fundan. iurispatronatus coram Ant.August.13.Iunij 1552.vt non noceat Eccle-

251 siæ, † vel successoribus, Rip. lib.2.respõs. c.28. Et ita ego hoc anno obtinui in quadam Beneuenran. Nec etiã testes de com

252 munitate probant † iuspatronatus communitatis, vt fuit * dictum in vna Lunen. Sancti Eustachij coram Capisucco 20.Iunij 1551. Et valde notandum est, quod nõ

253 sufficiat immemorabilis, † cũ habeat vim tituli l. hoc iure §. ductus aquæ, ff. de aq. quor.& est.c.1.de præscr. in 6. Host. in c. peruenit col.1.de cens.Abb.in cap.super quibusdam circa fin.de verb.signif.Paul. de Castr. in l. si certis annis, C. de pact. Ias.cons.209.col.1.lib.2.Card.Paris.cõs. 111. n.43.& 49.vol.1. & alij omnes, adeo vt habẽs hunc titulum non teneatur probare, Archid.d.c.1. Gem.& omnes de pręscr.lib.6. Bal.cons.353.col.2. lib.1. Card. cons.118.col.pen. Alex.cons.6.col.1.lib. 1. Dec.cons.341.col.pen. Paris.cons.27. nu.80.vol.1. Curt.iun.cons.61.col.1.Gozad.cons. 8.nu.37. latissime Gabriell. de præsumption.cõcl.1.per totam vsque ad

254 nu.84.vbi etiã † habes, quomodo debeat probari.

Nec sufficiunt pręsentationes centum annorum, vel ducentorum, si non sint cõtinuatæ, vt scilicet vna subsequatur aliã,

255 nam ita ostendit illud verbum † continuatæ, vt late per Ant. Bar. de temp. vtil.c.2. nu.1.& c.8. Iacobac.de conc.lib.7.art.1. nu.130. Stephan.de feder. de interpret. iur. p. nu. 126. Nec etiam suffragantur præsentationes continuatæ per tantum tempus, vel maius si non sunt effectũ sortitæ omnes, Et dicuntur effectum sortitæ

256 quoties habuerunt † effectum, vt quia ordinarius cum vacaret beneficiũ instituit,

quem

quem præsentauit N.Patronus late Mascard.de probat.cócl.121.col.2.& 3.& præsentatus acceptauit, vt fuit * resolutum die 4. Decembris 1551.coram Ant.Aug. teste Caputaq. decis. 131.p.2.

Et huiusmodi præsentationes debent probari ex forma Concilij in prædictis personis authenticis scripturis, nam sancta Synodus testibus omnino cófidisse nó videtur, quando agitur de iurepatrona-257 tus †harum personarum, & propterea nó sibi satisfit, quod probarentur præsentationes per testes, sed voluit vltra hoc, vt per scripturas authenticas probarentur, & fuit in his terminis resolutú * per Rot. in d.Sabinen.15.Nouembris 1582.Sed alias fuit dubitatum, an deficientibus authenticis scripturis sufficiat illas probare per testes? & aliqui dicebant quod sic, 258 cum huiusmodi probationes †æquiparétur dd. in rub.de probat.& de testib. Contrarium fuit decisum in Rota die 2. Maij 1588. coram R.P. D. Pamphilio, in vna Archipresbyteratus, quia dicta probatio per instrumenta requiritur pro forma l. meuius, & l. qui hæredi, ff.de cond. & demonstr.l.quoties, ff. qui satisd. cog.l. nulla de auctor.tut. Roland. cons.9. nu.7. lib.1. Franc.in c. non solum de appell.lib. 6. neque etiam suffragatur præsumptio, 259 cum probatio pro forma † requiratur, Ruin.cons.68. num.18.vol.1. Menoch. de præsumpt.lib.1.q.37.ante nu.1.Roman. in Rub.de recept.arbitr.col.7. Abb.cons.76. lib.2.Feder.de sen. cons.65.

Et alias dubitabatur, quia Princeps Paterno deducebat ad probandum iuspatronatus Abbatiæ cuiusdam dioc. Argentin. præsentationes centum quinquaginta annorum continuatas, & sortitas effectum, ac probatas authenticis scripturis teneatur probare etiam immemorabilem, ego consului pro negatiua, quia ex scripturis huiusmodi satis videtur proba-260 ta immemorabilis †requisita, vt fuit * resolutum in vna Cesaraugustan. Cappell.de anno 1573. vbi in persona, in qua cadit præsumptio vsurpationis fuit pronunciatum cóstare de immemorabili ex præsentationibus 130. annorum facit decis.4. Achill.de grass.de iur.patr.in manuscrip. 261 Put.decis.205.lib.1.nam consuetudo †immemorabilis probatur etiam per scripturas, Ang. per illum tex. in l. vetustissima, C.de iud.Imol. cons.94.nu.7. Oldrad.cós. 244.col.3. Crau.de antiq. temp. in 4. par. vers.materia nu.3.Bal.in l.1.num.5. C.ad treb. Dec.cons.11.nu.9. Curt. iun.cons. 106.nu.5.in fine. Crau.cons.139.nu.9.

Restat vt de beneficijs electiuis loquamur, in quibus proceditur per electioné, 262 † quæ exigit confirmationem superioris, Card. Zabarell.in clem.2.§.vt autem, nu. 2.de relig.domib. Io.Selu. de benef. p.1. q.3.& est communis * opinio, vt dixi de resign.benef.lib.2.q.5.nu.2.Rebuff.de nominat.q.15. nu.32 Aeneas de Falcon. de reseru.benef.q.3.princ. nu.21. Fel.in c.in nostra Corollar.31.& 32. de rescr. Rip.li. 2. respons. c.34. de rescr. Rot. decis.1. de elect.in ant.In his enim beneficiis electi-263 uis committi simoniam, † est * communis omnium doctorum sententia, Io. Anan. in c. de hoc de simon. Ant. de Butr. Abb. Anan. & alij * omnes in c. Matthæus eo. tit.de simon.cum alijs, vt per Redoan.de simon.p.3.c.14.nu.4.6.& 7.cum seq. nam 264 electio † est ius mere spirituale c. Messana, c. sacrosancta, & per totum de elect. vbi * omnes doct. Innoc. in c. quod sicut, de elect. Abb.in c. quærelam in pen. not. de elect. & ideo clericis, & alijs religiosis dumtaxat cópetit, dd.omnes in d.c.Messana dd. etiam in c. causam de præscr. vt Ecclesia, & collegium, glos. in c. delicta de excess. prælat. Abb. in c.1. in 2. not.de elect.c.quia propter eo.tit.vbi omnes dd. notant, late Lambertin.de iur.patr.lib.2. in 5.art.4.q.princ.par 1. Et simonia committitur in iuribus spiritualibus late Redoan. de sim. p.3.c.8.& 9. ac 10. cum seq. & supra late probaui.

Accedat, si simonia committitur in præsentatione, ergo eo magis in electione ex his, quę deducit ample Lambert. d.art.5. nam per electionem acquiritur ius c. nosti, & ibi dd. de elect.Host. in c. pastoralis de iur.patr.Lap. alleg.138. Fel. in c. cum Bertoldus col. 2.de re iud. Sarn. in 1.q. reg.de non tollen.Iur.quæst. nu.18.& 27. Io. Selu. de benef. p.3.q.1. num.2.Card. Alex. in c. quanto dist. 63. Merito igitur hic statuitur posse committi confidentiá inter eligentes, & electos, sicuti inter præsentantes, & præsentatos in omnibus casibus huius §. itidé, vt patet ibi, & pariter, si a Patrono etiá laico, vel alteri præsentatori, seu electori cótingerit, aut contingat id fieri, Dictio & coniungit, & continuat ad omnes casus supra positos eius-

dem

dem,§.I.si hæredi plures,ff.de cond.instit. l.si qui ita,ff.de verb. obligat. Bart. Iaf.& alij in l.1.ff.de iust.& iur. Card.Parif.cõf. 17. nu.23.& conf.31.nu.131.vol.4.& aduerbium pariter idem facit,l.si pariter,ff. de liber.causa l.1.C.com.de succ. Gl.in c. bonæ de elect.& dictio id tollit omne dubium,nam est qualitatum omnium præcedentium repetitiua,Grat.conf.21.nu.26. lib.1. cum alijs supra adductis, eo maxime quia viget eadem ratio,ideo idem ius erit statuendum l. illud, ff. ad l. Aquil.& pro maiori declaratione colligemus conclusiones,vt supra fecimus.

Prima conclusio committi confiden- 265 tiam,† si eligentes,aut eligens aliquẽ ad beneficium vacans, quoquomodo condicione tacita,vel expressa dimittendi, vel resignandi simpliciter coram ordinario, in fauorem coram Papa, illud beneficiũ pro arbitrio ipsorum eligentium, vel ipsius eligentis, aut alterius cuiuscumque, vt probant verba posita in principio huius §. itidem se,&c. quæ habent locũ hoc casu ex rationibus,& verbis,ac ponderationibus vt supra deductum est, connexa enim est oratio, eo maxime quia eadem viget ratio, vt ex prædictis constat. Præterea si in præsentante, & præsentato id firmauimus,eo magis in eligente, & electo,nam maior in his personis militat ratio,vt comprobat ex pluribus Lambert. lib.2.5.art.4.q. princ. 1.p. Ergo &c.auth. multo magis,C. de sacr.sanct. Eccl. l.qui indignus,ff.de senat.l.cui pact.ff.de seru. export.c.illorum de sent.excom. Crauer. conf.290.sub nu.2. Dec. conf.333. Curt. iun.conf.34.col.5.circa med.

266 Et hæc † conclusio est conformis iuri communi, nam est simonia aliquid promittere pro voce vnius, vel pluriũ ad effectum electionis, Ant. de Butr. Abb. Io. Anan. in c. Matthæus de simon. Redoan. * de simon. p.3. c. 14. nu.6. & * communiter dd. vt late per Gammar. in extrauag. Iulij 2. de simon. electione Papæ,& hæc conclusio videtur ex mente Maiol. de irreg. lib.5.c.45. col.5. & 6. Mascard. de probat. concl. 1307.col.pen.& in specie nu.8.

Primo intellige hanc cõclusionem nõ solum in electionibus factis hoc modo post publicationem huius cõstitutionis, sed etiam in electionibus antea factis dicta condicione tacita, vel expressa, nam sunt itidem confidentiales, nã dicit Constitutio *contigerit,aut contingat id fieri*,Et sic includitur tempus præteritum, & futurum, cum simus in his,quæ sunt de genere prohibitorum, vt larius comprobaui supra, & quia etiam dixit antehac, vt supra probaui.

Secundo intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum quocumque modo vacet beneficium, nam dicit Constitutio quouis modo vacans,vt includat omnem vacationem, dd. communiter in c. susceptum de rescr.lib.6. cum alijs supra adductis, & est ratio,quod eadem viget vtroq. casu ratio, ergo idem ius,l. illud, ff. ad l. Aquil. Ideo habebit locum etiamsi beneficium vacaret per renunciationem,ita in simili Gammar. in interpretatione extrauag. Iulij 2. de simoniaca elect. Papæ, num. 99. illam intelligit,& interpretatur procedere non solum si Sedes Apostolica vacet per obitum Papę,sed etiam si vacet,quia Papa renunciet,iuxta ea,quæ dixi de resign. benef. lib. 2. q. 1. & mouetur tum fauore religionis, tum ex dictis per Bart. in l. queadmodum C.de agr.& cẽs. lib. 10. Roman. conf. 105. Bellam. decis. 74. & quia constitutio puniens crimina est conformis rationi,nã omnia iura sum mo odio illa prosequũtur c. tanta de sim.

Tertio intellige, siue huiusmodi condicio fuerit, vt dimittatur simpliciter prædictum beneficium, siue vt resignetur in fauorem alicuius, vt patet ibi, vt postea in alterum, quæ verba possunt intelligi in alterum,vel per viã electionis, vel per viam renunciationis in fauorẽ cum consensu eligẽtium,Card. Zabarell. in clem. 2.§.vt autem nu.2.de relig.domib.Innoc. in c.2.eo.tit.in 6. Abb. quem refert Boer. decis.2.nu.15.Gl.in c.1. Gemin. num. 15. * Gammar.nu.102. & communiter * alij de rer. permut.lib.6.Gemin.conf.97.in fine. & in hoc possent habere interesse ipsi eligentes,vt valeant tunc eligere, quem non poterant alias,vel ratione ętatis,vel alterius impedimenti,late Boer.decis. 2. c.1. & per totum,de postul.prælat.vel vt sæpe 267 deueniant ad electionem, cum hæc sit † præeminentia, & quædam iurisdictio c. 1.& tot.tit.de elect.Pet.de Bais in direct. elect. in princ. Rebuff. in prax. in tit. de elect.vel vt hac via aliquid acquirãt,iuxta not.in cap.ne pro defectu, de elect.aut alias quomodocumque, nam mens Pij v. est per verba generalia omnes, & quoscum-

cumque casus comprehendere l.1.§.& generaliter,ff.de leg.præst. Bal.in l. in fraudem,ff.de mil.testam.

Quarto intellige,siue hoc fecerit per se
268 siue per alium, nam † factum procuratoris,& domini æquiparatur, Innoc.in cap. quamuis de re iud.Innoc.idem,& alij cōmuniter * in c. ex parte decani, de rescr. Butr. in c. cæterum, in fine de iud. Quod non intelligo de ipsa electione,cum communiter * sit receptum electiones huius-
269 modi non posse fieri per † procuratorem, c. si quis iusto, de elect.lib. 6. c. quia propter §.illud,eo.tit.vbi omnes,* Lap.alleg. 8.1.col.Lambertin.de iur.patr.lib.2.in 2. par. in 4.q.princ.in 2.art. Et in hoc quoque differt a præsentatione, quæ potest fieri per procuratorem, & constitutum etiam a præsente,& non impedito, Feder. de Sen.cons.99. Lambert.de iure patr.li. 2.p.1. 1.q.princ. art.5.nu.13. Et ideo per præsentationem non cōtrahitur aliquod vinculum spirituale, Abb.in c. querelam in 2.col.in pen.not.de elect. per electionē
270 autem † initiatur matrimonium spirituale,c.cum inter Canonicos de elect. c. vlt. de transl. prælat. & per eam tribuitur ius prelaturæ, & administrandi saltem in habitu ante confirmationem,Gl.in c.quanto dist.63.Fel.in cap.cum Bertoldus in 2. col.de re iud.Abb.in c.nobis de iur.patr. & in cap.auctoritate de instit. late Franc. Aret.in c.super his in 2.not.de accus.Sed quoties per alium fecit pactum iuxta ea, quæ supra deducta sunt ample. Limita nō procedere quoties eo ignorante pactum fecit, Gammar.super extrauag. Iul.2. de simon. elect. Papæ nu.137.

Quinto intellige,siue eligentes,& electi fuerint constituti in dignitate quamtumuis maxima siue non, nam vtroq. casu procedit,& habet locum præsens §.itidem, vt supra comprobaui ex verbis generalibus, & rationibus, loquutio enim generalis nihil relinquit intactum,Bald. cons.205. lib.1.ac etiam ratio generalis, l.cum pater §.dulcissimis,ff.de leg.2. & receptum est dispositionem legis includere non solum causas,sed etiam personas priuilegiatas, Dec.cons.120.col.2. late Mandos. de infir.resig.q.2.nu.3.eoque magis, cum ad tollenda dubia Pius v. exprimat etiam Cardinales,Ergo non egemus alia demonstratione l.ancillę,C.de furt.l.continuus, §.cum ita,ff.de verb. oblig.

Sexto intellige hanc conclusionē procedere,& committi confidentiam, siue dicta condicio tacita, vel expressa emanauerit ab vno eligente cum eligendo, siue a pluribus,vel omnibus eligentibus cum ipso eligendo,nā hic exprimitur id quod poterat esse dubium, scilicet de vno,ibi, seu electori. Hinc scribit Petr.de Bais. in direct.elect.in 1.par.c.14.in 12. requisito nu.2.quod ad inualidandam electionem sufficit,quod simonia sit cōmissa cum vno
271 ex † eligentibus,nam per illum solum inficitur totus actus c.nobis de simon.& ibi Abb.& Fel.col.1.not.in cap.si alicuius de elect.c.sanctorum patrum 1.q.1. Hinc scribit idem Petr.de Bais. in eodem director. elect.p.2.c.28.in 28.requisito num.6. & 7.
272 quod promissio beneficiorum facta, † vt quis eligatur est simonia c.de hoc de sim. & committitur etiam simonia, si pecunia datur pro habenda voce alicuius in electione, quamuis illa vox non sit necessaria pro validitate illius electionis, tex. & ibi Abb.& Fel.in c.Matthæus de simonia, Roman.cons.317.c.cum super de cons.

Amplia procedere etiam si eligentes essent illum nihilominus electuri, nam huiusmodi datio, aut promissio pro electione est simonia, & annullat electionē, Petr. de Bais. d.c.28. nu. 8. Amplia etiam procedere etiam si datur, vel promittatur ab amico,consanguineo, vel familiari, nam si fuit datum, vel promissum eo sciente committitur simonia, eo autem ignorāte secus Petr.de Bais. d.c.28. Abb. Ant.de Butr. Io.Andr.Hostien.in c.nobis de simon.Gammar. in extrauag. Iul.2.de simon.elect.Papæ in §.per se nu.137.Ignorans enim non committit pœnam l.generalibus de decur. lib. 10.l. si ignorans, ff. loc.c.sicut de sim.& maxime si ab emulis, vel inimicis ipsius eligendi, Petr.de Bais. d.direct.p.1.c.14.nu.2.

Septimo intellige,siue condicio fuerit tacita,vel expressa iuxta, ea quæ late adduximus supra, siue etiam fuerit datum, vel promissum,nam hæc duo æquiparantur,late Gammar.in extrauag.Iul.2. de simon.elect.Papæ nu.115.cum seq.

Ottauo intellige procedere in quocūque beneficio etiam habente dignitatē, vt ex prædictis colligitur.

Hæc autem omnia limita procedere præcedente huiusmodi condicione tacita, vel expressa, nam cum hac qualitate loqui-

273 loquitur † præsens cõstitutio, Ideo in primis verificanda dd. in l. quicumque, C. de seru. fug. l. aut facta, §. 1. ff. de pœn. l. si in rixa, ff. de sicar. c. sicut dignum de homic.

Secunda conclusio committi confidentiam, si eligens, aut eligentes eligunt condicione tacita, vel expressa, vt fructus omnes, vel pars remittantur, vel relinquantur ab electo ad vtilitatem, vel libitum ipsius, atque ipsorum, vel aliorum, vt probatur in vers. siue de, in hoc §. itidem, quæ verba habent locum in electo, & eligente cum sint coontinnata, & censeantur repetita ex illa dictione et, & aduerbio pariter, & dictione id, vt supra probaui pluries. Et viget hoc casu eadem ratio in eligente, quæ viget in conferente, & præsentante, cum electio debeat esse libera, idest absque condicione, & modo, ac pacto, c. si alicuius de elect. c. sanctorum patrum 1. q. 1. & est communis * omnium doct. sen

274 tentia, nam per eam † acquiritur ius, vt supra deduxi, Faciunt, quæ scribunt Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. col. 5. & 6. Mascard. de probat. concl. 1306. col. penult. & hæc cõclusio est conformis iuri communi, nam eligentes non possunt eligere condicio-

275 ne tacita, vel † expressa recipiendi, aut retinendi fructus beneficij, aut quod simile dd. in c. nobis, de simon. Ant. de Butr. in c. tuam, col. 3. de ætat. & qual. dd. in c. Matthæus de simon. quandoquidem fructus debeantur, dumtaxat domino, vt probaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. & sic electo, Petr. de Bais. in direct. electionis, c. 43. & 44. 3. par.

Et hanc conclusionem primo intellige siue cõdicio fuerit de omnibus fructibus siue de parte ipsorum inter eligentem, & electum, quia nihilominus committitur confidentia, vt probāt verba illa, fructus illius, vel partem, & rationem adduxi supra in collatore recipiente parte fructuū & in præsentante illam etiam partem capiente.

Secundo intellige, siue eligentes recipiant huiusmodi fructus de manu electi, siue de manu alterius, nam nihilominus committitur confidentia, nam ita probat constitutio, & viget eadem ratio, & sic tenetur electus, licet ipse non dederit. Declara hoc procedere, si fuit datū eo sciente, secus si ignorante, quia nō ligatur pœnis huius constitutionis tali casu, cum nō delinquat, l. annis, ff. de calumniat. Bart. & dd. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. cons. 201. nu. 36. & in alijs terminis hoc tenent Petr. de Bais. in direct. elect. p. 2. c. 28. Gammar. in etrauag. Iulij 2. de simon. elect. Papæ nu. 137.

Tertio intellige etiā in electione, quæ fuit facta cum prædicta condicione ante publicationem huius constitutionis, & probatur ex verbo contingerit, vt supra deduxi.

Quarto intellige, siue eligentes percipiant huiusmodi fructus per se, siue per alium, nam eadem viget ratio.

Quinto intellige procedere, siue fructus cedant ad vtilitatem, & libitum eligentis, vel eligentium, siue aliorum puta amicorum familiarium, consanguineorū & similium, nam ita probat constitutio, & est ratio, cum adsit eadem ratio vtroq. casu, ideo idem ius statuendum vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil.

Et has conclusiones, & ampliationes declara procedere pręcedente condicione tacita, vel expressa, nam cum hoc præsupposito loquitur huiusmod cõstitutio, quod in primis verificandum erit, vt habeat locum.

Tertia conclusio committi confidentiam, si eligens, aut eligentes eligant aliquem ad beneficium vacans ea condicione tacita, vel expressa, vt electus soluat pensionem ei aut alteri, Hoc enim probatur in vers. seu, eiusdem §. itidem, quæ verba habent locum in eligēte, & electo, sicuti in conferente, & eo cui fuit collatum beneficium, & præsentante, & pręsentato, nam materia est connexa, & continuata, & repetita, vt ostendit dictio et, & id, ac aduerbiū pariter, vt late supra probaui; & eadem viget ratio hoc casu, ideo idem ius statuendum l. a Titio, ff. de verb. oblig. faciunt, quæ scribunt Maiol. de irregu. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 18. cum seq.

Et hęc conclusio est conformis iuri cõmuni, namque simonia est, pactum de soluenda pensione absque auctoritate Papę, Gig. de pens. q. 34. Et alibi, Redoan. de sim. p. 3. c. 1 r. col. 1. 2. & 3. dd. in cap. ex parte 1. de off. d eleg. vbi Dec. nu. 15. cum seq. Ita etiam est simonia pactum de soluendo fructus beneficij, vt supra deduxi, ergo quod statuitur hic, habet conformitatem cum iure communi, & cum ratione, & quia electio debet esse libera.

Et

Et hanc conclusionem primo intellige siue pensio fuerit in magna quantitate, siue non, quia constitutio loquitur generaliter l.1.§.& generaliter,ff.de leg.pręst. & viget eadem ratio, vt dictum est de omnibus fructibus,& parte ipsorum.

Secundo intellige, siue huiusmodi pensio sit soluenda eligenti, siue alijs, nā vtroque casu committitur confidentia, vt probatur illis verbis illi, vel alijs, Et ratio est quia in vtroque casu adest eadem ratio, l.illud,ff. ad l.Aquil.

Tertio intellige, siue eligens significauerit soluendam hanc pensionem, siue alius, vt verba videntur probare, & ratio ipsius constitutionis, & faciunt quæ late scribit Gammar.in rep. d. extrauag. Iulij 2. super simoniaca elect. Papæ.

Quarto intellige, siue electus soluerit illam pensionem per se, siue per alium, vt patet ibi per se, vel alium, & eadem ratio viget vtroque casu, nam qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige hanc conclusionem, siue intercesserit scriptura, siue nō, vt probat illa verba scripto, aut verbo, quia eadem est virtus, vt supra deduxi.

Limita primo, dummodo intercesserit condicio tacita, vel expressa ante electionem, vel in ipsa electione, nam cum hac qualitate loquitur Pius V. hic.

Limita secundo non procedere, quoties huiusmodi pensio fuit reseruata auctoritate Papæ, nam cessat de stylo omne vitium, Cassad.decis.2. de simon. Nauar. in Man.c.23. sub nu.107. cum seq. & scripsi late de resign.benef.lib.6. q.1. & 2.

Cætera posui supra, quæ non referam, ne sim longus in hoc articulo.

Vnum autem non omittam, de quo fui alias interrogatus, an iusta conscientia possint habentes facultatem eligendi cōuenire, vt in omnibus vacationibus contingentibus eligant ex ipsis, & pro nullo dent suffragia ad effectum, vt ipsi omnes adueniente casu possint eligi? respondi

276 † negatiue non posse, & conuenientes, ac ita coniurantes peccare, cum ex hoc habeant finem, & spem prouidendi sibi, & amicis, vt colligitur ex his, quæ scribit D. Thom.2.2.q.63.art.2. & non eligendi di-

277 gniorem, † vt debent c. licet 8.q.1.& ibi Gl.c.constitutus 2.de appell.& ibi Franc. Dec.& alij communiter, Nauarr. in Manual.c.17.nu.72.& 73.& hanc opinionem postea reperi fuisse approbatam per Nauarr. cons.21.tit. de simon. vbi etiam dicit, quod si fuerunt exequuti huiusmodi conuentionem, incidūt in simoniā, quia est simonia ex * communis opinione conuentio quærendi beneficium spirituale, c. quam pio 1. q. 2. c. cum pridem,& cap. vlt.de pact. sicuti etiam est simoniaca conuentio, vt vnus suffragetur alicui in vna electione, vt alius suffragetur alteri in altera electione, Angel.in sum.verb.simonia 3.§.2. Siluestr. in verb.simonia q.13. num.4. & reddit rationem, ac comprobat Nauar. in Manual.c.23.nu.100.vers.nam cum quis Redoan. de simonia.par. 2.cap. 34.numero 2. quod nota quia multi decipiuntur.

Vigesimæ nonæ Quæstionis Summarium.

1. *Resignatio ad effectum fraudandi iura Cameræ, aut cum retrocessione est confidentialis.*
2. *Aulici auide procurant beneficia.*
3. *Regressus, & simoniæ qua ratione inuenti.*
4. *Resignationes in fauorem cur repertæ.*
5. *Resignatio in fauorem frequens in Curia.*
6. *Qui sunt qui in Cancellaria nihil soluunt.*
7. *Fit quod alijs prodest, & facienti non nocet.*
8. *Resignatio præbet iustam causam faciendi reseruationem.*
9. *Sine causa non datur reseruatio.*
10. *Lucrum turpe quod.*
11. *Pluralitas beneficiorum ex ambitione.*
12. *Decimæ non debent fraudari.*
13. *Regressus quando intret.*
14. *Habens beneficium tenetur soluere pensionem.*
15. *Acceptans beneficium obligatur ad onera.*
16. *Canones odio habent hæreditariam successionem.*
17. *Retrocessio facta infra tres menses, ab exemplo est confidentialis.*
18. *Fraus ex coniecturis.*
19. *Fraus ex vicinitate actuum.*
20. *Fraus ex breuitate temporis.*
21. *Fraus ex actorum frequentia.*
22. *Pluralitas permutationum ostendit fraudem.*
23. *Alienatio in fraudem creditorum nulla.*
24. *Argumentum a verisimili validum.*
25. *Fraus ex magna alienatione.*
26. *Fraus ex modicitate pretij.*
27. *Liberalitas insolita inducit fraudem.*
28. *Contractus suppositus arguit fraudem.*
29. *Venditio cum pacto de retrouendendo præsumitur*

N

tur fraudulenta.
30 Resignatio ad effectum reseruationis quando confidentialis.
31 Exempti a iuribus Cameræ qui.
32 Mandatum de expediendo gratis, quãdo, & quomodo datur.
33 Verbum Ecclesiæ comprehendit Cathedralis.
34 Sub nomine Monasterij venit Abbatia, & Prioratus.
35 Dictio alia omnia includit.
36 Resignatio in fauorem non potest fieri, nisi coram Papa.
37 Idem ius vbi eadem ratio.
38 Retrocessio facta statim post expeditionem litterarum præsumitur fraudulenta.
39 Fraus ex vicinitate actuum.
40 Quod tempus dicatur modicum, remittitur arbitrio iudicis.
41 Tempus quattuor mensium modicum, & etiam multorum annorum.
42 Retrocessio coacte facta, non est confidentialis.
43 Vbi lex loquitur clare, nullum cadit dubium.
44 Cessante præsupposito legis, cessat lex.
45 Delictum debet excludi.
46 Dictio vel, & seu alternant.
47 Vbi verba legis non competunt, neque dispositio.
48 Vnius inclusio est alterius exclusio.
49 In pœnalibus fit restrictio.
50 Verba posita in lege stricte, & proprie capiuntur.
51 Retrocessio facta a quocumque breui tẽpore cum reseruatione est confidentialis.
52 Inclusio vnius non est exclusio alterius multis casibus.
53 Argumentum a maiori validissimum est.
54 Dictio præsertim includit alias personas.

VIGESIMANONA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

De confidentia, quæ solet committi, vt fraudentur officiales Cancellariæ, & Cameræ Apostolicæ.

Tertius casus confidẽtialis positus in dict. const. in §. ad hæc est, vt si exemptus a solutione iurium Cameræ recipiat mediante resignatione beneficium, quod modico temporis spatio interiecto, scilicet duorum, aut trium mensium † retrocedat eidem resignãti, reseruatis fructibus, vel ipsorũ parte, aut pensione, vel regressu, accessu, aut ingressu ex hoc committatur confidentia his verbis, Ad hæc si clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionẽ alicuius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurũ, & ex illa retrocessione fructus Ecclesię, seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam vel illud ipsi clerico, vel Cardinali, aut alio exempto sit, fueritue cõcessus, & hęc verba ad hunc effectum refert Mascard. de probat. concl. 1306. nu 9. dicens ex hoc præsumi confidentiam, Nauarr. cons. 66. nu. 5. & 6. tit. de simon. quod est transpositum 2. tom. fol. 801. & ratio huius conclusionis colligitur ex §. multi illis verbis, pleri que, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renũciarunt, & renunciant in alios, qui vel prophanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam, num infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis cũ reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu præsertim ab illis, qui præstãdorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes; &c. & clarius colligitur ex cõstit. Pij iiij. quæ ad hoc præcipue tollendum emanauit, & patet ibi, *ac nonullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiarium precibus adductos beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus hanc illicitam beneficentiæ exercendæ seu amicitiæ colẽdæ, &c.* subdit, *huic aliena beneficia custodiendi modo, ne assuescerent, neue illa hoc pacto reciperent, vtique sic recepta dimitterent, &c.* subdit, *ea quæ custodienda receperant beneficia, nondum tamen dimisisse, & insuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ clericos, &c.* subdit, *Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, &c. sibi reseruari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti collegij, & annatæ, aliorumue iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum etiam in mensibus Apostolicis vacantium aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reseruatorum collationibus, ac interdum, &c.*

Nam

2 Nam aulici, † & degentes Romæ curiose nimis beneficia solent procurare, vt redditus opulentos consequantur, & ditissimi euadant, & ideo inuecti Regressus, Ac-
3 cessus, † Ingressus, reseruationes fructuū & pensiones, incompatibilitates, ac simoniæ ad not. in c. cum pridem de pactis, c. quia c. de multa de præben. c. ad audientia de rescript. conquerente de cleric. non
* residen. & Doct.* omn. tradunt, hac etiā
4 ratione fuerunt repertæ † resignationes in fauorem antiquo tempore ignotæ, vt qui non possit habere beneficium per obitum illud acquirat mediante resignatione hac via faciliori, Quæ resignationes
5 in fauorem † sunt frequentes in Romana Curia, essentq. frequentiores, si non expenderetur tam magna summa pecuniarum, vt fit de stylo in Dataria, Cancellaria, Camera, & plumbo, secundum expressionem, vel taxam beneficiorū, Exempti
6 autem a dicta solutione, † vt sunt Cardinales Clerici, Cameræ, & familiares Papæ, ac alij, de quibus infra dicetur, qui nihil soluunt pro compositione in officio componentis, neque pro annata in Cancellaria ante constitutionem Pij iiii. ambitionis, & auaritię vitium sequentes rogabant, & persuadebant amicos, familiares, & consanguineos, vt beneficia pinguia per eos obtenta in fauorem ipsorū exẽptorum resignarent præmissa conuentione eadem retrocedendi, vt possint ipsi exempti in retrocessione obtinere reseruationem fructuum, aut pensionis, vel regressus, & accessus, qua reseruatione ipsi non vterentur, nisi post mortem ipsorū, & de hoc facili inducebantur illi amici, familiares, & consanguinei, tum quia id eis
7 non nocebat, & alios iuuabat † iuxta id, quod notat Bal. ex l. in creditore, ff. de euict. l. mulier, qui potior. in pign. habeāt. tum vt prædictis rem gratam facerent. & Papa etiam de facili reseruabat huiusmodi fructus pensiones, & regressus stante resignatione, quæ præbet iustam causam
8 † faciendi reseruationem, Gig. de pens. q. 4. nu. 2. & q. 19. Gammar. de auct. leg. a Later. tit. de pens. nu. 98. & 99. & nu. 146. & 194. Mar. Anguis. conf. 20. nu. 15. & dixi late de resign. benef. lib. 6. q. 2. col. 3. &
9 etiam q. 1. vbi dixi sine causa † non dari huiusmodi reseruationes, quod hodie
* etiam de stylo * est notissimum. Sequuta igitur resignatione in fauorem dictorum exemptorum ipsi exempti expeditis, vel non expeditis litteris breui tempore interiecto retrocedebant eadem beneficia eisdem obtinēdo reseruationem fructuū pensionis, vel regressus, qua reseruatione fructuum, & pensionis viuentibus dictis amicis, familiaribus, & cōsanguineis primis resignantibus non vtebantur, mortuis autem ipsis, vel capiebant beneficia prædicta vigore regressus, vel si non habebant regressum ab illis, quibus conferebantur per ordinarium, aut Papam petebant fructus, aut pensionem ostendendo reseruationem obtentam in retrocessione; Et cum id ex pluribus videatur malum, Primo, quia nihil aliud est, quam genus quoddam piscationis beneficiorū ac negotiationis, & turpis lucri commo-
10 dum † ex cupiditatis radice procedens, c. quia nonnulli de Cleric. non residen. c. de multa de præben. c. 1. 21. q. 1. ac continens prauas cupiditates, & ambitionis, ac auaritiæ vitium, c. cum iam dudum de præben. Abb. in c. quia in tantum de præ-
11 ben. vt dicitur de pluralitate † beneficiorum, Alfons. Hoied. de incompatib. benef. p. 1. c. 17. nu. 2. Gammar. de auct. leg. a later. tit. quando legatus possit plura beneficia alicui conferre nu. 69.
Secundo, quia fraudatur Dataria, Camera, & Cancellaria, eorumque collegia & officiales, qui emerūt officia vt consequantur certa emolumenta cōstituta solui solita in expeditione litterarum Apostolicarum, a quorum solutione sunt exempti prędicti, qui ita in confidentiam recipiunt beneficia, quod consideratur in Constitutione Pij iiij. in verbis supra positis.
Tertio in hoc etiam patitur detrimentum ipse summus Pontifex, qui si contingat ex aliqua causa imponere decimas beneficiorum, a Cardinalibus, & alijs exemptis nō exigeret eas pro reseruatione
12 fructuum, aut pensionis ipsis facta, & † hoc etiam considerauit Pius iiij. illis verbis, *sic decimarum Apostolicarum*.
Quarto, quia fraudatur ipse Summus Pontifex, ac alij ad quos spectat ius conferendi illa beneficia, nam si moriantur possessores, vel non poterunt ea conferre, si fuit exempto per confidentiam re-
13 seruatus, † regressus, Rebuff. in praxi tit. de regress. Mandos. tract. signat. grat. tit. regressus, Moed. decis. 338. in manuscr.

Card. Parif.conf.5. vol.4. dixi late de re fign.benef.lib.6.q.5.vel fi non fuit reseruatus regreffus, fed tantum fructus, aut penfio conferent beneficia vetum non integra,fed diminuta, cum illi, cui fuerint collata beneficia,teneantur foluere † pēfionem,& cōfentire perceptioni fructuū referuatorum, Guid. Pap.q. 557. Sarn, decif.159. manufcr.& fuit pluries * refolutum in Rot. vt late dixi de refign. benef.lib.1.q.8. nu.25.& 26. cum feq. Acceptans enim beneficium videtur fe obligare ad onera † impofita in eo, Gig. de pēf. q.51. Caputaq. decif.302.lib.1.late Burfat.conf.361.vol.4. & ratione,ne fraudētur ordinarij plura funt introducta,vt diximus circa publicationem de refign.benef. lib.11.q.1.

Quinto,quia beneficijs videtur prouifum,quafi hæreditaria fucceffione, quod † odio habent canones,c.1. cum ibi notatis de præben. c.Apoftolica 8.q.1.cap.ad extirpandas de fid. presbyt. c. confuluit de iur.patr. effet enim in poteftate prædictorum aucupari, quot,& quæ voluerint beneficia,not.in cap. ex tranfmiffa de fil. presbyt.c.ad hæc de decim.Cōtra etiam plerunque naturam beneficiorum arg.c. 22.3. Con.Carthagin.c.quando dift. 24. c. ex tenore, & c.non eft de temp. ordin. Ideo Pius v. in hoc S. ftatuit effe confidentiam retroceffionem † factam infra tres menfes ab exempto dictorum iurifq, cum refernatione fructuum, & penfionis, aut regreffus,quia videtur in fe continere fraudem fupra explicatam, quæ fraus deprehēditur † ex coniecturis, cap. 2. vbi omnes de renunc. lib.6. Glof.in l.dolum C.de dol. Bart.in l.poft contractum, ff.de donat. Dec.conf. 235. col. 1. & 2. Card. Parif.conf. 97. num.17. vol.3. & conf.52. num. 35. vol. 4. Io. de Amic. conf. 107.in princ. Grat.conf.81. nu.42.lib.2. Menoc. de arbitr.iudic.caf. 459. nu. 4. Et plures extant coniecturę,quod ita conuenerūt, & quod refignatio fuerit fimulata ad hūc effectum.Prima,vicinitas † actuum,iuxta not.per Bart. per illum tex. in l.fi venti S. vlt.de priuil.credit.Idem Bart.in l.poft contractum, ff.de donat.& ibi Io. Annib. nu.163. Card. Parif.conf.143.nu.21. vol, 4. Ruin.conf.130. nu.2. vol.2. Crot. conf. 13. nu.26. & * communiter alij, Et Breuitas † temporis, Loffred.conf.52. num.15. Affiict. decif.72.num.3. Caffan.decif.33. num. 17.Crauett. conf. 153. num. 9.

Secunda, quia refignatio prima facta in fauorem exempti,nihil prodeft ipfi refignanti,cum nihil referuauerit, nec fructus,nec penfionē,ergo ex hoc deprehenditur fraus conuenta,iuxta ea, quæ fcribit Ruin.conf.78.nu.9.vol.3. cum alijs,vt per Mafcard.de probat.conclus.815.n.2.

Tertia,ex actorum † frequentia, fcilicet reciproca refignatione,iuxta ea,quæ dicūtur per Guid.Pap.tract.de præfump. nu.47.& 51. Card. Parif. conf.153. nu.2. vol. 4. ita etiam ex pluralitate permutationum † fraus colligitur,Staphil.in tract. de Grat. expectat. in rubr. de var. mod. vacat. nu.71.quem ad hoc refert,& fequitur Mafcard.de probat.concl.815.nu.17.

Quarta, ex damno quod infertur collatoribus,ficuti dicimus de alienatione † in fraudem creditorum,iuxta ea,quę fcribunt Bart.in l.fi priufquam num. 10. C.de iur. fifc.lib.10. late Socin.fen.in l.1.num. 84.cum feq.ff.folut.matrim.Gabriell.cōf. 82.lib.1.

Quinta,ex verifimilitudine,quod † argumentum validiffimum eft in huiufmodi materia,Dec.conf.644. nu.6. Crauett. conf.100.nu.5. & conf.153. num.11. & de ea conftat. nam non folent Clerici refignare beneficia fua abfque recompenfa, vel referuatione penfionis, vt experientia docet,& faciunt not.in c.fuper hoc de renunc.ergo ficuti ex magna alienatione † præfumitur fraus, Bart.in l.omnes S. Lucius nu.2.ff. de quæ in fraud.cred. Bal. in l. fraus,ff.de legib. Alex.conf.47.nu.5.lib. 4. Card.Parif.conf.72.nu.68.vol.3. Natt. conf.162.num.6.vol.1. Socin.iun.conf.7. nu.6.vol.4. Affiict. decif.370.nu.13.Et ex re infolita,Guid.Pap.tract.præfumpt.nu. 27. Crauett.conf.100.nu.5.Io. Annibal,& alij omnes in d.l.poft contractum nu.139. Et ex modicitate † pretij in cōtractu venditionis, Bart.in d. l. poft contractum nu. 17. Plc.nu.44. Crauett. conf.100. num.4. Guid. Pap.d.tract.nu.46. ita ex liberalitate † infolita per renunciationem prædicto modo factam, Caffan. conf. 39. Dec. conf.235.col.1. & 2. & vt potius id feciffe dicatur ex eo quam ratione amicitiæ, familiaritatis,confanguinitatis,& reuerentiæ,ac fpei,iuxta ea,quæ ponit Caftr. cōf. 337. num. 20. lib.1.

Et cum omnis contractus † fuppofitus arguat fraudem, l. pupillus, S. fed & fi per inter-

interpositam,ff.de auct. tutor. Guid. Pap. dict. tract.de præsumpt.n.47. Ruin.cons. 130.nu.2.vol.2.& * cõmuniter alij,vt per Mascard. de probat. conclus. 815. nu.43. ita & huiusmodi resignatio simulata facta ad dictum effectum.

Et quemadmodum venditio facta cum 29 pacto de retrouendendo præsumitur † simulata,& fœneratitia, vt per Cepoll. de simul.contract.n.15. vet.& prima præsumptio,Boet.decis.183. nu.16.Grammat.decis.76.nu.4. Gabriell.cons.74. nu.4.lib.1. cum alijs,vt per Menoch.de præsumpt.li. 3.præsumpt.122.nu. 42. cum seq. Ita pari ratione huiusmodi resignatio facta ex verisimili ratione cum pacto retroceden di, cum eadem videatur adesse ratio, vt patet ex his,quæ scribunt Corn cons.41. nu.8.lib.3.Alex.cons.54.col.1.lib.6.Abb. cons.97. & hanc esse rationem huius S. & fuisse intentionem Pij censeo.

Non nego tamen, quod hæc conclusio potest exemplificari alio modo, quo casu etiam cõfidentia committeretur,quoties habens beneficium vellet, & optaret,vt talis Cardinalis,vel familiaris Papæ haberet pensionem super suo beneficio, aut regressum, & cum pensio sine causa non detur ex stylo, * resignat ad hunc effectum ipsi Cardinali, aut familiari Papæ,vt postea sibi retrocedat cum reservatione dictæ pensionis,quam reservatione stante resignatione obtinebit absque dubio,vt dixi lib. 6. de resign. benef. q.2. & hoc quia resignatio non fuit vera, 30 sed simulata ad effectum, † vt reseruatur pensio,committitur confidentia,vt in his terminis huius constitutionis fuit resolutum in Rot.in * vna Reatin.pensionis veneris 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio,sicuti colligitur fraus ex venditione cum pacto de retrouẽdendo,Cepoll. de simul.contract. nu.15.Grammat. decis.76.nu.4. Idque magis potest contingere in personis exemptis a solutione iurium Cameræ, quæ cum nihil impendant in expeditione litterarum de facili expediunt litteras resignationis, vt postea retrocedant cum dicta reseruatione, & expediant litteras reseruationis; Ideo de his loquitur, & has personas nominat præsens Constitutio.

Nunc autem pro intelligentia totius materiæ, & explicatione omnium casuũ, de quibus posset dubitari, per modum quæstionum explicabo omnia verba huius S.

Primo quęro qui sint isti exempti a iuribus Camerę,& Cãcellariæ? Stylus * cõ-31 munis † docet exemptos a iuribus Cameræ esse S. R. E. Cardinales, propter eorũ maximam dignitatem,& continuos labores,quos sustineant in cõsilio vniuersalis Ecclesiæ,iisdem Clericos Cameræ Apostolicæ, aliosq.officiales principales Sanctissimi D.N.Papę,& quibus id ex priuilegio concedit Summus Pontifex: Familiares autem Papæ solent expedire litteras beneficiorum,vt Cardinales, nam nil soluunt;in vnaquaque autem expeditione 32 consueuit Papa † signare supplicationem,quæ appellatur mandatum de expediendo gratis,& datur cũ clausula, quod sola signatura sufficiat,& sanct. mem.Gregorius xiij. vocabat me familiarem suũ, & cum hoc mandato expediui quattuor bullas octo beneficiorum a sua Sanctitate sponte mihi collatorum.

Secundo quæro, in quibus beneficijs procedat hęc conclusio? communis * opinio omnium est habere locũ in omnibus, quia dicit de *Ecclesia, Monasterio, & alio beneficio Ecclesiastico*, nam verbum † Ecclesia cõ-33 prehendit Ecclesias Cathedrales,& Metropolitanas,verbum autem Monasteriũ 34 Abbatiam, & Prioratum † sæcularem,vel regularem, subdit postea, & alio benefi-35 cio, vt † omnia includat,iuxta ea,quæ dicit Bal.in l. in fraudem,ff.de milit.testam. & patet ex adductis supra in casibus præcedentibus.

Tertio quæro, quomodo intelligantur illa verba,Apostolica,vel alia auctoritate factã,& admissam,cũ loquatur de resignatione in fauorem, vt patet ibi post resignationem, vel cessionem in se, quæ 36 non potest fieri,nisi coram † Papa, vt late dixi de resign. benef. lib. 5. q. 6. respondeo mentem Pij v.fuisse,vt includat omnem casum, & excludatur penitus omnis fraus, nã poterat euenire, quod quis renunciet coram ordinario simpliciter ad effectum, vt conferat tali exempto, qui postea exemptus,cui collatum est dictum beneficium illud coram Papa retrocedat modico tẽporis interuallo interiecto eidem resignanti, vtique hæc est confidentia, Ideo hęc verba existimo esse intelligẽda de prima resignatione facta coram Papa, & de ea quæ fit coram ordinario,

nam eadem ratio fraudis potest confiderari vtroque casu, ideo idē ius † statuen. l.illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig.& cum dixit Apostolica intelligit, quando fit coram Papa, cum autem dicit, vel alia auctoritate intelligit corā ordinarijs,& alijs collatoribus, Rebuff. in prax. benef. glos. 12. super regul. de infir. num. 3.

37

Quarto quæro, an hæc conclusio procedat, quoties exemptus a iuribus cameræ,& Cancellariæ, cui fuit resignatum beneficium expediuit litteras illius beneficij,& apprehendit possessionem,& postea illud retrocessit in fauorem primi resignātis? affirmatiue est respondēdum, vt colligitur ex illis verbis etiam confectis litteris Apostolicis,& possessione apprehensa, quæ fuerunt † consulto addita, vt exprimant casum magis dubitabilem, nam quoties quis retrocedit nō expeditis litteris, tunc absque dubio constat de fraude, dubium poterat fieri, quando resignatarius expediuit litteras, & apprehendit possessionem, nam ex hoc colligebatur resignationem non fuisse simulatam, sed veram, nihilominus contrarium voluit hic Pius v. vt etiam hoc casu sit confidentia ex ratione, quam supra attulimus, quæ militat prædicto casu.

38

Quinto quæro, an tempus cōstituat ad cognoscendam retrocessionem fraudolētam? Respondeo duorum, vel trium mensium, vt patet ibi *modico spatio interiecto, veluti duorum, vel trium mensium retrocessit*; cum ex vicinitate † actuum præsumatur fraus, Bar. in l. post contractum n. 8. & ibi Io. Annib. nu. 163. Paris. cons. 143. nu. 21. vol. 4. & temporis breuitate, Crauett. cons. 100. nu. 8. Afflict. decis. 72. num. 3. Ruin. cons. 130. num. 2. vol. 1. appellat spatium duorū, vel trium mensium tempus modicum, nam arbitrio iudicis remittitur, quod tēpus † dicatur modicum, l. si constante, §. si vxor, ff. solut. matrim. l. si quis ita §. scia, & ibi Glos. ff. de verb. oblig. Bar. in l. continuus §. insulā, ff. eod. & in l. item si vnus, ff. de arbitr. Glos. in l. & si post tres, ff. si quis caut. Glos. in c. præterea de ætat. & qualit. Specul. in tit. de iuramen. delat. in verb. nunc igitur Bart. in l. sed si susceperit §. 1. ff. de iudic. Bertach. in repert. in verb. modicum tempus, Corset. in tract. de minimis p. 2. nu. 18. Iul. Ferrett. de re naual. lib. 12. num. 135. Franc. de Plat. de excomun. §. 37. nu. 4. Alb. Brun. de stat. art. 9. num. 215. Card. Iacobac. de Conc. lib. 4. art. 40. nu. 173. nam quandoque tēpus † quatuor mensium dicitur modicū, l. si cum dies §. interdum, ff. de arbitr. quandoque duorum annorum c. potuit locat. l. domini horreorum, ff. eod. quandoque quinque annorum l. 1. §. quod dictum, ff. de separat. quandoque septem annorum c. vlt. ne prælat. vic. su. Corset. dict. tract. par. 2. nu. 18. aliquando nouem annorum Redoan. de reb. Eccles. non alien. vers. Item nu. 5. quandoque decem annorum, Franc. de Plat. dict. tract. §. 37. num. 4. Redoan. de reb. Eccles. non alien. cas. 3. nu. 15. In casu autem nostro tempus duorum vel trium mensium Summus Pontifex statuit modicum tempus esse ad iudicandā retrocessionem factam ab exempto confidentialem.

39

40

41

Ex quo colligitur, quod dicti exempti retrocedendo post tres menses retrocessio non dicetur confidentialis arg. l. cum prætor, ff. de iudic. nisi aliunde constaret de confidentia, nam tunc esset confidentialis, etiam si fieret post, neque etiam retrocessio debet iudicari confidentialis, quāuis facta intra tres mēses, si fuit † coacte facta, nam Pius v. loquitur de retrocessione libera, vt fuit alias * pronunciatum ex his, quæ tradunt Io. Andr. in c. propterea, el 2. de iur. patr. Fel. in c. cum M. nu. 21. de constit. & ibi Dec. nu. 34. & cōs. 22. nu. 2. Crauett. cons. 156. nu. 8.

42

Sexto quæro an hæc conclusio procedat in retrocessione facta infra dictum tēpus ante constitutionem publicatam? affirmatiue est tenendum, quia dicit *retrocesserit, aut retrocedat in futurum*; ergo comprehendit tempus præsens, præteritum,& futurum, quod potuit facere ex rationibus, quas pono alias.

Septimo quæro an requiratur, vt in retrocessione aliquid præseruetur, vt iudicetur confidentialis? respondeo affirmatiue, quia expresse dicitur de reseruatione omnium fructuum, aut parte vel pensione, aut regressu, vel accessu, vnde nullum cadit † dubium l. illam, C. de collat. l. ancillæ, C. de furt. Ex quo infertur, quod si retrocessio esset facta absque reseruatione prædicta non esset confidentialis, quia cessant verba, & † præsuppositum dispositionis l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. & cessat ratio fraudis, quæ consistit in re-

43

44

in reseruatione, vt supra dictū est, & per consequens huiusmodi retrocessio præsu metur facta ex alia causa, tum vt excluda
45 tur † delictum iuxta l. merito, ff. pro soc. tum etiam, quia ad quid ita conuenirent prædicti, nam nulla vtilitas oritur ex dictis circuitibus, quare omne aliud, quā delictum est præsumendum, late Gabriel. de malef. concl. 2.

Octauo quæro an requirantur, vt omnia nominata in hoc §. reseruentur retro cedenti, vt habeat locum hæc conclusio? respondeo negatiue, vnum sufficere scilicet, vel reseruationem fructuum, aut pēsionis, ve l regressus, & accessus, quia vti-
46 tur† dictionibus vel, aut, seu, quæ id significant, l. si hæredi plures, ff. de condit. inst. cum alijs, vt per Iac. Nouell. de iur. protomiss. §. quod si forte col. 8. & hoc nullū habet dubium.

Nono quæro a quo tempore computetur huiusmodi tempus duorum, vel triū mensiū? respondeo a prima resignatione.

Decimò quæro, an hoc quod dicitur de exemptis iurium Cameræ, & Cancellariæ, vt sit confidētialis retrocessio facta cum reseruatione infra tres menses, a prima resignatione, procedat etiam in retro cessione facta per non exemptos, cum dicta reseruatione? exemplum Titius resignauit Meuio beneficiū simpliciter, Meuius postea infra tres menses, vel minus illud retrocedit Titio cum reseruatione pensionis, dubitatur an hæc sit confidentia? Pro negatiua primo adducitur, quia vbi verba legis non competunt, neque
47 † dispositio l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. sed prędictis non exemptis a iuribus Cameræ, & Cancellariæ non cōpetunt verba cōstitutionis, vt e lectura patet, ego, &c.

Secundo, quia huic casui non applicatur ratio præsentis constitutionis, quæ fundatur in fraude, quæ fit officialibus Camerę, & Cancellarię, vt in constitutione Pij iv. & hoc expresse dicitur ergo neque constitutio l. illud, ff. ad l. Aquil. c. cū cessante de appell.

Tertio, quia consulto exprimit de exēptis ob dictam rationem fraudis officia-
48 lium, ergo † excludit alios l. cum prætor, ff. de iud.

Quarto, quia sumus in pœnalibus, & odiosis, in quibus verba strictæ sunt accipienda, & restringēda, quatenus proprie-
49 tas verborū † suadet, ad not. in reg. odia, de reg. iur. Et regulariter verba posita in
50 l. vere, † & proprie capiuntur l. prima §. si is qui nauem, ff. de exercit. l. quod constitutum, ff. de testam. milit. c. ad audiētiam de decim.

Quinto ob generalem illam præsumptionem excludendi delictum l. merito, ff. pro soc.

His tamen non obstantibus contrariā
51 opinionem existimo veriorem, & † tenendam in iudicando, ac consulendo, vt retrocessio facta a quolibet, cum prædicta reseruatione intra dies, mēsem, duos mēses, vel tres sit præsumenda confidentialis, vt fuit * pluries iudicatum per tribunal confidentiarum, & alias tenuit Rota, * in vna Reatin. pensionis * de anno 1588. Veneris 11. Martij coram R. P. D. Pamphilio, nā resignatio non fuit vera, sed simulata facta ad effectum, vt fieret dicta retrocessio, quæ sine causa non obtineretur vnde intrant verba, & rationes considerate per Pium iiij. in sua Constitutione in §. & insuper, ac etiam ratio considerata hic per Pium v. qui lòquitur de exemptis iurium cameræ, & Cancellariæ, cum tunc esset hic casus frequentior, & quia facilius hoc eueniebat, eo quia non expendebant in expeditione litterarum, non propterea sequitur, quod non comprehēdat alios casus, in quibus militat eadem ratio simulationis, fictionis, & fraudis, l. his solis, C. de reuoc. donat. Parisi. cons. 83. nu. 21. vol. 3. & cons. 69. nu. 3. vol. 4. Et
* ita etiam vidi alias * fuisse pronunciatū, nam 10. Ianuarij Io. Andreas resignauit beneficium simplex, quod obtinebat in fauorem Fabij, qui Fabius 22. Ianuarij, & sic infra 12. dies post dictam renunciationem, antequam litteræ essent expeditæ, retrocessit dictum beneficium eidem reseruata pensione 50. duc. fuit resolutū retrocessionem confidentialem, & pensionem reseruatam esse nullā, eo magis, quia causa solita exprimi in reseruatione pensionis ex causa resignationis, ne nimium dispendium patiatur, vt dixi de resig. benef. lib. 6. q. 2. non est vera, cum nullum dispendium patiatur ex tam modico temporis interuallo, vt etiam fuit consideratum in d. Reatin. pensionis per Rotam coram Pamphilio 11. Martij 1588.

Ad contraria sic respondetur.

Ad primum dico satis includi in ratione, vt late prosequitur Tiraq. in l. si vnquam

quam ver. liberis nu.37. C. de reuoc. donat. & de vtroq. retract. tit. de retra. lign. §.20. nu.2. & 3. Crau. conf. 118. nu.15.

Ad secundum respondeo, quod non vna est ratio, sed plures, vt supra dixi

Ad tertiũ respondeo inclusionẽ vnius 52 non esse exclusionem alterius, quando † casus exclusus includitur alia via, & ratione, Fel. in c. non ne 4. limitatione de præsumpt. Paris. conf. 111. nu.39. vol.1. & neque quoties vnus casus includitur ratione frequentioris contingentiæ, vt est iste Gl. in clem.1. ver. præsidentes de rescr. Ias. in l.1. nu.33. ff. sol. matr. & in l.2. nu. 10. ff. de vulg. & pupill. Bellon. conf. 82. nu.18.

Ad quartum respondeo hic non tractari de extentione, sed de comprehensione ex eadem ratione, Dec. in c. at si clerici. §. de adulterijs nu 18. de iudic. & conf. 284. col.2. & conf. 301. col. etiam 2.

Quintum autem non applicatur, cum constet de delicto, quod venit puniendũ, l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. l. capitaliũ, ff. de pœn. c. vt famæ de sent. excomm. & communiter alij, &c.

Concludendum igitur est, quod hic dicitur de exemptis iurium Cameræ, & Cãcellariæ habere locum etiam in non exemptis concurrentibus qualitatibus hic requisitis, & hoc præterea ex argumento 53 a maiori, quod validissimum † est Auth. multo magis, C. de sacr. sanct. Eccl. c. illorum de sent. excom. Crau. conf. 290. sub nu.2. & conf. 326. num.10. & alij omnes, & ponderando verba posita in §. multi, in vers. plerique ibi, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes, dictio enim illa præser- 54 tim † includit alias personas, & casus, sicut dictio pręcipue, & dictio maxime, Gl. in l. illud in fine, ff. ad l. Aquil. Gl. in c. ad abolendum de fil. presbyt. Cepoll. de simulat. contract. nu. 216. & per consequẽs reseruationes factas in prædicta retrocessione esse nullas, inualidasq. tamquã prouenientes ex fonte, & radice infecta, vt fuit pluries resolutum.

Trigesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Accipiens denuo beneficium post absolutionẽ a crimine præsumitur fraudulẽter cessisse.*
2 *Ex sequentibus colligitur animus.*
3 *Alienatio omnium bonorum facta ante delictum præsumitur fraudulenta.*
4 *Alienatio maioris partis bonorum etiam.*
5 *Ex magna alienatione semper præsumitur fraus.*
6 *Beneficium acquiritur cum labore.*
7 *Alienatio post delictum est nulla.*
8 *Fraus ex coniecturis colligitur.*
9 *Fraus ex verisimilitudine colligitur.*
10 *Alienatio fraudulenta quoties alienus remansit in possessione.*
11 *Simulatio quomodo probetur.*
12 *Contractus facti in suppositas personas fraudulenti.*
13 *Dictio ante quid significat.*
14 *Ex vicinitate actus fraus.*
15 *Delictum perpetratum ex rixa non inficit facta prius.*
16 *Arbitrio iudicis remittitur, quando delictum dicatur fieri de proximo.*
17 *Alienatio facta in fauorem coniunctæ personæ fraudulenta.*
18 *Coniunctus præsumitur scire facta coniuncti.*
19 *Coniunctus dicitur consanguineus, vel ille, qui est sub potestate.*
20 *Amicitia est magna fraternitas.*
21 *Alienatio facta clam fraudulenta.*
22 *Dictio post quid significat.*
23 *Dictio vel alternatiua.*
24 *Ex timore amissionis colligitur fraus.*
25 *Alienatio in fraudem fisci quæ.*
26 *Relatiuum, si quis, omnes personas comprehendit.*
27 *Subsequentia intelliguntur secundũ præcedentia.*
28 *Vna pars legis declarat aliam.*
29 *Verba quæcunque auctoritate, quomodo intelligantur.*
30 *Delicta quædam priuant a beneficio, quædã non.*
31 *Delicta quædam inducunt irregularitatem, quædam non.*
32 *Delicta quæ inducunt irregularitatem.*
33 *Irregularitas quæ.*
34 *Irregularis non potest obtinere beneficia sine dispensatione.*
35 *Dispensatio in irregularitate quando detur.*
36 *In homicidio voluntario non datur dispensatio.*
37 *Papa potest dispensare in homicidio voluntario.*
38 *Irregularitates omnes de iure positiuo.*
39 *Papa super iure positiuo habet plenariam potestatem.*
40 *Super irregularitate quæ surgit ex impossibilitate non datur dispensatio.*
41 *Absolutio quid.*
42 *Rehabilitatio quid.*
43 *Absolutio datur petenti.*
44 *Absolutio non conceditur motu proprio.*
45 *Dispensatio quid.*

TRIGESIMA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

DE confidentia, quæ committitur, vt perpetrentur delicta.

QVartus caſus confidẽtiæ beneficialis poſitus in d. Conſtitutione in §. poſtremo eſt, vt ſit confidentia recipere
1 id beneficiũ † quacũque auctoritate poſt abſolutionem a crimine, & diſpenſationẽ ab irregularitate, quod ante, vel poſt commiſſum delictum, & contractam irregularitatem fuit renũciatum his verbis. *Poſtremo ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatum eſt, denuo receperit quacunque auctoritate Eccleſiam, Monaſterium, vel aliud beneficium Eccleſiaſticum, quod ante, vel poſt commiſſum delictum, aut contractam irregularitatem dimiſerit*. Et tradunt ſimpliciter Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. ſub nu. 5. col. pen. verſ. ſi quis criminoſus, Maſcard. de probat. concl. 1306. nu. 21. & ratio huius concluſionis colligitur ex §. multi, vbi Pius V. aſſignat rationes, ex quibus ſolet cõmitti confidentia, interq. alias hæc eſt, quod nequeuntes iure retinere beneficia, & incapaces propter crimina, vel vt inimicos occidant, aliaque delicta perpetrentur, in alios deponunt eorũ beneficia, vt purgato delicto, vel abſolutione conſequuta, illa repetant. Ideo iuſta, & probabili ratione hic ſtatuitur, vt recipere beneficium poſt abſolutionem, quod ante abſolutionem, vel delictum renunciatum fuit, ſit confidentia, cum ex eo colligatur animus prauus ipſius, & qua ratione renunciauit, & quid actum ſit in renunciatione, & propterea quod renunciatio non fuerit vera, ſed palliata, ne beneficium amit-
2 tatur † ex illo delicto, l. quędam, ff. de reb. dub. l. ſed Iulianus §. proinde ff. ad Macedon. & ſemper inſpici debet, cur aliquid ſit factum l. verum 2. ff. de furt. l. cum tale §. vlt. ff. de cond. & demonſtr. c. intelligẽtia, vbi Gloſ. in ver. ex cauſis, de ver. ſignif. ex quo poteſt ius pręſumere, & ſtatuere, l. in fundo in princ. ff. de rei vend. l. vlt. in fin. ff. de act. & obligar. Menoch. de præſumpr. q. 17. nu. 2. lib. 1. & faciunt not. per Crau. conſ. 304. nu. 3. & conſ. 319. num. 7.

Et videtur habere magnam conformitatem cum iure communi, quod hic dicitur tam de renunciatione facta ante delictum, quam de facta poſt, ante vero abſolutionem, quia * communiter receptũ
3 eſt alienationem factam † ante delictum omnium bonorum cenſeri fraudulẽtam, & nullam, l. omnes §. Lucius ff. de his quæ in fraud. cred. & ibi Din. & Bart. l. in fraudem in princ. ff. de iur. fiſc. Gl. in l. qui teſtamentum, ff. de teſtam. Bart. in l. poſt cõtractum nu. 2. ff. de donat. Dec. conſ. 235. nu. etiam 2. vbi dicit idem eſſe in aliena-
4 tione maioris † partis bonorum, Gl. in l. nomen, §. filio, ff. de leg. 3. Bal. in l. ſi vnquã C. de reuoc. donat. Ang. in l. 2. col. 1. C. de donat. int. vir. & vx. Alex. conſ. 55. col. penult. lib. 1. & conſ. 108. col. 1. lib. 4. & * om-
5 nes volunt ex magna † alienatione colligi fraudem, Bart. in l. ſi patronus, nu. 2. ff. de prob. Corn. conſ. 140. lib. 2. Natt. cõſ. 162. nu. 6. lib. 1. Afflict. decil. 370. poſt nu. 13. late Soc. iun. conſ. 7. nu. 6. vol. 4. Card. Pariſ. conſ. 72. nu. 68. vol. 3. Io. de Amic. conſ. 29. quæ ratio magnæ alienationis militat in eo, qui habet beneficium tot la-
6 boribus, & expenſis acquiſitum, † & illud renunciat, iuxta ea, quæ ſcribunt Ant. de Butr. Innoc. Hoſt. Abb. & alij in c. ſuper hoc de renunciat. Io. Annibal. in d. l. poſt contractum nu. 93. Paul. de Monte Pico num. 22. & 24. ff. de donat. Alex. conſ. 47. col. 3. nu. 5. vol. 1.

Et communiter * etiam receptum eſt,
7 alienationem † factam poſt delictum perpetratum eſſe nullam, & cenſeri factam in fraudem, Bart. in d. l. poſt contractum num. 12. 13. 14. & 15. & in l. ſi quis maior, C. de tranſact. & in l. Meuius §. duobus, col. vlt. ff. de leg. 2. Bal. in l. iubemus, §. ſane col. 2. C. de ſacr. ſanc. Eccleſ. cum alijs, vt per Dec. conſ. 235. in 4. verſ. venio igitur, & nu. 5. Petr. de Anchar. conſ. 215. & probatur in l. in fraudẽ in princ. ff. de iur. fiſc. l. aufertur §. 1. ff. eo. tit. l. in fraudem l. ſed & ſi maritus §. vlt. ff. qui & a quibus, l. ſi aliquis in fine, ff. de donat. cauſ. mor. l. ſi quis poſt hac §. ſi quid etiam, C. de bonis præſcript. l. donationes §. vlt. ff. de donat. l. vlt. C. ad l. Iul. maieſt. cum alijs, vt per Alex. conſ. 84. lib. 3. Ideo non mirum, ſi pari ratione hic ſtatuitur eſſe confidentiam recipere habita abſolutiono beneficium renunciatum poſt delictum. fraus
8 enim ex coniecturis, & indicijs † deprehenditur, c. 2. vbi omnes de renunc. lib. 6. l. dolũ, C. de dol. Gl. in l. apud Celſum in princ. ff. de dol. mal. Pariſ. conſ. 97. nu. 17. vol. 3.

vol.3. Crau.conf.10.nu.3. Grat.conf.81. nu.42.lib.2. Idque satis ostendit verisimi-
9 litudo,ex qua †fraudem colligi scripsere Paul.de Castr.conf.58.num.9.lib.2. Dec. conf.644.nu.6. Crau.conf.73. num.16.& 41.& conf.153. nu.11. Comprobãtur hęc quia fraudulenta præsumitur alienatio,
10 quoties qui alienauit remāsit † in possessione rei alienatæ,vel illā breui tempore apprehendit, aut vtilitatem capit l.sicut §. superuacuum,ff. quibus modis pig. vel hypot.solu.l.si is qui la vltima, ff.de acq. hæred.l.si quis §.pen.C.de natur.lib. Bar. in d.l.post contractum nu.4.ff. de donat. Idem Bart. in d. l. sicut. §. superuacuum, vers. venio ad tertium, Spec.in tit.de do nat.vers. item pone,Bal.conf.70.in 2.dubio lib.1.& conf.438.lib.5.Imol conf.55. Alex.conf.28.& 57.lib.5.Corn.conf.203. lib.3.cum alijs, vt per Dec. d. conf. 235. nu.2.vers. 3. præsumptio, Paris.conf.83. nu.12. & conf. 54. nu. 71. vol. 1. Gozad. conf.94.nu.55. Neui.conf. 8. nu. 52. Afflict.decis.40.nu.17. Alciat. respons. 379. nu.2.Crau.conf.100.nu.7. Io.Annibal.d. l.post contractum num. 135. Mascard.de probat.concl.815.num.48. Abb.conf.97. nu. 5. Iura enim admodum abhorrent simulationem, Bal. in l. illud, C. de sacr. sanct. Eccles.& in l.multum, C.si quis alteri,vel sibi,& in l.cū precibus, C.de probat. & in l.emptionem, C. plus val. quod agit.& in l.ordo,& l.etiam,C.de exec.rei iudic. Bart. in l. ab Athanasio in fine, C.
11 mand.Et de † modo probandi hanc simulationem, Bal.conf.83. & conf.447.lib.4. & conf.18.lib.3.Roman.conf.304.Io.Annibal.in d.l. post contractum num.135.& ibi Paul.de Mōte Pico nu. 55. eadem ergo ratione præsumetur fraus ex hac renunciatione beneficij ante,vel post delictum,& restitutione ad illud post absolutionem.

Accedit, quia de fraude constat cum
12 contractus est factus † in suppositas personas l. pupillus §. sed & si per interpositā,ff de auct.tut.l.2.C.de nat.lib.Calcan. conf.35.col. 1. Ruin. conf.130. nu. 6. lib. 2.Crau.conf.122.num.10. Abb.conf.97. num.5.& communiter Doct. in d.l.post cōtractum, At in casu proposito videtur facta renunciatio, vt deponatur beneficium ad dictum effectum, vt dicitur in §. multi,huius constitutionis; Ergo fraudulenta erit renunciatio talis, & confidentialis arg. l. 3. ff. de liber. causa l. is, ff. de acq.hæred.Guid. Pap. de præsumpr. sub num.47.

Duæ principales conclusiones colliguntur ex hoc §. Quarū prima erit,quod dimittens beneficium ante delictū,& postea illud recipiens habita absolutione a delicto commisso committit confidentiā,
13 vt ex dictione illa, † ante delictum, colligitur. Barr. in l. 1. §. creditum num.6.ff. si cert.pet.Ang. conf.274. Alex. conf. 143. lib.2. Barbat.conf.30.col.6.lib.1.Oldrad. conf.49.col.vlt. Alberic. in auth. hoc ius col. 2. C. de procur. Doct.in l. qui ante chalen.ff.de verb.oblig. & rationem iam supra posuimus; Et hæc conclusio tunc procedit,si post resignationem dicti beneficij,de proximo sequatur delictum iuxta ea,quæ vult Fulgos.conf.198.in quæstione proposita in princ. Bart. conf. 17. col. pen.nam ex eadem ratione alienatio præsumitur fraudulenta, & facta in fraudem fisci l.si ventri §.vlt.ff. de priuil. cred. vbi Bart. Ang. & alij omnes,l. sed iulianus §. sed vt si si filius ad macedon. ca. officij de elect. Barr.in d.l.post contractum nu.8,ff. de donat. Angel. in l. si quis post hac, C. de bon. præscr. Idem Angel. in l.res vxoris,C.de donar.int.vir.& vx.Dec.d.conf. 235. num. 2.vers.quinto præsumitur,& alios citat Mascard.de probat. concl.815.
14 nu.34. Ex † viciñitate enim actus coniectura fraudis præsumitur, Specul. in §.1. nu.7.tit.de donat.Card. Paris. conf.143. nu.21.vol.4. Ruin.conf. 130. nu. 2. vol.2. & conf.117.num.14.vol.1.Crot.conf.13. nu.26. Io. Annibal.in d. l. post contractū nu.163.Crau.conf.153.nu.9. Gabriell.de præsumpt.concl. 13.nu.7.& seq. Roman. conf.68. Anchar.conf.231.Aret.conf.72. Barb.conf.11.& 22.vol.1.Et hoc casu videtur committere confidentiam etiam ille,qui tunc habuit beneficium ex resignatione illius,qui commisit delictum,& postea eidem illud retrocedit sequuta absolutione, nam videtur fuisse particeps, & conscius omnium sequutorum, vt firmat Bart. de Emptore in d.l. post contractum nu.8.post Cin. in l. si quis post hac. C. de bon. damn. dicens, quod ex quo de propinquo sequutum est delictum,legis præsumptione præsumitur animum præcessisse auth. minoris, C.qui dar. tut. post. & in corpore vnde sumitur,nisi subdit Bart. manifeste appareat delictum fuisse perpetratum

tratum ex inopinata rixa, & ibi sequitur Alciat.nu.37.vers.cæterum, Io.Annibal. nu.127. Menoch.de præsumpt. lib.3. præsumpt. 124.nu.6. Ant.Gomel. tom.3.var. resol.c.14.de confiscatione bonorum nu. 4.& quando dicatur de proximo fieri de-
16 lictum †remittitur arbitrio iudicis,vt scribit Angel.in d.l.si ventri.§.vlt.Dec.d.cōs. 235. col.2.vers.quinto in fin.

Secundo,eo magis hæc conclusio procedit, si resignatio fuerit facta coniunctæ personæ iuxta ea,quę habentur in c.2.de renunciat.lib.6.Petr.de Anchar.cōs.251. nam hac ratione alienatio præsumitur fraudulēta,& facta in fraudem fisci, quia
17 † fuit facta in fauorem coniunctæ personæ,l.data,C.de donat.l.pen.circa principium de bon. lib. l. si quis post hac, C. de bon.præscr.vel dam.l.ait prætor.§.si quis, ff. quæ in fraud.cred. Bart.in d.l.post contractum nu.3.& ibi sequuntur, Imol. Roman. Io.Annibal.nu.105.Paul.de Monte Pico nu.45. Alciat. nu.41. Anchar.cons. 251.nu 5. Roman.cons.367.nu.15. Alex. cons.54.num.19 lib.7. Cephal.cons.325. nu.53.lib.3. Nact.cons.549.num.3.4.& 9. Gozzad.cons.1.nu.34. Aret.cons.2.nu.5. Paris.cons.143.num.2.vol.4.Dec.d.cons. 235.nu.2.vers.2.cum alijs,vt per Mascar. de probat.d.concl.815.nu.10. Menoch. de præsump.præsumpt.124.nu.24.& est * communis omnium doct.sentētia, Et tūc aderant graues inimicitiæ. Dec.cōs.587. nu.9. Curt. iun.cons.6. nu. 6. Nact. cons. 549.num.11. Et quamuis verum sit,quod ipsa consanguinitas non arguat fraudē, tamē illa operatur,vt facilius pręsumatur l.si quis donationis,ff. de cont.empt. Gl. in c.1.in verb. carnalitatem, vt Eccl. benef. Alciat.in d.l.post contractum nu 41. Picus nu.45. Io.Annibal.nu.111. Coniūctus enim præsumitur scire facta coniun-
18 cti, † l. octaui,ff. vnde cog.l.de tutela, C. de in integr. restit. min. Dec. cons. 64. & coniunctus dicitur hoc casu, vel sanguine iunctus l.in testamēto, C.de fideicom. libert. iuncta l.hac consultissima §.ex imperfecto,C.de testam.c.si requisisti de testam. Ias.in l.exigendi num.7.de procur.
19 aut † sub potestate l.pen.ff. de bon.libert. Imol.d.l.post cōtractum nu. 9. Alciat. nu. 42.aut procurator,vel amicus, Io. Annibal.in d.l. post contractum nu. 118. Picus
20 num.46. Alciat. nu.42. nam amicitia † est plusquam fraternitas, Alberic.in l.sed & hæ ff. de procur. cum alijs,vt per Menoc. d.lib.3. de præsumpt. præsumpt.124. nu. 28.& 29.& lib.4. præsumpt.75.

Tertiò,eo magis hæc conclusio procedit, quoties constat resignationem fuisse
21 factam clam,nam eadem ratione ex †tali natione facta clam pręsumitur fraus,arg. l.vlt.ff.de rit.nupt.l.non existimo,ff.de administ.tut.l.ait prætor,§. si quis particeps ff.quæ in fraud.cred. Bart.in d. l. post contractum nu. 7. ff. de donat. & ibi sequitur Imol.Io.Annibal.nu.158.Picus num.54. Alciat.num.48. Bal. per illum tex. in l.ab Athanasio not.5. C.mand.cū alijs, vt per Dec.d.cons.235.nu 2.vers.quarta est, Gl. in c.consuluit in ver.odit lucem. Fel. nu. 20. Dec. num.44. de off. deleg. Card. Paris.consilio 52. numero 32. volumine 4. Crau.cons.205.nu.5. Sigismund.Goffre. cons.21. col.2. & hæc est * communis opinio, vt patet ex adductis per Mascard.d. concl.815.nu.33.Menoc.d.præsump.124. nu.40. 41. 42. & 43. Et hoc posset contingere, cum celarent resignationem,Card. Paris.cons.57.nu.18.vol.4. Dec.cōs.399. Fel.in d.c.consuluit de off.deleg.

Quarto,eo magis hęc conclusio procedit, quoties constat expresse de fraude, Anchar.cons.227. num 3. Paul. de Castr. cons.58.nu.4.lib.2.Nact.cons 549 num.1. lib.3. Pic in d l.post contractum nu.68.

Secunda conclusio dimittens beneficium post delictum, & postea habita absolutione a delicto commisso illud recipiēs committit confidentiam, vt probat illa
22 dictio † post,Bar.in l.quoties,§.si quis ita nu.1.ff.de hæred. instit.Bal.cons.179. nu. 2.lib.2. Alex.in l.2.§.creditum num.2.ff si cer. pet.& cons. 141.col.2. lib.2. Ias.in l. fructus nu.5.ff.sol.matr. Aret.in l.si cui legetur, ff. de leg. 1. Dec. in l. certi condicio §.deponi in princ.ff.si cert. pet.& in l. mutui datio §.creditum nu.2.ff.eo.tit. Ex
23 dictio, † vel posita inter dictionem ante, vel post,denotat vt sufficiat vnum eorum verificari l. si hæredi plures,ff.de cond.institut.Corn.cons. 237.col.4. vol.4. Et ratio huius conclusionis est, vt etiam dixi supra,quia censetur resignare metu immi-
24 nentis † priuationis, Bal.in l. si quis post hac nu.2. vers. quinto, C.de bon. præscr. Alciat.in d.l.post contractum nu.29.& ex hoc fraus deprehenditur, vt late Bart. in d.l.post contractum nu.12.cum seq. ff. de donat. & ibi Imol.in fin. Picus nu. 68. Alciat.

ciat.num.29.Ang.& Salic.in l.si quis post hac col.pen.C.de bon. proscr. Gemin. & alij in c.cum secundũ in fin. princ.de hæret. lib. 6. Hac enim ratione donatio, & alienatio dicitur fraudulenta,† & in fraudem fisci late Dec.cons.235.nu.4.vers.venio igitur ad alia quattuor tempora, Io. Annibal. in d. l. post contractum nu. 183. Blanc.in tract.de indic.nu.88.Boss.in praxi crim.tit. de publ.cens.nu.51.Et Bart.in d.l.post contractum nu.12.13.cum seq. cõsiderat tempus ante accusationem, post accusationem, post litis contestationem, & post sententiam,de quibus Dec. d.cõs. 235. col.2. Menoch. de præsumpt. d.præsumpt.124. a nu.46. vsque ad finem.

Restat vt pro intelligentia omnium casuum, qui possunt accidere aliquas subijciamus quæstiones. Et primo quæro an hæc conclusio habeat locum in omnibus quibuscumque personis? affirmatiue est respondendum,nam dicit generaliter, si quis, & † relatiuum si quis videtur omnes,& quascunque personas comprehendere l.si is id quod,ff.de iurisd.omniũ iud. l.omnes populi,ff.de iust.& iur.Ias.in l.cunctos populos nu.2. C. de sum. trinit. Bal.cons.447.nu.17.lib.5.Corn.cons.224. col. 4. lib.4. Dec. cons. 289. & 207. col.1. Etiam fęminas,Bart.in l.iura in fine,ff.de leg.& in l.1. in fine,ff.de pecul. Bal.in l.in multis,ff.de stat.hom. Alex.cons.135. lib. 1. Anchar.cons. 111. Ang.cons.191. Soc. Sen.cons.55.lib.3. Roman.cons.98. circa finem, Fulgos. cons. 203. & alij omnes, Cõprobatur, quia iam in proœmio,& in S. multi exprimuntur etiam Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & Cardinales S. R. E. ergo iste S. subsequens debet intelligi iuxta terminos dictorum SS. etiam in prædictis personis iuxta ea,† quæ scribunt Bal. in l. domum col.1. in fin.C.de rei vendic. Ias. cons. 215. col. 2.circa medium lib.2. & cons. 5. col. 3. in fine lib.3.Soc.iun.cons.15.num.17.vol.1. Crau. cons. 313. nu.5. vers.decimo. Vna enim † pars legis declarat aliam,l. vtrum ff.de petit.hæred. l.pen. C.de instit.& substit. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. l. non est nouum, ff. de legib.

Accedat præterea, quia eadem ratio fraudis viget in omnibus prædictis casibus,nã siue priuata persona, siue constituta in dignitate etiam maxima id faciat animo fraudandi videtur cõmittere confidentiam. Inficiari tamen non potest, quin id de raro posset cõtingere in Episcopis,& Cardinalibus, qui, vt experientia docet, nunquam siue raro perpetrantur delicta.

Secundo in quibus beneficijs hæc cõclusio habeat locum? respondeo in omnibus etiam dignitatibus, nam inquit Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum, quæ verba sunt apta comprehẽdere Ecclesias Cathedrales, & Metropolitanas, & omnia alia genera beneficiorũ, vt ex his, quæ diximus superioribus S.S.supradictis,colligitur etiam ex generalitate,Bal.in l.in fraudem ff.de mil.test.facit l.1.S.& generaliter, ff. de leg. præst. & quia militat eadem ratio fraudis in omnibus, Ideo cum competãt verba, & ratio constitutionis absque dubio debet verificari constitutio l.4.S. toties,ff.de damn.infect.l.his solis,C.de reuoc. donat. & est communiter receptum per omnes.

Tertio quærõ an hæc conclusio procedat in eo, qui recepit beneficium, quod dimisit ante, vel post delictum per collationem factam a collatoribus ordinarijs, & inferioribus, an vero in eo dumtaxat, qui habuit beneficium a Papa? responde intelligendam esse hanc conclusionẽ generaliter tã de collatione Papæ, quã de collatione ordinarij,& alterius collatoris,vt probant illa † verba quacunque ex-ctoritate,Rebuff.in prax.benef.gl.12. regul.de infir. nu.3.& suadet ratio, quæ militat omnibus prædictis casibus, ergo idẽ ius statui debet l.illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio,ff.de verb.oblig.l.his solis,C.de reuoc. donat. & hæc conclusio nullum dubium habet cum exprimatur l.ancillę,C. de furt. l.illam, C. de collat.

Quarto quæro pro complimento quomodo contrahatur irregularitas? & quãdo detur absolutio a delicto,& dispensatio ab irregularitate? respondeo delicta perpetrata esse in duplici differẽtia,quędam reddunt indignum,† inabilem,& priuant beneficiatum,quædã secus, Bellam. decis.697.nu.5. Fel.in c. postulasti col.4. de rescr. Selu.de benef.p.3.q.11. nu. 157. Menoch.de arbitr. iudi. cas.202. num.37. Put.decis.514.lib.2.cum alijs, quæ adduxi de resign.benef. lib.4.q.3. num.3. & 4. cum seq. & exempla habes per Lambert. tract.iur.patr.p.1.q.1.q.9.per omnes art.

Rur-

Rursus quædam crimina efficiunt irregularem † committentem, quædam vero secus, Nauarr. conf. 35. nu. 37. de homic. & quę crimina inducāt irregularitatem habes plene per summistas † in verbo, Irregularitas. & per Burg. & Maiol. in tract. de irregularitate; Et irregularitas est nota, seu impedimentum Canonicum proueniens † in clerico ex violatione censuræ ecclesiasticæ, vel ex alia notabili inobedientia, Io. Andr. & Archid. in c. 1. de iur. iur. lib. 6. & in clem. si furiosus, de homic. Mar. Soc. sen. in c. sentētiam, col. 2. ne cleric. vel monac. cum alijs, vt per Maiol. de irreg. lib. 1. c. 1. n. 1. cum seq. Cum ergo aliquis committit delictum dignum priuatione vel incidit in irregularitatē, & propterea effectus est indignus ecclesiasticis ministerijs, oportet si velit retinere beneficium si reperiatur habere, vel consequi, si non habent, quod a summo Pont. impetret absolutionem † rehabilitationem, & dispensationem, Nauarr. conf. 2. de homic. & conf. 34 eod. tit. Rebuff. in concord. rubr. de electionis derogatione in vers. rehabilitationibus, Quæ conceduntur † ex iusta causa, Gl. in c. si quis diaconus, dist. 50. Burgas. de irreg. tit. de dispēs. p. 6. tit. de adult. n. 15. Maiol. eo. tract. lib. 3. c. 17. facit quod dicit Gl. in c. priscis, dist. 55. & habita pace a proximioribus Mandos. de signat. grat. tit. absolutio & rehabilitatio ab homicidio, & videmus de * stilo dari in signat. gratiæ, vel per specialem rescriptum Papæ, & nunquam conceditur absolutio, dispensatio, & rehabilitatio ad ordines & beneficia ob homicidium † voluntarium, Gl. in c. sicut dignum, & ibi Abb. de homic. Siluestr. in sum. verb. homicidium 2. B. Thom. 2. 2. q. 64. art. 7. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 51. nu. 3. quamuis possit id † facere sum. Pont. Host. Innoc. Anan. Abb. nu. 12. qui dicit hanc opinionem * communem d. c. sicut dignū, Card. Alex. in c. lector, dist. 34. Ant. de Butr. & Abb. in c. super eo, de bigam. Fel. in c. ad audientiam, nu. 2. & 3. de homic. Siluestr. in verb. irregularitas, ad finem, Thom. Ferrat. caut. 44. nam omnes irregularitates † sunt redactæ sub iure positiuo, Anchar. in clem. 1. de homic. & ibi Card. col. 6. Abb. in c. ego, de iur. iur. Silu. In d. verb. irregularitas, & Papa † super eo habet plenariam potestatē c. proposuit, de conces. præb. Abb. in c. super eo, de schismat. Specul. in tit. de dispens. §. Iusta, vers. Papa autem in omnibus, omnes summistæ in verbo, dispensatio, & in verbo, irregularitas, neque in ea quæ insanabilis irregularitas dicitur, quæ surgit † ex impossibilitate vt in cæco, surdo, muto, amputatis manibus vel pedibus, nam his casibus ecclesiastica medela nequaquam est speranda ad tollendum huiusmodi defectum D. Thom. 3. q. 82. art. vlt. ad 3. & in 4. dist. 25. q. 2. in fin. Maiol. d. c. 51. col. 1.

Et absolutio † est restitutio quædam, Specul. tit. de contumac. §. sequitur, n. 12. Rehabilitatio † est ad pristinam habilitatem, & priorem statum repositio, & dispensatio, c. de irregularibus, c. de simoniaco, cum Gl. de sim. Rebuff. in prax. tit. de rescr. rehabil. mix. Card. Paris. cons. 88. nu. 19. vol. 4.

Et datur absolutio † & rehabilitatio pęnitenti, Innoc. in c. Romanam, in vers. instantiam, de sent. excom. lib. 6. Bal. in marg. in ver. absolutio, Io. Andr. in c. 1. de sent. excom. lib. 6. D. Thom. in 4. sent. & ideo non conceditur de stilo motu † proprio Mandos. de signat. grat. tit. absolutiones, columna 2. limita, vt poteris colligere ex Abb. in capit. ab excommunicato, de rescript. Felin. in cap. veniens 2. nu. 22. de testibus.

Dispensatio † est iuris communis relaxatio prouide facta vtilitate vel necessitate pensata, vel est rigoris iuris communis relaxatio facta cum causæ cognitione c. nisi rigori & c. seq. & ibi Gl. & doct. 7. q. 1. Specul. de dispens. in princ. Abb. in c. de multa, vbi alij de preb. Io. Monac. de dispens. p. 1. §. ingrediendo, nu. 1. Gammar. de author. leg. a lat. lib. x. n. ii. cum sequen.

Trigesima prima Quæstionis

Summarium.

1 Resignans ingerens se in beneficio resignato aut percipiens fructus committit confidentiam.

2 Actus subsequens indicat animum.

3 Talia subiecta qualia prædicata.

4 Resignans amittit omne Ius.
5 Verbum beneficium accepitur latissime.
6 Resignans, cum beneficio amittit omnia bona beneficij.
8 Resignans non potest percipere fructus.
7 Fructus sunt accessorij dominij.
9 Principale sequitur accessorium.
10 Non Dominus non percipit fructus.
11 Fructus veniunt appellatione bonorum.
12 Qui per alium facit per se facere videtur.
13 Mandans & Mandatarius puniuntur eadem pœna.
14 Rei suæ quisque est moderator & arbiter.
15 Etiam abutendo.
16 Leges permittunt dispositionẽ liberam rei propriæ.
17 Resignatarius dicitur successor.
18 Verba debent aliquid operari.
19 Nullum verbum debet esse superfluum.
20 In parte etiam delictum committitur.
21 Ingerere quando quis dicatur in beneficio.
22 Hæres ingerens se in bonis præsumitur adiuisse hereditatem.
23 Verbum remiserit importat donationem.
24 Qui non potest donare non potest remittere.
25 L. si vnquam, habet locum in remissione.
26 Remittens debitum ecclesiæ punitur sicuti donans.
27 Ex donatione & remissione committitur simonia.
28 Donatio facta a Resignatario longo tempore post resignationem non est confidentialis.
29 Perceptio fructuum post resignationem inducit præsumptionem tantum confidentiæ.
30 De facto percepit qui absque causa id facit.
31 De facto fit quod de Iure non potest fieri.
32 Ex causa percipiens fructus post resignationem, non committit confidentiam.
33 Ex causa fit aliquando illicitum.
34 Præsumptio cedit veritati, & fortiori præsumptioni.
35 Ex causa pluribus modis potest Resignans percipere fructus post resignationem.
36 Authoritas Papæ facit cessare vitium confidentiæ.
37 Cardinali creditur.
38 Deficiente qualitate legis cessat lex.
39 Gratia Papæ probatur etiam per testes.
40 Resignans percipiens fructus per debito non committit confidentiam.
41 Episcopus conferens beneficium potest multis casibus percipere fructus.
42 Resignatarius non committit confidentiam si resignans eo ignorante se ingerat.
43 Ignorans non punitur.
44 Factum vnius non nocet alteri.
45 Cessante ratione cessat dispositio.
46 Præsumptio fraudis cessat in faciente actum ex necessitate.

TRIGESIMA PRIMA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

Agitur de confidentia quæ frequentius solet committi, quando resignans post resignationem se ingerit beneficio resignato, & percipit fructus, & hæc est prima coniectura posita in hac constitutione Pij V.

TRigesimoprimo Quæro, an sit probabilis coniectura in hac materia cõfidentiæ quoties resignans post resignatio 1 nẽ† percipit fructus, aut se ingerit in beneficio cesso? affirmatiue est respondẽdum, quia hoc est expressum in d. Cõstitutione Pij V. in §. *Quare, ibi, aut illius fructus vel eorũ pars* &c. & melius in §. ad probãdam in vers. videlicet, *si quis post cessam ab se ecclesiam, vel monasterium, aut beneficium & publicatam resignationem, seu cessionem captamq. a successore possessionẽ se se in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicũque successor illi vel eius propinquis, ipsos aut partem aliquã remisserit eorundẽ, & per hæc verba*, ita tenet Nauar. in man. c. 23. sub n. 100. 107. 111. Gabriellus infra citãdus, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. cas. 1306. Nauar. cons. 48. tit. de sim. Et huiusmodi coniectura secundũ Gabr. cons. 172. n. xi. lib. 2. fũdata est ex eo quia actus sub- 2 sequens† indicat animum, & quid actum est in cessione demonstrat l. quędam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff ad macedon. Paul. de Castr. cons. 247. n. 5. lib. 1. 3 nam talia subiecta† qualia prædicata l. si defuncto, ff. de interrog. act. l. 3. vbi Bar. ff. de fund. instr. c. inter dilectos, §. cęterũ, de fid. instr. Crau. cõs. 286. n. 6. Accedit quia 4 cum resignans post cessionẽ† amittat omne ius & possessionem, Innoc. Host. Card. Abb. Imol. & alij in c. quod in dubijs, c. super hoc, & c. admonet, de renunc. Rot. decis. 6. in fi. de rer. permut. in nou. Cassad. decis. 2. n. 3. de renunc. Card. Paris. cons. 59. n. 3. vol. 4. Nauar. in c. accepta, opp. 7. n. * 11. de rest. spol. & * communiter doct. vt late adduxi de resig. benef. libro 1. q. 5. nõ potest amplius se ingerere, & percipere fructus, sicuti non posset quęlibet extranea persona & aliter faciendo, præsumptio fraudis & renunciationis prohibitę simoniacę & confidentialis intrabit, arg. eorum quę habentur per Doct. in c. 2. de renunc. lib. 6. volunt .n. Canones vt habentes titulum beneficij fruantur fructibus, & non alij; Ideo &c.

Et hanc conclusionem intellige, nedũ in simplici clerico resignante sua beneficia, sed etiam in habente dignitatem, ac etiam in Abbate, Episcopo, Archiepiscopo, & Patriarcha, vt constat ex illis verbis Ecclesiam, Monasterium, aut beneficia, vt late per Rebuff. super concord. tit. de mand. apostol. §. statuimus verbo Monasteria, & sub tit. de collat. §. 1. sub verbo statuimus, & ratione suadetur, quia eadem viget ratio in omnibus prædictis casibus arg. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & verbum be-

5 neficia † positum ibi accipitur latissime, vt per Io. Selu. in suo tract. de benef. p. 1. in 1. & 2. q.

Secundo intellige hanc conclusionem procedere tam si resignans ingerat se in beneficio resignato, quam in rebus ipsius beneficij, vt probatur illis verbis, seu rebus illius, & ratio est, quia resignans post resignationem non solum amittit, & perdit beneficium resignatum, Card. Parisi. cons. 143. num. 19. vol. 4. Bisignet. decis. 5. num. 2. de renunc. Butr. in c. sollicite

6 nu. 15. de rest. spol. sed † bona ipsius Io. Monach. in c. si te nu. 30. de renunc. lib.

7 6. & † fructus, Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Ideo receptum est post cessionem resignantem non posse in Ecclesia se ingerere, nec de rebus disponere, nec fructus percipere, Card. Paris. cons. 39. vol. 4. Rebuff. cons. 22. num. 19. Gabriell. cons. 192. col. 1. vol. 1. Cassad. decis. 4. nu. 6. de restit. spol. Sarn. de publ. q. 7. & alij, quos citaui de resign. benefic. lib. 1. q. 6. & ratio est euidens, quia hæc sunt acces-

8 soria † dominij, vt communiter * omnes doct. concludunt, & omnibus apertum est, extincto igitur dominio, tamquam

9 † principali, quod fit mediante cessione, Abb. d. c. quod in dubijs de renunc. cessant prædicta, regul. accessorium, cum ibi notatis per Din. de reg. iur. lib. 6. & ideo qui non est dominus regulariter, non po-

10 test fructus † accipere, Paris. consil. 94.

11 nu. 15. vol. 2. vbi † quod veniunt appellatione bonorum l. vsufructu legato, ff. de vsufr. l. vsuræ, ff. de vsur.

Tertio intelligenda est huiusmodi cõclusio, vt habeat locum siue resignans se ingerat, & percipiat dictos fructus per se, siue per alium, vt probatur illis verbis per se, vel alium, & est ratio, quia qui

12 per alium facit, † per se facere videtur, reg. vulg. qui per alium de reg. iur. lib. 6. & ideo mandans delictum committi,

13 † eo sequuto punitur eadem pœna, qua principalis delinquens, Glos. magna in l. 1. §. persuadere, ff. de seru. corrupt. Bar. in l. non solum §. si mandato num. 19. ff. de iniur. Gandin. de malef. tit. de transact. & tit. de pœn. Ias. in l. si quis mihi bona, §. sed quid si mandauit num. 16. ff. de acq. hæred. & in l. 1. num. 22. C. de seru. fug. * communis opinio, de qua attestantur Gomes. in §. pœnales nu. 10. inst. de action. Curt. iun. cons. 237. num. 5. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 89. in principio, vbi refert * ita seruari. Et hoc exemplificatur, quoties id facit per procuratorem, vel consanguineos, aut alios amicos, & quod dicitur de vno idem erit in pluribus, vt patet ibi, aut alios, & quia eadem est ratio.

Quarto intelligenda erit huiusmodi conclusio, vt procedat non solum, quando resignans per se, per alium fructus beneficij resignati percipiat, sed etiam quãdo successor in eo beneficio ipsos, aut partem aliquam ei remiserit, vt probatur illis verbis, aut quicumque successor, &c. & hoc ex eo, quia viget eadem ratio fraudis, & simoniacæ cessionis, Verum notãdum est, quia regulariter quisque rei suç

14 est † moderator, & arbiter l. in re mandata, C. mand. l. nemo exterus, C. de iud. §. per traditionem inst. de rer. diuis. Soc. cons. 53. nu. 8. lib. 1. & cons. 100. col. 2.

15 lib. 2. Dec. cons. 419. num. 3. etiam † abutendo l. sed, & si lege §. consuluit, ff. de petit. hæred. Crauett. cons. 298. nu. 15. vers. & si dicas, Roland. a Vall. cons. 62. nu. 23. lib. 1. & quisque potest de re sua

16 † libere disponere per viam venditionis, donationis, & alienationis, l. dudum, C. de contrahen. empt. l. nec emere, C. de iur. deliber. Card. Paris. cõs. 82. in princ. vol. 3. & cons. 124. col. 1. vol. 4. Crauett. cons. 193. col. 2. fallit tamẽ in casu nostro ex ratione suprapposita, Et in his verbis vidi fieri dubium, cur dicat quicũque successor, nonne sufficiebat facere mentionem de resignatario, qui † successor dici-

17 tur doct. * omnes in c. susceptũ de rescrip. lib. 6. sed respondi cum mysterio Pium v. ita dixisse, vt comprehendat omnem casum, & sic resignationem non solum, quæ fit in fauorem alicuius, vt si tunc resignatarius, qui etiam dicitur successor

remittat fructus resignanti committatur confidentia ob præsumptam fraudem, & pactum simoniacum, sed etiam resignationem simpliciter factã in manibus Ordinarij; nam si dicti ordinarij cõferant beneficia resignata, & hi quibus collata sũt beneficia prædicta nõ possunt proprie dici resignatarij? sed bene proprie dicetur successores, si ergo omnes fructus, aut partem remiserint resignantibus coniectura probabilis confidentiæ intrabit ob præsumptam fraudem, ideo concludendum est huiusmodi verba fuisse posita cum misterio, & illis consideratis comprehenditur casus, qui alias non comprehenderetur, quod eo magis suadetur, quia verba
18 debent aliquid † operari, & debent esse posita cum effectu l. si quando, ff. de leg. 1. l. si per alium, ff. ne quis eum, c. si Papa de priuilegi. in 6. l. 1. §. hęc verba, ff. quod quisque iur. c. relatum de cler. non resid. Bal. in rub. C. de contr. empt. q. 9. Laur. Siluan. cons. 30. num. 10. Gomes. in §. ex malefitijs nu. 47. instit. de action. & nul-
19 lum verbum † debet esse superfluum, si alius intellectus sanus dari potest l. 1. in princ. & ibi not. ff. quod metus causa l. 1. in fin. cum ibi not. ff. ad municip. l. 3. §. 1. ff. de iur. iur. Crau. cons. 294. nu. 3.

Quinto intelligenda erit hæc conclusio, tam si resignans per se, vel alium percipiat omnes fructus beneficij resignati, quam si partem illorum perceperit, Nauarr. cons. 41. de simon. nu. 1. vt patet ibi ipsos, aut partem aliquam, &c. quæ verba & si loquantur in successore remittente omnes, aut partem, tamen idem erit in resignante percipiente, cum eadem sit ratio, l. illud ff. ad l. Aquil. & communis* cõ-
20 clusio recepta ab omnibus sit etiam † in parte delictum committi, & expresse hoc probatur in eadẽ cõstitutione in §. Quare nos volentes, ibi aut illius fructus, vel eorum pars, &c.

Sed primo contigit dubitare, quomodo intelligatur illud verbum ingesserit?
21 respondeo verificari, † quoties resignans post cessionem ea faciat in beneficio resignato, quæ spectant ad resignatarium, & ipse faciebat ante resignationẽ, nam hoc modo dicitur se ingerere, &c. vt doctores late concludunt in l. gerit, & ibi Bart. nu. 18. ff. de acq. hæred. Ias. cons. 112. nu. 2. lib. 4. doct. in l. 1. & 2. C. de repud. hæred. & in l. potuit, C. de inst. delib. & ideo adi-
22 uisse præsumitur † hęres ingerens se in bonis defuncti, Crau. cons. 148. nu. 10. Mantica in tract. de coniect. vlt. volunt. lib. 12. tit. 11. nu. 9. Anchar. cons. 324. Nact. cons. 140. nu. 12. lib. 1. Soc. iun. cons. 69. num. 7. vol. 1. Cephal. cons. 294 nu. 19. vol. 2. late Mascard. de probat. concl. 42. 43. 44. 45. cum sequenti. Ruin. cons. 168. num. 1. lib. 4. Mant. cons. 34. nu. 20. lib. 1. Et hoc quam malum sit, docet Sarn. de public. q. 9. num. 3. dum scribit, quod aliquando resignatur dignitas habens iurisdictionem temporalem, & spiritualẽ, cui subditi tenentur præstare iuramentum obedietiæ, vel aliquid facere, nam tunc interest subditorum, ne alius præter titularem se ingerat, ne fierent fraudes, intrusiones, & vsurpationes beneficiorum in graue animarum periculum, & ne postea fructus exigantur iuxta ea quæ dicta sunt, &c.

Secũdo dubitatur an illud verbum re-
23 miserit † importet donationem? Affirmatiue est respondendum, vt probatur in l. contra §. filius, ff. de pact. l. 1. ff. de transac. l. si mulier, & ibi Bal. ff. de cond. ob caus. l. peculium la 1. & ibi Bart. ff. de pecul. l. sicut, §. an pacisci, ff. quib. mod. pig. vel hipot. Gl. in l. si inter, C. de solut. Abb. in c. ex insinuatione de iur. patr. Signor. cõs. 26. col. 2. Ang. cons. 94. col. penul. Anchar. cons. 306. col. 2. & ideo qui non potest do-
24 nare, non potest † gratis remittere, Bal. & Salic. in l. 1. C. de pact. Paul. de Castr. cons. 342. col. 1. in fin. lib. 1. Abb. in c. veniens 1. in 3. not. de testib. Bal. in l. præses col. 2. C. de transact. Alex. cons. 115. col. 1. lib. 5. Corn. cons. 274. col. 2. lib. 3. & ideo l. si vnquam, C. de donat. quę loquitur in donationibus habet etiã locũ in simplici
25 remissione, † Corn. cons. 11. col. pen. lib. 3. Soc. Sen. cons. 20. col. vlt. lib. 3. Ruin. cons. 98. col. 8. lib. 1. & cons. 60. nu. 14. lib. 3. Tiraq. in d. l. si vnquam in verbo donatione largitus num. 173. Hinc etiam non minus punitur, qui remittit debitum Ec-
26 clesiæ, quam † qui donat Io. Andr. in c. si quorumdam, & ibi Ant. de Butr. col. 1. de solut. Ex his igitur concludendum est ex donatione omnium fructuum, aut partis facta a resignatario resignãti intrare prçsumptionem confidentiæ, quod comprobatur, quia tam committit simoniam, qui
27 remittit, quam qui † donat c. veniens, c. & ibi, Gl. Abb. in 3. not. & alij de testib. Barbat. cons. 41. col. 16. lib. 1. cum alijs, &

per Tiraq. in d.l.si vnquam verbo donatione l argitus num. 175. Intellige tamen
28 hoc, quoties remissio, seu donatio † fuit facta illico post resignationem, secus si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa, nam hoc casu nulla cōmittitur confidentia, vt fuit resolutum in Rota in vna * Cusentin. Archiepiscopatus sub die Lunæ 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, & in alia Oriolen. confidentiæ 1. Febrarij 1591. coram R. P. D. Bubalo.

Tertio dubitatur an hæc prima coniectura posita in hac constitutione Pij v. vers. si quis post cessam, inducat verā confidentiam? Pro affirmatiua † vidi consultum de anno. 1583. dum de hoc conuerteretur in quadam Mediolanensi, Ego autem eum de hoc interrogatus fuissem contrariam sum sequutus sentētiam, sed ne meæ sententiæ plus æquo viderer acquiescere, cum Perillustri, & Reuerendissimo Domino Io. Angelo Papio, qui tunc temporis omnium I.C. celeberrimus habebatur, hac de re sermonem habui, qui paulo ante Bononia, vbi multos annos legum fuerat interpres primarius, & præcipuus, a Gregorio xiij. Romam vocatus inter vtriusque signaturæ Referendarios ascriptus est, vir fama præclarus, eruditione insignis, pietateque nulli inferior, maximisq. muneribus, & maioribus, quæ in Vrbe sunt, functus, in meam venit sententiam, nam mens Pij v. non fuit verā ex hac coniectura inducere confidentiā, sed ex ea colligi coniecturam, & præsumptionē, ex qua alijs concurrentibus vult delicti commissi resultare probationem, & ita postea fuit resolutū in Rota, in dicta Cusentin. prætensæ confidentiæ, coram Orano, die Lunæ 4. Februarij 1591. & in alia Brixien. prætensæ confidentiæ, corā Pegna 5. Iunij eodem anno, & colligitur ex lectura, & inferius latius dicetur.

Quarto dubitatur, quomodo intelligitur illud verbum de facto? crederem intelligendum esse, quoties resignans absq.
30 † causa, vel nouo tit. id faceret iuxta ea, quę habentur per Gl. & Io. Monach. col. 1. Gemin. Franc. in c. cupientes §. cæterum de elect. li. 6. Gl. Card. Imol. in elem. 1. de vit. & honest. Cler. Corn. cons. 165. col. 6. lib. 2. Dec. in c. cæterum col. pen. de
31 iud. Vel melius † de facto, quia de iure id non poterat fieri; vide Gl. & dd. in c. 1. de presbyt. non ord. Nunc autem pro declaratione huius notabilis, & practicabilis coniecturæ aliquæ limitationes sunt ponendæ, quas notaui in disputationibus diuersarum causarum, & quotidie possunt occurere.

Primo igitur limitanda est huiusmodi conclusio, vt non procedat, quoties resi-
32 gnans post resignationem percepit † fructus beneficij resignati ex aliqua causa iusta, nam hoc casu nulla oritur præsumptio confidentiæ, & cessat dicta coniectura, ita in terminis, Gabriell. cons. 172. nu. 8. vers. 1. lib. 2. & fuit resolutum in Rota in d. Cusent. prætensæ confidentiæ sub die Lunæ 4. Februarij 1591. coram Orano, & in alia Brixien. prætensæ confidentiæ 5. Iunij eod. anno coram Pegna, in qua fuit dictum, quod non omnis perceptio fructuum inducit confidentiam, sed animus & conuentio hoc faciendi ab initio.

Et ratio est, quia potuit ex causa super
33 ueniēte † facere resignans, quod sibi erat prohibitum l. si hominem cum ibi not. ff. mand. Dec. in c. cum sit Romana nu. 13. de appell.
34 Quo stante † præsumptio cedit veritati, vel fortiori pręsumptioni l. vlt. in prin. ff. quod met. cau. l. domus, ff. de integr. rest. c. litteras de præsumpt. l. diuus, ff. de in integr. restit. l. 1. in fin. ff. qui, & aduersus, &c. l. non solum, ff. de rit. nupt. c. accedens de fals. Bal. in l. siue possidetis circa finē, C. de probat. Crau. cons. 313. sub nu. 3. vers. quarto, & sub nu. 5. vers. vndecimo, Roland. cons. 16. nu. 26. lib. 1.

Et hæc limitatio potest exemplificari pluribus modis.
35 Primo, quotiescunque † recepisset fructus post resignationem ex conuentione facta cum resignatario consensu Papę interueniente, nam hoc casu nullam oriri pręsumptionem confidentiæ fuit resolutum in d. * Cusent. prætensæ confidentię coram R. P. D. Orano facit, quod scribit Nauarr. cons. 41. nu. 1. de sim. & ratio est,
36 quia auctoritas Papæ facit cessare † vitiū simoniæ, & cōfidentiæ, Abb. in c. cum pridem in fi. de pact. Cassad. decis. 2. de sim. & decis. 3. num. 4. de renunc. Card. Parisi. cons. 30. nu. 3. vol. 4. nam ibi Archiepiscopus Cusentinus percepit fructus Archiepiscopatus post cessionē de consensu fel. rec. Sixti v. vt attestatus fuit Serenissimus magnus Dux Etruriæ, cui tamquam de re a se in præsentia Principis gesta (dū

37 esset Cardinalis) fuit † adhibita fides, c. nobilissimus dist.92. Alex. cons. 106. num. 19. lib. 2. Put. dec. 2. nu. 4. lib. 1. Caputaq. decis. 95. p. 1. cũ alijs, vt per Gabriell. de probat. concl. 3. num. 14. & communiter * dd. & etiam deposuerunt duo alij testes de auditu a bo. mem. Donato Cardinalis de Cesis, qui pro admissione dictæ cessionis cum prædicto Serenissimo apud Papã intercesserat, & pro verisimili etiam scientia Papæ adducebatur dilatio pensionis reseruatę in cessione d. Archiepiscopatus de mense Maij 1585. in annum sequentẽ, vt ex scedula concistoriali constabat, ex quibus & alijs, Rota censuit non adesse confidentiam, neque præsumptionem. Et comprobatur hæc conclusio ex notabili argumento considerato per Rotam in d. causa, quia cum perceptio fructuum fit cum licentia Papę, non potest dici fieri de facto, deficiẽte igitur qualitate illa de facto cõsiderata, & requisita a Pio v. in alle-

38 gatis verbis non intrabit † extrauagantis dispositio, Bar. in l. 1. ne quid in flum. pub. Alex. cons. 161. in princ. lib. 5. Quod etiã posset considerari, quoties tempore resignationis fructus essent, vel maturi, vel esset inceptũ exigi, vel retardaretur expeditio, & his casibus, & alijs possunt de Papæ licẽtia exigi illi fructus absq. vitio confidentiæ, nam per scientiam Papę cessat iux. communem * opinionem supra relatam, & de huiusmodi scientia Papæ, &

39 gratia constabit, etiam per testes, † iuxta stylum * Rotæ, vt per Soc. cons. 60. nu. 14. lib. 1. & quamquam alij tenuerint contrarium, tamen ita fuit resolutum in d. Cusent. 4. Feb. 1591. coram Orano. Et hæc sunt notanda quia sepę eueniunt, & pluries de hoc controuertitur.

Secundum exemplum erit quoties resignãs præcipit fructus beneficij resignati,

40 quia resignatarius † donauit post resignationẽ, in extinctionem debiti antiqui, vel pẽsionis decursæ, aut decurrẽdæ ex alia simili causa, vt fuit * resolutum in d. Cusent. 4. Feb. 1591. coram. R. P. D. Orano. Cum enim constat de causa perceptionis fructuum cessat coniectura confidentiæ, vt fuit conclusum in vna Imolen. confidẽtiæ. 24. Feb. 1592. coram Pamphilio.

Tertium exemplum, quoties resignatarius illos gratis donaret, & antea non fuit de hoc conuentum, vt fuit resolutũ * in ead. Cusentin. nam non omnis perceptio fructuum post renunciationem factam a resignante, vt post præsentationẽ, est confidentia, sed ea quæ præcedente pacto, & conuentione, vt fuit resolutum in vna Imolen. Lunæ 24. Februarij 1592. coram Pamphilio.

41 Quartum exemplum, in Episcopo collatore, † qui absque scrupulo confidentiæ potest fructus beneficij collati percipere pro decimis, seminario, & reparatione Ecclesiæ, & illos percipiens ex hac causa nullam committit confidentiam, vt in terminis consuluit Gabriell. cons. 172. n. 9. cum seq. vol. 2.

Secũdo limitatur, huiusmodi cõclusio vt resignans percipiens fructus beneficij resignati committat confidentiam, seu oriatur ex hoc præsumptio confidentiæ si huiusmodi perceptio fuit facta post perfectã resignationem post captam per successorem possessionem, & factam publicationem, vt fuit resolutum * in d. Cusent. prætensæ confidentiæ die Lunæ 4. Febr. 1591. coram R. P. D. Orano, & hanc opinionem consulendo videtur firmare, Nauarr. cons. 28. nu. 2. de sim. & cons. 26. ante nu. 1. eo. tit. & probatur in verbis allegatis const. Pij v. vbi post cessam, &c. publicatã, &c. captamque a successore possessionem, & de hoc dicetur infra.

Tertio limitatur, vt non committatur confidẽtia ex parte resignatarij, quoties

42 resignans post resignationem se † ingerit & fructus percipit ignorante ipso resignatario, ita in terminis limitat Gabriel. cõs. 172. nu. 10. in fin. & nu. 13. lib. 2. quam opinionem puto esse sequendam in iudicando, & cõsulendo. Et ratio est, quia si ignorat Resignatarius fructuum perceptionẽ,

43 quæ fit a resignante post cessionem, † quo modo ei nocere debet, Crauett. cons. 171. nu. 18. & cons. 201. nu. 36. & cons. 203. nu. 5. factum enim alterius post ius plene quęsitum, impossibile est, † vt noceat præser-

44 tim ignoranti c. Matthęus, c. sicut iuris, vbi dd. de sim. Anchar. cons. 171. col. pen. Ideo ne iniquitatem huiusmodi Constitutio Pij v. contineat, interpretanda erit in perceptione fructuum, quæ permittente, & sciente beneficiato fit, cum ignorãs non delinquat.

Accedit, quia ratio dictæ coniecturæ, vt pręsumatur confidentia, quoties resignãs percipit fructus post resignationem fundatur in eo, quia actus subsequens in-

dicat

dicat animum & pactionẽ pręcedentem l. quædam. ff. de reb. dub. quæ ratio protsus cessat in ignorante Crau. conf. 203. n. 5. Ideo &c.

Quarto limitatur huiusmodi cõclusio vt nõ fit confidentia ex parte resignatarij quoties resignãs percipit fructus post cessionem, eo tamen sciente, & nolente, ita declarat in terminis, Gabr. d. conf. 172. n. 10. in fi. & nu. 13. lib. 2. hoc potest exẽplificari quoties uis infertur aut simili modo.

Et ratio est, quia hoc casu cessat ratio 45 coniecturæ, ideo debet cessare † dispositio c. cum cessante, de appell. & regulare est vt pręsumptio fraudis, & doli cesset 46 quoties † fit actus ex necessitate, Ang. in l. si quis, post n. 3. C. de bon. proscrip. quẽ commendat Paul. de Mõte Pico in l. post contractum, n. 79. ff. de donat. dum concludit, quod qui facit actum ex necessitate in quo alias dolus & fraus præsumeretur, cessat talis præsumptio, arg. l. quoties. §. qui dolo. ff. de probat. Mascard. de probat. concl. 531. vbi plures in terminis citat.

Accedit quia alias sequeretur quod esset in potestate resignantis vel conferentis vim inferendo rectori facere vt beneficium ille amictat, quod est absurdum.

Et hæc distintio ex parte recipientis & dantis in hac materia est trita, Abb. in c. cum in Ecclesiæ in fi. vbi Anan. de sim. Ang. in verbo simonia 2. n. 15.

Trigesima secunda Quæstionis Summarium.

1. *Præsumitur Confidentia in Resignatione, si resignatarius constituat resignantem Procuratorem, uel Consanguineos.*
2. *Actus subsequens indicat animum.*
3. *Ex causa ius præsumit.*
4. *Ex facto lex colligit mentem.*
5. *Præsumptio Iuris dicitur necessaria.*
6. *Ex coniecturis statuitur aliquid.*
7. *Resignans amittit omne Ius.*
8. *Resignans non potest percipere fructus.*
9. *Ex datione fructuum facta venditori arguitur fraus.*
10. *Ex coniunctione sanguinis arguitur fraus.*
11. *Dictio si, exponitur pro quando.*
12. *Dictio si, denotat conditionem.*
13. *Dictio si, capitur multis modis.*
14. *Verba generalia generaliter accipiuntur.*
15. *Locutio generalis nihil relinquit intactum.*
16. *A proprietate verborum non est recedendum.*
17. *Constituens Procuratorem collatorem ad percipiendum fructus ex hoc non præsumitur confidentia.*
18. *In claris non cadit dubium.*
19. *Coniecturæ cessant vbi est veritas.*
20. *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
21. *In pœnalibus stricta fit Interpretatio.*
22. *Verba generalia restringuntur ad specificata.*
23. *Verba generalia recipiunt restrictionem a sequentibus.*
24. *Vna pars legis declarat aliam.*
25. *Posteriora declarant priora.*
26. *Verbis & ratione comprehenditur aliquid in lege.*
27. *In lege fit expressio exemplariter, & non restrictiue.*
28. *Exempla non restringunt regulam.*
29. *Ratio disponit sicut lex.*
30. *Plus attenditur ratio quam lex.*
31. *Ratio extendit legem.*
32. *Regula de inclusione vnius non habet quando in exclusis militat eadem ratio.*
33. *Experientia est rerum magistra.*
34. *Vnius inclusio non est alterius exclusio quando aliquid includitur ratione maioris frequentiæ.*
35. *Verbum Beneficium est generale.*
36. *Fauorabile est vt puniantur delicta.*
37. *Verba sequentia intelliguntur continuatiue.*
38. *Dictio vel stat alternatiue.*
39. *Donatio facta coniũctæ personæ præsumitur fraudulenta.*
40. *Dictio aut disiungit.*
41. *Sub verbo parentes, Intelligũtur vtriusque sexus.*
42. *Verbum parentes, quid significat.*
43. *Verbum parentela, refertur ad Agnatos & Cognatos.*
44. *Propinqui qui sint.*
45. *Affines an sint propinqui.*
46. *Procurator potest constitui Instrumento & per literas.*
47. *Paria sunt habere de præsenti & de futuro.*
48. *Habens obligationem videtur habere rem.*
49. *Assassinus dicitur ex promissione & datione.*
50. *Locatio quid sit.*
51. *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
52. *Beneficiatus potest expendere fructus beneficiorũ conseruando patrimonium.*
53. *In re sua quisque est moderator & arbiter.*
54. *Rei sua potest quis, eam legem apponere quam vult.*
55. *Beneficiatus non potest disponere de fructibus benef. pro re illicita.*
56. *Neque pro re profana.*
57. *Alias peccaret mortifere.*
58. *Et teneretur ad restitutionem.*
59. *Donatio non præsumitur.*
60. *Capitur præsumptio pro non donatione.*
61. *Malitijs est occurrendum.*
62. *Radix mala amputanda*
63. *Fraus colligitur quando emptor daret fructus venditori.*

Dictio,

64 *Dictio, &, coniungit.*
65 *Dictio, &, includit principium & finem.*
66 *Dictio, &, continuat.*
67 *Argumentum à verisimili validum.*
68 *Dictio & copulat etiam diversa.*
69 *Coniectura huius questionis non inducit veram confidentiam.*

TRIGESIMA SECUNDA QUÆSTIO.

ARGUMENTUM.

De confidentia, quæ committitur quando pro uisus constituit procuratorem dimittentē, vel eius parentes.

Secunda coniectura, & præsumptio ex qua probatur confidentia est, quoties prouisus de beneficio constituit pro 1 curatorem ad percipiendum, † vel locādum fructus illius beneficij dimittentem, vel illius parentes propinquosque, & illi vel illis donauerit huiusmodi fructus perceptos, vel percipiendos, vt dicitur in §. si recipiens beneficium cōstituerit dimittentē, vel eius parentes, aut propinquos, procuratores ad percipiendum, vel locādum fructus beneficij dimissi, & illo, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit, & sequuntur Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. vers. idē est si prouisus. Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 29. 30. & 31. & causa committendi hanc confidentiam ponitur in §. multi, vers. plerique. Et ratio est, quia 2 huiusmodi actus † subsequens indicat animum prauum ipsorum, & quid actū fuerit demonstrat, l. quædam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff. ad Macedon. Paul. de Castr. cons. 247. nu. 5. lib. 1. cum alijs, vt per Crauett. cons. 284. nu. 6. Et ex 3 † causa ius præsumere colligitur ex l. in fundo in princ. ff. de rei vendic. & ex l. vlt. in fin. ff. de action. & obligat. Menoch. de præsumpt. q. 17. nu. 2. & etiam ex facto, le-4 gem colligere, † mentem, animumque agentis cōstat, ex l. Paulus, ff. rem. rat. hab. l. si tamen §. ei qui ff. de edil. edict. §. pauonum, vbi Glos. instit. de rer. diuis. late Menoch. de præsumpt. q. 19. nu. 1. Dec. cons. 421. nu. 13. Crauet. cons. 87. nu. 10. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 26. & reg. 3. præsumpt. 33. & ideo præsumptio iuris 5 † necessaria dicitur, Spec. tit. de præsump. §. species nu. 5. Menoch. d. tract. de præsumpt. q. 3. col. 1. & iusta ratione potuit hic Pius v. ex huiusmodi constitutione procuratorum, & donatione fructuum sta-6 tuere confidentiam ex † coniecturis, & in dicijs humana lege, & ratione probatis, Bal. in rub. C. de probat. nu. 6. vers. exemplum, Idem Bal. in l. ea quidem nu. 5. C. de accus. Alciat. de præsumpt. in prælud. par. 3. in princ. maxime in dimittente, qui post resignationem, non potest se in beneficio resignato amplius intromitte-7 re, & ingerere, cum amiserit omne † ius, Innoc. Host. Abb. & alij omnes in c. quod in dubijs de renunc. Rot. decis. 6. in fin. de rer. permut. in nou. Cassad. decis. 2. nu. 3. * de renunc. & communiter * alij, vt probaui latissime de resignat. benef. lib. 1. q. 8 4. & 5. neque aliquos fructus † percipere vt late etiam dixi d. lib. 1. de resig. benef. q. 6. Ex hac ergo constitutione, & mandato procuratorio, & donatione fructuum arguitur fraus iuxta ea, quæ dicuntur in c. 2. de renunc. in 6. in l. dolum C. de dol. Gl. in l. apud Celsum, in princ. ff. de dol. mal. Bart. in l. post contractum, ff. de don. Dec. cons. 235. in princ. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 1. Grat. cōs. 81. n. 42. lib. 2. Et pro-9 pterea † ex datione fructuum facta venditori arguitur fraus, Bar. in l. post contractum nu. 4. Io. Annibal. nu. 135. ff. de donat. cum alijs, vt per Mascard. de probat. conclus. 815. num. 48. Et de parentibus, & propinquis statuitur ea ratione, namque 10 ex coniunctione † sanguinis deprehenditur fraus, Bart. in l. non solum nu. 1. ff. de rit. nupt. Aret. cons. 2. post. nu. 5. & cons. 17. post nu. 7. Castrens. cons. 337. num. 16. cum seq. vol. 1. Roman. in l. post contractum, nu. 4. & ibi Io. de Annibal. nu. 62. ff. de donat. Card. Paris. cons. 143. num. 22. vol. 4. Dec. cons. 235. col. 2. & cons. 659. nu. 2. Gozzad. cons. 1. post num. 34. Grat. cons. 53. nu. 68. vol. 1. Crauett. cons. 82. num. 5. Et ideo in §. superiori incip. ad probandum statuit, vt legitima sit coniectura, si resignās se ingerat post resignationem beneficio resignato, vel fructus percipiat per se, vel alium, & ibi explicaui causam, & adduxi concordantia.

Et ex verbis positis in hoc §. primo no-11 ta, quod † dictio si, exponitur pro quādo, vt per Bar. in l. hæc verba nu. 4. ff. de leg. 1. 12 & denotat † condicionem, vt sit confidentia, quādo quod subdit, interuenerit Bar. in l. si ita quis promisit num. 1. ff. de verb. oblig.

obligat.& in l. muto. §.sub conditione,n. 2. ff. de tut.& † capitur alijs modis vt per Iaſ.in l. 1. n. 69. ff. de off. eius cui mand. eſt Iuriſd.

Secundo nota, quod verbum recipiẽs poſitum in hoc §. poſſet ex ſui generalitate verificari in recipiente beneficium vacans quocunque modo ſiue per obitum, ſiue per renunciationem iuxta ea quæ ſcribit † Bald in l.in fraudem,in fin. ff. de milit. teſtam. & conſ. 191. lib. 1. locutio enim † generalis nihil relinquit intactum. Bal. conſ. 205. lib. 1. Crau. conſ. 118. n. 14. & conſ. 113. n. 5. & conſ. 308. n. 3. eo magis cum id verbi proprietas ſuadeat. l. non aliter, ff. de leg. 3. a qua non † eſt recedendum, l. ſi alij, ff. de vſufruct. leg. Crauet. conſ. 188. col. 2. Bal. conſ. 452. ſtatuto col. vlt. lib. 1. Decian. reſp. 47. n. 8. vol. 3. Menoch. conſ. 97. n. 40. vol. 1. & cõſ. 215. n. 9. & xi.

Et hoc modo accipiendo eſſet ſenſus, vt committatur confidentia ſi recipiens beneficium conſtituerit procuratorem ad percipiendum vel locandum, reſignãtem, collatorem, & præſentantem, & ita videtur intelligere hunc tex. Maiol. d. lib. 5. de irregul. c. 45. ſub n. 5. col. vlt. verſ. Idem eſt ſi, eſſe confidentiam ſi prouiſus conſtituat procuratorem ad percipiendum fructus vel locandum, reſignantem, prouiſorem vel propinquum reſignantis prouiſoris, aut præſentantis, ſequitur eiſdem verbis, Maſcard. d. concl. 1306. n. 29. & 30. & hæc concluſio poſſet comprobari ratione quia ratio quæ militat inter reſignantem & reſignatarium, militat inter conferentem & prouiſum, inter præſentantem & præſentatum, electorem & electum, ergo idem ius debet ſtatui vulg. l. a Titio, ff. de verb. obl. l. illud ff. ad l. Aquil.

Sed his non obſtantibus pro contraria opinione alias in facti contingentia reſpondi, vt hic §. debeat intelligi duntaxat in eo prouiſo qui conſtituit renunciantem procuratorem, ad percipiendũ & locandum fructus illius beneficij, & non in eo qui conſtituit † collatorem, præſentantem & electorẽ, & mouebar primo: Quia id expreſſe exprimitur in eodẽ §. ibi conſtituerit dimittentem, vel eius parentes &c. ergo nullum cadit † dubium, l. ancillæ. C. de furt. Corn. conſ. 109. lib. 1. Dec. conſ. 484. n. 1. Roland. a Vall. conſ. 77. n. 5. lib. 1. vnde ceſſant coniecturæ & † argumenta, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. Soc. iun. conſ. 12. n. 2. lib. 2. Ceſal. conſ. 138. n. 20. vol. 1.

Secundo, quia in hac parte cõſtitutionis dum agit Pius de præſumptionibus, & coniecturis ſufficientibus ad arguendam & probandam confidentiam a §. ad probandum, vſque ad §. ſi vel ſola, loquitur de reſignatione, vt patet ibi, ſi quis poſt ceſſam, & ibi publicatam reſignationem, ergo non debent includi ordinarij præſentantes & electores, cum vnius incluſio ſit excluſio † alterius, l. cum prætor, vbi Gl. & alij, ff. de iud. Fel. in c. non ne. de præſumpt. Iaſ. in l. 1. colum. 4. ff. ſol. matrim.

Tertio, quia hæc eſt materia † pænalis, & admodum odioſa, & ideo ſtricte intelligenda, & quantum ſonat. Din. in reg. odia, ff. de reg. iur. c. 15. qui de ſent. excõ. lib. 6.

Ad contrarium reſpondebam, quod generalitas illius verbi recipiens debet reſtringi ex verbo ſubſequenti dimittentem, quod excludit aliam vacationem quam reſignationis vt ſ. dixi, & regulare eſt, vt verba † generalia reſtringantur ad ſpecificata, l. ſi de certa, C. de tranſact. l. ſi de ex maiore, C. de excep. Crau. conſ. 308. ſub n. 5. col. pen. verſ. inde videmus, & ex † ſequentibus, Gl. in auth. offeratur, C. de lit. conteſt. & in l. ſciendum, in prin. ff. qui ſatiſd. cog. Dec. conſ. 179. col. vlt. verſ. nec obſtat, & regulare eſt vt vna pars legis declaret † aliam l. non eſt nonum, l. nam & poſteriores, ff. de legib. l. vtrum, ff. de petit. hered. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & poſteriora † declarant priora, Crau. cõſ. 86. n. 5. & conſ. 221. n. 15.

Et hanc opinionem exiſtimo eſſe veriorem in puncto iuris, Verum a contraria non recederem in iudicando ex identitate rationis, vt ſi prouiſus conſtituat procuratorẽ, collatorem, præſentantem, illiſque donet fructus perceptos, & percipiendos, vt colligatur coniectura confidentiæ, nam eadem viget ratio, & pacti præſumpti, Ideo præſens caſus videtur incluſus, quamuis non exprimatur verbis, quod non eſt † neceſſarium cum comprehẽdatur ratione l. his ſolis, C. de reuoc. donat. Pariſ. conſ. 83. n. 21. vol. 3. & conſ. 69. n. 3. vol. 4. Dec. conſ. 284. col. 2. & conſ. 301. col. etiã 2. Et receptum eſt vt ſi ra-

si ratio legis comprehendit plures casus, 27 si de vno in ea sit mentio videtur † factum exemplariter non restrictiue, Tiraq. in l. si vnquam, verb. libertis nu. 37. C. de reuoc. donat. & de vtr. retr. tit. de retr. Lignag. §. 20. nu. 2. & 3. 28 nam exempla † non restringunt regulam, l. regula §. vlt. ff. de iur. & fact. ignorant. l. scire oportet §. penult. ff. de excus. tutor. Bal. in l. 1. in 1. lect. sub nu. 1. ff. de iust. & iur. Ex quo videtur responsum ad argumentum primũ, quod adducebam consulendo de verbo dimittentem, cum exemplã non restringant re- 29 gulam, & ratio † disponat, sicut lex, Bal. in c. dilectus filius col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. Crau. cons. 183. col. 2. Dec. etiã in c. 2. requiris nu. 2. de appell. & in c. at si clerici. §. de adulterijs n. 18. de iudic. imo 30 plus † est attendẽda ratio legis, quam lex l. 1. C. quæ sint longa consuet. c. consuetudo prima dist. Gemin. in c. vbi periculum nu. 1. de elect. lib. 6.

Ad secundum respondeo; quod licet verba §. ad probandum sonent in resignatione, tamen verba huius §. si recipiens, 31 ex ratione habent hanc † extensionem l. cum pater §. dulcissimis, ff. de leg. 2. Aret. cons. 143. col. 4. & 5. Gemin. cons. 39. col. 1. & cons. 40. col. 2. optime Bart. in l. pater filium §. fundum in fine, ff. de leg. 3. Gl. in clem. 1. de elect. Non obstat argumentum de inclusione, quia respõdeo re- 32 gulam † illam * communem non habere * locum, quoties in exclusis militat eadem ratio, quæ in inclusis, Glos. in d. l. cum prętor, ff. de iudic. Fel. in c. nonne in 4. lim. de præsumpt. Gerard. de petra sancta sing. 7. Riminal. sen. cons. 251. n. 44. & cons. 529. nu. 25. Dec. in l. 1. in 3. lect. num. 84. ff. si cert. pet. Card. Paris. cons. 111. num. 39. vol. 1. Menoch. de arbitr. iudic. cas. 64. num. 18. Eoque magis, quia potest dici, quod id, quod dicitur hic de resignatione exprimitur ratione frequentioris cõtingentiæ, nam re vera frequentius po- 33 test accidere, & experientia docet, † quæ est rerum magistra §. sed hodie instit. de satisd. c. quam sit de elect. lib. 6. Paris. in * rub. ff. sol. matr. nu. 6. & communiter * est receptum, vt vnius inclusio non sit alte- 34 rius exclusio, quando id quod † exprimitur, deciditur ratione maioris frequentiæ, & contingẽtiæ, Gl. not. in clem. 1. verbo præsidentes in fine de rescr. & ibi illã not. Ant. de Butr. & Imol. Ias. in l. 1. num. 33. ff. sol. matrim. & in l. 1. num. 12. ff. de vulg. & pupill. Fel. in c. nonne in 5. limit. de præsumpt. Bellon. cons. 52. nu. 10.

Ideo conclusio huius tex. siue §. intelligenda erit, vt non solum sit confidentia quando resignatarius constituit procuratorem resignantem, vel eius propinquũ ad percipiendum, vel locandum fructus illius beneficij resignati, illisque donando dictos fructus, sed etiam quando prouisus, præsentatus, nominatus, electus, id facit constituendo collatorem, pręsentãtem, nominantem, & eligẽtes, eisque donando fructus, nam ex hoc colligitur cõfidentia.

Tertio intellige hanc conclusionem in quocunque beneficio tam simplici, quam requirente residentiam, & curato, ac habente dignitatem quãtumuis maximam, 35 quod probat, tum generalitas dicti † verbi beneficium, Gemin in c. quamuis el. 1. de præb. lib. 6. Anan. quẽ refert, & sequitur Caccialup. de pens. q. 30. num. 6. Barbat. in clem. causam §. quod si forsan, nu. 28. & 29. ac 30. de elect. & colligitur ex his, quæ scribit Ioannes Selua de benef. par. 1. 2. & 3. & late tradidimus de resig. benef. lib. 2. q. 1. vbi explicauimus omnia genera beneficiorum, tum etiã ratio, quæ militat in omni beneficio, & dignitate, vt censeatur punibilis, & prohibita confidentia ibi commissa. Accedit tertio, quia 36 fauorabile est, vt puniantur † delicta, & sit lata interpretatio, l. si quis ingenuum, §. in ciuilibus, ff. de capt. & posth. l. si ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. Bart. in l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. 11. Blanc. in prax. crim. §. datis defensionibus n. 49.

Quarto quia in §. præcedenti incip. ad probandum iam expresserat Ecclesiam, aut Monasterium, & aliud beneficium, vnde hic non erat necessarium id repetere, cum eadem sit materia, & continuet, ac 37 intelligatur, † quod hic dicitur iuxta terminos præcedentis orationis de Episcopatibus, Abbatijs, & reliquis sacerdotijs Bald. in l. domum col. 1. in fine, C. de rei vendic. Ias. cons. 215. col. 2. lib. 2. & cons. 5. col. 3. lib. 3. Soc. Sen. cons. 15. nu. 17. lib. 1. Crau. cons. 313. nu. 5. & in principio iã expresserat de omnibus personis, etiam S. R. E. Cardinalibus, de quibus poterat fieri dubium.

Quarto intellige hanc conclusionem, colligi confidentiam, siue prouisus constitue-

stituerit procuratorem resignantem, siue eius parentes, aut consanguineos, nam hæc parificantur, vt probant expresse illa verba, constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos procuratores, l.si hæredi plures, ff. de condict. & demon.

38 Dictio enim, vel † operatur, vt sufficiat vnam partem esse veram ad effectum, vt ex hoc oriatur coniectura confidentiæ, tam si fuerit constitutus procurator resignans, quam si fuerint constituti propinqui, vel parentes, Corn. conf. 237. col. 4. lib. 4. Angel. de Gam. de testam. nu. 2. & in hoc nullũ cadit dubium, quia verba sunt clara l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. Et rationẽ supra deduximus, quare æquiparentur hi duo casus, nã eo quia sunt constituti procuratores, parentes, & propinqui, videtur constitutus ipse resignans ob coniunctionem sanguinis, quæ inter illos adest, & merito arguitur coniectura fraudis, Roman. in l. post contractũ nu. 4. ff. de donat. vbi Io. Annib. num. 62. vers. nec obstat, Aret. conf. 2. n. 5. Calcan. conf. 25. col. 12. in princ. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 10. &

39 ideo donatio † facta coniunctæ personæ præsumitur fraudulenta, ac simulata, & non vera, vt est tex. optimus in l. data opera, C. de donat. l. pen. in princ. ff. de bon. libert. Bart. in l. non solum in princ. ff. de ritu nupt. Bal. conf. 438. lib. 5. Cuman. cõs. 155. col. 2. Petr. de Anchar. cõs. 251. Dec. conf. 235. nu. 2. vers. secunda præsumptio Card. Paris. conf. 143. nu. 22. vol. 4. & faciunt notata in c. 2. de renunc. lib. 6. Et quod dicitur de parentibus, aut propinquis dimittentis beneficium, vt sit coniectura confidentiæ, si constituantur procuratores a resignatario, illisque donentur fructus, intellige disiunctiue, nam non requiritur, vt sint cõstituti parentes, & propinqui; sufficit enim, quod alter eorum fuerit constitutus, vt colligitur ex di

40 ctione aut, quæ ponitur † inter prædictos quæ disiungit, & operatur, vt vnum sufficiat, Bart. in l. is qui ducenta §. verumque. 2. ff. de reb. dub. Bal. in l. cum quædam nu. 6. C. de verb. signif. vbi dicit, quod si dictũ fuerit, volo pecuniã deponi in manibus Titij aut Sempronij, videtur tacite procurationis officium cuilibet de per se insolidum esse cõmissum, idem voluit Bart. in auth. si quando, C. de constit. pec. Et dũ Pius v. nominat in hac coniectura parentes, videtur intelligere de parentibus †

41 vtriusque sexus, Gl. in l. appellatione parentis, ff. de verb. signif. & ibi Alc. Glos. & Bal. in l. quisquis, C. ad l. Iul. maiest. Et

42 quamuis proprie pater, & mater † significetur, cum veniat a verbo pario, tamen apud Iuriscõsultos teste Festo etiã auus & proauus, & alij superiores vtriusq. sexus vsque ad tritauos, & tritauias intelliguntur, & vltra hos maiores appellãtur, vt tradit Paul. I.C. de grad. affinit. l. Iurisconf. Caius in d. l. parentis appellatione, ff. de verb. signif. & optime intrat huiusmodi coniectura, quoties fuit cõstitutus procurator, Pater, Auus, tam paternus, quam maternus resignantis, vt præsumatur confidẽtia ex præsumpta fraude, Vel intellige latius, nam parentum vocabulũ ad quoslibet consanguineos extensum inuenimus, vt Plin. lib. 18. c. 1. Cic. 1. de Orat. & 2. de Finib. & li. 9. ad Attic. Ouid. 1. Metam. & alij tradũt relati a Calepin. in Dictionario verbo parens, & sequitur Iac. speciel. in dictionario in eodem verbo parens, vers. at latius hodie vtriusque Ias. in l. In ius vocari §. prætor nũ. 8. ff. de in ius voc. Afflict. decis. 178. nu. 2. Hinc

43 verbum † parentela adaptatur ad Agnatos, & Cognatos, Corn. conf. 133. col. 1. lib. 2. Card. in clem. 1. §. vlt. de iur. iur. & omnes collaterales, Abb. in c. fraternitatis, de vsuris, Bal. cõs. 334. nu. 5. lib. 3. Ang. conf. 289. Butr. conf. 9. Anchar. conf. 239. col. 4. Alex. conf. 160. lib. 2.

44 Dum autem nominat propinquos † videtur intelligere de consanguineis, & sic de omnibus sanguine coniunctis cũ resignante, Cic. ad Cæl. lib. 2. epist. & habetur ex Dictionario in verbo propinquus, Bart. in l. vlt. nu. 4. C. de verb. sign. An af-

45 fines dicãtur † propinqui, Idẽ Bart. in l. 1. C. vnde vi. & vx. & in l. cui eorũ §. affinitatis, ff. de post. Bal. in l. vlt. C. de indic. vid.

Quinto hanc conclusionem intellige, siue prædicti constituantur procuratores per instrumentum, siue per litteras; nam

46 vtroq. modo posse † constitui tradit Car. Paris. conf. 47. nu. 14. vol. 1. cum alijs adductis a me de resign. benef. lib. 9. q. 6. col. 1. & eadẽ ratio viget in vtroque casu, Ant. de Butr. in c. 2. nu. 4. de renunc. lib. 6. ergo idem ius, l. illud, ff. ad l. Aquil. & hoc nullum habet dubium.

Sexto hanc conclusionem intellige, vt cõmittatur confidentia tali casu, siue fuerint

rint a resignatario constituti procuratores, parentes, aut propinqui resignantis ad percipiendum fructus beneficij resignati, siue ad locandum fructus percipiendos, vt patet illis verbis, *ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi*, hi enim casus æquiparantur, & ratio est, quia paria sunt quod quis percipiat fructus de præsenti, 47 † vel habeat promissionē illos consequēdi infra certum tempus, vt dicit Salic. in l. non ideo minus in fine, C. de accus. Grāmat. Vot. 9. col. 1. qui enim habet obligationem, & promissionem videtur habere 48 † rem ipsam, Curt. Sen. cons. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Aret. cōs. 164. col. 11. & seq. Paris de Put. in tract. de synd. fol. 57. nu. 14. Et ideo assassinus dicitur tā 49 † ex datione, quam ex promissione, Archid. in c. pro humani col. 1. in fine, Gemin. in §. cum igitur in primo not. Petr. de Anchar. in 6. not. de homic. lib. 6. Dec. cons. 327. in princ. Corn. cons. 249. col. 1. vol. 4. Carrer. in prax. crimin. in tit. de homic. §. circa tertium in princ. vbi attestatur * de communi, quam promissionem videtur habere ex locatione facta, cū lo- 50 catio † fit ad rei vsum concessio pro mercede, vel pecunia numeranda conuenta, Azo in princ. loc. in sum. Gl. Bar. & Salic. in l. excepto ff. loc. Doct. * communiter in rub. ff. & C. ac instit. loc. Et hoc intellige, quoties iste procurator locauit fructus dicti beneficij paciscendo, vt sibi responderatur de pecunia, nam hanc videtur habere mentem Pius v. quia si pecunia erit soluenda domino beneficij, cessat omnis fraus, cum nullam vtilitatem habeat ipse procurator.

Septimo intellige hanc conclusionem procedere, quoties fuerunt cōstituti procuratores dicti parentes, vel propinqui ad locandum, vel percipiendum fructus beneficij dimissi, nam ita declarat tex. ibi *beneficij dimissi*, & est ratio, quia tunc potest ex eo præsumi fraus conuentionis illicitæ iam factæ, vt supra dictum est, ergo secus erit, si fuerint constituti prædicti procuratores ad percipiendum, vel locandū fructus alterius beneficij nō dimissi, quia huic casui verba tex. non applicantur l. 4. §. totiens, ff. de damn. infect. Si autem constat pecunias versas ad vtilitatem resignantis, inficiari non potest, quin ex illa perceptione fructuum non arguatur ad actum illicitum, & ad præsumptionem cō- fidentiæ, quoties vere constat fructus illos verti in vtilitatem illius, & actum esse correspectiuum iuxta ea, quæ scribit Paris. cons. 143. num. 21. vol. 4. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 4. & fraudulentum, nam dicitur in §. quare nos volentes, & in §. itidem, siue per se, siue per alium, &c.

Octauo intellige, siue huiusmodi fructus beneficij dimissi fuerint dati resignāti, siue prędictis procuratoribus, nam hos duos casus æquiparat Pius v. illis verbis, & illi, vel illis donationem fecerit, & ratio est, quia vtroque casu potest fraus deprehendi iuxta ea, quæ supra deduximus latissime.

Nono intellige hanc conclusionem in fructibus tam perceptis, quam percipiendis, vt patet ibi *de fructibus perceptis, aut percipiendis*, & ratio est, quia eadem viget ratio in vtroque casu, namque eadem fraus de- 51 prehenditur, ergo idem ius † debet statui l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et sufficit alterutrum, vt patet ex dictione illa aut, Bart. in l. si is, qui ducenta §. vtrum nu. 2. ff. de reb. dub. Bald. in l. cum quædam num. 6. C. de verb. oblig. & * communiter Doct. sequuntur.

Decimo nota casum, in quo quis non potest disponere de fructibus beneficij absque periculo committendi confidentiam, cum regulariter clericus beneficiatus possit expendere fructus beneficij, 52 quomodumque voluerit † etiā bona propria conseruando, Innoc. in c. Episcopi de præb. & ibi Abb. & alij Card. Zab. & Abb. in c. postulasti de rescr. vbi Fel. nu. 6. Soc. Sen. cons. 91. vol. 3. Caiet. 2. 2. q. 185. aut. 7. resp. ad 3. communis * opin. teste Fel. in d. c. Episcopus, & comprobat late Couarr. in cap. 1. col. 3. de testam. sub nu. 2. cum sint domini, & in re sua quisq. 53 sit moderator. † & Arbitrer l. in re mandata, C. mand. l. nemo exterus, C. de iudic. §. per traditionē, instit. de rer. diuis. Soc. Sen. cons. 53. num. 8. lib. 1. rei suæ potest, 54 quis eam legem † apponere, quam voluerit, c. verum, de condit. apposit. c. de monacis, de pręb. c. cum Bertoldus de re iud. l. quoties, C. de donat. quæ sub mod. l. lobres §. 1. ff. de pact. dotal. l. legem, C. de pact. Bal. in l. hac edictali in princ. col. 5. C. de secur. stab. Card. Paris. cons. 72. in princ. vol. 1. & cons. 24. nu. 24. vol. 2.

Et ratio huius conclusionis est, quia nō potest

potest clericus fructus beneficij expende
55 re pro te † illicita, Archiep. Florent. in 3. par. summ. tit. 15. c. 1. §. 19. & in 2. par. tit. 2. c. 2. §. vlt. Siluestr. in verb. clericus 4. Angel. in verb. clericus 4. §. 4. Palud. in
56 4. sent. dist. 24. q. 3. art. 3. & pro † re profana, Riccard. in 4. sent. dist. 15. art. 3. q. 1. ad. 1. Caiet. 2. 2. q. 185. art. 7. alias pecca-
57 ret † mortifere, Archid. & Gem. in princ. dist. 44. Abb. in c. cum secundum de præb. Fel. in c. postulasti nu. 6. de rescr. Dec. in c. Episcopus de præb. & secundum vnam
58 opinionem † tenetur ad illorum restitutionem, vt late tradunt Aluar. Pelagius de planctu Ecclesiæ lib. 2. c. 28. col. 8. Maior in 4. dist. 24. q. 17. & communiter,* vt attestatur Nauarr. qui hanc opinionem pluribus rationibus, & auctoritatibus defendit in tract. de reddit. Eccl. q. 2. in 7. monit. fol. mihi 179. col. 4.

Vndecimo intellige, siue huiusmodi donatio facta fuerit scriptura, siue absq. scriptura, nam vtroque casu existimo colligi ex hoc confidẽtiam, quod probo Primo ex generalitate huius verbi apti comprehendere vtrumque casum, Bal. in l. in fraude in fine, ff. de mil. testam. l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præst. Secundo, quia in §. itidẽ dicitur scripto, vel verbo significauerit, & ibi late dixi. Tertio, quia eadem est ratio, vt patet, ergo idem ius vtroque casu, l. illud, ff. ad l. Aquil. Quarto, quia mens Pij v. non est loqui de donatione formali, quę prouenit ex mera liberalitate, de qua in l. donari, ff. de donat. & in l. donari, ff. de reg. iur. Host. in sum. tit. de donat. sed de ea, quæ fit fraudulẽter pro consequendo beneficio, vt verba ostendunt, l. Labeo in fine, ff. de supel. leg. Dec. in l. semper in stipulationibus num. 4. ff. de reg. iur. Crau. cons. 20. nu. 2. & cons. 290.
59 in fin. & regulariter donatio non † præsumitur, cum potest capi alia cõiectura, vel constat de causa, l. cum de indebito, ff. de probat. l. si cum aurum, ff. de solut. Alex. in l. si is qui quadringenta, §. dos legata nu. 4. ff. ad l. falc. Corn. cons. 64. num. 2. vol. 2.
60 Gozzad. cons. 94. n. 28. Imo in dubio † capitur alia præsumptio datũ ob aliam causam, Bal. in l. generaliter col. 3. C. de non numer. pec. Ias. in l. si a substit. §. vlt. in fin.
61 ff. de leg. 1. Malitijs † enim occurrendum est, l. cum hi, §. si cũ lis de dol. ff. de transact. l. magis, §. si pupillus, ff. de reb. cor.
62 & omnis radix † mala amputãda, l. in fundo de rei vend. l. quæstionis in fine, C. de fideicomm. Ang. de malef. in verbo fama publica sub nu. 118. in fine.

Hinc communiter* receptum est, fraudem præsumi, quando possessor venditor
63 responderet de fructibus emptori, † vel e contra, Bart. in l. post contractum post num. 4. vers. respondeo, non puto sufficere, ff. de donat. Crot. cons. 141. Bart. in l. sicut, §. superuacaneum in fine, ff. quibus modis pig. vel hypot. seru. Mascard. de probat. concl. 815. num. 55. Ita pari ratione fraus debet deprehendi ex datione fructuũ beneficij, quam facit resignatarius resignanti.

Sed dubium cadit, an hæc debeant cõiungi, vt scilicet requiratur ad effectum, vt hæc coniectura confidentiæ intret, quod recipiens beneficium constituerit procuratorem resignantem, vel eius parentes, & propinquos ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de prædictis fructibus donationem fecerit, vel alterutrum sufficiat, vt ex constitutione sola arguatur confidentia, & ex donatione sola? Mihi videtur alterutrum non sufficere, vt habeat locum hæc coniectura posita in hoc §. si recipiens, sed coniunctim requiri constitutionem procuratoris ad percipiendum & locandum fructus, & illorũ donationẽ resignanti, vel eius propinquis, & paren-
64 tibus, Quod probo, quia copula, &, † quæ ponitur inter hæc duo, coniungit, l. si hæredi, ff. de cond. inst. vbi Glos. & alij latissime, Fel. in c. ex par. 1. nu. 21. de rescr. Et operatur, vt requiratur verificatio vtriusq. requisiti, Ias. in l. fluminibus nu. 64. ff. de flum. Fel. loc. cit. Imol. in clem. in plerisque in 8. col. de elect. Barr. in l. si is, qui ducenta, §. proinde, de reb. dub. & in d. l. qui hæredi, Adeo, quod quo-
65 ties ponitur inter † principium, & finem habet includere medium, Host. in c. licet causam, Fel. num. 10. vers. tertia causa de probat. Bald. in l. 1. num. 4. C. de iur. emphyt. Abb. cons. 11. num. 26. sub eadem qualitate, l. nam, quod liquide, ff. de pæn. leg. l. Seie, §. caio, ff. de fund. instr. l. si quis Titio, ff. de vsufruct. accresc. Pauin. de potest. cap. sed. vacant. in præl.
66 3. num. 3. cum seq. Et eius natura † est, vt continuet præcedentia, Bart. in l. 1. in fine, ff. de his, qui not. infam. & in l. Seie, §. Caio nu. 3. ff. de fund. instr. Roman. cons. 104. nu.

104.nu.4. Alex.cons.101.n.8.lib.3.Corn. cons.129. in fine lib.2.

Eoque magis,cum materia sit eonnexa,& posita in eodem §.Soc.Sen.cons.53. nu.9.lib.1. Paris. cons.38. num. 25. lib.2. Curt. iun. in l.1. §.vlt.nu.27.ff.si cert.pet. Dec.cons.324. col. pen. Anchar.in clem. in plerisque col.vlt.de elect.

Quod comprobat etiam verisimilitu-67 do,† cuius argumentum validissimum est Bal.cons.180. lib.3. Oldr. cons.13. Crau. cons.297.nu.6.19.Hæc enim dictio,Et,co-68 pulat omnino † diuersa, vt vtrumque copulatum veniat principaliter, Gl.in rub. ff. de iur.& fact. ignor.Barr.in l.si finita §. si elegantet,ff.de damn.infect. Archid.in c.cupientes in princ.de elect.Eoque magis,cum vtrumque est necessarium. Petr. de Anchar. in c. præsentium,§.testes, de testibus lib.6. Bart.& alij in l.diuus, ff. de re iudic. Gemin.in c.quoties in fine 2. q. 1. Roman.cons.369.in antepen. col. cum alijs,vt per Felin.d.c. ex parte num.23.& excludit, quæ non narrantur.Lud. Rom. cons.146. viso,col.3. late Fel.d.c. ex parte nu.22. de rescr.

Rursus contigit dubitare, an hæc coniectura præsentis §.inducat veram confidentiam?prima facie videretur dicendũ, quod sic, ex verbis positis in superiori §. ad probandum, ad probandum vero plene cõfidentiarum abusum inter alias,etiã præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ, &c.

69 In contrarium tamẽ est veritas,vt † huiusmodi præsumptio non inducat veram confidentiam,sed tantum præsumptionẽ, ** * vt fuit resolutum in vna * Cosentin.prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Feb. 1591.& probatur expresse in §.testes ea ratione , quia aliud est præsumptio,aliud veritas. Nec obstant verba supra posita ex §. ad probandum, quia solũ probant,vt huiusmodi præsumptio,& cõiectura sit legitima inter alias,non autem quod sit veritas.

70 Postremo dubitatur,quid † si resignatarius post plures annos post resignationẽ donet resignanti aliquam quantitatem pecuniarum,an ex hoc arguatur confidẽtia , cũ hic casus proponeretur in Rota a bo.mem.D.Bubalo in vna Oriolen. 1.Februarij 1591.de ordine fel.rec.Gregorij xiv. fuit resolutũ ab omnibus negatiue, scilicet, quod donatio facta post multos annos post resignationem non arguat simoniam,neque confidentiam,nisi probetur præcessisse pretiũ illicitum super huiusmodi donatione facienda in ipsa resignatione,c. artaldus, ibi antequam eligeretur 8. q.3. Io. Andr.Abb.Fel.& Dec.in c. veniens,el 1.de testib. Abb.in cap.cum M.nu.24. de const. Dec. cons. 118. nu.4. Moed. decis. 116. Put. decis.171. num.9. lib.2. Caputaq. decis. 239. nu.7. par.3.

Trigesimæ tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Resignans expendens pecuniam pro literis Resignatarij committit confidentiam.*
2 *Ex solutione pecuniæ intrat fraus.*
3 *Ex facto ad quod quis non tenetur, oritur fraus.*
4 *Ex facto insolito intrat fraus.*
5 *Insolita venditio facit præsumere fraudem.*
6 *Fraus ex coniecturis.*
7 *Actus præsumitur factus ad instantiam, illius in cuius vtilitatem vertitur.*
8 *Citatio præsumitur facta ad instantiam partis.*
9 *Mutuum præsumitur factum gratia recipientis.*
10 *Contractus simulatus si impensa quæ debet fieri per venditorem, fiat ab emptore.*
11 *Impensæ instrumentorum fiunt ab emptore.*
12 *Resignatarius expendens in literis Resignantis committit confidentiam.*
13 *Casus non expressus non includitur in lege.*
14 *In pœnalibus stricta interpretatio.*
15 *Causa principalis quæ.*
16 *Impensa probatur per dictum Procuratoris.*
17 *De facto proprio quis potest testificari.*
18 *Dictum vnius non probat.*
19 *Libris mensariorum creditur.*
20 *In habentibus officium publicum, non cadit suspicio.*
21 *Libri scripti auctoritate priuata non probant.*
22 *Interest Reipublicæ vt delicta puniantur.*
23 *Regula, Vnius inclusio fallit pluribus modis.*
24 *Expensæ probantur pluribus modis.*
25 *Expensæ probantur ex coniecturis arbitrio Iudicis.*
26 *Expensæ præsumuntur factæ animo repetendi.*
27 *Dictio simulque coniungit.*
28 *Dictio vna coniungit.*
29 *Vbi verba sunt, clara nullum cadit dubium.*
30 *Dum duo requiruntur vnum non sufficit.*
31 *Capienda interpretatio pro non delicto.*
32 *Sine pecunijs non fit expeditio.*
33 *Ingerit se in hereditate qui soluit æs alienum.*
34 *Sub titulo beneficij includuntur annexa.*
35 *Fideiubens resignans pro Resignatario nõ committit confidentiam.*
36 *Qualitas legis debet in primis verificari.*
37 *Actus fideiussionis non est prohibitus.*

Dictio

38 *Dictio si, venit continuatiue.*
39 *Sequentia declarantur ex præcedentibus.*
40 *Lex generalis comprehendit omnes casus & personas.*
41 *Actus attribuitur mandanti.*
42 *Mandans & Mandatarius puniuntur.*
43 *Ex coniectura huius quæstionis non oritur vera confidentia.*
44 *Scientia Papæ facit cessare omne vitium.*

TRIGESIMA TERTIA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

De confidentia, quæ committitur ex expeditione litterarum.

Trigesimo tertio quæro, &c. Tertia coniectura, & præsumptio ex qua probatur confidentia † colligitur ex tota li expeditione litterarum resignationis 1 pro resignatario facta a resignãte de suis proprijs pecunijs, vt patet in §. si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorũ ex parte dimittentis expeditio, quæ personam recipientis cõcernit, prosecuta sit, simulq. expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint, & causa id faciendi ponitur in §. multi, de qua dixi. Et ratio est, quia quoties resignatur beneficium in fauorem alicuius fit supplicatio, qua signata, datata, ac registrata, ac præstito consensu, litterę expediuntur vt late tradidi de resign. benef. lib. 8. & si in illa resignatione aliquid reseruatur resignanti, scilicet pensio, vel fructus, ipse expedit suas bullas reseruationis pensionis, aut fructuum, & soluit de suo compositionem, & alia necessaria, quę expendũtur pro expeditione dictæ reseruationis pensionis, aut fructuum, & resignatarius expedit suas litteras resignationis, scilicet prouisionis factæ per S. D. N. in personam suam, soluendo de suo annatam, & alia necessaria in Camera, vel Cancellaria expendi, & dari solita, ac in plumbo, & ita seruat stylus * vulgaris Curiæ omnibus notissimus, & de eo etiam attestatur Nauarr. conf. 5. nu. 1. vers. respondeo, de Simon. Si ergo resignans se ingerit in expeditione, quæ pertinet ad resi- 2 gnatarium, expendatque pro illa † pecunias proprias, ex hoc oritur præsumptio fraudis iuxta ea, quæ ponit Io. Annib. in l. post cõtractum nu. 138. vers. item fraus, tamen præsumitur, & num. 140. ff. de donat. per Gl. primam in l. si quis sub condicione, de condit. & inst. Et regulare est 3 vt oriatur † coniectura fraudis, quoties fiunt ea, ad quæ quis non tenetur, Paul. de Castr. in d. l. si quis sub cõdicione post numerum primum ex l. vnde propter, ff. de cond. & demonstr. Crauett. conf. 321. num. 3. vers. præsumitur contra eum, & 4 quoties quis facit † insolita, Guid. Pap. de præsumptionibus nu. 51. vers. ex cautelis. Crauett. conf. 44. num. 5. Mascard. de probat. conclus. 815. num. 40. Hinc 5 † insolita venditio facit prӕsumere fraudem contractus, Bal. in d. l. si quis sub condicione, Io. Annib. d. l. post contractum num. 139. Crauett. conf. 100. Titius post num. 5. vers. itaque ex actu, Fraus enim 6 coniecturis † deducitur c. 2. de renunc. * in 6. vbi * omnes dd Gl. in l. apud Celsum in princ. ff. de dol. mal. Paris. conf. 97. nu. 17. vol. 3. Crauett. conf. 10. nu. 3. Grat. conf. 81. num 42. lib. 2. Dec. conf. 235. in princ. & conf. 659. etiam in princ. Et huiusmodi fraus potest hac de causa, & ratione, interuenire, vt resignans deponat illud beneficium penes resignatariũ ex vna vndecim, vel duodecim causarum positarum in eadem Constitutione Pij v. in §. multi, vt quia non potest retinere illud beneficium, vel ne cogatur ad sacros ordines, aut ad residentiam, vel ad incedendum in habitu clericali, vel vt possit proficisci ad bellum, aut inimicum occidere, vel vt alieno nomine lites agat, & defendat, vel ob crimen cum sit inhabilis, quærat purgationem, vel absolutionem, aut vt vxorẽ capiat, non recitet horas canonicas, his enim de causis, & similibus potest verificari hæc conclusio nostra, vt ex aliqua ipsarum quęrat resignãs deponere beneficium penes aliquem, ad effectum, vt postea illud possit consequi ad suum beneplacitum, & ideo facit expeditionem, & expendit pro resignante, cum resignatio respiciat potius commodum, & interesse suum, quam resignatarij, qui est suppositus, & propterea non mirum, si non curatur expedire litteras suæ resignationis in sui fauorem, & in illis expendere ad not. in l. pupillus §. sed & si per interpositam, ff. de auct. tut. Et ex hoc oriri fraudem euidentem colligitur, ex his, quæ scribit Guid. Pap. tract. de præsumpt. num. 47. Calcan. conf 35. col.

1. verſ.& fraus, Crau. conſ.122. num. 10. Ruin.conſ.130. nu.2.vol.2.& non mirum eſt ſi reſignans eſt tam diligens, & proſequitur, ac facit expeditionem, quæ non ſpectat ad ipſum,ſed ad reſignatarium,cũ res ſua agatur,& de ſuo intereſſe,faciunt not. per Abb. & alios in c. conſtitutus de teſtibus,per Bart. in l. de pupillo §.ſi quis ipſi prætori nu. 19. ff. de oper.nou. nunc. vbi dicit actum præſumi factum de voluntate,& ad inſtantiam illius,ad cuius fauo 7 rem,& vtilitatem † verſatur,hoc idem volunt Roman. conſ. 68. col. 1. & conſ. 152. col.vlt.Alex.conſ.69.n.5. lib.1. Ruin.cõſ. 47.nu.12.lib.2.Menoch.de præſumpt.lib. * 2.q.23.num.7. & eſt * communis omnium doctorũ ſententia, vt per eundẽ Menoch. de recuper.poſſ.rem.1.nu.58.Et hac ratio 8 ne citatio præſumitur facta ad † partis inſtantiam, Abb. in c.1.de iud. vbi Rip.nu. * 20. dicit hanc * eſſe cõmunem, Franc. in c.cum parati col.3.de appell. Fel. in c. ſicut nu.15.de re iud.Capic. deciſ.4. num. 20. Soc. Iun. conſ.97. nu.14 lib.2.& ſimi 9 li ratione mutuum ſub vſuris † præſumitur factum cauſa, & gratia recipientis, qui habet commodum, Gl. 1. in l.ſi quis, nec cauſam, ff. ſi certum petatur, & ibi * Dec.col.1.atteſtatur * de communi,Menoch. de præſumpt. lib. 3. præſumpt. 70. Optima igitur ratione Sum.Pont.ex hoc oriri coniecturam confidẽtiæ hic ſtatuit, Ita in ſimili contractus ſimulatus depre- 10 henditur,ſi impenſa,quæ † ſpectat ad emptorem,fiat a venditore, Abb. conſ.76. in præſenti col.2. verſ. quarta coniectura li. 1. Alex. conſ.54. num. 2.lib.6. Card. Pariſ. conſ. 55.nu.56.vol.1.Bertrand.conſ. 186. in fine, & conſ. 287. etiam fin. lib.2. par.1. Natt. conſ.198. num.13. lib.1. Roland. a Vall.conſ.40.nu.33. lib.2. Cepoll. tract. de ſimulat. contract. num. 41. verſ. ſexta præſumptio, Io. Baptiſta Lupus in l.2. in 2.part.§.1. num. 45.C. de pact. Ber. conſ.165. nu.14. lib.1. Tiraq. in tract. de * retr. conuent.§.6.gl.2.in fin. & eſt * communis omnium doct. ſententia,& ibi aſſignant rationẽ, nam cum de ſtylo emptor 11 debeat ſoluere impenſam † inſtrumentorum,ſi a venditore, ad quem nõ pertinet, fiat,arguitur, quod emere noluerit, ſed potius pignori recipere,Alberic. in l.eos in fine, C.de vſur. & in l. diſſolute, C. de cond. ex lege, Menoch. de præſumpt.pręſumpt. 122. nu.58. Eadem ratione præſumetur, quod ille noluerit reſignare, & quod actus fuerit ſimulatus.faciunt, quæ ſcribunt Dec.conſ.543. nu.18.Afflict. in c.1.in princ.nu.13.tit.de feud.dat.in vim legis Commiſſ.

Ex his igitur colligitur cõcluſio,quod ſi reſignans beneficium in fauorem alicuius, ſcilicet Titij,proſequutus fuerit expeditionem illius, & expenſas neceſſarias pro ea expenderit, ex hoc probatur confidentia.

Dubium tamen eſt, quid econtra, ſi reſignatarius fecerit omnes expenſas etiã pertinentes ad reſignantem ratione reſeruationis fructuum,aut penſionis, an itidẽ 12 ſit confidentia? Et quidem,quoties † conſtat de pacto,abſque dubio eſt confidentia,vt in facti contingentia reſpõdit Nauarr. in conſ.5.& conſ.46. in princ. tit. de ſim.arg.not.in c.quam pio 1.q.2. c.vlt. de pact. c.quæſitum de rerum permut. Si vero non conſtat de huiuſmodi pacto controuerſum eſt,an ex hoc colligatur coniectura confidentiæ? Quidam voluerunt, quod non. Primo,Quia conſtitutio exprimit tantum expenſas factas a reſignante pro litteris reſignatarij,ergo præſens ca- 13 ſus † non includitur l.in præuaricationis §. vlt. ff. de præuaric. l.diſſentientem, C. de diuort. ſi voluiſſet expreſſiſſet,l.illam, C.de coll. c.ad audientiam de decim.c. illa ne Sed.vac.Oldr.cõſ.202. Vnius enim incluſio eſt alterius excluſio, l. cum prætor,ff.de iudic.Secũdo quia ſumus in materia pœnali, ergo ſtricta debet fieri † interpretatio, Doct. in l. ſi vero §. de viro, ff.ſol.matr.& in l.conſtante,ff. eo. Din. in reg.odia,de reg.iur.lib.6.

His non obſtantibus,contrariam exiſtimo opinionem veram, vt ex expenſis factis a reſignatario in litteris penſionis reſeruatæ reſignanti arguatur confidentia, quam opinionem probo, Primo,quia hoc caſu eadem adeſt ratio fraudis, ergo idẽ ius,l.illud, ff. ad l. Aquil.l.his ſolis,C. de reuoc.donat. Et cum fraus cõiecturis pro- * betur, cõmuniter * dd. per illum tex.in c. 2.de renunc.lib. 6. Bart. in l. poſt contractum col. 1.& 2. ff. de donat. Dec.cõſ.235. col.1.quę coniectura erit validior iſta?cũ faciat eam impenſam, ad quam non tenetur,vt in contractu ſimulato argumentantur Abb. conſ.76.col.2. lib.1. Cepoll. tractat. de ſimulat. contract. nu.41. Roland. conſ.40. nu.33. lib.2. Quare præſumitur, ita

ita actum, & conuentum, vt omnis impensa fiat per resignatariũ, iuxta ea, quæ scribit Parif. conf. 55. num. 56. vol. 1. Tiraq. in tract. de retr. conuent. §. 6. gl. 2. in fi. Natt. conf. 198. nu. 13. lib. 1. & colligitur hanc fuisse causam principalem, quasi sine ea non fieret resignatio, Bart. in l. 2. §. vlt. ff. de donat. Nauarr. in c. cùm ministet nu. 39. 23. q. 5. & conf. 50. nu. 5. tit. de sim. nam que multi, vt tota die experimur, non renunciant beneficia pro recompensa proposita propter pecunias expendendas in reseruatione pensionum, si ergo resignatarius pro facilitanda, & obtinenda resignatione illius beneficij, quod desiderat, dicat velle facere omnem expensam, etiã ad ipsum resignantem pertinentem, vtique ex hoc committitur cõfidentia, quia sine huiusmodi conuentione non fieret 15 resignatio, & id †est causa principalis, Nauarr. conf. 50. & 51. tit. de simon. & competit definitio simoniæ, Gl. in sum. 1. q. 1. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. & per consequens ex hoc oritur coniectura confidentiæ, & in contrarium allegata ex hoc tolluntur.

Concludendum est igitur esse confidẽtiam, si ex pacto resignatarius faciat impẽsam pertinentem ad resignantem, & si nõ cõstat de pacto ex impẽsa facta oriri confidentiam. Hanc autem cõclusionem posteriorem intellige, quoties fecit totalem impensam; nã resignatarius de stylo, quã do expedit suas litteras, expendit etiam aliquid necessario pro reseruatione resignantis, quod solet retinere in primo termino solutionis pensionis, & si non retinet id, vel fecit omnem impensam, cum illa non soleat fieri, etiam vt retineatur, & non constat ex alia causa fecisse, vel habuisse pecuniam, oritur coniectura confidentiæ, vt supra dictum, & conclusum est, & ita vidi alias respondere per doctissimum virum.

Amplia, prædictas conclusiones etiam in foro Poli procedere, ita Nauarr. d. cõs. 5. de simon. & communiter * sequuntur Doctores.

Amplia secundo, etiam si resignatarius velit id gratuito dono donare resignanti, & sic soluere pro eo compositionem, & alias expensas necessarias, vel causa eleuandæ paupertatis id facere, nam nihilominus est confidentia, ita Nauarr. d. cõs. 5. de simon. nam inquit, id non faceret, si ille renũciaret in fauorem alterius, ergo non solum vult soluere illi propter grati tudinem, & paupertatem, sed etiã ex eo, quod resignat beneficium in fauorẽ suũ.

Sed poterat oriri dubium, quomodo probetur resignanrem expendisse pro litteris resignatarij? Ideo hoc declarat pro bari ex depositione sola procuratoris, vel ex libris rationalibus mensariorũ, vt patet illis verbis, si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mẽsariorũ. ex quibus verbis duæ colliguntur conclusiones, Prima per solã depositionẽ 16 procuratoris probari, per quem † fuerit facta impẽsa necessaria in litteris resignationis, & quis dederit pecunias, & ratio est, quia ipsa pecunia deuenit ad ipsum, & expenditur per ipsum, ideo poterit de hoc testificari tamquã de facto proprio, 17 † iuxta ea, quæ scribunt Abb. in c. cum in sua, quem omnes sequuntur de sponsal. & in c. vlt. nu. 9. de præscript. Bart. in l. quæ tutores, C. de administr. tut. Ang. in l. sciẽdum col. 1. C. de vsur. Quis enim melius poterit id scire? Alex. conf. 24. col. 4. lib. 2. Salicet. in l. vlt. C. de sic. Vnum autem est notãdum, quod est contra regulas iuris communis. nam vult, vt dictum illius sufficiat, vt probatur ibi, vel sola, regula- 18 riter enim dictum vnius †non probat c. licet, c. veniens, c. iuiurandi de restib. c. ad monere 33. q. 2. Ias. in l. si quando nu. 11. C. vnde vi. & hoc ob atrocitatem criminis, vel ob difficilem probationem, Doct. in l. 1. §. vlt. ff. de verb. oblig. Marf. in l. si quis, ne quæstio col. 12. ff. de quæst.

Secunda conclusio, per libros rationales mensariorum, idest argentariorũ probari pecunias expensas in litteris, cuius fuerit, quod habet rationem, quia libris 19 prædictorum plene creditur, † vt voluit Menoch. de arbitr. iudic. cas. 91. num. 15. verf. vera itaque, Mascard. de probat. cõclus. 973. nu. 87. Ias. in l. admonendi nu. 19. ff. de iur. iur. & ita consuetudine * receptum est, Castrens. in d. l. admonendi nu. 42. Ias. num. 120. Feder. de Sen. conf. 118. Boer. decis. 105. Couarr. lib. pract. quæst. 20 c. 22. nam propter eorum officium † publicum non cadit suspicio, Fel. in c. 2. nu. 21. de fid. instr. Ias. conf. 103. col. 1. lib. 1. Rip. in d. l. admonendi nu. 121. ff. de iur. iur. & alij * omnes.

Sed contingit dubitare, an aliæ probationes sint sublatæ, vt hoc non possit alio

modo probari? aliqui tenent, quod sic, quia vnius inclusio est alterius exclusio, l. cum prætor, ff. de iud. sed exprimuntur hæ duæ dumtaxat ergo, &c. l. illam C. de coll. Contrarium tamen existimo verum, tum quia huiusmodi expressio videtur facta ad augendam probationem delicti, vt sola depositio procuratoris sufficiat, & soli libri argentariorum, primum erat dubium propter illam regulam generalem suprapositam, quod dictum vnius sit nullius, secundum etiam habebat aliquale dubium ex his, quæ scripsere plures dd.

21 libros conscriptos auctoritate priuata † non probare plene, Bart. in l. nuda ratio nu. 7. ff. de donat. & in l. admonendi num. 26. ff. de iur. iuran. Ant. de Butr. in c. 2. & ibi Abb. num. 9. de fid. instr. Card. Paris. cons. 90. nu. 1. vol. 1. Anan. cons. 53. circa principium. Ergo nõ debet operari diminutionem l. legata inutiliter, ff. de leg. præst. Tum etiam quia, vt puniantur delicta, materia dicitur fauorabilis, & propte

22 rea extendenda, vt pluribus modis † possit probari. l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. & ibi notat Bal. & alij l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. l. capitalium, ff. de pœn. c. vt famæ, de sent. excomm. Tertio cõfirmatur, quia præsentis constitutionis mẽs non est tollere ius commune, nisi in his, quæ repugnant, vt ex verisimilitudine, & alijs adminiculis colligitur, Et ita tenendo, ad argumentum in contrarium adductum respondetur expressionem de dictis duabus probationibus esse factam ad augendum, vel exempli gratia, ideo non est restringendam l. regula, §. vlt. de iur. & fact. ignoran. l. scire oportet §. pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect. num. 1. ff. de iust. & iur. Et † vnius inclusio non est alte

23 rius exclusio, quando casus exclusus includitur alia via, scilicet lege, vel ratione, Dec. in l. 1. in 3. lect. num. 83. ff. si cert. pet. Card. Paris. cons. 111. num. 39. vol. 1. Fel. in c. nonne in 4. limit. de præsumpt. Dec. cons. 11. num. 18. Riminal. sen. cons.

24 251. nu. 44. Quare † concludendum est huiusmodi expensas posse probari alijs modis, Et Primo per euidentiam rei, Barbat. cons. 46. nu. 24. lib. 4. Bal. in l. 1. nu. 46. C. de fruct. & lit. expens. & in l. scimus §. cõputatione num. 2. C. de iur. delib. & cons. 353. nu. 2. vol. 3. Secundo per testes etiã domesticos, Feder. de Sen. cons. 119. Mascard. de prob. concl. 721. nu. 1. & 2. Tertio per libros, in quibus descriptæ sunt, Barbat. d. cons. 46. nu. 21. cum seq. vol. 4. Mascard. concl. 723. de prob. Quarto ex con-

25 iecturis † arbitrio iudicis approbandis l. ius alimentorum, ff. vbi pupill. educ. deb. l. si filium, l. si ita fuerit §. in reliquis, ff. de manumiss. test. l. vlt. §. inter cætera, ff. de liber. legat. late Mascard. de probat. conclus. 715. col. 1. & 2. Qui iudex debet ad id aduertere, quod expensæ præsumuntur

26 † factæ animo repetendi, Mascard. de probat. concl. 727. col. 1. vbi comprobat.

Secundo contingit dubitare, quid si resignans se ingessit expeditioni litterarum ad fauorem resignatarij, non autem expendit pecuniã de suo, an ex hoc oriatur coniectura confidentiæ? pro affirmatiua Primo facit, quia dicit constitutio, Expeditio, &c. prosequuta sit, &c. ergo ex hoc oritur præsumptio arg. l. 4. §. toties, ff. de dam. infect. Secundo, quia huiusmodi diligentia ad ipsum non pertinens videtur suspecta, vt late prosequitur, Cepoll. in tract. de simul. contrat.

His tamen non obstantibus contrariã opinionem existimo veriorem ex huiusmodi prosequutione expeditionis non oriri præsumptionem confidentiæ, quia Pius v. hic requirit vltra prosequutionẽ expeditionis, expẽsas, & in illis se fundat ob rationes allegatas, ergo sola expeditio non causat prædictam coniecturam iuxta tradita in l. si domus, vbi Bart. ff. de seru. vrb. præd. l. si mihi in principio, ff. de seru. rust. præd. Ias. in l. nec eis §. 1. in 1. not. ff. de acquir. hæred. Anchar. consil. 391. col. 3. Crau. cons. 290. col. 1. Et patet

27 ex illa † dictione, simulque, quæ coniungit præcedentibus l. in operis, ff. loc. l. 3. ff. si fam. furt. fecis. dic. c. nouimus, 3. q. 9. Innoc. in c. dilectus filius de præb. sicuti

28 dictio † vna l. vlt. C. de impub. & alijs subst. l. vlt. ad l. Aquil. dd. in l. huius §. quisque ff. de leg. 2. Pauin. de potest. cap. sed. vac. præl. 3. nu. 14. Ideo † cum verba sint

29 clara, nullum cadit dubium quis, qui fidẽ, de sponsal. l. continuus §. cum ita, ff. de verb. oblig. Oldrad. cons. 258. col. 2. Bal. cons. 343. col. etiam 2. lib. 1. Curt. Sen. cons. 29. col. 3. Et patet responsum ad primum argumentum in contrarium adductum, quia post illa verba prosequuta sit, subsequitur dictio illa, simulque, quę coniungit, vt dictum est, non obstat, secundũ quia cessat, cum hoc requirat constitutio

iuxta

iuxta not.in l.2. ff. de orig. iur. Sed cadit dubium,quod e contra si resignās expenderit pecunias necessarias pro expeditione resignatarij, non tamen se ingessit in expeditione? alias vidi consultū pro negatiua,ex hoc non oriri præsumptionem confidentiæ ex eo, quia cum constitutio, vt dixi duo requirat in vno nequaquam 30 † verificabitur l. vbi numerus,ff.de test.& 31 vt capiamus interpretationem pro † non delicto l.merito,ff. pro soc. His autem nō obstantibus cōtraria opinio mihi semper visa fuit verior, vt ex sola impensa facta per resignantem in litteris resignatarij oriatur præsumptio confidentiæ, & mouet me primo ratio valde concludens, quia expendens de suis pecunijs in expeditione satis dicitur prosequi illam, cum huiusmodi expensa consideretur, vt cau- 32 sa principalis,sine qua † non fieret expeditio, Bart.in l.2.§.vlt.ff. de donat. namq. vt stylus vulgaris docet sine pecunijs promptis non expediantur litteræ, soluitur enim officialibus constitutis,& habētibus officia titulo oneroso in Cancellaria,satis enim dicitur se ingerere in hęre- 33 ditate,qui soluit æs alienum † creditoribus, Bart. in l.2. C.de iur.delib. Bal. in l. potuit q.9.C.eo.tit.idem Bal.cons.71.nu. 1.lib.5. Card.Paris.cons.16.nu.41.vol.2. Corn.cons.82.nu.2.& cons.272.nu.6.vol. 2. Soc. Sen. cons.45. col.2. num.4.vol.4. Alex.cons.32.col.1.lib.3. Nact.cons.140. nu.12.lib.1. Secundo,quia Pius v. in hoc §. videtur hoc præcipue habere in consideratione,vt colligitur, dum vult huiusmodi expensas factas fuisse probari ex solo dicto procuratoris,aut libris mensariorum, ergo colligitur, quod solæ expensæ faciunt oriri conjecturam confidentiæ, cum sub illis contineatur aliud ex verisimilitudine, & ex ratione præsumpta, ac eo,quod solet fieri,vnde non obstat argumentum in contrarium adductum, quod duo requirantur, nam respondetur sub hoc includi aliud,vnde vtrumque proba- 34 tur iuxta ea, † quæ de beneficio annexo alteri, scribunt Gemin. & Io. Andr. in c. super eo,de præben. in 6. Fel.in c. in nostra nu.30. de rescr. Rot. decis. 46. de rescr.in antiq. Io. Sel. de benef. p.3. q. 12. num. 64.

Rursus cadit dubium,si resignans fideiusserit pro pecunia,quæ fuit impēsa per resignatarium in expeditione litterarum an ex hoc oriatur præsumptio confidentiæ,alias in facti contingentia euenit hic casus, nam cedens Ecclesiam Metropolitanam de ann.1585. fideiussor accessit pecunijs ad societatem officij per cessionariū acceptis,qui cedens postea fassus fuit prędictas pecunias fuisse expensas in expeditione litterarum Archiepiscopatus, 35 dubitabatur an ex hoc oriatur † coniectura confidentiæ, fuit resolutum in * Rota negatiue in d. Cosentin. prætensæ confidentiæ, coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. ex eo,quod cedens non se intromisit in expeditione, neque ipse impendit,vt requiritur in hoc §. quibus quali- 36 tatibus cessantibus, † non habebit locum dispositio ad not. in l. quicumque, C. de seru. fug.eo magis in materia odiosa reg. odia,de reg.iur.lib.6. sed tantum fideiussor intercessit,qui actus de per se simplici- 37 ter non † est prohibitus, vt prosequitur Archiepiscopus Florent.in tract.de vsur.

Et hanc conclusionem huius §. intelligę primo procedere in quibuscūque beneficijs etiam habētibus dignitatē, quod probo,tum,quia id explicatur in §§. præcedentibus,& præcipue in proximo superiore §. ad probandum,& hic cum veniat 38 continuatiue, † vt colligitur ex dictione, si, quæ exponitur pro quando, & continuat eandem materiam, Bart. in l. hæc verba nu.4.ff.de leg.1.Iac.Nouell.de iur. protomisios §. 4. nu. 5.& ex dictione, vel Bal.cons.98. nu.6.vol.1. Archid.in c.ego, dist. 63. Marc. Ant. Marsil. de Ecclesiast. reddit c.23. nu.59. videtur disponere,cū eadem qualitate ad tradita in c. translato de constit. in cap. quanto de iudic.in l. nam hoc iure,ff. de vulg. & pupill. l. quāuis,C. de impub.& alijs subst. nam admo- 39 dum tritum est, sequentia declarari † ex præcedentibus l. qui filiabus, ff. de leg.1. l. vtrum,ff.de petit.hæred. l.non est nouū, ff.de legib. tum etiam quia viget eadem ratio fraudis considerata ex multis capitibus in hac constitutione in omnibus beneficijs, & dignitatibus, ideo idē ius debet statui l. illud,ff. ad l. Aquil. l.a Titio,ff. de verb. oblig. Et hæc conclusio nullum habet dubium, vt præsens coniectura intret in beneficijs simplicibus, in Curatis requirentibus residēriam, Dignitatibus, Prioratibus, Abbatijs, Ecclesijs Cathedralibus,& Metropolitanis,& ita vidi de stylo seruari.

Secun-

Secundo intellige hanc conclusionem procedere in quibuscunque personis etiã constituris in dignitate, etiã S.R.E. Cardinalibus, quod probo, tum quia generaliter dicit, ex parte dimittentis, quæ personam recipientis, &c. & receptum est legem * generaliter loquentē comprehendere † omnes casus speciales, & personas priuilegiatas, Salic. in l. vlt. C. de iur. dot. Ias. in l. 1. col. 3. ff. sol. matr. & cõs. 157. col. 3. lib. 2. Calcan. cons. 13. col. 2. Gozzad. cons. 43. col. 2. Ruin. cons. 136. col. 4. vol. 3. Paris cons. 17. col. vlt. vol. 1. Cagnol. in l. 1. n. 16. ff. de reg. iur. Tum etiam, quia cõstitutio exprimit in principio omnes, & quascunque personas, etiam Episcopos, Archiepiscopos, & Cardinales, imo constitutio Pij IV. emanauit contra Cardinales potissimum, vt ex proœmio colligitur, & hæc conclusio nullam videtur habere difficultatem, attenta etiam ratione, quæ militat etiam in prædictis.

Tertio intellige hanc conclusionē procedere, siue resignans se intromiserit in expeditione litterarũ pro resignatario, & expenderit pro illa pecunias per se, siue per alium, quod probo Primo, quia dicit constitutio ex parte dimittentis, &c. quæ verba comprehendunt principalem, & quemlibet alium nomine suo facientē iuxta tradita per Bart. in l. non solum, §. mandato, ff. de iniur. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 89. regulare enim est, vt actus 41 † attribuatur non exequenti, sed mandãti l. item eorum §. decuriones, ff. quod cuiusque vniuers. nomin. Bart. in l. vnum ex familia, §. si de Falcidia, ff. de leg. 2. Crau. cons. 314. sub nu. 2. Secundo probo, quia id expresse dicitur in §§. præcedentibus ibi, per se, per alium. Tertio, quia eadem viget ratio, vt per Gl. in l. 1. §. persuadere. ff. de seru. corrup. Ias. in l. si quis mihi bona, §. sed quid si mandauit nu. 16. ff. de acquir. hered. Quarto, quia paria sunt, quod 42 aliquid faciat, † vel mãdet, vt incurratur pœna imposita circa illũ actum, Gandin. de malef. tit. de transact. & tit. de pœn. Gomes. in §. pœnales nu. 10. instit. de action. Et necessario erit hæc conclusio intelligenda etiam in alijs, quia, vt stylus docet, solet per alios id exequi, & non per Episcopos, Prælatos, & Cardinales, alias enim sequeretur absurdum, quod in paucis casibus hoc verificaretur, & hac via fieret fraus huic constitutioni.

Dubium tamen est, an hæc sit ita sufficiens, vt ex ea colligatur vera confidentia? Pro affirmatiua vidi ponderari illa verba, ad probandum vero plene confidẽriarum abusum, inter alias etiam hæ præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitime, &c.

Contraria tamen opinio est vera, & tenenda in iudicando, & consulendo, † vt 43 ex huiusmodi coniectura non inducatur vera confidentia, sed ex ea oriatur præsumptio, quæ alijs concurrentibus resultet probatio commissi delicti, & in his terminis fuit * resolutum in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R.P.D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591. Et hæc conclusio potest tum probari ex verbis positis in §. testes, ibi, pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam faciant probationem in prædictis, &c. Tũ etiam quia aliud est coniectura, & aliud veritas, & late comprobaui alias, & hæc, erit prima limitatio ad hunc §. & eius cõclusionem.

Secundo limita non procedere, quoties expressum fuit in supplicatione expensas totales resignationis esse faciendás per resignantem, vel resignatarium, nam tali casu cessat coniectura confidentiæ, attenta scientia Papæ, quæ facit cessare † omne vitium, Abb. in c. cum pridē 44 in fin. de pact. Cassad. decis. 2. de simon. & decis. 3. nu. 4. de renunc. Card. Paris. cõs. 30. nu. 3. vol. 4. & id tempore Sixti V. concedebatur multoties, hodie autem tempore S. D. N. Clementis VIII. nequaquã, & hoc procedit in beneficijs, quæ expediuntur extra Consistorium, in his vero, quæ expediuntur in Consistorio, idē erit, si de permissione, & licentia Papæ fiat, vt in simili de perceptione fructuũ Archiepiscopatus cessi post cessionem ex scientia Papæ, renuit Rota, * & excusauit cedentem a confidentia in d. Cosentin. 4. Februarij 1591.

Trigesimæ quartæ Quæstionis Summarium.

1. Faciens conferri alicui beneficium, & postea percipiens fructus committit confidẽtiam.
2. Beneficiatus debet habere fructus beneficij.
3. Beneficiatus habet ius in re.
4. Beneficiatus est dominus.

5 *Talia subiecta, qualia prædicata.*
6 *Animus soli Deo notus,*
7 *Conuentio secreta est difficilis probationis.*
8 *Animus declaratur ex facto.*
9 *Fraus probatur coniecturis.*
10 *Fraus colligitur ex præcedentibus & sequentibus*
11 *Nemo præsumitur iactare proprium.*
12 *Neque donare.*
13 *Donatio præsumitur ob causam.*
14 *Donatio nunquam præsumitur.*
15 *Factum refertur ad causam necessariam.*
16 *Potius error quam donatio præsumitur.*
17 *Et potius stultitia.*
18 *Ex insolitis colligitur simulatio.*
19 *Ex actu qui non prodest facienti præsumitur fraus*
20 *Venditio fraudulenta, si vẽditor percipit fructus post venditionem.*
21 *Ex eadem causa donatio præsumitur fraudulenta.*
22 *Supposita persona arguit fraudem.*
23 *Dictio seu stat alternatiue.*
24 *Verbum intercedo quomodo accipiatur.*
25 *Verbum Intercedo comprehendit omnem obligationem quam quis pro alio suscepit.*
26 *Intercessores sunt Fideiussores.*
27 *Verba proprie debent capi.*
28 *Verba debent capi in potentiori significatu.*
29 *Verba debent aliquid operari.*
30 *Verba debent potius capi in specie, quam in genere.*
31 *Ex fideiussione non oritur præsumptio cõfidentiæ.*
32 *Absurda tollenda.*
33 *Constitutio Pij Quinti super confidentijs non prohibet opera caritatis.*
34 *Contra legem naturalem statuitur.*
35 *Verba intelliguntur secundum subiectam materiam.*
36 *Verba non sunt curanda, quando apparet de veritate.*
37 *Causa in primis est spectanda.*
38 *Verba capiunt consueta.*
39 *Verba intelliguntur eo modo quo prolata sunt.*
40 *Verba non interpetrantur contra Ius commune.*
41 *Sanus intellectus semper capiendus.*
42 *Verisimilitudo spectanda.*
43 *Laicus non potest habere beneficium.*
44 *Criminosus est incapax beneficij.*
45 *Incompatibilitas prohibetur.*
46 *Fraus colligitur ex seqnẽtibus, & præcedẽtibus.*
47 *Fructus spectant ad Dominum.*
48 *Dictio quoquo modo est generalis.*
49 *Verba si quis sunt generalia.*
50 *Verbum concedo est generale.*
51 *Verbum concedo importat donationem.*
52 *Collatio est donatio.*
53 *Non debet fieri id per quod Patroni retrahuntur a fundatione.*
54 *Dictio aliquid quid importet.*
55 *Dictio etiam implicat.*
56 *Veritas facit cessare præsumptionem.*
57 *Percipiens absque causa facit de facto,*
58 *Causa superueniens concedit quod prius erat prohibitum.*
59 *Fortior præsumptio tollit minus fortem.*

TRIGESIMA QVARTA QVÆSTIO:

ARGVMENTVM.

INtercedens pro alio beneficium, & postea ingerens se in illo committit confidentiam.

TRigesimo quarto quæro, &c. Quarta coniectura, seu præsumptio, ex qua probatur Confidentia, colligitur ex eo, quod quis intercesserit, vt alicui beneficium conferatur, aut alias quoquomodo in negotio se immiscuerit, & po- 1 stea perceperit † fructus illius beneficij, aut de eo, arbitrio suo fuerit dispositum, vt dicitur in §. deniq. si quis pro cõcessione alicui facta quacunque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio cõcessionis sese immiscuerit, quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocũque. Et ratio huius conclusionis est, quia huiusmodi perceptio fructuum, & dispositio de beneficio quid actum sit in collatione, institutione, confirmatione, nominatione, pręsentatione, & electione, ostendit, l. quædam mulier, ff. de rei vendic. l. 2. C. de acq. poss. c. inter dilectus de fid. instrum. quandoquidem fru- 2 ctus beneficij nullus † possit habere, nisi beneficiatus, Io. Monac. in c. rite num. 30. de renunc. lib. 6. Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Card. Paris. cons. 39. vol. 4. Rebuff. cons. 22. nu. 19. Port. Imol. cons. 25. Gabriell. cons. 192. nu. 1. vol. 1. Cassad. decis. 3 4. nu. 6. de restit. spol. † qui habet ius in re, c. conquestus de vsur. l. herennius, ff. de euict. Grat. cons. 18. nu. 2. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. nu. 23. lib. 2. Cephal. cons. 131. nu. 14. Bursat. cons. 11. nu. 7. vol. 1. & late comprobaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. Nec alter potest de bene- 4 ficio disponere, † quam habẽs ius, & possidens, Rot. decis. 5. de re iud. in antiq. per Bisignet. Fel. in cap. in nostra coll. 37. ver. fallit 5. de rescrip. cum alijs, vt per Boer. decis. 205. nu. 8. Rebuff. cons. 64. Put. decis. 266. lib. 1. Ant. August. decis. 17. lib. 1. * & est * cõmunis omnium doct. sententia, vt dixi de resig. benef. lib. 3. q. 1. col. 1. & col. 4. Ideo ex hac perceptione fructuũ, & dispo-

& dispositione beneficij, quæ fit contra naturam actus colligitur prauus animus eorum, & côuentio illicita, quæ intercessit in ipsa collatione arg. l. quædam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde ff. ad
5 Maced. iux. illud talia subiecta, † qualia prędicata, l. si defensor, ff. de interrog. act.
6 l. 3. vbi Bart. ff. de fund. † instr. Crau. côs. 284. nu. 6. Animus enim qui soli Deo notissimus † est l. 2. ff. de interrog. act. clem. exiui de paradiso de verb. signif. Gl. in §. aliæ constit. de act. Ang. cons. 93. & con-
7 uentio secreta, quæ † est difficilis proba-
* tionis dd. * omnes per illum tex. in c. 2. de renunc. lib. 6. Ang. cons. 160. & cons. 190. & cons. 236. & 271. Bolognin. cons.
8 6. in princ. declaratur ex † facto S. seruos Inst. de rer. diuis. Innoc. quem refert, & sequitur, Anchar. cons. 302. materia de qua agitur col. 1. Crau. cons. 150. sub nu. 4. & ex sequentibus gestis, Bal. in l. quamuis,
9 C. de fideic. Nam fraus † probatur coniecturis l. dolum, C. de dol. Bart. & omnes in l. post contractum, ff. de donat. col. 1. & 2. Dec. cons. 235. col. 1. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 1. Et propterea de-
10 prehenditur † ex pręcedentibus, & sequẽtibus dolose gestis, Gl. in l. apud Celsum in verbo causa de dol. except. Castrens. cons. 337. nu. 23. vol. 1. Crau. cons. 143. nu. 9. Menoch. de arbitr. iud. cas. 470. nu. 10. Accedat propterea ad comprobatio-
11 nem, quia nemo præsumitur iactare † pro-
12 prium, l. cum de indebito, ff. de donat. † nec donare l. campanus, ff. de oper. liber. Bart. in l. 1. nu. 6. C. ad Velley. Ias. cons.
13 53. nu. 2. lib. 1. quare † potius censetur ob causam datum, Cepoll. in tract. de simul. contractus in 7. præsumpt. nu. 3. Bal. côs. 189. lib. 2. Cuman. cons. 37. in fin. Abb. cons. 13. nu. 3. lib. 1. & omnis alia conie-
14 ctura potius, † quam donatio, Anchar. cons. 7. col. 2. Bal. in l. si ex Senatus, C. de incest. nupt. Ruin. cons. 171. nu. 7. vol. 1. Natt. cons. 73. nu. 9. Ideo prædicta datio fructuum facta a possessore beneficij, ei qui intercesserit pro ipso dictum beneficium, aut alias se immiscuerit, & dispositio de dicto beneficio ad voluntatem antedicti intercessoris, videtur facta ex côuentione illicita, quæ emanauit in collatione, institutione, confirmatione, nominatione, præsentatione, & electione, arg. l. 1. C. de imponen. lucr. descript. lib. 10.
15 c. inter dilectos de fid. instr. & sic ob † causam necessariam l. vlt. C. de alimen. pupill. præst. vbi Bar. & idem Bar. in l. cum seruus, ff. de verb. oblig. & in l. 2. ff. de côdit. & demonstr. Abb. cons. 116. ad fin. lib. 2. Roman. cons. 247. col. 2. Corn. consil. 316. col. 5. lib. 1. Crau. cons. 106. nu. 8. & cons. 149. nu. 12. & cons. 282. nu. 4. Præsu-
16 mitur enim † potius error, quam donatio Gl. in l. generaliter verbo causa, C. de nô numer. pec. cum alijs, vt per Dec. consil.
17 177. nu. 1. Grammat. 66. nu. 3. & † potius stultitia, Bal. cons. 189. in fin. lib. 2. Card. Paris. cons. 88. nu. 13. lib. 3. Comproba-
* tur, quia * communiter receptum est ex
18 insolitis colligi † fraudem, simulationẽq. Butr. in c. illo vos de pignor. Anchar. côs. 257. num. 5. Cepoll. de simulat. contract. ver. nona præsumptio num. 48. Soc. Sen. cons. 262. nu. 4. lib. 2. Natt. cons. 198. num. 12. lib. 1. Decianus cons. 2. nu. 37. lib. 1. & cons. 105. num. 18. lib. 2. Cassan. cons. 25. col. 2. Roland. cons. 40. nu. 39. lib. 2. Postremo corroboratur huiusmodi conclusio, quia cum fructus beneficij collati dãtur intercessori, aut disponitur de beneficio ad eius nutum, is cui collatũ fuit beneficium ex ipsa collatione nihil acquirit, vt patet ad sensum, immo deterioratur eius conscientia, ex hoc ergo colligi-
19 tur fraus, quæ deprehẽditur ex actu, † qui nihil prodest facienti, Ruin. cons. 78. nu. 9. lib. 3. Mantica in tract. de coniecturis vltim. volunt. lib. 10. tit. 13. nu. 5. Mascar. de probat. concl. 815. nu. 2. Ideo venditio præsumitur fraudulenta, & simulata,
20 quoties venditor possidet post † venditionem, aut percipit redditus, Bart. in d. l. post contract. nu. 4. Io. Annib. nu. 135.
* & communiter * alij de donat. cum alijs, vt per Dec. cons. 235. col. 1. & 2. Crauet.
21 cons. 100. nu. 7. Et itidem donatio † præsumitur simulata ex eadem causa, Spec. in tit. de donat. §. 1. nu. 7. & ibi Io. Andr. in addit. Abb. cons. 97. nu. 5. Ex his ergo patet de côuẽtione illicita, & quod fue-
22 rit supposita persona ipsius, quod † semper solet de per se arguere fraudẽ, Guid. Pap. de præsumpt. nu. 47. Ruin. cons. 130. num. 2. lib. 2. Calcan. cons. 35. col. 1. cum alijs, vt per Mascard. de probat. d. concl. 815. nu. 43. Duæ colliguntur conclusiones principales, prima, quod si ille, qui intercesserit percipiat fructus, oritur præsumptio confidentiæ, Secunda, quod si fuerit

fuerit dispositum de beneficio ad voluntatem suam, oritur etiam coniectura con fidentiæ, & sic sufficit, quod vnum eorum interueniat, vt probatur ex illa dictione,
23 † seu, quę stat alternatiue, Bart. in l. si quis ita legauerit, ff. de aur. & arg. leg. Abb. Imol. & alij in c. inter cæteras de rescr. & ibi Fel. nu. 29. Euerard. in sua centur. loc. 49. Alciat. in l. sæpe, ff. de verb. signif.

Sed quæro, quomodo intelligatur illud verbum intercesserit? Pro intelligen
24 tia est sciendum, quod verbum † intercedo sumitur pro intromittere, vt Cic. lib. 2. de or. & Cæsar lib. 1. Comm. & alij tradunt, vt refert Ambros. Calep. in d. verbo, & pro omnibus, qui alieno nomine aliquid procurant, not. in l. 1. ff. de procur. tradit Io. de Grass. tract. de substantiali proc. in ver. intercessores. Aliquando autem accipitur pro spondere, fidem suam interponere, seu fide iubere. Cic. Att. lib. 1. accersiuit ad te, promisit, intercessit, dedit, idem Philip. 2. tantũ pro te intercessisse dicebant, & dicit Bar. in l. 2. §. omnis, ff. ad Vellei. quod verbum intercedit, cõ
25 prehendit omnem † obligationem, quam quis pro alio suscipit, sequitur Bertach. in ver. intercedere, addẽs quomodocũq. quis faciat pro alio allegat d. l. 2. §. omnis, ff. ad Vellei. Et inquit Io. de Grassis
26 loc. cit. quod proprie † intercessores sunt fideiussores. Dubiũ tamen est, quomodo hic accipiatur, alias ego accipiebã secũ do modo pro fideiuss. Primo, quia verba
27 legis in dubio proprie debẽt † capi, l. ferri, ff. de verb. sign. not. in l. hoc legatum, ff.
28 de leg. 3. & in † potentiori significatu l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vectig. Secundo, quia subdit, aut alias quoquomo do se immiscuerit, quæ verba includunt
29 se intromittentẽ, ergo præcedentia † debent aliquid operari, l. si quando, ff. de leg. 1. l. si per alium, ff. si quis cum, &c. c. si Papa de priuileg. lib. 6. Bal. in rub. C. de contrah. empt. q. 9. Crau. consi. 297. num.
30 4. Tertio, vt verba capiantur in † specie, magis quam in genere. Card. Par. in rub. ff. de leg. 1. sub num. 12. Nunc autem his non obstantibus mihi placet contraria sententia, vt huiusmodi verbum intercesserit hic positum capiatur primo modo pro se intromittente, & hanc opinionem comprobo. Primo ex §. multi eiusdem constitutionis, vbi traduntur causæ, ex quibus potest, & solet committi confidentia, & prope finem in vers. alij, aut incapaces, &c. ponitur casus huius §. ideo qui procurat alteri conferri beneficium, & postmodum de illo disponat, vel fructus capiat, a quo vers. dependet præsens §. & secundum illum erit intelligendus, arg. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. l. vtrum, ff. de pe rit. hæred.

Secundo, ex eo, quia nulla oritur præsumptio confidẽtiæ ex fideiussione facta,
31 etiam si fuerit † facta resignatario, a resi* gnante, vt fuit resolutum in vna * Cosen tin. prætensæ confidentiæ 4. Febr. 1591. coram R. P. D. Orano, & consuluit Nauarr. cons. 50. de simon. & late dixi.

Tertio, quia absurdum esset, vt si quis fideiusserit pro pecunijs expendendis in litteris resignationis, vel pro cautione bancheria danda pro pensione, aut pro simili alia re contingente occasione collationis, vel resignationis committat cõfidentiam, quandoquidem huiusmodi actus videntur permissi, Io. Gutter. de cõtract. iur. c. 22. nu. 1. dd. in c. 1. de fideiuss.
32 & fuit dictum in d. Cosentin. & † tamen absurda, & extranea sunt ab omni dispositione aliena, l. nam, & absurdum, ff. de bon. libert. l. furto, §. pactus, & ibi Bart. ff. de pact. l. sed & si hoc, §. liberorum, ff. de in ius voc. Card. Paris. cons. 8. nu. 4. & 111. nu. 35. vol. 1. & cons. 71. nu. 9. vol. 4.

Quarto, quia Constitutiones Pij IV. & Pij V. non intẽdunt prohibere opera cha-
33 ritatis, † vt tradit Nauarr. cons. 68. nu. 5. de simon. quod est transpositum, fol. 479.
34 quia fuisset statuere † contra legem naturalem, quod non fit. c. sunt quidam 25. q. 1. charitas enim est forma omnium virtutum, vt tradit D. Ambros. relatus a Nauarr. in c. charitas est, nu. 19. dist. 2. de pænit. & voluit D. Thom. 2. 2. q. 23. art. 6.

Non obstant argumenta in contrarium allegata, ad primum respondetur
35 subiectam materiam suadere † ita esse interpretandum illud verbum, arg. not. per Glos. in cap. dilecto de sent. excom. Gemin. cons. 29. Siluan. cons. 17. nu. 19. & texturam, ac naturam huius dispositio nis, iuxta ea, quæ dicit Bal. cons. 67. col. 1. lib. 3. Calcan. cons. 1. col. 15. Dec. in l. 1. col. 7. circa medium, C. qui admitt. Accedit quod verba non sunt curanda, quan-
36 do apparet de voluntate, † c. cum expediat, de verb. signif. c. intelligentia eo. tit. l. omne verbum, C. comm. de leg. Cephal. cons.

conf.110.nu.23.& conf.149. n.2.lib.1. Parif.conf.3.num.57.vol.3. Curt.Sen.conf. 51.col.1. Iaf. in l. 3.C.de lib. præterit. de qua hic conftat,vt colligitur ex verf.alij, aut incapaces,§. multi,vbi referũtur cau-
37 fę,Et caufa † in primis eft fpectanda,vt di xi late de refign. benef.lib.5.in princ.primæ quæftionis, & regulariter verba funt
38 capienda,vt comprehendãt ea,† quæ mo ris funt,arg.l.pen. ff.de aur. & arg. leg. l.fi prius,§. placuit, ff.de aq.plu.arc.Oldrad. conf.198.col.2.Siluan.conf.56.num.27.&
39 eo refpectu,quo † prolata fuerũt,l. fi quis domum,§. quod autẽ,ff.loc. l.profectitia, §.vlt.ff.de iur.dot.l.debitor §.vlt.ff.ad Trebell. Decius in c. fi pro debilitate, col. 5. de off.deleg.& conf.283. col.1.

Nec obftat fecundum argumentum, quod alias verba fequentia nihil operarentur, nam refpondetur id effe falfum, vt infra dicam, cum cafus poffit diuerfificari. Accedat,quia verba non debent aliquid operari,quando operando refulta-
40 ret intellectus † iuri communi cõtrarius, Gemin. in cap. fi Papa de priuileg. lib. 6. Alex.conf.33.col.2.verf. item refpondeo lib.1. Parif. conf.110. nu.48. vol.1. Ruin. conf.59. num.19. lib.3. tunc enim debent
41 operari, cum fanus † intellectus dari poteft,l.1.in princ.& ibi not.ff.quod met. cã l. 1.in fin.cum ibi not.ff.de municip.l.3.§. 1.ff.de iur.iur.cum alijs, vt per Crau.cõf.
42 294. nu.3.& cum adeft † verifimilitudo,l. obligatione generali,ff.de pignor.l.folutum,§.folutã,ff.de pignor.act.l.fi ita quis, §.vlt.ff. de teftam.tut.

No nobftat tertiũ,quia refpondeo pro cedere in dubio, Bart. in l. hoc legatum ff. de leg.3. Sebaftian. Sapia in l. imperiũ nu.15.ff.de iurifd. omnium iud.

Vnde concludendum eft,verbum intercefferit accipi pro fe intromittẽte, & pro curante: Idque poteft exemplificari cafibus expreffis in d. §. multi, verf. alij, aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclefiafticis onufti,aut Ecclefiaftico ordini fe mãcipare refugiẽtes, aut mere laici beneficia Ecclefiaftica alijs conferenda procurãt,vt de illis poftmodum ad libitum fuũ difponatur,fructus etiam percipiendo illorũ, poteft enim euenire, quod aliquis,
43 vel fit mere laicus, † & propterea nõ poffit habere beneficium Ecclefiafticum,iux.
* *communẽ opinionem late comprobatam a me lib.4. de refign. benef. q.3. aut alias incapax propter ætatẽ,vel crimen, †
44 Fel. in c.ex parte nu.5.de refcr. Menoch. de arbitr.iud.caf.202. nu. 37. vel onuftus beneficijs Ecclefiafticis,quia multos titulos habeat,iux.not.in c.de multa de præben. aut refugiens mancipari ordini Ecclefiaftico,&i deo non poffit habere bene
45 ficia † curata,& dignitates,c.licet canon, de elect.c.12.feff.24. de reform.

Quare,fi accidat hũc habere nuntiũ vacationis alicuius beneficij,& cũ illud obtinere poffit a S.D.N.vel R.P.D.Datario, nolit, vel non poffit ob caufas prædictas recurrit ad fraudem, illud intercedendo pro amico,familiari, confanguineoque; Si ergo poft expeditas litteras captamq; poffeffionem percipiat fructus illius, vel de eo difponat, intrat coniectura confidentię,quod non charitate intercefferit, & impetrauerit illud pro amico,fed malo animo,ac praua intentione, & quod hoc modo conuenerint, fraus enim colligi-
46 tur ex pręcedentibus, & fequẽtibus † dolofe geftis, Crau. conf.143. nu.9. Menoc. de arbitr.iud.caf.470.nu.10.fructus enim
47 † beneficij non poffunt ad alium fpectare nifi ad dominium,vt dixi de refign.benef. lib.1.q.6.& proximis diebus quidam amicus meus V.I.D.interrogauit me,an poffet iuxta confcientia procurare collationem cuiufdam beneficij in perfonam N. confanguinei fui,cum haberet Datarium propitium, & non poffet expedire fupplicationem in perfonam fuam ob multos titulos,quos habet,& S. D. N. Clem.viij. hàbentibus quinque titulos,nõ vult alia beneficia conferre, & poftea percipere aliquam partem fructuum? Ego refpondi non poffe, & non effe tutum in foro fori, ob præfumptionem confidentiæ orientẽ ex hoc §. qui in his terminis intelligitur. poffet etiam exemplificari alijs fimilibus modis,& Nauarr.conf.62. de fim. fcribit cõmitti fimoniam realem, fi laicus procurauit,vt beneficiũ vacans conferatur clerico cum pacto,vt ipfe haberet dimidium fructuum: Idemque erit in eo, qui intercefferit præfentationem, vel nominationem,vt infra dicetur.

Secundo,quęro,quomodo intelligantur verba fequentia, vel alias in negotio conceffionis fe immifcuerit quoquomodo? refpondeo,effe capienda,vt includãt non interceſſorem beneficij, de quo proxime dixerat, fed intromittentem fe in colla-

collatione præsentatione, ac nominatione, vt si postea perceperit fructus illius beneficij vel de eo disposuerit ad suum libitum oriatur coniectura confidentiæ, & potest exemplificari pluribus modis quando familiaris Episcopi, vel alterius Collatoris, vel præsentantis se ingerit in negotio concessionis, & postea percepit fructus, vel disponit, de beneficio, aut alter intromictit se in expeditione, vel in nominatione, vt infra dicam vel alijs modis, vt dictio illa quoquomodo † ostendit, vt probant iura quæ citat Gemin. conf. 115. col. 2. Siafil. de lit. grat. tit. de vi. & effectu clausularum §. subsequenter n. 30.

48

Et conclusionē huius §. primo intellige procedere in quocunq. vt ostendunt illa verba posita in principio † si quis, quæ sunt generalia, & apta comprehendere omnem casum, omnesq. personas Bal. in l. in fraudem ff. de milit. test. Iudex autem debet cuncta rimari, & de hoc facere Iudicium secundum diuersas personas, & qualitates personarum.

49

Secundo, intellige hanc conclusionē in quolibet beneficio nam dicit generaliter de benef. Ecclesiastico Rebuff. in cōcord. tit. de mād. apost. §. statuimus, & sub tit. de collat. §. 1. Et ratio viget in quocunq. benefitio ideo idē ius statuendum, l. illud ff. ad l. aquil. l. a Titio ff. de verb. oblig.

Tertio, intellige in eo qui intercesserit tam ipse, quam si alius hoc fecit nomine ipsius nam dicit perse vel alium, vel alios, & est ratio quia equiparantur hæc duo, quod quis faciat perse, vel aliū, reg. qui per alium de reg iur. lib. 6.

Quarto, intellige hanc conclusionem procedere nō solū in collatione, sed etiā, in præsentatione, & nominatione, nā dicit generaliter pro concessione, &c. Verbum enim † concedo generale est vim sumens a natura rei cui adijcitur, Bal. in l. non ambigitur in fi. ff. deleg. Succ. sen. cōns. 93. n. 4. lib. primo, Ias. in l. quod Principali num. 4. post Gl. ff. de const. pecun. Imol in c. primo, col. pri. commod. Abb. in cap. Pastoralis n. 7. de donat. Alex. in l. si quis antea, n. 18. ff. de acq. poss. Et aptū comprehendere omnes casus secundum subiectam materiam Bal. in c. primo, §. si titius n. primo, si de feud. fuerit contra. inter dom. & agn. Luc. de pen. in l. vlt. col. vlt. C. de locat. præd. Ciuil. lib. xl. Aret. conf. 159. n. 15. Fel. in c. cum venerabilis, n. 5. de except. late Sarn. in §. sic itaque n. 6. de act. Et † inducit donationem Bar. in l. vxorem. §. intestamento ff. de leg. tertio, Sebast. Medices de compensat. q. 22. n. 2. sed collatio † est donatio, & cōcessio not. in c. cum accessissent de constit. Et etiam præsentatio, & nominatio ergo, &c.

50

52

53

Comprobatur quia eadem viget ratio omnibus his casibus ideo, &c. Posset enim non solum quis intercedere collationem beneficij pro amico ad effectum fructus percipiendi, sed etiam presentationem ad eundem effectum cum subsequatur necessario confirmatio, ne patrono † retrahantur a fundatione, & dotatione, Gl. in c. cū dilectus de Iur. pat. lap. Alleg. 96. n. 3. Gemin. in cap. 2. num. 11. de præbē. lib. 6. Roch. in tract. Iur. pat. verbo honorificum. Ac nominationem quoties quis potens apud Pontificem intercesseri nominationem, vt N. nominetur ad tale beficium, vel addignitatem, & postea percipiat fructus, cum subsequatur prouisio late Rebuff. in tract. de nomin. Et necessaria est prouisio huius §. in his qui procurāt nominationes a Pontificibus, pro per sonis minus idoneis, ob dictum effectū.

Quinto, intellige hanc conclusionem procedere siue prouisio, concessio, collatio, & confirmatio fiat per Papam, & sedē Apostolicam, siue per alios puta Cardinales Archiepiscopos, & Episcopos ac alios Collatores inferiores, nam dicit quacumque auctoritate, ergo omnes prædictos includit, vt probaui de resig. benef. lib. 12. quæst. 13. circa verba Regule de infir. quacumq. auctoritate.

Sexto, intellige hanc conclusionem procedere siue iste qui intercesserit, aut se immiscuerit percipiat omnes fructus, siue partim, nam dicit deinde aliquid, vt dictio aliquid verificetur in † qualibet parte fructuam, Gl. in clem. prima, verbo aut earum parte de for. cōpet. Alb. in c. pastoralis in principio de off. de leg. Anchar. cōs. 160. præsupponitur, Stafil. de litt. & grat. expect. in nona forma n. 49. & in §. circa tertiā partem regule n. 51.

54

Septimo, intellige hanc conclusionem procedere tam si percipiat hos fructus propria auctoritate quā si per manus possessoris, nam parificat hic §. hos casus, cū dicat etiā per manus possessoris, & dictio † etiam implicat Gemin. conf. 110. in fin. & conf. 125. nam eadem ratio viget.

55

Q Octa-

Octauo, intellige hanc conclusionē etiā si huiusmodi fructus intercessori fuerunt dati titulo donationis, ex quo nota casum quem prohiberi rem suam dare cōtra.l.in re mandata C.mand. quod intellige cum granos salis, multis concurrentibus scilicet breuitate temporis, actu clandestino, qualitate personarum, & alijs similibus, vt colligitur, ex his quæ superius sunt explicata in §§.præcedentibus.

Nono, intellige si prædictus intercessor perceperit fructus, siue disposuerit de eo beneficio ad libitum suum, vt dicitur in finalibus verbis, quod potest exemplificari quoties fecit illud resignare ad fauorē personę benæ sibi visæ, nam hi duo casus parificantur in hoc §.& faciunt quę scripsimus in §.quare nos volentes.

Declara tamen hanc conclusionem cū prædictis intelligentijs seu ampliationibus procedere, dummodo non constet ex alia causa fuisse fructus perceptos per dictum intercessorem; nam hoc casu 56 cessat præsumptio, & coniectura † confidentiæ, vt tradit Gabriell. consi. 172. nu. * 8.lib.2. Et fuit resolutū in vna Cusentin* prætense cōfidentie 4.Februarij 1591.co * ram R.P.D.Orano, & est communiter* receptum in praxi in Rom. curia. Quæ conclusio primo, probatur in verbo posito in hoc §.de facto, quod verbum declarat cōclusionem intelligendam in percipiente 57 de facto, & sic absq. causa † & titulo, Gl. Io. Monach. Geminian. Franc. in cap. cupientes §. ceterum de elect. lib. 6. Gl. Card. Imol. in Clem. prima, de vit. & honest. clericorum Dec. in c. ceterum col. pen. de Iud. Corn. cons. 165. col. 6. lib. 2.

58 Secundo, quia causa † superueniens facit cessare quod erat prohibitum, l. si hominem cum ibi not. ff. mand. Deci. in c. cum sit. Romana n. 13. de appell. & pręsū- 59 ptio † cedit veritati, & fortiori præsumptioni, l. vlt. in principio ff. quod metus causa, l. domus ff. de in integr. restit. cap. litteras de præsumpt.

Et potest exemplificari quoties debebat pecunias ab antiquo temporæ, vel fuerunt factæ expensę, aut alias, &c.

Insuper intellige vt hæc coniectura nō inducat veram confidentiam, nam Pius V. ex ea tantū eligit præsumptionē, & ex qua, alijs cōcurrentibus vult delicti commissi resultare probationem, vt fuit* resolutū in d. Cusēt. & ita cōmuniter tenetur.

Trigesimæ Quintæ Quæstionis
SVMMARIVM.

1 RESignās percipiēs Fructus antequā Resignatarius capiat possessionē non cōmittit cōfidentiā.
2 Præsuppositum legis debet in primis, verificari.
3 Vbi non conueniunt verba legis neque dispositio.
4 Qualitas legis verificanda.
5 Resignans ante captam possessionem habet colorem, & si spolietur debet restitui.
6 Resignans potest omnia facere donec Resignatarius capiat possessionem.
7 Resignans potest conferre beneficia donec Resignatarius capiat possessionem.
8 Resignatarius non potest se ingerere in beneficio Resignato ante captam possessionem.
9 Resignatarius quando possit percipere fructus.
10 Collatio quod Ius tribuat.
11 Ius q acquiritur ex collatione efficitur firmu per possessionē.
12 Possessio corporalis est apprehēdēda.
13 Possessio non transfertur per collationem.
14 Resignās vsq. ad quod tēpus possit recipere fruct.
15 Non abdicatur Ius à Resignante si non acquiritur Resignatario.
16 Verba intelliguntur cum effectu.
17 Acceptans beneficium quando possit variare.
18 Optans quando possit variare.
19 Habens Ius percipit fructus.
20 Pius V. damnat confidentiam Illicitam.
21 Quisque potest percipere fructus ad se spectantes.
22 Factum permissum non punitur.
23 Absque superiore quis potest Capere rem suam.
24 Quandiu quis substinetur in officio est officialis.
25 Perfecta Resignatio quando appellatur.
26 Post consensum prestitum non datur pœnitentia.
27 Pactum gratuitum inter Resignantem, & Resignatarium est licitum.
28 Pactum super his quæ tacite Insunt est permissū.
29 Pacisci super re propria est licitum.
30 Quæ superabundant non vitiant.
31 Expressio eorum quæ tacite insunt nihil operatur.
32 Fructus vnius anni sunt deputati pro oneribus eiusdem anni.
33 Verbum fructus Intelligitur deductis expensis.
34 Siue proferatur a lege siue ab homine.
35 Dos relicta de oībus Intelligitur deducto ære alieno.
36 Impensæ sunt multiplicis differentiæ.
37 Impensæ necessariæ debent fieri.
38 Vsufructuarius tenetur conseruare in bono statu bona sibi concessa.
39 Beneficiarius æquiparatur Vsufructuario.
40 Beneficiarius tenetur reaptare agros, & domus.
41 Impensæ ex causa alimentorum preferuntur.
42 Impensæ necessariæ in primis retinentur.
43 Qui sentit onus debet sentire commodum.
44 Sequester est legitimus administrator.
45 Sicuti diuiduntur fructus inter Resignantem, & Resignatarium Ita, & Impensæ.
46 Ratione temporum fit diuisio fructuum.
47 Legatarius tenetur ad onera cū consequitur rem.
48 Onus est fructuum, & non proprietatis;
49 Fructus beneficiati defuncti spectant ad heredes pro rata ratione seruitij.
50 Nouus possessor tenetur ad onera.

Nouus

51 *Nouus possessor potest cõuenire antiquum vt eon tribuat ratione temporis.*
52 *Titularis & non Vicarius perpetuus tenetur ad onera visitationis.*
53 *Fructus veniunt consequutiui ad beneficium.*
54 *Fructus percipiuntur ex beneficio.*
55 *Ex facto permisso non committitur confidentia.*
56 *Quis tenetur restituere rem alienam.*
57 *Resignatio simplex statim abdicat ius.*
58 *facta resignatione libera statim potest conferri beneficium.*
59 *Intellectus § quare, constitutionis Pij V.*
60 *Verbum receperit importat factum.*
61 *Resignatarius efficitur dominus absque possessione*
62 *Resignatarius tenetur soluere pensionem.*
63 *Pactio firma inducit simoniam.*
64 *In delicto respicitur animus.*
65 *Dolus consideratur in delictis.*
66 *Fructus an sint quid temporale.*
67 *Temporale non potest dari pro spirituale.*
68 *Spirituale non potest dari pro spirituale.*
69 *Ex proœmio colligitur ratio.*
70 *Malitijs via est claudenda.*
71 *Scriptura probatur pactum.*
72 *Confessione probatur pactum.*
73 *Quæ fiunt occultæ coniecturis probantur.*
74 *Factum clam præsumitur malum.*
75 *Pactum de retrouendendo quomodo colligatur.*
76 *Qui male agit, odit lucem.*
77 *Qui odit lucem, præsumitur in mala fide.*
78 *Ex solitis fit coniectura mali.*
79 *Præsumitur contra solitum.*
80 *Delictum non præsumitur.*
81 *Semel malus, &c.*
82 *Contractus simulatus quomodo colligatur.*
83 *Retrocessio coniectura mali.*
84 *Qualitas personæ excludit delictum.*
85 *Bona fama tollit præsumptionem delicti.*
86 *Ob paupertatem fiunt delicta.*

TRIGESIMA QVINTA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

AN resignans possit se ingerere beneficio resignato, antequam resignatarius publicet resignationem, & capiat possessionem.

TRigesimo quinto quæro, an hæc constitutio Pij V. habeat locũ in eo, qui post resignationem se intromisit aliquo modo, & fructus beneficij resignari percepit antequam resignatarius publicaret illam resignationem, & illius beneficij possessionem caperet, vt ex hoc resignario iudicetur confidentialis?

1 Negatiua opinio † est verior, & tenenda in iudicando, ac consulendo, secundũ * quam pronunciauit * Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591. & illam videtur firmare Nauarr. cons. 26. & cons. 28. de simon. & expressius in Man. cap. 23. sub nu. 116. vers. noro 7. & fulcitur auctoritate, & ratione. Auctoritas depromitur ex dicta Constiturione Pij V. in §. ad probandum illis verbis, si quis post cessam àb se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessionẽ de facto se ingesserit, aut fructus, &c. quæ verba requirunt, vt fructus percipiãtur, postquam resignatarius cœpit possessionem, & regulare est, vt lex loquẽs cum aliquo præsupposito ad hoc, vt habeat locum, debeat in primis præ-
2 suppositum illud † verificari adnot. in l. vbicumque, C. de seru. fugit. Vbi enim
3 verba legis non conueniunt, † neque etiã dispositio habebit locum l. 4. §. toliens, ff. de damno infecto, l. ita autem in principio, ff. de administ. tutelæ, Crau. cons. 16.
4 nu. 7. & cum qualitas † alicuius dispositionis non verificatur, cessat illius dispositio l. pater §. Tusculanus, ff. de leg. 3. Card. Paris. cons. 49. num. 19. cum seq. vol. 3. & cessante ea qualitate cessat statutum, l. si vsufruct. ff. quibus modis vsufr. amitt. l. tutelas in principio, ff. de cap. dimin. Signorol. cons. 92. col. 3. in fine vers. præterea, Ideo resignans percipiens fructus ante captam possessionem per resignatarium, nón committet confidentiam.

Ratio colligitur ex illa * communi, & recepta sententia, resignatẽm ante captã per resignatariũ possessionem, etiam post consensum præstitum per ipsum, vel Procuratorem in Camera, & Cancellaria ha-
5 bere colorem, † cuius vigore si spolietur posset restitui, Sarn. de trien. 9.24. nu. 8. Crescenr. decis. 158. in fin. in recoll. manuscr. Pontan. de spol. cap. 13. num. 26. & num. 143.

Et comprobatur hæc sententia ex his, quæ voluere Rossin. de benef. c. 14. nu. 26. & c. 23. nu. 10. Rebuff. in praxi de sim. resignatio. nu. 27. & 31. & in tract. nomina q. 14. num. 157. vbi scribunt resignantem post resignationem admissam, & etiam cõsensum præstitum posse incumbere possessioni, & omnia pertinẽtia ratione illius
6 beneficij exercere, donec † resignatarius capiat possessionem, quorum sententia ipse sum sequutus in tract. de resignat. benef. lib. 1. q. 7. nu. 9. & ibi num. 15. post Rebuff.

buff. scripsi, posse conferre beneficia spe-
7 ctantia ad collationem † illius beneficij
resignati ex rationibus ibi deductis.

Accedit præterea efficax ratio, quæ vi
detur tollere omnem difficultatem, quia
resignatarius nō potest se ingerere in be-
neficio resignato ante captam possessio-
8 nem † Aufrer. dec. Tholosana 444. Franc.
de March. q. 49. in 2. parte. Io. Sel. de be-
nef. p. 2. q. 15. & alij, quos retuli d. q. 7. nu.
9 13. & minus † percipere fructus, Rebuff.
in prax. tit. de simon. resignat. nu. 31. Abb.
in c. transmissa col. 3. de elect. Federic. de
Sen. cons. 234. Franc. in c. eum, qui de præ
ben. in 6. Card. Paris. cons. 5. nu. 21. & 22.
& cons. 39. num. 7. cum seq. vol. 4. tritum
* enim est in praxi, * ius quod acquiritur
10 prouiso † de benef. ex ipsa collatione c.
vlt. & ibi omnes de concessio præben. lib.
6. Abb. in c. cum autem, & in c. suggestū
11 de iur. patr. non esse firmum, † & efficax
antequam prouisus capiat possessionem,
Rebuff. cons. 186. nu. 19. late dixi de re-
sign. benef. lib. 10. q. 6. nu. 3. Ideo posses-
12 sessio † corporalis in primis est apprehen-
dēda Couar. late lib. 3. variarum resolut.
c. 16. nu. 6. Pontan. de spol. lib. 1. c. 9. num.
94. Put. decis. 402. lib. 1. quæ nequaquam
13 † transfertur per collationem c. cum Ber-
toldus de re iudic. Rebuff. in prax. tit. re-
quisita ad collat. nu. 22. Ergo ne Ecclesia
remaneat destituta, & viduata, poterit
cōtinuare resignans, donec resignatarius
cœperit possessionem, arg. l. meminisse, ff.
de off. procons. §. vlt. Auth. de administr.
extrauag. iniunctæ de elect. c. ne pro defe
ctu eo. tit. & hoc firmaui de resign. benef.
* lib. 1. q. 7. nu. 13. & seruatur * in praxi.

Postremo huiusmodi conclusio suade-
tur, quia videtur permissum resignāti ca-
14 pere fructus † beneficij resignati, donec
resignatarius capiat possessionem, vt te-
net Rebuff. in tit. de publicat. glos. 18. nu.
7. & in tract. de nominat. q. 14. num. 157.
cuius opinionem declaraui in tract. de
resign. benef. lib. 1. q. 6. nu. 60. Et ius ne-
quaquam abdicatur a resignante, nisi be-
15 neficium resignatū † acquiratur resigna-
tario, in cuius fauorem facta fuit cessio,
Rebuff. cons. 4. nu. 13. & cons. 192. num. 8.
Bursat. cons. 411. nu. 4. & 5. vol. 4. Put. de-
cis. 158. nu. 2. lib. 3. & decis. 523. lib. 2. Ca-
putaq. decis. 84. nu. 5. par. 3. & fuit pluries
* * resolutum in Rota, vt late scripsi, & cō-
probaui de resignat. benef. lib. 1. q. 3. nu.
47. cum seq. quod intelligitur, si cum effe
ctu ius fuerit acquisitum, quod succedit
capiendo possessionem, vt scripsi d. lib. 1.
q. 7. nu. 10. Nam verba intelliguntur, cum
16 † effectu l. 1. §. hæc verba, ff. quod quisque
iur. cap. relatum de cleric. non residenr,
Sarn. in §. ex maleficijs num. 47. Instit. de
* act. Et ideo ex hac ratione * communiter
tradunt doctores habentem facultatem
acceptandi aliquod beneficium, & vigo-
re huiusmodi facultatis acceptantē pos-
17 se variare, si talis acceptatio † non tenet
Hostiens. in c. cum in multis nu. 11. Petr.
de Anchar. num. 4. vers. 5. quæro Gemin.
nu. 14. Franc. col. vlt. prope finem, & alij
* omnes * de rescr. li. 6. late Lap. alleg. 120.
Oldr. cons. 307. num. 4. Gemin. cons. 103.
latissime Roman. cons. 329. col. 1. & 2. Io.
Baptista Ferrettus cons. 96. n. 3. vbi alios
18 citat, Licet contrarium voluerit † in op-
tione, Cald. cons. 6. in tit. de consuetud.
Eneas de Falconibus de reseru. benef. in
quinquagesimo effectu, ex his, quæ scri-
bunt dd. in c. vlt. de cōsuet. lib. 6. & Cald.
cons. 7. eo. tit. Ex quo sequitur, quod si
19 habet † ius in beneficio licite, & lege per-
mittente percipiet fructus, c. conquestus,
de vsur. l. Herennius, ff. de euict. Alex.
cons. 120. nu. 5. vol. 4. Ruin. cons. 25. nu. 2.
lib. 2. Bursat. cons. 11. nu. 7. vol. 1. & quic-
quid fit lege permittēte, pœnam non me-
retur l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adul. &
nulla poterit colligi ex hoc confidentia
prohibita per constitutionem hanc Pij V.
20 quæ damnat confidentiam † illicitam, &
in iure detestatam, Nauarr. in Man. c. 23.
sub nu. 110.

Declara hanc conclusionem procede-
re, Primo in eo casu, quando resignans
post resignationem, & consensum in ea
præstitum percepit fructus ad se spectan-
tes, nam tali casu nulla committitur con
fidentia, cum huiusmodi perceptio non
21 † solum non sit prohibita, sed permissa in
omni iure, l. fructus, l. in fundo, l. ex di-
uerso, & l. non solum §. meum ff. de vsur.
l. si dominium C. de pignor. Ruin. con-
sil. 25. num. 2. lib. 2. Nauarr. cons. 7. de
sent. excom. & regulare est in hac mate-
ria, vt nulla committatur confidentia ex fa
22 cto permisso, & † approbato à iure ad no
tar. in l. Gracchus C. ad l. Iul. de adult. &
Cōstitutiones Pij IV. & Pij V. emanarunt
non contra omnem confidentiam, sed
dumtaxat contra illicitā. Nauar. in Man.
c. 23.

c.23.sub n.109. vers. quod autem extrauaganres, & rem suam, vel ad se spectantem licite quis capit, † etiam absque superiore, quāuis detineatur ab alio, vt voluit Hostiens. Io. An. & Abb. quos refert, & sequitur Io. Lup. in tractat. de bello, & bellator. §. si simus n.2. & faciunt notata, & scripta per Gemin. & Franc. ac alios in cap. pri. de Iniur. lib.6. D. Thomas 2.2.q.40.c.1. & 2. ergo eo magis hoc casu cum iste incumbat possessioni, & substineatur in officio, ex quo magni effectus † sequuntur vt per Innoc. in c. si vere in fin. de sentent. excom. Abb. in c. ad probādum col. 3. de re iud. Rebuff. quem citaui de resig. benef. lib. pri. q.7.n.16. Et si aliquis quærat, qui sint isti fructus? respondeo fructus annorum præteritorum, & fructus illius anni vsque ad diem consensus præstiti, nam vsque ad illud tempus debentur fructus resignanti, & ab illo incipiūt deberi resignatario effecto tunc domino, vt firmaui ex pluribus rationibus, & auctoritatibus de resignat. benef. lib. pri. q.6 n.38. nam tunc potest appellari † perfecta resignatio Put. dec.106. lib.3. & ideo ab eo tempore dicitur irreuocabilis, † vt pluries tenuit * Rota, vt dixi de resignat. benef. lib. pri. q.12. Et hæc Conclusio huius primæ declarationis, procedit etiam si in hoc pacti fuissent resignans, & resignatarius ante resignationem, vt resignans perciperet fructus sibi debitos pro annis præteritis, & fructus vsque ad diē resignationis nam hæc non esset confidētia, Ex pluribus, Primo, quia pactum gratuitum inter resignantem, † & resignatarium est licitum Ant. de Butr. & Anan. in c. ex parte 1. de off. de leg. vbi Felin. col.2. circa medium. idem Fel. in c. ad audientiā de rescr. Boer. de potest. leg. à lateren. 122. Redoā. de sim. p.2.c.11.n.11. & 12. & * cōmuniter dd. vt dixi de resig. benef. li. 14.q.7. nu.7. Secundo, quia pactū super his, † quæ tacite insunt, & de iure permittuntur itidem est licitum Nauar. in mā. c.23. Sub n.100. vers. quæ tamen Io. Pet. Bim. in cons.15. Glo. Abb. Fel. n.8. & alij * omnes in c. ad audientiam de rescr. Redoan. de Simon. p.2.c.11. in fin. & est * cōmunis opinio, vt explicaui de resignat. benef. lib.14.q.7.n.22. & 23. cum seq. vbi posui exemplum in eo, qui promisit soluere pensionem, reparare Ecclesiam, administrare Sacramenta, & similia, & in ea dē q.n.65. alia ad propositum retuli. Tertio, quoniam non est illicitum, † pacisci super re propria, & eius solutione ad notat. in c. pri. de Iniur. lib.6. Quæ enim † superabundant non vitiant, l. testamentum. C. de testam. & expressio eorum, quæ tacite † in sunt, nihil operatur, l. cōdiciones, quæ ff. de condit. & demonst. Et huiusmodi fructus deberet recipere resignans deductis oneribus, & impensis, nam fructus cuiuscunque anni sunt obnoxij, & deputati pro oneribus † illius anni Gemin. in c. præsenti §. porro de offi. ordin. lib.6. Gig. de pens. q.72. ante. n.1. & cons.124.n.3. & verbum † fructus intelligitur deductis ex pensis Clem.1. cum ibi not. per dd. de cēs. Glo. Bar. & Ang. in l. in fundo ff. de rei vēdit. spec. in tit. de expens. §. primo. Negusan. de pignor. in sexto memb. 2. part. n.12. Pontan. in l. diuortio. n.8. ff. solu. matri. Ces. de grassis decis.117.n.2. Siue proferatur † à lege, Siue ab homine Iason in l. fructus n.16. ff. sol. matr. etiam in Lucratiuis Glo. in l. si quis argentum §. primo. ff. de donat. quam dicit singularem Gig. cons.134.n.2. Bart. in l. non amplius ff. de leg.1. Iul. ferrer de gabbell. nu.546. & patet in dote data de omnibus, & singulis bonis, † nam intelligitur deducto ære alieno, l. mulier ff. solut. mat. etiam si addatur dictio integri Bald. & Salicet. in l.2. C. de fructi. & liti. expens. quam opinionē sequitur Alex. in d. l. fructus, illam comprobando ex pluribus, vt late etiam per Gig. d. cons.134.n.8. & 9. Et hoc intelligē dum † est tam de impensis, quæ colligendorum fructuum gratia fieri solent, iuxta not. in c. tua nobis de decim. Afflic. decis. 252. col. 4. cum alijs, vt per Boer. decis. 44.n.11. & 13. quam de alijs, quæ conseruandorum eorundem fructuum factæ sūt, ad tradita per dd. in l. diuortio §. impendia, ff. sol. mat. & etiam de his, quæ ad Ecclesiæ vtilitatem, scilicet reparationem, & alias res † necessarias, ad quæ tenetur habens titulum c.1. & c. de his de Ecclesi. ædific. Dec. cons.118. nu.5. vers.3. principaliter, Paul. de Cittad. de iur. pat. in 5. princ. artic. nu.123. * communis opinio, vt dixi in tract. de resig. benef. lib.3.q.15. num.1. nam sicuti vsufructuarius tenetur conseruare in bono † statu bona sibi concessa ad vtendum l.1. §. hactenus, ff. de vsu fruc. l.2. C. eo. ita, & Beneficiarius, qui † ei æquiparatur c. requisiuisti de testam. d. c. præ-

præsenti de officio ord. lib. 6. Corset. in versiculo Clericus, Afflic. in cap. primo §. his consequenter, titulo hic fin. lex communis opinio, vt per Alberic. in l. diuortionum, 12. ff. sol. mat. late Gig. cons. 24. Ferr. cons. 256. Et de impensis pro vtilitate agrorum, & domorum ipsius Ecclesiæ;
40 quas tenetur beneficiarius conseruare, † & reaptare, vt per Bart. in l. impen. ff. de Imp. & rebus dotal. Ruin. cons. 157. nu. 21. lib. primo, Menoch. cons. 64. n. 17. vol. primo, & faciunt notata in c. alia de officio ord. lib. 6. vbi de fructibus debitis alicui detrahuntur salaria seruorum, & ex-
41 pensæ factæ ex causa alimentorum † ipsorum, & ibi Gemin. Anch. & Franc. Gemin. cons. 78. col. vlt. Tiraq. in tractatu de retractatu consang. §. 15. gl. 1. n. 7. Et de expẽsis pro Capellanis, & alijs similibus Menoch. dicto cons. 64 n. 20. & ob id condem-
42 natus ad restitutionem fructuum potest † retinere impẽsas prędictas enumeratas, * vt fuit * resolutũ in vna Placent. 19. Octobris 1545. teste Puteo decis. 314. n. 6. lib. 2. nã onera ratione fructuũ imponuntur l. hactenus, & l. arbores in fin. iuncta gl. ff. de vsuf. Gig. de pens. 9. 38. n. 1. Et æquũ est vt
43 is † sentiat onus, qui sentit commodũ, l. si pendentis §. si cloacarij ff. de vsuf. l. secundũ naturã ff. de reg. iur. Et respectu anni preteriti, vel annorum prætcritorũ hoc sine difficultate transit, vt impensæ onerum illorum annorũ spectent ad resignantem, & de fructibus spectantibus ad ipsum sine detrahẽdæ, quod posset multis modis habere locum, eo prę sertim cum fructus sint sequestrati, cum sequester ad illas, tenea-
44 tur, nam est legitimus † administrator, sicuti is, qui sede vacante administrat cap. quoniã. c. statutũ de elect. in 6. Gl. in Clẽ. prima, in verb. benef. de sequest. possessionis, & fruct. quæm sequitur ibi Card. in 2. col. not. 10. & q. 27. Fel. in c. cũ bertoldus col. vltima de iure pat. Gig. d. q. 72. vbi * ex * communi dicit posse præsentare. Dubium tamen est quid in oneribus illius anni, in quibus, ipse sum huius senten-
45 tiæ, vt impensæ præfate diuidãtur inter † resignantem, & resignatarium, sicuti diuiduntur fructus, vt circa fructus in restitutione fundi dotalis concludit Bal. not. in tract. de dot. priuil. 75. post medium Cãpeg. in eodem tractatu in 15. q. Et in terminis quæstionis nostræ voluit Gig. de * pens. d. q. 72. Et communiter * receptum
46 est, & generaliter, in oneribus habendã esse rationem temporis †, & secundum illud faciendam esse diuisionem, vt post Barba. respondit. Menoch. cons. 64. n. 31. vol. primo, & facit quod scribit Succ. senior cons. 147. nu. 3. vers. aliquando, lib. 2. quod donec res est penes hæredem, ipse debet subire onus, sed postquam tradita
47 est legatario, hæres liberatur † ab onere, & incipit teneri legatarius tex. eũ ibi not. in l. apud Iulianum §. hæres ff. de leg. primo, tex. & ibi Gl. Bar. in l. quæro ff. de vsu
48 fruc. leg. subdit Succ. quia onus est † potius fructuum, quam proprietaris l. nec stipẽdium ff. de impens. Et propterea vult, vt hæres teneatur ad onera pro tẽpore, quo consequitur fructus, & legatarius ad reliqua. Hinc est, quod secundum receptio- * * rem * * sententiam mortuo beneficiario, fructus eius anni quo mortẽ obierit pro rata temporis ad hæredes defuncti perti-
49 nent pro seruitio, & oneribus vsq; † ad illud tempus factis Alberic. in l. diuortio n. 12. ff. sol. mat. ex ratione illius legis de * communi, * at testatur Couar. lib. primo, var. resolæ. 15. sub n. 12. Et resoluit * alias * Rot. reste Gabriel. cons. 19 1. n. 6. vol. 2. nã si fructus totius anni sunt deputati pro oneribus, Gemin. in d. c. præsenti §. potro. Gig. in princ. d. q. 72. ergo vt fructus diuiduntur, ita & onera, ad tradita per Card. Zabarel. in Clem. prima, numero 6. in fi. decens. Bonif. ibidem n. 56. Et ratio naturalis id dictat l. secundum naturam ff. de reg. iur. Hinc dicit Anchar. in d. clem. prima, de cẽs. quod nonus possessor tenetur ad onera, cum res transeat cum onere, po-
50 test tamen ipse antiquum possessorem † conuenire, vt ratione temporis, quo fru-
51 ctus habuit, cõtribuat, † & ibi voluit Card. sub nu. 6. Et voluit late Bellenzin. in tractatu de charitat. subsid. q. 37. & 75. de pensionario qui tenetur contibuere ad onera, Deci. cons. 157. Gig. cons. 117. n. 5.

Et qui maiorem partem percipit, tenetur plus contibuere d. clem. prima, de cens. vbi Card. in tertio, not. Imol. num. 4. Et facit quod resolutum fuit in vna * * Vlisbonens. * impositionis onerum veneris 25. Februarij 1575. præceptorem, &
52 non Vicarium perpetuum † teneri ad salarium deputatum per visitatorem, Capellano reste Cæsare de Graf. d. decis. 117. Et in alia Legionen. congruarum coram R. P. D. Seraphino, quod qui perci-

pit

pit maiores fructus Ecclesiæ, teneatur ad omnia onera, & in proposito maiorē partem debet habere, qui plus habet beneficium, cum fructus † veniant consecutiue ab beneficium Put.decis.374.n.9.lib. primo. Et percipiantur, † ex eo Oldr.côs. 118. Put.decis. 464.num.3.lib.2. Et ita in facti contingentia in quadam Brixien. Parochialis mihi commissa pronunciaui, & partes acquieuerunt.

[53] [54]

Declara secundo hanc Conclusionem procedere etiam in eo casu, quando resignans post resignationem, & consensū in ea præstitum ante tamen quam resignatarius caperet possessionem perciperet fructus etiam ad se nō spectantes, animo illos restituendi, nam ex hoc nulla confidentia committeretur, & hanc sententiam Probo, quia si vsq. ad illud tempus resignans potest incumbere possessioni, & omnia facere, sicuti antea poterat Rebuff.de Sim.resign. n.27.& 31. Et in tractatu de Nomini.q. 14.n.1.157.cum alijs quos citaui de resign. benef. q. 7. col. 2. lib.primo, ergo poterit fructus exigere. Roffiniac. de benef. cap. 14.n. 26.& c. 23. n. 10. Franc. de March. q. 49. in secunda parte. Nam illo tempore resignatarius nō potest, vt ex communi dixi dicta q. 7. neque alius, & per consequens ex facto permisso a iure † non committitur confidentia prohibita per constitutiones Pij. IV. & Pij V. Nauar.in man.c.23.sub nu. 109. neq. etiam committeretur confidentia, si resignans eo tempore locaret possessiones beneficij, faceret quietantias debitoribus aliosque contractus iniret ratione illius beneficij, cum vt dixi hi actus sunt ei permissi Rebuff.in praxi de resi.Simon. n.27.cum multis sequentibus. Poterit tamē resignatarius capta possessione illos fructus perceptos per resignantem, & ad se spectantes repetere ab ipso resignante, qui resignans tenebitur illos † restituere in foro fori, & poli.c.sæpe cum ibi not. de restit.spol.c.si res 14.q.6.not.per omnes in Regula peccatū de reg.iur.lib.6. D.Thomas 2.2.q.25.art.4.Caiet.2. 2.q.62.art.6. late Nauar.in man. c.17. Et summistæ omnes in verbo Restitutio, immo omnino debebit resignatarius illos repetere, ne ex hoc colligatur coniectura pacti illiciti initi ante resignationem, vt infra dicam in limitatione 4. Et faciunt quæ scribit Gabriel.cons.192.nu.6.vol.primo.

[55] [56]

Declara tertio, hanc Conclusionē procedere in Resignatione, quæ fit in fauorē alicuius, nam tunc resignans poterit ea, quæ dicta sunt facere, cum antea non abdicerit ius ab ipso, nisi cū effectu quęratur resignatario, vt late dixi de resignat. benef. lib. primo, quæst. 3. & q. 7. num. 9. & alibi pluries. Secus autem erit in resignatione facta simpliciter, nam hæc statim abdicat † ius a resignante, qui remanet sine titulo etiam colorato, & videtur habere illud beneficium pro derelicto adeo, vt statim possit libere impetrari, & † conferri, Abb. Ant.de Butr. Imol. & alij * omnes in cap. sollicite, & cap. accepta de restit. spol. Cassad. decis. 4. eo tit. Put. decis. 158. num. 4. lib. 3. vbi refert ita fuisse * decisum in vna Burgen. præstimoniorum coram Fabio 15. Ottobris 1548. & late dixi lib. primo de resig. benef. q.3.n.5.& 6. Et nequaquam possit resignans ita incumbere possessioni, vt comprobaui d.q.7.col.prima.lib. 1. de resig.ben. Et ideo non potest percipere fructus post resignationē siue resignauerit corā ordinario, corā quo oēs resignationes fiūt ita scilicet simpliciter, siue corā Papa.

[57] [58]

Limita quarto, vt non procedat, quādo resignans post resignationem, sed antequam resignatarius capiat possessionē percipiat fructus spectantes ad ipsum resignatarium vigore pacti initi ante dictā resignationem nam hęc esset confidentia punibilis per dictas Constitutiones Pij 4. & Pij v. & hanc sententiā deduco ex verbis positis in eadem cōstitutione Pij v. in §.quare nos volentes, vbi statuitur, vt sit confidentia quando quis recipit beneficium ex resignatione cum pacto illud retrocedendi, aut omnes fructus, vel partem dimittendi concedendi, ergo resignans percipiens fructus spectantes ad resignatarium ex pacto, etiam si illos recipiat ante possessionem captam per ipsum resignatarium committit confidentiam prohibitam, & punibilē, Nec † dicas quod dictus §. intelligitur capta possessione, vt alias existimabā ex duobus Primo scilicet ne sit cōtrarius §. ad probadū, vbi vt dixi loquitur post captā possessionem arg.l.prima.C.de in off.test. Bar.in l.vlt.§. idē quærit ff.de cond.indeb. Dec.in l.vbi repugnantia ff.de reg. iur.& in c.gratum de off.deleg. secūdo, ex verbo receperit † posito ibi quod importat factum not. in c.

[59] [60]

cam

eam te de rescr.& in c.bonæ el 2.de elect.

60 † Nam ad primum respõdetur prædictos duos §§.non esse contrarios, nam §.Quare nos volentes, ponit casum confidentia lem ex pacto faciendi ea,quæ ibi ex primuntur, §. Vero Ad probãdum,loquitur de coniecturis,vt illa sit valida coniectura,quoties post captam possessionem,&c. In casu verò nostro cessant coniecturæ,& præsumptiones, & illis non egemus,cum habeamus pactum præsuppositum, quod sonat in Simoniam, & Confidentiam ad tradita per Bart.& alios in l.filio ff.de lib. posth.l.non solum ff.de rit.nupr.Card.Pa ris.cons.54.n.19.cũ seq. vol.primo,nõ ob stat secũdum de verbo receperit,quia illud verbũ intelligitur de iure ipsius ben. vt in terminis tradit Imol.in cap.maioribus, nu.5.vers.item ideo dixi,de præben. late Gemin.post alios per illum tex. in c. cum in Eccles.num.8.eo. rit.lib.6 faciunt quæ scribit Gemin. cons. 103. Io. Selua de benef.par.3.q.pri. n. 33. quod quidem ius consequitur irreuocabiliter post præstitum consensum per resignantem Sarnen.de infirm.resig. q. 31. Pur. decis.106. lib.3. Gabriel.cons.102.vol.primo, & est communis * omnium doctorum sententia,vt latè dixi de resign.benef.lib. primo per plures quæstiones,Et ideo ab eo tem pore ei debetur fructus,quamuis per aliquod tempus distulerit ob impedimenta, vel ob aliud capere possessionem vt signanter, tradit Gabriell. cons. 192.nu.6. vol.pri.& dixi.q.6.n.72.de resig.benef. & q.8.n.3. vbi attestatus sum de cõmuni lib.

61 1.cũ iam fuerit effectus dominus absq. † possessione Archid.in cap.si tibi col. pri. Geminian.n.2.Franc.n.7.de præbẽ.lib.6. & * communiter, & ideo ab eo tempore

62 tenetur † soluere pensionem impositam super illo beneficio Gammar. de auctorit. leg. à lat. lib. 6. tit. de pens. num. 421. Bursat. cons. 361. vol.4.& fuit * resolutum in Rota in vna Terdunen.pen sionis corã Moedano 11. Februarij 1538. & in alia Oxomen.teste eodem Moedano decis.2.in coll.manuscr.& ad alia onera, vt late retuli de resignat.benef.lib.pri. q. 9. & 10. Concludendum est igitur dictum §. quare nos volentes, expresse non obstantibus in contrarium deductis probare esse commissam confidentiam ex perceptione fructuum spectantium ad resignatarium facta per resignantem etiam ante apprensam possessionem, per ipsum resignatarium pacto præcedente ante resignationem vel in actu. Comprobatur

64 Secundo,hæc sententia ex ratione,quia pactio firma † in beneficialibus inducit Simoniam.c. cum vniuersorum de rer. permurat.dd.in cap.ex parte 1. de off. de leg.Nauar.in man.c.23. n. 100. Redoan. de Simon.par.2.c.10.* & omnes alij,& pactio de percipiendis fructibus spectanribus ad resignatariũ est Simoniaca & cõfidentialis non facta distictione de possessione capta, vel ne per ipsum resignatariũ Oldrad.cõs.224.n.2.Abb.in c.nõ satis n.7.& 8.de Sim.Cald.cõs.p.de Sim.Card. Paris. cõs.143.n.12.vol.4.& plures,vt adduxi de resign.ben.li.14.q.5.n.p.Ergo &c.

Tertio, accedit quia in vna quaq. materia,& præsertim cum agitur de punien

64 dis delictis inspiciendus † est animus, & factum sequutum Bar. in l. diuus ff. ad l. Cornel.de Sicar. Paul.de castr.cons.192. incip.in causa incarceratorum. Aret.cõs. 147.incip.visa consultatione,col.5. Sign. de Homed.cons. 50. Fel. inrractat. de conaru col.pen.August.in addict.ad Angel. de malef.in verbo, & appensate in fine, & communiter * alij, sed hic adest animus, nempe pactum illicitum, quod in-

65 cludit dolum, qui in † ptimis consideratur in delictis Bal.in l.quicunque in quin ta col.C.de Ser.fugit.idem Bald. in l. data opera,col.4.C.qui accus.nõ poss. Paul. de cast.in l. 1. C.vbi Senatori. vel clariss. Cepoll.cons.29.ante penul.col.Barr. in l. prima. §. p.ff.si quis testam. lib.esse iussus fuerit dd.omnes in l.pri. §. præterea ff. de sicarijs, Adest etiam factum scilicet perceptio fructuum spectantium ad resignatarium.facta per resignãtem, Fructus aut

66 sunt quid temporale † ad notat. per Abb. Fel.& Dec. nu. 99. in c. M.ferrariensis de

67 const.& non erit licitum † dare temporale pro spirituali scilicet pro ipsa resignatione Hostien.in c.ad audientiam 2. n.3. Bal.n.6.Anchar.n.pri.de rescrip. Prepos. in c.p.n.6.7.q.1.& est communis * opinio quam comprobaui de resignat.benef.lib. 14.q.3.n.2. Aut sũt quid spirituale ratio ne connexitatis ad not. in ca. maioribus

68 & c.dilecto de præb. & neque † erit licitũ dare spirituale pro spiritnali, Io. Caraf. de sim. ment. n.6.& comprobaui de resig. benef.lib.14.q.4. Ergo videtur commissa confidentia.

Quar-

Quarto, præterea accedat, quia quod resignans non capiat possessionem nihil facit ad excusandum pactum de sui natura illicitum, & reprobatum, nam posset consulto differre vsque ad vltimum diẽ, & hac ratione aperiretur via faciendi plures confidentias, quod est contra intentionem Pij V. qui sanctissime rigorosã hanc constitutionẽ promulgauit, vt exularet hoc atrocissimum delictum suo tempore, & successorum, à Curia Rom. & Ecclesiasticis viris, vt colligitur ex prohe-
69 mio † l. prima, in principio ff. ad Maced. Bar. in l. cum quid ff. si certum pet. & in l. ambitiosa ff. de decer. ab ordine fac. Abb. in c. ex multa de uoto Bal. in l. prima ff. de Iust. & iur. quare ne in hoc casu frustetur huiusmodi constitutio Pij V. concludendum erit, & pariter iudicandum pro con-
70 fidentia, cum malicijs † via sit claudenda Iæcum hi §. si cum lis ff. de transact. l. quoties in fine C. de fidei con. l. si legatarius C. de legat. & intersit rei publicæ, vt delicta puniãtur l. ita vulneratus ff. ad l. aquil. Bar. in l. quemadmodũ C. de agric. & cens. lib. xi. prodest dumtaxat possessio non capta, vt non intret coniectura confidentiæ, cum de pacto non constat, neque de perceptione fructuum spectantium ad resignatarium, & ita intelligendus erit §. ad probandum, vt supra dixi. Sed posset aliquis quærere quomodo constabit de huiusmodi pacto? respondeo multis modis, vt alias in facti cõtingentia respondi, Pri-
71 mo, per scripturam iuxta † traditam per Bal. in l. Imperator ff. de statu homin. & in l. quoties in vltimis verbis C. de Iud. cum alijs cumulatis per Marsil. in rubri. de probat. C. n. 3.
72 Secundo, per Confessionem † vt est clarum, & dicam suo loco.
Tertio, per Coniecturas, & inditia vt habetur in hac Constitutione Pij V. & in vno quoque §. explicauimus coniectu-
73 ram ibi positam, † cum sit de his que solent occultè fieri ad tradita per Cinum in l. prima, C. ad l. corn. de sicar. Paul. de Cast. cons. 58. col. 2. lib. 2. Crau. cons. 156. n. 7. & ponderabam quam plurimas coniecturas, quia clam resignans, & resignata-
rius † id tractatũt Salicet. in l. si quis post hanc in princ. col. 5, C. de bonis proscr. Paul. de castr. in l. prima, C. de fur. nam pa-
75 ctum † de retrouedendo ex hoc sumitur Glo. in c. vt nostram §. porro in verbo occulte, Vt Eccl. benef. Bar. in l. post contra-
76 ctum ff. de donat. nã qui † male agit, odit lucem. Gl. in l. donatio in verb. occulte C. de donat. gl. in c. cõsuluit de off. deleg. & in cap. periculosum 23. q. 2. & præsumi-
77 tur † in mala fide Paul. de Castr. in l. vlt. ff. de Tit. nupt. Fel. in c. cum exiniuncto in principio ff. de hæret. & in c. porro de sẽt. excom. & in d. cap. consuluit col. penul.
78 Quia resignãs † erat solitus id facere, iux. trad. per Bar. Ang. Alex. & Ias. in l. certi conditio §. si nummo ff. si certum pet. cum alijs, & per Euerar. in locis communibus in loco à solitis, & regulare est vt præsu-
79 matur contra † solitum l. non omnes §. a barbaris ff. de re. mil. l. qui semisses §. pri. ff. de vsur. l. item §. quod dicitur, & ibi dd. ff. ad macedon. Hinc delictum quod regu
80 lariter † non præsumitur, l. merito ff. pro sot. Bal. in l. præcibus n. 21. C. de Im. pub.
81 & alijs subsit, præsumitur † contra solitũ committere Goxad. cons. 66. n. 7. vers. secondo, respondeo. Mascard. de probat. concl. 495. nu. 20. Et quia fuit beneficium per resignatarium locatum resignanti, nã
82 probatur Contractus simulatus † per locationem factam ab emptore venditori Bald. cons. 311. incip. in quæstione col. 2. lib. 5. Cepoll. in tract. de Simul. cont. præscripti 26. & 17. Crau. cons. 156. nu. 12. Et etiam quia non dimiserat resignans possessionem stante prædicta locatione facta statim, sed continuauerat, ex quo præsumitur fraus, & simulatio. l. sicut §. superuacuum, & ibi gl. & Bar. ff. quiq. mod. pign. vel hipot. solu. Affl. in cap. primo, tit. de feud. datis in vim l. commissor. nu. 25. Fulgol. cons. 42. Anchar. cons. 237. nu. 4. Succ. cons 84. n. 6. lib. 3. Bal. cons. 438. lib. 3. Ruin. cons. 94. nu. 9. vol. 4. late Decian. cons. 62. nu. 39. vol. 3. Et in alia facti contingentia, alias ad hoc considerabam re-
83 trocessionem † iuxta ea, quæ late post alios considerat Mascard. de probat. cõcl. 441. & magnos redditus beneficij Barbat. cons. 22. nu. 8. lib. 4. Afflic. loco c. 1. t. n. 63. & 68. Ang. in l. summa cum ratione, ff. de pecul. & ex paucitate pensionis reseruatæ Paul. de Castr. cons. 74. lib. 3. Tiraq. de vtroq. retrac. consang. §. 1. glo. 14. n. 37. & quasdam depositiones fictuarij, qui hoc attestabãtur, scilicet respondere resignanti, & aliorum testium dicentium hoc audiuisse ab eodem, Et in alia ponderabam quia paulo ante resignationem, resi-

resignans locauerat beneficium anticipatis solutionibus, & resignatatius non petierat, nam ex hoc nemò negabit argui pactum illicitum iux.trad.per Bar.& alios in d. l. post contractum ff. de donat. sed alias postea ponderabam pro absolutione qualitatem personæ, nam erat Episcopus, vt præsumatur † aliam ob causam fecisse, quã ratione confidẽtiæ, & in terminis argumentatur Gabriell. conf. 172. nu. 14. lib. 2. Et qualitatem, & bonam famam recipientis, vt illam ad hoc etiam ponderat Gabriell. d. conf. 172. num. 18. Et regulare est, † vt bona fama tollat præsũptionẽ delicti, l. vlt. ff. de quæst. vbi dd. Bar. in l. diui ff. de integ. rest. Marf. conf. 74. Gramat. conf. 13. n. 7. & conf. 31. nu. 12. Tiraq. de pen. tempor. causa 15. n. 2. consideratis etiam diuitijs nam † pauperes sunt, qui regulariter id faciunt iux. glo. in l. prima C. de comit. & Tribun. lib. 12. per text. singulatem in l. cum societas ff. pro soc. & habetur Eccl. cap. 27. prouerb. ca. 30. Faciũt notata per Mar. succ. sen. in cap. & si quæstionis col. prima de sim. Hinc Salamon prouerb. 30. scriptum reliquit mendicitatem non dederis mihi, ne egestate compulsus furer, & periurer nomen Dei mei, nam propter inopiam multi deliquerunt Eccl. ca. 27. Valer. Max. lib. 2. c. 1. Lactant. Firmian. lib. de Ira Dei, cap. 20. late Lucas de Pẽnas multa cumulat in l. eos qui C. de his qui numero liber. col. 3. lib. 10. fol. 91. Tiraq. de Nobilit. cap. 3. num. 25. cum seq. Et plura exempla deduxit Eccellentissimus, & eruditissimus D. Thomas Parisius I. C. Consentinus, Sacrij Regij Consilij Neapolitani, Consiliarius integerrimus in tract. quẽ composuit de paupertatis priuilegijs & incommodis, quẽ vidi manuscriptum diebus elapsis penes Ecc. V. I. D. Dominum Prosperum Parisiũ Consentinum, & Patritium Romanum.

84, 85 [marginal numbers]

Trigesimæ sextæ Quæstionis Summarium.

1 *Ex mutuo facto ante resignationem, nulla committitur confidentia.*
2 *Cessante diffinitione Simoniæ, cessat Simonia.*
3 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
4 *Vbi non habent locum verba, neque dispositio.*
5 *Mutuum deperse non inducit vsuram.*
6 *Mutuum non aduersatur amicitiæ, sed illam conciliat.*
7 *Mutuans potest accipere munus à mutuatario.*
8 *Mutuatarius obligatur ad antidora.*
9 *Non est peccatum expectare aliquid ex mutuo.*
10 *Intentio secundaria non est in consideratione in vsura, & simonia.*
11 *Licitum est seruire Prælato, & Ecclesiæ cum spe secundaria consequendi beneficia.*
12 *Non est Simonia renuntiare beneficium cum intentione, vt conferatur Nepoti.*
13 *Distributiones quotidianæ debentur ex seruitio.*
14 *Deus qua causa sit amandus.*
15 *Licitum est sperare à Deo remunerationem.*
16 *Potest quis seruire Deo intuitu præmij.*
17 *Finis principalis est in consideratione in qualibet re.*
18 *Ex intentione secundaria non arguitur vsura.*
19 *Vsura requirit pactum expressum, & n. 75.*
20 *Magna similitudo inter vsuram, & Simoniam.*
21 *Semper attendẽdum quod principaliter agitur.*
22 *Absq. pacto expresso, vel tacito non committitur Simonia.*
23 *Ex longinquitate actus excluditur fraus.*
24 *Quando ex vicinitate actuum colligatur correspectiuitas.*
26 *Vbi eadem ratio, ibi idem Ius.*
27 *Mutuans pecuniam ob presentationem committis Simoniam.*
28 *Pactum appositum in contractu probat Simoniã.*
29 *Mutuans Regi cum pacto, quòd ei conferat officium, facit Vsuram.*
30 *Quando committatur vsura, & simonia.*
31 *Ex pacto tacito etiam committitur confidentia.*
32 *Ex actu principaliter facto committitur Simonia, & vsura.*
33 *De spiritualibus quando possit haberi spes.*
34 *Sperans principaliter ex mutuo committit vsuram.*
35 *Est Simonia seruire principaliter ob beneficium.*
36 *Ex actibus reciprocis colligitur fraus.*
37 *Actus præsumitur fieri ad exequutionem dispositionis præcedentis.*
38 *Talia subiecta, qualia prædicata.*
39 *Ex mutuo facto in resignatione an colligatur confidentia.*
40 *Correspectiuitas quando colligatur.*
41 *Constitutio de confidentijs est odiosa, & pœnalis.*
42 *Pœnæ non imponuntur nisi in casibus expressis.*
43 *Delictum debet excludi.*
44 *Interpretatio, vt actus valeat.*
45 *Vt actus valeat receditur à natura dispositionis.*
46 *Et impropriantur verba.*
47 *Et hæc presumptio præualet alijs præsumptionibus.*
48 *Ex conuentione prohibetur dispositio beneficij Ecclesiastici.*
49 *Ex ratione lex ampliatur.*
50 *Taciti, & expressi eadem est ratio.*
51 *Resignans potest pœnitere donec fuerit præstitus consensus.*
52 *Causa principalis quæ.*

TRIGESIMA SEXTA QVESTIO ARGVMENTVM.

QVando ex mutuo committatur confidentia in foro fori, & foro Poli.

TRigesimo sexto, Quæro an ex mutuo facto à Resignatario Resignanti cõmittatur simonia, & confidentia? Quia varias reperio sententias pro resolutione distinguendum existimo; aut loquimur in foro fori, aut vero in foro Poli id est interiori, & conscientiæ.

In primo casu de foro exteriori constituenda sunt examinanda tria capita, Primum, in mutuo facto ante resignationem Secũdum, in mutuo facto in ipsa resignatione, Tertium, in mutuo facto post resignationem.

Circa primum caput, in mutuo facto ante resignationem, quia Titius mutuauit Meuio pecunias, & postea subsequuta fuit resignatio beneficij obtenti per Meuium in fauorem Titij, videtur dicendum nullam esse commissam simoniam † vel confidentiã vt consuluit Alciat. resp. 2. n. 9. vers. circa secundum lib. primo, & volui de resig. benef. lib. 14. q. 7. n. 2. ex his quæ a fortiori scribit Nauar. cons. 50. de simon. quia cessat diffinitio simoniæ † posita per glos. * communem in sum. 1. q. 1. & per D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. & in 4. dist. 21. Nauar. in man. c. 23. n. 100. Cessat quoque diffinicio confidentiæ † quam posuimus in prima quæstione, ergo cessabit diffinitum Dec. & Cagn. in L. omnis diffinicio ff. de reg. iur. Cõprobatur quia non possunt huic capiti applicari verba, & casus confidentiales positi per Constitutionem Pij iv. & Pij v. vt patet ex lectura, & infra expressius demonstrabitur: ideo non † habebunt locum, l. 4. §. toties ff. de damno, infect. c. indemnitatibus de elect. lib. 6. Accedit quia mutuum de per se non inducit aliquam † vsuram neque simoniam, vt volunt * omnes Theologi in 4. dist. 15. summistæ in verb. mutuum, & verbo vsurã, D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. vbi late Caiet. Dom. sot. de Iust. & iur. lib. 6. art. 2. Et quod sequitur ex mutuo non conuentionis nexu, vel tacite, vel expresse, sed quod gratuito mutuanti repẽditur nullam impingit vsuræ labem, cum beneficium mutuandi non solum non † auersetur amicitiæ, sed eã conciliat, & firmat, ergo mutuator potest munus quodcunque suscipere, quo solent amici amicorum beneficia repensare, ita post D. Thom. tradit Dom. soto lib. 6. de iust. & Iur. art. 2. vers. secunda, conclusio, & dicit D. Thom. * communiter receptus in 2. 2. q. 78. art. 2. vers. respondeo, quod mutuator potest accipere munus aut beneficium a † mutuatario, non quasi exigens, nec quasi ex aliqua obligatione tacita, vel expressa, sed sicut gratuitum donum, & non peccat quia etiam antequã pecuniã mutuasset licite poterat aliquod donum gratis, & beneficium accipere, nec peioris conditionis efficitur per hoc quod mutuauit, hæc enim sunt verba D. Thom. Eoque magis cum mutuatarius post mutuum obligetur † ad antidora, Archiep. Flor. de vsur. c. 3. n. 81. Ant. Rosell. in eo tract. n. 22. Et ideo nõ est peccatum † expectare aliquid ex mutuo ob amicitiam, & gratitudinem Nauar. d. c. si fœneraueris n. 22.

Amplia primo, hanc cõclusionem procedere, vt non committatur vsura, & confidentia etiam si mutuans babuit hanc intentionem secundariam consequendi beneficium † illius, mediante resignatione per eum facienda, vt videtur firmare Nauarr. cons. 50. n. 3. de simon. & in commẽt. de vsur. in c. si fœneraueris n. 17. 14. q. 3. vbi dicit quod licitum est mutare alteri ad consequẽdam eius amicitiam ex qua ei proueniat aliquod beneficium, allegat D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. in corpore questionis, vbi clarius id explicat Caiet. & probatur quia licitum est Ecclesiæ, & Prælato seruire † cum spe secundaria licet nõ principali aliquod beneficium obtinendi c. si officia dist. 59. c. quid proderit dist. 61. cum suis glos. Nauar. in man. c. 17. nu. 209. vers. tunc quia, Idem Nauarr.

uarr.in Comment.de vsur.in c. si fœnera ueris 14. q.3.n.19.infin.vers.Tertio,Idem Nauarr.cons.50.n.4.de sim.Dom.Sot. de Iust.& Iur.lib.6. art. 2. col. 2. vers. dum æquissimum; probatur itidem, quia nõ est simonia neque confidentiã renunciare 12 beneficium cum intentione † quod conferatur Nepoti gl.in c..ordinationes 1.q. 1. Abb.in c. dilecto de preb. fel. in c. ad audientiam 2.col. 4.de rescr. S. Antonin. 2. par. tit. 1. c. 5. §. 11. Nauar. in man.c. 23.n.107.& in d.c.si fœnerauerit n.9.vers. Quarto. Accedit quia quamplurima sunt quæ quamuis non possint esse fines principales,& primarij operis, possunt tamen esse minus principales,& secundarij, exẽplum, non licet dicere missas, & diuina 13 officia audire principaliter propter † de stributiones quottidianas, minus autem principaliter sic Iuxta glos. singul. in c. primo, de cler. non resid. lib. 6.& ibi omnes * sequuntur, non licet etiam principaliter seruire Deo intuitu remuneratio nis terrenæ, neque amare illum principaliter 14 ob hanc causam, quia † est vltimus finis, & propter se ipsum tamen ama bilis D.Thom.2.2.q.27.art.primo,Nauar. in c. cum minister 23. q. 5.n. 4.Et sic esset facere de vltimo fine medium, licet tamen 15 amare Deum, & illi seruire † minus principaliter propter remunerationẽiux ta illud Psalm. 118. Inclinaui cor meum ad custodiendas Iustificationes tuas pro pter retributionem, & Conc. Trid. Sess. 6.can. 31. diffiniuit contrarium dicere esse hereticum, & anthematizat eum qui dixerit peccare † iustum, qui Deo intuitu præmij seruit, quoniam tam merces temporaria, quam æterna assumi potest infinem minus principalem,& primariũ. Et ideo egregie Adrian. quolibet 10. col. 4 firmat omnem actum cuiuscunque virtutis cuius totus finis, aut partialis 17 principalis, est bonum aliquod † temporarium, esse vitiosum, & excludit secundariam intentionem, vt etiam explicat Nauar. d.c. cum minister n.39. 23.q. 5.& in c.inter verba concl.5. n.12.& 13.11.q. 3. Durand.lib.2. sent.dist.38. q.2. Caiet. in sum. cas.7.& in tomo 1.opusc.tract.primo resp.13 & in 2.2.q.78. art.4. not.in c. vit. 23.q. 6.in c. ad fidem 23. q. 5.in c.si quid verius 33.q.2.

Hinc intentio minus principalis, & se 18 cũdaria lucrãdi ex pecunia mutuata nõ † sufficit ad constituẽdam vsuram, gl.& Innoc.in c.consuluit de vsur.& alij * omnes D.Thõ.22.q.78.art.2.Caiet.tom.3.q.3.de Vsur. dicit nunquam de hoc dubitasse D. * Thõ.& est cõmunis * opinio teste Nauar. in d. Cõmẽt.de vsuris ad c.si fœnerauerit 14.q.3.n.19. vbi defendit hãc sentẽtiã cõ tra Dom.Sot lib.6. de Iust.& Iur.q. 1.te- * nentem oppositum,& de* cõmuni Theolog.& Canonist. attestatur in man.idem Nauar. c. 17. n. 209.& Colligitur ex Capistr.de vsuris p.prima n.52.ex positis per 19 Gui. Pont.de Vsur.n.26.Vsura enim † requirit pactum expressum vel tacitũ, aut intentionem principalem lucrandi ex mutuo aliquid c. consuluit vbi omnes de Vsuris D.Thom.2.2.q.78.art.2.vers.Respondeo,& ibi Caiet. D.Antonin.in 2.par. sum.tit.1.c.7.§.6.Laurent.in c.salubriter de Vsur.

Ita pari ratione huiusmodi intentio non inducet simoniam neque confidentiam, tum quia adest eadem ratio, vt supra deductum est, tum etiam quia magna 20 in hac † materia est similitudo inter simo niam,& vsuram, vt licet colligere per Nauarr.d.c.si fœnerauerit n.17.infin.14.q.5.

Præterea hęc conclusio confirmatur quia semper in vnaquaque materia de- 21 bet † attendi quod principaliter agitur l. si quis nec causã vbi omnes ff.si cert. pet. Riminal. sen. cons. 161. n. 14.

22 Comprobatur etiam † quia absque pa cto expresso vel tacito non committitur * confidentia, vt fuit* resolutum in Rota in vna Cusentin prætensæ confidentiæ coram R. P.D. orano 4. Februarij 1591.Gabriell. cons.172.n.4.& 12.cum seq. lib.2. Nauar. cons.27.& 30.& 33. de simon. Accedat quia pauci sunt qui ex suis honestis actionibus aliquod bonum temporarium Honoris, famæ, gloriæ, salutis, rei familiaris victus sui aut aliorum in minus principalem non præstituant, quos nemo Catholicorum peccare dicit, ita Nauar. in comment. de vsur.in d.c.si fœnerauerit n. 20. prope finem versiculo,& patet 14.q.3.

Amplia secundo, hanc conclusionem procedere non solum quoties resignatio fuit subsequuta longo tempore post mutuum, quo casu nullum adest dubium ex 23 longinquitate actus † iuxta nor. per Bal. in l. pen.§.mulier circa finem ff.sol.matr. & in l.petens col.pen.n.49. C. de pact. & in l.

in l. prima, num. 4. vers. secundo nota Cod. de oper. nou. nunciat. Corn. conf. 192. num. 2. lib. nono, Ias. in l. prima; §. primo, num. quæst. ff. de verb. oblig. Sed etiam si fuit subsequuta modico tem pore inreriecto post mutuum, nam nihil non erit iudicandum ex hoc Simonia, & confidentia, ex his quæ in fortioribus terminis dicit Nauarr. conf. 50. in princip. de Simon. Tum ex prædictis adductis supra, Tum etiam quia præsupponimus non adesse pactum expressum, vel tacitum sine quo non committi confidentiam, est communiter receptum*, & fuit resolutum in dicta Cosentin. 4. Februarij. 1591. Vt dixi supra q. 26. Accedar præterea, quia vicinitas huiusmodi actus non est talis, vt ex ea colligatur † correspectiuitas Corn. consil. 10. num. 14. lib. 2. Decius in l. certi conditio §. si nummos num. 14. vbi plures citat ff. si cert. pet. Marsi. in rubr. Cod. de probar. num. 394. Et de* communi attestatur Tiraq. in l. si vnquam verbo Donatione Largitus num. 119. C. de reuoc. donat.

Amplia tertio, hanc Conclusionem procedere, siue mutuum fuerit magnæ quantitatis, siue minimæ, nam vtroque casu viget eadem ratio, vt absque pacto tacito, vel expresso, & intentione principaliter lucrandi non committatur † vsura, neque confidentia, Nauarrus. d. cap. si fœneraueris num. 19. 14. quæst. 3. Et probatur ex his quæ supra deduximus.

Quarto, Amplia hanc Conclusionem procedere in mutuo facto collatori ab eo cui postea confertur beneficium, & patrono habenti facultatem præsentandi, ac electori, vt ea quæ supra sunt dicta, de Resignante, procedant in prædictis personis, quia viget † eadem ratio l. illud ff. ad l. Aquil. l. a Titio ff. de verbor. obligat.

Limita primo, hanc Conclusionem non procedere quoties in mutuo inter mutuantem, & mutuatarium emanauit pactum de resignando, de conferendo, præsentando, aut nominando, & eligendo, nam ex hoc committitur vsura, & confidentia, vt tradit Nauarr. in comment. de Vsur. ad d. cap. si fœnerauerís, num. 16. 14. quæst. 3. Idem Nauarr. consil. 10. de pecun. † mutuata ob præsentationem, consil. 37. de Simon. videtur esse de mente Alciati. resp. 2. col. 2. lib. primo, num. 16. Idque iustificatur † ex pacto præsupposito, quod facit committere confidentiam, vt ex Lectura huius Constitutionis Pij Quinti. licet videre, Nauarr. consil. 30. 33. & 36. de Simon. in Man. cap. 23. num. 107. vers. ad decimum, & num. 109. & 110. Hinc in simili scribit Idem Nauarr. in eodem man. c. 17. n. 222. vers. 85. Quod mutuans Regi, vel Magnati cum pacto quod sibi conferat † aliquod officium committit vsuram. Cum ergo diffinitio, Simoniæ, tradita per glos. in sum. 1. quæst. 1. & deffinitio confidentiæ de qua loquuti fuimus, quæst. prima, habeat locum hoc casu, nullum erit dubium, quin etiam habebit locum diffinitum, Decius in l. omnis diffinitio, ff. de reg. Iur.

Et ex hoc quod est Simonia, & Confidentia, non definit esse vsura; erit ergo vsura Simoniaca, vel Simonia vsuraria, vt tradit Nauarr. d. cap. si fœnerauerís nume. 17. vers. neque dicens esse duplex peccatum.

Et in hoc omnes* communiter resident, vt quoties mutuum fuerit causa immediata, & principalis expressa pacto conferendi, præsentandi, eligendi, nominandi, & resignandi, beneficium Ecclesiasticum, committatur Simonia, & confidentia, consideratis omnibus considerandis.

Et hæc Conclusio procedit, † siue pactum fuerit expressum, siue tacitum. nam ex vtroque committitur confidentia, vt dicitur in d. Constitutione Pij Quint. in §. Itidem, vbi declarauimus, & tradidimus rationem, in pacto autem tacito existimo esse considerandam qualitatem personarum, quantitatem mutui, tempus decursum inter prædictos actus, & alia similia, quæ illud probent.

Limita secundo, hanc Conclusionem non procedere quoties causa principalis, & primaria mutuandi fuit ob beneficium Ecclesiasticum obtinendum per viam collationis, præsentationis, electionis, resignationis, nam tali casu † committitur Simonia, & Vsura, vt scribit, & probat Nauarr. in dict. cap.

si fœnerauetis numer. 17. 14. quæst. 3. De spiritualibus neque spem † principaliter, neque promissionem habere possumus cap. per laicos 16. quæst. 7. cap. cum ad nostram de elect. cap. cum essent vbi Abb. & alij de Sim. c. non est, prima, q. 1. cap. quam pio 1. q. 2. & ibi glo. & alij, & ita optime declarat Redoan. de Simo. p. 2. cap. 7. num. 37. cum seq. ambitio enim reprobatur cap. miramur in fin. dist. 50. cap. sicut his prima, quæst. 6. cap. vlt. de Simon. D. Thom. in 4. dist. 25. quæst. secun. Selu. de benefic. par. prima, quæstio. 7.

34 Et sperare † aliquid principaliter ex mutuo esse Vsuram * omnes tradunt per illum tex. in cap. consuluit de Vsur. Io. Andr. Archid. Gemin. in cap. primo, de Vsur. lib. 6. Theologi in 4. dist. 15. & ibi late Richard. quæst. 5. Hinc scribit Nauarr. in man. cap. 17. num. 222. versic. 85. quod mutuans Regi principaliter, quod conferat sibi aliquod officium committit Vsuram. Hinc etiam est * receptum non licere principaliter seruire † ob beneficium, Innoc. in cap. vlt. de Simon. Io. Selu. de benefic. p. 1. quæst. 7. col. 8. num. 47. Redoan. de Simon. p. 2. cap. 7. col. penult. & vlt. & est communis * opinio. Confidentia autem nequaquam committitur quando non exprimitur, vt supra.

Limita tertio, non procedere quoties petens pecuniam mutuo a Titio, vt illas facilius habeat, ei dixit velle suum beneficium resignare, & Titius statim porrexit aures, & cogitauit habere illud beneficium pro se vel filio, mediante resignatione, & sic conuenerunt, nam hæc est confidentia, vt scribit Nauarr. cons. 37. tit. de Sim. & probatur ex multiplici ponderatione: Primo, inspecta mente volentis mutuare Secundo, inspecta mente accipientibus pecuniam mutuo, Tertio, inspecta conuentione, & † tactibus reciprocis ex quibus colligitur fraus Bal. in l. pacta conuenta numer. primo, ff. de pact. in l. Iurisgentium ff. eo. Dec. cons. 264. num. 3. & 4. Crau. cons. 141. col. 3. & 4. cum alijs, vt per Caputaque decis. 307. num. 1. p. 2. Et quia præsumitur actus factus ad executionem † dispositionis præcedentis l. qui in aliena §. si is qui putabat ff. de acquir. hered. Alcitat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 24. Caputaque. decis. 226. num. 2. p. 2. Et ex causa præcedenti, l. quædam mulier ff. de rei vendic. l. 2. ff. de acquir. possess. a primordio enim tituli posterior formatur euentus, l. prima, circa finem C. de imposit. Lucrat. describt. lib. 10. Et hoc est

38 quod dicitur talia † subiecta qualia prædicata, l. si defensor ff. de Interrog. act. l. 3. vbi Bart. ff. de fund. Instru. cap. inter dilectus vers. ceterum de Fid. Instrum. Craue. cons. 284. num. 6. & ob causam necessariam l. vlti. Cod. de aliment. pupill. præst. Bart. in l. cum seruus ff. de verb. oblig. Roman. consil. 247. colum. 2. Corn. consil. 316. colum. 5. libro. primo.

39 Circa vero secundum † caput in mutuo facto in ipsa resignatione: Nauarr. consil. 50. & 51. tit. de Simon. tenet ex hoc esse commissam confidentiam, cuius

40 opinio potest probari ac Iustificari ex † correspectiuitate Crescent. decis. 78. in manuscrip. Moedan. decis. manuscript. 124. Sam. decis. 4. lib. primo, Pereg. decision. 81. & 82. Cardinalis Paleott. decision. 101. alias 150. in recoll. manuscript.

Negatiuam autem opinionem ex hoc non esse commissam confidentiam vidi consultum per peritissimos viros in facti contingentia, qui mouebantur Primo, quia verba constitutionis huic casui non applicantur, vt ex eius Lectura patet, ergo neque depositio ipsius Constitutionis, l. 4. §. toties vbi Bart. ff. de damn. infect. cap. indemnitatibus §. penult. de elect. lib. 6.

Secundo, quia imo verba Constitutionis probant contrarium, quia loquūtur, & disponunt, vt sit confidentia quando propter beneficium disponitur de titulo, fructibus, pensione, quod cessat casui proposito.

41 Tertio, quia huiusmodi constitutio † est odiosa, & pœnalis, Ideo restringenda cap. odia vbi Din. de reg. iur. lib. 6. Barr. & alij in l. si vero §. de viro ff. solut. Matr. Card. Paris. cons. 16. num. 17. vol. 3. Et re

42 ceptum est pœnas non esse imponendas † nisi in casibus a Iure expressis cap. is qui de sent. excom. lib. 6. l. & si quis §. diuus ff. de religios.

43 Quarto, Vt fiat interpretatio, † vt actus

ctus careat delicto iux. l. merito ff. pro soc. cum alijs quæ adducit Gabriell. lib. com. concl. de malef. concl. 2. colu. prima, & secunda, Ac vt† actus valeat l. quoties ff. de reb. dub. l. quoties ff. de verb. oblig. Vt enim actus † valeat receditur a natura dispositionis l. qui concubinam §. qui heres ff. de legatis. tertio, Decius in l. postquam liti nume. 23. C. de pact. & impropiantur † verba Sarn. in §. Aeque numer. 19. Instit. de act. Et ideo hæc præsumptio † prævalet alijs præsumptionibus Paul. de Castr. in l. ex imperfecto C. de testam. Decius in cap. quoniam Abbas numer. 16. de officio de leg. Aciat. reg. tertia præsum. 34. de præsumpt. Cefal. consi. 138. num. 13. lib. primo.

Pro resolutione ego existimo esse distinguendum, & facio duas conclusiones: quarum Prima, est quoties adest pactum expressum, vel tacitum, & hoc casu vera est prior sententia, vt fuerit ex dicto mutuo commissa Simonia, & confidentia, & ita intelligo quod dicit Nauarr. loco citato vt infra dicam, & tenet idem Nauarr. in cap. si fœnerauerīs num. 17. 14. quæst. 3. in Commentr. de Vsur. Et tradidimus supra in præcedenti capite, & ratio est quia verba Constitutionis sunt clara cum adest pactum, ac itidem ratio quæ † prohibet dispositionem beneficij Ecclesiastici ex conuentione, quæ vendicat sibi locum hoc casu, cum ex conuentione disponatur de beneficio per viam collationis, electionis, confirmationis, præsentationis, ac resignationis, Ideo videtur præsens Constitutio † includere specifice hunc casum in indiuiduo l. his solis Cod. de reuocat. donat. Deci. late in cap. 2. requiris nume. 2. de appellat. & consil. 301. colum. 2. Cardinal. Parisius. consil. 83. num. 21. volu. 3. & consil. 69. num. 3. vol. 4. Crau. consil. 118. num. 15. Lex enim solet facere mentionem de aliquibus casibus exemplariter, & non restrictiue, Ideo recurritur ad rationem late Tiraquel. in si vnquam in verb. liberis, num. 37. C. de reuocat. donat. & de vtroque retr. tit. de retr. lignag. §. 20. num. 2. Oldrad. consil. 185. in fin. quam sententiam ipse tenui de resign. benefic. lib. 14. quæst. 7. num. 5. Et hanc conclusionem intelligo in pacto expresso, & tacito, quia de vtroque loquitur constitutio, vt late explicaui in §. itidem, & eadem est † ratio vtriusque l. cum quid ff. si cert. pet.

Ex quo infero, quod si fuisset facta supplicatio, vel tradita ac signata, & resignans non vellet præstare consensum, qui necessarius est pro perfectione Resignationis, & expeditione litterarum Sarn. de Infirmis resignant. quæst. 31. Et late probauimus de resig. benefic. lib. primo, quæst. 12. & lib. 8. quæst. 8. nam donec fuerit præstitus dictus consensus † potest pœnitere Put. decision. 106. lib. 3. Anton. August. decis. 150. lib. 3. Cott. decision. 16. Accoramb. decis. 48. omnes in recollect. manuscr. Gabriell. consil. 198. num. 3. lib. primo, Bursat. consil. 393. vol. 4. Et fuit resolutum in vna * Camaricen. Canonicatus coram Quiroga de Men. Octobris 1556. Et in vna Placentin. de anno 1557. & in alia Gerunden. de anno 1558. & alias, vt late retuli dicto lib. primo, de resign. benefic. quæst. 12 col. 3. num. 16. cum seq. & est communis * opinio doctorum recepta † in praxi, Vt ex hoc quædam pactio tacita colligeretur, & per consequens confidentia committeretur, & ita videtur tenere Nauarr. d. consi. 51. de Simon. quia sine mutuo non fieret resignatio, vnde hæc videtur causa † principalis Bart. in l. 2. §. vltim. ff. de donat. de qua doctrina vide Nauarr. in cap. cum minister num. 13. quæst. 3. num. 39. Idomque posse dici, & firmari in collatione, quoties collator dixisset velle conferre Titio, sed ei non daret litteras nisi mutuaret in præsentatione ac electione, quia eadem ratio viget, vt supra probaui.

Secunda conclusio, quoties non adest pactum expressum, vel tacitum, & tali casu dicendum est † non esse commissam confidentiam, sicuti ex mutuo facto eadem die qua fuit datum mandatum ad resignandum non esse commissam Simoniam fuit resolutum in Rota, in vna Aquen. Simoniæ Mercurij 19. Ianuarij 1594. Coram Reuerend. Patre D. Blanchetro, nam vtrumque est permissum scilicet resignare libere, est da-

re pecunias mutuo, & propterea non potest inferri ad delictum, vt fuit resolutum in illa Calaguritan. confidentiæ. 14. resolubris 1592. coram Pegna. Accedit quia Confidentia, absque pacto non committitur, vt * fuit resolutum in vna Cusentin. prætensæ, confidentiæ coram Rcueten. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & tradit Nauar. in Man. cap. 23. num. 107. vers. ad decimum, & nu. 109. & 110. & cons. 27. & 30. 33. & 36. de Sim. Gabriell. cons. 172. num. 4. cum seq. lib. 2. Et est * communis opinio, vt probaui ex multis rationibus, & anctoritatibus q. 26. Sicut etiam lucrum ex mutuo non inducit vsuram absque pacto expresso, vel tacito, vt * est communis opinio, vt supra ostendimus, & tradit Nauar. d. c. si fœnetaueris, n. 19. Accedit etiã quia datio tẽporaliũ etiam correlatiua ad Spiritualia absque pactione non inducit Simoniam nisi mentalem, Ant. de Butr. in cap. tua nos in fin. & ibi Zabarel. qui loquitur quando dantur temporalia, tempore quo tecipiuntur Spiritualia, & egregie sequitur Mar. succ. sen. ibidem nu. 5. quem vide.

Quoties vero non apparet de huiusmodi pacto expresso, vel tacito, mutuum autem fuit factum post signatam supplicationem resignationis, ante vero consensum præstitum, tunc videtur dicendum non esse commissam confidentiam quæ sine pacto, vt dixi committi non potest, Ita videtur tenere Nauarr. cons. 50. de Simon. Verum ex eo oritur præsumptio confidentiæ, quasi sine eo non sortiretur effectum resignatio. Bar. in l. 2. §. vlt. ff. de donat. Et ita in terminis consuluit Nauarr. cons. 51. in princ. tit. de Simon. Quæ potest elidi si appareat mutuatarium se obligasse soluere pecunias illas mutuo acceptas, idque eo magis si pro eo intercessit fideiussor

54 causa † enim quid factum sit ostendit, Barto. in l. §. remouer ff. de pact. num. 5. Bal. in l. non vero ff. ex quibus caus. mai Et in cap. dilecti appellat. & excludit delictum l. igitur §. causæ ff. de lib. caus. glos. in l. plagij C. ad l. flau. de plagiar. Et in l. prima ff. de vi, & vi arm. Bal. in l. prima, §. vlt. colum. penult. ff. si quis Ius. dicent. non obtemper. Socc. sen. consil. 45. num. 16. vol. primo, Felin. in cap. cnm contingat, col. 3. de rescr. non enim mutuans faceret cum obligare mediante Notario minus vellet fideiussorem nisi haberet animum consequendi illas, Iux. ea quæ Paul. de Castr. in l. Celsus ff. de vsucap. Alex. cons. 125. colum. 3. lib. 4. Bertand. conf. 84. lib. 2. Et alij volunt: Et releuabit probare alias mutuantem, mutuasse absque alio, & esse solitum mutuare, & hæ præ-

55 sumptiones tanquam fortiores † facient cessare illam minus fortem dd. omnes in cap. in præsentia de probat. Et si mutuum fuit factum eodem die præstiti

56 consensus eodem loco † coram eisdem personis absque dubio actus videntur correspectiui Bal. in l. pen. §. mulier ff. sol. Matr. Decius. in l. certi conditio §. si nummos num. 14 ff. si cert. pet. Cres. decision. man. 18. Moedan. decision. etiam manuscr. 124. Sarn. decision. 4. lib. primo, Peregrin. decisi. 81. & 82. Cardin. Paleott. decision. 101. in manuscr. alias secus, vt patet per prædictos, & faciunt quæ scribunt Cardin. in c. tua nos de Simoni. Felin. in cap. ad audientiam el secondo num. 3. de rescr. Put. decis. 271. lib. 2. & in dubio capitur præsumptio, vt actus non sint correspectiui Put. decis. 444. & 385. lib. primo.

57 Circa terrium caput, in † mutuo facto post resignationem, collationem electionem, & præsentationem: tres conclusiones sunt firmandæ, Prima quoties mutuum fit incontinenti, scilicet eadem die post resignationem admissam per ordinarium, vel consensum præstitum in resignatione coram Papa, & eadem Die collationis, præsentationis ac electionis, & coram eisdem, & ex hoc cum actus sint correspectiui, vt supra proximæ dictum est, oritur præsumptio confidentiæ, vicinitas † enim actus arguit fraudem, Bart. in l. post contractum num. 8. ff. de donat. & ibi Annib. num. 163. Card. Parisius. cons. 143. num. 21. volum. 4. Ruin. consil. 130. num. 2. lib. 2. Crot. consil. 13. num. 26. Limita nisi contrarium fuerit per argumenta inditia, coniecturas, vel veritatem monstratum iuxta, ea quæ supra deduximus.

Secunda, quoties fuit mutuata pecunia longo tempore post resignationem colla-

collationem præsentationem, ac electionem, verũ ad executionem pacti expressi vel taciti appositi, & cõuenti inter eos tẽpore collationis resignationis præsẽtationis, ac electionis, nã hoc nemo negabit esse commissam Simoniã, & confidentiã, iuxta ea quæ tradit Nauarr. in man. c. 23. n. 107. & 110. & consi. 27. 30. 33. & 36. tit. de Simon.

Tertia conclusio, quoties fuit mutuata dicta pecunia absq. pacto expresso, vel tacito apposito, in collatione, resignatione præsentatione, & electione, & hoc casu nulla committitur confidentia, neque aliqua oritur præsumptio, cum quisque 59 teneatur † iuuare proximum, & exercere opera charitatis, ac officia, quæ inter amicos sunt communia D. Thom. 2. 2. quæst. 24. art. 6. & quæst. 81. art. & quæst. 85. Nauar. in c. libenter nu. 5. de pœnit. dist. 1. Et faciunt quæ supra adduximus ex D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. Dom. sot. de Iust. & Iur. lib. 6. art. 1. cum seq. Nauar. in comment. de Vsur. ad d. c. si fœneraueris num. 17. 18. 19. cum seq. 14. quæst. 3. Et fuit pluries conclusum in Rota: Quod procedit etiam si post resignationem fuit facta remissio illus debiti, vt consuluit Alciat. resp. 2. n. 27. vers. & istud, lib. primo, vbi loquitur de remissione facta triennio post resignationem, & concludit ex hoc nullam colligi simoniam, nam propter lõginquitatem temporis, non potest præsumi facta contemplatione resignationis arg. gl. in §. ope inst. de obligat. quæ ex delict. Romã. id l. quæ in aliena §. si is qui putabat ff. de acq. hered. & vt vitetur. delictum iuxta l. merito ff. pro soc. pro quo vitando aliquid non præsumitur factum cõ templatione actus aliquo tempore antecedentis Bal. in l. felicissima C. de his qui à non domino Aret. in d. §. si is qui putabat. & maxime in præiudicium tertij arg. l. si partem §. primo, ff. quemadmodum seruit. l. sed Iulianus §. primo, ff. ad Macedon. Et ad vitandum delictum capitur præsumptio donationis l. si seruus seruum §. si oliuam ff. ad l. Aquiliam, & præcipue inter amicos, vt late per Alciat. d. resp. 2. col. 3.

In secundo autem casu principali, de foro Interiori idest foro Poli: duo capita 60 existimo esse facienda, † Primum erit quoties pecunia fuit mutuata quocunque tempore, siue ante collationem resignationem præsentationem, & electionem, siue in actu, siue post, absque emptione formali, vel æquipollenti, & absque conuentione illicita, & absque intentione principali consequendi beneficium, sed verus intercessit contractus mutui, vt solet fieri inter amicos, & in hoc capite nullam esse commissam Simoniam, & confidentiam in foro Poli, & 61 nullum committere † peccatum mortiferum mutuantem, & mutuatarium scribit Nauarr. cons. 51. n. primo, vers. in foro autem interiori, tit. de Sim. Idem cons. 23. num. 2. eodem tit. Et ratio est quia nullum pactum illicitum interuenit sed verus contractus mutui, & potest quis licite mutuare ad augendum, vel contrahendum cum mutuatario amicitiam, vel subleuandam eius necessitatem absque 62 simonia absque vsura, † & absque peccato, quamuis speret ab eo secundario gratitudinem D. Thom. 2. 2. quæst. 78. art. 2. ad tertium, Et in corpore quæstionis vbi late Caiet. Sot. lib. 6. de Iustit. & Iur. quæst. 1. artic. 2. Nauarr. in Man. cap. 17. num. 209. Et in d. cap. si fœneraueris num. 19. cum sequen. 14. quæst. 3. & Cons. 50. num. 3. & Cons. 51. num. 1. vers. tum quia de Simoni. Et in foro † interiori quid vere actum sit inspicitur. D. Thomæ lib. secundo, sent. dist. 42. quæst. 1. art. 1. & in 3. sent. dist. 4. quest. 1. art. 1. & 1. 2. quest. 20. art. 4. & 2. 2. quæst. 81. art. 6. ad primum Domin. Sot. in quolibet quæst. 18. articulo. 3.

Secundum caput quoties mutuum intercessit cũ pacto illicito, vel intentione principali cõsequen. beneficium quo casu illi tenentur in foro Poli, vt ex supradictis colligitur, & debent pœnitere, ac hoc confessarijs confiteri, qui debent esse cauti pro pœnitentia iniungenda Nauar. cons. 21. n. 7. de sim. quem ad hoc vide, & nota.

Trigesimæ septimæ Quæstionis Summarium.

1 Ex fideiussione non colligitur confidentia in resignatione.
2 Cessante diffinitione, cessat diffinitum.
3 Vbi verba non habent locum, neque dispositio.
4 Actus fideiussionis est permissorius.
5 Qui potest promittere, potest fideiubere.
6 Clericus potest fideiubere.
7 Quisque tenetur diligere proximum suum.
8 Quisque tenetur subuenire in necessitatibus.
9 Vsura, qua ratione prohibetur.
10 Iuramentum de non fideiubendo non tenet.
11 Iuramentum de non mutuando non tenet.
12 Iuramentum de non ingrediendo Religionem nullum.
13 Fideiubens non peccat.
14 Constitutio Pij V. non prohibet opera charitatis.
15 Quæ minus principaliter fiunt, non inducunt Simoniam.
16 Potest quis licitè accedere ad Officia ob distributiones.
17 Ingratitudo à iure reprobatur.
18 Ingratitudo vitium detestabile.
19 Ingratitudo annullat donationes.
20 Ingratitudo priuat feudo vassallum.
21 Resignatio ob fideiussionem confidentialis.
22 Intentio emendi in Simonia consideratur.
23 Causa principalis, quæ.
24 Ex fideiussione non licet accipere lucrum.
25 In foro Conscientiæ inspicitur quod verè actum est.

TRIGESIMA SEPTIMA QVÆSTIO ARGVMENTVM.

Qvando ex fideiussione committantur confidentia.

Trigesimo septimo Quæro, an ex fideiussione facta à resignatario pro resignante, à Presentaro pro presentante, ab eo, cui fuit collatum beneficium collatori colligatur confidentia? Negatiue est concludendum, vt in † terminis consuluit Nauar. cons. 50. de sim. & fuit resolutum in vna Cosentin. * pretensæ Confidentiæ coram Otano 4. Februatij 1591. Et probatur, tum quia cessat † diffinitio Simoniæ, de qua per Glos. in sum. 1. q. 1. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. primo, & in 4. distinct. 2 t. Nauar. in mã. c. 23. n. 100. Et diffinitio confidentiæ de qua in prima quæstione, tum etiam quia huic casui nõ applicantur verba constitutionis Pij 4. & Pij V. vtlicet videte, ergo cessante diffinitione, & cessantibus verbis constitutionum, dicendum erit, nullam esse † præsumendam cõfidentiam D. D. in l. omnis diffinitio ff. de reg. iur. l. 4. §. toties ff. de damn. infect.

Accedit, quia actus fideiussionis † est permissorius, vt paret toto titulo C. & ff. & extr. de fideuss. & ideo quilibet, qui potest facere † promissionem, potest pro alio intercedere, vt prosequitur Io: Gutter. de contractibus Iurat. c. 22. n. primo etiam Clericus ex magis * * communi opinione, † quamuis non debeat fideiussionibus inseruire c. primo, vbi Abb. & alij de fideiuss. Ias. in l. prima ff. si quis In ius vocat. non ierit, nam quilibet tenetur diligere † proximum suum c. charitas 11 primo vers. proximus de pœnitent. distint. 2. cum alijs, vt per Dec. in l. vt vim. n. 13. ff. de iust. & iut. Et ei subuenire † in necessitatibus l. non tantum, & ibi Glos. ff. de appellat l. seruus ea l. in fine ff. de seru. export. c. non satis. dist. 86. & hac ratione principaliter prohibetur † vsura, Abb. in rubr. de vsur. D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 1. Scot. in 4. sent. dist. 15. q. 2. Petrus de Palud. in 3. sent. dist. 37. q. 2. latè Contad. de contract. q. 22. Et ideo iuramentum de non † fideiubendo non tenet, vbicunque proximus indiget fideiussione, Abb. in c. si vero de iur. iur. quem refert, & sequitur Syluest. in verb. Iuramentum 4. n. 29. Couarr. de pact. in prima par. relect. §. 6. n. 7. Menoch. de recuper. primo rem. n. 289. & communiter alij, quicquid in contrariũ scripsit Oldrad. cons. 90. sicuti Iuramentum † de non mutuando, aut non dando eleemosinam verè indigenti, aut non † ingrediendo religionem, & de non suscipiendo ordinationes sacras, beneficia ac Episcopatum, & alia similia D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. ad 1. Diuus Antonin. 2. par. titulo 10. c. 6. vers. tertius casus, Caiet. in d. art. 7. ad 6. Tabien. in verb. iurare §. 10. & alij multi, quos refert, & sequitur Nauar. in manua c. 12. n. 16. & 17.

Et licitè potest quis pro † alio fideiubere ob amicitiam, & spem gratitudinis iux, ea, quæ scribit D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. & ibi Caiet.

Ideo concludendum est, nullã præsumi ex tali fideiussione confidentiam; Nã prædictæ constitutiones Pij 4. & Pij V. nõ intendunt prohibere † opera charitatis, vt tradit Nauar. in cons. 68. nu. 5. de Sim. quod est transpositum fol. 799. Quia id fuisset

fuisset statuere contra legem naturalem, quod non poterant cap. sunt quidam. 25. quæst. 1.

Amplia hanc cõclusionem procedere, siue fideiussio fuerit facta ante resignationem,& collationem, vel præsentationem, vel post resignationem, collationemque, nam hoc non videtur habere dubium, siue fuerit facta in actu resignationis,&collationis,& consuluit Nauar. d. cons. 50. de Sim. vbi dicit, quod erat signata supplicatio resignationis, & resignationis,& collationis, vt consuluit Nauar. d. cons. 50. de Sim. vbi dicit, quod erat signata supplicatio resignationis, & resignatarius antequam esset extensus consensus, intercessit fideiussor pro resignante, partim ob amicitiam inter eos iam diu contractam, partim, vt ostendat se gratum resignanti volenti ei resignare beneficium, partim, ne discedat à proposito resignandi; Nam inquit Nauarr. hoc non respicit in se spẽ habendi beneficium, & quæ minus principaliter fiunt, non † inducunt Simoniã. cap. si officia dist. 59. c. quid proderit. dist. 61. vbi cum glos. volunt, obsequia eorũ, qui principaliter inseruiunt Ecclesiæ, & Prælatis propter Deum, & aliam ob causam, licet minus principaliter ad consequendum aliquod beneficium Ecclesiasticum, non inducere Simoniam, sicuti patet in eo, qui principaliter accedit † ad Diuina propter Deum, & minus principaliter propter distributiones quotidianas iuxta Glos. in c primo, de cleric. non resid. lib. 6. & ibi omnes sequuntur Turrecrem. in c. Clericus num. 1. & 2. dist. 91.

Gratitudo enim † valde commendatur à legibus, & hominibus, & ingratitudo omni iure reprobatur c. Octaua discussio 12. q. 2. Dec. cons. 686. num. 13. Et vitium detestabile † appellatur Io. Andr. Abb. & alij in cap. vlt. de donat. Gul. Benedict. in cap. Rainutius in verbo, in eodem testamento. n. 35. de restam. & in questione de homic. nu. 32. D. Thom. 2. 2. q. 106. Et ideo infirmat † donationem. l. vlt. C. de reuoc. donat. l. vnica C. de ingratis. libert. §. primo, Instit. de donat. d. cap. vlt. Et priuat † feudo vasallum c. de forma circa finẽ 22. q. vlt. cap. primo, quæ fuerit Prima causa benef. amitt. Afflict. decis. 282. Secundo, dubio Card. Paris. cons. primo, num. 10. vol. primo, & alij omnes.

Limita primo, hanc conclusionem nõ procedere † quotiescunque fideiussio facta fuisset præcedente conuentione resignandi, præsentandi, conferendiq. beneficium, & postea soluendi illam fideiussionem, nam hoc casu absque dubio committitur Simonia, & confidentia, nam cõpetit diffinitio Simoniæ, cum adsit intẽtio emendi, & † vendendi, ac confidendi D. Antonin. in sum. par. 2. tit. primo, ca. 8. §. 11. Nauar. in manua. d. ca. 23. nu. 100. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. primo. Hoc enim casu fideiussio, & promissio solutionis, videtur esse causa principalis, sine qua † non fieret resignatio, præsentatio, & collatio Bal. in l. 2. §. vlt. ff. de donat. pacto enim cõmitti Simoniam omnes DD. volunt in c. cum pridem de pact. in cap. quæsitum de rer. permut. in c. ex parte 1. de offic. deleg. Gl. in sum. 1. q. 1. Et confidentiam, tradit Nauar. cons. 17. 33. & 36. tit. de Sim. & alij omnes, vt dixi alias. q. 26.

Comprobatur itidem hæc conclusio, quia fideiussor videtur capere lucrũ, scilicet beneficiũ ex ipsa fideiussione, quod nequaquam licet, nam dicit D. Antonin. in tract. de vsu. c. 2. n. 74. post Laur. de Rodul. quem refert, & sequitur, quod non sit licitum † accipere, vnũ, vel duos ducatos pro quolibet Centenario ex fideiussione facta.

Limita secundo, vt in foro conscientiæ teneatur ille fideiussor non solum in casu supraposito, sed etiam si quoties præstitit illam fideiussionem, habuit intentionẽ principalem id faciendi, causa consequendi beneficium iuxta ea, quæ scribit Nauar. cons. 21. de simon. Nam in foro interiori quid vere actum sit, inspicitur D. Thom. in 2. sent. dist. 42. q. prima, art. primo, & in tertio sent. distinct. 4. q. prima, art. primo, & 1. 2. q. 20. art. 4. & 2. 2. q. 81. art. 6. Domin. Sotus. in quolibeto q. 18. art. 3. Et in hoc debent aduertere confessarij.

Trigesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *An sit Confidentia solutio facta vigore consuetudinis, statuti, constitutionis, &c. & n. 21.*

2 *Statutum recipiendi fructus primi, & secundi Anni, an valeat.*

3 *Ratione cultus diuini multa specialia sunt introducta.*

4 Con-

QVÆSTIO TRIGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confidentia est soluere aliquid pro collatione, & præsentatione, etiam vigore statuti, & consuetudinis.

Trigesimo octauo Quæro, an sit confidentia seu simonia solutio omnium, vel partis fructuum facta collatori, electori, Presentanti, & similibus, vigore statuti, constitutionis, etiam Apostolica auctoritate confirmatæ, vel consuetudinis, etiam immemorabilis pro electione, presentatione, Nominatione, Institutione, confirmatione, Collatione, vel alia prouisione beneficij Ecclesiastici, aut dignitatis?

1 Negatiuam, opinionẽ videtur † firmare Nauarr. cons. ptimo de sim. per totum, & præcipue num. 2. & 3.

Et mouetur ex Extrauag. suscepti, quæ est prima, sub tit. ne sede vacante aliquid innouetur, in extrauag. com. vbi Io: xxij. improbat Priuilegia, & Consuetudines, 2 ac statuta recipiendi † fructus beneficij collati in Primo, & Secundo ac sequentibus annis ne cultus diuinus minuatur, & ideo illa restringit ad partem aliquam fructuum, vt reliqua remaneat ei, cui collatum est beneficium, his verbis suscepti Regiminis cura nos sollicitat, vt quę in Ecclesijs non absque dispendio ministrorum, & Cultus detrimento diuini seruari videamus per appositionem cõgrui modetaminis in melius reformemus. Cũ itaque in nõ nullis Ecclesijs obseruetur, quod fructus ptimi, vel secundi, aut alterius cuiusque alterius anni beneficiorum vacantium in eisdem defuncto, vel fabricæ, aut Ecclesijs, vel personis habentibus annalia de Consuetudine Priuilegio, vel statuto applicentur in totum. Ita quod illis, qui huiusmodi beneficia canonice obtinent, & ad quos altas de iure fructus ipsi spectare deberent, nihil in de percipiunt &c. sequitur vsque aduers. Nisi forsan.

Et ibi Ienselin. dicit causam finalem restrinctionis esse fauorem cultus diuini pro quo multa specialia † sunt inducta c. 3 ex parte de Const. ca. quia per ambitiosam de rescr. lib. 6.

Com-

Comprobatur hæc conclusio considerando statuta, & constitutiones Ecclesiarum id permittentes ad not. per Bar. in l. omnes populi ff. de iust. & iur. & in l. Philippus Barbarius ff. de off. præsid. maxime cum sint à sede Apostolica confirmatæ, 4 quæ corroboratius Alex. cons. 122. viso puncto col. pen. l. 4. Bald. in l. falsus col. 2. C. de furt. Idem Bald. in l. Nominationis circa finem C. de appellat. nam hæc est 5 Natura † Confirmationis vt addat rei con firmatę, Bald. in l. aduersus in fine C. si aduers. rem iudic. Cuman cons. 97. Corn. cons. 278. lib. primo cum alijs vt per Dec. in rub. de confirmat. vtil. vel. inutil. n. 3. cum sequent.

Accedat cõsuetudo presupposita quæ potest inducere, vt fructus vnius benefi- 6 cij ad tempus † alij applicentur, vel dentur, vt dicit Zen. de cass. d. extrauag. prima verbo de consuetudine ne sed vac. al legat no: in c. cum non deceat de elect. 7 lib. 6. consuetudo n. ius non † scriptum appellatur §. constat, & §. ex non scripto de iur. nat. gent. & ciu. Instit. c. consuetudo §. cum itaque dist. prima Dec. in rub. de cõsuetudine col prima, & ideo attenditur 8 in vnoquoque loco consuetudo illius † loci l. si fundus ff. de Euict. l. semper in stipulationibus ff. de reg. iur. Bald. in l. cunctos populos col. xi. C. de sum. trinit. & fid. cath. cum alijs, & per Gabriell. com. cõcl. de consuetudine concl. 2. col. prima & ab 9 ea † recipit interpretationem actus l. quod si nolit §. quia assidua ff. de edil. edict. Io: And. in reg. quod facit circa finem de reg. Iur. Bart. in l. nemo col. prima ff. de duobus reis Abb. in c. cum M. col. 2. de const. Aret. cons. xi. col. vlt. & ex ea 10 † infertur ad permissionem actus Roman. cons. 114. colu. 2. Alex. cons. 107. col. penul. lib. 2. Imol. in c. potuit, locat. Iason in l. vt liberis col. 3. C. de collat. Bertand. cons. 126. lib. primo Ruin. cons. 74. col. prima vol. primo & cons. 104. col. prima, vol. 5. Card. Paris. cons. 13. col. 3. vol. primo, cum alijs, vt per Tiraquell. de retract. lingnag. §. primo glo. 18. n. 79. Consuetudo 11 enim facit † licitum, quod alias erat illicitum Auth. de consu. ciui. §. quia vero Archid. in c. quia san. dist. 63. & econtra facit delictum quod alias minime erat l. salutari §. sunt quidam ff. de extr. ord. * crim. & ideo communiter * receptum est consuetudinem excusare à pœna Glo: in c. venerabilis de cõsuet. Rom. resig. 19. & ideo dicit D. Thom. 22. q. 100. ad secun- 12 dum quod † consuetudo facit vt non sit peccatum, quod erat alias.

13 Eoque magis cum sit † immemorabilis, vt præsupponitur, quæ habet vim priuilegij cap. super quibusdam §. præterea, & ibi glo: de verb. signif. Gemin. in c. Catholica in fine dist. xi. Alex. cons. 6. col. prima lib. primo Cuman. cons. 83. circa finem, Dec. cons. 368. n. primo, & 496 n. 5. Aret. cons. 15. col. vlt. cum infinitis ad ductis per Gabriell. com. concl. de præ- 14 script. concl. prima n. primo, & † comparetur priuilegio Barbat. cõs. 35. col. 4. lib. 2. Alex. cons. 70. col. 2. lib. 4. Anchar. cons 142. col. prima Oldrad. cons. 72. col. prima 15 Bald. cons. 49. lib. primo & inducat † iustam causam l. hoc. iure §. ductus aquæ ff. de aq. cott. & quot. Bar. in l. quo minus in 2. q. ff. de flumin. & in l. si publicanus §. in vectigalibus ff. de pub. soc. sen. cons. 7. n. 4. lib. 3. Guld. Pap. cons. 65. in princ. Loffr. cons. 40. n. 48. Grat. cons. 61. n. 21. vol. primo Ballamer. cons. 27. col. prima Signorol. cons. 249. col. 4. Card. cons. 38. col. prima.

16 Accedat præterea quia hoc potest † concedi priuilegio vt firmat Nauar. d. cons. primo n. 2. vers. at palam, & tit. de sim. & prius hoc tenuit Zenselin. de Cassan. in d. extrauag. prima verbo priuilegio Ne sed vacant. ex tex. in c. si Papa de Priuileg. c. tua de verbor. signif. & ex aljjs 17 vt ibi; ergo, & † consuetudine immemorabili Affl. super constit. regn. tit. de probat. per Instr. n. 11. & tit. de præscrip. n. 19. Abb. in c. 2. n. 11. de imm. Eccl. Io. Prob. in addit. ad Io: Monach. in c. primo n. 23. de præsc. lib. 6. Card. Paris. in c. cum nobis n. 4. de presc. & cons. 101. n. 6. vol. primo Franc. in c. primo in secundo not. de consuetudine lib. 6. Anchar. cons. 142. col. prima Fel. in c. si diligenti col. pen. de præsc. & communiter Doct.

Comprobatur ex l. Priuilegia in fine. C. de sacr. sãc. Eccl. vbi habetur quod ea quæ ab antiquo sunt solita † in Ecclesijs, seu Monasterijs non debent aliquomodo immutari, & ibi Bart. & alij, Abb. in c. abolendæ de sepult. facit c. nec numerus 10. q. 3. vbi mandat seruari quæ de cõsuetudine seruantur in Ecclesijs: Hinc dicit glo: in c. suam de sim. quod. possunt † cogi populi ad seruandam consuetudinem

nem de dando quid sacerdoti in Exequijs mortuorum, & faciunt c. quesitum prima q.3.c.agatosa dist.63.cap. conque

20 stus 9. q.3. & consuetudo † etiam contra Canones valet, Abb.in c.vlt.de consuetud.Ac Doct. in c. ad Apostolicã de sim.

21 scribunt valere consuetudinem † vt à clericis detur quolibet anno candele de cera alba Abb. in c. cum ab omni col. 4. de uit.& honest.cler. Arch.in c.si quis dist. 41 Feder.de sen.consi.250.Redoan.de sim.p. 2.c.4.n.4.cum sequen.

22 His tamen non † obstantibus contrariam opinionem existimo veriorem, & * receptam in * Praxi, vt sit confidentia & simonia, solutio fructuum facta collatori, electori, & presentanti, pro collatione electione, & præsentatione vigore statuti, constitutionis etiam iuratæ, & à sede Apostolica confirmatæ, ac etiã cõsuetudinis etiã immemorabilis. Et moueor pri-

23 mo quia datio, vel promissio † pro Electione presentatione aut collatione est confidentia vt dicitur expresso in d. cõst. Pij V. in §. Itidem. in cuius interpretatione deduxi rationes, & corroborationes, erit quæ etiam hæc confidentia non obstantibus statutis iuratis, & confirmatis, ac consuetudinibus etiam immemorabilibus, nam predicta sunt subla

24 ta quatenus repugnant † crimini confidentiæ, vt dicitur in. Constitutione Pij 4. 169. incipient. Romanum, contra confidentiarios edita; vt patet ibi, non obstãtibus &c. ac alijs constitutionibus nec nõ collegij prefati iuramento confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscunque &c. & ind. con-

25 stitutione Pij V. ibi non † obstantibus, & faciunt quæ scribunt Riminal.iunior cõs. 23.n. 177. & seq. vol. primo Bursat.cons. 79.n.19.vol.1.& cons.349.n.23.vol.4.Cefal. cons. 133. n. 94. & Gozad. cons. 5. n. 16.

Secundo & fortius ex decreto Conc. Trident.c.14.sess.24.de reformat. vbi hoc expresse dicitur per hæc verba. Impluribus Ecclesijs & ea quæ sequuntur: quod

26 Decretũ, habet decretũ irritans, vt alia omnia, ex constitutione Pij 4. super eius confirmatione vt omnes tenent, & fuit * resolutum * in Rot. in vna Segnin. vnionis coram Blanchetto prima Iulij 1592. pro cuius decreti comprobatione, maiorique obseruantia, & ampliatione, sanc. men. Pius Quintus. edidit constitutionem anno 5. Põtificatus incipiens durum nimis, que in Bullario reperitur in ordin. 166 fol. 108 t.

Ex prædictis decreto Concilij, & constitutione Pij V. satis expresse præsens

27 quæstio deciditur, vt nulla remaneat † difficultas l. Ancille C. de furt. Namque prohibentur solutiones, promissiones, conditiones & deductiones ex fructibus, compensationes, & alia huius generis, pro Electione Presẽtatione Nominatione Institutione Cõfirmatione Collatione vel alia Prouisione vel Admissione ad possessionem, etiã si fuerint introductæ huiusmodi solutiones pro soluendis Ecclesiæ debitis, vel pro supportandis oneribus illarum, aut alijs etiã vrgentissimis causis, non obstantibus, quibuscunque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus etiã immemorabilibus etiã Apostolica authoritate confirmatis, quas etiã cũ Priuilegijs concessis, etiam multiplicatis, vlcibus, innouatis, reuocat, & abolet Pius V. per amplissima verba sub pęna excõmunicationis, & alijs pænis contra simoniacos: Et eã dumtaxat consuetudo videtur permissa, quæ vult vt huiusmodi solutiones conuertantur † in vsus pios, vt di-

28 citur d. decreto Concilij, ibi vt quæcũq; huiusmodi in vsus pios non cõuertuntur &c. Et alias cẽsuit sacra Cõgregatio Cõcilij, dummodo non petantur pro prætio vt declarat Nauarr. cons. 66. n. 2. de simo quæ Congregatio alias dãnauit cõsuetudinem Ecclesiæ Vtinens: soluendi inte-

29 gros † fructus vnius anni Canonicatus pro anniuersario celebrãdo, vt vidi ex literis subdat. 23. Augusti 1591. subscriptis ab Illustrissimo Cardin. Mattheo, Et hodie receptum * est collatorem non posse † aliquid sibi retinere ex fructibus bene-

30 ficij, vt etiam respondit sacra Congregatio. Et ideo recol.mem. Greg.xiii. ex sententia prędictæ sacræ Congnitionis concilij censuit Notarium † pro collatione

31 beneficiorum & institutione nihil aliud. recipere posse, quam aureum vbi aliunde salarium non habet, ita tamen vt de eo nihil participet Episcopus, idque iuxta distintionem quæ fit in c. primo sess. 21 de reformat. in eo quod debet Notarius recipere ex collatione ordinum, & ideo consuluit Nauar. cons. 13. tit. de sim. illicite

cite,& non absque labe Simoniæ N.Episcopum pro † collatione beneficij percipere tertiam partem fructuum illius, cũ nihil sit dandum pro collationibus, vt late ostendit Cosm.in glo.Concilij Bitturicẽ.tit.de annat.in princ.Nauar.in man. c.23. n. 103.& 111.ex not.in c. primo de Sim.& improbat allegationem de nõ vsu d.decreti Concilij, cum iura Simoniacam labem vetantia non possint tolli † per non vsum, quia sunt conformia iure diuino, & naturali, contra quem præscribi non potest, vt late dicitur in c.vlt.de consuet. eo quæ magis cum non sint elapsi 40.anni †, vt requiritur ad perscribendum contra legem Canonicam, vt late probat Fel.in c.primo n.7.de treg.& pace. & alias recte consuluit idem Nauar.cons. 7.de Sim. Secretarium Episcopi Archiepiscopi, vel Cardinalis, non posse cum conscientia accipere vnum scutum pro subscriptione, & registratura bullæ Prouisionis beneficij, in qua nullum alium laborem habuit, & pro appensione † sygilli in eadem bulla alterum scutum, Nõ obstante consuetudine præsupposita, ex eodem c.14.sess. 24.de reform. c. ex multis 1.q.3.c.instituatur, & c.cum in Ecclesiæ, & c.Iacobus de Sim.vbi dicitur nihil posse accipi à quopiam pro collationibus beneficij, & Concilium innouat Canones, qui iam abierant in desuetudinẽ scilicet c. primum, de Sim.c.sicut Episcopum prima, q.2 & Concilium substulit cõsuetudines, quod nota, quia multi decipiuntur.

32 33 34 35

Hinc dicitur in c.cum Ecclesia de Sim. quod nihil recipiendum est pro introducendis presbiteris † in Ecclesiam, & c. non satis eo tit. vbi Abb.dicit consuetudinem non excusare †, sed aggrauare delictum, & peccatum, & sum.pont.in c.nõ tantum eo.tit.mãdat de ea Prouincia abolẽdã quandam Consuetudinem recipiendi ab Archidiacono marcham argẽti † pro Inuestitura, & c.sicut pro certo, eo: tolluntur consuetudines exigendi pro Consecrationibus † Episcoporum, Benedictionibus Abbatum, & ordinibus, & in c.pen. de sepult. aboletur consuetudo soluendi aliquid pro sepoltura c. quæsta 13.q.3.

36 37 38 39

Non obstant contraria, nam ad ea breuiter respondetur esse derogata per huiusmodi decretum Concilij, & dictam cõstitutionem, nam sunt sublatu statuta, & constitutiones etiam inratæ, & confirmatæ a sede Apostolica, & consuetudines etiam immemorabiles, Ideo super eis nõ potest fieri consideratio, & iudicantur, † ac si non essent iuxta ea, quæ scribunt, Dec.cons.469.n.8.Card.Paris.cons.104. n.69.vol.primo,& cons.105.n.8.vol.4.Cesal.cons.136.n.18. lib.primo Ruin.cons. 13.n.27.lib.2.

40

Nec huic conclusioni obstat decis.344 Achill.de Gra. in impres. nã loquitur in diuersis terminis, nam ibi vacante Abbatia per obitum Abbatis, fuit factum statutum, quod † Abbas eligendus esset triennalis, qui pius erat perpetuus, Item quod bona, quæ erant Abbatis, essent totius Conuentus; quærebatur an electio subsequuta esset Simoniaca, & Rota in * illa Ciuitaten. coram Fabio tenuit negatiuam ex duobus, primo quia huiusmodi statutum factum sede vacante absque aliqua necessitate † fuit nullum Lap. alleg.20. Doct.in c.primo, ne sed.vacant. aliq.innou. Pauin.de potest cap. sed vac. par.prima q.7.n.8.par.2.q.8.n.7.Card.Paris.con.90.n.3.& 26.vol.4. & ex inualido statuto † non committitur Simonia Abb. post Innoc.in c.cũM.n.24.vers.in fin glo. de Constit.

41 42 43

Secundo, quia quando per viam statuti imponitur † onus præbendæ vacanti non dicitur Simonia cap.significatum, vbi Abb.de præben.Bellam.in c.significasti col.2.vers.de statuto vbi Henr.Boich. ver. si per modum de elect. Idque comprobat ipse Achill. ex dicto Gammar. in extrauag. Iulij. 2. in glo. super Simoniæ vbi vult, capitula conclauis non † esse Simoniaca vt sit differentia inter dantem, & recipientem.

44 45

In casu illius decisionis nemini fuit datum, vel promissum, vt ibi in fine Achill.tradit. Quod secus est in casu quæstionis nostræ, Ideo ex diuersis non infertur † vulg.l. Papinianus ff.de minor. Et primo anno quo veni Romam scilicet anno 1580.ita vidi consultum per plures Doctissimos viros.

46

Trigesima nona Quæstionis Summarium.

1 Affectus, punitur etiam non sequuto effectu.
2 Maxime in atrocissimis.
3 Assassinus punitur etiam si non perfecerit.
4 Simoniacus punitur non sequuto effectu.
5 Confidentia est species Simoniæ.
6 Tractatus super Confidentia, ea non sequuta non punitur.
7 De generali consuetudine conatus non punitur.
8 Conclusio attenditur, & non tractatus.
9 Conclusio dicitur contractus, & actus.
10 Multa tractantur, quæ non fiunt.
11 Multa dicuntur, quæ non fiunt.
12 Testes deponentes de tractatu non probant actu.
13 Ex tractatu nullum quæritur Ius.
14 Consuetudo seruanda.
15 In Simonia mentali sufficit sola mens.
16 Tractantes de Simonia possunt recedere.
17 Pœnitentia excusat à delicto.
18 Scriptura fit ad probationem.
19 Vt sit Simonia, debet compleri quod tractatum fuit.

TRIGESIMA NONA QVAESTIO

ARGVMENTVM

Quando tractatus illicitus ante renunciationem sit punibilis.

Trigesimo nono Quæro, an Tractatus de renunciando beneficium sub cōfidentia, sit punibilis per has Costitutiones Pij IV. & Pij V. non sequuta resignatione?

Pro Affirmatiua primo facit, quia de iure communi † punitur affectus, & conatus ad delinquendum etiam si non sequatur delictum * Communis opinio, teste Io. de Lignano cons. 20. n. 15. inter consilia criminalia diuers. lib. primo, & maxime in † atrocissimis, in quibus regulariter punitur affectus, etiam non sequuto effectu glo. in l. prima §. hæc autem verba in versiculo putamus ff. quod quisque iur. * communis opinio teste Fel. in c. primo, post n. 9. vers. limita 2. de off. deleg. Igneus in l. prima, §. occisorum n. 41. ff. ad Sillan. refert etiam Papo lib. 23. tit. 10. per totum, & ideo * communis opinio est in † assassinio puniri affectum etiam non sequuto effectu Ang. cons. 14. Affl. super prima, par. constit. regn. rub. 12. n. 11. Grāmat. vot. 9. Clar. lib. 5. recept. sent. §. Assassanij vers. licias etiā. Et in homicidio l. is qui cū telo ff. ad l. Corn. de sicar. Clarus §. homicidium vers. vlt. quæro, & tamen hoc delictum est atrocissimum, iuxta ea, quæ dixi alias.

4 Secundo, quia in crimine † Simoniæ * punitur affectus non sequuto effectu, * cōmunis opinio teste Boer. de seditiosis in septimo præsupposito n. 42. Igneus d. l. prima §. occisorum n. 41. ff. ad Sillan. Ergo & in crimine confidentiæ, cum confidentia 5 sit species Simoniæ, iuxta † communem * opinionem.

His tamen non obstantibus, contrariā opinionem existimo de iure veriorem, & tenendam in iudicando, & consulen-6 do, vt tractatus † super confidentia, ea nō commissa realiter, non sit punibilis. quod videtur expresse firmare Nauarr. cons. 48. de sim. Et hāc sententiam probo, Primo ex eo, quia Constitutiones prædictæ Pij IV. & Pij V. loquuntur in casibus, in quibus fuerit confectus actus, puta collatio, renūciatio, perceptio fructnum, vt ex eorum lectura licet videre. Ergo cum non puniant expresse conatum, standum 7 erit generali consuetudini, † ita expresse Clar. §. vlt. q. 92. vers. sciat. Vt etiam in atrocissimis non puniatur effectus, non se * quuto effectu, prout de hac generali * cōsuetudine attestatur Specul. in tit. de accusat. §. primo, n. 7. insi. quem refert Alex. cons. 15. n. 2. lib. 1. & cons. 140. n. 2. lib. 2. Ias. in l. prima, §. vltimo in fin. ff. quod quisque iur. Boer. dec. 316. n. 3. Bal. cons. 361. in fin. lib. primo, & cons. 443. n. 3. lib. 3. Fulgos. cons. 149. post n. 4. Grammat. decis. 2 n. 8. Mars. cons. 51. n. 14. Mantua. cons. 31. n. 2. lib. 2. Barbat. cōs. 33. lib. 2. Grammat. cōs. 8. n. 15. & ita pluries fuisse iudicatū attestatur Clar. d. q. 92. col. prima, 2. & terr.

8 Secundo, quia regulariter semper attenditur conclusio †, ac effectus, & non tractatus l. si voluntate C. de rescis. vēdit. 9 sola n. conclusio dicitur † contractus, & actus Bal. in l. contractus per illum tex. C. de fid. instrum. Bal. in l. præscriptione in fin. C. si contra ius, Io. And. & alij in c. su-10 per literis de rescr. nam multa † tractantur inter partes, quæ non veniunt ad conclusionem nec effectum l. si ex causa §. nec videndum in fin. ff. de minor. c. dudum de 11 reb. Eccl. non alienand. & multa † dicuntur, quæ non fiunt l. sciendum §. primo, ff. de ædil. Edict. Bal. in l. multum per illū tex.

tex.C.si quis alteri,vel,sibiDeci.conf.21. col.prima,& ideo testes deponentes de 12 tractatu,† contractus non sufficiunt,& nō probant contractum, Iaf.conf.22. in quę stione,in fine,& conf.24. in causa,col. 3. 13 lib.3.Hinc ex tractatu † nullum quæritur ius parti donec fuerit res firmata,cap.tua de his, quæ fiunt à præl. respondit Alex. cons. 28.col.prima,lib.primo.

Non obstant contraria, nam ad Primū respondetur, de generali consuetudine diu obseruata per totū fere orbem † non puniri affectum, nō sequuto effectu teste 14 Clar.d. q.92.in principio, quæ † consuetudo potius quam ius erit seruanda, ad. not.in c.vlt.de consuetudin.

Ad secundum respondetur, id procedere 15 in Simonia mētali,in qua†sola mēs, & voluntas sufficit,c.vlt.de Sim. gl.& dd. in c.consulere, Io.Andr.& Abb.in ca. tua nos, eod.tit.c.reperiūtur,& ibi gl.c. quæcumque,& ibi glo.1.q.1.Archid.in c. eos 1.q.1.& latissime comprobat, Guliel. Redoan.de Sim.prima.1.c.5.6.7. cum sequē;

16 Amplia, primo,hanc conclusionē†procedere etiam si sequuta, sit renuntiatio, sed non eo modo,vt fuit tractatū, ita Nauarr.conf.48.deSim. vbi respondet nullā fuisse commissam Simoniam,& confidentiam ex tractatu illicito facto,antea de re seruandis quibusdam,à quibus fuit recessum aduertentes pactionē esse illicitam.

Amplia secundo,hanc conclusionē procedere etiam si post tractatum illicitū resignatarius,vel alius pro eo tradidisset resignanti chirographū continentē promissionē illicitorū,nam si recesserūt ab huiusmodi pactionibus illicitis,nulla cōmittitur confidentia, ita respondet, Nauar. d.conf.48. de Simon.

Et Regulare,est vt pœnitentia,ante pa 17 tratū† delictum excuset in delictis,Io.Andr.in c.cū laici de iur.patr.Aug.ad Angel. de malef.in verbo,& vestem cæleste,n.39.

Nec ex datione illius scripturæ videtur consumata confidentia,cum id fecerit,vt dicit Nauarr.n.3.ad probationem promissorū,sed tradere scripturā pro probatio 18 ne promissi,non est implere partē promissi,Nauarr.in man.cap.23.num.106. ergo,

Et ad Comprobationem prædictarum cōclusionum adducitur,quod scribit Rebuff.conf.63.n.13. vt non sit Simoniaca, resignatio,si resignatarius nō compleuit, & non peruenit ad faciēdum,quod in pactum deduxit, quam opinionem dixi veram,de resign.benef.lib.14.q.7.n.72.

Et hanc etiam sententiam videtur firmare,Nauar.conf.42.de Sim.vbi firmauit 19 non esse Simoniam admissam,si non fuit † completū, id quod deductū fuit in pactū.

Quadragesima, Quæstionis Summarium

1 AN in supplicatione sit exprimendus Papæ Tractatus illicitus & n.10.
2 Papæ modus facti narrandus.
3 Rescriptum nullum tacendo modum.
4 Ex generalitate potest quis circunueniri.
5 Ignorans non confirmat.
6 Papa non dispensat super vitio ignorato.
7 Flagitiosi sunt indigni beneficijs.
8 Ignorantia præsumitur, nisi scientia probetur.
9 Dispensatio stricte interpretatur quatenus sonat.
11 Auctoritas Papæ excusat etiam si subsequatur.
12 Pactio firma est Simoniaca.
13 Tractare est in medio ponere.
14 Tractatus possunt fieri circa beneficia.
15 Ex scientia in genere Papa videtur approbare.
16 Certa scientia Papæ importat dispensationem.
17 Promouens inhabilem ex certa scientia, videtur dispensare.
18 Ex certa scientia Papæ constat,quando est expressum.
19 Ex narratis constat ex certa scientia.
20 Ex verbis supplicationis colligitur scientia.
21 Ex tenore concessionis certa scientia.
22 In dubio præsumitur facere Princeps ex certa sciētia.
23 Certa scientia probatur coniecturis.
24 Ita etiam scientia alicuius.
25 Habens præ manibus scripturam,videtur habere scientiam illius.
26 Scientia potest probari Testibus.
27 Papa reseruat pensionem in resignatione,& nō partes.
28 Rescriptum nullum, cum non narrantur quæ debent.
29 Quod colligitur ex vi verborum censetur expressum.
30 Quod est verisimile est attendendum.
31 Cessat præsumptio ignorantiæ probata scientia.
32 Non præsumitur ignorantia in his, quæ spectant ad aliquem ratione officij.
33 A stylo non est recedendum.
34 Resignās potest licite tractare de reseruatione fructuū.
35 Pactum de soluendo certam pensionem,quando Simoniacum.
36 Beneficia absque diminutione danda.
37 Et absque pactione.
38 Resignans potest tractare de pensione soluenda.
39 Permutatio reciproca quando licita.
40 Et quando coram Ordinarijs.
41 Cedēs Episcopatū ob recōpensam nō cōmittit Simoniā.
42 Non omnis correspectiuitas inducit confidentiam.
43 Auctoritas Papæ tollit Simoniam prohibitam.
44 Actus attribuitur concedenti.
45 Bonum est in tractatu remittere negotium Sanctissimo.
46 Scriptura sup tractatu resignationis nō inducit Simon.
47 Actus subsequens ostendit animum præcedentem.
48 In actu censetur præseruata authoritas superioris.

S 49 Pactum

49 *Pactum de soluendo plusq. Papa ordinat, est Simoniacum, & n. 53.*
50 *In foro Conscientiæ, quis non tenetur ex actu concesso a superiori.*
51 *Ex tractatu non com nittitur nec etiã Simonia mẽtalis.*
52 *Consummantes tractatum ante concessionem Papæ committunt Simoniam.*
54 *Narrans falsam causam pro obtinenda concessione Papæ non excusatur a Simonia.*
55 *Ex falsa causa literæ sunt ipso iure nullæ.*
56 *Dispẽsatio obtenta ex falsa causa nullũ producit effectũ*
57 *Faciens illicitum ex licentia inualida non excusatur a pœna.*
58 *Coniecturæ quæ probent fraudem*
59 *Beneplacitum non obtentum non excusat.*
60 *Cessio vigore concordiæ quando Simoniaca.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA
ARGVMENTVM.

TRactatus inter Resignantem, & Resignatariũ quando sint exprimendi, & quomodo in supplicatione.

QVadragesimo Quæro, an resignãs, & resignatarius debeant exprimere summo Põtifici tractatus Simoniacos, & confidẽtiales initos ante resignationem interipsos, vt excusentur a confidẽtia, & pœnis pro ea impositis, vel sufficiat Papã de eo tractatu habere scientiã in genere?

1 Et esse † Papæ narrandum factum explicitè, & omnem conuentionem, ac pactionẽ illicitam firmatam inter partes exprimendam in supplicatione, vt excũsentur resignans, & resignatarius à Simonia, & cõfidentia, videtur firmare Caccialup. post Gl. quæ citat in c. cum pridẽ, in tract. de pens. q. 19. n. 20. in fine, vbi dicit, illã * communiter approbatam, & Oldr. quẽ refert, & sequitur Card. Paris. cõs. 143. n. 25. vol. 4. Et hæc sententia, Primo probarur,
2 quia regulare est, vt Papæ etiã modus † facti narretur, Gl. Innoc. & Abb. & alij in c.
3 dilectus filius, de rescr. Et ideo viriatur † rescriprum non solum tacendo id quod est factum, sed etiam tacendo, quo modo, & ex qua causa, Gl. per illũ tex. in d. c. dilectus filius, & ibi Felin. singulariter, n. 8. vbi dicit, quod Roma. extollit hanc conclusionem. Card. Zabarell. cons. 141.
4 Secundo comprobatur, quia ex generalitate, quæ † obscuritatẽ parit, potest Princeps facile circumueniri, l. vlt. ad fin. ibi falso sermone se iactat C. de dot. promiss. facit, c. cum olim de re iudic.

Tertio accedat, quia pactio confiden-
5 tialis, & Simoniaca, nõ potest a Papa † hoc ignorante confirmari, l. seruus in princ. ff. de bon. poss. l. bonorũ, C. qui admitt. Prin-
6 ceps enim nõ dispensat super † vitio ignorato, arg. l. sed si hac §. patronum, ff. de in ius vocan. quam in hoc Bal. allegat. in c. super literis de rescrip. Imo Summus Pon-
7 tifex existimat † flagitiosos indignos beneficio c. cum in cunctis, cum ibi not. de elect. arg. l. lutius, §. lutius Titius ff. de leg. secundo dixi late de resig. benef. lib. 4. q. prima cum seq.

8 Quarto Confirmatur, quia † regulare est, vt ignorantia præsumatur, nisi scientia probetur c. presumitur, de reg. iur. l. verius in princ. & ibi Gl. ff. de probat. Bart in l. is potest n. 18. ff. de acquir. hęred. Bal. in l. pri. n. 7. C. ad Macedon. Card. Paris. cons. 65. in fin. vol. 3. Bellã. decis. 562 n. pri.

9 Quinto, quia dispensatio stricte † interpretatur, quatenus sonat, & exprimit c. primo de fil. presb. lib. 6. Cald. cons. primo de consang. & affinit. Doct. in c. at si clerici §. de adulterijs de iudic.

Sexto faciunt rationes deductæ per * Calder. cõs. 8. de resc. vbi n. 4. dicit * seruari de stilo, & Bursat. idẽ vult. cõs. 393. n. 15 vol. 4. & late Gabriell. de pręsũ. cõcl. 7. n. 6

10 His tamen non obstantibus † contrariã opinionem existimo veriorem, & tenendam in iudicando, & consulendo, scilicet sufficere habere Papam scientiã in genere, & nõ requiri, vt tractatus Simoniacus, & confidẽtialis exprimatur punctualiter ei, quam sententiam videntur firmare Felin. in c. ad audientiã, 2. n. 3 de rescr. Sarn. de trienn. q. 12. col. 3. Redoan. de Sim. p. 2. c. 15. n. 32. & 43. Nauar. in man. c. 23. sub n. 107. & alij, quos retuli in tract. de resign. benef. lib. 14. q. 5. col. p. & vlt. Card. Paris. cons. 30. n. 5. vol. 4. vbi consuluit aurhoritatem Papæ † non solum si præcedat excusare, sed etiam si subsequatur, Gl. Imol. & alij omnes in c. cum pridem de pact. & in c. ex diligenti de Simon. Felin. in cap. de cærero, col. vlt. de re iudic. Dec. cõs. 141. * n. 2. & 4. & de stylo * attestatur Redoan. d. tract. de Simon. par. 2. cap. 13 n. 4. & n. 7. dicit, quod si non sufficeret, & redderet tutos resignantẽ, & resignatariũ huiusmodi scientia Papæ saltem in genere, imminetet laqueus valde vniuersalis, & hãc opinionẽ, ego etiã renui de resig. benf. li. 6. q. 2. n. 71. vbi dixi ita seruari, & teneri de * stylo * antiquissimo, & num. 69. & 75. Et primo facit, quia pactio firma est illa, quę
12 est † Simoniaca, & confidentialis, d. cap. cum pridem, & cap. cum vniuersorum de

rcr.

rer.permut. Doc.in c.ex parte primo, de off.dele.sed tractatus nullam includit pactionem firmam, cum tractare, nihil aliud 13 sit,† quam in medio ponere, l.cum hic status, §.ambo,& ibi Gl.in verb. tractare, ff. de donar. Inter vir. & vxor. l.naturalis, §. sed si facio, ff.de præscript. ver. Ideo non mirum si huiusmodi tractatus, in Curia, 14 de stylo sunt † recepti, vt scripsi, d.lib. 14. q.5.n.9.& possunt absque scrupulo tractare resignans,& resignatarius; dummodo non compleant conuentionem, ante concessionem Papæ, Nauar.cons.48. nu. 3. de Simon.& sufficiet habere signatam supplicationem cum modis conuentis absque quo exprimatur, nam ex præsumpta mente,& communi consuetudine, censetur expressum,& approbatum.

Secundo facit, quia eo ipso, quod Papa habuit notitiam renunciationis factæ sub modo,& forma expressis secundum, quam extitit supplicatum à resignante, & resignatario admittendo, & signando supplicationem, videtur purgare omne vitium præcedens,& etiã approbare, quod 15 † fuit tractatum, ita Caccialup. de pens. q.19.n.17.ex gl.& text. in c.nisi essent, de præb.& quod habetur, 1.q.prima, c.si quis, & n.18. dicit Papam videri dispensare ex certa scientia, arg.not.in c.veniens de fil. * præsb.& communiter est receptum*, cer- 16 tam † scientiam Papæ importare dispensationem, Gl.vlt.in Clem. Et si principalis, de rescr.& in Clem. prima, de elect. Abb.& Felin.in c.si quando de rescr. Ge- 17 min.in d.c.veniens, Et ideo promouens † aliquem inhabilem ex certa scientia, videtur secum dispensare, l.quidam consulebãt in fin. ff.de re iudic.& ibi Bart.in 2. not.& Imol.col.2.l.imperiales, §.similes, & ibi Bal.C.de nupt. Gemin.in c. si eo tẽpore, col.prima, de rescr.lib. 6.Ioann.Andr.in c.vlt.col.2. de iudic. lib. 6. Oldrad. cons.329.col.prima, Fel. in c. præterea, col.3. de testibus cogend. Bellamer. decis.698.col. 2. & decis.346. Card. Paris. cons. 44. n.15.& seq.vol.4.

Ex quo sequitur tertium argumentũ, quia si sufficit certa scientia Papæ, vt illa tollat omne vitium Simoniæ, vt etiam in hac materia latissime per Card.Paris.cõs. * 30.col.2.n.3.& 4.vol.4.Et alij omnes* cõmuniter, Ergo cũ in casu nostro de ea cõstet, aliud nõ est exigendum,& id probo, quia de certa scientia Papæ constat, non

18 solum quando † id est expressum, Gl. vlt. in clem.& si principalis, de rescr. Abb.in c.examinata in fine, de confirmat. vtil. vel vel inutil. Alex.cons.39.lib.4. quod dicit esse clarum, Decis.in c.cum inter, nu. 19. de except. Paris.cons.3.n.55.& 57.vol.4. & cons.19.n.13.vol.primo, Alex.cõs.122. 19 n.23.lib.4.sed etiã quando colligitur ex † narratis, Abb.in d.c.cũ inter, vbi allegat Innoc.in c.statutũ de rescript.lib.6. Imol. in clem.2.in fine eo tit. Abb.in cap. adhæc in fin.& in c.nonnulli, eod.tit. Archidiaconus, in c.seruatis, 25.q.2. Ant.de But.in cap.porrecta, col.2.de confirmat. vtil. vel inutil. Aretin.cõs.77.col.4. Bellam. decis. 361.& 698. Rot.decis.22.de rescr.in nou. Zabarell.cons. 11. Franc.Curt.cons.1.cõs. 13.& cons.35. Afflit.decis.235. cum alijs, quæ ad hoc cõgerit egregie more suo Felin.in c.cum inter col. prima,& 2. vbi tandem, vers.multi, dicit non esse recedendũ ab hac opinione Rotę,& sequacium,& respondet contrarijs,& ibidem Dec.nu.20. comprobat hanc sententiam,& Paris.n.9. dicit eam veriorem,& tenendã, & in proposito tradit alios, allegando Io. Selu.de benef.p.3.q.8.n.41. cum seq. puta, quia 20 de ea apparet ex verbis positis † in supplicatione, Gl.in c.pastoralis, §. præterea verb. ex certa scientia, de off. deleg. & in clem.1.de iudic. Io. Andr.in c.nonnulli, de rescript.& ibi Abb.col.2. Alex. consil. 59.nu.8.lib.primo, vel ex tenore † conces- 21 sionis, licet illa non fuerit expressa. Aret. cons.15.n.5.& cõs.58.n.etiam, 5.vel quia expressit omnẽ tractatũ iux: c.pẽ.de cõfir. vtil.vel inutil. Aret.cons. 8.col.2. Paris. cons. 3.n. 48. vol.4. Dec.in cap. porrecta, n.15.de confir.vtil.vel inutil. Et in dubio, 22 vt substineatur actus,& vitetur pœna, † præsumitur Princeps facere ex certa sciẽtia. Alex. cons. primo, num. 35. lib.5. Aret. cons.8. num.3. Abb.cons.65.num.40. Dec.in l.more, nu. 21. ff. de iurisdic. om. Iud. Et dicit signanter Paris. in cap. cum 23 inter, num. 9. quod † probatur coniecturis, ac * communiter traditum est a Doct. 24 scientiam alicuius † rei probari coniecturis, Alex. cons. 187. num. 3. lib. 2 Corn.cons.85. num.12. lib.3. Paris. cons. 91. num. 47. vol. 2. Crauer. cons. 193. num. 6. Soc. iun.cons. 116. n.42. lib. primo,& inter alias coniecturas approbatas à Doctoribus, & relatas à Mascard. de probat. conclus. 1293. illa est recep-

ta,vt colligatur quoties quis habuit præ manibus† scripturam,vt præsumatur habere scientiam de contentis in illa, Paul. de Cast.cõs.59.in 3.dubio,lib.primo, Crauet.cons.193.n.7.Alex.cõs.39.col. 2. lib. 2.Card.Paris.cons.100.n. 87. lib. primo, Dec.cons.328.lib.3.Anchar.cõs.170.col. 2. Et secundum aliquos huiusmodi scien-

26 tia† potest probari Testibus, Bellam. decis.746.Rot.decis.332.nu.primo, in nou. Frãc.in c.si motu col.prima,de præb. Fel. in c præterea col.pen.de test.cog. Romã. cons.327.n.8.Affl.decis.153.nu.8.Sarn.in cap.statutũ.nu.11.de rescr.lib.6.Soc.iun. cons.65.n.54.vol.primo.

Accedat communis obseruantia,quod huiusmodi tractatus non perficiuntur à partibus, sed remittuntur S. D. N. qui si concedit,& signat supplicationem, vide-

27 tur ipse reseruare pẽsionem,† vel fructus, & non partes,Cassad. decis.4. locat. Gig. de pens.q. prima,& q. 83.n. 9.

Non obstant contraria,nam ad Primũ, respondetur procedere in his, quæ quis

28 tenetur narrare † in rescripto, vt docet, Fel.in c.dilectus filius,el pri.n.8,de rescr.

Ad secundum respõdetur, cessare fraudem,cum colligatur,quod actum est ex vi

29 verborum,vnde expressum† cẽsetur,Bart. in l.vxorem,§.agri plag.ff.de leg.3.& in l. fide iussor, §.meminisse ff. de leg. primo, Cefal.cons.133.n.8.& cons.135.n.primo, vol. primo,Et ex alijs,Bart. in l. prætor, ait in princ.ff.de oper.nou.nuntiat.Crauet.cons.162.n.2.in fin.

Ad tertium respondetur,negãdo ignorantiam,vt ex prædictis apparet,& eo maxime,quia de consuetudine inueterata præsumitur scire,& est verisimile, vnde hoc † attendendum, Bal. cons.180. lib. 3.

30 Oldrad.cons.13.in fin.

Ad quartum respondetur, argumentũ de præsumptione ignorantiæ cessare pro

31 bato aliquo, ex quo † scientia præsumitur,vt supra fuit deductum,Bart.in l.is potest,n.18. ff. de acquir. hered.Bal.in l.prima,n.11.C.de cad.toll.Bellam.decis.659. Felin.in c.quosdã de præsumpt.Menoch. de arbitr. Iud.cas.185.n.primo, Et quod

32 sit de his, † quæ spectant ad eum ratione officij,Doct.in cap. Innotuit,de elect. Io. Andr.in reg.quod quis mandato, n. 3.de reg.iur.lib.6.Roman.cons.481.n.8.Grat. cons.12.num.39.lib.2.

Ad quintum respondetur, huiusmodi scientiam æquipollere dispensationi ex stylo inueterato Rom.Cur.

Ad sextum,dicitur Consilium Cald. 8. de rescript. & quæ ibi dicit non transire absque difficultate,nam contrariũ tenuerunt infiniti Doct. quos citat Gabriell. communi conclus.tit.de præsumpt. cõcl. 8.n.1. vel etiam respondetur, non procedere in casu nostro ob stylum cõtrarium,

33 à † quo minime erit recedendum, vt dixi de resign.benef.lib.primo, q.2.n.8.& lib. 10.q. 2. num. 15.

Concludendum est igitur, sufficere sciẽtiam Papę in genere, scilicet, vt colligatur ex narratis, & positis in supplicatione,vt resignans,& resignatarius excusentur à Simoniaco,& confidentiali tractatu inito inter eos ante resignationem.

Ex qua conclusione aliquæ deducẽdę erunt illationes,vt omnes casus particulares includamus.Quarũ Prima erit,quod licite potest resignans tractare de reser-

34 uatione omnium,† vel partis fructuũ super beneficio resignato, & postea facere conficere supplicationem, cum narratiua tamen,quod resignat ex certis causis, & supplicat pro huiusmodi reseruatione, iuxta formam,quam posui de resignat.benef.lib.8.q.7.n.76.absq. alia expressione tractatus, & ipse, ac resignatarius excusabitur à Simonia,& confidentia, vt etiam scripsi de resignat.benef.lib.6.q.prima,n.

* 25.Et ita communiter * seruatur de stylo antiquissimo,vt per Nauarr.in man.c.23. num. 107. vers.ad secundum, vt attestatus sum lib. 6.de resign. benef. q. 2. num. 69.71.&75.vers.Et quicquid,quod est notandum,quia pactio de fructibus retinen

* dis à resignante est Simoniaca * communis,vt dixi lib. 14.d. tract. q. 5. n.primo.

Secundo infertur,quod quamuis pactũ

35 † de soluenda certa pensione , occasione resignationis sit Simoniacum,de iure cõmuni Gl. & Doct. in cap.ex parte, de off. deleg. Abb.in cap.non satis, num. 8. de Sim. Calder.cons.primo, de vsur. Paris. cons. 143. num. 12. cum seq. vol. 4.cum

36 beneficia† sint absque diminutione dãda,

37 cap.primo, vt Eccles. benef. sin. dimin. & absque † pactione, cap. pio 1. quæst. 2.cap. cum pridem de pactis, cap. quæsitum de rer. permutat. nihilominus poterit resignans tractare ante resignationem cum resignatario, de imponenda pensione † super beneficio resignato,&

to, & postea facere conficere supplicationem, in qua non requiritur, vt exprimatur dicta conuentio, sed sufficit in genere renuntiare, * & supplicare pro pensione tractata, & signata supplicatione erūt tuti resignans, & resignatarius, & nulla potest ei opponi Simonia, vel confidentia, Fel. d. cap. ad audientiam, 2. n. 21. de rescr. Archiep. Florent. in 2. part. suæ summæ tit. primo, cap. 5. Gam. de author. leg. à lat. tit. de pens. num. 116. cum alijs relatis a me dict. lib. 6. de resignat. benef. q. 2. num. 70. vbi attestatus sum de communi, * & * recepto stylo.

Tertio infertur, idemq. esse in tractatu inito inter resignantem, & resignatariū de imponenda pensione super alio beneficio resignatarij, occasione illius resignationis, nam signata supplicatione à Papa erit purgatum omne vitium Simoniæ, & confidentiæ, Gig. de pens. q. 4. & est cōmunis, * & recepta etiam ex stylo * antiquissimo, vt dixi d. lib. 6. q. 7. num. 70. cum seq. Et magis in specie hanc tertiam illationem probaui in eod. tract. de resig. benef. lib. 14. q. 5. num. 4.

Quarto infertur, idem esse in tractatu facto de reseruando regressu, accessu, & ingressu, iuxta ea, quæ scripsi de resig. benef. lib. 6. q. 5.

Quinto infertur, tractatum initum inter Titium, & Meuium, quod Titius resignabit tale beneficium Meuio, si ipse Meuius ei resignet aliud beneficium, quod possidet, non esse Simoniacum, † neque confidentialem, si postea porrexerūt supplicationē Papæ, in qua erat facta huiusmodi permutatio absque alia expressione tractatus antea facti, & ita communiter * practicatur, & quotidie seruatur, vt colligitur ex Doct. allegatis à me de resign. benefic. d. lib. 6. q. 2. num. 70. Et omnes Curiales sciunt, quod intelligo etiam si permutatio fiat coram ordinarijs, † nam ita vsus * obtinuit.

Sexto infertur, cedentem Archiepiscopatum, vel Episcopatum in manibus sāctissimi, vt prouideatur in personā N. qui ei promisit cedere quandam Abbatiam, & illam iā cessit, & fuit facta prouisio Ecclesiæ, in Consistorio, & signata Supplicatio cessionis à Papa absq. narratiua dicti tractatus, non cōmittere aliquam Simoniam, vel confidentiam, vt fuit resolutum in vna * Colentin. prætensæ confidentiæ, 4. Februarij. 1591. in qua inter alia hoc opponebatur a Fisco Archiepiscopo cedenti Archiepiscopatum ob recompensā † cuiusdam prioratus, nam ita passim fiūt renuntiationes beneficiorum, quæ dantur tota die in recompensam, & quia de stylo sufficit scientia Papæ in genere, de qua etiam ibi cōstabat per derogationem regulæ de vacaturis; Et non omnis correspectiuitas inducit præsumptionem confidentiæ, & maxime quia non fuit facta † incontinenti, Bal. in l. penul. §. Mulier, circa finem, ff. sol. Matrim. Dec. in l. certi conditio §. si nummos, nu. 14. ff. si cert. pet. Crescen. Decis. 78. Moedan. decis. 114. Sarn. decis. 4. lib. primo, Pelegrin. decis. 81. & 82. Chisanen. decis. 32. Paleott. decis. 101. alias 150. omnes in recollect. manu script. Put. decis. 444. & 385. lib. primo, & hoc erit ampliandum in qualibet alia recompensa.

Septimo infertur, tractatum initum inter resignantem, & resignatariū, quod omnes expensæ, faciendæ, in expeditione litterarum spectarent ad vnum, scilicet ad resignantem, vel ad resignatarium, nō esse Simoniacū, & confidentiale, si in supplicatione, hanc facultatē obtinuerunt a Papa cuius † authoritas tollit omnē Simoniā prohibitam, late Card. Paris. cons. 30. col. 2. vol. 4. Et cōmuniter alij etiam si nō expressissent quod hoc tractarunt, & quod alias non deuenirent ad resignationem, nam ita * practicatur, & ita vsus obtinuit, vt ex prædictis patet, & dixi latius alias.

Octauo infertur, pari ratione alios tractatus alias illicitos nō inducere confidētiam, si Papa eo modo cōcedat, † cū actus ei attribuatur, Cassad. decis. 4. loc. qui potest omnia in beneficialibus Redoan. de Sim. p. 2. c. 18. nu. 3. vbi late de hac re.

Et hęc conclusio cum prædictis illationibus ampliatur primo, procedere etiam si inter resignantē, & resignatariū fuerit id tractatū ea intentione, quod alias resignans nō resignaret, vt scripsi de resig. benef. lib. 14. q. 5. n. 5. post Felin. & Card. Paris. & alios, quos citaui, & ratio colligitur ex allegatis.

Secūdo Ampliatur, procedere, etiā si id, quod tractatū fuit inter resignantē, & resignatariū, fuisset redactum in scripturā factā, vel a Notario, vel ab alio, vt post alios scripsi de resig. benef. lib. 6. q. 2. num. 73. & lib. 14. q. 5. n. 9. in fin. Nauar. consil. 46. n. 3.

de Sim. vbi dicit,quod tradere scripturam pro probatione promissi, non est implere partem promissi, Bonū autem est† in scriptura remittere negotiū Sanctissimo, & quod ipse partes cogitant ita facere, si Sanctissimus D. N. consentiat, vt admonet Card. Alex. in c.2.n.5.1.q.3. Sarn.de trien. q. 12.col. 3. Redoan. de sim.par. 2. c.15.n. 37.& 43.& scripsi locis allegatis, vbi id quoque firmaui.

45

Sed dubiū est,quid si nō adsit huiusmodi clausula, an illa Scriptura reddat illos Simoniacos, & confidentiarios? Et † ego firmarem negatiuam opinionem si postea iuxta tractatum porrexerunt supplicationem P P. à quo obtinuerūt gratiam. & hoc, primo quia ante consumationem tractatus obtinuerunt beneplacitum Papę, quod debet illos excusare, vt ex allegatis patet. Secundo, Quia firma pactio est illa, quæ facit committere confidentiam, & Simoniam, vt est* communis omnium sententia, & tractare non est firmare pactionem, sed ponere in medium negotium, quatenus Sanctissimus approbabit perficere l. cum hic status §. ambo, & ibi Gl. ff. de donat.inter virum, & vxorem.

46

Tertio, quia actus subsequens, scilicet porrectio suplicationis omniū cōtentorū in Scriptura† ostendit animū precedētem nihil habere in animo firmare, nisi Papa concedat l. quædam mulier ff. de rei vendi. l. si pecuniam §. vlt. ff. de condit. ob caus. l. 2. ff. de acquir. possess. Bart. in l. 3. ff. de fund. instr.

47

48 Quarto comprobatur, quia in ea† censetur præseruata authoritas superiorum 25.q.1.§.his ita c. venientes de iur. iuran. Ioannes Andr. in c. non est de vot. Mili. in ver. Papa n.3.& dixi de resignat. benef. lib. tertio, q.18.n.109.

Amplia tertio, procedere etiā si id tractatum fuisset cum procuratore, vel amico, vt etiam scripsi d.lib.14.q. 5.quia eadem est ratio, arg. l. illud ff. ad l. Aquil.

Amplia quarto, procedere etiam si tractatus inter resignantem, & resignatariū fuisset de pensione Centum ducatorum de Camera, vel de reseruatione omnium fructuum, & postea Papa signasset supplicationem cum pensione Qinquaginta ducatorum, aut cum medietate fructuum, nam huiusmodi tractatus de maiori summa nullam inducit confidentiam, si postea non soluatur, nisi id, quod Papa concessit, & id volui de resig. benef. dict. libro 6.q.2.n.73. pactum enim de soluēdo plusquam† Papa ordinauit est Simonia, communis* opinio, vt per Felin. in c. ad audientiam sub n.3.col.3. vers. si autem, præcederet, de rescr.

49

Amplia quinto, hanc cōclusionem procedere etiam in foro Poli, vt in conscientia quis nullum detrimentum patiatur † ex huiusmodi tractatu secura concessione Papæ, Abb. Anan.& Fel. in c. non satis de Simon.& volui id expresse de resignat. benef. d.lib.6.q.2.n.67.& ita in facti contigentia respondi de Anno 1582. Quo anno, suscepi gradum Doctoratus, & incepi publice Romæ legere in Gymnasio, ita iubente Fel. rec. Gregorio xiij. & etam viginti annorum.

50

Amplia sexto, vt ex dicto tractatu non † committatur etiam Simonia mentalis, Fel. in d. c. ad audientiam n. 3. cum alijs adductis a me d.q.2.n.70.& est communiter per omnes receptum.

51

Limita primo, nisi tractantes ante quā Papa signaret supplicationem, deuenissent ad consummationem † tractatus, vt videtur concludere Pręposi. in c.2.n.5. in prin.1.q.3. Nauarr. cons. 48. de Simon.& cons. 4. in fin. eo. tit. Sarn. de Trien. q.12. sub n. 7. Moeda. decis. 167. August. lib.3. decis. 615.

52

53 Limita secundo, nisi plus † fuisset datū, quam per Papam concessum; Fel.& alij, vt dixi in 4. ampliatione.

54 Limita tertio, nisi fuisset † narrata falsa causa pro obtinendo huiusmodi beneplacito Papæ, nam tūc litere essent† ipso iure nulle ob obreptionem, vt fuit pluties* resolutum in Rota teste Caput. decis.225.p.3. Put. decis. 255. lib. primo, com munis opinio* teste Menoch. de arbitrio Iud. cas.201.col. prima, & dispēsatio† nullum produceret effectum, Abb. in c. quia circa n. 5. de consang. & affin. Dec. cons. 373. n. 13. Paris. cons. 51. n. 27. vol.4. & à pœna non excusatur faciens† aliquid illicitum ex licentia inualida, Fel. in c. cū causa n.7. vers.2. not. de off. deleg.

55

56

57

58 Limita quarto nisi adsit aliqua alia fraus, quæ colligeretur ex † coniecturis positis per Mascar. de probat. Concl. 815.

Limita quinto, nisi huiusmodi beneplacitum† postea non fuisset obtentum à Papa, vt fuit alijs resolutum * in vna Con-

59

ch.26.

ch.19. Octob.1539. teste Moedan. decis. 165. in recoll. manuscrip. quam limitationem poteris subtiliter sublimitare ex decis. firmata per DD. de Rota in vna Astoricen. pensionis coram Achille de Grass. teste eodem decis. 342. impressa, vt si ille, cui debebat cedi vigore † concordiæ beneficium, reperiatur in possessione, & non constet de beneplacito Papæ, ex hoc nõ præsumatur Simonia ex rationibus ibi positis.

Quadragesimæ Primæ Quæstionis Summarium

QVAESTIO QVADRAGESIMA PRIMA *ARGVMENTVM.*

Exprimentes beneficium plusquam valet qua pœna puniantur.

Qvadragesimo primo Quæro, an expressio valoris vero maioris beneficij resignati facta a Resignante, & Resignatario, ad effectum vt summus Pontifex signet supplicationem † cum pensione super dicto beneficio pro ipso resignante, efficiat eos Simoniacos, vel confidentiarios? Exemplum parrochiales Ecclesiæ de stilo non grauantur † pensione, nisi excedant centum, & pro ea summa, quam excedunt, si obtinens parrochialem fructuum ducentorum, & velit illam resignare cum pensione centum quinquaginta, & conuenit cum resignatario de exprimendo illam ccl. aut plus, vt pensio possit imponi, Ita etiam nunc S.D.N. non imponit pensiones excedentes medietatem super alijs beneficijs, si exprimant Resignans, & Resignatarius maiorem valorem, vt pensio opulentior imponatur, & resignatio cum huiusmodi pensione admittatur, quo casu resignans videtur satisfactus ob pensionem desideratam, & paulominus vero valore beneficij, & Resignatarius itidem cum consequatur titulum, & habeat spem adipiscendi omnes fructus moriente pensionario, ex qua ratione magnopere desiderantur tituli, & enixe procurantur resignationes, eoq. magis cum longe plus valeat beneficium in manibus vnius quam alterius, maxime ratione distantiæ a patria & loco domicilij, ob quod plures resignant.

Pro affirmatiua huius opinionis scilicet esse cõmissam Simoniã, vel confidentiam Primo, adducitur † quia conuentio circa beneficia ecclesiastica est Simoniaca, cap. cum pridem vbi Gl. & alij, c. vlt. de pact. doct. omnes in c. ex parte de off. del. leg. Anan. in c. non satis de Simon. & est communis opinio doctorum, sed inter prędictos fuit conuentio, vt mentirentur valorem beneficij Papæ Ergo.

Secundo, omne pactum † expressum, vel tacitum dandi temporale pro spirituali, vel è contra fine beneplacito Summi Põtificis est Simoniacum, c. quam pio. 1. q. 2. Abb. in d. c. cum pridem, & alij dd. Gl. in summa 1. q. 1. At conuentio talis inter resignantem & resignatarium, vt exprimatur maior valor beneficij ad constituendum maiorem pensionem, quam alias constitueretur est pactum, vel conuentio dandi aliquod spirituale scilicet beneficium ipsum resignatum, pro temporali scilicet pro pensione male imposita, & fine consensu Papæ, quia summus Pontifex id ignorauit, immo credebat vel verum valorem expressum, vel benefi-

cium

* cium valere minus, nam de stylo * omnibus noto beneficia exprimuntur minus
5 quam † valent, vt eo minus soluatur in Cancellaria, & Dataria, Ergo exprimens valorem vero maiorem ad minus vt fiat, & admittatur renũciatio, videtur dare aliquid profanum, & temporale pro renunciatione beneficij, dat n. verba mendacia quæ non solum sunt profana, sed etiam falsa, ergo admittit Simoniam, & similiter renuncians, quia videtur renunciare ob aliquid profanum malum, & tẽporale, prædictum scilicet mendacium.

Tertio, quia mẽdacium fuit causa principalis, vt Papa admitteret resignationẽ cum tanta pensione (quam alias exposita veritate non reseruasset,) & vt resignãs resignaret, cum ipse non resignasset nisi reseruata illa pensione, & sic in casu proposito fuit facta conuentio mentiendi ad effectum, vt Papa admitteret resignationem cum prædicta pensione, Ergo fuit commissa Simonia, quæ ne dum requirit dationem, & promissionem pecuniæ aut alterius rei pro beneficio, sed etiam sufficit ad eam committendam, quod fiat aliquid tanquam quoddam pactum, & cau-
6 sa † principalis promittendi rem spiritualem, vt colligitur ex his quę scribit Nauarr. in man. c. 23. sub n. 107.

Quarto, quia sicuti esset Simoniaca renunciatio facta de beneficio centum ducatorum, cum pensione quinquaginta cõuenta inter ipsos sine consensu Papæ, vt supra dixi, ita & hęc, quæ æquipollet illi casui, nam si fuisset expressa veritas, Papa illam non reseruasset, & nihil referr
7 † quod de æquipollentibus fiat, vt quis incidat in pœnam, l. vlt. ff. mãd. c. licet ex quadam de testib. dd. in l. Gallus, §. & quid si tamen, ff. de lib. & posth.

Quinto, quia hanc opinionem videtur firmare Gig. de pension. q. 41. dum scribit clericum promittentẽ, vt facilius beneficium consequatur, soluere maiorem pensionem, quam beneficium ferre consueuit, & possit, committere Simoniam.

His tamen non obstantibus, negatiuã
8 opinionem existimo esse veriorem, † in casu proposito nullam fuisse commissam Simoniam, vel confidentiam, quam opinionem in facti contingentia tenet Nauarr. cons. 74. & cons. 75. in titulo de Sim. & ita etiam ego bis alias respondi.

Et hanc opinionem primo probat illud tritum, & vulgare in huiusmodi materia fundamentum depromptum a diffinitio-
9 ne Simoniæ, vt Simonia sit † studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale vel spiritua li annexum, Gl. in sum. 1. q. 1. * & communiter ibi * dd. tradunt: sed in casu prædicto nulla adest voluntas studiosa emendi, vel vendendi, vt animus, intentio, & verba præfatorum conueniẽtium declarant, ergo &c. nam actus agen-
10 tium sunt iudicandi † secundum intentionem principalem eorum, l. si quis nec causam, ff. de reb. cred. Tertio autem præ dictorum principalis fuit, vt resignatio admittatur cum reseruatione dictæ pensionis, & nulla pecunia, aut res interuenit, Ideo &c.

Secundo, quia nullibi cauetur, vt volũtas tacendi aliquid verum, vel exprimendi falsum ad obtinẽdum beneficium aut pensionem, quo nõ expresso Papa non cõcessisset illud, vt in casu nostro, sit Simonia, Iura n. loquentia de talibus impetrãtibus dicunt dumtaxat gratiam esse obreptitiam †, aut subreptitiam, & nullam,
11 c. ad aures c. super literis c. postulasti de rescr. lib. 6 c. si motu proprio c. non potest de præben. eo lib. Fel. in c. in nostra de rescr. Ergo prædicti, de quibus in casu nostro, non debent iudicari Simoniaci, quãdoquidem vulgatum sit in iure, pœnam † non habere locum nisi in casibus expres-
12 sis, l. at si quis §. diuus ff. de relig. & sumpt. funer. §. cum igitur auth. de non eligendo 2. nub. c. 15. cui de sent. exc. lib. 6. Menoch. de arbit. Iud. casu 275. n. primo, Eoque magis in hoc atrocissimo crimine Simoniæ, quæ † accedit hæresi, Turr.
13 Crem. in c. eos n. primo 1. q. 1. & sacrile-
14 gijs, † Turre Cre. in c. audiuimus n. 2. prima, q. 3. & Idolatriæ, Turr. Crem. in c. cito
15 n. 1. prima, q. 1. & est maius quolibet † alio crimine, Turr. Crem. in c. patet n. 1. prima q. 2. & rationes ponit in c. ex multis n. 1. prima, q. 5.

Tertio, quia Simonia proprie requirit contractum, vel voluntatem contrahendi super re spirituali, vt id quod datur, detur in verum pretium, vel in similitudinem aut in causam principalem pro re
16 spirituali, vel † illi annexa, vt late probat Nauarr. in man. c. 23. n. 100. & cons. 58. n. 2. de Sim.

Quod hic non contigit, quia nullus cõtractus interuenit inter Resignantem, &

Resi-

Resignatarium, quo alter alteri daret, vel pro altero faceret tanquam in quoddam pretium, vel causam principalem rei spiritualis, sed solum conuentio fuit inter eos, vt mentirentur Papæ pretium.

Quarto, quia nihil de hoc in hac Constitutione, vt licet videre, ergo, l. illam C. de coll. eoque magis † cum simus in odiosis, Din. in reg. odia de reg. iur. lib. 6.

17

Alijs etiam rationibus posset hæc Sententia comprobari, vt per Nauar. d. cons. 74. a numero quarto vsque ad finem, & cons. 75. n. 7. tit. de Simon.

Non obstant contraria, ad primum respondetur, non omnem conuentionem circa spiritualia esse Simoniam, sed eam duntaxat, quæ a iure reprobatur, & ita procedunt allegata in contrarium, vt licet videre, alias. n. sequeretur quod locatio, & conductio fructuum beneficij, & conuentio, vt ambo supplicent pro resignatione, & id genus aliæ conuentiones essent Simoniacæ, Fel. in c. ad audientiam de rescr. prima col.

Ad secundum respondetur, admittendo maiorem, declarando tamen minorem, quod intentio principalis prædictorum non fuit paciscendi in casibus prohibitis super re spirituali, sed vt resignatio admitteretur cum illa reseruatione pensionis, & sic non quod constitutio pensionis esset pretium renunciationis, & neutra pars dedit, aut promisit alteri quicquam ob pretium rei spiritualis, ideo attendendum erit, quod principaliter agitur †, & pronunciandum pro nõ Simonia ita resp. Nauar. d. cons. 74. n. 7. & d. cons. 75. n. 8. de Sim.

18

Ad tertium respondetur, † mendacium non inducere Simoniam, nam alias sequeretur quod omnis subreptio facta in materia impetrationis beneficij esset Simoniaca, quia est quid temporale quod fit, vt detur spirituale, quod sine illo non daretur, idque videtur † absurdum, l. nam quid absurdum, ff. de bonis libert. & a nemine hactenus firmatum, vt dicit Nauar. d. cons. 75. n. 9. de Simon. Verum est, & non potest inficiari, esse mendacium, cũ causa † fallendi falsum enunciauerunt, D. August. in lib. de Mendac. D. Thom. 2. 2. q. 110. arg. 1. Turrecremat. in ca. is autẽ, n. primo, 22. q. 2. & quod commiserint peccatum mortale, † cum res sit grauis, & tractetur de imponendo seruitutem rei spirituali, D. Thom. d. q. art. 4. & plures citat Turr. Crem. d. c. is autem in secunda quæst. n. 4. & in c. primum est, n. pri. 22. q. 2. & in c. nequis, n. 2. eadem caus. & q.

19

20

21

22

Ad quartum respondetur, diuersam esse rationem, vt patet ex his quę dixi supra in responsione ad primum argumentum, & Respondit etiam Nauarr. d. cons. 75. n. 8. & 9. tit. de Sim.

Et satis est quod resignans puniatur † in eo, quod pensio potest, vel annullari, vt dicit Nauarr. loc. cit. vel reduci secundum æquiorem sententiam alias obseruatam.

23

Ad quintum respondetur, Gig. esse intelligendum quando non fuerunt expeditæ literę super † pensione, nam tunc esset Simonia. Et ita procedunt allegata per ipsum.

24

Et stante hac conclusione ita etiam potest responderi quibusdam alijs casibus similibus, quoties non valor verus beneficij resignati fuit auctus, sed aliorum beneficiorum obtẽtorum, per resignatariũ, super quibus fuit imposita pensio pro resignante, vt consentiret resignationi, nã frequenter euenit, vt pensio reseruata pro resignante imponatur, & super fructibus beneficij resignati, & super fructibus alterius, vel aliorum beneficiorũ obtentorum per resignatarium, nam si ipse resignatarius exprimat maiorem valorem, vt pensio reseruetur, nulla videtur commissa Simonia, eoque magis, si id fuit factum absque scientia resignantis, vt multoties fit ad effectum perficiendæ resignationis.

Et in dubio omni casu crederem huiusmodi expressionem fieri absque consensu resignantis, cum pensio reseruata non sit in totum valida, & nemo præsumitur † iactare proprium, l. cum de indebito, ff. de probat. & quisque velit facere actum omni meliori modo, vt magis prosit, † & sit vtilis sibi, l. prima, & 2. ff. de solu. Bar. in l. gerit, n. 21. ff. de acq. hered. Soc. Iun. cons. 113. n. 3. lib. 4.

25

Quadragesimæ Secundæ Quæstionis Summarium

1 *VBi non competunt verba legis, neque lex.*
2 *Trãsferentes pensionem per confidentiã non puniuntur.*
3 *Simonia deducitur ex spiritualitate.*

4 *Pensio*

4 Pensio est mere temporalis.
5 Pensio quid sit.
6 Cessante ratione, cessat lex.
7 Ratio est anima legis.
8 Ratio disponit sicut lex.
9 Odiosa restringenda.
10 Licitum est emere constitutionem vel extinctio nem pensionis.
11 Procurans, vt tertius consentiat, & promittens illum releuare committit confidentiam.
12 Promissio pecuniæ facta alicui, vt faciat resigna re beneficium est Simoniaca.
13 Series negotij ostendit, quod actum est.
14 Si pensio est causa, vt disponatur de beneficio committitur confidentia.
15 Dans temporale pro spirituali, committit Simo niam.
16 Vbi competit diffinitio, ibi diffinitum.
17 Contractus simulatus inducit fraudem.
18 Resignatio simulata est confidentialis.
19 Solutio pensionis spectat ad habentem benefi cium.
20 Attendi debet, quod principaliter agitur.
21 Vbi eadem ratio, ibi idem Ius.
22 Quod prohibetur mediate, prohibetur imme diate.
23 Pensio in confidentiam illicita.
24 Pensio est annexa spirituali.
25 In annexis spiritualibus committitur Simonia.
26 Cum comprehendatur casus expressi, lex non di citur extendi.
27 Non licet constituere, vel redimere pensionem sine auctoritate Papæ.
28 Consentiens pensioni ob remissionem debiti, com mittit Simoniam.
29 Hodie non reseruatur pensio supe beneficijs Ter tij.
30 Stylus Datariæ sepæ mutatur.

QVAESTIO QVADRAGESIMA SECVNDA.
ARGVMENTVM.

Qvando Resignatarius committat confiden tiam, constituendo pensionem super be neficio tertij, & pacificatur cum eo.

Qvadragesimo secundo Quæro, an sit confidentia, si Titius pro faci litanda, & obtinenda resignatione bene ficij sancti Andreæ, quam vult facere Mę uius eius possessor in eius fauorem, ro get Ioannem, vt consentiat constitutio ni cuiusdã pensionis super beneficio suo, soluendæ Mæuio resignanti, quam pen sionem ipsæ Titius promictat verbo, vel scriptura, aut instrumento publico solue re ipsi Mæuio de suis pecunijs, vt eum ser uaret indemnem.

Pro negatiua adducitur argumentum 1 desumptum † a verbis, quia, vbi non cõ petunt verba constitutionis, neque ipsa constitutio ibi habet locum, l.4.§.toties ff.de dam.inf.& ibi Bart.in vlt.not.n.25.l. ab omnibus ff.de leg. 1.l. hos accusare §. omnibus, ff.de accusat. Sed huic casui nõ competunt verba constitutionis Pij iiij. neque constitutionis Pij v. vt licet ex le ctura videre ergo &c.

2 Secundo, quia pœne† impositæ per has bullas Pij iiij.& Pij v. contra confidentia rios non habent locum contra transferen tes pensiones per confidentiam, vt te nuit Nauarr.cons.2.n.6.& cons.16.de Si mon.ac firmauit * Rot. vt late deduxi su pra comprobando auctoritatibus, & ra tionibus, ergo neque habebunt locum contra supponentes beneficia pro soluẽ dis pensionibus, cum pacto, quod alter illas soluat, vt in præsenti disceptatio ne.

Tertio, quia cessat ratio constitutio num quæ fundatur † in spiritualitate be 3 neficiorum, iuxta definitionem receptã, Glos.in Sum.1.q. 1.declaratam a D. Thõ. 2.2.q.100.art.primo, & per Nauarr.in mã. c. 23. sub n. 100. vt sit Simonia, quoties datur, vel accipitur spirituale pro tem porali, sed quoties agitur de pensione, 4 nulla spiritualitas consideratur, cum† sit mere temporalis, Caiet.Tom. primo o pusc.tract.17.q.10.& tract.31.nam est cer 5 ta portio† fructuum ex aliquo beneficio ad tempus separata, Card.& Imol.in cle ment.prima de supplen.prælat.negli.Fe lin.in c. ad audientiam, el 2. de rescript. cum alijs quoque, vt per Gig.de pens.q. prima; Nauarr.cons. 2.numero primo de præben.& cessante ratione constitutionis 6 cessat † constitutio c.cum cessante de ap pell.l.adigere §.quamuis de iur.patr.Ra 7 tio enim † est anima dispositionis Bal. in l.maximum vitium col.3.C.de lib.pret.& in l.si quis seruo C.de fur.Din.c.vlt.de re gul.iur.in 6.Dec.cons.227.n.7. cum alijs adductis per Card.Paris.cõs.78.n.13.vol. 8 primo, & disponit sicut† lex Bal.in c. dile ctus filius col.prima, de rescript.Dec.cõs. 284.col.2.Crauett.cons.183.col.2.

Quarto, quia prędictæ constitutiones Pij iiij.& Pij v. sunt odiosæ, vt probaui 9 mus supra, ergo restringendæ, † in quã tum fieri potest, regul.odia, & ibi Din.de regul.iur. lib. 6. Barr. & alij in l. si vero §. de viro ff.solut.Matr.& in l.si constante ff. eod.Card. Paris. cons. 16. n. 17. vol. 3. & per consequens non debent extendi ad hunc

hunc casum, l.& si quis §.diuus ff.de relig. Paris.in rubr.ff.solut.Matr.n.21.

Quinto comprobatur, quia licitum est emere constitutionem, vel extintionem 10 †pẽsionis super beneficio Ecclesiastico, vt tenet Caiet.in opusc.dict. tract. 17.q. 10.& tract.31.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem existimo veriorem esse, com-11 missam Simoniam †, & confidentiam per promissionem factam a Titio de soluendo ex suo pensionem constitutam super beneficio Ioannis ad fauorem Mæuij pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficij obtenti per ipsum Mæuium ad fauorem ipsius Titij: & hanc opinionem in indiuiduo videtur firmare Nauar. cõs. 52.tit.de Sim.

Et mouet me primo, quia, quoties pẽsio, vel constitutio pensionis emitur, vel venditur, tanquam gradus, seu medium acquirendi aliquod beneficium Ecclesiasticum, vel ordinem, tunc censetur commissa Simonia super beneficio,& ordine, vt vult Nauarr. d. cons. 52.n.2.vers.3. si-12 cuti traditio, vel promissio pecuniæ † facta alicui, vt sit mediator ad resignandũ, vel dandum beneficium, censetur Simonia Innoc.c.suam de æta.& qual.Nauarr. in manual.c.23.sub n. 106.idem Nauar. cons.59.tit.de Simon.& communiter * alij. Sed huiusmodi constitutio pensionis fuit facta ad effectum,& finem quærendi ius spirituale, idest beneficia nam alias ille non resignasset beneficium sine reseruatione prædictæ pensionis, nec alter cõsentiret, vt super suo beneficio reseruaretur pensio nisi fuisset ei promissũ, quod eam non solueret, arg.l. rem legatam in fin.ff.de adim.legat.l. cum de indebito ff. 13 de probat.& series negotij ostẽdit† quid actum fuerit, l.verum ff.de furt.l.cum tale §.vltimo ff.de cond. & demonst. l. legata inutiliter ff. de adim. leg.c. intelligentia vbi Glos.in verb.ex causis de verb.signif. c.& si Christus, §. quædam, vbi Glos. in verb.ex causa de iureiur.præsupponimus enim super beneficio resignato non posse imponi pensionem, neque resignatarium habere beneficium, super quo posset dicta pensio reseruari, Pro facilitanda igitur resignatione,& obtinendo eo beneficio, quod aliqua ex causa desideratur, vt quia sit in patria, aut in loco optimo, recurritur ad amicum, vt consentiat reseruationi dictæ pensionis super suo beneficio, promittendo, quod nullum damnum patietur nam ipse eam soluet anno quolibet, ergo, cum fiat ad finem quærendi ius spirituale, erit Simonia & confidentia, sicuti est Simonia, quod datur mediatori ob eandem causam quærendi ius spirituale.

Secundo quia, quoties pensio habet 14 aliquam † connexitatem cum titulo beneficij, puta quia per pensionem subsequitur dispositio tituli, tunc pactum super pensione est confidentiale, vt colligitur ex his, quæ dicunt Nauarr.in man. c.23.sub n.109.cum seq. Mayol. de irregul.lib.5.c.45.col.penul.Mascard.de probat.concl.1306.& probatur expresse in dict.const.Pij v.In §.Quare nos, volentes, ibi dicitur, promissionem pensionis absque consensu Papæ pro resignatione beneficij, esse confidentiã, & in §.seq.incipit, Itidem vbi cauetur promissionem pẽsionis pro collatione, electione, & præsentatione esse confidentiam,& in interpretatione vtriusque §.adduximus rationes,& concordantes, idque ostenditur ratione manifesta, quia tunc datur spirituale i.beneficium pro temporale i.pẽsione,& per † consequens absque dubio committitur cõfidentia,& Simonia Glos in Summ.1.q.1.cum alijs super allegatis sed in casu nostro pensio est causa, quod ille resignat beneficium in fauorem Titij & sic per eam subsequitur dispositio tituli, ergo committitur confidentia: nec obstat, si dicatur quod pensio reseruatur auctoritate Papæ nam respondetur, non fieri super hoc fundamentum, sed super pacto soluendi illam pensionem ab alio, qui ad eam non tenetur, iuxta ea, quæ habentur per Moedan. decis. 214. manuscript.

Tertio, quia hoc casu consideratur fides promissa per pactum nam confidit, quod ille Soluet, quamuis non teneatur, iuxta ea, quę scripsi in prima q.& faciunt quæ vult Caputaq.decis. 201.p. prima & sic habet locum diffinitio confidentiæ, de qua per Mascard.de probat.cõcl.1306 n.2.ergo † & diffinitum quoque habebit locum, Bart.& alij in l.prima ff.de testam. 15 & in l.prima ff.de acq.poss.Dec.& Cagn. in l. omnis difinitio ff.de reg.iur. Habet etiam locum definitio Simonię, vt supra deduxi nam adest pactum, quod est de re tem-

temporali pro spirituali, Diu.Thom.2.2. q.100.art. primo, sub qua definitione includitur omnis contractus non gratuitus, in quo temporale datur pro spirituali, vel ei annexo, Nauar. dict. cons.52.n.3.

Quarto, quia huiusmodi reseruario pensionis, inspecta persona Titij, & Ioannis, 17 & pacto ipsorum, non fuit vera †, sed simulata, ad effectum, vt beneficium resigneretur ipsi Titio, Arg.not.in l.qui sic soluit ff.de solut. Moedan.decis. 224. manuscr.& per consequens confidentialis, sicur in simili Rota* in vna Reatin. pensionis die Veneris xi. Martij 1588. coram R.P.D. Pamphilio iudicauit Simoniacã resignationem quandam cum retrocessione, 18 quia non fuit vera †, sed simulata resignario, ad effectum, vt reseruaretur pensio nepoti, & fraus tali casu satis deprehenditur.

Quinto, hæc conclusio probatur, quia solutio pẽsionis spectat ad illum qui possidet beneficium pensione † grauatum, 19 ad not.per Bart.in l. quæro ff.de vsufruc. leg.&in l.prima C.de annat.& trib.lib.10 Castrens.cons.310.& fuit pluries *resolutum in Rota, vt tradunt Moedan. decis.214. pensio,& 216. Put. decis. 11.de pens. in manuscr. cũ alijs a me adductis de resig.benef.lib.primo,q.8.q. 44. & 45. cum seq.& lib.6.q.2.n.42.*& est communis opinio omnium doctorum, ergo promittens soluere pensionem impositam super beneficio obtẽto per N.cum ipse promittens non habeat beneficium neque fructus videtur facere contra naturam ipsius pensionis Gig.de pensionib.q.1.cũ seq.& per consequens videtur id facere pro consequendo beneficio per viam resignationis, vt in casu nostro & sic comittere confidentiam cum semper debeat at20tendi, quod † principaliter agitur l.si quis nec causam ff.si cert. pet.& ibi late Ias.n. 24. Riminal. sen. cons. 561.n. 14. Riminal. Iun.in l.imperium n.588. ff. de iurisd. omn. iudic. Et accedat, quia, sicuti est confidentia promissio pro resignatione facta resignanti, vt dicitur expresse in S.Quate nos volentes, ita promissio facta alteri ad finem eiusdem resignatio21nis, nam viget eadem ratio †: ergo idem ius l.illud ff.ad leg. aquil.l.a Titio ff. de 22 verb. oblig. &, quod prohibetur † mediate, prohiberur etiam immediate, l.auia, §. Titio ff.de cond.& demonstr.c.cũ quid vna via de regul.iur.lib.6.Crauett.cons. 137. in princ. Hinc dicit Mascard. post. Mayol.de probar.conclus.1306. n.31.committi confidentiam, quomodocunque tertia persona supposita sit: Nauarr.dicit 23 † pensionem esse illicitam, si fuit constitura per confidentiam, cons.31.in fin.de Sim. Remanet nunc, vt contraria tollamus.

Ad primum respondetur, retorquendo in contrarium, quia immo competũt verba const.vt patet ex supradictis, & pręcipue ex secundo fundamento.

Ad secundum respondetur, diuersos esse terminos transferentium pẽsionem. nam tunc nullus titulus beneficialis consideratur, ideo non committitur confidẽtia, Nauarr.cons.2.& 16.de Simon.& dixi supra, & paciscentium super pensione pro consequendo beneficio quo casu, cum consideretur titulus, committitur confidentia, Nauarr. in man.c.23.sub.n. 109 & ex diuersis non infertur l. Papinianus ff.de minor.

Ad tertium respondetur, retorquendo in contrarium quia ratio constitutionis, & spiritualitas consideratur, vt dixi supra, & maxime in primo, quarto, & quinto fundamento. Accedat, quia pen24sio non est mere temporalis †, sed annexa spirituali, sicut ius patronatus, Diu. Thom. 2. 2.q. 100.art.4. Nauarr.cons.52. n.4 de præben.& in annexis spiritualibus 25 † committitur Simonia, & confidentia, c.cum seculum &c. ex literis d. iur. patr. vbi omnes. & tritum est, annexorũ eandem esse rationẽ, c.quanto, vbi DD.de Iud.& definitio illa pensionis allata non est bona, vt ostendit Nauarr.dict.cons.52 nu.6.de præb.bona autem definitio est illa, quam ponit Nauarr.in man.c. 23. nu. 111. vt sit ius temporarium, sed spirituale, aut illi annexum, non antecedenter, vt ius patronatus, sed dependenter, aut consequenter, instar beneficij, & probat idem Nauarr.dict.cons.52.n.7.de preben.

Ad quartum respondetur, hic non agi de extendendis cõstitutionibus odiosis, sed vt comprehendant casus expressos, & contentos sub ratione: quo casu non 26 dicuntur † extendi leges, l.his solis C.de reuoc.donat. Dec.in c.at si clerici, §. de adulterijs, n.18.de iudic.& in c. secundo requiris, n.2.de appell. Card. Paris. cons. 83.n.21.vol.3.Crauett.cons. 118.n. 15.

Ad quintum respondetur, communẽ opinionem esse in cõtrarium, scilicet, nõ licere constituere, vel redimere pensionẽ † sine auctoritate Papæ, & de cõstituenda pensione tradit Rebuff. de pacc. poss. n. 105 secundum paruam impressionem, solus enim Papa id potest facere, vt late deduxi in secundo casu confidentiali, circa §. Itidem: & est comunis opinio, de redimenda vero, vt non possit redimi pensio absque auctoritate Papę, est communiter receptum, & consuluit Nauarr. cons. 52. vbi probat argumentis, & rationibus de præb. Et ita seruat stylus Curiæ, vt alias docuimus, alias committitur simonia, Nauar. cons. 63. de simon. Ideo scribit idẽ Nauarr. cons. 39. de simon. esse simoniã. si N. consentit reseruationi certæ pensionis † in fauorem Titij, qui ex hoc ei remittat obligationem cuiusdam debiti.

Concludendũ est igitur &c. Et hæc cõclusio alias frequenter poterat accidere nã reseruabatur pensio super beneficio tertij, vt dixi de resignat. benef. lib. 6. q. 2. n. 20. Hodie autem tempore S. D. N. † Clement. viij. cum non imponatur pensio super beneficio alterius ex sententia Congregationis super negotijs Datariæ, immo difficiliter super beneficijs, quæ obtinet resignans, sed tamen super beneficio resignato, & in fauorem dumtaxat resignantis, præsens quæstio erit de raro cõtingentibus, nisi mutetur stylus Datariæ, qui † mutatur ex voluntate Papæ, & Datarij pro tempore existentis.

Quadragesima Tertiæ Quæstionis Summarium

1. *PActio de soluenda pensione non expeditis litteris, quando sit confidentialis.*
2. *An huiusmodi pactio sit simoniaca.*
3. *Simonia ex pacto.*
4. *Simonia committitur dando, & remittendo.*
5. *Remittere est dare.*
6. *Prælatus remittens debita Ecclesiæ incurrit pœnam.*
7. *In remissione excedente quingentos aureos requiritur insinuatio.*
8. *Remissio in institutione beneficij est simonia.*
9. *In litteris apponitur clausula, quod pensio sit nulla literis non expeditis.*
10. *Promissio pensionis absque auctoritate Papæ est simoniaca.*
11. *Supplicatio sola alias reddebat Ius.*
12. *Hodie bulla debent expediri.*
13. *Salua conscientia, an possit solui pensio litteris non expeditis.*
14. *Papa censetur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria.*
15. *Prouisus, de beneficio, an possit soluere pensionem ante captam possessionem.*
16. *Simonia quando.*
17. *Possessio beneficij est ius Spirituale, vel annexũ.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

QVando sit confidentia soluere pensionem nõ expeditis litteris.

QVadragesimo tertio quæro, an sit confidentialis pactio de soluendo pensionem auctoritate Apostolica reseruatam, † non expeditis litteris? Videtur concludendum negatiue, quia huiusmodi casus non comprehenditur neq. sub uerbis, neque sub ratione dictarum Constitutionum Pij iv. & V. vt licet videre. & cum sint odiosæ, & pœnales, erunt intelligendæ, & restringendæ ad casus expressos. Declara, vt huiusmodi pactio de soluẽdo pensionem non expeditis † litteris sit Simoniaca, vt in facti contingẽtia respondit Nauarr. consil. 19. per totum, & cons. 46. tit. de simon. namque huiusmodi pactum reddit faciliorem solutionem, & receptionem pensionis, & prodest pensionario, qui ex eo non grauatur dispendio in expeditione, & nocet beneficiario pensionem soluturo, cum regulariter ante expeditionem ad eam non teneatur, & per huiusmodi pactum † arctatur, vnde videtur colligi simonia, argum. cap. quam pio, 1. quæst. 2. cap. vltim. cum ibi notat. de pact. Simonia enim committitur non solum dando, † sed etiam remittendo, cap. veniens primo, & ibi Glos. Abb. Felin. num. 2. & alij de testib. & ratio ponitur in Glos. ibi quia remittere est † dare, l. si fundum, §. Titio fundum, ff. de leg. primo l. in ędibus, & ibi Glos. ff. de donation. & ideo dicit Ant. de Butr. in ca. si quorundam in prima col. de solut. quod eandem pœnam † incurrit Prælatus, qui remittit debita Ecclesiæ sicuti qui alienat: &, sicuti in donatione excedente quingentos aureos † requiritur insinuatio, ita & in remissione, Glos. in leg. si quis obligatione, ff. de regul. iur.

eo magis, cum ex remissione commodum applicetur parti, Abb. in d. ca. veniens, & Felin. col. prima, post Bart. & Bald. Ideo 8 pactio in constitutione † de remittendo aliquid spectans ad Ecclesiam est simoniaca, Abb. & Felin. num. primo, in fin. in dict. cap. veniens, ideo concludit Nauarr. d. consi. 19. gratiam esse nullam, & nihil acquiri promittenti, & promissario, & egere absolutione ab excommunicatione incursa.

* Et hanc conclusionem intellige stante stylo notissimo in curia apponendi clausulam in supplicatione reseruationis pensionis, quod literis non expeditis reser-9 uatio illa sit † nulla, ac si non fuisset facta, nam huiusmodi prohibitio impedit ius ante expeditionem literarum, ideo firmarem, committi non solum simoniam, sed etiam confidentiam, nam, sicuti promissio solutionis pensionis facta 10 a resignatario resignanti absque † auctoritate Papæ est confidentia, vt colligitur ex constitutione Pij V. & nemo dubitat, ita & ea promissio, quæ fit de pensione reseruata a Papa, etiam literis non expeditis, cum, stante dicta clausula, pensio ante expeditionem literarum habeatur, ac si non esset reseruata.

11 Quod ius ex ipsa † supplicatione reseruationis alias acquirebatur absque alijs literis, Card. in procem. Clemen. vers. nec sane in fin. Bal. in l. vlt. in princ. C. commun. seru. man. cum alijs, vt per Sarn. de non iudic. iux. form. supplic. q. 1. n. 7. & 8. quod procedit etiam in supplicatione collationis beneficij. Hodie autem in collationibus, & prouisionibus quorum-12 cunque beneficiorum debent literæ † expediri, vt statuerunt Bonif. viij. Alex. v. Pius 2. Innoc. 3. Iul. 2. const. 4. Clemen. 7. const. 2. Paul. 3. const. 5. & Iul. 3. const. 3. & magna est altercatio, an salua conscientia possit peti, & exigi, & solui pen-13 sio literis † non expeditis, Hier. Paul. in praxi Cancellariæ fol. 48. tenet negatiuam. Sed Gig. de pens. q. 34. num. 3. vers. contraria, & n. 6. vers. ego, Sarn. in regul. de non iudican. iux. form. supplic. q. 14. num. 3. tenet contrariam, commu-* nis distinctio est, vt in foro iudiciali procedat prior sententia, in foro Poli posterior, vt conciliando tradit idem Gig. consil. 151. num. 8. & regulare est vt 14 Papa † censeatur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria: & ideo requiritur expeditio literarum, Bellam. decis. 698. Oldrad. cons. 226. Mil. in repert. in verb. gratia.

Sed dubium est, si prouisus de beneficio impediatur a pensionario, idest ab habente pensionem auctoritate Apostolica super illo beneficio expedire literas antequam soluat pensiones decursas pos-15 sit eas iuste soluere, vt † expeditis bullis capiat possessionem, Nauarr. cons. 17. tit. de simon. in facti contingentia firmauit huiusmodi solutionem redolere simoniã, 16 nam † non licet dare aliquid temporale pro iure spirituali quærendo, neque pro quæsito non dum possesso conseruando, Glos. in c. decimas, 16. q. 7. Abb. in cap. 17 dilectus, nu. 4. de Simon. † & possessio beneficij secundum Nauarr. ibidem, n. 2. est quid spirituale, vel annexum Spirituali, * & communiter est * receptum, dare aliquid temporale pro quærendo spirituale, vel ei annexum, esse simoniam, iux. Glos. 1. q. 1. in summ.

Quadragesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *In resignatione nulla pactio.*
2 *Resignans recipiens fructus post resignationem committit confidentiam.*
3 *Spirituale non potest dari pro spirituali.*
4 *Pactum est vitiosum, vt qui tenetur dicere primam missam dicat secundam.*
5 *Assignare possessiones loco pensionis non est confidentia.*
6 *Fructus beneficiorum consistunt in mera temporalitate.*
7 *Confidentia non committitur nisi in re spirituali.*
8 *Fructus possunt in conuētionē deduci absq. vitio.*
9 *Præbendæ possunt vendi.*
10 *Fructus beneficij possunt creditoribus assignari.*
11 *Pensionarius habet fructus loco hypotecæ.*
12 *Nulla simonia deducendo in pactum, quod à iure permittitur.*
13 *Pensio de fructibus solui debet.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA QVARTA
ARGVMENTVM.

Qvando prædia possint assignari loco pensionis.

Qvadragesimo quarto quæro, an, facta resignatione, & reseruata pēsione resignāti, si fiat cōuētio inter resignātē & resignatariū, vt assignētur a resignatario

rio resignāti certi,& denominati fructus, loco pensionis, sit confidentia punibilis per has Constitutiones?

Pro affirmatiua adducitur, quia in resignationibus nulla pactio, & conuentio 1 debet † interuenire, cap. tua nos, cum ibi not. de Simon.

Secundo, quia resignans percipiēs fructus post resignationem cōmittit cōfiden 2 tiā, † vt dicitur in dict. Bull. Pij v. ergo, &c.

Tertio, affertur id, quod reliquit scriptum, Aug. in Summ. in verb. simonia 2. n. 3 32. vt sit † vitiosum pactum exactionis Spiritualis pro Spirituali, allegat D. Tho. 2. 2. q. 100. art. 3. ad Tertiū. vbi videtur innuere, quod pactum est vitiosum, vt, qui tene 4 tur † dicere primam Missam, dicat secundam, & e contra.

5 His tamen nō obstātibus, † cōtraria opinio est tenenda, quam in facti contingentia tenuit Rot. in vna * Cosentina prætensæ confidentiæ die Lunæ 4. Februarij 1501 coram R. P. D. Orano, nam ibi post cessionem Archiepiscopatus, & reseruationem duorum millium pro cedente fuerunt ei ab Archiepscopo electo assignata quædā feuda loco pensionis, prętendebatur a fisco, ex hoc fuisse commissam confidentiā fuit negatiue resolutum: & pro hac parte multi doctissimi viri responderunt. Et huiusmodi sententia.

Primo probatur, quia fructus omnium 6 beneficiorum † consistunt in mera temporalitate, Roman. consf. 328. post n. 5. & est* communis opinio, vt per Caputaq. decis. 7 237. sub nu. 3 p. 3. sed simonia, † & confidentia non cōmittitur nisi in re Spirituali, Innoc. in cap. quæsitum, de rer. permut. Card. cons. 136. n. 4. cum alijs, vt per Felin. in rub. de simon. & * est communis opinio doctorum.

8 Hinc fructus, tam † percepti, quam percipiendi, sine vitio simoniæ, & confidentiæ, possunt in conuentionem deduci, Archid. in c. sed ad hoc 10. q. 1. & ibi Præpo. in cap. primo, nu. primo, in fin. q. 3. Gig. de pens. q. 87. num. 2.

9 Hinc est, quod, cum præbendæ † in mera temporalitate cōsistant, vendi possunt, vt fuit resolutum in* vna Toletana pecuniarum, siue præbendarum, coram Reomano 4. Aprilis 1552. teste Caputaqu. d. decis. 237. p. 3. Hinc etiā est, quod fructus 10 † beneficiorum possunt creditoribus assignari pro satisfactione debiti, Abb. in ca. peruenit. n. 12. de fideiuss. & communiter* in praxi seruatur.

11 Secundo, quia, cum pensionarius † capere possit fructus beneficij, super quo pensio est imposita, vigore hypothecæ, quæ sibi super illis competit, Roman. cōs. 388. n. 3. Natt. cons. 341. post nu. 6. & cons. 346. lib. 3. Et communiter* alij: ergo, si deducatur hoc in pactum, non erit simonia, neque confidentia, cū insit de iure, quod pensionarius possit habere fructus beneficij pro satisfactione suæ pensionis, ac omnes doctores concludunt, vt patet ex allegatis per Dec. cons. 118. post n. 5. vers. ter 12 tio principaliter, nulla enim † simonia cōmittitur de ducendo in pactum id, quod a iure permittitur, Abb. in cap. primo, de eo quod. mitt. in poss. idem Abb. in c. olim el primo, de rest. spol. Ang. in verb. simon. 2. n. 18. late Felin. in c. ad audientiam, col. prima, & 2. de rescript.

Tertio, quia, si fructus beneficij possunt assignari pro satisfactione debiti, iuxta* communē praxim, Abb. in c. peruenit, n. 12. de fideiuss. multo magis pro soluenda pensione, quæ de fructibus solui debet, † & super illis est imposita, Dec. cons. 155. n. 3. Ber. cons. 17. n. 8. lib primo, Gig. cons. 134. n. 9. & cons. 136. n. 6.

Non obstant contraria, nam ad primū respondetur, pactionem ante resignationem, vel in actu resignationis esse illicitā, & prohibitam, non autem quæ fit post, & de re licita, scilicet de re temporali.

Ad secundum respondetur, perceptionē fructuū absq. cōsensu Papæ esse cōfidētialē, secus cū consensu, vt in casu nostro, nāq. iste illos percipit mediāte reseruatione facta a Papa, vnde cessat argumentum.

Ad tertiū respondetur, Ang. loqui quādo fit pactū super iure exigendi aliquod Spirituale, quod in fructibus cessat, cum consistant in mera temporalitate, iuxta* communē opinionē, vt per Caputaqu. d. decis. 237. p. 3. Et ita tenendum, & iudicandum esset.

Limitarem tamen, hanc conclusionem non procedere, quoties constaret, redditus assignatos multum excedere pensionem reseruatam, nam ex hoc oriretur suspitio, quæ, iuncta alijs adminiculis, redderet iudicem certum de confidentia, & pactione facta in actu resignationis. Et, ad euitandum lites, consulerem, huiusmodi conuentionem non esse faciendam.

Quadragesimæ Quintæ Quæstionis Summarium

1 Pactio facta inter resignantem, & resignatarium de exigendis fructibus vsque ad diem consensus præstiti, non est confidentialis.
2 Confidentia non committitur super pacto quod inest a iure.
3 Fructus spectant ad resignantem vsque ad diem consensus præstiti.
4 Vsque ad diem consensus resignās est Dominus.
5 Fructus spectant ad Dominum.
6 Collatio cum promissione reparandi Ecclesias non est Simoniaca.
7 Beneficiatus tenetur ad reparationem Ecclesiæ.
8 Expressio facta in collatione aliter quam inest de iure est Simoniaca.
9 Electio facta, vt electus teneatur habere duos clericos secum, est Simoniaca.
10 Promittens in collatione reparare aliam Ecclesiam committit Simoniam.
11 Collatio facta cum onere legendi sacram Scripturam est Simoniaca.
12 Collatio debet esse libera.
13 Onus legendi sacram Scripturam est pium.
14 Conditio, quæ tacite inest, non vitiat.
15 Præbenda Theologalis erigenda in qualibet Ecclesia.
16 Pœnitentiarius instituendus.
17 Episcopus absque Capitulo potest instituere Pœnitentiarium.
18 Tractatus inter resignantem, & resignatarium, vt resignans possit capere fructus vsque ad diem consensus præstiti est licitus.
19 Resignans potest percipere fructus sibi competentes etiam post captam possessionem à Resignatario.
20 Resignans potest percipere huiusmodi fructus etiam de manu resignatarii.
21 Faciens actum permissum non incurrit pœnam.
22 Resignans potest dictos fructus vendere cuicunque.
23 Resignans potest exigere à fictuario, etiam post publicatam resignationem.

QVAESTIO QVADRAGESIMA QVINTA ARGVMENTVM.

Quod aliquæ conuentiones inter resignantē, & resignatarium non sunt confidentiales.

Quadragesimo quinto, Quæro, an pactio facta inter resignantem, & resignatarium, vt ipse resignans possit exigere fructus beneficij resignati vsq. ad diē consensus præstiti, sit confidentia?

Negatiue† est respondendum, vt cōclusit Ror. in vna Cosentina prætēsæ cōfidētiæ coram R.P.D. Orano* Auditore Rotæ doctissimo die Lunę 4. Febr. 1591. nā ibi Archiepiscopus cedens cum promouendo ad Archiepiscopatum conuenerat, & in instrumento præseruauerat sibi ius, & actionem ad fructus ante resignationem decursos, & inexactos recuperādos, quærebatur, an hæc pactio sit confidentialis? fuit conclusum negatiue, Et ratio huius conclusionis est, quia pactio, continens id, quod ius commune dictat, non est Simoniaca†, neque confidentialis, Glos. not. in cap. cum M. in verbo perciperet, & ibi Ant. de Butr. de const. Glos. & Archid. 8. q. 3. in summa Glos. & Doctores in cap. significasti de elect. & in cap. ad audientiam el 2. de rescrip. Federic. de Sen. de permut. benef. q. penul. Gemin. cons. 84. col. 5. vers. ad longum disputationem, nu. 17. & est communis*, & recepta per omnes dd. conclusio, vt patet ex adductis per Felin. in d. cap. ad audientiam, sed de iure communi fructus beneficij resignati spectant† ad resignantem vsque ad diem pręstiti consensus, vt consuluit Gabriel. cons. 192. nu. 3. 4. & 5. & late comprobaui in d. tract. de resign. benef. q. 6. num. 38. Et est communis* opinio, quia vsque ad illud tempus resignās †est dominus, cum possit pœnitere, Ant. Aug. decis. 250. lib. 3. & decis. 186. eod. lib. Sarn. decis. 20. lib. 1. Cott. decis. 16. Put. decis. 29. de renunc. Accoramb. decis. 48. Moedan. decis. 11. Card. Palæott. decis. 70. Caputaque, decis. 55. lib. primo. omnes in manuscr. Bursat. cons. 393. vol. 4. Et est communis opinio, secundum quam fuit pluries resolutum* in Rota, vt late dixi in tractatu de resign. benef. lib. 1. q. 12. n. 16. cum seq. Et fructus† regulariter spectant ad dominum, l. fructus, l. infundo, l. ex diuerso, l. non solum, §. meū, ff. de vsur. l. si dominū, C. de pignor. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. n. 23. lib. 2. Nauarr. cons. 7. de sent. excommun. n. 2. Cefal. cons. 49. n. 13. vol. 1. Et* communiter alij doct. ergo pactum, in quo reseruatur ius, & actio exigendi, & recuperandi dictos fructus non erit Simoniacum, nec confidentiale, & ita* communiter practicatur. ldq. posset comprobari ex multis rationibus, quas posui in dict. tract. de resig. benefi. lib. primo, prædicta q. 12.

Hinc est, quod collatio facta cum promissione de reparando Ecclesiam non est †Simoniaca, vt in facti contingentia respondit Dec. cōs. 118. n. 5. vers. tertio principaliter, quia possidēs beneficiū de iure commu-

communi † tenetur ad reparationem Ecclesiæ, cap. quatuor 12. q. 2. cap. si monachus, 16. q. 1. c. primo, & ca. de his de Eccles. ædif. Cæpol. de seruit. vrb. præd. cap. 19. n. 14. Paul. de Citat. in tract. de iur. patron. in 5. ptinc. art. num. 173. communis * opinio, teste Io. Petr. Surd. Cons. 62. nu. 4. dixi in tract. de resign. benef. lib. 3. q. 15.

Declara tamen, hanc conclusionem non procedere, quoties in pactione facta inter resignantem, & resignatarium, exponitur aliter, quam sit de iure, vt in simili fuit resolutum in Rota * in vna Bononien. Diu. Thom. 23. Martij. 1549. teste Put. decis. 234. lib. 3. vbi fuit conclusum, electionem esse Simoniacam, namque fuit dictum, quod electus deberet habere secum duos clericos Bononien. & † inter alios vnum filium ex vno de electoribus, nam, licet rector tenebatur de iure habere duos clericos, tamen, quia expressio fuit facta aliter, quam de iure insit, fuit resolutum esse Simoniacam, adnotat. in cap. consuluit de vsur. Glos. in cap. si fœneraberis, 13. q. 3. & in Clement. prima, vers. onera de vsur. Dec. in cap. significasti, n. 37. de elect. & cons. 118. n. 5. vers. nec obstat si dicatur.

Hinc promittens † reparationem alterius Ecclesiæ committit Simoniam, cum ad eam reparandam de iure non teneatur, c. ex multis prima, q. 3. quem tex. ita intelligit Dec. dict. cons. 118. num. 5. vers. non obstat tex.

Hinc Simoniaca est collatio † facta per Episcopum Titio, cum onere Theologali, scilicet legendi sacram Scripturam, vt fuit resolutum in Rota * in vna Pampilonensi Prioratus 20. Martij 1551. coram Vestano, teste Caput. decis. 241. p. 3. quia collatio debet esse libera, & non debet † continere modum, & condicionem, aut onus, Glos. & Doct. in c. 2. de elect. lib. 6. & in c. ex parte, el primo de off. deleg. & communiter * Doctores, vt dixi in tract. de resign. benef. lib. vlt. q. 1. & onus † legendi, quamuis sit pium, non tamen debet adijci in collatione beneficij, Glos. in cap. penult. in Glos. magna de magistr. & ibi Anan. col. vlt. Imol. in cap. significatum, col. 2. vers. in Glos. prima, Abb. nu. 7. Card. Zabarell. col. 2. de præben. Nisi appareat in fundatione huiusmodi onus legendi sacram Scripturam esse adiectū, nam tunc potest conferri cum dicto onere, & condicione, vt fuit conclusum in dict. * Pampilonen. prioratus 20. Martij 1551. ex not. in dict. c. significatum per illum text. Franc. in c. 2. in 2. not. de elect. lib. 6. & est communis opinio * ex illa vulgati regula, quod † condicio, quę tacite inest, non vitiet, d. relatum, & ibi Doctores de præben. Feder. de Sen. de permut. benef. q. penult. Dec. in cap. M. in V. Vacaturas de constit. & in c. significasti nu. 37. de elect.

Et ideo hodie præbenda † Theologalis erecta in Ecclesia Metropolitana, vel Cathedrali, iuxta decretum Concilij Tridentini, cap. primo, sess. V. de reformat. cap. quia, & c. vlt. de magist. Concil. Magunt. cap. 65. Tom. 3. fol. 943. August. ca. 26. eod. Tom. 3. fol. 880. Colonien. de Scholis, & Typogr. ca. 1. & seq. eod. tom. 3. fol. 812. potest conferri cum hoc onere, & condicione. Ita etiam pręb enda instituta pro pęnitentiario potest cum hac condicione dari, Namque ex decreto Conc. Tridentini, cap. 8. sess. 24. de reform. in omnibus Cathedralibus Ecclesiis, vbi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius † aliquis cum vnione præbendæ proximæ vacaturæ ab Episcopo instituti debet, qui sit magister, aut doctor, vel licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorum 40. qui dum confessiones audit interim præsens in choro censeatur, & hic pænitentiarius potest institui ab Episcopo duntaxat, quamuis de consuetudine, præbendæ debeant conferri † ab Episcopo, & capitulo, vt censuit * Sacra Congregatio Concilij Trident. sub die 24. Iulij 1572.

Ex his ergo collige, conclusionem † licitum esse tractatum inter resignantem, & resignatarium, vt liceat resignanti post resignationem capere fructus ei competentes vsque ad diem consensus præstiti ex rationibus allegatis, & ita communiter * tenetur, & vidi alias iudicare secundum hanc sententiam.

Amplia primo, vt possit resignans illos fructus percipere, & ante quam resignatarius expediat bullas, & post expeditas literas, & ante captam possessionem, publicatamque † resignationem, & postea, cum eadem sit ratio: nam est dominus illorum, Ruin. cons. 25. num. 2. & cons. 53. n. 23. lib. 2. Nauarr. cons. 7. nu. 2. de sent. excom.

Ampliа secundo, vt possit dictos fructus resignans † capere tam de manu resignatarij, quã de manu coloni, aut fictuarij, quia ex hoc nullam incurrit pœnam, † cum actus sit permissus, l. Gracchus C. ad l. Iul. de adulter.

Amplia tertio, vt possit resignans dictos fructus vendere † cuicunq. pro precio conuento tam sciente, quam ignorãte resignatario, cum quisque possit vendere, & alienare rem suã vulgatis iuribus.

Amplia quarto, vt, si beneficium sit locatum † certa mercede soluenda, quæ cadit post admissam resignationem, & captã possessionem, vt resignans possit pro rata temporis petere partem dictæ mercedis, & exigere ab affictuario adueniente tempore solutionis, non obstante, quod ipse resignauerit, & resignatarius ceperit possessionem: vel, si non velit expectare vsq. ad illud tempus, poterit resignans hanc partem fructuum ad se spectantium vendere resignatario, vel alij, cui magis placuerit, & inuenerit, cui poterit cedere suam actionem per litteras, vel instrumẽta, qui subrogatus adueniente dicto tempore poterit a fictuario hos fructus exigere, vel a resignatario, qui exigit a dicto fictuario, ut faciunt, quæ scripsi de resig. benef. lib. primo, q. 6. & q. 12. & ample in in hoc tract. supra q. 29. & 30. & hoc communiter * tenetur per omnes: & secundũ hanc sententiam vidi alias cõsultum per peritissimos viros, & etiam iudicatum * in facti contingentia: nam dictæ constitutiones Pij v. & Pij iv. sunt restringendæ, cum sint odiosæ, & exorbitãtes: eoq. magis, cũ Fel. record. Gregor. xiij. voluit illas reformare, & postea Sixtus v. & Gregor. xiv. & nunc tempore Sanctissimi D. N. Clementis viij. iam est reformata in compilatione septimi Decretal. & hic casus nullo modo est comprehensus, neque in verbis, neque in ratione, neque alio modo: & ita fuit * pluries iudicatum.

Et procedit hæc conclusio, etiam si in illo beneficio resignato imponeretur pẽsio, & in ea soluendus erit primus terminus paulo post resignationem, nam id nõ impedit, quominus resignans debeat habere partem fructuum vsque ad diem cõsensus præstiti in resignatione, vel partẽ mercedis fictus, nam plerunque primus terminus pensionis solet solui anticipate, vt ex stylo, * & praxi notoria Vrbis patet: & ita vidi pluries practicari, & seruari.

Quadragesima Sexta Quæstionis Summarium.

1. *Confidentia ex impensis factis à resignante pro resignatario.*
2. *Scientia Papæ tollit omne vitium.*
3. *Scientia Papæ tollit confidentiam.*
4. *Ex scientia Papæ videtur dispensatum.*
5. *Factum lege permittente nullam pœnam meretur.*
6. *Voluntas etiam ex actu inualido declaratur.*
7. *Delictum debet excludi.*
8. *Quælibet causa excusat à dolo.*
9. *Capienda præsumptio pro non falso.*
10. *Verba impropriantur, vt aliquid non sit falsum.*
11. *Præsumitur potius error quam falsum.*
12. *Falsum non est punibile, si non adest dolus.*
13. *Causa etiam iniusta excusat à pœna doli*
14. *Hæc causa excusat etiam à multa.*
15. *Et à mora.*
16. *Homicida quando ex causa excusetur.*
17. *Dispensatio insufficiens ad duo incompatibilia excusat à pœna execr.*
18. *Procliniores sumus ad absoluendum, quam ad condẽnandum.*
19. *Obtinens ex causa falsa concessionem pacti confidentialis, videtur committere confidentiam.*
20. *Literæ obreptitiæ, cum fuerit expressum falsum.*
21. *Literæ obreptitiæ nullæ ipso iure.*
22. *Literæ subreptitiæ etiam sunt nullæ ipso iure.*
23. *Obreptio est minor subreptione.*
24. *Quod nullum est, non potest producere effectum.*
25. *Nullum aliquid non operatur.*
26. *Concessio principalis non operatur in casu vitioso, & doloso.*
27. *Dispensatio subreptitia non prodest Monaco.*
28. *De rescripto nullo, non est facienda mentio.*
29. *Nullum, & inutile idem est.*
30. *Nulla, & non facta parificantur.*
31. *Nullum non habet imaginem rei.*
32. *Absolutio ex falsa causa non prodest.*
33. *Expressio falsæ causæ vitiat dispensationem.*
34. *Vnio ex falsa causa est nulla.*
35. *Literæ concessæ expressa falsa causa non sunt literæ.*
36. *Procurator falsus non dicitur procurator.*
37. *Cessante causa dispensationis, cessat dispensatio.*
38. *Causa finalis, & causa impulsiua æquiparantur in subreptione.*
39. *Causa quæ, vſq; n. 40.*
41. *Commenda [illegible] concessa non habenti ætatem, nulla.*
42. *Coniecturæ sunt positæ arbitrio Iudicis.*
43. *Stylus attendendus.*
44. *Licentia nulla non excusat à pœna.*
45. *Auxilium à gratia nulla frustra expectatur.*
46. *Scientia in concessione nulla habetur ac si non esset.*
47. *In obreptione quælibet causa non excusat.*
48. *Causa probanda, vt excuset.*
49. *Licentia inualida non est considerabilis.*
50. *Obreptio, & subreptio etiam in minimis vitiant literas*

51 Ob-

51 *Obreptio,& subreptio etiam non dolose vitiant literas*
52 *Mens Papæ in Bullis est præcisa.*
53 *Qualitas quæ exprimenda in literis.*
54 *Simplicitas non excusat à subreptione.*
55 *In gratiosis falsitas semper præsumitur dolosa.*
56 *Impetrans debet se informare de veritate.*
57 *Impetrans debet probare non dolum.*
58 *Dolus non præsumitur.*
59 *Mendacium præsumitur dolosum.*
60 *Ignorantia an excuset in subreptione.*
61 *Veritas spectanda.*
62 *Ignorantia in delictis quando excuset.*
63 *Datio Iudicis quando sit nulla.*
64 *Dolus in quibus casibus præsumatur.*
65 *Et in quibus ignorantia.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SEXTA
ARGVMENTVM.

AN gratia obtenta ex falsa causa expressa in resignatione præcedente tractatu sit confidentialis.

QVadragesimo sexto, Quæro de notabili quæstione Resignans,& Resignatarius ante resignationem pacti fuerunt de quibusdam rebus, & condicionibus prohibitis,& Simoniacis,& postea porrexerunt supplicationem Papæ obtinendo beneplacitum in illis modis, & condicionibus illicitis,ex falsa tamen causa expressa, an sint confidentiales, Exemplum ex impensis factis a resignante 1 pro se,& † resignatario committitur cōfidentia, vt probatur in constitutione Pij v. in §. vel sola procuratoris,& pari ratione expēsis factis a Resignatario pro se,& resignante committitur confidentia, vt dixi in interpretatione dicti §. vel sola procuratoris,& de resign. benef. lib. 14. q.7.n.9.Nauarr.conf.5.de Simon. euenit,quod Resignans, & Resignatarius hoc pacti fuerunt,vt omnes expensæ faciendæ in expeditione fierent per vnum eorum,absque dubio ex hoc contrahitur crimen confidentiæ,sed porrecta supplicatione Papæ procurarunt, vt Papa id permitteret, qui id concedendo videtur tollere omne vitium Simoniæ, & confidentiæ,apparet tamen in cōcessione expressam fuisse causam falsam, qua motus id Summus Pontifex concessit,puta quia fuit dictum attenta paupertate resignantis,vt possit resignatarius facere expēsas omnes spectantes ad ipsum, & illum, vel e contra, & constat liquidissime contrarium an hæc sit confidentia.

Pro negatiua primo cōsideratur, quod 2 in huiusmodi causa constat Papam † sciuisse dictum pactum illicitum ad not. per Aret. conf.11.ad fin. Anchar. conf. 170. col.2. Castr.conf. 94. lib. 2. Card. Paris. conf.100.n.87.vol.primo, Crauett.conf. 197.n.3.nam fuit ei expressum in supplicatione, Gl.in cap.statutum in verb. literarum de rescript.in 6.Abb.num.8.Felin. num. primo,& Dec.n.15.Paris. in c.cum inter n.2. de except. Alex.conf. 122. nu. 23.lib.4.Card. Paris. late conf. 3.nu. 55. & 57. vol. 4. sed scientia Papæ tollit Si-3 moniam, † & confidentiam. Host. in cap. primo,ne præl.vic.suas Io.Andr.& Card. in cap.primo,de Simon.D.Ant. in 2. par. suæ summæ tit.4.cap.5.vers.de renunciatione Felin.in cap.ad audientiam, 2.n.3. de rescript. comunis * opinio, vt dixi de resign. benef.lib.14.q.3.n.10.&n.15.dixi 4 † videri dispensatum,Cassad.decis.2. de Simon. Caccialup.de pens.q. 19. num. 17.& 18.Redoan.de Simon.p.prima,cap. 25.n.27.&par.2.c. 12. n.19. Ideo, cum sit executum huiusmodi pactum auctori-5 tate superioris,nulla pœna ex eo † sequi 6 debet,vulgat.l.Gracchus,C. de adulter. & regulare est vt voluntas † declaretur etiam ex actu inualido,& nullo, sicut ex valido, l. vlt.C.de reb.cor. l.3.§.vlt. ff.de fund.instr.l.legatum §.vlt. ff. de adimen. legat. Card. Paris. in l. prima,n.125.ff.de op.nou.nunc. eoque magis ad effugien-7 dum pœnas,& excludendum tam † graue delictum, l. merito ff. pro Soc. Barbat. conf.18.col.vlt.Boer.decis.215.n.22.

Secundo comprobatur, quia quælibet 8 causa, iusta, siue † iniusta, excusat a dolo, l.igitur §.primo,ff.de lib.caus.Glos.in l.plagij in verb.iustas ad leg.Fla. de plag. & in l. prima verb.iustis de ambig. Alex. conf. 160.col.prima lib. 7.Felin. in c.cum contingat.col.3.de rescr.Dec.conf.170.n. 2.etiam bestialis,Aret.in l.clam.possidere §.ad nundinas vbi las.de seq. poss.& sem-9 per capitur præsumptio † pro non falso, Alex.conf.70.col.prima lib. primo, Card. Paris.conf.169.n.58.vol.4.etiam si aliquo 10 † modo verba improprientur, Ruin. conf. 14.col.penult.lib.5.& potius præsumitur 11 error, † quam falsum, Bart. in l. quoties §.primo ff.de hered.instit.Io.Anā.in c.cū dilecti col.2.de accusat.Aretin.conf.47. col.prima Dec.conf.175.col.4.ergo, si nō 12 adest dolus, falsum non erit punibile, † * vt est communis * opinio, teste Socin.iun. conf.

cons. 39.n.83.lib.2.Clar.lib.5.recept. sententia. S. falsum vers. excusatur autem, & per consequens non erit Simoniacus, neque confidentialis.

Tertio, fortius hanc partem corroborat, quia causa iniusta non solum excusat a dolo, vt proxime dictum est, sed etiam 13 † a pœna doli, Bertran. cons. 34. col. vlt. lib. 3. & cons. seq. ac cons. 61. eod. lib. 3. communis * opinio, teste Curtio Iun. cons. 19 14 n. 4. & a † mulcta Glos. in l. prima, in fin. ff. si quis Ius dicenti non obtemp. & ibi Bart. col. vlt. & Alex. Ias. nu. 24. ac alij, Idem Alex. cons. 125. col. 3. lib. 4. Felin. cons. 34. * n. 18. Calcan. cõs. 28. col. 5. communis * opinio, teste Curt. Iun. cons. 132. n. primo, & 15 † a mora, Menoch. in 5. remed. recup. poss. n. 56. & 58. & plura huius generis congerit Tiraquell. de pœn. leg. caus. 43. & de 16 causa iniusta homicidij, † vt homicida excusetur, tradit Afflict. decis. 360. n. 6. Gram. decis. 29. n. 19. Soc. iun. cons. 37. n. 23. lib. 2. & de crimine læsæ maiestatis, Crauett. cõs. 6. n. 90. & crimine falsi, Card. Paris. cons. 151. n. 29. lib. 4.

Quarto, fortissime deducitur doctrina Gemin. in c. non potest S. primo, num. 6. de præben. lib. 6. vbi vult, quod, licet dispen- 17 satio † insufficiens ad duo incompatibilia non tribuat ius retinendi beneficia, excusat tamen assequentem secundum curatũ a pœna extrauag. execrabilis, quod * dictum sepe approbasse * Rotam, tradit Sarn. in regul. de annal. q. 14. n. 4. præser- 18 tim cum simus procliuiores ad † absoluendum, quam ad condemnandum, iuxta l. Arrianus ff. de act. & oblig.

19 His tamen non obstantibus, † contrariam opinionem existimo in puncto iuris veriorem, & tenendam, scilicet, esse talica su commissam confidentiam, & moueor quia infitiari minime potest, literas expeditas vigore supplicationis, in qua erat huiusmodi concessio, quod resignans faceret omnes impensas spectãtes ad ses & ad resignatarium, attenta paupertate illius, vel e contra, cum clare constet de 20 contrario, esse obreptitias, † cum fuerit expressum falsum, Abb. in c. cum dilecta n. 15. de rescript. Gemin. cons. 128. in fin. Alex. cons. 60. in fin. lib. 1. Bal. cons. 152. * col. 2. lib. 2. communis * opinio, teste Bero in c. super literis de rescr. & per conse- 21 quens nullas † ipso iure, Felin. in c. ad audientiam 2. n. 22. de rescr. Soc. sen. cons. 13. col. 9. lib. 1. & cons. 164. col. 2. & 169. in princ. lib. primo, Soc. iun. cons. 77. n. 83. 84 lib. primo, Card. Paris. cons. 31. n. 22. vol. primo, & cõs. 51. n. 27. vol. 4. Crauet. cõs. 68. nu. 2. & 79. n. 2. & 296. vol. 4. Gozadin. cons. 26. n. 21, Brun. cons. 12. n. 17. & cons. 17. n. 14. Ruin. cons. 28. n. 8. lib. primo, Tiraquel. in tract. penul. leg. caus. 44. n. 21. late Rebuff. in prax. tit. different. inter rescr. iust. & grat. n. 23. & fuit die 4. Martij 1552 22 * coram Vestano resolutum * in Rota in † subreptione, teste Caput. decis. 225. p. 3. Put. decis. 255. n. 7. lib. primo, quæ est mi- 23 nor † obreptione, Abb. in c. quia circa n. 5. de cõsang. & affin. Gemin. dict. cõs. 128 in fin. & alij, quos refert Menoch. dicens, esse * communem de arbitr. iud. cas. 201. * n. 9. Gozadin. cons. 26. n. 22. ergo aliquem 24 non possunt † producere effectum, l. 4. S. condemnatus ff. de re iudic. l. non putauit S. nõ quouis ff. de bon. poss. c. illud de iur. patron. regu. non præstat de regul. iur. lib. 25 6. Neque † quicquam etiam minimum operari, l. quoties, ff. qui satisdar. cogan. c. primo, de accusat. c. quæ fine, & c. postulatus 4. q. 7. Glos. in l. 2. C. de hered. & Glos. in c. vera iustitia dist. 45. Marsil. cons. 130. n. 46. lib. 2. & in l. vlt. in 3. col. ff. de quæst. & singul. 274.

* Et regulare est, ac passim * receptum 26 vt concessio cuiuscunque Principis nunquam, & nihil operetur in † casu vitioso, doloso, & obreptitio, seu subreptitio, l. non solum, S. si heres, & S. eã liberatio, iuncta l. seq. ff. de liber. leg. Soc. sen. cons. 13. col. 2. vers. secundo principaliter n. 8. lib. primo loquens de dispensatione sub- 27 reptitia facta à Papa † Monacho, ex Glos. in clement. prima verb. vel alteri de præben. & in c. dudum de elect. & in c. vlt. de fil. presb. & c. non potest, & c. si motu proprio de præb. lib. 6. c. postulasti, & referente, c. ad audientiam de rescr. & ibidem Felin. latissime, ex pluribus cõprobat. Et i- 28 deo de rescripto nullo non † est facienda mentio, Gemin. in c. quoniam, col. 4. dist. 18. Felin. in c. primo n. 13. de rescr. & faciunt, quæ scribit Tindar. de testib. lib. 2. c. primo n. 8. & Lafranc. de testib. n. 53. Sebast. Vãt. de nullit verb. hæc est antiqua, n. 5. Redoan. de Simon. p. 2. c. 2. n. 4. vbi inferunt ad plures illationes, nullum enim 29 † & inutile idem est, c. inter corporalia, 30 de transl. prælat. & nulla † & non facta pa rificantur, c. prouenicns de fil. presbyt.

not-

not. per omnes Doctores in c. in præsentia de probat. quandoquidem quod nullum est non dicitur † imaginem rei habere, l. vnic. C. de delat. lib. xi. Bal. quem refert Nicol. Moron. de fid. tre. & pac. q. 165. n. 4. cum seq. Hinc * communis opinio est, absolutionem ex falsa † causa non prodesse, Glos. in c. ex parte in verb. redire de off. ord. & ibi Abb. n. primo & 3. Imol n. primo, Præpos. n. 5. & alij * omnes, nam expressio falsæ † causæ viciat dispensationem, literas, & quamlibet concessionem ipso facto, Abb. signanter per illum tex. in c. quia circa, n. 5. de cōsang. & affin. & per tex. quem dicit apertum in c. 2. in fi. de fil. presb. lib. 6. Siluestr. in Summ. verb. dispensatio n. 2. vers. ex quibus Dec. cons. 373. n. 13. qui etiam adducit Zabarell. & Panormitan. volentes vnionem † ex falsa causa esse nullam, Card. Paris. cons. 51. n. 27. vol. vbi deducit plures, & faciunt notat. in l. præscriptione, vbi Bart. & alij C. si contr. ius. vel vtil. pub. & in l. vlt. C. de diuers. rescript. Idem Paris. cons. 136. n. 24. vol. 4. Roman. cons. 194. late Fel. in c. postulasti n. 18. de rescr. Franc. Curt. sen. cons. 16. col. 3. & passim est approbatū vno ore, literas cōcessas † expressa causa falsa, nō esse literas, stāte ipsarum inualiditate ipso iure, sicuti procurator falsus non dicitur procurator, neque dat aliquam † iurisdictionem, Felin. post Innoc. & Bellam. in cap. ad audientiam, 2. num. 21. de rescripr. quod procedit etiam in totum, Bart. Felin. & alij relati per Paris. alleg. cons. 51. n. 27. vers. constat vol. 4. ob id dicimus cessante causa † dispensationis, quia non adest, vel est falsa, cessare dispensationem, Archid. & Gemin. in c. priscis dist. 55. Felin. in c. quæ in Ecclesiarum, n. 29. de constit. Romā. cons. 404. Ruin. cōs. 3. n. 14. vol. primo, Petr. de Anchar. cons. 142. exteriore, Dec. cons. 318. n. 5. Felin. in c. super his de fid. instr. & in dict. c. quæ in Ecclesiarū n. 43, Card. Paris. dict. cons. 51. n. 31. & 32. vol. 4. late Dec. in c. cum cessante, col. prima post alios, de appell. Quod vendicat sibi locum non solum in causa finali, in qua * omnes communiter conueniūt, sed etiam † in causa impulsiua, secundum magis * receptam sententiam, testib. Couar. lib. primo var. resolut. c. vlt. in princ. Menoch. de arbitr. Iud. cas. 201. n. 2. Oldrad. cons. 256. vers. ad primum, Dec. in c. cum cessante, n. 7. de appell. & in c. postulasti in 4. not. post Abb. in vlt. not. de rescr. fuit resolutum in vna * Pientin. parochialis de Monticello, die 19. Februarij 1554. teste Caputaqu. decis. 274. p. 1. eoque magis, si ex illa † mouetur Princeps ad concedēdum etiam facilius, ad not. in c. dudum de elect. c. super literis, & c. postulasti, de rescr. Dec. cons. 541. n. 20. Curt. Iun. cons. 27. in fin. Crauett. cons. 296. col. 4. Barbat. cons. 46. col. 2. lib. 2. Et infitiari nō potest, in casu, de quo agitur, paupertatem expressam induxisse summum Pontificem ad id concedendum, nam huiusmodi cōcessio, vt Resignatarius impendat pro resignante, vel e contra, de raro conceditur, & tunc cum magna difficultate ne vēdantur beneficia, & ne approbentur pacta illicita, & Simoniaca, vt omnibus notum est in curia: immo scimus, multos sanctissimos Pontifices numquam voluisse id concedere, vt Pius v. Gregor. xiij. Gregor. xiiij. & Innoc. ix. & nunc Sanctissimus D. N. Clemens Octauus, etsi aliqui Pontifices id concesserunt per raro, & cū difficultate, ac cum causa, quæ nihil aliud est, quam motiuum, quo quis inducitur ad † aliquid faciendum, vel principaliter, vel minus, Card. Zabarel. quem refert, & sequitur Præpos. in c. quia circa, n. 4. de consang. & affin. idque verificatur hic, ad tradita per Caputaq. decis. 274. p. 1. vbi refert fuisse resolutū de anno 1554 in vna * Pientin. gratiam nullam de commēda, factam N. quod existeret in 15. an. cum haberet 14. cum PP. facilius † commēdet maioribus, quam minoribus, ita facilius concedit hoc, attenta paupertate alterius, faciūt, quæ scribit Felin. in c. postulasti, in x. conclus. n. 9. de rescript. & prudens Iudex id recte absque scrupulo poterit iudicare hoc casu, scilicet ex cōiecturata mente concedentis, ex qua colligitur, vel propterea hoc concessisse, vel facilius, nā arbitrio Iudicis prędictæ coniecturæ † positę sunt, Barbat. cons. 46. col. 2. lib. 2. Felin. in c. cæterum, n. 4. de rescript. Dec. in c. super literis, n. 9. eod. Soc. iun. cons. 95. n. 71. lib. 3. Et prima regula hoc cognoscendi † est stylus, Lap. alleg. 89. late Felin. in c. super literis n. 8. vers. prima regula de rescr.

Nulla igitur existente ipso iure huiusmodi concessione, & per consequens supplicatione, & literis desuper expeditis, negotium remanet in statu, quo erat ante dictam

dictam concessionem, quo considerato, constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod sortitũ est effectum suũ, & fuit consummatum, nam fuerunt factę expensæ: ex quo sequitur, esse commissam confidentiam, sicuti esset commissa, non obtenta prędicta concessione faciendi prædictas expensas sequuto effectu, vt ex prædictis patet, & fuit resolutum in vna * Cõchen. 19. Octobris 1539. teste Moedan. decis. 165. dixi de resign. benef. lib. 14. q. 9. n. 3. & accedit, quia licentia data aliquid illicitum faciendi, existente, † nulla non excusat facientem à

44 pœna, Petr. de Anchar. consf. 401. incip. Sci posius quem refert, & sequitur Felin. in c. cum causa, n. 7. vers. secundo nota de off. deleg. Gabriel. de malef. conclus. 8. n. 86.

Remanet, vt contraria tollamus. Non obstat primum, de scientia Papæ, nam verissimum est, & appobatum ab omnibus, Papæ scientiam tollere omne vitium Simoniæ, & confidentiæ: sed id procedit, quoties ei verum narratur: secus, si falsum; quia tunc offenduntur eius aures, & maiestas: & frustra petit, qui petit auxilium, & fauorem a gratia nulla, † & ob-

45 reptitia, Glos. Abb. & alij omnes, in c. quia circa de consang. & affin. Felin. in c. significãte, n. 4. de rescr. huiusmodi enim

46 † scientia, & concessio perinde habetnr, ac si non adesset, ad tradit. per Rodoan. de Simon. p. 2. c. 2. n. 4. & comprobauimus supra, nam alias daretur causa committendi obreptiones, tam detestatas a sacris Canonibus.

Ad secundum respondetur, quamlibet causam excusare a dolo, procedere, vt quis non puniatur pœna corporali, vt patet per Doctores relatos per Gabriel. de malef. conclus. 8. n. primo, vel melius

47 respondetur, non habere † locum in obreptione, vt fuit resolutum in * Rota, teste Caputaq. deci. 274. p. prima, Paris. cõs. 51. n. 31. vol. 4. aliud est enim, adesse causam, sed leuem, vel iniustam, & bestialem, prout loquuntur Doctores firmantes hanc conclusionem: & aliud est, causam esse falsam, vt ex prædictis liquet, & corroboratur, quia, vt quælibet causa excuset a dolo, requiritur, vt illa non

48 solum allegetur †, sed probetur. Corn. cõs. 243. col. 5. lib. 3. & cons. 280. col. 2. lib. 4. Sarn. in §. ex maleficijs, col. 14. Inst. de action. Matap. cons. 27. Curt. iun. cõs. 132 Aretin. cons. 80 col. prima, &, quod fuerit motus ob illam causam ille, qui prætendit excusatlonem, Angel. & Imol. in l ex cõsensu, §. vlt. ff. de appell. Alex. cons. 101 col. pænult. lib. primo, & cons. 115. col. pænult. lib. 4. Corn. cons. 33. col. pænult. vol. 4. Dec. cons. 452. col. 2. Ruin. cons. 33. col. pænult. vol. 4. & eodem modo tollitur tertium argumentum.

Non obstat quartum, de doctrina Gemin. approbata a Rota, nam respondetur Primo loqui in subreptione, non autem in obreptione, quæ distant inter se, & longe maiorem vim habet obreptio, quã subreptio, Abb. in c. quia circa, de consang. & affin. cum alijs vt per Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 201. col. pænult. nam hic expressit falsum, quod non erat ibi. Secundo respondetur, quod non fuit sortita effectum, cum literæ secundi beneficii curati essent nullæ, & inualidæ quod non verificatur in casu nostro, quia iam pactum de expensis fuit consummatum,

49 & licentia habita † fuit inualida, & ideo non considerabilis, Felin. signanter in dict. c. cum causa n. 7. vers. secundo noto de offic. deleg. post Petr. de Ancharan. quem citat.

Concludendum est igitur, esse ex hoc commissam confidentiam.

Amplia primo, etiam si obreptio fuit in minimo, nam tritum est, in beneficialibus obreptionem, & subreptionem quã

50 tum vis † minimam vitiare literas, c. si properãte de rescriptis, c. si motuproprio de prȩben. & fuit resolutum in * Rota in vna Bellicen. Prioratus coram Marsican. 29. Aprilis 1541. teste Put. decis. 131. lib. primo, in eo qui in impetratione nouæ prouisionis non expressit quãtitatem fructuum indebite perceptorum etiam consistentem in vno aureo.

Amplia secundo, etiam si fuisset expressa falsa causa absque dolo, nam in beneficialibus obreptio, & subreptio etiam

51 † non dolosa vitiat gratiam, & reddit literas inualidas, c. super literis, vbi Butr. Abb. Imol. Felin. & omnes * de rescriptis, Card. Paris. cons. 51. num. 35. vol. 4. communis * opinio, teste Felin. In dict. c. super literis, n. primo, vers. in literis gratię, & ita fuit * resolutum in Rota, teste Caputaqu. decis. 274. p. prima, Mãdos. in regul. de impetr. benef. vacãt. per obit. fam.

52 Card. q. 25. p. 7. nam in literis † beneficialibus

libus mens Papæ est præcisa, Imol. in c. super literis, & ibi Felin. n. 3. vers. sed ca-
53 ue, & qualitas †, quæ de iure venit exprimenda, si non exprimatur, vitiat, etiam si alias Papa omnino literas concessisset, c. si motuproprio, & ibi Glos. & alij de preben. lib. 6. Gemin. in c. dudum col. 5. eod. tit. & lib. Card. conf. 34. vbi dixit,
54 subreptionem† vitiare in beneficialibus, etiam si surgat ex simplicitate, allegat Glos. in dict. c. si motuproprio, & ibi Gemin. col. 3. & Rot. decis. 19. de præben. in antiquior. Felin. dict. cap. super literis num. 3. vers. limita quarto quod rescriptum beneficiale nō potest reduci ad ea, quæ si fuissent bene expressa, vel aliter expressa, retardassent, Et comprobatur ex eo, quod scripsit Innoc. in c. accedēs,
55 de crimin fals. quod in gratiosis † falsitas semper præsumitur expressa cum dolo, sequitur Felin. in dict. c. super literis, n. 5. Mand. dict. q. 25. n. 7. nam sic impetrās debebat se informare prius de † veritate,
56 Card. in dict. c. accedens, & idem Innoc. in c. dilectus, el primo de rescr. voluit, quod in gratiosis in dubio præsumatur dolus, & Felin. in dict. c. super literis n. 5. vers. non dicas, quod potest hoc negans probare contrarium, quia non est præsumptio iuris, & de iure, & ei incumbit
57 onus probandi, † quod caruit dolo, & regulare est, ac communiter * receptum,
58 vt dolus†, qui non præsumatur, l. quoties §. qui dolo, ff. de probat. & l. non omnis §. a barbaris ff. de re milit. Dec. cons. 175. n. 5. Alex. cons. 65. n. 11. lib. primo, Grammat. decis. 60. n. 6. præsumitur in eo, qui dixit
59 mendacium, l. si quis affirmauerit, §. primo, l. quod venditor, & l. & eleganter §. Item Pomponius, ff. de dol. l. falsus, §. si quis, ff. de furt. Gig. cons. 40. n. 5. Felin. in c. literas ante n. 2. de præsumpt. Alex. cōs. 63. lib. primo, Dec. in l. 2. col. 2. ff. quod quisque iur. Crauett. cons. 2. n. 13. & cōs. 192. n. 13. & de antiq. temp. p. prima vers. vidimus, n. 16. & 18. & præcipuè, quando commodum ex mendacio quis consequitur, Card. Paris. cons. 8. n. 5. vol. 4. Bal. cons. 250. & 382. lib. 5. Crauett. cōs. 18. n. 22. & simplicitas allegata, & probata, quę secundum aliquos excusat in subreptio-
60 ne, maxime prouenięs ex † ignorātia, Io. Andr. Ant. de Butr. Imol. Abb. & Gemin. & alij omnes in c. gratia col. 2. de resc. li.
61 6. nō excusabit in obreptione, nā quis † tenebatur veritatem Papę exprimere. faciunt quæ scribit Luc. de Penn. in l. quoties col. 7. vers. quod si reus accusatus, C. de dignit. lib. 12. Barbat. cons. 43. col. 4. vol. primo, Socin. sen. cons. 54. n. 13. lib. 3. neque habet locum in præiudicium ter-
62 tij, quia tunc ignorantia, quamuis † probabilis, non excusat, Abb. quem refert, & sequitur Felin. in dict. c. super literis,
63 n. 6. de rescr. & in quibus casibus dolus † præsumitur, vide latissime Mascard. de probat. conclus. 531. & in quibus casibus
64 præsumatur †, vel non, ignorantia, vide eūdē Mascar. de probat. cas. 879. vbi late.

Limita hanc conclusionem non procedere quoties illa clausula attēta paupertate fuisset posita in supplicatione a reui soribus inscijs resignāte, & resignatario, nam hoc casu excusarentur a cōfidentia, vt in terminis fuit resolutum in Rota dū imprimeretur hæc quęstio in vna Aretin. confidentiæ coram R. P. D. Serafino lunę 23. Ianuarij hoc anno 1595. licet antea contrarium sententiasset R. P. D. Iudex confidentiarum.

Quadragesima Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Examen per concursum fit in beneficijs curatis.*
2 *Pactio inter concurrentes in beneficio, vt vnus alteri non opponat defectus, an sit confidētialis.*
3 *Pactum consideratur in confidentia.*
4 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
5 *Lex pœnalis non habet locum nisi in casibus expressis.*
6 *Beneplacitum Papæ tollit omne vitium.*
7 *Ex diuersis non infertur.*
8 *Pensio non debet solui sine beneplacito Papæ.*
9 *Pactum inter concurrentes in beneficio quando sit simoniacum.*
10 *Simonia committitur etiam absque datione pecuniæ.*
11 *Impediens aliquem ab officio, vel beneficio, quando peccet.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SEPTIMA
ARGVMENTVM.

AN sit confidentia, pactio, quod alter alteri defectus non opponet in concursu: & an sit simonia.

QVadragesimo septimo, Quæro, an, si plures concurrant in aliquo beneficio, & se inscribant, vt subiiciantur examini, quod fit † per concursum, iuxta c. 18. sess. 24. de Reform. in Conc. Trident. & inter illos fiat pactio, quod alter alteri defectus non opponet, cum realiter pol-

ser possint obijcere, & vt, qui iudicaretur dignior, per superiorem, haberet beneficium, & solueret alteri pensionem annuam cum beneplacito Sedis Apostolicę, numquid huiusmodi pactio sit confidentialis, & intret Constirutio Pij v.

2 Pro affirmatiua ponderantur † verba dictæ Constitutionis Pij v. volentis esse confidentiam dispositionem de beneficio, 3 vel pensione † cum pacto, & tradunt Nauarr. in Man. c. 23. n. 110. cum sequen. Idē Nauarr. conf. 77. 30. 33. & 36. de Simon. Mascard. de probat. conclus. 1306. Mayol. de irregul. lib. 5. c. 45. col. penult. Sed inter dictos concurrentes disponitur de beneficio, & pensione ex pacto, namque stāte prædicta conuentione beneficium potest deuenire ad personā, ad quam alias non deueniret opposito defectu, & pensio reseruatur pro eo, pro quo alias non reseruaretur.

Sed, hoc non obstante negatiua opinio est verior, & tenenda, secundum quā consuluit Nauarr. conf. 3. tit. de Simon. quæ probatur.

Primo, quia cessat diffinitio confiden4 tiæ hoc casu †, cum nulla intercedat fides, arg. not. in l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur.

Secūdo, quia dicta Costitutio Pij v. est admodum pœnalis, & odiosa, & non de5 bet habere locum nisi in casibus† expressis, Nauarr. conf. 66. de Simon. inter quos iste non reputatur.

Tertio, considteratur beneplacitum Apostolicū in reseruatione pēsionis quod 6 tollit † maculam, vt dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2.

Nec obstat argumentum in contrariū adductum, quia procedit Constitutio in dispositione tituli, vel pensionis, quæ fit in resignatione, collatione, & præsentatione, & quæ fit absque beneplacito Sedis Apostolicæ, quod præsupponimus ad esse hic in reseruatione dictę pēsionis vn7 de sumus in diuersis, † ex quibus non infertur vulg. l. Papinianus, ff. de minor.

Limita primo, hanc conclusionem nō procedere, quoties fuisset pensio illa cō8 uenta inter dictos concurrentes † soluta absque reseruatione Papæ nam hęc esset confidentia, cum dispositio omnis de pensione absque beneplacito Papæ sit confidentia, vt ex verbis Constitutionis prædictæ Pij v. supra deduximus.

Limita secundo vt, quamuis firmauerimus tali casu non commitī confiden9 tiam ex dicto pacto, vt † committatur Simonia, Nauar. dict. conf. 3. in fin. n. 1. de Simon. nam Simonia committitur etiam si10 ne interuentu pecuniæ numeratæ, vel rei æstimabilis, & sufficit onus† faciendi, vel non faciendi, quasi pro pretio rei spiritualis, vel causa principali meditata beneficium consequendi, e. sicut 3. c. non satis de Simon. c. quam pio 1. q. 2. c. vlt. de pact. c. ex parte 1. de offic. deleg. c. significasti de elect. Nauarr. in Manual. c. 23. sub n. 100. col. 2. & 3. & est * communis omniū Doctorum sententia, & huiusmodi pactū de non opponendo exceptiones fuit causa, vt prouisor ei conferret beneficium. An autem hæc sit Simonia realis, vel conuentionalis, ponit Nauarr. dict. conf. 3. n. 11 2. & n. 3. dicit prouisum teneri ad restitutionem eo modo, quo impediens † aliquem ab officio, vel beneficio consequendo tenetur, iuxta ea, quæ scribūt Adrian. in 4. sentent. de rest. q. 10. Caiet. 2. 2. q. 62 art. 2. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 7. art. primo, late Nauarr. in Manual. c. 17. n. 69.

Quadragesima Octaua Quæstionis Summarium

1 *Donans aliquid examinatoribus pro approbatione, non committit confidentiam.*
2 *Committit tamen Simoniam.*
3 *Approbatus in Concursu acquirit Ius.*
4 *Dans pecuniam pro beneficio tentat emere Gratiam Spiritus sancti.*
5 *Dantes pro acquirendo beneficio sunt ipso Iure suspensi.*
6 *Dans pro dimissoriis ad quid teneatur.*
7 *Resignatio cum pacto, vt Resignatarius ei suffragetur in alio beneficio non est confidentialis, sed Simoniaca.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA OCTAVA
ARGVMENTVM.

Donans aliquid examinatoribus pro approbatione obtinenda non committit confidētiam, sed Simoniam, & incidit in alias pœnas.

Qvadragesimo octauo Quæro, an donans aliquid examinatoribus occasione examinis ad beneficium, vt ipsum approbent, vel præferant digniori, aut æque digno, committat confidētiam;

1 Negatiua † opinio est vera, quia iste casus non comprehenditur neque in ratione, ne-

ne, neque in verbis harum Constitutionum Pij iv. & Pij v. vt ex lectnra verborũ patet, vt ex his, quæ scripsimus in §. quare nos volentes, ideo, &c.

Accedit, quia prędictæ Constitutiones sunt pœnales, & odiosę: quare restringendæ erunt in casibus dumtaxat expressis, 2 Committitur autem ex hoc† simonia, vt tradit Nauar. cons. 58. vers. ad quartum, tit. de simon. Et probatur in c. 18. sess. 24. de reform. Conc. Triden. ibi, *caueantque ne quicquam prorsus occasione huius examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi, quam alij dantes incurrant, à qua absolui nequeant nisi dimissis beneficijs, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur, &c.* Quod decretum ligat examinatores accipientes, & eos, qui dãt, & loquitur de datione ante examen, vel post, dũmodo occasione examinis detur, nihil refert, quando præstetur, & priuat non solũ illo beneficio ita obtento, sed etiam alijs obtentis antea, & obtinendis, & ideo inquit Nauar. dict. cons. 58. col. 1. quod pœnæ simoniæ realis habẽt locum hoc casu, nam, vt dicit idem Nauar. col. 3. per approbationem factam in concursu acquiritur 3 approbato† ius in illo beneficio, & pro illo beneficio, & pro illo iure spirituali fuit datum, & ideo scribit idẽ Nauar. prædicto cons. 58. col. prima, vers. tertio, quod dantes pecunias examinatoribus, vt eos tam quam idoneos præsentent Episcopo, ad effectum, vt ab eo ordinentur, quod ten-4 tant† temere gratiam Spiritus Sancti idest ordinationẽ, vt dicit tex. in c. quãdo, dist. 5 24. & propterea sunt† ipso iure suspẽsi, vt vult ibi Gl. per c. reperiuntur, 1. q. 1. quod 6 autem in dantibus mediatoribus† pro impetrãdis dimissorijs, disputat, & resoluit Nau. alle. cõs. 58. Et, hac sũpta occasione.

Quęro, an resignatio beneficij sit confidentialis, facta cum pacto, vt resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, in qua ipse habet vocem, vel multum potest? Negatiua opi-7 nio† mihi videtur verior, quia præsens casus non comprehenditur in verbis, neque in rationibus Constitutionum Pij 4. & Pij v. quę cum sint pœnales, & odiosæ, intelligendæ sunt in suis limitibus, & eatenus, quatenus exprimunt verum ex hoc committitur Simonia, vt tradit in specie Nauar. in Man. c. 23. n. 100. col. 2. vers. Nã cum quis renũtiat, ex not. in c. quam pio pri. q. 2. c. sicut, & c. non satis, de simo. c. ex parte, de off. deleg. c. cum pridem, de pact.

Quadragesima Nona Quæstionis Summarium

1 *An dans post resignationem committat confidentiam, & n. 5.*
2 *Verbum remittere importat donationem.*
3 *Simonia committitur ex datione, & remissione.*
4 *Causa indicat, quid actum sit.*
5 *Post actum, quis libere potest dare in beneficialibus.*
7 *Beneficiatus potest libere disponere de fructibus beneficij.*
8 *Quisque tenetur diligere proximum.*
9 *Eleemosyna inter bona opera computatur.*
10 *Aduerbium adiunctum dispositioni qualificat.*
11 *Præsumptio cessat data causa.*
12 *Electus dans post electionem non incurrit pœnam.*
13 *Non statuitur contra legem naturalem.*
14 *Grati esse debemus.*
15 *Absurdum tollendum.*
16 *Sanguis non est eliciendus.*
17 *Fideicommissum in fraudem fisci cum sit in continenti.*
18 *Remissio debiti facta a resignatario resignanti non est Simonia.*
19 *Distantia temporis excludit delictum.*
20 *Actus subsequens quando non retrahatur ad præcedẽs.*
21 *Datio temporalium relatiue facta ad spiritualia absque pactione non est Simonia.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA NONA
ARGVMENTVM.

Qvando resignatarius donans resignanti post resignationem committat confidentiam.

Qvadragesimo nono, Quæro, An, si resignatarius post resignationem donet aliquid resignanti, aut consangui-1 neo ipsius, puta † ex fructibus ipsius beneficij, vel alterius, sponte, vel ex aliqua iusta causa, committat confidentiam prohibitam his Constitutionibus?

Pro affirmatiua, primo ponderatur Cõstitutio Pij V. in §. Quare, ibi, aut quicũq. successor illi, vel eius propinquis ipsos fructus, aut partem aliquam remiserit eorundem, Põdero verbũ Remiserit, † quod importat donationem, l. contra, §. si filius, ff. de pact. l. 1. ff. de trãsact. l. si mulier, & ibi ibi Bal. & Alex. ff. de cond. ob caus. l. si fundũ sub condicione, §. Titio, & ibi Gl. ff. de leg. pri. l. si donationis, & ibi Bal. C. de donat. Io. And. & Abb. in c. ex insinuatione, de iur. patr. cũ infinitis alijs, quæ ad hoc congerit Tiraq. in rep. l. si vnquã in verb. donatione largitus, n. 173. C. de reuoc. donat. qui n. 173. dicit tã cõmittere simoniã remittentẽ, † quã donantẽ, c. veniẽs, & ibi

 Glos.

Gl.& Abb.in 3.not.de testib. Barb.cons. 41.col.16.lib.primo.

Secundo, quia huiusmodi donatio videtur facta ob causam præcedentem, & sic ob cessionem, & ideo indicat, quod in ea actum sit, l.sed Iulianus §. proinde, ff. ad Maced.l.quædam, ff.de reb.dub.Paul. de Castr.cons. 247. nu. 5. lib. primo.& ex hoc oritur præsumptio.

His tamen non obstantibus, contraria opinio † est verior, quam tenuit Rot.* coram R. P. D. Orano Auditore Rotæ in vna Cosentina prætensæ confidentiæ, die Lunæ, 4. Februarij, 1591. vt donatio omnium fructuum, vel partis beneficij resignati post resignationem factam, a resignatario resignari non sit confidentia, si resignatio beneficij non sit facta hac intentione, vt id fiat, & cum pacto, nam potest quis, postquam est beneficium assecutus, sponte, aut ex aliqua causa iusta, fructus, aut eorum partem resignanti †, aut alteri donare, absq. vitio simoniæ, vel confidentiæ. c. Artaldus, ibi, antequã eligeretur, 8.q.3. Gl. in c.quãuis in verb.postmodum, c.q.2. Io. And. Abb. Felin.& Dec.in c.veniens, el primo, de testib. Abb.in c.cũ M.n.24. de cõst. Dec.cõs. 118.n.4. Sar.de trienn.q.12.vers.sec.principaliter, Put.decis.171.n.9.lib.2. Moed. decis.166.incip.Permutatio, Card.Patis. cons.30.n.21.vol.4. Natt.cons.219.n. 11. Ferret.cons.393.n.8.& communiter* Doctores, vt habetur in dict.c.veniens. Accedit, quia alias sequeretur absurdũ, quod beneficiatus de fructibus beneficij † non posset libere disponere, quod esset cõtra veram, & receptam omnium* Canonistarum sententiam. Gl. in c.præsenti verb.nostrarum, de off.ord.in 6. Imol.in c.cæterũ, de donat.& in cap.vlt.de pecul.cleric.late Bursat.cons.376.n.19.cum seq.vol.4. Cõprobatur etiam, quia hoc esset contra charitatem, qua tenemur subuenire proximo, † iuxta illud, Homini homo Deus.

Ita etiam in simili in Euãgelio prohibemur eleemosynã facere, vt videamur ab hominibus, Ex quibus verbis non damnatur eleemosyna, quæ inter bona opera † connumeratur, vt late per Nauar. in c.si agamus, n. 8. de pœnit. dist. prima, sed tunc demum, si facta sit ea intentione, vt ab hominibus videamur, ita non sola fructuum concessio inducit simoniã, & confidentiã, sed ea, quæ fuit facta intentione praua, & pacto, vt etiam aduerbium adiunctum dispositioni ostendit, cuius natura † est, qualificare factum, l.Pomponius, & ibi Bart. nu.19.ff.de negot.gest. Vltimo, id certificatur ex recepta doctorum *omnium sententia, simoniam, & confidentiam non committi sine pacto, vt dixi supra.

Ad contraria respondetur. Ad primum, Bullam illis verbis non dicere huiusmodi donationem esse confidentiam, & sic vere commissum esse delictum: sed dicit, ex ea remissione, & donatione præsumptionem, ex qua alijs coniecturis concurrentibus vult delicti commissi resultare probationem, quæ † præsumptio cessat, quoties ex causa constat donasse, vt late fuit dictum in alia quæstione.

Sicut neque Constitutio hæc Pij V. procedit, quoties fuit datum resignanti a resignatario, collatori ab eo, cui fuit collatum beneficium, præsentanti a præsentato, eligenti ab electo, post longum tempus a resignatione, collatione, † præsentatione, vel electione, vt spatio triuñ annorum consuluit in terminis Nauarr. cons. 66. incip. R. Domine, tit. de simon. quod est transpositum, fol.803. in secundo Tom.& nu. 5. dicit, Cõstitutiones has Pij iv.& Pij v. non intendere prohibere beneficiarijs, ne quid vnquam donent eis, per quorum resignationem, collationem, electionem, & præsentationem obtinuerunt beneficia: quia id fuisset statuere contra legem naturalem: † quod non poterant. c.sunt quædam, 25.q.1. nã quisque obligatur benefacere potius illis, a quibus talia beneficia acceperunt, quam alijs, iuxta † notabilia verba posita in c.cum in officijs, de testam. cum in officijs charitatis primo loco illis teneamur obnoxij, a quibus beneficium nos cognoscimus accepisse. Nam alioquin sequeretur, quod nulla renunciatio, vel collatio reperiretur facta ab vno amico alteri in eadem ciuitate degente, quæ non posset iudicari confidentialis, si aliquot annis in eadem conuixerint: quandoquidem vix reperiretur vllus adeo ingratus, vt nulla munera, vel obsequia, aut officia retribuerit ei intra tantum tempus, arg. not.per Gl. in l.si non sortem, §.libertus, ff.de cond.indeb.& subdit Nauarr. quod vix vllus Cardinalis, Archiepiscopus, vel Episcopus, habẽs ius cõferẽdi beneficia pinguia, inueneretur, qui nõ deberet præsumi

sumi cōfidētiatius, si retributio facta post collationem post duos, vel tres annos argueret confidentiam: quod est absurdū, † & nullatenus dicendum, l. nam quod absurdum, ff. de bon. libert. & huiusmodi Constitutiones pias sed pœnalissimas, & odiosas extendere ad hunc casum esset elicere sanguinem †, inquit Nauarr. ex cap. 30. prouerb. cap. denique, dist. 30. ideo alias vidi per doctissimos cōsultum, coniecturam illam, de qua in hac Constitutione Pij V. de resignatione facta a resignatario nepoti, aut consanguineo resignantis non procedere, quoties post longum tempus fuit facta resignatio, puta spatio alicuius anni; Nam in alia coniectura Pius V. ponit modicum tempus, idest duorum, aut trium mensium: & tacita fides de restituendo incapaci tacitum † fideicommissum in fraudem fisci tunc arguitur, cum fit incontinenti, vt tradunt Bart. cons. 194. in fin. Palatinus Ru. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 3. num. 13. cum alijs, vt per Couarr. in Ep it. de Sponsal. cap. 8. §. 8. num. 5. Bal. in l. eam quam, n. 40. C. de fideicom.

15

16

17

Hic in facti contingentia consuluit Alciat. resp. secondo, col. 2. n. 16. & 17. cum sequent. lib. primo, non † esse simoniam remissionem debiti factam a Resignatario Resignanti longo tempore post resignationem, nam huiusmodi distantia † temporis excludit omnem præsumptionem, Roman. & alij, l. qui in aliena, §. si is qui putabat, ff. de acquiren. hæred. nec actus subsequens potest præsumi factus ad executionem † actus præcedentis, cum sequeretur delictum, Bald. in l. fœlicissima, C. de his qui a non domin. Et solent omnes inter se vti hac liberalitate not. per Bart. in l. quæ dotis, ff. sol. Matrim. Nec est obliuioni tradendum in hac materia, quod scribit Ant. de Butr. in cap. tua nos in fin. de simo. dationē temporalium etiā correlatiue † factam ad obtinenda spiritualia absque pactione non inducere simoniam sequitur Soc. sen. nu. 5. Amplia etiam si eodem tempore, vt ibi Zabarell.

18

19

20

21

Quinquagesima Quæstionis Summarium

1 *Dans ante resignationem non committit confidentiam, nec Simoniam.*

2 *Alienans ante delictum non videtur facere in fraudem.*

3 *Simonia, quando exactio dat causam collationi.*

4 *Alienatio modico tempore ante delictum præsumitur fraudulenta.*

5 *Ex verbis, & signis colligitur fraus.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA ARGVMENTVM.

Quando ex datione ante resignationem arguatur confidentia.

Qvinquagesimo, Quæro, an arguatur confidentia ex datione facta ante collationem, præsentationem resignationemque.

Huiusmodi dationem non esse Simoniam † scribit Redoan. de simon. p. 3. cap. vlt. num. 2. vide Abb. in c. tuam de simon.

1

Nam datio tēporalium libera non relatiue facta ad causandam dationem Spiritualium non inducit simoniam, Butr. per illum tex. in cap. tua nos n. 3. & in c. dilectus secundo, nu. 3. vbi etiam Zabarell. eodem numero de Simon.

Ideo alienatio etiam omnium bonorum facta † ante delictum non præsumitur facta in fraudem fisci, Bart. in l. post contractum, num. 2. Alciat. n. 37. vers. cæterum, ff. de donat. Salicet. in l. si quis post hac, col. 4. cap. de bon. proscr.

2

Limita, nisi exactio † dederit causam collationi, præsentationi, & resignationi, Redoan. dict. pa. 3. cap. vlt. n. 5. vbi loquitur de consuetudine habente hoc fundamentum, vt sit vitiosa, Abb. in cap. cum in Ecclesia, de consuet.

3

Limita, nisi paulo ante resignationem fuisset datum cum conuentione, nam colligeretur ex hoc, dedisse causa resignationis nam etiam alienatio modico tempore ante delictum † præsumitur fraudulenta, Dec. cons. 235. col. 2. vers. quinto, præsumitur. Natt. cons. 549. num. 9. lib. 3. Anchar. cons. 251. nu. 3. Blanch. tract. de indic. num. 58. Pic. in dict. l. post contractum, num. 36. Io. Anib. num. 163. vel colligeretur ex aliquibus verbis, † aut signis, Alciat. in l. si maior la prima, vers. 7. C. de transact. Pic. dict. l. post contractum, num. 68. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 124. n. 69.

4

5

Quinquagesimæ Primæ Quæstionis Summarium.

1 *Ex resignationibus reciprocis factis inuicem filijs, an colligatur confidentia, & n. 3.*

2 *Actus reciproci inducunt Simoniam.*
3 *Conuentiones in beneficialibus prohibentur.*
4 *Correspectiuitas ex mandatis datis vni Procuratori.*
5 *An colligatur correspectiuitas, si consensus fuerunt præstiti eodem tempore.*
6 *Resignationes in fraudem quæ.*
7 *Fraus ex causa præsumitur.*
8 *Filius in beneficio non potest succedere Patri.*
9 *Ex mandatis datis eadem die colligitur correspectiuitas.*
10 *Quid ex mandatis datis modico tẽpore interiecto.*
11 *Fama facit semiplenam probationem.*
12 *An fama probet simoniam.*
14 *Interpretatio capienda, vt delictum excludatur.*
15 *Quisque potest resignare suum beneficium.*
16 *Lege naturali quis est obligatus ad gratiã referendam.*
17 *Regula de triennali reddit tutos.*
18 *Correspectiuitas non consideratur, cum digressum est ad actus extraneos.*
19 *Fama non probat confidentiam.*
20 *Fama debet a probis prouenire.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA PRIMA

ARGVMENTVM.

QVando ex mandatis correspectiuis arguatur confidentia.

QVinquagesimo primo, Quæro, de notabili quæstione, quę diu fuit disputata in Romana Curia, an ex duobus mandatis confectis in partibus, vno, die primo, in quo Titius constituebat procuratorem N. ad resignandũ in fauorem M. filij Meuij Canonicatum Ecclesiæ Calaguritan. altero die 3. in quo Meuius constituit eundem procuratorem ad resi-1 gnandum † Canonicatum, quem obtinebat in eadem Ecclesia in fauorem G. filij Titij, vigore quorum mandatorum fuerunt admissæ resignationes, expeditæ litteræ, & captæ possessiones, & prius habuerant dispensationem, vt possint consequi quemcunque Canonicatum in Ecclesia, in qua patres eorum, dummodo non succedant patri, colligatur confidentia prohibita per has Constitutiones?

2 Pro affirmatiua primo, adducitur, quia † omnes actus reciproci in beneficialibus inducunt Simoniam, Sarn. de trienn. q. 12 n. 13. Crescent. decis. 78. Palæott. decis. 150. Et * communiter alij, sed hæ resignationes sunt correspectiuę, & reciprocę, resigno in fauorem filij tui, vt resignes in fauorem filij mei, ergo simoniacæ, vt sunt 3 omnes aliæ † conuentiones, quæ prohibentur in beneficialibus, ca. cum pridem, & c. pactiones, de pact. & fuit resolutum * de anno. 1583. in vna Astoricen. de Villarin. & in alia Gerunden. præceptoriæ, coram Reueten. Padre. D. Gypsio.

Et de huiusmodi correspectiuitate satis constat.

4 Primo, ex mandatis datis † vni & eidẽ procuratori, Peregr. decis. 83. lib. primo, Rot. decis. diuers. 234. ad fin. pag. 2. in impress.

Secundo, quia ambæ supplicationes 5 fuerunt † eodem tempore datatæ, & consensus præstiti, Put. decis. 490. lib. 2. Achill. decis. prima, de Simon. Peregrin. d. decis. 83. & fuit dictum in præfata Gerunden. & de duobus consensibus eadem die præstitis habetur inter decisiones diuers. 446. par. prima, in vna Bononiensis, * pensionis.

Tertio, quia fuerunt factę in filijs vtri-6 usque, & sic † in fraudem, cap. 2. de fil. præsbyt. cap. 15. sess. 25. Conc. Trid. nam data causa probabili sic simulandi 7 de facili præsumitur talis † fraus, Bart. in l. post contractum, num. primo, ff. de donat. Rot. decis. prima, de donat. in nou. Et hoc facit præsumere decretum Concilij d. cap. 15. sess. 25. ad tradita per Alciat. de præsumpt. par. 2. num. 4. non e-8 nim poterant filij succedere † patri, Ideo, vt euitarent hoc, videntur ita conuenisse, Anchar. cons. 434. num. 3. vers. præterea, Craueсt. cons. 153. num. 8. & 9. Et fuit resolutum * in vna Oseen. Prioratus, vt habetur decis. 234. prope fin. in impress. par. 2. & faciunt tradita per Gl. in cap. vnico, & ibi Abb. num. 14. & 29. vt Eccles. benef.

Quarto, quia, quamuis mandata non 9 fuerint † data eodem die, ex quo induceretur conrespectiuitas proculdubio, Put. decis. 525. lib. 2. Moeda. decis. 324. Achill. decis. 4. de renunc. tamen idem erit, quan-10 do fuerũt data † modico tempore interiecto, & sic ex interuallo, Caputaq. decis. 297. p. 2. habetur inter decis. diuers. 234. in fin. pag. 2. & fuit resolutum in vna * Placen. bonorum coram R. P. D. Seraphino 11. Maij 1583. Et in alia Reatin. pensionis coram R. P. D. Pamphilio 10. Iunij 1588. vbi aderat interuallum trium dierum, & in alia Gerunden. præceptoriæ, intercesserant. 15. dies. & ita tradit Sarn. q. 12. de trienn. iudicasse * Rotam: Ac in alia Hispalen. & Corduben. beneficiorũ, coram supradicto Gypsio, per not. per Anchar. cons. 434. num. 3. Crau. d. cons. 153. num. 8. & 9. Vt consulto volentes frau-

dare

dare interponant huiusmodi interuallum temporis, Alex. conf. 51. num. 2. lib. 4. Crau. conf. 156. num. 18. Accedat vnitas, & actus sequens, late Caputaq. decis. 235. p. 2. n. 3.

Quinto, Ponderabatur etiam fama, 11 quę † regulariter facit semiplenam probationem, &. cum bullæ sint contentæ præsumptionibus, ergo & ea, & ita alias Rota famam * probauit † in vna Caurien. 12 Canonicatus, coram R. P. D. Rubeo, de anno 1581. eo magis in his, quæ sunt difficilis probationis, Butr. in c. veniens, el primo, n. 10. de testib. Roman. conf. 76. n. 6. Alex. conf. 88. n. xi. lib. 7. Dec. in cap. primo, num. 10. de appell. facit decis. Caputaq. 299. in impress. & quod in vna Calaguritan. beneficiorum, coram R. P. D. Blanchetto fuit decisum de anno 1575.

Et pro hac sententia iudicauit Iudex confidentiarum.

13 His tamen non † obstantibus, contrarium determinauit Rota * in d. Calaguritan. Die lunæ 14. Decembris. 1592. corã R. P. D. Pegna Auditore Rotæ, & iterum proposita eadem causa coram R. P. D. Pãphilio Veneris 25. Iunij 1593. Domini steterunt in decisis.

Primo, quia non constabat, primum resignantem dedisse mandatum sub confidentia, vel præcedente pactione; vt alter postea simile mandatum daret ad resignãdum suum Canonicatum eius filio, Vnde, cum fieri potuerit, vt huiusmodi primum, mandatum fuerit sponte, & nulla præcedente pactione confidentiaria datum, & postea alter idem quoque sponte 14 præstiterit, in dubio ea † interpretatio est capienda, quæ delictum excludit, l. merito, ff. pro soc. c. estote de reg. iur. D. Tho. 2. 2. q. 60. art. 4. Primus enim actus resignationis seclusa pactione non erat illi 15 citus, cum quisque possit resignare † suũ beneficium, vt late dixi de resig. benef. lib. 3. quæst. prima, neque secundus gratuito, & sponte factus fuerat simoniacus, Felin. & alij in cap. tua nos, de Simon. nã potuit manare a fonte gratitudinis, cum 16 lege † naturali quis sit obligatus ad gratiam referendam opportuno tempore, l. sed & si lege. S. consuluit, ff. de petit. hered. l. si non sortem, S. libertus, vbi Gl. in ver. natura, ff. de condit. indebit. cap. cum in officijs de testam. D. Thom. 2. 2. q. 106. art. 3. Nauarr. in const. de dat. & promiss. not. 11. Ergo sequitur, cessante pactione, modo, & conditione, nõ posse hos actus confidentiales reputari.

Secundo quia, esto, quod aliqua posset considerari confidentia inter illos resignantes, tamen, cum hodie sint defuncti, non debet præiudicare illis, qui tunc red- 17 duntur † regula de triennali, vt per Sarn. d. q. 12. reg. de trienn. & fuit decisum in vna * Hispalen. beneficij de Ecija, die 16. Nouembris. 1579. coram S. D. N. tunc Auditore Rotæ.

Et ad contraria respondetur, mandata non esse correspectiua, cum non sint eadem die rogata, Caputaq. decis. 197. & 234. p. 2. Peregr. decis. 289. lib. 3. quia cõ 18 trahentes digressi † fuerunt ad alios actus extraneos, vt late etiam comprobaui de de resignat. benef. lib. 14.

Nõ obstat decisio allegata in illa Gerundẽ. Præceptoriæ, quia respõdetur ibi non fuisse decisũ actus fuisse correspectiuos propter mãdata facta intra paucos dies, sed qa erat locus Cõstitut. Pij 4. & Pij v.

Nec etiã obstat decisio in illa Bononiẽ. translationis pensionis 23. Ianuarij 1579 coram S. D. N. quia loquitur de consensibus prę stitis per principales pręsentes in Curia, non autẽ per procuratores, vt nos.

Minus obstat alia decisio in illa Oscen. Prioratus corã Reueren. Oriolen. 20. Iunij 1582. nam loquitur ad aliũ effectũ, & in fine dicitur, quod prædicta fortasse non sufficerent ad inducendam simoniã.

Non obstat alia decisio in illa Reatini pensionis, quia respondetur, multa in ea affuisse indicia, & præsumptiones confidentiam probantia.

Nec ex eo, quod essent filij, concludebatur confidentia, ad tradita in c. in præsentia de probat.

19 Nec famę multũ in hac † materia est tribuẽdum, cum sit indicium inconstans, vagum, & a delicto lõge remotũ, maxime nõ cõcurrentibus alijs, Grat. conf. 57. n. 8. li. 2. Clat. S. vlt. q. 21. vers. fama, Caputaq. decis. 299. li. primo, in manusc. & si non ema 20 nauit † a probis, c. qualiter el secundo, de accus. c. licet heli, de sim. Et fuit resolutũ, in his terminis in causa Firman. Cappellaniæ coram S. D. N. 7. Maij. 1582.

Et ita, vt dixi resoluit Rota corã R. P. D. Pegna, & etiã confirmauit denuo proposita causa hoc anno. 1593. coram R. P. D. Pamphilio, vt supra retuli.

Quinquagesimæ Secũdæ Quæstionis. Summarium.

1 Collatio facta ab ordinario recipiendo iuramentum à collatario, quod non resignabit, an sit confidentialis, & n. 6.
2 Quisque potest resignare beneficia.
3 Confidentia ex pacto etiam tacito colligitur.
4 Collator non potest pacisci cum collatorio.
5 Pactum quod non est à iure non est apponendũ in collatione.
7 Intellectus §. Itidem, constitutionis Pij v.
8 Lex pœnalis loquens de affirmatiua non habet locum in negatiua.
9 Beneficia sunt conferenda sine diminutione.
10 Onus impositum minuit pretium.
11 Iuramentum non debet esse impedimentum maioris boni.

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SECVNDA ARGVMENTVM.

Collatio Ordinarij cum iuramento de non resignando non est confidentialis, sed Simoniaca.

Qvinquagesimo secundo Quæro, an sit confidẽtialis collatio facta ab Ordinario, vel alio collatore, recipiendo iuramentum a collatario, quod ipse 1 non resignabit † illud beneficium cum pẽsione, nec in fauorem alicuius, nec etiã permutabit illud, sed tantem pure, & libere, ac simpliciter in manibus Papæ, vel ipsius Ordinarij, quoties id voluerit facere?

Alias, cum hic casus accidisset, pro affirmatiua, ponderabatur, §. Itidem, huius Constitutionis Pij v. vbi iudicat, confidentialem collationem factam ab Ordinario, vel alio Collatore cum cundicione tacita, vel expressa, contra iuris communis dispositionem, vt expresse dicitur illis verbis *Contra iuris communis ordinationem*, &c. Sed huiusmodi condicio est contra ius commune, secundum quod potest 2 quis † resignare beneficia, quæ obtinet, Io. Andr. in rubr. de renunc. n. 4. Rot. decis. 26. in fin. de proc. in antiq. & decis. 31. n. 4. de re iudic. eo. lib. Ber. in d. cum omnes, n. 24. de constit. Boer. decis. 205. n. 4. cũ alijs adductis a me li. 3. de resig. bene. q. prima n. primo, cum seq. ergo &c.

3 Secundo afferebatur, quia † confidentia ex pacto, & condicione etiam tacita deprehenditur siue in collatione siue in resignatione, aut præsentatione interueniat, Nauarr. in man. c. 23. n. 107. vers. ad decimum, & n. 109. & 110. Idem Nauarr. cons. 17. de Sim. Gabriell. cons. 172. n. 4. & 12. cum seq. vol. 2. sed in casu nostro adest in collatione condicio, modus, pactum expressum ergo collatio est confidentialis, cum collator nequaquam 4 possit pacisci cum eo, cui collaturus † est beneficiũ, c. quã pio 1. q. 2. c. vlt. de pact. alias committitur Simonia, dd. in cap. ex parte 1. de offic. deleg. & in c. quæsitum, 5 de rer. permut. Eoque magis, cum † non insit a iure huiusmodi pactum, iux. Gl. & tradita per Felin. in c. ad audientiam de rescr. immo sit contra ius vt supra deduxi.

His tamen † non obstantibus, contrariam opinionem existimo veriorẽ, quia d. §. Itidem, huius † Constitutionis Pij v. loquitur de cõditione tacita, vel expressa, apposita ab Ordinarijs in collatione, vt illi, quibus conferuntur beneficia, resignent ea beneficia, quibus ipsi voluerint, aut pensiones, vel fructus ipsis, aut alijs dent, vt ex verbis expressis colligitur, & tradit Nauarr. in man. ca. 23. sub n. 110. vers. noto septimo, Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub n. 5. Mascard. de probat. cons. 1306. col. antepen. & pen. & alij quos in interpretatione dict. §. citaui, & attuli rationes, sed cõditio, de quibus in casu nostro, est admodum diuersa, cum sit de non resignando, Ergo non debet comprehendi sub lege pænali, & odiosa, reg. odia. cum ibi notatis de reg. iur. lib. 6

Constitutio enim † pœnalis compre-8 hendens affirmatiuam, non habet locum in negatiua, Doct. in l. si vero, §. de viro, ff. sol matr.

Eo magis, cum adsit diuersa ratio inter vtrunque casum, vt patet ex his, quæ scripsi in d. §. itidem.

Non obstat id, quod ponderabatur d. §. itidem, illis verbis, *Contra iuris ordinationem*, nam refertur ad condicionem de resignando cui voluerit collator, quod est cõtra iuris communis ordinationem, vt patet, ibi, ea condicione tacita, vel expressa, vt postea, cũ alter pro arbitrio collatoris seu alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, nã, alias sequeretur, quod omnis condicio contra ius apposita in collatione esset confidentia, quod est falsum, & absur-

absurdum; Ad secundum respondetur, quod pactum tacitum, & expressum inducit confidentiam in casibus confidentialibus, non autem in alijs.

Concludo igitur, hanc non esse confidentiam, cum non colligatur neque ex verbis, neque ex ratione Constitutionũ Pij iv. & Pij. v.

Declara tamen, vt huiusmodi condicio, apposita in collatione per Ordinarium, vel alium collatorem sit illicita, vt consuluit Nauar. cons. primo, de concess. preben. & omnes in hoc consentiunt.

9 Et ratio est, quia † beneficia sunt conferenda sine diminutione, c. primo, vt Eccles. benef. & conferens beneficium cũ prædictis oneribus videtur conferre cũ diminutione, nam regulare est, vt onus

10 impositum rei minuat † pretium eius, cap. cum Io. cum ibi not. de Fid. instr. l. fundi partem, ff. de contreh. empt. Gl. & Bart. in l. mortis causa capimus, §. vlti. ff. de donat. causa mort. & tradit Bal. in d. l. fundi Fel. in d. cap. cum Io. n. 4. & n. 33. cum seq.

Accedit, quia collator prohibetur aliã condicionem in collatione adijcere, quã eam, quæ de iure inest, Fel. & alij in c. ad audientiam, de rescr. Nauar. cons. 45. n. 2. de præb.

Declara secundo, vt huiusmodi condicio, redoleat simoniam, nam, inquit Nauar. d. cons. primo, nu. 2. de concess. præb. non auderem excusare conferentem; nec collatarium a simonia, nam inficiari non potest, interuenire in huiusmodi collatione condicionem, & modum, qui iure non inest. Et faciunt quæ, habentur in c. quàm pio, c. q. 2. c. vlt. de pact. & n. 3. Idem Nauarr. d. cons. primo, concludit, huiusmodi iuramentum non esse validum, & posse, eo non obstante, resignare cui voluerit, & cum pensione nam iuramentum

11 non debet † esse impedimentum maioris boni, D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. Abb. Fel. & alij. in c. si vero de iur. iur. Idem Fel. in c. si debitores, n. 9. de iur. iur. vbi late, Et scripsi alias.

Quinquagesimæ Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *AN praua intentio Ordinarij in collatione annullet collationem, & n. 3.*
2 *Collator nõ potest recipere fructus beneficij collati*
4 *Constitutio Pij V. super confidentijs loquitur de resignante, & non de Ordinario.*
5 *Lex odiosa non debet extendi.*
6 *Absque pacto non committitur confidentia.*
7 *Non quælibet intentio inducit confidentiam, sed ea, quæ est nota alteri.*
8 *Intentio praua eligentium non nocet Electo.*
9 *Intentio praua præsentantis non nocet præsentato*
10 *Collator habens prauam intentionem exigendi fructus, & postea si illos consequatur ex donatione collatarij non committitur Confidentia.*
11 *Collator defendens litem beneficij collati, & expendens non committit confidentiam.*
12 *Causa præsumitur, vt excludatur delictum.*
13 *Ex actibus factis longo tempore cessat correspectiuitas.*
14 *Ex pacto in collatione Simonia & confidentia.*
15 *Pactum, vt noceat est probandum.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA TERTIA
ARGVMENTVM.

INtentio praua Ordinarij collatoris quando faciat vacare beneficium.

QVinquagesimo tertio Quæro, an, si Ordinarius conferat beneficium & habeat prauam intẽtionem recipien-

1 dĩ fructus † post collationem, ex hoc cõmittatur confidentia, vt ex ea vacet beneficium?

Pro affirmatiua, Primo adducitur Cõstitutio prædicta Pij v. in §. Quare ibi, etiam sola dimittentis intẽtione receperit, &c.

Secundo, quia prohibetur collator re-

2 ciperet fructus beneficij collati, vt com-muniter est receptum, & practicatur.

3 His tamen † non obstantibus, contraria opinio est verior, quam in terminis tenuit Hier. Gabriel. cons. 172. in princ. lib. 2. Nauarr. cons. 33. n. 4. de Sim. Idẽ Nauar. in man. c. 23. n. 109. & probatur huiusmodi opinio, tum quia potest sustineri, vt facit Gabriel. loc. cit. quod hæc extrauag. Pij v. loco citato loquatur de resi-

4 gnante †, non autem de Ordinario, qui cũ nullum ius habeat in beneficio, cessabit Constitutio, quæ cum contineat o-

5 dium, non debet † extendi ad huncecasũ, c. odia, c. in pœnis, de reg. Iur. lib. 6. & multo maior ratio militat, vt spectetur mens resignantis habentis ius, quam Ordinarij nullum habentis, ad effectum, vt noceat resignatario. Tum etiam quia abs-

6 que pacto †, modo, & condicione non committitur cõfidentia, Nauarr. in man. c. 23. n. 107. & n. 109. & n. 110. Nauar. cõs. 27. & cons. 30. & 33. & 36. de Simon. & cõ-

muniter

muniter Doct.vt ex pluribus rationibus conclusi supra, & tamen in hoc casu præsupponimus nullum adesse pactum, nusquamque condicionem, sed duntaxat Ordinariũ habuisse hãc intentionem prauam.

Non obstant contraria. nam ad primũ 7 respondetur, illa † verba esse intelligenda de intentione nota ei, qui recepit beneficium, vt tradit Gabriel.loc.cit.& dixi supra.

Secundum, remanet sublatum ex prędictis.

Cõcludendum est igitur, intentionem prauam Ordinarij non nocere ei, cui collatum est beneficium.

Ampliæ primo, vt nec etiam noceat e- 8 lecto † intentio praua eligentium, ad effectum inducendi confidentiam, vt in terminis scriptum reliquit Nauar. cons. 33. n.4.vers.tum quia, de Sim.

Amplia secundo, vt nec etiam noceat 9 † pręsentato intentio praua præsentantis ad effectum inducendi confidentiam, vt in terminis etiam scripsit Nauar.d. cons. 33.n.4.de Simon.

Amplia tertio, vt nec etiam tali casu committatur confidentia, si postea ille, 10 cui fuit collatũ beneficium †, permittat vt Ordinarius recipiat fructus beneficij collati, Ita in facti contingentia respondit Gabriel.d.cons.172.n.10.14.& 23. lib. 2. Dũmodo primo, id faciat Episcopus nullo intercedente antea pacto, vt late conclusi ex pluribus rationibus in d.q.secundo, vt adsit causa, quæ excludat omnem præsumptionem, & suspicionem, vt in casu Gabr.nam ibi Episcopus contulit beneficium suo familiari, super quo bene- 11 ficio cum esset mota lis, Episcopus † collator litem defendit, & aliquid expendit tuendo iurisdictionem suam ratione proprij interesse, potuit igitur percipere fructus expensos vel etiam, quia haberet longo tempore post collationem aliquid ex fructibus ab eo, cui contulit, nam hoc casu nulla committitur confidentia, vt expresse scripsit Gabriel.d.cons.72.n.14. vers.restat lib.2. Idque potuit fieri vel ratione gratitudinis, quæ tali casu non est prohibita, vt probat Nauarr. cons.33.n. 4.de Sim.vel ex alia causa, quę præsumi 12 tur, † vt excludatur delictum, l.merito, ff. pro soc.&, quoties apparet alia causa, cessat confidentia, Put.decis.385.lib. primo, & decis.489.lib.2. Dec.cons.118.n.3. Sarn.de trien. quæst. 12. num. 11. & 12.

13 Et regulare est, vt cesset † correspectiuitas, quando actus fit longo tempore post Feder. de Sen.cõs.258.Dec.cõs.118. n.4.Sarn.de trien.q.12. n.12. Achill. decis.353.in manuscr.

Limita, non procedere, quoties intercessit pactum inter Ordinarium, & eum, 14 cui fuit collatum beneficium nam † hæc esset Simonia, & confidentia, vt omnes Doct.cõcludunt, in c.nisi cum pridem, de pact.in c.quæsitum de rer. permut. dixi ample in d. q. & probatur in d. Bulla Pij v.

Huiusmodi autem pactum, siue intentio mala, quæ nocet, de qua loquitur di- 15 cta Constitutio, est † probanda, vt in terminis firmat Gabriel.d.cõs.172.n. 12.lib. 2.quod est per omnes receptum.

Quinquagesimæ Quartæ Quæstionis Summarium.

1 *Collatio facta à Cardinali familiari, cui dixit, vt illud resignaret cum pensione, an sit confidentia & n 4.*
2 *Simonia realis qua.*
3 *Conuentio inducit confidentiam.*
5 *Significatio modi non est pactum.*
6 *Beneficium Curatum cogit ad residentiam.*
7 *Canonicatus requirit residentiam.*
8 *Confidentia sine pacto non committitur.*
9 *Vbi non competunt verba, neque dispositio.*
10 *Consilium non obligat*
11 *Consilium quando sit punibile.*
12 *Consilium in dubio presumitur bonum.*
13 *Malum excludendum.*
14 *Casus omissus relinquitur dispositioni Iuris.*
15 *Pœnalis lex non extenditur.*
16 *Error circa Ius humanum obscurum non est peccatum mortale.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA QVARTA
ARGVMENTVM.

Quando collatio fit confidentialis, si conferens aliquid dicat ei, cui confert beneficiũ.

Qvinquagesimo quarto, Quæro, an committatur confidentia ex collatione facta à Cardinali, habente indul- 1 tum super aliqua Ecclesia † alicui ex suis familiaribus, cui dixit, vt illud resignaret reseruatã pensione?

Pro affirmatiua primo facit, quod Nauar.cons.8.tit.de Sim.in facti contingentia respondit, ex renunciatione sequuta cum

çum reseruatione prędictæ pensionis esse commissam Simoniam realē, ex his, quæ dicit posuisse in man. c. 23. n. 105. vbi scribit, Simoniam realem † esse conuentionem expresse, vel tacite ex, vtraque parte completam, saltem quo ad aliquam partem promissorum vtriusque partis.

Secundo, Ponderatur Constitutio Pij v. super confidentia in §. itidem, vbi statuit, collationem factam ab Ordinario, vel alio collatore cum conditione tacita vel expressa, vt postea illud beneficium alteri resignetur, esse confidentialem, sed hæc est huiusmodi, & clarum est sub illo verbo, collatorē exprimi, & intelligi etiā S. R. E. Cardinales, vt scripsi in interpretatione dicti §. itidem.

Tertio, accedat expressa cōuentio quę videtur † confidentiam inducere in huiuscemodis materijs, Nauarr. cons. 27. 30 & 33. de Simon. & alij omnes citati a me supra.

His tamen non † obstantibus, contrariam opinionem, non committi ex hoc confidentiam, existimo firmandam, & secundum eam * pronunciandum. Et primo moueor, quia non videtur interueniisse vllam pactionem, sed tantum quandam monitionem, & significationem modi, quo † posset habere familiaris pensionem prædictam, arg. not. in l. prima, ff. de pact. Nam mens Cardinalis est, aliquid date familiari, & magis pensionem, quā beneficium, quia illud beneficium vel est curatum, & familiaris, cui confertur, † cogeretur ad residentiam accedere, c. extirpandæ, §. qui vero de præb. c. 15. cui de off. deleg. lib. 6. Rebuff. in praxi beneficiorum tit. de dispens. de non residen. nu. 20. vel est Canonicatus † aut dignitas, & etiam cogeretur ad residentiam Abb. in c. dilecti, n. primo, 2. cum seque. & ibi Bald. & Dec. n. primo, de appell. Archidiac. in c. si qui, n. primo 7. q. 1. Abb. in c. inter quatuor, n. 1. de cleric. non residen, vel est simplex, & astrigeretur ad habitum clericalem, & ad dicendum officium.

Domini autem ęgre priuātur bonis familiaribus, & multoties nolunt illos vestiri habitu clericali, vt sint magis prompti ad seruitium, Ideo eos solent admonere, quo pacto possint ex illo beneficio ab eis illis collato habere pēsionem, nullum ergo pactum confidentiale adest nulla q. conuentio illicita, nullumque delictum. Et communiter * omnes in hoc cōueniunt, vt confidentia sine † pacto non committatur, vt late scripsi supra. Et clarius iuris est, Constitutionē hanc Pij v. non habere locum in consilio collatoris, cum loquatur de pacto, & conuentione tacita &, vbi verba † non habent locum, neque dispositio, l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

Et regulare est †, vt consilium non obliget, l. consilij, vbi * omnes, ff. de reg. iur. & etiam in delictis † non puniatur, nisi fuerit datum ei, qui alias non erat patraturus delictum, Abb. & alij in c. primo, de officio deleg. Imol. n. 9. Felin. n. 8. Dec. n. 9. Ber. n. 85. Felin. in c. sicut dignum, n. 7. de homic. Dec. in l. consilij, n. 4. ff. de reg. iur. & ibi Cagnol. n. 6. Duen. reg. 149. Pla. lib. 1. delict. c. 17. n. primo, & 7. Boer. decis. 262. n. 7. & est communis * opinio, teste Ber. loc. cit. Clarus lib. 5. recept. sēt. §. vlt. q. 88. in princ. Ac ab omnibus approbatū * † est, vt consilium, quod potest esse malum, & bonum, & ad vtrunque ex diuersis rationibus trahi, præsumatur † bonum, & ita esse interpretandum, Bal. in l. seruum fugitiuum, col. 3. vers. nota quod cōsilium, & ibi etiam Ias. col. 5. vers. tertio, multum nota. de seru. fugit. Alex. cons. 125. col. 4. in fin. lib. 4. Ex illa vulgari præsumptione, vt † malum excludatur, l. merito, ff. pro Soc. cum alijs, vt per Alciat. de præsumpt. 3. reg. prima præsumpt. Crau. cons. 18. col. vlt. Mars. cons. 2. col. prima, & sequen.

Vlterius, hanc Conclusionem comprobo, quam Pius v. in d. §. itidem; dum loquitur de confidentia Ordinarij, & collatoris, habet respectum ad dispositionem tituli illius beneficij collati in fauorem personæ, tunc expresse, aut exprimēdæ, & ad perceptionem fructuum, vt ex lectura patet, sed hic non disponitur de beneficio collato in personā expressam aliquo tempore per collatorem, quia pręsupponimus, in quæstione id non adesse, neque de fructibus, Ideo verba huic quęstioni non habebunt locum, & per consequens neque Constitutio, & tanquam casus omissus relinquitur † dispositioni iuris communis, l. commodissime, ff. de lib. & posth. & optima ratione nō † continebitur sua cōstitutione pænali, & sanctissima ad not. in reg. odia de reg. iur. lib. 6. l. si vero, §. de viro ff. solut. Matrim. hic autem

solus

solus modus est expressus non per modū conditionis, sed consilij habendi pensionem ex eo beneficio, Vnde &c.

Ad contraria nunc est respondendum.

Non obstat primo Consilium Nauarr. 8. de Sim. quia illud procedit ex eo, quia ille Cardinalis qui contulit Canonicatū familiari, vltra quod significauit, & dixit eidem, vt illud resignaret alteri reseruata pensione centum ducatorum, expressit, vt maior pensio, quā posset super eodem reseruari, reseruaretur cui vellet ipse collator, ratione igitur illius pensionis reseruandæ in resignatione facienda ad fauorē personæ nominādæ per ipsum Cardinalem collatorem, videtur non solum admissa Simonia, vt tenet Nauarr. sed etiam confidentia Nam ab omnibus* receptum est, collatorem post collationē amplius non posse se intromittere de illo beneficio collato, &, quamuis, ob huiusmodi expressionem, constet de confidentia expresse, nihilhominus ipse Nauarr. respondit, porrigendam esse Summo Pœnitentiario petitionem, cum his verbis, attento, quod prædicta Simonia adeo subtilis videatur, quod à paucis nisi valde eruditis iudicabitur esse talis, & ideo orator non iudicauit eam fuisse talem, & quod nō est Simonia à iure naturali, vel diuino prohibita, sed solum iure humano Canonico indicta, & quod error circa ius humanum obscurum, & difficile in-16 tellectu, non est peccatum † mortale, Innoc. in c. per tuas el secundo, de Sim. *receptum à Fel. & alijs relatis per eum in c. primo, col. penul. de re Iudic. Attento denique, quod huiusmodi consensus inter conferentes, & familiares, quibus conferunt, solent interuenire quasi quædam gratiarum actiones, sine cogitatu Simoniæ, & hæc verba volui ponere, quia Nauarr. erat versatissimus in sacra Pœnitentiaria, nam in ea fuit consultor per multos annos.

Non obstat secūdum argumentum de ponderatione, ex §. itidem Constitutione Pij v. nam ille, §. vt supra dixi, procedit, quoties disponitur de titulo, & exprimitur persona, in cuius fauorē debet fieri dispositio, vt verba ibi posita expresse significant, quæ persona hic non adest, ideo cessant verba, & ratio dict. §. Quare &c.

Ad tertium respondetur, negando esse conuentionem, sed potius consilium, vt supra deduxi.

Concludendum est igitur, nullam cōmitti ex hoc confidentiam.

Limita, non procedere, quoties collator expressit aliud, vt de persona, cui sit resignandum illud beneficium, vel de pensione constituenda alicui in resignatione, nam hæc esset confidentia: vt expresse dicitur in d. §. itidem: & ibi late comprobaui.

Quinquagesima Quinta Quæstionis Summarium.

1. *Habens beneficia ab Ordinarijs, an possit ea resignare consanguineis ipsius Ordinarij, & n. 4.*
2. *Ordinarius non potest beneficia resignata conferre suis familiaribus.*
3. *Coniecturæ in confidentijs sufficiunt.*
5. *Casus non expressus in lege non cōprehenditur.*
6. *Resignatio in manibus Ordinarij libere est facienda.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA QVINTA ARGVMENTVM.

Habens beneficium ab Ordinario, an illud absque incursu pœnæ possit resignare consanguineis, vel familiaribus eiusdem Ordinarij.

Qvinquagesimo quinto, Quæro, de notabili casu, super quo vidi alias dubitare, An ex hac Constitutione Pij v. edita contra confidentiarios prohibeatur his, qui habuerunt beneficia ab Ordinarijs collatoribus, ea † resignare con-1 sanguineis, aut familiaribus collatorum sub pœnis contra committentes confidētiam inflictis?

Pro affirmatiua primo affertur, Cōstitutio eiusdem Pij v. 58. incip. Quanta Eccle-2 siæ, edita an tertio, in §. ceterum, dum † voluit, Ordinarium non posse beneficia in manibus ipsius libere resignata conferre suis consannguineis, aut familiaribus, vel consanguineis, aut familiaribus resignantis ex præsumpta fraude, vt latę scripsi in tract. de resig. benef. lib. 5. q. 6. n. 188. Ita ex eadem ratione recipientes beneficia ab Ordinarijs non poterunt ea resignare consanguineis, aut familiaribus ipsius.

3 Secundo, quia in hac materia † proceditur per coniecturas, & præsumptiones, vt di-

vt dicitur in dictis extrauagantibus Pij 4. & Pij. v. sed coniectura præsumptæ fraudis est notabilis, ac considerabilis, ad tradita per doct. in c. secundo, de renunc. lib. 6. Ergo.

Et his rationibus vidi alias sustinere contrariam opinionem.

4 His tamen non obstantibus†, ego existimo contrariam sententiam negatiuam esse veram, vt prædicto casu nulla committatur confidentia. Et moueor, quia in d. Constitutione Pij v. contra confidentiarios edita huiusmodi casus non exprimitur, ergo in illa † Constitutione non 5 comprehenditur, l. illā C. de collat. l. in præuaricationis, §. vlt. ff. de præuaric. l. dissentientem, C. de diuort. & ita argumentatur, Oldrad. cons. 202. quidam Monachus, ita etiā argumētatur Cæpoll. cōs. 16. col. 2. ad fin. vers. sexto, & Crauetta cons. 90. n. 2. versiculo secundo valet: nam, si Summus Pontifex id voluisset, vtique expressisset, arg. l. vnica, C. de cad. toll. non expressit, ergo noluit, c. ad audientiam decimis.

Secundo, quia non solum hic casus non comprehenditur in verbis dictæ extrauagantis, sed nec etiam in ratione, cum ratio fraudis cesset, eo quia posset Ordinarius, si vellet, conferre, suis consanguineis, ac etiam familiaribus.

Non obstant contraria. Ad primum respondetur, illud statui in ea Constitutione Pij v. quia præsumitur ea resignatio facta in fraudem resignationis libere faciē 6 dæ† in manibus Ordinarij iux. tex. in c. ex parte, de off. deleg. quia censeretur talis resignatio facta in fauorem illius familiaris, aut consanguinei, nam, si posset Ordinarius conferre beneficia resignata cō sanguineis resignantis, aut suis, videretur tacite, & indirecte admittere resignationem in fauorem, iux. ea, quæ scripsi de relig. benef. lib. 5. q. vlt. n. 189. cum seq. quod nō vendicat sibi locū in casu nostro

Ad secundum respondetur, quod cessat fraus, iux. ea, quæ diximus supra.

Limita tamen, non procedere, quoties contrariū cōstaret, vt quia Ordinarius volebat conferre nepoti suo, & nō poterat, quia nondum habebat ætatem requisitā. nam, si hoc casu contulit alteri, qui resignauit postea dicto nepoti, ex hoc eliceretur coniectura præsumptæ fraudis, iux. ea quæ habentur in c. 2. de reuunc. lib. 6.

Quinquagesima Sexta Quæstionis Summarium.

1 *AN committatur cōfidentia inter patruum resignantem, & nepotem resignatarium, & n. 6.*
2 *Lex generaliter loquens, generaliter est intelligenda*
3 *In delictis non fit distinctio personarum.*
4 *Reip. interest, vt delicta puniantur.*
5 *Ex coniunctione sanguinis arguitur fraus.*
7 *Sententia Iudicis confidentiarū de ordine Greg. xiij. super hac re.*

15

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SEXTA

ARGVMENTVM.

Confidentia non committitur inter patruum resignanrem, & nepotem resignatarium, ac inter fratres.

Quinquagesimo sexto, Quero, an committatur confidentia inter resignantem patruum, & resignatarium ne-1 potem†, si resignās se ingerat post resignationem beneficio resignato, aut fructus percipiat, vel quid aliud faciat?

Pro affirmatiua, Primo adducitur, quia Constitutio Pij v. loquitur generaliter, 2 ergo generaliter est intelligēda†, ad not. in l. in fraudem, ff. de mili. testam. & non distinguit, neque nos distinguere debemus.

Secundo, quia in delictis non fit distin-3 ctio† personarum, ad not. in ca. nouit, de 4 Iud. & interest reipublicæ†, vt delicta puniantur, l. item vulneratus, ff. ad l. Aquil.

Tertio, quia ex coniunctione sangui-5 nis † arguitur fraus, Crauet. cons. 82. n. 5. vers. tertio arguitur. Gozad. cons. primo. n. 34. Arer. cons. 2. n. 5. Grat. cons. 53. n. 68 vol. primo.

6 His non obstantibus, contrarium † est verius hodie, ex determinatione sanct. mem. Gregorij xiij, de anno 1575. in vna Fauentin. prætensæ confidentiæ, vt, si cohabitant in eadem domo, non possit prætendi confidentia inter patruum, & nepotem, & inter fratres, & patet ex verbis sequentibus, quæ ad vnguem refero, vt illa habui à R. P. D. Currusaureo Iudice Confidentiarum.

Die 27. Mensis Iunij 1575. Fauentina prætensæ Confidentiæ.

Pro Domino Iulio Cocciano contra Fiscum.

Petrus SprengheriusCursor retulit in iudicio coram R. D.Annibale de Grassis causarum Confidētiarum Iudice, Die 25. præsentis Mensis citasse Magn.D.Io. Felicem Saluatoriū, Procuratorem Fiscalem, ad videndum absolui infrascriptum instantem ad effectum deferri iuramentum, in supplementum, ac concludendū, & audiendum sententiam diffinitiuam ad p.d.Instante D.IulioCocciano,siue eius Procuratore.

In cuius relationis pede taliter erat scriptum.

Ex aduersoFiscus protestatur,ad petita non deueniri, sed ante omnia sibi trāsmitti processum in causa factum vt super eo possit in iure,& in facto informare, & interim, alias,&c.Io.Felix Fiscalis.

Relatione facta, comparuit in eodem Iudicio coram prędicto R. D. Annibale de Grassis Iudice,meque,&c.Idem D.Iulius principalis citra,&c. Et data Cedula petitionis † sententiæ petijt, vt supra.Ex tunc prædictus Reueren.D.Annibal Iudex,attento,quod legitime probatum est, D.Io.Franciscum Gorneum esse nepotem carnalem ipsius d. Iulij,& cum eo per multos annos in domo sua hic in Vrbe commorasse per totum illud tempus quo ipse D.Iulius exegit pensiones, de quibus agitur,tāquam procurator ipsius Io.Francisci nepotis,Cum alias S.D. N.Gregorius, diuina prouidentia Papa xiij. eidem R.D. Iudici mandauerit, vt Sua R. D. dixit, vt, quando Confidentiæ prætenderentur factæ inter patruum, seu auunculum resignantem,& nepotem, seu inter fratres resignatarios,quando vere, & effectualiter in eadem domo cohabitarunt, vt a pręsumptionibus,quæ fundatæ sunt in perceptione fructuum facta à dimittente beneficium positis in litteris Pij.V.fel.rec.non læderentur, & particulariter facta relatione huius causæ Suæ Sanctitati prædictus D.Iudex pronuntiauit prout in cedula, quam mihi notario consignauit, tenoris,&c.

Et qua est huiusmodi declaratio, & omnes curiales illam approbarunt, ratione coniunctionis, & cohabitationis.

Qua declaratione Papę sic stante, cessat argumentum in contrarium, primo loco adductum de generalitate, quam dictus Gregorius xiij. prudentissime restrinxit quo casu non obstat cessat quoq. secundum, & tertium: & propterea secundum hanc sententiam est pronuntiandum, & consulendum.

Quinquagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Resignatio, & collatio per confidentiam est nulla.*
2 *Resignatio, & collatio debent fieri pure.*
3 *Resignatio, & collatio per Simoniam est nulla.*
4 *In Simonia nullitas venit ipso iure.*
5 *Accessus,regressus,pensiones reseruatæ per Confidentiam, & Simoniam nullæ.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SEPTIMA ARGVMENTVM.

Quod collatio, & resignatio per confidentiam sit nulla.

Qvinquagesimo septimo,Quæro,An 1 resignatio †, & collatio per confidentiam facta sit nulla? Affirmatiue est respondendum, quia ita tenent omnes*, vt per Nauarr.in manual.c.23.sub n.110. Idem Nauarr. cons.16.n.5.de testam & 2 cons.31.n.primo & 40.n.2.de Simonia, & ratio est,quia collatio,&resignatio debet fieri pure,Rot.decis.6.n.2.de renunc.per resignat. Imol.in c. cum inter, n. 5.de elect.& in c. 1.n.7.de rer. permut. Calder. in cap. mandatum, num. 4. de rescr. Oldrad. cons. 324. sub num. 5. Doctores* communiter in cap. ex parte 1. de offic. deleg.& in cap.cum pridem, de pact.Crauett. cons.122.num.2.Et ideo collatio†, 3 & resignatio per Simoniam est nulla, Bellam. in cap. Ordinationes, num. 4. 1.q. 1.Gemin.in cap.dudum, num.12. de pręben. lib. 6. Caccialup. de pens.quæst.19. & est*communis opinio, vt dixi de resign. benefic. lib. 14. quæst. prima & hæc cōclusio expresse probatur in dicta Cōst. Pij iv. in S. quare, ibi, *ipso iure a die receptionis eorumdem vacauisse & vacare &c.* & in const. Pij v. in principio, ibi, *statuit, & decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, cæteraque beneficia Ecclesiastica,in confidentiam a quibuscunque, etiam S. R. E. Cardinalibus,* si enim ea beneficia vacant,ergo nulla est collatio, & resignatio; & huiusmodi nullitas infertur ipso iure,Nauarr. d.cons. 40. num. 2. de Simon. quia prædicti summi Pontifices decernunt vacare ipso iure. Ita renuncia-

nunciatio facta simoniace est † nulla ipso iure, Redoan. de simon. p. 2. cap. cap. 10. num. 35. & p. 4. cap. 11. col. 3. Rebuff. de simon. resig. num. 7. & cons. 143. num. 13. Nauarr. in cap. si quando except. 4. late scripsi de resign. benef. lib. 14. quęst. 1. cum seq.

Ampliatur hæc conclusio, vt non solum sint nullæ collationes, & resignationes per huiusmodi confidentiam factæ, vt dictum est, sed etiam omnes accessus, 5 regressus, † pensiones, & alia quæcunque, etiam auctoritate Apostolica reseruata confidentiarijs, in cessionibus, & retrocessionibus, vt optime tuetur Nauarr. in manual. cap. 23. sub nu. 110 vers. quarto, quòd non solum, & cons. 31. num. primo, de simon. Et probatur expresse in dict. Const. Pij iv. 108. §. *Ac fructuum, & pensionum reseruationes, ac facultates transferendi, & collationes beneficiorum concessiones eis, vt præmittitur, factas, & regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse, &c.* & in § *Ac quascunque collationes, prouisiones, professiones, commendas, reseruationes, facultates, & iam transferendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, monasterijs dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros, etiam Motu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præsentationem, & alias quomodolibet, cum interuentu confidentiæ huiusmodi, expresse, siue occulte, ac de iure præsumpto, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, multisq. roboris, vel momenti fore; nec cuiquam suffragari, sed Ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia &c.* Et cum prædictis verbis annullentur omnes prouisiones cum interuentu confidentiæ constat, quod ius nunquàm quæsitum.

Et hoc de resignatione simoniaca fere scripserat Bellam. in cap. si quis obiecerit, 1. quæst. 3. Præpos. in cap. ordinationes, num. 35. 1. quæst. 3.

Quinquagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentiam committentes priuantur beneficiis.*
2 *Beneficia data per confidentiam vacant*
3 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
4 *Delictum confidentiæ grauissimum.*
5 *Pœna iuxtà mensuram delicti.*
6 *Pœna in casibus expressis.*
7 *An confidentiarij sint priuati ipso iure, & n. 10.*
8 *In simonia Conuentionali priuatio non infertur ipso iure.*
9 *Constitucio Pauli secundi cum detestabile loquitur de reali.*
11 *Inter Simoniam realem, & confidentiam nulla differentia.*
12 *Simoniacus realis priuatur ipso iure.*
13 *Simoniacus conuentionalis non excommunicatur.*
14 *Confidentiarius excommunicatur.*
15 *Confidentiarius in foro conscienciæ obligatur demittere beneficium.*
16 *Priuatus ipso iure non potest alienare.*
17 *Confidentiarius nō potest resignare, & permutare.*
18 *Cum vacant beneficia ipso iure potest deueniri ad collationem, electionem & præsentationes.*
19 *Parochiani possunt se subtrahere ab obedientia illorum, qui sunt priuati ipso iure.*
20 *Conductores non possunt cogi soluere priuatis ipso iure.*
21 *Effectus priuationis ipso iure.*
22 *Confidentiarius non potest tenere beneficia.*
23 *Simoniacus realis non potest tenere beneficia.*
24 *Simonia conuentionalis æquiparatur reali.*
25 *Confidentiarius nullum ius quærit in beneficio acquisito per confidentiam.*
26 *Confidētiarius an priuetur alijs beneficijs obtētis.*
27 *Dictio alijs est repetitiua similium*
28 *Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.*
29 *Dictio vsquequaque quid importet.*
30 *Priuatio ipso iure non infertur.*
31 *Confidentiarius priuatur beneficijs obtentis ipso iure.*
32 *Dictio etiam implicat.*
33 *Dictio alij includit similes casus.*
34 *Vna pars legis declarat aliam*
35 *Præcedentia declarant sequentia.*
36 *Verbum, priuamus, est præsentis temporis.*
37 *Verba præsentis temporis important, vt non requiratur sententia.*
38 *Verba futuri temporis requirunt sententiam.*
39 *Expressum quod ex vi verborum.*
40 *Priuatus ipso iure nullum habet ius.*
41 *Beneficia Confidentiarij sunt reseruata Sede Apost. & n. 66.*
42 *Dictio pariter quid importet.*
43 *Cōfidētiarij sunt inhabiles ad beneficia in futurum*
44 *Verbum decernimus inducit nouum ius.*
45 *Confidentiarijs non possunt dari beneficia.*
46 *Relatio ad omnia refertur.*
47 *Clausula in fine posita refertur ad præcedentia.*
48 *Infans est inhabilis ad beneficia.*
49 *Collatio facta inhabilis est nulla.*
50 *Inhabiles non iuuantur regula de Triennali.*
51 *Verbum Quicunque intelligitur de habili.*
52 *Ex dispensatione inhabiles fiunt habiles.*
53 *Mediante dispensatione fit licitum, quod erat illicitum.*
54 *Confidentiarij non possunt inpetrare beneficia.*
55 *Dispensatio retinendi beneficia per confidentiam non datur.*
56 *Pœnitentiaria an dispenset in Simonia.*
57 *Confidentiarij priuantur etiam pensionibus.*
58 *Pensio non venit sub priuatione beneficiorum.*

59 *In crimine atroci datur priuatio.*
60 *Confidentiarij priuantur etiam reseruationibus fructuum.*
61 *Fructus reseruantur loco pensionis.*
62 *Confidentiarij priuantur officijs Rom. Cur.*
63 *Officia Rom. Cur. sunt quodammodo beneficia.*
64 *Officia Rom. Cur. venduntur etiam laicis.*
65 *Confidentiarij priuantur etiam fructibus officiorum.*
67 *Simoniacus in vno beneficio redditur inhabilis ad aliud.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Quibus beneficijs, & officijs priuentur Confidentiarij, quando, & quomodo.

Qvinquagesimo octauo, Quæro, An Cōfidentiarij priuentur? & an ipso iure? quibus beneficijs, & officijs?

Recepta omnium sententia est, committentes confidentiam prohibitam, & 1 Simoniacam † priuari beneficijs, vt late per Sarn. de trienn. quæst. 12. per Card. Parisi. consi. 29. & 30. volum. 4. magis in 2 terminis Caputaq. decis. 201. pa. 1. & nullum ius ex illis quæri, cum † vacenr. fuit pluries* resolutum in Rot. teste Pelegrin. decis. 338. lib. 3. in manuscr. Idque probatur, tum quia committentes simoniam priuantur, late Cassad. decis. 5. de const. Redoan. de simon. lib. 4. cap. 11. num. Et communiter* Doctores alias 3 citati, ergo & committentes confidentiā, cum confidentia † sit simonia conuentionalis, Caputaq. dic. decis. 201. p. prima, & decis. 238. in princ. p. 3. tum etiam, quia hoc expresse volunt extrauagantes Summorum Pontificū Pij iv. & Pij v. ille Cōst. 108. iste Const. 87. vt ex eorum lectura clarissime patet, & infra referemus verba, & colligitur ex Nauarr. consi. 31. & 40. de 4 simon. Nec immerito, cum huiusmodi delictum † grauissimum reputetur, vt per Mascard. de probat. conclus. 1306. faciūt tradita per Aret. in cap. cum P. manconella. nu. 27. de accusat. Clar. §. simonia vers. scias etiam, lib. 5. recept. sentent. ideo 5 perpetrantes illud debent hac pœna priuationis puniri, iuxta † mensuram delicti, cap non afferamus, dist. 34. Marsil. 6 consi. 6. in fin. &, cum casus sit expressus, pœna † imponi debet, cap. is qui de sent. excomm. lib. 6. Paris. in Rubr. ff. de oper. nou. nunciat. num. 40.

Dubium tamen est, non negligendum, 7 An huiusmodi confidentiarij sint priuati ipso † iure, vel priuandi, cum maxima sit differentia inter vtrunque casum? Esse priuandos, tenet Caputaq. decis. 201. p. 1. motus, quia crimen confidentiæ est simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 238. in princ. pag. 3. sed propter simo 8 niam conuentionalem non infringitur † pœna ipso facto, vt pluries fuit resolutum* in Rota, cum censuerunt Constitutionem Pauli ij. incip. Cum detestabi- 9 le in tit. de simon. loqui † de simonia reali, cum imponit pœnam priuationis ipso facto, & attestatur Cassad. decis. 5. de cōstit. vbi adducit rationes, & auctoritates, & decis. prima, de simon. & est communis *opinio omnium Doctorum, late Card. Paris. consi. 29. & 30. vol. 4. & plura adducit Sarn. de triennali, q. 12.

10 In contrarium † tamen hodie est veritas, vt scilicet confidentiarij sint priuati ipso iure, vt aperte exprimit Pius iv. in dicta sua Const. 108. ibi, *Iccirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac monasteria, etiam Consistorialia, prioratus, præposituras, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, &c. ipso iure adia receptionis eorundem vacauisse, & vacare, &c.* & Pius V. in dicta Const. 87. in prin. ibi, *Vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, cæteraq. beneficia Ecclesiastica, in confidentiam a quibuscunque etiam Sanct. Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, &c.* Et colligitur ex Nauarr. consi. 31. de simon. Quod ea ratione existimo esse hoc statutū, vt eo magis homines abstineant ad hoc crimine, tam graui, erumpente neruum Ecclesiasticæ disciplinæ, iuxta ea, quæ scribit Menoch. de arbitr. Iud. cas. 266. nu. 1. & ita nunc est tenendum, & iudicandum.

Ex hac conclusione primo, infero, nullam esse differentiam quo ad hoc in- 11 ter simoniam † realem, & confidentiam beneficialem prohibitam, quia, sicuti 12 simoniacus † realis priuatur ipso iure, extrauag. Paul. 2. cum detestabile, de simon. & est communis omnium Doctorum *opinio, ita, qui commisit confidentiam.

Secundo, infero simoniam conuentionalem confidentiæ beneficialis esse peiorem alia Simonia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, quia per illam non annullatur actus, nec inducitur † censura antequam ab vtraque parte scilicet

cet vendente, & emente adimpleatur, Gassad. d. decision. 5. de constitu. Sarn. de trienn. quæst. 12. Caietan. 2. 2. quæst. 100. art. 6. Sot. de iust. & iur. quæst. 8. lib. 9. Nauarr. in manual. cap. 23. nu. 103. Et communiter Doctores, Per hanc autē confidentialem sic, quia hac accipit quis beneficium in confidentiam, † etiam ante implementum, quod promisit, collatio, siue resignatio ei facta est ipso iure nulla, & incurrit in excommunicationem, & tenetur ad restitutionem fructuum, quos percepit a die receptionis, & hanc differentiam notabiliter animaduertit Nauarr. in Manual. cap. 23. nu. 110. vers. secundo, quod simonia.

Tertio infero, Confidentiariū obligari in foro cōscientiæ dimittere beneficium, vel beneficia, cum sit priuatus eo, aut illis ipso iure, Felin. in cap. 1. colum. 13. vers. incipit de constitut. & in cap. Rodulphus, in penult. col. vers. limita tertio, de rescr. & in cap. cum nobis, colum. vltim. eod. tit. & in cap. inquisitionis, in princ. col. 2. de accusat. Card. Alex. in cap. fraternitatis, col. pænult. 12. quæst. 2. Ruin. cons. 4. num. 11. vol. 5. cum alijs, quæ late congerit Alphons. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. 13. num. 61. & ratio est, quia non videtur in eo iure intitulatus, & ideo priuatus ipso iure non † potest alienare, etiam si non præcesserit sententia declaratoria, Bal. in auth. incestas, C. de incest. nupt. Collect. in cap. in quibusdam, col. 1. de pœnis, Barbat. cons. vltim. colum. 3. lib. 1. Dec. cons. 136. col. 3. Aretin. in l. si quis post accusationem, col. 2. ff. de testam. & ex hac etiam ratione non poterit † confidentiarius resignare, & permutare, Alfons. Hoied. de incompat. benef. p. 1. cap. 13. num. 62. & num. 64. dixi alias.

Quarto infero, stante hac priuatione, † ipso iure posse fieri collationem illorū beneficiorum, & præsentationem, ac electionem, Abb. in ca. 1. in not. 3. de feud. Idem Abb. & alij in cap. cum in cunctis, de elect. Card. in clement. 1. in 15. not. de pœnis Anan. cons. 32. col. 2. Gemin. cap. fundamenta, §. quod si secus, notat. 2. de elect. lib. 6. & communiter * alij Doctores, vt patet ex adductis per Alfons. Hoied. tract. de incompat. benef. par. 1. cap. 4. num. 7.

Quinto infero, stante hac priuatione, ipso iure posse parochianos se subtrahere † ab obedientia dictorum confidentiariorum, vt per Petr. de Anchar. in cap. ad Apostolicę, in not. 20. de sent. & re iudic. lib. 6. Tiraquell. late in l. si vnquam, in verb. reuertatur, num. 36. C. de reuocan. donat. Hinc etiam est, quod conductores rerum dictorum beneficiorum, quę vacant ipso iure, non possunt cogi ad soluendum † dictis beneficiatis, vt late per Tiraquel. loco cit. num. 36.

Aliæ etiam illationes possent fieri, quę colliguntur ex effectibus priuationis ipso iure †, quos effectus refert Tiraquell. in repetit. dic. l. si vnquam, verb. reuertatur a num. 208. vsque ad nu. 468. Hoied. dict. tract. de incompat. benef. p. 1. cap. 4 num. 7. 8. & 11. & cap. 13. a num. 59. vsque ad num. 80. Sarn. in c. ipso iure, de rescr. lib. 6.

Sexto, & vltimo, infero, quod, si tenetur Confidentiarius in conscientia dimittere † beneficium, vt dixi supra in tertia illatione, minus poterit retinere ea beneficia, super quibus commisit confidentiam, cum hoc sit effectus priuationis ipso iure, vt ex prædictis satis liquet, & ex his, quæ longa serie more solito congerit Tiraquel. loc. cit. & de Simoniaco tradunt Abb. in cap. cum essent in 2. not. de Simon. & in cap. cum ad nostram, in 3. not. de elect. Felin. in cap. tua nos, in Glos. vlt. de Simon. Sarn. de trienn. q. 12. col. 3. vers. quid dicendum, Redoan. de Simon. lib. 4. cap. 9. sub num. 4. & hi vltimi loquuntur etiam in † Simonia reali, dantes rationes, quia ita Simoniacus est, committens Simoniam conuentionalem, sicut committens † realem, vt tradit Bal. qui dicit ita iudicatum * fuisse in ciuitate Florentiæ, in cap. 1. de testib. lib. 6. vbi Petr. de Anchar. Philipp. Franc. Roman. sing. 307. Dec. in cap. veniens, in Glos. 1. de testib. Felin. in dic. c. tua nos, de Simon. & ita * fuit sententiatum in Rota die 11. Martij 1538. in vna Conchen. fructuum, coram Io. Paul. & rationes habes per Sarn. dic. q. 12. col. prima, de trien. Redoa. d. c. 9. col. 1. de simon. p. 4. & Pius iv. in Const. 69. incip. In sublimi edita, anno tertio, ad reformationem officij Pænitentiariæ parificauit simoniam realem, & conuentionalem, statuens in vtraque, vt in absolutionibus a simonia reali, vel conuentionali non conceda-

tur, vt ipsi simoniaci beneficia, super quibus simoniam commiserunt, possint retinere.

Secundo, contigit dubitare, An committentes confidentiam priuentur non solum beneficijs, super quibus commiserunt confidentiam, in quibus nullum 25 ius † quæsiuerunt, Nauarr. in manual. 26 cap. 23. sub num. 111. vers. 11. sed etiam† alijs antea rite obtentis? Pro negatiua facit, quia in Simonia conuentionali hoc non est statutum, vt per Cassad. decis. 5. de const. Sarn. de trienn. quæst. 12. Dec. & Fel. in cap. 2. de rescr. lo. Selu. de benef. pa. 3. quæst. 2. col. 4. Achill. de Grass. decis. 341. Et ideo non imponatur, l. in præuaricationis, §. vlt. ff. de præuaricat. l. dissentientem, C. de diuort. Oldrad. cons. 202. Cæpoll. cons. crimin. 16. col. 2. ad fin. vers. sexto. Crauett. cons. 90. col. 2. sed confidentia est simonia conuentionalis, vt dictum est supra pluries: ergo.

Hoc tamen non obstante, affirmatiua * opinio est vera, & communiter * recepta, vt committentes confidentiam priuentur non solum his beneficijs, super quibus commiserunt confidentiam, sed etiam obtentis ante commissam confidentiam, rite, & licite, vt clarissime, & expresse voluit Pius V. dicta sua Constitutione 108. in §. Sed ne quisquam, ibi, *Et, qui quid tale admiserint, in futurum etiam omnibus, & singulis alijs Ecclesijs, monasterijs, dignitatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs obtentis, quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus, &c.* Pondero dictionem 27 *Alijs*, quæ † est repetitiua similium, ad not. in cap. Sedes Apostolica, de rescr. l. si fugitiui, C. de seru. fugitiu. & sic disponit de obtentis ante rite, sicuti de obtentis tunc per confidentiam, ad not. per Parif. cons. 29. num. 72. vol. 2. & cons. 72. num. 33. vol. 4. & cum habeamus le- 28 gis casum, nulla † cadit dubitatio, l. illam, vers. de modo, C. de collat. l. Ancillæ, C. de furt. Corn. cons. 13. col. 2. lib. 2. Dec. cons. 484. num. 1. Roland. cons. 77. num. 5. lib. primo, Cephal. cons. 138. num. 20. lib. primo, & tradit Nauarr. in manual. cap. 23. sub n. 111. & ratio ponitur in princ. dicti §. sed nequisquam, ibi, *Vtque hoc malum grauioris censuræ stimulo vsque quaque prohibeatur, &c.* scilicet, vt omni modo extirpetur hoc crimen, nam hoc

29 importat dictio *Vsquequaque*, † vt per Card. Parif. cons. 6. n. 14. 15. 16. cum sequen. vol. primo. Et hæc conclusio procedit ne dum in Clericis habentibus beneficia simplicia, aut curata, vel requirentia residentiam, sed etiam in habentibus dignitatem quantum vis maximam, nam nominat Pius V. in allegatis verbis non solum beneficia, sed etiam monasteria, vt comprehendat Abbates Commendatarios; Dignitates, vt comprehendat Priores, Præpositos, Decanos, Canonicos, & alios huius generis; & Ecclesias, vt comprehendatur Episcopos, Archiepiscopos, & ideo Arhiepiscopus, Episcopus, & alij supra nominati cõmittentes cõfidentiã nõ solũ priuantur beneficijs, super quibus cõmiserunt confidentiã, sed etiam Archiepiscopatu, Episcopatu, Prioratu, Decatu, Canonicatu, & alia dignitate ante commissam confidentiam, rite obtenta, * & in hoc resident * omnes Doctores.

Sed circa hanc conclusionem vidi dubitari, An huiusmodi priuatio, quæ fit de beneficijs, & dignitatibus obtentis ante commissam confidentiam, infringatur ipso iure, sicuti priuatio beneficiorum, super quibus committitur confidentia, vt ante dictum est? Pro negatiua facit, quia 30 priuatio ipso iure † non infertur, nisi expresse sit apposita, Abb. in cap. vlti. num. 11. de iutamen. Calumn. & in cap. primo, num. 3. ne prælat. vic. suas, Angel. cons. 36. Calder. cons. 10. de verb. signif. Sarna. in cap. ipso iure, de rescript. lib. 6. sed in dicta Constitutione Pij V. non legitur: ergo, &c.

Hoc tamen non obstante, contraria 31 opinio est verior, vt confidentiarius † priuetur ipso iure non solum beneficijs, super quibus commissa est confidentia, sed etiam alijs, & dignitatibus obtentis ante, quam probo ex verbis positis in dicta Constitutione Pij Quint. in §. sed ne- 32 quisquam, primo ex dictione *Etiam*, † quæ implicat, vt habetur in. rubr. Cod. de 33 seruitut. & aqu. Secundo, ex dictione † *Alijs*, quæ includit similes casus, not. in c. sedes Apostolica, de resc. Tertio, vt congruat sensus pręcedentibus verbis, & pœ 34 nis, nam † vna pars legis declarat aliam, l. 35 vtrũ, ff. de pet. heredit. & † pręcedentia declarant subsequentia, l. qui filiabns, ff. de leg. 1. cum simil. Quarto, fortius, & melius ex illis verbis positis in eodem, §. Sed ne

ne quisquã, ibi, *Præsentium auctoritate priua-*
36 *mus,&c.* verbum enim *Priuamus*† est præsen
tis temporis, & ideo inducit priuatio-
nem ipso iure, & operatur, vt non requi-
37 ratur † sententia, ad notat. in cap. quis-
quis, de elect. & in cap. vlt. eod. tit. lib. 6.
optime Abbas in cap. nouit, num. 8. de
his, quæ fi. a Prælat. fin. cons. cap. vbi
citat ea, quæ scripsit in cap. 51. diligenti.
de for. compet. & in cap. cum olim, de
arbitr. Idem Abb. in cap. 1. num. 3. vbi
* Apostill. de Sagitt. & est* communis opi-
38 nio omn. Doct. nam verbum † *Futuri tempo-
ris*, requirit sententiam, Abb. in cap. in
quibusdam, num. 7. de pœnis, Ant. de
Burg. in cap. ex parte, num. 31. de rescr.
& in cap. sicut Roma. num. 103. eod. tit.
Stephan. de Gaet. in cap. ad limina, §. 4.
num. 123. 30. quæst. 1. Philipp. Franc. in
cap. primo, num. 5. de vita, & hon. cleric.
late Felin. in cap. de regularib. de Simo.
Matthesil. sing. 112. incip. nota, quod
vbicunq. & ita ex his concludendum est.

Ex quibus patet responsum ad contra-
rium, quia satis videtur hæc pœna ex-
39 pressa, cum colligatur † ex vi verborum,
Bar. in l. vxorem, §. auri plagam, ff. de le-
gat. 3. Cephal. cons. 133. num. 8.

Ex qua conclusione infero, posse hu-
iusmodi beneficia conferri, cum priuatio
40 infringatur ipso iure †, & poterit deue-
niri ad electionem, & præsentationem,
Abb. in cap. 2. not. 3. de feud. Card. in
clem. 1. num. 15. not. de pœnis Gemin. in
ca. fundamenta, §. quod si secus, not. 2. de
* elect. lib. 6. & alij* omnes, vt per Alphons.
Hoied. de incompat. benef. p. prima, c. 4.
nu. 7. Et non omittam, quod collatio ho-
rum beneficiorum spectat ad Sedem A-
postolicam, sicuti eorum, super quibus
41 commissa † fuit confidentia, vt expres-
se probat dicta Constitutio Pij Quint. in
prædicto, §. Sed ne quisquam, ibi, *quæ pa
riter sub dicta reseruatione comprehẽdi volumus, &c.*
Ex quibus verbis concludendum est, om
nia beneficia vacantia propter crimen
confidentię esse reseruata, nam ita innuit
42 dictio † *Pariter*, cum parificet vtrumque
casum, & disponat idem in vtroque, &
per Bart. Alex. Ias. & alios, in l. prima, ff.
de leg. 1.

Tertio, dubitatur, An commitentes cõ
fidentiam, sicuti priuantur ipso iure be-
neficijs super quibus commissa est confi-
dentia, & obtentis antea, ita sint quo-
que inhabiles ad alia obtinenda in futu-
* rum? Communis*, & recepta doctorum
* sententia, etiam in praxi, * est affirmati-
43 ua †, vt colligitur ex Ant. de Butr. post
Io. Andr. in cap. penult. col. 1. vers. ad se-
cundum, de elect. ex Mil. in repert. in
verb. Simoniacus in beneficio simonia-
ce, & in terminis Caputaq. decis. 201. p.
1. decis. 238. par. 3. Nauar. in manual.
cap. 23. sub num. 111. vers. 11. & secun-
* dum hanc opinionem* resoluit Rot. in
vna S. Andreæ Canonicatus, & præ-
bendæ, 2. Ianuarij 1544. vt attestantur
Put. decis. 80. lib. 2. & in impress. & decis.
5. de Simon. in manuscr. Peregr. decis.
83. lib. 1. & expresse statuitur in dicta cõst.
Pij V. in dict. §. Sed ne quisquam, ibi,
*Præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inha-
biles decernimus, &c.* verbum enim *Decernimus*
44 inducit † nouum ius, & declarat antiquũ
Abb. in cap. decernimus, post Card. Za-
barell. de iudic. & ibi Dec. in fin. Glos. in
clement. per litteras, in verbo decerni-
mus, de præben. Glos. in clem. 2. in verb.
decernimus, de reb. Eccles. non alienan.
Card. in cap. ad audientiam, de cleric.
non residen. sicuti verbum *Indulgemus, &
diffinimus*, Gem cons. 72. col. 2. & *Statuimus*,
Abb. cons. 97. Felin. in ca. super quæstio-
num, §. verum de off. deleg. & verbum
Volumus, Glos. in Clement. 1. de rer. per-
mut. Abb. in c. Sedes Apostolica de rescr.
Barbat. in clem. litteras in 4. col. de rescr.

Nec huic conclusioni obstat decis. Cas
sad. 5. de const. quia loquitur, quando a-
gitur ad pœnam priuationis, quia tunc
bene requiritur, quod simonia sit realis,
vt dictum est etiam supra, secus quo ad
inhabilitandum aliquem ad obtinendum
beneficia in futurum, quia hoc casu suffi-
cit simonia cõuentionalis, & sic confiden-
tia, vt in terminis fuit resolutum, * & de-
* claratum in Rota in vna Cæsaraugusta-
na confidentiæ, die 20. Martij 1551. corã
D. Guido bono, teste Caputaq. dict. de-
cis. 201. num. 5. pag. 1. & dict. decis. 238. n.
3. p. 3. vbi ita declarat prædictam decisio-
nem Cassad. sicuti etiam facit Put. alleg.
decis. 80. lib. 2. in fin. & hæc est communis
opinio omnium Doctorum.

Ex quo infertur, committentes confi-
dentiam non posse præsentari, eligi, ne
45 que eis † conferri beneficia; Et ratio est,
quia inhabilibus beneficia non dantur,
ad plene not. in cap. cum in cunctis, de

elect.sed isti sunt inhabiles,& incapaces, vt dictum est supra: ergo,&c.

Et hoc procedit ne dum in beneficijs simplicibus,sed etiam in requirentibus residentiam,& curatis,ac personatibus,& dignitatibus, Ecclesijs,& monasterijs, quod probatur in ead.Const.Pij v.in dict. §. Sed ne quisquam, vbi, postquam locutus est de omnibus prædictis obtentis iã, subdit, *Et ad futura inhabiles esse decernimus* quę 46 verba referuntur† ad omnia proxime expressa,iuxta tradita in l.si idem, cum eodem, §.vlt.ff.de iurisd.omn.iudic.c.secundo requiris,de appell.vbi Abb.& alij, sicuti dicimus de clausula in fine posita, vt 47 debeat referri † ad iam pręcedentia proxima,l.talis scriptura, §. vlt. deleg. 1. vbi Bart.& alij Doct.l.3.§. filius ff.de lib.& post l.prima C.eod.Alex.cons.213.lib.2. late Dec.in dict.c.secundo requiris, col. 2.vers.in glosa secunda,Card.Paris.cons. 53.n.31.& 32.cum seq.vol.2. Et, si his inhabilibus conferantur beneficia per Ordinarios,vel per Sedem Apostolicam, collatio est nulla, non facta mentione de dicta confidentia, vt in casu dictæ decis.Caputaq.201.p.1.& Decis.Put.80.lib.2.sicu 48 ti collatio facta infanti,quæ quòque est† inhabilis, c.indecorum, de ætat.& qua- 49 lit.& alijs † inhabilibus, quos omnes refert Rebuff. in tract.de pacif. poss. secundum paruam impressionem n. 172. cum multis sequentibus,vbi etiam concludit, 50 inhabiles non iuuari † regula de triennа 51 li, nam verbum *quicunque*† ibi positum intelligitur de habili,l. emancipati, iuncta Glos.ff.de adopt.l.prima,C.de Sacrosan. Eccles.l.3.ff.de fid.instrum.l. vt gradatim ff.de munetrib.& honorib.

Limita tamen, nisi illi, qui commise- 52 runt confidentiam, habuerint† dispensationem, vt post Io. Andr. Ant.de Butr. & alios tradit Caputaq.dict.decis.201.p. 1.& decis.238.p.3.& est communis * opinio recepta ab omnibus, quamuis difficulter dentur hodie huiusmodi dispensationes.

Et ratio est, quia, mediante dispensa- 53 tione, fit licitum, quod alias † erat illicitum, & prohibitum, vt per Specul.in tit. de dispens. & Doctores * omnes in c. at si clerici,§. de adulterijs,de iudic.Redoan. de Simon.p.4.c.16.

Et ex his etiam infertur, committẽtes confidentiam non posse generaliter impetrare beneficia, eum ad illa sint in ha- 54* biles, & incapaces †, vt ex communi * dictum est supra, immo non poterunt beneficia, quæ dimiserunt, de nouo impetrare, & illa detinere ex nouo titulo, vt dicit egregie Caputaq.decis. 201.n.2.p.1

Et de stylo * Dataria non solet conce- 55 dere dispensationem, vt committentes † confidentiam possint retinere beneficia, super quibus illa commiserunt.

Et ideo Pius iv. in Const. 69. incip. In sublimi, edita, ad reformandum officium Pænitentiariæ anno tertio in §. Caueat, voluit, vt Simoniacis realibus, vel con- 56 uentionalibus † non concedatur, vt possint retinere beneficia, super quibus commiserunt Simoniam, ac fructus perceptos post Simoniam, subdit, *Quinimmo in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula, quod vterque ad beneficium, super quo fuit commissa Simonia, perpetuo inhabiles existant &c.* Idque optima ratione statutum est, quia valde scandalosum videtur,& mali exempli, vt quis possit retinere beneficium, quod iniuste habuit, ad not.in c.primo, de regul.iur. li. 6.in c.in cunctis, de elect.

Quarto Dubitatur, An etiam committentes confidentiam priuentur nõ solum beneficijs, & dignitatibus, vt dictum est supra, sed etiam pensionibus? Commu- *57 nis * opinio † est affirmatiua, quam expresse probat Pius v.in dict. Constit. in §. Sed ne quisquam, ibi, *Nec non &c. pensionibus* &c. quod erat necessarium exprimere, 58 quia pensio nõ veniebat sub priuatione † beneficiorum, Abb. in c.ad audientiam, * 2.de rescr.vbi Felin.& alij,& est * communis opinio, de qua attestantur Io. Selua in tract.de benef.p.1.q.3.n.11.Hoied.de incomp.benef.in præfat.n.3.& 4.& p.2.c. * 7.n.4.& fuit pluries * resolutum in Rot. vt late scripsi de resign.benefic. lib.2.q.15. 59 Et ratio huius priuationis † est atrocitas criminis, iuxta dictum Innoc.in c.primo de Const.& voluntas Papæ, volentis, vt confidentiæ exulent ab hac curia, & si cõfidentiarij priuantur beneficijs, eo magis pensionibus, cum pensio sit minus beneficio, vt per Gig. in suo tract. de pension. Amplia, hanc conclusionem procedere etiam in pensione temporali, tum ex generalitate, tum arg. auth. multo magis, C.de sacro Sanct. Eccles.

Dubitatur, An huiusmodi committentes confidentiam priuentur reseruationibus

bus fructuum? Respondeo affirmatiue, 60 quia† hoc est expressum in dict. Const. Pij v. in §. Sed nequisquam, ibi, *nec non fructibus, pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis.* sub his enim verbis, *Et alijs rebus Ecclesiasticis* exi 61 stimo comprehendi † reseruationes fructuum, quæ reseruantur loco pensionis, Sarn. de annal. q. 60. Mandos. in ead. regul. q. 30. Rebuff. in praxi benefic. tit. de reseruat. tam general. &c. n. 13. & late dixi in tract. de resig. benef. lib. 6. q. prima.

Sexto Dubitatur, An Confidentiarij priuentur etiam officijs Romanæ Curiæ, 62 & † temporalibus? Affirmatiue est respondendum, quia hoc exprimit Pius v. in dict. Const. in cit. §. Sed nequisquã, ibi, *ac etiam Romanæ Curiæ, & alijs officijs temporalibus* &c. & hoc ex ratione superius dicta, vt extirpetur omnino hoc crimen. Propter igitur confidentiam habentes officia temporalia illis priuantur, ac officijs Curiæ, vt sunt officia, quæ dantur Cardinalibus, Vicecãcellariatus, Pænitẽtiaria, & Camerariatus, ac Vicariatus, & alia, vt sunt Auditoratus Rotæ, Clericatus Cameræ, & similia, vt Scriptores, Abreuiatores, Protonotarij, Cubicularij, Milites, & alij, vt longa serie refert Pij ij. in Apologia ad Martinum M. impressa post commentarios folio mihi 737. Sar. in prooem. 63 regul. q. 1. Namque huiusmodi officia † sunt beneficia quodammodo, vt Paul. Ro * man. de pension. c. 7. n. 11. licet* consuetu- 64 dine curię soleant vendi † etiam laicis, Martin. Lauden. de official. q. 7.

65 Septimo Dubitatur, An † priuentur etiam fructibus? Respondeo affirmatiue: quia id expresse exprimitur in Const. Pij v. in d. §. Sed nequisquam. ibi, *nec non & fructibus &c.*

66 Octauo Dubitatur †, ad quem spectet collatio horum beneficiorum vacantium per confidentiam? Respondeo, spectare ad Sedem Apostolicam. namque sunt reseruata, vt censuit Pius iv. in dicta Const. in §. *Ac quascunque ipso iure vacare, ac nostræ & Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata &c.* & in dicta Const. Pij v. in princ. ibi, *liberam illorum dispositionem sibi, & Apostolicæ Sedi reseruando &c.* & hoc scripsi in tract. de resign. benefic. lib. 2. q. 16. n. 28. vbi etiam retuli omnia beneficia reseruata, &c.

Et non solum confidentiarij priuantur obtentis, sed efficiuntur inhabiles, vt non possint alia habere, vt dicitur in dict. Constitutione Pij v. & dixi supra. 67 Ita Simoniacus† in vno beneficio redditur inhabilis ad aliudquodcumq. Mil. in reper. in verbo Simoniacus in beneficio, Ant. de Butr. in c. pen. col. 2. vers. ad * secundum, de election. & firmatur* Rota post multas informationes in vna Toletan. Thesaurariæ coram Peregrin. & in alia S. Andreæ coram Puteo, teste Achill. de Graff. decis. 341. alias 2. de Sim. in impressis, vbi hoc comprobat.

Quinquagesima Nona Quæstionis Summarium.

1 Confidentiarij sunt excommunicati.
2 Excommunicati non possunt absolui nisi à Papa.
3 Confidentiarij sunt excommunicati ipso iure.
4 Confessarius non absoluit à reseruatis.
5 Absolutio in confidentia datur in Dataria, & Pænitentiaria.
6 Excommunicati celebrantes sunt irregulares.
7 In mortis articulo nulla est reseruatio.
8 Confidentiarij absoluuntur virtute Iubilei plenissimi.
9 Celebrans ignoranter in censura non efficitur irregularis.
10 Errans circa ius dubium excusatur.
11 Irregularitas non contrahitur sine dolo.
12 Simoniaci occultè licitè celebrant post pænitentiã

QVAESTIO QVINQVAGESIMA NONA
ARGVMENTVM.

De excommunicatione, quam incurrunt confidentiarij, & à quo debeant absolui.

Qvinquagesimo nono, Quæro, an committentes confidentiam, vltra pœnas priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum, incidant in ali- 1 quam† censuram? Affirmatiue est respondendum, quia ita tenent * omnes, vt per Nauar. in man. c. 23. sub. nume. 111. vers. xi. & expresse probatur in dicta Constitutione Pij V. in §. Sed nequisquam, ibi, *& in Iuris subsidium excommunicationis sententiæ innodamus, à qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam à Romano † Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere &c.* Et in dicta Cõstit. Pij 4. §. & insuper, vbi mãdat, ne quis audeat hoc crimen perpetrare, subdit, *Cardinalibus videlicet, & alijs Prælatis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna per contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existen-*

existente præter quam in mortis articulo constituti absolui nequeant, districtius inhibibemus, &c. Ex qui-
3 bus verbis constat, hanc censuram † inferri ipso Iure, vt in terminis Nauar. in dicto man. c. 23. sub nu. 100. vers. secundo, quod.

A qua excommunicatione Confidentiarij non possunt absolui à Confessarijs,
4 vt expresse † dicitur in dictis Constitutionibus, & facit, quod scribitut in c. pastoralis, † c. præterea, de offic. deleg.

5 Quare debent illam † petere, vel à Dataria in foro interiori, & exteriori, vel á Pænitētiaria in foro interiori dumtaxat, Nauar. consl. 21. n. 7. & 23. de Simon. & cōs. 69. n. 4. eo tit. Et, si ante dictam absolutio-
6 nem celebrent, efficiuntur † irregulares, Naur. d. cons. 21. n. 6. de Simon. & probatur in c. 2. & c. si celebr. de Cler. excom. ministr. Nauar. in man. c. 27. n. 18. 20. cū seq.

Limita primo, in mortis articulo, vt dicitur in Bulla, ratio, quia in mortis ar-
7 ticulo † nulla est reseruatio, vt in Conc. Trident. c. 7. sess. 14.

8 Limita secundo, nisi virtute † alicuius Iubilei plenissimi, vel virtute Bullæ Cœu ciatæ, quæ si ad id se extēderet, fuisset absolutus, Nauar. Cons. 18. de Simon. vbi etiam scribit, quod celebrando post dictā absolutionem non efficitur irregularis, faciunt, quæ scribit idem Nauar. in man. c. 29. & 26. n. 13.

Limita tertio, nisi missasset ante absolutionem ignoranrer, nam attenta ignoran-
9 tia, & bona fide non † efficeretur irregularis, vt dicit Nauar. d. cons. 18. n. 5. cum Simonia huiusmodi sit iuris humani, & errans circa ius dubium, obscurum, diffi-
10 cile, inintelligibile, † excusatur, Innoc. in c. per tuas, el 2. de Simon. cum alijs, vt per Fel. in c. primo, n. 15. de re Iudic.

11 Irregularitas enim non † contrahitur sine dolo, Abb. in c. pastoralis, & c. verum, de appellat. Gemin. in c. solet de sent. excom. lib. 6. & ideo dicit Nauar. d. cons. in fin. quod potest retinere in foro conscientiæ beneficia, quæ habet, &c.

Ideo dicit Archid. in c. quibusdam, prima, q. 1. quod Simoniaci in beneficio oc-
12 culti, & criminosi † licite celebrant post pænitentiam, quia neque sunt suspēsi de iure, neque impediuntur exequi officiū suum post pænitentiam, sequitur Turrecrem. ibidem, n. 3. & est communis* opinio doctorum.

Sexagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentiarij tenetur restituere fructus perceptos.*
2 *Simoniacus debet percipere fructus perceptos.*
3 *Iniuste acceptum est restituendum.*
4 *Non remittitur peccatum, si non restituatur ablatum.*
5 *Vsurarius tenetur restituere.*
6 *Restitutio est actus iustitiæ.*
7 *Debet omnino fieri.*
8 *Debet restitui res principalis, & etiam fructus.*
9 *Restitutio quid sit.*
10 *Fur tenetur restituere.*
11 *Confidentiarij appellantur fures.*
12 *Confidetiarij debent fructus restituere, etiam si eos expenderint.*
13 *Occupans rem iniuste tenetur ad æstimationem etiam post interitum.*
14 *Habens malam fidem semper est in mora.*
15 *Moroso imputatur rei interitus.*
16 *Etiam fructus per industriam sunt restituendi.*
17 *Confidentiarij tenentur ad fructus, qui potuissent à diligenti percipi.*
18 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
19 *Confidentiarij tenentur restituere fructus a prima die receptionis beneficij.*
20 *Fur à quo tempore teneatur restituere.*
21 *Restitutio fructuum obligat in vtroque foro.*
22 *Integre factum quod dicatur.*
23 *Integre quid.*
24 *Heredes obligantur ad restitutionem fructuum maleperceptorum.*
25 *Hæredes tenentur defuncti conscientiam exonerare.*
26 *Successor inuatur eisdem legibus, quibus auctor.*
27 *Hæres eadem censetur persona cum Defuncto.*
28 *Hæres tenetur ad interesse ex delicto Defuncti.*
29 *Confidentiarij hæredes possunt compelli ad restitutionem faciendam.*
30 *Sunt tamen citandi.*
31 *Confessarij non debent absoluere confidentiarios nisi facta restitutione.*
32 *Confessarij peccant, si absoluant ante restitutionem.*
33 *Non debet aliquis absolui, nisi fuerit attritus, vel contritus.*
34 *Inopia excusat à restitutione.*
35 *Fructus Confidentiarij spectant ad Cam. Apost.*
36 *Composito quid est.*
37 *In Dataria debent fructus percepti vere exprimi.*
38 *Expressio fructuum perceptorum est facienda etiam si fuerint modici.*
39 *Surreptio etiam in minimo vitiat.*
40 *Dataria solet magnam partem fructuum male perceptorum remittere.*
41 *In nouis prouisionibus quid fiat.*
42 *Nuntij aliquando reficiunt titulos beneficiales.*
43 *Annata dantur in Vrbe.*
44 *Satisfacit qui tenetur fructus restituere, & impetrat donationem.*
45 *Fructus beneficij quæsiti per Simoniam ad quem spectāt*
46 *Administratio omnium bonorum Ecclesiasticorum alteri non concessa spectat ad Papam.*

47 *Idque ex priuilegio Diuino.*
48 *Papa est administrator omnium.*
49 *Omnia Spolia sunt reseruata Papæ.*
50 *Confidentiarij quando absoluantur in pœnitentiaria.*
51 *Omnia gratis.*

QVAESTIO SEXAGESIMA
ARGVMENTVM.

Fructus, quos tenentur restituere Confidentiarij, quibus, & quando, & quomodo restituantur.

Sexagesimo Quæro, an confidentiarij teneantur restituere fructus perceptos ex illis beneficijs, quos habuerunt 1 in confidentia? Communis opinio* est† affirmatiua, quę colligitur ex Innoc. in c. Nisi cum pridem, de pact. Cassad. decis. prima, de Simon. Angel. Siluestrin. in verbo Simonia, cum alijs allegatis per Redoan. de Simon. part. 4. c. 11. n. 39. cum seq. & c. 14. n. 20. dum* communiter volunt, Simo- 2 niacum debere † fructus restituere, & expresse probatur in d. Constitutione Pij iv. *§. & eosdem Cardinales, seu quosuis alios, a prima die receptionis huiusmodi citra fructus, redditus, & prouentus earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorũ beneficiorũ, ac pensiones prædictas, indebite percipere, suosq. fructus facere non potuisse, neque debuisse sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum heredes, ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, decernimus, declaramus, &c.* Et in d. Constitutione Pij v. in principio in §. nec valerent, ibi, *illaque recipientes, fructus, pensiones, &c.* & in §. sed nequisquam, ibi, *nec non fructibus, &c* & tradit Nauarr. cons. 13. & 21. & 23. & 46. ac 47. 69. & 73. de Simon.

Et ratio colligitur ex eo, tum quia omnia peccata iniustitiæ obligant ad resti- 3 tuendum† iniuste acceptum in foro conscientiæ, c. peccatum, de reg. iur. lib. 6. c. si res aliena, 14. q. 6. Nauarr. in man. c. 17 & de reddit. eccl. q. 2. n. 7. & 12. tum etiam 4 quia tenetur quis restituere† ablatum ratione acceptionis iniustæ, siue ea sit iniusta in iniuriã proximi, siue quia lege prohibita, D. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 62. art. 1. 2. & 6. not. in l. non dubium C. de legib. l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. xi & c. qui contra iura, de reg. iur. lib. 6. & 5 ideo Vsurarius† tenetur ad restitutionem, D. Thom. d. q. 62. art. 6. Couarr. lib. 3. var. resol. c. primo, & communiter alij. Re- 6 stitutio n. est† actus iustitię commutatiuę, D. Thom. d. q. 62. art. primo, Domin. Sot. libro 4. de Iust. & iur. q. 7. art. 2. Couarr. in c. peccatum in initio relectionis secundæ partis n. primo, & ideo debet omnino† fie- 7 ri, Archiep. Florent. 2. par. tit. 2. c. 8. in principio. Siluestr. in verbo restitutio, 5. §. primo, non solum de re principali, † sed etiam de fructibus. Caiet. d. 2. 2. q. 62. art. 8 6. Siluestrin. verbo restitutio q. 7. lo. Mai. in 4. sent. dist. 15. q. 26. ad finem, Couarr. lib. primo, var. resol. c. 3. n. 6. & in 3. par. re- 9 lectionis, n. primo, cum seq. & † diffinitur a Nauarr. in man. c. 17. n. 6. quod sit actus iustitiæ specialis commutatiuæ, quomodo redditur alteri, quod suum est, vel quod ei debetur ex lege veræ iustitiæ formaliter, vel virtualiter de bonis animi, corporis, honoris, vel pecuniæ.

Comprobatur hæc sententia, quia, si- 10 cut fur † tenetur restituere, c. si res 14. q. 6. sæpe de restit. spol. l. sed & si primo, & l. item veniunt, §. primo, ff. de petit. hered. l. mater, & l. mancipium, C. de rei vendic. l in creditore, & l. cum ea, ff. de euit. reg. peccatum, de reg. iuris lib. 6. late Nauarr. in man. c. 17. n. 6. 7. & 8. cum seq. Caiet. late 2. 2. q. 62. Couarr. lib. 3. var. resol. c. 14. & in 2. par. relect. § primo reg. peccatum, n. primo, & est* communis omnium doct. 11 sententia. Ita & Simoniacus ac† confidentiarius, qui appellantur fures, Tur. Crem. in c. ordinationes, n. 18. & in c. statuimus n. 3. 1. q. 1. Redoan. de Simon. p. 4 c. 14. n. 21. Durand. de mod. Congr. Conc. rub. 20. n. 5. & quia Pius 4. in d. Constitutione §. & eosdem, statuit, Confidentiarios fructus suos non facere, ergo vt res aliena restituendi.

Ampla primo, vt confidentiarij tenea- 12 tur fructus† restituere, etiã si expenderint illos, vt colligitur ex his, quæ dicit Gl. in l. prima. § rectissime ff. de vi, & vi arm. Bar. post Gl. in l. quod te mihi, n. 10. ff. si cert. per. Io. a Medin. de rest. q. 6. communis opinio teste Couarr. in reg. peccatum, §. 6. n. primo, vers. nam receptum* est, occupantem rem per crimen teneri ad eius 13 æstimationem post eius† interitum, etiam absque culpa ipsius, Gl. in reg. peccatum, Anch. & alij, Siluestrin. in verbo furtum, 14 §. 6. D. Thom. 2. 2. q. 62 art. 6. nam habẽs† malam fidem semper est in mora, l. in re furtiua, ff. de condic. furt. l. vlt. C. eo. tit. & mo-

15 & moroso semper imputatur rei † interitus, etiam absque eius culpa contingens, l.nemo, §.vlt.& l.si seruum, ff. de verb.oblig.l.prima.§.rectissime & l.merito, ff.de vi,& vi arm.l.vlt.C.de condir.furt.l. cum res,§.vlt.ff.de leg.1.l.prima,C.quod met. causa.Bal.in rub.de te iudi.in principio. Et hanc conclusionem videntur probare verba posita in hac Constitutione Pij 4. d.§.& eosdem, ibi, *suosque facere non potuisse, nec debuisse.*

Amplia secundo, vt Confidentiarij teneantur restituere fructus etiam perce-

16 ptos propter † eius industriam, deducta huius sollicitudinis iusta mercede, ex his quæ scribit Bart. in leg. ratio, §. primo, ff. de act. empt. & faciunt notata in l.si me, & Titium, ff.si cert.pet.& in l. videamus, §.si actionem, ff.de vsur.nec videtur discrepare Couarr.in §.6.reg.peccarum, n.4 vers.& profecto. Impensæ.n.necessariæ secundum ** communiorem possunt deduci a malæ fidei possessore, Salicet.in l domum, pen.col.C.de rei vendic.Bar. in l. in fundo, ff.de rei vendic.

Amplia tertio, vt confidentiarij teneantur in foro conscientiæ restituere e-

17 tiam fructus, qui † potuissent a deligenti percipi. nam ad illos tenetur fur, & iniustus rei alienæ possessor, l.si nauis, ff. de rei vendic. Abb.in c.grauis, de rest. spol. Alex.& Iaso.in l.apud Iulianum, § primo, ff.de leg.primo,* communis teste Dec.in * l.generaliter, ff.de reg.iur.Couarr.in § 6. reg.peccatum, in fi.ver. sic & eadem ratione.

Amplia quarto, vt non solum fructus, quos percipit Beneficiarius de beneficio accepto in confidentiam debeāt restitui, sed etiam quod percipit pensionarius de pensione ita reseruata, aut reseruatarius omnium fructuum, vt probatur in eadem Constitutione Pij 4. d. §. & eosdem, ibi, *fructus, redditus, prouentus ac pensiones prædictas indebite percipere, numquam facere non potuisse, nec debuisse &c.* Idque, quia eadem militat ra-

18 tio, ideo † idem ius statuendum, l.illud, ff.ad l. Aquil. l. a Titio, ff.de verb. oblig. cum pensio sit portio quædam fructuum, Gig.de pens.q.prima.

Amplia quinto, hāc conclusionem procedere, siue huiusmodi fructus percipiantur per priuatam personam, siue per constitutam in dignitate. nam Pius iv. in allegato §.& eosdem, loquitur de Cardinalibus, & statuit, illos esse, vt alios, obligatos ad restituendum huiusmodi fructus perceptos, & non potuisse suos facere, quod deducitur ex eadem ratione, quæ viget in omnibus, D.Thom. 2.2.q.62.ar. 1.2.cum seq.

Amplia sexto, vt Confidentiarij teneā-

19 tur ad restitutionem fructuum perceptorum a † prima die receptionis beneficij in confidentiam, vt probatur in eadem Cōstitutione Pij iv.§. & eosdem, ibi, *a prima die receptionis huiusmodi &c.* & ratio est, quia, si a prima die perceptionis non potuit illos suos facere, ergo ab eo tempore tene-

20 tur restituere, sicuti arctatur fur †, & alienę rei occupator, vt traditur in d.reg. peccatum, de reg.iur. lib. 6. & faciunt, quæ scribit D.Thom.d.2.2.q.62.art.vlt.

21 Amplia septimo, vt restitutio † huiusmodi fructuum facienda per confidentiarium obliget in vtroque foro, scilicet in foro fori, & foro poli, vt exprimitur in eodem §. & eosdem d.Const. Pij v. ibi, *in vtroque foro teneri*, quod fuit consulto expressum ad tollendas distinctiones, quas in quibusdam casibus particularibus afferunt dd. d. reg. peccatum, & ibi Couarr. post Petr. de Anchar. & aliqua circa hāc materiam ponam infra.

Amplia octauo, vt omnes fructus percepti per Confidentiarios debeant restitui integre, vt probatur in eodem §. & eosdem d.Const. Pij v. ibi *ad integram illorum restitutionē, &c.* integre. n. dicitur fieri, quod

22 fit vsque ad † vnum quadrantem, Bal. in c.conquerente, de restit. spol. Ant. Corset. de Trebell.§.2.n.4.& est tex.in c. cum liberum, in vers.cū integritate restituant, de sepult.& c.tu a nobis vers.cum integritate persoluitur, de decim.& c. commissam vers.ex integro non persoluunt,& c. in aliquibus de decim.l.vl.C.ad l.Falc. & Bal.in c.accedens in 2.col.vt lit.cont.exponit verbum positum ibi, integre, i. plenarie, Gl.in l.nihil aliud, ff.de verb.signif. Card. in c. pastoralis, de decim. Et inte-

23 grum esse aliquid dignoscitur, † quod nulla sui parte sit mancum, diminutum, aut debilitatum, l. prima, §. cum dicitur, & §.seq.ff.si cui plusquā per leg.Falc.l. vlt. C.ad l.Falcid.l.2.C. de bon.vacan.lib.6. l.9.§.vlt.ff.de fidei com.libert.

Amplia nono, vt heredes illorum, qui commiserunt confidentiam, teneantur restituere fructus † perceptos per dictos

Confi-

Confidentiarios, vt fuit dispositum per eundem Pium iv. in d. Const. §. & eosdem, ibi, *& eorum heredes* Heres n. tenetur † defuncti conscientiam exonerare, & pro eo satisfacere, c. vlt. de sepult. c. literis de raptor. Abb. in c. cum sit generale, n. 22. de for. compet. Roman. cons. 146. conclusionum, n. 4. Dec. cons. 282. n. 6. & cons. 303. n. etiam 6. Ruin. cons. 26. n. 2. lib. 2. Curt. Iun. cons. 181. prope fin. Succ. cons. 203. n. 2. lib. 2. & communiter dd. nam heres Et successor † astringitur, & iuuatur eisdem legibus, quibus eius auctor, l. heredem, l. in omnibus officijs §. nō debet, ff. de reg. iur. Aret. cons. 36. n. 3. & cons. 112. col. 2. Succ. cons. 82. n. 3. lib. 3. cum † censeatur eadem persona cum defuncto, Auth. de iur. iur. a morient. præst. circa princ. Bar. in l. 2. §. primo, col. 2. de prætor. stipul. Hinc est quod heres tenetur † ad interesse pro delicto defuncti, etiam de Iure Pontificio, Bal. in l. prima, col. vlt. C. ne ex delict. defunct. & in l. furti actione, C. de furt. Paul. de Castr. in l. postulanti in principio, ff. ad Trebell. Ias. in l. sicuti legetur, §. vlt. in 3. not. ff. de leg. primo, & cons. 212. col. 2. lib. 2.

Amplia decimo, vt ad huiusmodi restitutionem † faciendam Confidentiarij compelli possint, vt dicitur in eodem §. & eosdem, ibi, *oportunis iuris remedijs compelli debere auctoritate Apostolica, &c.*

Declara, vt, quando heredes † compelluntur auctoritate Apostolica ad dictam restitutionem, debeant citari, argumento eorum, quæ habentur in tex. in cap. a nobis 2. in fi. de senr. exc. Bal. in l. per diuersas in 10. q. C. mandat. Fel. in c. quia G. n. 4. Dec. col. 7. de Iud. Ruin. cons. 152. col. 2. & 5. lib. 4. Boer. decis. 195. n. 15. cum alijs cumulatis per Mar. tract. de monitorijs, q. 24. n. 5. cum sequent.

Amplia vndecimo, Confidentiarios nō deberi a confessarijs absolui nisi huiusmo di restitutionem † fructuum fecerint, vt colligitur ex Nauarr. cons. 21. de Sim. n. 6. & 7. & hoc potest deduci ex eo, quia Constitutio Pij 4. dum mandat huiusmodi restitutionem, arctat etiam in foro conscientiæ, & sic interiori, & diximus in 7. ampl. & tradunt,* communiter dd. in d. reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. & omnes Summistæ in verbo Restitutio.

Alioquin Confessarij, qui per ignorantiam crassam, aut affectatam absoluunt ante restitutionem, vel antequam præcipiat eam confitenti ad id parato, peccarent †, quia fuerunt in causa, ne alienum restituatur, Rosell. in verbo restitutio 2. §. 5. Angel. in eod. verb. vltimo §. 5. Mai. in 4. dist. 20. q. 3. col. 4. Nauarr. in man. c. 17. n. 22. Debent igitur caute Confessarij præcipere confidentiarijs restitutionem, & vt eligant viam conscientiæ, & forum interius per Penitentiariā, Nauarr. cons. 23. in fi. de Sim. vel viam Datariæ idem Nauarr. cons. 69. n. 4. eo tit. & in fra dicemus & idem Nauar. cons. 21. n. 7. de Sim. dicit, Confessarios, non debere absoluere confidentiarios, nisi fuerint contriti, aut certe adeo attriti, quod pæniteant peccati, & proponant ab illo cessare †, illudque amplius non committere, c. peccatum, de reg. iur. lib. 6. c. firmatissime, 15. q. 1. c. omnis de consecr. dist. 4. & prius habuerint absolutionem ab excommunicatione reseruata; & n. 6. dicit, confidentiarios debere pænitere tam grauis peccati.

Declara hæc, vt ad restitutionem hi non teneantur propter inopiam, necessitatemq. † extremam, Gl. & dd. in c. quamquam, & in c. cum tu de vsur. in 6. Gl. Din. Ancha. col. 9. Couarr. in principio, n. 2. & communiter alij in reg. peccatum, de reg iur. lib. 6. D. Thom. 2. 2. q. 62. arr. vlt. Nauarr. in man. c. 17. n. 60. Summist. in verbo restitutio Dom. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 7. art. 4. & alia similia cumulat Nauarr. d. c. 17. n. 75. cum seq.

Sed poterat dubitari, quibus essent restituendi fructus percepti per confidentiarios, ideo Pius iv. in ead. Const. in d. §. & eosdem declarat, & statuit †, ad Cameram Apostolicam spectare, vt patet ibi, *sed illos omnes & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi &c* & ita hodie * practicatur, & tradit Nauarr. cons. 23. in fi. & cons. 69. n. 4. & 73. n. 2. tit. de Sim. & cons. 62. de præb. nam fit supplicatio, in qua narratur confidentia commissa; & petitur absolutio, & dispensatio, Nauar. d. cons. 69. n. 4. de Sim. quæ porrigitur Datariæ; & ab officiali præposito ad hoc mandatur exprimi, si non est expressum, quos fructus ex illo, vel illis beneficijs perceptis, quo facto taxatur supplicatio & soluitur cōpositio pro dictis fructibus male, & indebite perceptis, & postea supplicatio relaxatur, vt transeat, iux. solitū per

per quasdam alias manus officialium, & reuisorum, a quibus mittatur ad Registrum, & vulgari vocabulo appellatur Officium Componentis: nam † compositio nihil aliud est, quam gratuita conuentio Rebuff. de decim. q. 13. n. 14. & debent, ac tenentur coram Deo supplicantes confidentiarij † exprimere in Dataria vere fructus perceptos, Nauarr. cons. 73. n. 2. versiculo tertio, de Sim. alioquin, si minus expresserunt, non sunt tuti in foro conscientiæ, vt explicat idem Nauarr. loco proxime citato, & ratio est expressa, quia, quoad partem fructuum non expressorũ dicuntur detentores rei alienæ, cum illos non fecerint suos, vt supra deductum est, & ita videtur tenere Mandos. in tract. signat. grat. tit. absolutio a mala fruct. percept. col. 2. vers. amplio, vbi dicit, expressionem fructuum male perceptorum esse faciendam, etiam si huiusmodi fructus fuissent † modici, & fuit resolutum in * Rota 26. Aprilis 1541. coram Marsican. in vna Bellicen. prioratus, teste Pelegrin. decis. 42. lib. primo, Put. decis. 12. de præben. in man. nam in beneficialibus † subreptio etiam in minimo vitiat, c. si motu proprio, de præb. in 6. & de oblationibus perceptis debet fieri mentio, Fel. in c. ad aures in 13. de rescr. Put. decis. 180. lib. primo, Mandos. loc. cit. col. 4. & Dataria non solet omnes fructus male perceptos exigere, sed contentatur de aliqua parte, vt de stylo * videmus, & condonat reliquos, Nauarr. cons. 67. de præb. & idem Nauarr. de spol. super d. c. cum liceat Papæ, §. 12. n. 4. dicit, quod in compositione facta cum Camera Apostolica magna † pars solet remitti, & Mandos. in in Sig. grat. tit. absolutio a malorum fructuum perceptione col. prima, dicit solui duntaxat medietatem, vel tertiam partem fructum male perceptorum, & expressorum, iuxta ea, quæ scribit Ang. in verbo Restitutio, 2. §. 4. Nauarr. in man. c. 17. n. 31. & cons. 47. n. 3. in fi. & postea dat absolutionem ab excommunicatione, refectionem tituli, & nouam prouisionem, Nauarr. cons. 23. in fi. de Simon. Idem Nauarr. cons. 3. n. 2. de præb. Idemque seruatur in alijs refectionibus titulorum, & nouis prouisionibus, quæ petuntur ob diuersas causas †, vel propter aliquam subreptionem, aut obreptionem, vel propter aliquod delictum, aut irregularitatem, aut contemptum legis in casu expresso, vt in c. licet Canon. de elect. lib. 6. ac in c. de multa, de præb. in extrauag. execrabilis 10. 22. eo. tit. de præb. in c. 2. de heresi lib. 6. & similibus, vel quia non habent Canonicum titulum ab initio, nam tunc reualidatur gratia a Papa, & conceditur absolutio, vel noua prouisio super refectione tit. inualidi, cum noua collatione quæ requiritur, Nauarr. cons. 73. n. primo, de Simon. soluta compositione fructuum male, & indebite perceptorũ, Nauarr. cons. 62. & 67. de præben. Idem Nauarr. de spol. super c. non liceat Papæ §. 12. n. 1. & n. 4. & tota die practicatur, & fundatur super ratione, quia percipiens fructus indebite, efficitur inhabilis, ac rehabilitatione indiget, c. in litteris de rest. spol. c. dudum 2. & ibi Host. col. 4. & Abb. & alij de elect. Specul. in tit. de dispens. §. videndum, circa fi. Fel. in c. in nostra in 2. corroll. de rescr. Cassad. decis. 7. n. primo, & 4. de præb. Franc. in c. cum qui col. 2. eo. tit. in 6. Rebuff. in prax. in 3. parte sign. n. 56. Selũ. de benef. p. 3. q. 7. post n. 4. & quandoque solet Papa dare † hanc facultatem alicui Nuntio Sedis apostolicæ aut alteri, vt reficiat titulos inualidos alicuius prouinciæ, aut Regni, & componat super fructibus indebite perceptis vt annis elapsis, fuit seruatum in RegnoNeapolitano, quo casu minor summa peccuniarum solet expendi, quia mitius agunt, & tum etiam, quia ipsi expediunt litteras refectionis titulorum, & propterea Beneficiati non grauantur in expediendis litteris in vrbe, † vbi expenduntur multæ pecuniæ ob annatas, Nauarr. cons. 23. in fi. de Sim. Et fructus condonatos, seu ei remissos vltra sũmã in cõpositionis solutæ in Dataria poterit beneficiarius impendere, ac si illos a principio suos fecisset, vt tradit Nauarr. de spol. d. c. non liceat Papæ, §. 12. n. 14. versiculo sub infertur idemque firmarẽ, si ex gratia, vt quandoque conceditur, præsertim benemeritis Curialibus, & Palatinis remictitur compositio, & condemnantur omnes fructus male, & indebite percepti. Idque fundatur super propositione * communiter recepta satisfacere in foro interiori, & exteriori obligatum restituere fructus beneficij male perceptos † impettando donationem ab eo, cui pecunia erat restituenda, & non teneri ad

aliam

aliam restitutionem, Angel. in verbo Restitutio 2. §. 4. arg. cap. non sane 14. q.5.Nauarr. in man. cap. 17. num. 31. & cons. 47.num.3. in fi.de Sim.& cons. 3. n. 2. de præb.Ideo remissio libera vsurarum facta per debitorem creditori,etiam non habenti animum restituendi eas, sed retinendi,absoluit eum ab obligatione restituendi, Glos. Anchar. & Franc. in reg. peccatum,de reg. iur. lib. 6. Laurent. de Rodul.in cap. consuluit, n. 7. q. de Vsur. Archiep. Florent. in 2. par.tit.2.ca.6.col. 3. Federic.de Sen.cons.22.Alex.cons.91. col prima.li.2.Cald.cõs.10. de vsur. Abb. in cap.cum tu eo.tit.de vsur.Io.a Medin. de restit.quęst.3.caus.2.Tiraq.lib.2.de retract.q.28.num.51. Et communiter alij, * vt de* communi testatur Couarr.d. reg. peccatũ in initio,in init.2.par.relect.n.5

Et bonum fuit declarare hos fructus male perceptos per confidentiarios spectare ad Cameram Apostolicam, nã fuit 45 dubium, & est admodum a Doctoribus † controuersum, cui spectent fructus beneficij quæsiti per simoniam? aliqui n. voluerunt spectare ad Ecclesiam, cui illata fuit iniuria, Nauarr. cons.47. num. 1. de Sim. & scribentes* fere omnes in cap. de hoc de Sim.per illum tex. quem Nauarr. in allegato cons. 47. declarat procedere specialiter,de restitutione pecuniæ acceptę per simoniam commissam circa beneficium.

Alij scripserunt, spectare ad successorem in beneficijs, in quibus fuit commissa simonia, Nauarr.cons.46.n.2.vers. tum quod, de Sim.

Alij vero firmarunt esse conuertendos in vsum Ecclesiæ, late Nauarr.de spol.super d.c.non liceat Papæ§. 12.n.4.vers.secundum,vel pro fabrica,Nauar.cons.62. de præben.Gemin.in c.si propter n.8. de rescr.lib.6.Oldrad.cons.112.Lambert.de iur.patr.lib.3.q.2.art. 8.num.primo.

Quidam voluerunt, restituendos pauperibus,Nauar.cõs.47.n.3.de Sim.& cõs. 18.n.4.vers.4.eo.tit.vbi etiam dicit,ex illis posse iuuare aliquas cognatas,pauperes,videlicet scholasticos, & probat hoc ex quatuor fundamẽtis idẽ Nau.in mã.c. 17.n.30.quem poteris videre,de cuius veritate vide Couarr.in reg. peccatum, in initio 2.part.relect.sub n.6. Alij restituendos danti, Caiet.in vers. Sim.in summa, iuxta c.veniens,de sim.cui textui respondet optime Couarr.in §.2.d.reg.peccatũ, de reg.iur.lib.6.n.8.& firmat contrariam sententiam,scilicet turpiter datũ, & turpiter,acceptũ nõ esse necessario restituẽdum turpiter danti,sed fisco,vel pauperibus,Paludan.in 4.sentẽt.dist.15.q. 3. art. 5.vers.tertia conclusio,Io.a Medin.de re * stit.q.2.c.2. vbi testatur de*cõmuni Nau. cons.47.n.3.de sim.in man. c.17.n.23. cũ seq. cum alijs quæ adducit Couarr.loc. cit.n.6.vers.ex tertia conclusione,& Nauar.cõs.3.n.2.de pact.Et ideo necessariũ fuit ad tollenda dubia hoc declarare,scilicet spectare ad Camerã. idq. fundatur, 46 quia omnium bonorũ Ecclesiasticorũ, & fructuum eorũ administratio, quæ nõ est concessa alicui particulari a Papa immediate,vel mediate,pertinet ad ipsum solũ Papã,vt firmat Nauar.de spol. super c. nõ liceat Papæ,§. 12.n.2.At nullo iure cõcessa videtur dispensatio fructuũ prędictorũ male perceptorum per Confidentiarios, vlli alij,quam Papę,quia nullus alius habet titulũ,Canonicũ,ergo pertinet ad ipsum,nã Conc.Lateran.sub Leone X. declarauit,administrationẽ bonorũ omniũ Ecclesiasticorũ, spectare ad Sanctã Sedẽ Apost.sess.9.§.& cũ fructũ,de ref.idq.pri- 47 uilegio diuino† esse concessũ Papę firmauit Inno.in c.nouerint,de sen.exc. Card. in c.perpendimus,n.12.eo.tit. cum alijs, * quos citat, attestans* de communi Nauarr.d.tract. de spol.§. 10.colum.prima, & secunda, Papa enim est omnium bo- 48 norum† Ecclesiæ summus administrator, Archid. in cap.non decet, dist. 12. Abb. in cap. constitutus col.3. de relig.domib. D. Tho.2.2. quæst.100.art.1.ad tertium. Et ideo omnia spolia per specialem di- 49 spositionem † sunt Papæ reseruata, Cald. consil. primo, de pecul. cleric. Card. in c. nisi cum pridem, §. intueri, de renunc. Guid Pap.deci.100.Boer.decis.224.Sat. in tract.breuium,n.16.cũ alijs,vt per Nauar.d.tract. de spol. §.9.col.prima,& 2.& §.13. vbi refert Constitutiones Pauli 3. Iulij iij.Pauli iv.Pij. iv.& Pij V.

50 Possunt etiam† Confidentiarij eligere viam conscientiæ, & forum interius,Nauarr. cons. 23. in fi. de Sim. & petere absolutionem a Sacra Pænitentiaria, quæ dat solum absolutionẽ in foro Poli Nau. cons.69.n.4.de Sim. & frequenter remittit huiusmodi cõfidentiarios ad cõponẽdũ cũ Cam.Apostolica,Nau.de spol.ad c.

non liceat Papæ §. 12. num. 3. in fi. nam summi Pænitentiarij potestatem, facultatemq. circa hoc, & alia restrinxit Pius Quart. Const. 69. Pius Quint. const. 84. in Bullatio, ille fol. 744. iste 1047. Sacra Pænitentiaria in absolutionibus petitis committit Confessarijs, vt absoluant, & 51 nihil tunc soluitur † nam gratis omnia conceduntur. Sarn. de non iud. iux. form. suppl. quæst. 14. num. 4.

Sexagesimæ primæ Quæstionis Summarium.

1 *AN Confidentiarij sint irregulares, & n. 9.*
2 *Irregularitas in casibus expressis à iure tantum.*
3 *Pœna non imponuntur ipso iure.*
4 *Nemo in dubio est iudicandus irregularis.*
5 *Collatio facta Simoniaco, an teneat.*
6 *Collatio facta irregulari est nulla.*
7 *Simoniacus in beneficio non est suspensus.*
8 *Irregularis non potest celebrare.*
10 *Confidentiarius priuatur in futurum*
11 *Irregulari non possunt conferri beneficia.*
12 *Excommunicatus maiori excommunicatione est irregularis.*
13 *Excommunicatus non potest promoueri.*
14 *Simoniacus est irregularis.*
15 *Simoniacus amittit executionem ordinis.*
16 *Simoniacus redditur inhabilis ad alia.*
17 *Expressum quod dicatur.*
18 *In dubio quis debet se iudicare Irregularis.*
19 *Collatio facta homicidæ est nulla.*
20 *In foro Conscientiæ delictum præsumitur.*
21 *In foro Conscientiæ tutior via capienda*
22 *Doctor contrarius debet repelli.*
23 *Simoniacus est irregularis.*
24 *Irregularitas quid est.*
25 *Irregularitas cur dicitur.*
26 *In Decreto non fit mentio de Irregularitate.*
27 *Irregularitates quot sunt.*

QVAESTIO SEXAGESIMA PRIMA *ARGVMENTVM.*

AN confidentiarij, & simoniaci incidant in irregularitatem, & quid est irregularitas.

SExagesimo primo, Quæro, An committentes confidentiam sint irregulares? 1 Negatiuam † opinionem videtur firmare Nauarr. cons. 35. in tit. de sim. dum respondit Simoniacum etiam scienter nō esse irregularem.

Cuius scientia primo potest probari, quia Irregularitas non incurritur nisi in 2 casibus expressis † a iure, Specul. de dispē sat. §. Iuxta, Maiol. de irregul. lib. primo, cap. primo, Nauarr. cons. 35. n. 37. de homicid. & est * communis opinio, vt dixi de resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. nu. 38. ad exemplum aliarum pœnarum, quæ 3 nunquam ipso iure dicuntur † impositæ, * nisi exprimatur, gl. communiter * recepta in cap. vlt. de Iur. pat. & in clem. 1. de vit. & honest. cleric. Bal. in l. prima, in fin. C. de legib. Alex. cons. 103. col. pen. lib. primo, cum a lijs vt scripsi de resign. benef. lib. 14. quæst. 2. col. 2.

4 Et propterea nemo † in dubio est iudicandus irregularis, specul. in d. §. Iuxta, vers. generaliter, facit tex. in c. significasti 2. de homic. & quod notat Abb. in cap. ad audientiam de homic. Nauarr. consil. primo, de cleric. non ordin. min. sed nullibi exprimitur fieri quem irregularem, ob ctimen simoniæ, vel confidentię commissum in beneficio. Ergo, &c.

Secundo, comprobatur, quia collatio 5 facta † simoniace tenet, vt post Innoc. in c. in nostris de concess. præb. tenet Fel. in c. insinuatum col. prima ante medium, de sim. & nullo iure caueretur, dicit Nauarr. d. cons. nu. 5. quod adeptus aliquod beneficium per simoniam etiam a semetipso, nō possit adipisci aliud, etiam absq. dispensatione. Ergo simoniacus non est irregularis. nam, si esset † irregularis, collatio non teneret, cap. cum in cunctis, §. vlt. de elect. Fel. in cap. 2. colum. 2. de rescr. & in cap. inquisitionis, Rebuff. de pacif. poss. num. 280. Couarr. in cap. alma mater, par. 1. §. 7. sub num. primo. Nauarr. cons. 2. & cons. 17. num. 2. de homic. & cons. * 34. eo. tit. communis * opinio, vt dixi resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. num. 33. & 34.

7 Tertio, accedat, quia simoniacus in beneficio † non est suspensus, nam peracta pænitentia, eo relicto, potest celebrare, Innoc. quem refert Nauarr. in man. cap. 23. num. 111. quod non posset facere si es8 set † Irregularis Gl. & Doct. in clem. generalem de ætat. & qualit. Gemin. consil. 33. Anan. in rubr. de cleric. excom. min. Nauarr. in man. c. 27. num. 194. & dixi d. quæst. 3. lib. 4. de resig. benefic. num. 60. cum sequen.

9 His tamen non obstantibus, † contrariam opinionem existimo verissimam, & tenendam in iudicando, & consulendo, quam videtur firmare Maiol. de irregular. lib. 5. cap. 45. sub num. 5. & moueor

primo,

primo ex verbis positis in d. Constitutione Pij v. in §. sed ne quisquam, ibi, & *ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam a Rom. Pontif. absolutionis beneficium valeat obtinere*, pondero primo, quia priuat obtentis, & reddit inhabilem ad futura, vt non possit † in futurum obtinere beneficia, Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub n. 5. Ex quo satis videtur constare de irregularitate, quæ inter præcipuos effectus hunc inducit, vt irregulari † non possint beneficia conferri, Abb. in c. cum nostris de concess. preb. Nauar. cons. 17. de Simon. & alij supra allegati.

10

11

Secundo dum excommunicat confidentiarios, & reseruat absolutionem Papæ, excom municatus enim maiori excommunicatione † est irregularis, vt late probat Maiol. de irregul. lib. 3. c. 21. n. primo 7. & n. 19. cum non possit promoueri † nec promotus exercere, c. postulastis de cleric. excom. minist. & ibi Gl. & Doct. late Couarr. in c. alma mater p. 1. c. 6. prope finem, Summistæ omnes* in verbo excommunicatio, cap. si quis Episcopus xi. quæst. 3. Specul. d. tit. de dispens. §. iuxta.

12

13

** Secundo Moueor, quia ex ** receptiore sententia Simoniacus † etiam in beneficio est irregularis, vt late probat Lambertin. de iur. patr. p. 1. lib. 2. q. 9. art. 10. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub. n. primo Achill. de Graff. decis. 341. vol 2. de Simon. in impressis n. 4. cum amittat † executionem ordinis, & non possit promoueri, c. si quis de Sim. c. statuimus, 1. q. 1. Specul. d. §. Iuxta D. Thom. in 4. dist. 25. art. 2. & Ideo * communis est opinio Simoniacum † in vno reddi inhabilem ad aliud, Mil. in repert. in verbo, Simoniacus in beneficio, Antonius de Butr. in c. pen. col. 2. vers. ad secundum, de elect. & fuit pluries resolutum in * Rota, scilicet in vna Toletan. Thesaurariæ, coram Pelegrino, & in alia S. Andreæ, coram Put. teste Achill. de Graff. d. decis. 341. Et facit Constitutio Pij Quint. §. quicunque, quam declarat Nauarr. cons. 34. de Simon. Ergo eo fortius Confidentiarius.

14

15

16

Tertio Ex alijs argumentis, quæ adducit, licet illis respondeat Nauarr. d. cons. 35. n. 1. & 2. de Simon.

Non obstant argumenta in contrarium adducta nam ad primum respondetur, verissimum esse, irregularem non censeri aliquem nisi fuerit expressum, sed negamus in casu nostro non esse expressum, cum contrarium constet ex ponderationibus factis in Constitutione Pij v. vt in primo argumento fuit deductum; nam † expressum dicitur, quod colligitur ex verbis, vel ratione, aut ex antecedentibus, vel subsequentibus, Bart. in l. vxorem §. agriplagam, ff. de leg. tertio & in l. fideiussor, §. meminisse, ff. de leg. primo Curt. Iun. cons. 160. nu. 9. Cefal. cons. 133. n. 20. & cons. 137. n. 30. Crau. cons. 162. n. 2. in fin. & 190. n. 5. Card. Paris. cons. 32. n. 78. vol. 1. & cons. 71. n. 5. vol. 4. Vnde argumentum potius retorquetur in contrarium, eo magis, quia id, quod dicebat Nauarr. procedit in Simonia, quod firmauerat ante editam Constitutionem a Pio v. vt ipse dicit d. cons. 35. in fin. quasi quod postea contrarium firmaret. Et id, quod retulimus, quod nemo in dubio sit iudicandus irregularis, procedit, vt superior non possit ei prohibere, & interdicere susceptionem, vel administrationem ordinum, sed quo ad eum, qui vel promoueri, vel promotus ministrare vult in dubio † se irregularem præsumere debet, vt petat se ad cautelam dispensari, Gl. in c. si quis dist. si Gl. & Aug. in c. si quis per ebrietatem, de consecr. dist. 2. Tabien. in verbo Irregularitas num. 3. Armill. in verbo Irregularitas, num. 8. & 9. Siluestr. in verbo dubium, quæst. 4. & in verbo homicidium 3. quæst. 1. in princ. Nauar. cons. primo, num. 2. de cleric. non ordin. ministr. & cons. 11. num. 2. & cons. 22. de homic. Et Ideo in Irregulari & † homicida securior est opinio collationem esse nullam, vt post omnes * tradunt Dec. & Fel. in cap. 2. de rescr. cum alijs citatis per Achill. de Graff. d. decis. 341. num. 3. Et in foro conscientiæ in dubio † delictum præsumitur, vt tutior via pro † anima capiatur, Gl. in cap. veniens de sponsat. Dec. in c. in præsentia n. 13. de probat Soc. Iun. cons. 29. n. 31. vol. 2. Mars. sing. 151.

17

18

19

20

21

Ad secundum argumentum respondetur, Fel. in d. cap. Insinuatum fundari in doctrina Innoc. in cap. cum in nostris de concess. preb. quam doctrinam aliter declarat idem Felin. in cap. inquisitionis

de homic.post Abb.num.12. & idem Fel. est sibi contrarius in cap. 2. de rescr. vbi scriptum reliquit, doctrinam prædictam Innoc. vulgo non bene intelligi, ideo tan
22 quam contrarius † debet repelli, vt de In noc. in quodam casu dicit Abb. in c. extir pandæ, §. quia vero in repeti. num. 51. de præb. & de Barr. dicit Sarn. in §. superest, num. 39. de act. & de Ias. idem Sarn. in §. in personam, n. 47. eo. tit. Et ita Rota * in illa Toletan. Thesaurariæ respondit ad Fel. teste Cæs. de Graff. d. decis. 341. n. 7.

Ad tertium respondetur, loqui in simo niaco, non in confidentiario, inter quos
23 magna est differentia, cum in † confiden tiario casus sit expressus in iure. l. ancillæ C. de furt. vel respond etur, illud non esse verum neque in simonia, & confundi ex adductis, & patet in allegata decis. Cæs. de Graff. 341. vbi ponuntur rationes, & au ctoritates, & illa sententia Rotę compro batur * a praxi, & ab ea non est receden dum, & eam tenui in tract. de resignat. be nef. lib. 14. q. 2. n. 14. cum seq.

Et, hac sumpta occasione, non est omit tendum, quod irregularitas nihil aliud
24 est, quã nota, † seu impedimentum cano nicum ex facto, vel defectu proueniens, quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos or dines promoueri, & in eisdem ministrare, ita Specul. in tit. de dispens. §. Iuxta, in principio Siluest. in verbo irregularitas, num. primo, Angel. Tabien. & alij summi stæ in eodẽ verbo. Turrecrem. in c. si quis Episcopus, 11. q. 3. Host. in cap. 2. de cle ric. excom. ministr. Nauarr. in man. ca. 27. n. 192. Io. Andr. & Archidiac. in c. primo, de re iudic. lib. 6. Lap. in clem si furiosus de homi. Mar. Soc. sen. in c. sententiã, col. 2. Ne cler. vel Monac. & probatur in c. vlt. de temp. ord. c. præcepimus, & c. curandũ, dist. 34. c. tanta dist. 86. cap. Episcopi 21.
25 q. 4. Et dicitur † Irregularitas, vel contra regulam Apostoli de vitijs vitandis in Episcopo §. nunc autem, in verbo regula, dist. 25. Archid. in c. quoniam, dist. 48. vel contra regulam Ecclesiæ, Innoc. in c. nisi cum pridem, n. 7. vbi Host. Abb. & alij de ren. & in antiquis canonibus de ea nulla
26 reperitur mentio, † scilicet in libris de cretorum, Io. Andr. in d. cap. primo, de re Iudic. lib. 6. Ant. de Butr. in cap. vlt. de cle ric. excom. ministr. In decretalibus autẽ sæpe, Præpos. in sum. dist. 80. Specul. d. §. Iuxta, Host. in c. 2. de cleric. excomm. mi nistr. & in d. c. nisi cum pridem, §. personæ vbi Abb. n. 17. Card. q. 1. & alij de renun.
27 Et tot † sunt irregularitates, vt omnes congerere sit impossibile, vt per Pelag. de planct. Eccles. lib. primo, art. 48. Nauarr. quem referr Maiol. de Irreg. lib. primo, c. primo, n. 1. & in illo tractatu referuntur omnes, & habetur etiam latissime per Burgas in eodem tract. Specul. vbi supra dicto §. Iuxta.

Sexagesimæ Secundæ Quæstionis Summarium.

1 *AN. Confidentiario debeat à Confessionario imponi onus monendi socium sceleris, & num. 6.*
2 *Inducens aliquem ad peccandum ad quid teneatur.*
3 *Confessarij Regum quid debeant facere.*
4 *Proximus amandus.*
5 *Peccat, qui proximum non defendit.*
7 *Lex charitatis non obligat ad mortale.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SECVNDA *SVMMARIVM.*

QVod sit munus Confessarij in absoluendis confidentiarijs.

SExagesimo secundo. Quæro, An petẽ ti absolutionem a peccato, & Censu ris simonię, seu confidentiæ debeat im
1 poni onus mouendi eum, † cum quo ad misit illud scelus, vt faciat eius pęniten tiam, & restitutionem, quam ob id facere tenetur?

Pro affirmatiua primo, facit id, quod
2 scribunt Scot. in 4. dist. 15. q. 7. art. 1. & A drian. in 4. de restit. q. 3. quod inducens †, aliquem ad peccandum tenetur ei resti tuere omnia bona, in quibus ei nocuit, inducendo eum ad pęnitentiam illumq. exhortando ad opera bona.

Secundo, potest ponderari, quod dici tur in c. de hoc de simo. vbi Alex. iij. Iussit iudici, vt induceret Principes, qui ali quid acceperunt ab electo in Episcopum, Oxonien. ad restituendum eidem Eccle
3 siæ Oxonien. & Abb. ibi n. 6. reprehendit Confessarios Regum †, ac Principum eos non hortantes, & monentes restituere ac cepta ab electis, & ꝓ motis ad dignitatẽ.
4 Tertio, Cõprobatur ex charitate, † amo re, quę debet proximo, & pręsertim socio in delicto, S. Bonau. & Richar. in 3. dist. 29 Nau. in man. cap. 14. n. 23. & ideo peccat, qui

5 qui proximum † non defendit, cap. pasce, dist. 86. cap. Symmachus, dist. 83. c. quantæ de sent. excom. D. Tho. 2. 2. q. 62. ar. 7.

His non obstantibus, contrariam † opi-
6 nionem existimo veriorem, secundũ quã consuluit in facti contingentia Nauarr. cons. 2. de simon.

Et primo, quia nullo Canone, nullaq. lege determinatur, vt onus admonendi imponatur ei, qui petit absolutionem a peccato, & attestatur Nauarr. loc. cit. ante num. 3. vers. secundo, ergo non est dicẽdum, l. illam, C. de collat. auth. de tt. en. & semiss. §. consideremus, c. legatur 2, . q. 2. Ideo neque simoniaco, & confidentiario debet huiusmodi onus imponi; nam nulla ratio nullo iure naturali diuino, & humano fundata reddi potest, cur magis debeat Simoniacus admonere sui peccati consortes, quã alij, qui aliquando multo maiora peccata cõmiserũt, censurasq. grauiores incurrerunt, Quare non mirũ, si c. quoniã c. de Irregulari, c. cum essent, c. nobis de simon. quæ loquuntur de pœna, & absolutione simoniacorum, vllam faciunt mentionẽ de pænitentia, & onere huiusmodi monitionis. Non obstant argumẽta in contrarium adducta. Nam ad primum respondetur, illud procedere, quando is induxit aliquem ad peccandũ vi, metu, & dolo, aut fraude, nam tunc tenetur illum monere, & etrestituere, alias secus, vt per Sot. lib. 4 de iust. & iur. q. 4. art. 3. & ita declarat Nauarr. afferendo exempla in man. c. 24. n. 32.

Ad secundum, respondetur, c. de hoc non probare, quod Confessarij, & alij absoluẽtes a Simonia in foro Conscientiæ debeant imponere absoluto pænitentiã, & onus vtendi præfata monitione nam loquitur de Iudice delegato a Papa in foro exteriori, & vult, ipsemet restituat.

Ad tertium, respondetur, quod Lex
7 charitatis † non obligat ad mortale peccatum, Ideo concludendum est &c.

Sacra vero Pœnitentiaria in litteris, quibus dat, vel committit absolutionem, solet hoc onus imponere, vt attestatur Nauarr. d. cons. 2. n. primo de Simon.

Sexagesima Tertia Quæstionis Summarium.

1 *In dubio confidentia præsumitur.*
2 *Confidentia est delictum.*
3 *Quisque præsumitur bonus.*
4 *Contractus præsumitur licitus.*
5 *Actus præsumitur factus prout ius disponit.*
6 *Habens litteras expeditas videtur habere intentionem fundatam.*
7 *Bulla facit probationem probatam.*
8 *Bulla facit manifestum.*
9 *Tractatus præsumitur bonus.*
10 *Reseruatio videtur ritè facta.*
11 *Præsentatio, & electio in dubbio censetur bona.*
12 *Interpretatio semper, vt confidentia excludatur.*
13 *Præsumptio quod omne delictum excludatur.*
14 *Præsumptio excludens turpitudinem capienda.*
15 *Quælibet causa excusat à dolo.*
16 *Præsumptio sustinens actum est fortior alia.*
17 *Præsumptio sustinens actum amplectenda.*
18 *Præsumptio excludens simulationem, & fraudem est capienda.*
19 *Vnum in litium tollit aliud.*
20 *Coniectura vna excludit aliam.*
21 *Præsumptio fortior tollit minus fortem.*
22 *Absolutio danda, cum non constat de confidentia.*
23 *Actore non probante, Reus absoluitur.*
24 *Iudices debent esse prompti ad absoluendum.*

QVAESTIO SEXAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

Quod confidentia, neque Simonia, præsumatur.

Sexagesimo tertio, Quæro an confidẽ-
1 tia in dubio † præsumatur? Negatiua opinio vera est, quam tenent communiter * omnes in terminis, Put. decis. 385. li. primo, Caputaq. dec. 202. n. 6. Gabriell. cons. 171. in principio, lib. 2. Idque proba-
2 tur ex eo, quia confidentia est † delictum, Caputaq. decis. 202. n. 5. par. prima, & decis. 238. par. 3. in principio, sed delictum in dubio non præsumitur, Barb. cons. 77. in principio, volum. 4. Boer. decis. 215. num. 22. Alex. cons. 125. col. 4. in princ. & seq. volum. 4. Soc. Iun. cons. 83. colu. prima, volum. 2. late Crau. consil. 18. col. vlt. & communiter * Doct. tradunt, ergo & confidentia, &c. Et ratio rationis est,
3 quia quisque † præsumitur bonus, nisi malus probetur, cap. vlt. de Scrutin. in in ord. facien. l. omnimodo C. de inoff. testam. Gl. in cap. super litteris de rescr. Inno. in c. 2. col. 3. de in integ. rest. Marsil. cons. 2. num. 9. & Iuste possidere Bart. in l. commune, §. inter prædones, ff. comm. diuid. Glos. in cap. primo, §. liduo de pac. tenend. cum alijs, vt per Gabriell. tract. comm. opin. tit. de malef. concl. 2. n. 7. Et

23 reus† est absoluendus, l. qui accusare, vbi * communiter * Doct. C. de accusat. cap. vlt. §. de iur. iur. Card. Paris. cons. primo, num. 9. vol. primo, & cons. 158. num. 25. 24 vol. 4. & iudices debent † esse prompti ad absoluendum, Dec. & Cagn. late in reg. fauorabiliores, ff. de reg. iur. Paris. in rub. ff. de oper. nou. nunciat. n. 105.

25 Octauo, insero, Verba † Semper esse interpretanda pro non simonia, & confidentia, vt fuit resolutũ in vna * Firman. Cappellaniæ, Lunæ, 10. Maij. 1582. coram R.P.D. Aldobrandino tunc Auditore Rotæ, nunc S.D.N. nam ibi inter alia adducebãtur, ad probandam simoniam, quędam verba resignatarij, *le dono per vna certa cosa*, & fuit conclusum, esse interpetranda ex causa resignationis spontaneæ, non autem quod præcederet conuentio: Et alias in vna Lucana * Canonicatus, die 19. Decembris de anno 1555 & 1557. coram Cardinali. S. Crucis fuit 26 resolutum † quod, si executio non sit cõformis tractatui præcedenti, non probetur simonia.

Sexagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Iudex secundum allegata debet iudicare.*
2 *Actor debet probare quod intendit.*
3 *Sententia lata absque probationibus iniusta.*
4 *Per probationes constat de confidentia*
5 *Ex probationibus veritas apparet.*
6 *Probatio quid est.*
7 *Notorium non indiget probatione.*
8 *In claris non est opus coniecturis.*
9 *Quæ Iudici sunt aperta nulla indigent probatione*
10 *Argumentum quid.*
11 *Probationum species duodecim.*
12 *Et quæ.*
13 *Confidentiæ crimen plene & concludenter probari debet quamuis ciuiliter agatur.*
14 *Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet.*
15 *Simonia leuioribus probationibus probatur quoties agitur ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij.*
16 *Impetrantes beneficia per Simoniam & confidentiam sunt odiosi.*
17 *Actus interpetrari debet in bonam partem.*
18 *Verba, gli ho dato tanto, &c. non important Simoniam.*
19 *In Simonia requiritur conuentio.*
20 *Vnus testis cum fama non probat Simoniam.*
21 *Dictum vnius testis cum alio socio criminis non probat Simoniam.*
22 *Testis socius criminis non probat Simoniam*
23 *Fama publica non probat confidentiam.*
24 *Dictum Resignantis post resignationem non probat Simoniam.*
25 *Verba futurum gratum non pobant Simoniam.*
26 *Verba generalia non probant Simoniam.*
27 *Testes deponentes de solutione facta resignante non probant Simoniam.*
28 *Testes deponentes de perceptione fructuum facta a Resignante post resignationem non probant Simoniam.*
29 *Ex perceptione facta cum causa non probatur Simonia.*
30 *Ex mandatis reciprocis non colligitur confidentia*
31 *Ignorantia an excuset a confidentia.*
32 *Petens absolutionem non censetur fateri Simoniã.*
33 *Bonarum mentium est culpam timere vbi non est*
34 *Probationes interpetrantur pro non confidentia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA QVARTA

ARGVMENTVM.

Qvibus probationibus constar de confidentia.

Sexagesimo quarto, Quæro, &c. Nunc autẽ de probationibus cõfidentię agẽ 1 dũest, cum iudex secundum illas debeat† iudicare, c. iudicantem 30. q. 5. l. illicitas, §. veritas, ff. de off. præsid. c. primo, vbi Io. And. de off. ord. Gl. in c. primo verbo contra, de re iudic. lib. 6. & non possit aliter, Abb. cõs. primo, incipit tria col. 2. & cons. 18. in causa col. prima, & 2. lib. 2. Barbat. in c. cum in iure, col. 28. de off. & potest. iud. deleg. Fel. in c. quoniam contra n. 3. de probat. Paris. cons. 153. n. 4. & 5. vol. 4. Crau. cons. 171. n. 7. Cefal. cons. 421. n 61. & cons. 265. n. 14. & 16. Clar. lib. 5. recept. * sent. §. vlt. q. 31. n. 10. ideo receptum * est, 2 actorem † debere probare quod intendit l. quia accusare, C. de eden. l. 2. ff. de probat. l. negantes, C. de accus. c. primo vt Eccl. benef. c. circa de elect. lib. 6. Abb. cons. 9. n. 54. Hercul. de probat. negat. n. 30. Rip. de peste part. 2. n. 125. Dec. in l. 3 culpa caret, n. 9. ff. de reg. iur. Hinc † sententia lata absque probationibus dicitur iniusta, l. probatam, & ibi Bar. C. de sent. Ruin. cons. 117. in lite vertente, n. 17. & 20. lib. 5. Vant. in tract. de nullit. sent. ex defectu proc. n. 37. Mars. in rub. C. de probat. n. 67. Ideo huiusmodi inuestigatio vtilis erit, & necessaria, l. prima ff. de integ. rest. c. imitare 16. q. 1 c. si quis 2. q. 4. late tradit Mascard. de probat. q. prima col. prima.

Quæro igitur, quomodo constet dę cõfidentia

fidentia, ad effectum, vt iudex possit iudicare, & declarare confidentiarios, &c.

4 Communis * opinio † est, de ea constare
5 per probationes, quia per illas † veritas apparet, l.nec omissa, C.de liberal.caus. Couarr.in c.primo, var.resol. vers. settimo, & manifeste Abb. in cap. licet n. 20. de probat. Mascard. de probat. primo Tho.q.3.n.2. Probatio autem nihil aliud
6 est †, nisi rei dubiæ per argumenta ostensio, vt placuit Az. & Accurs. in rub. de probat. Host. in sum.eo. tit.in principio, & * communiter alij, vt per Abb. Decium, & alios nouissimos in rub.ext.de probat. rei
7 dubiæ, quia † Notorium non indiget probatione, ad not. in l. prima, ff. de rest. in integrum l.prima, ff.de dor.prælcg.c.vlt.
8 de cohab.mulier, & in claris, non † est opus coniecturis, l.continuus, §. cum ita, ff.de verb.oblig. quæ n. iudici sunt aper-
9 ta, nulla indigent † probatione, l. si vero, §.pio rei, ff.qui satid.cog.& illud ver-
10 bum per argumenta sumitur † generaliter, & largo modo, vt in l.2.C. quomodo apell.non recip.c.si pro humani de homic.lib.6.& late per Mandos.in d.rub. de probat. n. 8. & facit arg.§. primo, de act. comprehendit igitur omnes probationum species, quæ secundum Spec. in tit.
11 de probat.§.videndum, sunt † duodecim, scilicet per testes, per confessionem partium, per instrumenta, per euidentiam facti, per præsumptiones, per famam, per iuramentum, per libros antiquos, & scripturas antiquas in lapidibus sculptas, per literas sygillatas sygillo Episcopi, per denunciationem publicarum personarum, per communem opinionem, per inditia indubitata, secundum autem Host. nouem. secundum Tancred.sex. secundum Mascard. septem, & omnes has enumerat Mascard.d.trat.de probat.tom. primo, q.4.

Illud autem in primis est consideran- dum, receptum esse in * sacto Rotæ Auditorio, & comprobatum ex * stylo hoc cri-
12 men confidentiæ probandum † esse plene & concludenter, quamuis ciuiliter agatur, vt fuit resolutum in vna Imolen. * confidentiæ Lunæ 14.Februarij 1592.coram R.P.D. Pamphilio, & in vna * Calaguritan.confidentiæ 25.Iunij 1593.coram eodem, & nouissima in vna * Aretin. confidentiæ Lunæ 23. Ianuarij 1595.& alias pluries. Et has decisiones habui à R. P.D. Varela nobilissimo, & Doctissimo viro meique amantissimo.

Et hoc ad exemplum Simoniæ, in qua * communis * opinio est, requiri plenam, & concludentem probationem, cum agitur
14 † ad effectum priuationis, Glos. in c. veniens il primo verb.illorum de Testibus. * & ibi Abb. n. 4. Dec n.8.& alij * omnes, Card.Zabarell.c.sicut, & ibi Marian.Soc. sen.sub n. 5.vers. sed plus placet de Simon.Cott.decis.173.Moedan.decis.184. * communis opinio * teste Alciat.cons.secundo, col.2.& 3.tom.primo, de communi etiam Nat. cons. 299. n. 3. in fin. vers. quia respondit lib.secundo, & fuit resolutum in Rot. in vna * Firman. Cappellariæ 7.Maij 1582.coram S.D. N. tunc Auditore Rotæ, & in vna Brittonorien. * Commendæ * Lune 12.Decembris 1588. & Die trertia Maij iterum 1589. coram * R.P.D.Gipsio & * in Tullen.parochialis coram R.P.D. Decano 28.Maij 1593. Li-
15 cet secus sit quoties agitur † ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij nondum obtenti, nam tunc sufficiunt probationes leuiores, Fab.decis.47. lib. * 2. resoluit Rota in vna * Caurien.Canonicatus x.Maij 1581.coram R.P.D.Seraphi * no, & in alia * Calaguritan.de Naro 20. Maij 1590.coram Comitulo. Ideo, sicuti in Simonia, quoties agitur ad priuationem, quamuis agatur ciuiliter, requiritur probatio plena, & concludens, ita & in confidentia, ex interpetratione Rotæ, & ex stylo recepto, requiritur plena, & concludens probatio, & , vbi non est talis, Rota semper pronuntiauit pro non confidentia; & multoties fuit in hac Sententia contra Iudicem confidentiarum; & secundum determinationem Rotæ fuerunt finitæ causæ, & hoc, tum quia vigent eædem rationes, quæ in Simonia, tum prçterea ad compescendam audaciam illorum, qui mouent has lites, & volunt
16 beneficia viuorum, genus enim † hoc hominum valde odiosum est in Curia. Accedat, quia semper debet capi præsumptio excludēdi delictum, l.merito. ff.pro Soc.
17 Et actus debet † interpetrari in bonam partem, Put.decis.181.& 440.lib.primo; & promptiores debemus esse ad absoluendum, quam ad condemnandum, iuxta vulgatam regulam, prout recti iudices * partes in dubio esse debent Ang.in l. dedit, n.primo, ff.qui satisd.cog.

Et

18 Et ideo illa verba (gli † ho dato tanto, non gli voglio dar piu niente) Rota in dicta * Firmana Cappellaniæ coram S. D. N. de Anno 1582. interpretata est, vt non impottent Simoniam, quia potuit esse, 19 quod non dederit ex conuentione †, vt requiritur, Glos. in c. quam pio prima, q. 2. Dec. cons. 118. n. 4. Card. Paris. cons. 30. n. 21. vol. 4. & * communiter alij.

Et in eadem * Firmana fuit resolutum, 20 non esse † concludentem probationem in hac materia, dictum vnius testis cum fama, Glos. in c. veniens primo, de testib. communis * opinio teste Dec. cons. 210. prope fin.

Et in vna Ciuitaten. * confidentiæ sabbati 23. Ianuarij 1593. coram R. P. D. Mantica fuit resolutum, dictum † vnius testis 21 non sufficere etiam cum præsumptione, quę oritur ex dicto alterius, qui particeps fuit criminis, Doct. in c. sicut, de test.

Et in dicta * Tullē. parochialis 28. Maij 1593. resoluit dictum Socij criminis non 22 † admitti, & hoc late comprobaui, q. 66. n. 21. cum sequen. in hoc tract.

23 In eadem Tullen. fuit resolutum † famam publicam non probare: quod etiam fuerat dictum in illa * Imolen. confidentiæ, corā P. P. D. Pamphilio, 14. Februarij 1592. Gl. in c. veniens, & ibi Abb. n. 8. Dec. n. 22. de Testibus Gabriell. conclus. prima, de probat. n. 12. Put. decis. 171. in fin. libro secundo.

24 Et in eadem * Tullen. fuit firmatum †, dictum resignantis post resignationem dicentis resignasse sub quibusdam conditionibus, & modis, non probare. De qua re dixi, q. 68. n. 22.

Et in eadem Tullen. fuit * dictum, quod testes deponentes audiuisse N. dicentem 25 futurum † gratum, &c. non probare Simoniam, & fuerat decisum in dicta Brittonorien. Commendæ 12. Decembris 1588. 26 quia verba generalia non probant † Simoniam, Sot. de iust. & iur. lib. 9. q. 8. art. 5. concl. 3.

Et in eadem * Tullen. fuit resolutum, 27 † testes deponentes de solutione facta resignanti non probare Simoniam, quia potuit resignatarius soluere ex alia causa, & non constabat de pacto.

Et in dicta Imolen. * confidentiæ Lunæ 14. Februarij 1592 fuit resolutum, te- 28 stes deponentes † de perceptione fructuū facta a resignāte post resignationem non probare confidentiam, nisi deponāt de præcedente conuentione. Nam poterit dari casus, quod ex post pacto Resignatarius sponte, & ex aliqua causa, illos soluerit, ad tradita per Gl. in c. præsenti, de off. ord. lib. sexto, de qua te vide ea, quæ supra scripsi, q. 31.

Et in illa * Consentin. prætensæ confidentię 4. Februarij 1591. coram R. P. D. 29 Otano fuit resolutum † non constare de confidentia ex perceptione facta post resignationem, cum constaret de causa perceptionis.

Et in illa Calaguritan. * confidentiæ Die Lunæ 14. Decembris 1592. coram R. P. D. Penia, ac in eadem Veneris 25. Iunij 1593. coram R. P. D. Pamphilio fuit de- 30 cisum, ex illis † mandatis reciprocis non colligi confidentiam, cum non constet de pacto.

Et in dicta Aretin. * cōfidentiæ coram R. P. D. Decano Rota exclusit confiden- 31 tiam ex verisimili † ignorantia clausulæ appositæ in supplicatione, attenta paupertate, tetigi q. 46. n. 64. vers. lim. Et in præfata * Brittonorien. commendæ Lunę 12. Decembris 1588. fuit resolutum non 32 cōstare de Simonia, per † supplicationem in qua N. petebat absolutionem ab ea cū petens absolutionem non videatur confiteri Simoniam, quia eius confessio præsumitur ad cautelam, ad tollendum scrupulum: nam bonarum mentium est, cul- 33 pam † timere, etiam vbi non est c. 2. de obseruat. ieiun. Nat. cons. 161. n. 15. Quod nota, quia est valde singulare.

Et propterea in hac materia, vbi agitur ad priuandum aliquem beneficijs propter confidentiam commissam, debet huiusmodi confidentia probari plene, & concludenter, & ita vsus obtinuit, quod posset alijs multis modis, & rationibus comprobari, quas consulto omittam breuitatis causa, eoque maxime, quia in quęstionibus præcedentibus, & sequentibus late omnes casus posui, Et probationes 34 in crimine hoc confidentiæ in miniorem partem interpretantur pro non confidentia, iuxta tradita per Barbat. consil. 12. num. 34. volum. 2.

Sex-

Sexagesimæ Quintæ Quæstionis Summarium.

QVAESTIO SEXAGESIMAQVINTA
ARGVMENTVM.

An per testes probetur confidentia.

Sexagesimo quinto Quæro, an per testes probetur confidentia? Communis * opinio omnium Doct. est affirmatiua, quæ in praxi * tota die † obseruatur, & probatur, tum auctoritate, tum etiam ratione. auctoritate, ex d. Constitutione Pij v. in §. Testes, ratione, quia omnia † possunt testibus probari, Innoc. in c. cum P. de fid. instr. vbi dicit hanc † probationem naturalem, & congruere cum iure diuino, Abb. in c. tertio loco, n. 5. vers. vltimum tamē dictum, de probat. propter illud diuinæ vocis testimonium, In † ore duorum, vel trium stat omne verbum, c. cum esses, de testam. Et ob id huiusmodi probatio omnibus alijs † validior, & dignior existimatur, Abb. in rub. de testib. ex cum Ioannes, de fide Instru. Fel. post Barbat. in rubr. de fid. Instr. n. primo Dec. in d. rubr. de testib. & est * communis opinio, vt per Doctor. in d. c. cum P. de fid. instr. Viuius in com. opin. verbic. testis de * magis communi attestatur Mascard. de probat. tom. 1. q. 5. n. 3. Et hoc, tum quia † viua vox firmior est, quam mortua, vt in authen. de instr. cau. & fid. §. si quis igitur, c. tertio loco de probat. Az. in summ. tit. de testib. cum viuæ vocis sonus fortius, ac efficacius permouet † auditoris animum, l. si in tres, ff. de arbit. l. prima, C. de sent. ex breui. recit. l. de minore, §. de tormenta, ff. de quæst. & ideo plura probantur testibus †, quæ non probantur aliter, vt patet ex citatis per Roman. cōs. 349 incip. dum quæritur Feder. de Sen. q. 211. Oldrad. cons. 199. Bal. in l. sciunt col. 2. C. de probat. tum etiam quia † testificari est actus a lege inuentus, l. quoniam, circa fin. C. de hæret. propter bonum publicum, Barbat. in c. 2. de probat. & est munus publicum, & † necessarium, l. prima, ff. de testib. l. vlt. C. si cert. pet. Barbat. in c. testimonium, n. 16. de testib. & ideo ferre † testimonium dicitur dignitas, c. præceptum 32. q. 5. Specul. de testib. §. apponitur, n. 29. eum officium † testium versetur ad veritatem detegendam, quæ super † omnia amari debet, l. cum ita legatum, ff. de cond. & demonstr. c. quisquis. 2. q. prima.

Qui testes debent causam † afferre in eorum depositionibus, per illum corporis sensum, quo percipitur id, de quo rogantur, l. qui testamento heres instituitur, §. vlt. vers. si vel sensu percipiatur, ff. de testam. Abb. in c. cum causam, de testib. Tindar. in suo tract. de testib. n. 9.

Aliqua tamen dubia oriuntur in hac materia, quæ sunt necessario explicanda. Primum erit, an testes absque iuramento probent in hac materia confidentiæ? Respondeo † negatiue vt in terminis tenet Gabriel. cons. 184. n. 9. lib. 2. namque testes, antequam perhibeant testimonium, debent a Iudice arctari Iusiurandi religione, l. Iusiurandi C. de testib. Specul. eo. tit. in versic. sequitur, alias † nullum est eorum dictum, d. l. Iusiurandi c. tuis, de testib. vbi omnes * Lanfranc. de testib. in principio Cror. in eo. tract. par. 7. n. 227. Grauatius Calaber ad Vestr. in sua praxi c. 2. lib. 6. n. 34. cum sequen. decis. Pedemon. 79. n. 18. Immo aliqui scribunt summum † Pontificem non dispensare vt credatur testibus absque iuramento Fel. in c. constitutus in 6. col. de rescr. Roland. a Vall. cons. 8. n. 14. lib. 4. August. de Ancon. de potest. Eccles. q. 55. art. 4.

Secundum erit dubium, an pars aduersa de-

sa debeat citari in eorum receptionem 18 Respondeo † affirmatiue, vt etiam tenet Gabriell.d.consf.184.n.9.lib.2.& ratio est, quia dicta testium pronihilo reputantur, si pars euis interest, non fuerit vocata, c. 2.de testib.l.si quando C.eo.l. Iudices C. desid.Instr.Dec.in c.in nomine Domini, n.28.de testib.& communiter * ita praxis obseruat, teste Viu.in com. opin, versic. Testis.

Limita tamen, vt per Mascard.de probat.tom.primo q.5.n.87.vsque ad n.117. & per eundem Mascard. eo. tract. concl. 431.& per Abb.in c.2.n.7.de testib.vbi a-19 lij; Et præcipue in casu, quando Iudex procederet ex officio, vt praxis etiam in hac materia obseruat in processu informatiuo, Bal. in l.non dubium, col.6. C. de legib. Io. Andr.in c. vlt. de præsumpt. Fel.d.c.2.col.2.in prima lim.de testib.

20 Tertium dubium, an testes † debeant citari ad perhibendum testimonium? Affirmatiuam opinionem tenuerunt Alex. cons.180.n.7.lib.2.Ruin.cons.10.n.5.lib. 5.& alij multi, Contraria tamen opinio est vera, quam tenent Lanfran. in tract. de testib.in principio sub n. 5.vers.quinto quæro, Gl.in l.post legatum, §.his vero, ff.de his quib. vt indig.Bal. in l.presbyteri C.de Epis. & cler. sufficit enim, vt testes producantur ad iudicem, Bal. in auth.sed nouo iure, C.si cert.pet. Io. Bapt.Asin.in prax.§.7.c.5. limit.92. & communiter * obseruatur. Et cum hic casus alias fuisset propositus ab ornatissimo & nobilissimo D.Fabritio Caieta Consentino, mihi maxima & antiqua amicitia coniuncto, ita respondi, & postea ita fuit iudicatum.

Testes autem Inimici, deponentes nimis audacter, suspecti, & Socij criminis non probant, vt dicam infra quæstione sequenti.

Sexagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *Vbi requiritur legitima probatio, Testes debent esse omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Sēper Testes debent esse omni exceptione maiores.*
4 *In causa criminali Testes debent esse luce meridiana clariores.*
5 *In causa matrimoniali Testes quomodo debent esse.*
6 *In confidentia admittuntur Testes criminosi, & inhabiles.*
7 *In Simonia qualibet persona admittitur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitiæ admittitur in Simonia.*
9 *Simonia est maius crimen omnibus alijs.*
10 *Qualibet persona admittitur ad probandum heresim.*
11 *Confidentia & Simonia solent committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non potest Testes minus idonei admittuntur.*
13 *Minor 25.annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum est transgredi Iura.*
17 *Hereticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudæus non probat contra Christianum.*
19 *Deo infidelis est quoque alijs.*
20 *Confidentia probatur per Testes socios criminis.*
21 *In tribus criminibus socius criminis probat.*
22 *Socij criminis & muneris non probant Simoniam.*
23 *Promissio, & datio in Simonia æquiparantur.*
24 *Assassinus etiam ex promissione.*
25 *Testes inimici non probant confidentiam.*
26 *Testes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Testes de auditu, & publica voce & fama non probant Simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEXTA *ARGVMENTVM.*

AN testes debeant esse omni exceptione maiores.

SExagesimo sexto Quæro, an ad probandam confidentiam testes debeant esse omni exceptione maiores?

Pro affirmatiua primo ponderantur quędam verba posita in d. Constitutione Pij 4.in §.sieque, ibi, *etiam per præsumptiones* 1 *& coniecturas legitimas &c.* verbum enim legitimas videtur requirere †, vt testes sint omni exceptione maiores, Host. Innoc. Io.de Anan. Abb. & alij in c.Fraternitatis, de testib. & est notabilis decisio Rotæ, quam ad hoc refert Marsil. cons. 2.n. 51.lib.primo, nam alias non posset dici le-2 gitima probatio ad late tradita per Felin.in c.2.n.12.de testib.verbum enim† legitimæ est magnæ importantiæ vt in casu de quo per Bald.in l.vnica col. 9. vers. quæro debitor C.de confess.

3 Secundo affertur, quia regulariter in omni materia debent esse † testes omni exceptione maiores, vt habetur sexcentis in locis, in tit. de testib. in ff. & Doct. 4 in c.2.de testib. & eo magis in causa criminali, vbi probationes debent esse † luce meridiana clariores, l.sciant cuncti, C. de

de probat. & omnes * Doct. tradunt, vt per Boss. in tit. de conuict. num. 8. in prax. crim. & in Simonia in terminis Marsi. cõs. 2. n. 46. 37. 48. Fel. in c. 2. n. 12. vbi Dec. n. 27. attestatur * de cõmuni de testib. Grat. cons. 2. col. vlt. lib. 2. Card. Paris. cons. 57. col. 2. lib. primo Corn. cons. 28. col. 2. lib. 3. 5 & cons. 134. in princ. lib. primo sicuti † in causa matrimoniali, Gl. in c. primo verbo, maiores, de consang. & affinit. vbi Abb. n. 5. & alij, Crau. cõs. 169. col. prima Grat. cons. 2. n. 3. & 34. lib. 2. Zas. cons. 4. n. 11. * lib. 2. Dec. cons. 310. col. prima & * communiter Doct. vt per Gabriell. lib. com. opin. concl. 8. in principio.

His tamen non obstantibus, contraria * opinio negatiua est vera, & * communiter recepta, vt ad probandam confidentiam non requirantur testes omni exceptione maiores, sed sufficiant † criminosi, & alias inhabiles, Nauarr. in man. c. 23. sub n. 110. vers. noto 9. Mascard. de probat. concl. 1306. n. 16.

Quæ conclusio probatur expresse in dicta constitutione Pij v. in §. *cæterum criminosi, & cæteri omnes qui ad perhibendum in casibus Simoniæ testimonium recipi possunt ad prædicta omnia admittuntur &c.* nam in crimine Simoniæ 7 quælibet † persona indistincte admittitur in testem, & ad testificandum, & exceptiones cuiusque generis, & qualitatis repelluntur, & non admittuntur, preterquam exceptio † capitalis inimicitiæ, & conspirationis, vt probat tex. in c. licet heli, de Sim. vbi Gl. Ant. de Butr. Abb. Anan. Fel. & * communiter Doct. & est etiã tex. in c. per tuas el primo eo. tit. vbi Gl. Abb. Fel. & alij omnes Gl. in c. cum P. de accusat. Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 7. & 9. cum seq. Nauarr. in man. d. c. 23. sub n. 110. & ratio ibi ponitur, quia Simonia est maius † crimen omnibus alijs criminibus, d. c. per tuas, c. vlt. 1. q. vlt. & quasi malus hæresi c. eo. 1. q. 1. sed ad probandã hæresim 10 quælibet † persona admittitur etiam crimine irretita, & inhabilis, c. tanta, de hæret. c. si quis Papa, dist. 79. l. si quemquam, C. de Episc. & cler. Gl. in c. veniens el secundo in fin. de testib. Lap. alleg. 94. col. prima vers. & ideo insurgit Io. Andr. in addit. ad Specul. tit. de Teste §. primo decis. Tholos. 3. in fin. Abb. in c. cum in tua n. 7. de sponsal. Marsil. cons. 102. col. prima vers. opponit. Grat. cons. 59. col. prima vers. accedit quoque lib. 2.

Accedit, quia Simonia, & confidentia est de illis criminibus, quæ solent com- 11 mitti * occulte, vt per Redoan. de Sim. p. * 4. c. 6 col. 3. & 4. & est * communis opinio Doct. & tamen, quoties sumus in his cri- 12 minibus, & veritas † aliter haberi non potest, tunc testes minus idonei fidem faciunt, c. veniens el secundo in fine de testib. & ibi Gl. vlt. c. cum dilecti & ibi Gl. de elect. Gl. in c. tertio loco, in verbo iurare, de prob. Lap. alleg. 94. col. prima Marsil. sing. 73. & cons. 31. n. 32. & cons. 42. n. 5. & cons. 102. col. prima nam ratione difficultatis illi testes recipiuntur, qui alias a testificando reiicerentur, vt optime scribit Rom. cons. 76. col. 2. vers. sec. Idem pro- 13 batur, Et ideo minor † 25 ann. in criminalibus admittitur, quando aliter veritas haberi non potest, Ias. in l. vlt. col. prima C. de his quib. vt indig. Marsil. in l. Diuus col. 2. vers. nota etiam ff. de quæstionib.

14 Hinc laicus admittitur † contra clericum, quando veritas aliter probari non potest, Abb. Ant. de Butr. Fel. & alij omnes in c. de cætero, de testib. Alex. cons. 64. col. prima lib. primo Grammat. vot. 45. n. 20. Marsil. in prax. §. diligenter, n. 8. & * communis * opinio teste Gabriell. com. 15 concl. de testib. concl. 7. n. 6. Hinc † meretrices, lenones, & alij infames, quando veritas aliter haberi non potest in criminalibus admittuntur, Salicet. in l. ea quidem, col. prima C. de accusat. Marsil. in d. §. diligenter n. 8.

Comprobatur ex atrocitate delicti, 16 ob quam causam licere iura transgredi † * scriptum reliquit Innoc. communiter * receptus in c. primo de const. vt refert Clar. lib. 5. recept. sent. §. primo.

Dubium tamen oritur, an ad probandam Simoniam, & confidentiam admit- 17 tatur hæreticus †, & paganus? Respondeo negatiue, Gl. in c. si dominus de sim. in verb. catholicus. Redoan. de Sim. par. 4. 18 c. 5. n. 13. cum seq. Hinc iudæus non † est idoneus testis contra Christianum in causis criminalibus, c. primo & 2. c. Iudex. de testib. c. si paganus, & c. si hæreticus 2. q. 7. l. quoniam, C. de hæret. Marsil. cons. 12. 19 col. 3. quia, qui Deo † est infidelis, non potest homini esse fidelis cap. non potest 2. q. 7.

Secundo dubitatur, an probetur confidentia per testes socios criminis? com- *20 munis * opinio est † affirmatiua in Simonia,

nia, quam tenent Gl. in c. vlt. 15. q. 3. & in c. si quis Papa, dist. 79. Doct. omnes in c. primo, de testib. lib. 6. Angel. in sum. in verbo testis, cum alijs, vt per Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 28. speciale enim est in tribus criminibus exceptis, vt socius crimi-

21 nis admittatur in testem, scilicet† in causa hæresis, læsæ maiestatis, & Simonia, dic. c. primo, de testib. lib. 6. vbi omnes

* Doct. nam in alijs secus, communis* opinio, vt per Io. de Amic. cons. 27. nu. primo, Gl. in l. vlt. C. de accusat. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 21. vers. Dictum socij. In confidentia autem pluries resoluit Rota testes socios criminis repelli in vna Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & alias, & in simonia fuit dictum in illa Firman. Cappellaniæ de anno 1582. coram S. D. N. Et in illa Tullen. Parrochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593.

Et hoc procedit, quoties essent so-

22 cij criminis, & † muneris, nam tunc absque dubio non admitterentur in confidentia, sicuti neque admittuntur hoc casu in simonia, vt fuit resolutum* in Rota in vna Pampilonen. Parrochialis de Paterna coram D. Fabio Accorambono Decano 13. Iunij. 1532. teste Caputaq. decis. 244. par. 3. & ratio est, quæ ponitur per Doct. in d. c. primo, de testib. lib. 6. & in c. veniens el primo, de testib. Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita distinguit, Fab. decis. 47. lib. 2. not. in d. Tullen.

Et ampliatur hoc procedere, etiã si ageretur de simonia ciuiliter Redoan. de sim. p. 4. d. c. 5. n. 28. Salicet. in l. quando liberi, n. 6. C. de testib. Dec. in c. 2. de conf.

Ampliatur secundo, procedere, etiam si testes socij criminis, & muneris nihil re-

23 ceperũt, quia sufficit, quod eis fuerit† promissum, vt fuit* resolutum in d. Pãpilonẽ. teste Caputaq. citata decis. 244. p. 3. n. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. primo, de testib. in 6. Dec. in c. veniens el primo, n. 9. ante finem de testib. Ita in simili dicitur assassi-

24 nus, si tantũ fuit† promissum, vt occidat, licet nihil habuerit, Salicet in l. non ideo minus, in fin. C. de accusat. Curt. Sen. cõs. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Gramat. vot. 9. col. prima. cõmunis* opinio, vt late resoluit alios allegando Gabriel. de malef. concl. prima, n. primo, cum sequent.

Et hunc criminis participem a testimonio repelli scribũt Fulgos, cons. 136. col. 3. in fin. Corn. cons. 112. n. 5. lib. 3. cõs. 58. n. 4. lib. pri. Gramm. decis. 25. n. pri. & deci. 40. n. 16. Car. Paris. cons. 53. n. 15. vol. 4. cũ alijs, vt per Mascar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiã hanc vide quæ posui de resig. benef. lib. 14. q. 10. vbi latissime tractaui hanc quæstionem.

25 Testes † autem inimici repellentur, vt * fuit* resolutum in Rota, in vna Aquen. Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxime citãda.

26 Ita† & etiam qui nimis audacter deponunt, ac animose loquuntur, Anch. cons. 227. sub n. 5. Alex. cõs. 5. n. 4. li. 3. Gramm. cons. 12. n. 14. Crau. cons. 1. n. 9. & ita fuit * resolutum in vna* Imolen. confidentiæ Lunæ 24. Febru. 1592. corã R. P. D. Pãphilio.

27 Ita † pariter non probant testes de auditu, etiam de publica voce, & fama, etiã si cũ hac publica voce, & fama adsit vnus testis, nam pluries fuit resolutum, ex hoc * non probari simoniam, in illa* Firman. de anno 1582. coram S. D. N. in d. Imolen. & Aquen. Gl. in c. veniens 1. de testib. Dec. cons. 210. in fin.

Sexagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Testis vnus non probat.*
2 *Etiam si esset in dignitate.*
3 *Vbi causa est commissa conscientiæ alicuius vnus Testis non sufficit.*
4 *Plures testes singulares nihil probant.*
5 *Testes singulares probant confidentiam.*
6 *Ob difficultatem probandi sufficit vnus testis.*
7 *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ non iunguntur.*
8 *In Ciuilibus secus.*
9 *In crimine vsurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10 *In confidentia iunguntur præsumptiones.*
11 *Qualibet probatio, quæ iungi debet est semiplene probata.*
12 *Cum agitur de probando quid in genere, sufficiunt testes singulares.*
13 *Iurisditio probatur per testes singulares.*
14 *Consuetudo quoque.*
15 *Possessio etiam.*
16 *Et fama.*
17 *Et hæreticus.*
18 *Adulterium.*
19 *Furor.*
20 *Electio sepulturæ.*
21 *Qualibet coniectura probanda per duos Testes.*
22 *Papa potest statuere in certis casibus, vt stetur dicto vnius Testis.*
23 *De iure Diuino requiruntur duo Testes.*
24 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*

Z QVAE-

QVAESTIO SEXAGESIMA SEPTIMA.

ARGVMENTVM.

Confidentia probatur per testes singulares.

Sexagesimo septimo, quæro, quot testes probēt coniecturas, seu præsumptiones confidentiæ positas in Constitutione Pij v. & an testes singulares sufficiant? Et quidem videtur dicendum, requiri duos adminus testes, & singulares non probare. nam recepta * est doctorum sententia testi vnico nō adhiberi † fidem, c. licet, c. veniens, c. iusiurandi, de testib. c. admonere, 33. q. 2. ca. in nomine domini, de testib. etiam si ille esset † in dignitate quantumvis maxima constitutus Bellā. decis. 628. cū tribus sequēt. Fel. in c. quod super col. 4. de fid. instr. idem Felin. in c. post cessionem col. 4. de probat. Soc. Sen. reg. 423. & etiam si causa esset commissa conscientiæ † alicuius Alex. cons. 209. col. vlt. lib. 6. & etiam si sit iudicandum inspecta veritate, & æquitate Corn. cons. 165. vol. 4. & recepta * pariter est doctorum sententia testes singulares nō probare, c. nihilominus vbi Gl. 3. q. 9. c. tam literis vbi etiam Gl. 2. de testib. c. cū dilecti de elect. c. licet causam vbi Abb. col. 2. de probat. Petr. de Anchar. cons. 276. Corn. cōs. 286 col. 2. lib. 3. Alex. cons. 3. in fin. lib. primo, Car. Paris. cons. 57. col. 2. vol. primo, etiā si essent † plures Bal. in l. iusiurandi col. 2. C. de testib. Alex. cons. 18. col. vlt. lib. 4. & cons. 20. & cons. 71. eo. lib. Card. Paris. d. cons. 57. loc. cit. Soc. Iun. cons. 90. num. 8. vol. 2. Et * in crimine simoniæ fuit resolutum in illa Firman. Cappellaniæ x. Maij. 1584. coram S. D. N.

His tamen non obstantibus, contraria opinio * communiter est recepta, sufficere testes † singulares, vt tradunt Nauar. in man. c. 23. sub n. 110. vers. nota nono Mascard. de probat. concl. 1306. n. 15. & probatur expresse in d. const. Pij v. in §. Testes autē de quaq. re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, &c. quæ verba probant, quod licet de iure communi quælibet præsumptio esset probanda per duos testes contestes, hodie autem sufficit, vt probetur per testes singulares, & sic Pius v. dimidio, minori probatione contentatur, quæ de iure communi requiritur, Et ratio huius cōclusionis ponitur in eadem Constitutione Pij v. in §. siquidem, ibi, *sed plerisque causis præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere*, eiusque rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidentiam exercebāt, vbi cognouerūt obstructam veritatem ob difficultates probandi in iudicijs confidentias ipsas contempta constitutione prædicta, Ecclesias, monasteria, & beneficia sic recepta, vt prius retinere alios fructus, pensiones, & alias res accipere, alios eorum exemplo ad similia, & grauiora fidentius commoueri, &c. Difficultas igitur probandi operatur, vt † sufficiat vnus testis, doct. in l. prima, §. vltimo, ff. de verb. oblig. Mars. in l. si quis ne quæst. col. 32. vers. & respondendo, ff. de quæst. & late deducit Gabriell. de testib. concl. prima, & 2.

Et facit quod fuit decisum in vna Bisinianen. pensionis de anno 1574. coram Illustrissimo Lancelotto. Vnde licet in criminalibus regulariter duæ probationes imperfectæ non iunguntur † ad faciendam plenam probationem, Glo. Ant. de butr. Imol. Fel. & alij in cap. veniens, 1. de testib. Anan. cons. 59. colum. 2. in fi. Archid. in c. sciant 2. q. 8. Oldrad. consil. 192. post med. Ias. cons. 167. colum. vltim. lib. 4. communis, * de qua attestatur Marsil. in l. de minore §. plurimum, num. 55. ff. de quæst. Dec. cons. 429. num. 9. & cons. 210. in fin. fallit tamen in hoc crimine, in quo speciale est, propter eius grauitatem, vt probationes imperfectæ simul iungantur ad constituendam plenā probationem, sicuti in † ciuilibus iunguntur, Bar. in l. 2. §. primo, ff. de excus. tut. & in l. prima, §. idem Cornelio, ff. de quæst. Alex. cons. 20. lib. 4. Anchar. cons. 276. colum. prima, Imol. consil. 138. colum. prima, Card. Paris. cons. 3. num. 95. vol. 4. Marsil. consil. 20. num. 47. communis * opinio teste Grammat. consil. ciuil. 99. num. 9. Gabriell. de probat. concl. prima num. primo, vbi infinitos congerit & in † crimine vsurarum, Baldus, in l. prima, colum. penult. & vlt. Cod. de testamen. Ias. consil. 11. libr. 2. Crau. cons. 73. colum. prima, Soc. Iun. consil. 97. lib. [illegible]

Et magis cum † facilius iungantur plures præsumptiones ad plenā probationem

(vt

(vt in casu nostro) Ant. de Butr. in cap. veniens el. primo, col. vltim. de testib. Gabriell. d. conclus. prima, num. 63. & ideo receptum* est iungi duas præsumptiones ad plenam probationem, Gl. in c. accedens el secundo, vt lit. non contest. & in c. cum causam, in glos. 2. de probat. Ioan. de Anan. cons. 49. col. prima, vers. ex quibus Roman. cons. 7. colum. prima, & cons. 54. in fin. Cran. cons. 35. n. 6. & cons. 73. n. 10. & cons. 159. n. 11.

Accedit, quia hæ præsumptiones, quæ iungũtur in casu nostro, vna quæq. probatur semiplene, & tamẽ probationes imperfectæ indistinctè iunguntur, cum quælibet probatio, quæ iungi debet, sit semiplene,

11 † probata, Bar. in l. spadonẽ. §. quiiura, de excus. tut. Paul. de Cast. cons. 92. in fi. li. 2. Anchar. cons. 276. col. prima, Aret. cons. 65. col. 2. Alex. cons. 20. col. prima, vers. finaliter lib. 4. sufficiunt etiã testes singu-

12 lares, cum agitur de probando † quid in genere, gl. in l. ob carmen, §. vlt. ff. de test. Abb. in c. cum dilecti de elect. Anchar. cons. 277. col. 4. Franc. Curt. cons. 64. col. 2. Grat. cõs. 150. col. 2. lib. 2. Cõmunis* opinio teste, Corn. cons. 34. col. pen. & cons. 247. col. 8. lib. 2. vt habemus exemplum in

13 probãda † iurisdictione, in qua sufficiunt testes singulares, Innoc. in c. qualiter, & quando, de accus. Alex. cons. 3. col. 4. lib. 4. Bal. in l. prima, col. vlt. C. de testib. Soc. Iun. cons. 98. col. 3. lib. 2. Et ad probandã

14 † consuetudinem, Alex. cons. 17. col. 3. lib. 2. Guid. Pap. cons. 116. & cons. 131.

15 Car. Pati. cõs. 25. col. vlt. vol. 4. Et ad † probandam possessionẽ, Fel. in c. licet ex quadam, col. 4. in fi. de testib. Bal. in l. actor. col. 3. C. de probat. Alex. cons. 64. col. prima, lib. 2. Ruin. cons. 44. n. 4. vol. 4. & cõs.

16 67. n. 15. vol. 5. Et ad probandam † famam. Bar. in l. plurimum, §. tormenta, col. 5. de quæst. Corn. cons. 34. col. pen. lib. 2. Alex. cons. 51. col. pen. lib. primo, Franc. Curt. cons. 64. col. 4. Et ad probandum † quem

17 hæreticũ, Io. Anan. in cap. primo, in fi. de hæret. Calcan. cons. 19. col. 6. & seq. Alex. cons. 85. col. vlt. lib. 2. Soc. Iun. cons. 99. col. 3. lib. 2. Ad probandam cõfesionem, Card. Paris. cons. 57. col. pen. vol. primo, ad probandum † adulterium Ias. cons. 11. lib. 2. & stuprum Soc. Iun. d. cons. 99. col. prima, lib. 2. Boer. deci. 23. n. 44. Alex. cons. 13. col. vlt. lib. 7. & probandum censum, Cassan. cons. 16. col. vlt. & ad proban-

19 dum † furorem, Alex. cons. 85. col. vltim lib. 2. Paris. cons. 87. col. 2. vol. 3. Ruin. cons. 67. col. 4. vol. primo, & ad probandũ

20 † electionem sepulturæ, Guid Pap. q. 544. His igitur, & alijs casibus, vt per Mascard. de probat. to. primo, q. 5. n. 118. Gabriell. de test. d. concl. 2. sufficiunt testes singulares, ideo non erit nouum, vt etiam in casu nostro sufficiant ob rationem allegatam supra.

21 Et, licet regulariter quælibet † coniectura sit probanda per duos testes ad minus, Gl. in l. vlt. in verbo, vel inducijs, C. famil. hercisc. cõmunis* opinio teste Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Io. de Amic. cons. 127. n. 10. vbi dicit, non legisse contradictorẽ, tamen in casu nostro vnus testis probabit vnam coniecturam, ad nor. per Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 22 & dicit Fel. in cap. humilis, nu. 7. vers. nõ posse de mai. & obed. in certis casibus posse statui per Papam,

22 vt † stetur dicto vnius testis, Specul. de testib. §. restat, non tamen generaliter statuere hoc in omni casu, cum sit de iure diuino † vt duo testes requiratur, c. in omni de test. ca. cum esses, c. relatum, de testa. & in his, quæ sunt † iuris diuini, non potest dispensare, c. litteras, & ibi omnes de restit. spoliat, cap. vlt. §. is itaq. dist. 6. Gemin. & Præpos. in c. sicut dist. 14. D. Thom. 4. quolib. q. 14. & in 4. sent. dist. 27. q. 14.

23 Hodie autem in septimo libro Decretalium in hac parte reformatur constitutio hæc, & statuitur, vt duo testes requirantur, & optima ratione.

Sexagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur confessione partium.*
2 *Confessio est vera, & propria probatio.*
3 *Confessio maior probatio, quam per testes.*
4 *Et validior.*
5 *Confessio superat omnes probationes.*
6 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
7 *Simonia probatur Confessione.*
8 *Confessio superat coniecturas.*
9 *An Confessio resignantis ante resignationem noceat resignatario.*
10 *Resignans quãdo possit præiudicare resignatario.*
11 *An Confessio resignantis post resignationem noceat resignatario, & n. 21.*
12 *Confessio probat contra confitentem.*
13 *An Confessio facta in vno iudicio probet in alio.*
14 *Confessio in iudicio est illa, quæ præiudicat.*

15 *Inimico non creditur.*
16 *Confessio vnius partis in materia confidentiæ an possit diuidi.*
17 *Testes de Confessione resignatarij non probant.*
18 *Dicta testium in dubio interpretrantur contra producentem.*
19 *Inditia in Simonia debent esse concludentia.*
20 *Fama cum Testibus singularibus non probant Simoniam.*
21 *Confessio de Simonia quando probat.*
22 *Ex supplicatione absolutionis a Simonia non probatur Simonia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confesſione quando probetur confidentia.

Sexageſimo octauo, Quęro, an confidẽtia probetur ex confeſſione partium 1 reſignantis vel † reſignatatij? Communis* opinio eſt affirmatiua, ſecundũ quam fuit reſolutum in vna * Cæſaranguſt. teſte Pelegr. deciſ. 338. li. 2. in recollect. manus, & tradit R. P. D. Seraphinus deciſ. 90. lib. primo, manuſer. & colligitur ex Caputaq. deciſ. 242. p. 3.

2 Primo, probatur, quia † confeſſio eſt vera, & propiè probatio Salic. in rubr. C. de probat. col. vlt. Bart. in l. ſi duo Patroni, §. Idem Iulianus, ff. de petit. hered. Hoſt. in ſumm. de probat. §. vlt. Speculat. eo tit. §. videndum, & hanc eſſe veram opinionẽ atteſtatur Dec. in rubr. ext. de probar. n. 77. & ibi hanc defendi ex pluribus rationibus, & auctoritatibus, cõfutando con- 3 trarias; immo eſt fortior, probatione † per teſtes, & inſt. Gramm. deciſ. 36. n. 66. Soc. 4 iun. conſ. 39. n. 18. li. 2. & † validior. l. generaliter C. de reb. cred. l. publia in fin. ff. de poſ. c. Lotarius. 30. q. 2. Abb. conſ. vlt. col. vlt. lib. 2. Bal. in l. Deo nobis in 5. not. C. de Epiſ. & Cler. Crau. cõſ. 60. n. 3. & maior Crau. conſ. 117. n. 10. & conſ. 121. n. 4. Zaſ. conſ. primo, n. 4. & 5. lib. primo, Menoch. de recuper. poſſ. rem. primo, n. 217. Tancred. de ordin. Iudic. lib. 3. tit. de confeſſ. 5 & vere † ſuperat omnes alias probationes, Dec. conſ. 38. n. 6. Card. Pariſ. conſ. 112. n. 42. vol. 4. Ergo confeſſione poteſt probari confidentia cum poſſit probari teſtibus, & Inſtrumentis. Auth. multo magis, C. de Sacroſ. Eccleſ.

6 Secundo, quia † confidentia eſt ſimonia conuentionalis, vt ex * cõmuni ſępius eſt 7 dictum; ſed ſimonia † probatur per cõfeſſionem factã in iudicio criminali per eũ, qui ante reſignationem conuenit cum reſignante de dando illi penſionem, & poſtea beneficium fuit reſignatum in manibus Ordinarij ſimpliciter, & poſtea Reſignatarius conſenſit penſioni, cum iſte tractus ſit ſimoniacus, Bellam. deciſ. 12. & ita fuit reſolutum in vna Vlixbonen. * Quartariæ coram Accorambono Lunæ Die 16. Maij 1552. teſte Caputaq. deciſ. 242. par. tertia, & tradit Bal. conſ. 31. n. primo, lib. 3. Maſcard. de probat. concl. 1305. n. 7. ex c. præsbiter, 15. q. 5. Et eſt communis* opinio. Ergo, &c.

Tertio, quia ſi extrauag. Pij 4. & Pij V. volunt ſufficere coniecturas, & præſumptiones ad probandam confidentiam, ergo eo magis ſufficiet confeſſio, quæ non 8 ſolum ſuperat † coniecturas, ſed omnes alias probationes, Dec. conſ. 38. n. 6. & communiter* Doct. vt ſupra adduxi.

9 Dubium tamen † eſt, an confeſsio reſignantis confitentis de confidentia ante perfectam reſignationem noceat reſignatario?

Pro negatiua adducitur deciſ. Pur. 6. de cõfeſ. in recollect. manu. Et ratio eſt, quia regulariter confeſsio cedentis non probat contra ceſſionariũ, nec ei nocere poteſt. Paul. de Caſtr. conſ. 134. n. 3. li. primo, Corn. conſ. 139. n. 4. lib. 3. vbi atteſtantur hanc eſſe communẽ opinionem, Car. Pariſ conſ. 58. n. 8. & 12. & ſeq. vol. primo, & conſ. 19. n. 59. vol. 3. Raf. Cuman. conſ. 79. col. prima, Gozzad. conſ. 3. n. 8. Afli. deci. 163. in fi. Alciat. in l. prima, §. ſed ſi mihi, n. 41. ff. de verb. oblig. Salicet. in l. vlt. C. de procur. & communiter* Doct. vt per Tiraq. de vtroq. retr. tit. de rett. legn. §. 2. gl. 2. n. 14. Et probatur in l. facta, §. ſi heres cũ ibi plene not. ff. ad Trebell. l. patrẽ, §. vlt. ff. quemadm. ſeruit. amitt. & ita fuit reſolutum in vna Mediolan. * hoſpitalis, 8. Iunij 1551. coram Reumano, vt retuli, lib. primo, de reſig. benef. quæſt. 16. num. 24.

Contraria tamen opinio affirmatiua eſt vera, vt huiuſmodi confeſsio reſignantis noceat reſignatario ſecundũ quã iudicauit Rot. * in vna Legionen. Canonicatus, & prębendæ, Die Veneris, 2. Decembris 1569. coram R. P. D. Seraphino, vt ipſe atteſtatur dicta deciſ. 90. libr. primo, in recoll. manuſer. quamuis Rota die 17. Nouembris 1568. coram Oradino

nihil

nihil resoluerit, & in similibus terminis fuit resolutũ in vna Tirasonen. Archipręsbiteratus coram Marsicano 27. Maij 1541. teste Put. decis. 141. lib. primo, & ratio est, quia resignans ante perfectam resignationem † potuit resignatario pręiudicare cõmunis opinio * teste Caputaq. decis. 93. n. 4. par. prima, & dixi de resig. benef. lib. primo, q. 16. num. 20.

Non obstant argumenta in contrariũ allegata, quia procedunt in confessione facta post resignationẽ, vt declaraui, d. q. 16. lib. primo, de resig. benef. colum. 2. & 3.

11 Aliqui ampliant hanc † conclusionem, vt confessio formalis resignantis de confidentia commissa noceat resignatario, etiam si sit facta post resignationem, & ita intelligunt deci. Ror. supra allegatã, cum aliter non posset verificari: quia confidẽtia committitur in ipso actu cessionis, & mouentur etiam quia sufficiunt coniecturæ, & pręsumptiones ad probandum hoc crimẽ, ergo eo magis confessio, tum etiã, quia, cum præsupponamus huiusmodi cõfessionem non concernere commodũ cedentis, ergo nocebit resignatario, tam si sit facta ante resignationem, vel in actu resignationis quam si post; quia fere in his casibus eadem est ratio, vt egregie declarat Cor. cons. 129. sub n. 4. lib. 3. Doctores igitur supra allegati dicentes confessionem cedentis post cessionem non nocere cessionario loquuntur in casu, quando illa confessio tenderet ad commodum resignantis, vt per Mascar. de probar. concl. 374. n. 3. sed a cõtraria opinione nõ est recedendum, quia ita tenuit Rota sepe, vt dicam infra n. 22. Et nota, quod omnes

12 in hoc conueniunt, vt confessio † resignãtis quandocunq. facta contra ipsum inducat effectualem probationem, vt tradit Card. Paris. cons. 58. num. 8. vol. primo, vbi alios allegar.

Ampliarem procedere si confessio fuisset facta in alio iudicio nam regulari-

13 ter confessio † facta in vno iudicio probat in alio nisi contra confessionem illam fuisset iudicatum Alex. in l. 2. nu. 27. C. de edend. vbi Rip. n. 21. Dec. n. 62. Et fuit ita resolutum in vna * Terdonen. Archipresbyteratus veneris 15. Ian. 1552. coram D. Capisuceo, teste Caputaq. decis. 197. par. prima.

Et quod dictum est de confessione resignantis, vt præiudicet sibi & resignatario.

Intelligitur à Doctoribus in confes-

14 sione facta in iudicio quam † præiudicare est tex. in c. vlt. & ca . vestra v bi gl. de cohab. cleric. c. cũ olim in fin. de verb. signif. cap. vlt. de rest. spol. l. prima, C. de confess. l. prima, §. diuus, ff. de quæst. l. generaliter C. de non num. pec. Corn. cons. 224. lib. 4. Salicet. in l. vnica C. de confes. communis * opinio, vt per Mascard. de probat. concl. 348.

Ideo scribit Nauarr. in cons. 66. in tit. de sim. Incip. Reuerendiss. Pater, nu. 4. quod est transpositum, fol. 299. tom. 2. nu. 4. quod confessio resignantis dicentis, & publicantis, quod in tractatibus super resignatione interuenerunt illicita pacta, acsimoniaca, & confidentialia, non probet confidentiam, quia emanauit huiusmodi confessio extra iudicium, & nullus præter ipsum id testificetur arg. cap. a

15 nobis de testib. Et quia erat † tunc inimicus cui non creditur etiam in crimine simoniæ, c. per tuas el grande versi. hæc omnia de Sim. Et quia contrarium postea in iudicio deposuit.

Dubium est, si vnus eorũ in iudicio cõfiteatur perceptionem fructuum fuisse factam post resignationem sed ex tali causa, an huiusmodi confessio possit diuidi

16 per iudicem? Pro † vtraq. parto possent adduci argumenta, & doctrinæ; Rota tamen in vna † Brixien. prætensæ confidentiæ 5. Iunii 1591. coram R. P. D. Pegna videtur tenuisse non debere diuidi ex Abb. in cap. bone num. 19. de rest. spol.

Et Rota * in vna Firman. Cappellaniç S. Mariæ, Lunæ 7. Maij 1582. corã R. P. D. Aldobrãdino, nũc S. D. N. tenuit quosdã te-

17 stes deponẽtes de cõfessione † resignatarij de datione facta resignãti nõ probare simoniã, cũ specifice nõ deponerẽt causã, & potuerit esse dedisse causa remunerationis, aut ex alia causa, ex qua excluderetur delictũ, & dicta † testiũ sẽper interpretãtur cõtra producẽtẽ Rot. deci. 6. de testib. Tiraq. de retr. legn. §. pri. gl. 6. nu. 4. Dec. in c. veniens 1. de testib. Et in eadem fuit dictũ indiciã, & cõiecturas in crimine

18

19 simo, debere esse euidentia, & concludẽ-

20 tia, & propterea famam † cũ testibus singularibus de confessione non probare sim. Dec. d. c. veniens. n. 12. in fi. vers. nõ obst. Put. dec. 171. in fi. de sim. In eadẽ etiã fuit

21 dictũ † confessionẽ cedentis post cessionẽ

nõ præiudicare cessionario Paul. de Cast. in l. facta §. si heres ff. ad Trebell. Affli. dec. 165. n. 5. Riminal. consl. 51. n. 12. lib. pri. & 22 cõs. 381. n. 11. & 23. li. 2. Et in terminis de † Simonia quod confessio resignãtis de Simonia non probet aduersus resignatariũ consuluit Alciat. responso 2. lib. primo col. prima, vbi hoc probat pluribus argumentis & fuit resolutum in Rota in* vna Tullen. parochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593. per doctrinas allegatas, quibus adde, Caputaq. decis. 185. p. 1. Idem quoque dicendum erit in confidentia, quia viget eadem ratio.

23 Et hanc † conclusionem amplia, etiam si Resignans post resignationem supplicasset Papæ pro absolutione á Simonia commissa cum resignatario, vel à confidentia, nam ex hoc non arguitur & probatur Simonia & confidentia, vt fuit dictum in dicta Tullen. parochialis coram Decano. nam cum ea confessio emanauerit à Resignante, non potest præiudicare resignatario, Bal. in l. in bonæ fidei col. 5. vers. expedita est tertia pars, C. de reb. cred. Fel. in c. si constiterit col. 2. de accusat. Dec. in rub. de const. n. 54.

Immo nec contra ipsum talis confessio petendo absolutionem probat Simoniam & confidentiam vt fuit dictum in vna * Britonorien. Commende Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipsio, quia videtur ad cautelam petere pro scrupulo quem habet, faciunt not. per Angel. in verbo cõscientia n. primo. bonarum mentium enim est, culpam timere, vbi non est c. 2. de obseruat. ieiun.

Sexagesima Nona Quæstionis Summarium.

1. *Delicta non probantur Instrumentis, & scripturis, & n. 7.*
2. *Confidentia probatur per epistolas.*
3. *Oratio declarat factum.*
4. *Literæ probant mentem nostram.*
5. *Ex literis missis ad hostes probatur crimen lesæ Maestatis*
6. *Ex epistola probatur mandatum ad delictum.*
7. *Conspiratio probatur instrumentis.*
8. *Literæ probant contra scribentem.*
10. *Literæ debent recognosci.*
11. *Literæ amatoriæ repertæ penes mulierem probãt.*
12. *Literæ in cifra scripta non probant simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

Confidentia quando probetur ex Epistolis.

Sexagesimo nono Quæro, an confidentia probetur per literas Resignatarij scriptas resignanti, aut alteri.

Pro negatiua facit, quia delicta non 1 probantur † instrumentis & scripturis, Bar. ind. l. in senatus, n. 1. ff. ad Sen. consl. Turp. Communis* opinio, de qua attestantur Ber. in c. at si Clerici n. 14. de Iudic. Curt. Iun. in auth. si quis in aliquo. post n. 34. C. de edend. & seruari in praxi* attestatur Gand. de malef. tit. de pœnit. n. 15.

Affirmatiua tamen opinio est vera, & 2 communiter* recepta † pe doctores, & secundum eam in facti contigentia* iudicauit Rota in vna Mindonien. Canonicatus, & præbendæ, eoram D. Antonio Augustino die 25. Octobris 1551. teste Caputaq. decis. 200. part. prima. nam ibi resignans habebat debitum 500. ducarorum cum quodam mercarore, pro quo fideiussir resignatarius futurus, & tunc pro cautela, & indemnitate resignatarij, qui fideiusserat resignans constituit Procuratorem ad resignandum libere in manibus Papæ quendam Canonicatum & præbendam in sui fauorem, qui Canonicatus, & præbenda postea fuerunt resignati per illum procuratorem fideiussori, & in suis literis directis resignanti, resignatarius fatebatur, dicendo sibi fecisse resignare Canonicatum, & Præbendam ex eo, quia ipse resignans non soluerat pecunias, 3 quas debebat, quę ratio † declarat huiusmodi confidentiam l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. secundo, & ita resoluit Rota.

Et probatur hæc opinio, primo, quia, si Confidentia probatur per coniecturas, & pręsumptiones, secundum extrauagantes Pij iv. & Pij v, ergo sufficiunt literæ, 4 quę satis clare mentem nostram † aperiunt, dd. in c. post cessionem, de probat.

Accedit, quia, cum hoc delictum intra amicos tractetur, literæ debent sufficere, cũ aliæ probationes minores sufficiant, dd. in c. propterea, de testib. Mars. in Rub. C. de probat. n. 312. Dec. consl. 543. n. 13.

5 Hinc ex literis missis ad Hostes † committi crimen lęsę maiest. tradunt dd. in l. prima

prima ff. ad leg. Iul. maiest. Boss. de crimin. læs. maiest. n. 12. f. 132. col. 4. Hinc ex
6 literis probari † mandatum datum ad
* committendum delictum receptum * est à doctoribus.

Non obstat argumentum in contrariũ adductum, quod delicta non probentur
7 scripturis †, quia respondetur illud procedere quando delictum consistit in facto separato à scriptura, vt est homicidium, furtum, adulterium, & similia, secus autẽ si delictum consistit in facto coniuncto cum scriptura, vt est hæresis, & Simonia, ac confidentia nam tunc potest scriptura probari, ita notabiliter declarat Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in princ. fol. 146. & est communis opinio
* in * praxi recepta, vt, quoties ex tenore scripturę constat de delicto, tunc probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Eccles. n. 2. de maio. & obed. ponens
8 exemplum in obligatione facta † per Canonicos de conspirando in Episcopum, vt ex illo instrumento probetur coniurationis crimen, & alia exempla, vt per ipsum.

Et huiusmodi Conclusio comprobatur, quia regulariter literæ missiuæ pro-
9 bant † contra scribentem, vt per Bal. in rub. C. de fid. instr. Bar. & alij in l. admonendi ff. de Iur. Iur. Alex. in l. prima C. de eden. Card. Paris. cons. 90. n. 7. & 12. vol. primo.

Declara tamen hanc cõclusionem procedere dummodo illæ literę missiuę fue-
10 rint † recognitæ, vt egregie declarat Card. Paris. cons. 54. n. 6. vol. 4. dicens,
11 quod literæ † amatoriæ repertæ penes mulieres, apertam coniecturam inducunt si fuerint recognitę, l. non epistolis, C. de probat. l. publica, ff. deposit. l. cum de in debito ff. de probat. cum alijs, vt per Fel. in c. scripta n. 12. de fid. instr. Bart. post glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Moder. in rub. C. de Edendo. Declara secundò, dummodo literæ sint claræ, secus si in ci-
12 fra † loquantur, nam hoc casu non probant simoniam & confidentiam, vt
* fuit resolutum in vna * Brittonorien. Commendæ Lunę 12. Decembris 1588. coram Gipsio & 3. Maij 1589.

Septuagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur Instrumentis.*
2 *Confidentia est species Simoniæ.*
3 *Simonia probatur instrumentis.*
4 *Quæ delicta probentur Instrumentis.*
5 *Probatio per Instrumentum dicitur propria probatio.*
6 *Ac vera, & firma.*
7 *Instrumentum dicitur veritas euidens.*
8 *Quod constat per Instrumẽtum, dicitur manifestũ.*
9 *Probatio per Instrumentum est firmior probatione per testes.*
10 *Ex remissione debiti probatur Simonia.*
11 *Instrumenta correspectiua probant Simoniam.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

INstrumentis, an probetur confidentia.

SEptuagesimo Quæro, an confidentia probetur Instrumentis? communis
* * opinio omnium doctorum, est affirma-
1 tiua, vt patet † ex his, quæ scribunt Crescent. decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. 2. Peleg. decis. 81. & 82. omnes in recollectis manuscr. & secundum hanc opinionem fuit iudicatum in * Rota die 19. Nouembris 1560. teste Caputaq. decis. 142. lib. 2. etiam in recoll. manuscr.

Et hanc Conclusionem primo probo,
2 quia † confidentia est species Simoniæ & dicitur Simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 201. n. primo part. prima, Sed
3 Simonia † probatur instrumentis c. placuit 16. q. 3. Decius. cõs. 118. n. 1. Menoch. cons. 67. n. 8. lib. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. 2. & 3. & est * communis
* opinio.

Secundo, quia Simonia & confidentia probantur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Simonia p. 4. c. 6. n. primo, Mascard. de probat. concl. 1303. n. primo. sed alia crimina probantur instrumento, quoties delictum consistit in facto incor-
4 porato, vel connexo † ipsi instrumento, vt in vsura, hæresi, & alijs casibus tradit Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit probari instrumentis, cum possit esse connexa, & incorporata ipsi instrumento.

Tertio,

de homic.post Abb.num.12. & idem Fel. est sibi contrarius in cap.2. de rescr. vbi scriptum reliquit, doctrinam prædictam Innoc.vulgo non bene intelligi,ideo tan
22 quam contrarius † debet repelli,vt de Innoc.in quodam casu dicit Abb.in c. extirpandæ,§.quia vero in repeti.num. 51. de præb.& de Barr.dicit Sarn. in §. superest, num.39.de act. & de Iaf. idem Sarn.in §. in personam,n. 47.eo.tit. Et ita Rota in illa Toletan. Thesaurariæ respondit ad Fel.teste Cef.de Graff.d.decif.341.n.7.

Ad tertium respondetur,loqui in simoniaco,non in confidentiario,inter quos
23 magna est differentia,cum in † confidentiario casus sit expressus in iure,l.ancillæ C.de furt.vel respondetur, illud non esse verum neque in simonia, & confundi ex adductis,& patet in allegata decis. Cęs. de Graff.341.vbi ponuntur rationes,& auctoritates,& illa sententia Rotę comprobatur a praxi, & ab ea non est recedendum, & eam tenui in tract.de resignat.benef.lib.14.q.2.n.34.cum seq.

Et,hac sumpta occasione,non est omittendum, quod irregularitas nihil aliud
24 est,quã nota,† seu impedimentum canonicum ex facto, vel defectu proueniens, quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos ordines promoueri,& in eisdem ministrare, ita Specul.in tit. de dispens. §. Iuxta, in principio Siluest.in verbo irregularitas, num.primo,Angel.Tabien.& alij summistæ in eodẽ verbo.Turrecrem.in c.si quis Episcopus,11.q.3.Host.in cap. 2. de cleric.excom.ministr.Nauarr. in man.ca.27. n.192.Io.Andr.& Archidiac. in c.primo, de re iudic.lib.6. Lap. in clem si furiosus de homi.Mar.Soc.sen.in c.sententiã,col. 2.Ne cler.vel Monac.& probatur in c.vlt. de temp.ord.c.præcepimus,&c.curandũ, dist.34.c.tanta dist. 86. cap. Episcopi 21.
25 q.4.Et dicitur † Irregularitas, vel contra regulam Apostoli de vitijs vitandis in Episcopo §.nunc autem,in verbo regula, dist.25.Archid.in c.quoniam,dist.48.vel contra regulam Ecclesiæ,Innoc.in c. nisi cum pridem, n.7.vbi Host. Abb.& alij de ren.& in antiquis canonibus de ea nulla
26 reperitur mentio, † scilicet in libris decretorum,Io.Andr.in d.cap.primo, de re Iudic.lib.6.Ant.de Butr.in cap.vlt.de clerie.excom. ministr. In decretalibus autẽ sæpe, Præpos. in sum.dist.80.Specul. d. §. Iuxta,Host.in c.2.de cleric. excomm.ministr.& in d.c.nisi cum pridem, §.personæ vbi Abb.n.17.Card.q.1.& alij de renun.
27 Et tot † sunt irregularitates , vt omnes congerere sit impossibile,vt per Pelag.de planct.Eccles.lib. primo, art. 48. Nauarr. quem refert Maiol.de Irreg.lib. primo,c. primo, n. 1.& in illo tractatu referuntur omnes , & habetur etiam latissime per Burgas in eodem tract. Specul. vbi supra dicto §.Iuxta.

Sexagesima Secunda Quæstionis Summarium.

1 AN. Confidentiario debeat à Confessionario imponi onus monendi socium sceleris, & num. 6.
2 Inducens aliquem ad peccandum ad quid teneatur.
3 Confessarij Regum quid debeant facere.
4 Proximus amandus.
5 Peccat, qui proximum non defendit.
7 Lex charitatis non obligat ad mortale.

QVAESTIO SEXAGESIMA SECVNDA SVMMARIVM.

Quod sit munus Confessarij in absoluendis confidentiarijs.

SExagesimo secundo. Quæro, An petẽti absolutionem a peccato, & Censuris simonię, seu confidentiæ debeat im-
1 poni onus mouendi eum , † cum quo admisit illud scelus, vt faciat eius pęnitentiam,& restitutionem,quam ob id facere tenetur?

Pro affirmatiua primo , facit id, quod
2 scribunt Scot. in 4.dist.15.q.7.art. 1.& Adrian.in 4.de restit.q.3.quod inducens †, aliquem ad peccandum tenetur ei restituere omnia bona , in quibus ei nocuit , inducendo eum ad pęnitentiam illumq. exhortando ad opera bona.

Secundo, potest ponderari,quod dicitur in c.de hoc de simo.vbi Alex.iij.Iussit iudici , vt induceret Principes , qui aliquid acceperunt ab electo in Episcopum, Oxonien.ad restituendum eidem Eccle-
3 siæ Oxonien.& Abb.ibi n.6. reprehendit Confessarios Regum†, ac Principum eos non hortantes,& monentes restituere accepta ab electis,& promotis ad dignitatẽ.
4 Tertio,Cõprobatur ex charitate,† amore,quẽ debet proximo,& pręsertim socio in delicto,S.Bonau.& Richar.in 3.dist.29 Nau.in man.cap.14.n.23.& ideo peccat, qui

5 qui proximum † non defendit, cap. pasce, dist. 86. cap. Symmachus, dist. 83. c. quantæ de sent. excom. D. Tho. 2. 2. q. 62. ar. 7.

His non obstantibus, contrariam † opi-
6 nionem existimo veriorem, secundū quā consuluit in facti contingentia Nauarr. cons. 2. de simon.

Et primo, quia nullo Canone, nullaq. lege determinatur, vt onus admonendi imponatur ei, qui petit absolutionem a peccato, & attestatur Nauarr. loc. cit. ante num. 3. vers. secundo, ergo non est dicē dum, l. illam, C. de collat. auth. de trien. & semiss. §. consideremus, c. legatur 2. q. 2. Ideo neque simoniaco, & confidentiario debet huiusmodi onus imponi; nam nulla ratio nullo iure naturali diuino, & humano fundata reddi potest, cur magis debeat Simoniacus admonere sui peccati consortes, quā alij, qui aliquando multo maiora peccata cōmiserūt, censurasq. grauiores incurrerunt, Quare non mirū, si c. quoniā c. de Irregulari, c. cum essent, c. nobis de simon. quæ loquuntur de pœna, & absolutione simoniacorum, vllam faciunt mentionē de pænitentia, & onere huiusmodi monitionis. Non obstant argumēta in contrarium adducta. Nam ad primum respondetur, illud procedere, quando is induxit aliquem ad peccandū vi, metu, & dolo, aut fraude, nam tunc tenetur illum monere, & ei restituere, alias secus, vt per Sot. lib. 4 de iust. & iur. q. 4. art. 3. & ita declarat Nauarr. afferendo exempla in man. c. 14. n. 32.

Ad secundum, respondetur, c. de hoc non probare, quod Confessarij, & alij absoluētes a Simonia in foro Conscientiæ debeant imponere absoluto pænitentiā, & onus vtendi præfata monitione nam loquitur de Iudice delegato a Papa in foro exteriori, & vult, ipsemet restituat.

Ad tertium, respondetur, quod Lex
7 charitatis † non obligat ad mortale peccatum, Ideo concludendum est &c.

Sacra vero Pænitentiaria in litteris, quibus dat, vel committit absolutionem, solet hoc onus imponere, vt attestatur Nauarr. d. cons. 2. n. primo de Simon.

Sexagesima Tertia Quæstionis Summarium.

1 *IN dubio confidentia præsumitur.*
2 *Confidentia est delictum.*
3 *Quisque præsumitur bonus.*
4 *Contractus præsumitur licitus.*
5 *Actus præsumitur factus prout ius disponit.*
6 *Habens literas expeditas videtur habere intentionem fundatam.*
7 *Bulla facit probationem probatam.*
8 *Bulla facit manifestum.*
9 *Tractatus præsumitur bonus.*
10 *Reseruatio videtur ritè facta.*
11 *Præsentatio, & electio in dubio censetur bona.*
12 *Interpretatio semper, vt confidentia excludatur.*
13 *Præsumptio quod omne delictum excludatur.*
14 *Præsumptio excludens turpitudinem capienda.*
15 *Qualibet causa excusat à dolo.*
16 *Præsumptio sustinens actum est fortior alia.*
17 *Præsumptio sustinens actum amplectenda.*
18 *Præsumptio excludens simulationem, & fraudem est capienda.*
19 *Vnum in litium tollit aliud.*
20 *Coniectura vna excludit aliam.*
21 *Præsumptio fortior tollit minus fortem.*
22 *Absolutio danda, cum non constat de confidentia.*
23 *Actore non probante, Reus absoluitur.*
24 *Iudices debent esse prompti ad absoluendum.*

QVAESTIO SEXAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

QVod confidentia, neque Simonia, præsumatur.

SExagesimo tertio, Quæro an confidē-
1 tia in dubio † præsumatur? Negatiua opinio vera est, quam tenent communiter omnes in terminis, Put. decis. 385. li. primo, Caputaq. dec. 202. n. 6. Gabriell. cons. 171. in principio, lib. 2. Idque proba-
2 tur ex eo, quia confidentia est † delictum, Caputaq. decis. 202. n. 5. par. prima, & decis. 238. par. 3. in principio, sed delictum in dubio non præsumitur, Barb. cons. 77. in principio, volum. 4. Boer. decis. 215. num. 22. Alex. cons. 125. col. 4. in princ. & seq. volum. 4. Soc. Iun. cons. 83. colu. prima, volum. 2. late Crau. consil. 18. col. vlt. & communiter Doct. tradunt, ergo & confidentia, &c. Et ratio rationis est,
3 quia quisque † præsumitur bonus, nisi malus probetur, cap. vlt. de Scrutin. in in ord. facien. l. omnimodo C. de inoff. testam. Gl. in cap. super litteris de rescr. Inno. in c. 2. col. 3. de in integ. rest. Marsil. cons. 2. num. 9. & Iuste possidere Bart. in l. commune, §. inter prædones, ff. comm. diuid. Glos. in cap. primo, §. Iiduo de pac. tenend. cum alijs, vt per Gabriell. tract. comm. opin. tit. de malef. concl. 2. n. 7. Et

 sicuti

23 reus† est absoluendus, l. qui accusare, vbi communiter * Doct. C. de accusat. cap. vlt. S. de iur. iur. Card. Paris. cons. primo, num. 9. vol. primo, & cons. 158. num. 25.
24 vol. 4. & iudices debent † esse prompti ad absoluendum, Dec. & Cagn. late in reg. fauorabiliores, ff. de reg. iur. Paris. in rub. ff. de oper. nou. nunciat. n. 105.

25 Octauo, infero, Verba † Semper esse interpretanda pro non simonia, & confidentia, vt fuit resolutũ in vna * Firman. Cappellaniæ, Lunæ, 10. Maij. 1582. coram R. P. D. Aldobrandino tunc Auditore Rotæ, nunc S. D. N. nam ibi inter alia adducebãtur, ad probandam simoniam, quędam verba resignatarij, *le dono per vna certa cosa*, & fuit conclusum, esse interpetranda ex causa resignationis spontaneæ, non autem quod præcederet conuentio: Et alias in vna Lucana * Canonicatus, die 19. Decembris de anno 1555 & 1557. coram Cardinali. S. Crucis fuit
26 resolutum † quod, si executio non fit cõformis tractatui præcedenti, non probetur simonia.

Sexagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Iudex secundum allegata debet iudicare.*
2 *Actor debet probare quod intendit.*
3 *Sententia lata absque probationibus iniusta.*
4 *Per probationes constat de confidentia*
5 *Ex probationibus veritas apparet.*
6 *Probatio quid est.*
7 *Notorium non indiget probatione.*
8 *In claris non est opus coniecturis.*
9 *Quæ Iudici sunt aperta nulla indigent probatione*
10 *Argumentum quid.*
11 *Probationum species duodecim.*
12 *Et quæ.*
13 *Confidentiæ crimen plene & concludenter probari debet quamuis ciuiliter agatur.*
14 *Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet.*
15 *Simonia lenioribus probationibus probatur quoties agitur ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij.*
16 *Impetrantes beneficia per Simoniam & confidentiam sunt odiosi.*
17 *Actus interpetrari debet in bonam partem.*
18 *Verba, gli ho dato tanto, &c. non important Simoniam.*
19 *In Simonia requiritur conuentio.*
20 *Vnus testis cum fama non probat Simoniam.*
21 *Dictum vnius testis cum alio socio criminis non probat Simoniam.*
22 *Testis socius criminis non probat Simoniam*
23 *Fama publica non probat confidentiam.*
24 *Dictum Resignantis post resignationem non probat Simoniam.*
25 *Verba futurum gratum non probant Simoniam.*
26 *Verba generalia non probant Simoniam.*
27 *Testes deponentes de solutione facta resignante non probant Simoniam.*
28 *Testes deponentes de perceptione fructuum facta a Resignante post resignationem non probant Simoniam.*
29 *Ex perceptione facta cum causa non probatur Simonia.*
30 *Ex mandatis reciprocis non colligitur confidentia*
31 *Ignorantia an excuset a confidentia.*
32 *Petens absolutionem non censetur fateri Simoniã.*
33 *Bonarum mentium est culpam timere vbi non est*
34 *Probationes interpetrantur pro non confidentia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA QVARTA

ARGVMENTVM.

Quibus probationibus constat de confidentia.

Sexagesimo quarto, Quæro, &c. Nunc autẽ de probationibus cõfidentię agẽ-
1 dũest, cum iudex secundum illas debeat† iudicare, c. iudicantem 30. q. 5. l. illicitas, S. veritas, ff. de off. præsid. c. primo, vbi Io. And. de off. ord. Gl. in c. primo verbo contra, de re iudic. lib. 6. & non possit aliter, Abb. cõs. primo, incipit tria col. 2. & cons. 18. in causa col. prima, & 2. lib. 2. Barbat. in c. cum in iure, col. 28. de off. & potest. iud. deleg. Fel. in c. quoniam contra n. 3. de probat. Paris. cons. 153. n. 4. & 5. vol. 4. Crau. cons. 171. n. 7. Cefal. cons. 421. n 61. & cons. 265. n. 14. & 16. Clar. lib. 5. recepr. sent. S. vlt. q. 31. n. 10. ideo receptum * est,
2 actorem † debere probare quod intendit l. quia accusare, C. de eden. l. 2. ff. de probat. l. negantes, C. de accus. c. primo vt Eccl. benef. c. circa de elect. lib. 6. Abb. cons. 9. n. 54. Hercul. de probat. negat. n. 30. Rip. de peste part. 2. n. 125. Dec. in l.
3 culpa caret, n. 9. ff. de reg. iur. Hinc † sententia lata absque probationibus dicitur iniusta, l. probatam, & ibi Bar. C. de sent. Ruin. cons. 117. in lite vertente, n. 17. & 20. lib. 5. Vant. in tract. de nullit. sent. ex defectu proc. n. 37. Mars. in rub. C. de probat. n. 67. ideo huiusmodi inuestigatio vtilis erit, & necessaria, l. prima ff. de integ. rest. c. imitare 16. q. 1 c. si quis 2. q. 4. late tradit Mascard. de probat. q. prima col. prima.

Quæro igitur, quomodo constet de cõfidentia

fidentia, ad effectum, vt iudex possit iudicare, & declarare confidentiarios, &c.

*4 Communis * opinio † est, de ea constare 5 per probationes, quia per illas † veritas apparet, l.nec omissa, C.de liberal.caus. Couarr.in c. primo, var.resol. vers. settimo, & manifeste Abb. in cap. licet n. 20. de probar. Mascard. de probat. primo Tho.q.3.n.2. Probatio autem nihil aliud 6 est †, nisi rei dubiæ per argumenta ostensio, vt placuit Az.& Accurs.in rub.de pro * bat. Host. in sum.eo. tit.in principio, & * communiter alij, vt per Abb.Decium, & alios nouissimos in rub.ext.de probat.rei 7 dubiæ, quia † Notorium non indiget probatione, ad not. in l. prima, ff. de rest. in integrum l.prima, ff.de dor.præleg.c.vlt. 8 de cohab.mulier, & in claris, non † est opus coniecturis, l.continuus, §. cum ita, ff.de verb. oblig. quæ n. iudici sunt aper- 9 ta, nulla indigent † probatione, l. si vero, §.pio rei. ff.qui satid.cog.& illud ver- 10 bum per argumenta sumitur † generaliter, & largo modo, vt in l.2.C. quomodo apell.non recip.c.si pro humani de ho mic.lib.6.& late per Mandos.in d.rub. de probat. n. 8. & facit arg.§. primo, de act. comprehendit igitur omnes probationum species, quæ secundum Spec. in tit. 11 de probat.§.videndum, sunt † duodecim, scilicet per testes, per confessionem partium, per instrumenta, per euidentiam facti, per præsumptiones, per famam, per iuramentum, per libros antiquos, & scripturas antiquas in lapidibus sculptas, per literas sygillatas sygillo Episcopi, per denunciationem publicarum personarum, per communem opinionem, per inditia indubitata, secundum autem Host. nouem. secundum Tancred. sex. secundum Mascard. septem, & omnes has enumerat Mascard.d.trat.de probat.tom. primo, q.4.

Illud autem in primis est consideran * dum, receptum esse in * sacro Rotæ Au- * ditorio, & comprobatum ex * stylo hoc cri 13 men confidentiæ probandum † esse plene & concludenter, quamuis ciuiliter aga- * tur, vt fuit resolutum in vna Imolen. con fidentiæ Lunæ 14.Februarij 1592.coram * R.P.D. Pamphilio, & in vna * Calaguritan.confidentiæ 25.Iunij 1593.coram eo * dem, & nouissima in vna * Aretin. confidentiæ Lunæ 23. Ianuarij 1595.& a- * lias pluries. Et has decisiones habui à R. P.D. Varela nobilissimo, & Doctissimo viro meique amantissimo.

Et hoc ad exemplum Simoniæ, in qua * communis * opinio est, requiri plenam, & concludentem probationem, cum agitur 14 † ad effectum priuationis, Glos. in c. veniens il primo verb.illorum de Testibus. * & ibi Abb. n.4. Dec n.8. & alij * omnes, Card.Zabarell.c.sicut, & ibi Marian. Soc. sen. sub n. 5. vers. sed plus placet de Simon.Cott.decis.173.Moedan.decis.184. * communis opinio * teste Alciat.cons.secundo, col.2.& 3. tom.primo, de communi etiam Nat. cons. 299. n. 3. in fin. vers. quia respondit lib.secundo, & fuit reso- * lutum in Rot. in vna * Firman. Cappellaniæ 7.Maij 1582.coram S.D. N. tunc Auditore Rotæ, & in vna Brittonorien. * Commendæ * Lunæ 12.Decembris 1588. & Die tertia Maij iterum 1589. coram * R.P.D.Gipsio & * in Tullen.parochi. lis coram R.P.D. Decano 28.Maij 1593. Li- 15 cet secus sit quoties agitur † ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij nondum obtenti, nam tunc sufficiunt probationes leuiores, Fab.decis.47. lib. * 2.resoluit Rota in vna * Caurien.Canonicatus x.Maij 1581.coram R.P.D.Seraphi * no, & in alia * Calaguritan.de Naro 20. Maij 1590.coram Comitulo. Ideo, sicuti in Simonia, quoties agitur ad priuationem, quamuis agatur ciuiliter, requiritur probatio plena, & concludens, ita & in confidentia, ex interpetratione Rotæ, & ex stylo recepto, requiritur plena, & concludens probatio, &, vbi non est talis, Rota semper pronuntiauit pro non confidentia; & multoties fuit in hac Sententia contra Iudicem confidentiarum; & secundum determinationem Rotæ fuerunt finitæ causæ, & hoc, tum quia vigent eædem rationes, quæ in Simonia, tum præterea ad compescendam audaciam illorum, qui mouent has lites, & volunt 16 beneficia viuorum, genus enim † hoc hominum valde odiosum est in Curia. Accedat, quia semper debet capi præsumptio excludẽdi delictum, l.merito, ff.pro Soc. 17 Et actus debet † interpetrari in bonam partem, Put.decis.181.& 440.lib.primo, & promptiores debemus esse ad absoluendum, quam ad condemnandum, iuxta vulgatam regulam, prout recti iudices * partes in dubio esse debent Ang.in l. dedit, n.primo, ff. qui satisd.cog.

Et

18 Et ideo illa verba (gli † ho dato tanto, non gli voglio dar piu niente) Rota in di* cta* Firmana Cappellaniæ coram S. D. N. de Anno 1582. interpretata est, vt non importent Simoniam, quia potuit esse, 19 quod non dederit ex conuentione †, vt requiritur, Glos. in c. quam pio prima, q. 2. Dec. cons. 118. n. 4. Card. Paris. cons. 30. * n. 21. vol. 4. & * communiter alij.

* Et in eadem * Firmana fuit resolutum, 20 non esse † concludentem probationem in hac materia, dictum vnius testis cum fama, Glos. in c. veniens primo, de testib. * communis * opinio teste Dec. cons. 210. prope fin.

* Et in vna Ciuitaten. * confidentiæ sabbati 23. Ianuarij 1593. coram R. P. D. Mā21 tica fuit resolutum, dictum † vnius testis non sufficere etiam cum præsumptione, quę oritur ex dicto alterius, qui particeps fuit criminis, Doct. in c. sicut, de test.

* Et in dicta * Tullē. parochialis 28. Maij 1593. resoluit dictum Socij criminis non 22 † admitti, & hoc late comprobaui, q. 66. n. 21. cum sequen. in hoc tract.

23 In eadem Tullen. fuit resolutum † famam publicam non probare: quod etiam * fuerat dictum in illa * Imolen. confidentiæ, corā R. P. D. Pamphilio, 14. Februarij 1592. Gl. in c. veniens, & ibi Abb. n. 8. Dec. n. 22. de Testibus Gabriell. conclus. prima, de probat. n. 12. Put. decis. 171. in fin. libro secundo.

*24 Et in eadem * Tullen. fuit firmatum †, dictum resignantis post resignationem dicentis resignasse sub quibusdam conditionibus, & modis, non probare. De qua re dixi, q. 68. n. 22.

* Et in eadem Tullen. fuit * dictum, quod testes deponentes audiuisse N. dicentem 25 futurum ingratum, &c. non probare Simoniam, & fuerat decisum in dicta Brittonorien. Commendæ 12. Decembris 1588. 26 quia verba generalia non probant † Simoniam, Sot. de iust. & iur. lib. 9. q. 8. art. 5. concl. 3.

* Et in eadem * Tullen. fuit resolutum, 27 † testes deponentes de solutione facta resignanti non probare Simoniam, quia potuit resignatarius soluere ex alia causa, & non constabat de pacto.

* Et in dicta Imolen. * confidentiæ Lunæ 14. Februarij 1592 fuit resolutum, te28 stes deponentes † de perceptione fructuū facta a resignāte post resignationem non probare confidentiam, nisi deponāt de præcedente conuentione. Nam poterit dari casus, quod ex post pacto Resignatarius sponte, & ex aliqua causa, illos soluerit, ad tradita per Gl. in c. præsenti, de off. ord. lib. sesto, de qua te vide ea, quæ suprascripsi, q. 31.

* Et in illa * Consentin. prætensæ confidentię 4. Februarij 1591. coram R. P. D. 29 Orano fuit resolutum † non constare de confidentia ex perceptione facta post resignationem, cum constaret de causa perceptionis.

* Et in illa Calaguritan. * confidentiæ Die Lunæ 14. Decembris 1592. coram R. P. D. Penia, ac in eadem Veneris 25. Iunij 1593. coram R. P. D. Pamphilio fuit de30 cisum, ex illis † mandatis reciprocis non colligi confidentiam, cum non constet de pacto.

* Et in dicta Aretin. * cōfidentiæ coram R. P. D. Decano Rota exclusit confiden31 tiam ex verisimili † ignorantia clausulæ appositæ in supplicatione, attenta paupertate, tetigi q. 46. n. 64. vers. lim. Et in * præfata * Brittonorien. commendæ Lunę 12. Decembris 1588. fuit resolutum non 32 cōstare de Simonia, per † supplicationem in qua N. petebat absolutionem ab ea cū petens absolutionem non videatur confiteri Simoniam, quia eius confessio præsumitur ad cautelam, ad tollendum scrupulum: nam bonarum mentium est, cul33 pam † timere, etiam vbi non est c. 2. de obseruat. ieiun. Nat. cons. 161. n. 15. Quod nota, quia est valde singulare.

Et propterea in hac materia, vbi agitur ad priuandum aliquem beneficijs propter confidentiam commissam, debet huiusmodi confidentia probari plene, & concludenter, & ita vsus obtinuit, quod posset alijs multis modis, & rationibus comprobari, quas consulto omittam breuitatis causa, eoque maxime, quia in quęstionibus præcedentibus, & sequentibus late omnes casus posui, Et probationes 34 in crimine hoc confidentiæ in mitiorem partem interpretrantur pro non confidentia, iuxta tradita per Barbat. consil. 12. num. 34. volum. 2.

Sex-

Sexagesima Quinta Quaestionis Summarium.

1 Per testes probatur confidentia.
2 Omnia possunt Testibus probari.
3 Probatio per Testes est naturalis.
4 In ore duorum, vel trium stat omne verbum.
5 Probatio per Testes est dignior alijs.
6 Viua vox est firmior.
7 Viua vox mouet animum Auditoris.
8 Plura sunt quae non possunt, nisi per Testes probari.
9 Testificari est actus à lege inuentus.
10 Necessarius est vsus testium.
11 Ferre testimonium dignitas dicitur.
12 Officium testium ad quid versetur.
13 Veritas amanda.
14 Testes debent deponere per sensum corporis.
15 Testes absque Iuramento non probant in confidentia.
16 Nullum est dictum Testis absque Iuramento.
17 Papa non dispensat, vt credatur testibus absque Iuramento.
18 Pars aduersa in receptione testium debet citari.
19 Quando Iudex procedit ex officio non est necessaria citatio partis in receptione testium.
20 An testes debeant citari ad perhiben. Testimonia.

QVAESTIO SEXAGESIMAQVINTA
ARGVMENTVM.

AN per testes probetur confidentia.

SExagesimo quinto Quaero, an per testes probetur confidentia? Communis * opinio omnium Doct. est affirmatiua, quae in praxi * tota die † obseruatur, & probatur, tum auctoritate, tum etiam ratione, auctoritate, ex d. Constitutione Pij v. in §. Testes, ratione, quia omnia possunt † testibus probari, Innoc. in c. cum P. de fid. instr. vbi dicit hanc † probationem naturalem, & congruere cum iure diuino, Abb. in c. tertio loco, n. 5. vers. vltimum tamẽ dictum, de probat. propter illud diuinae vocis testimonium, In † ore duorum, vel trium stat omne verbum, c. cum esses, de testam. Et ob id huiusmodi probatio omnibus alijs † validior, & dignior existimatur, Abb. in rub. de testib. ex cum Ioannes, de fide Instru. Fel. post Barbat. in rubr. de fid. Instr. n. primo Dec. in d. rubr. de testib. & est * communis opinio, vt per Doctor. in d. c. cum P. de fid. instr. Viuius in com. opin. versic. testis de * magis communi attestatur Mascard. de probat. tom. 1. q. 5. n. 3. Et hoc, tum quia † viua vox firmior est, quam mortua, vt in authen. de instr. cau. & fid. §. si quis igitur, c. tertio loco de probat. Az. in summ. tit. de testib. cum viuae vocis sonus fortius, ac efficacius permouet † auditoris animum, l. si in tres, ff. de arbit. l. prima, C. de sent. ex breui. recit. l. de minore, §. de tormenta, ff. de quaest. & ideo plura probantur testibus †, quae non probantur aliter, vt patet ex citatis per Roman. cōs. 349 incip. dum quaeritur Feder. de Sen. q. 211. Oldrad. cons. 199. Bal. in l. sciunt col. 2. C. de probat. tum etiam quia † testificari est actus a lege inuentus, l. quoniam, circa fin. C. de haeret. propter bonum publicum, Barbat. in c. 2. de probat. & est munus publicum, & † necessarium, l. prima, ff. de testib. l. vlt. C. si cert. pet. Barbat. in c. testimonium, n. 16. de testib. & ideo ferre † testimonium dicitur dignitas, c. praeceptum 32. q. 5. Specul. de testib. §. apponitur, n. 29. cum officium † testium versetur ad veritatem detegendam, quae super † omnia amari debet, l. cum ita legatum, ff. de cond. & demonstr. c. quisquis 2. q. prima.

Qui testes debent causam † afferre in eorum depositionibus, per illum corporis sensum, quo percipitur id, de quo rogantur, l. qui testamento heres instituitur, §. vlt. vers. si vel sensu percipiatur, ff. de testam. Abb. in c. cum causam, de testib. Tindar. in suo tract. de testib. n. 9.

Aliqua tamen dubia oriuntur in hac materia, quae sunt necessario explicanda. Primum erit, an testes absque iuramento probent in hac materia confidentiae? Respondeo † negatiue vt in terminis tenet Gabriel. cons. 184. n. 9. lib. 2. namque testes, antequam perhibeant testimonium, debent a Iudice arctari Iusiurandi religione, l. Iusiurandi C. de testib. Specul. eo. tit. in versic. sequitur, alias † nullum est eorum dictum, d. l. Iusiurandi c. tuis, de testib. vbi omnes * Lanfranc. de testib. in principio Crot. in eo. tract. par. 7. n. 227. Grauatius Calaber ad Vestr. in sua praxi c. 1. lib. 6. n. 34. cum sequen. decis. Pedemon. 79. n. 18. Immo aliqui scribunt summum † Pontificem non dispensare vt credatur testibus absque iuramento Fel. in c. constitutus in 6. col. de rescr. Roland. a Vall. cons. 8. n. 14. lib. 4. August. de Ancon. de potest. Eccles. q. 55. art. 4.

Secundum erit dubium, an pars aduersa de-

sa debeat citari in eorum receptionem

18 Respondeo † affirmatiue, vt etiam tenet Gabriell.d.conf.184.n.9.lib.2.& ratio est, quia dicta testium pronihilo reputantur, si pars cuius interest, non fuerit vocata, c. 2.de testib.l.si quando C.eo.l. Iudices C. desid.Instr.Dec.in c.in nomine Domini, n.28.de testib.& communiter * ita praxis obseruat, teste Viu.in com. opin, versic. Testis.

Limita tamen, vt per Mascard.de probat.tom.primo q.5.n.87.vsque ad n.117. & per eundem Mascard. eo. tract. concl. 431.& per Abb.in c.2.n.7.de testib.vbi a-

19 lij; Et præcipue in casu, quando Iudex procederet ex officio, vt praxis etiam in hac materia obseruat in processu informatiuo, Bal. in l.non dubium, col.6. C. de legib. Io. Andr.in c. vlt. de præsumpt. Fel.d.c.2.col.2.in prima lim.de testib.

20 Tertium dubium, an testes † debeant citari ad perhibendum testimonium? Affirmatiuam opinionem tenuerunt Alex. conf.180.n.7.lib.2.Ruin.conf.10.n.5.lib. 5.& alij multi, Contraria tamen opinio est vera, quam tenent Lanfran.in tract. de testib.in principio sub n.5.vers.quinto quæro, Gl.in l.post legatum, §.his vero, ff.de his quib. vt indig.Bal. in l. presbyteri C.de Epis.& cler. sufficit enim, vt testes producantur ad iudicem, Bal. in auth.sed nouo iure, C.si cert.pet. Io. Bapt.Asin.in prax.§.7.c.5. limit.92.& communiter * obseruatur. Et cum hic casus alias fuisset propositus ab ornatissimo & nobilissimo D.Fabritio Caieta Consentino, mihi maxima & antiqua amicitia coniuncto, ita respondi, & postea ita Fuit iudicatum.

Testes autem Inimici, deponentes nimis audacter, suspecti, & Socij criminis non probant, vt dicam infra quæstione sequenti.

Sexagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *Vbi requiritur legitima probatio, Testes debent esse omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Sẽper Testes debent esse omni exceptione maiores.*
4 *In causa criminali Testes debent esse luce meridiana clariores.*
5 *In Causa matrimoniali Testes quomodo debent esse.*
6 *In confidentia admittuntur Testes criminosi, & inhabiles.*
7 *In Simonia quælibet persona admittitur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitiæ admittitur in Simonia.*
9 *Simonia est maius crimen omnibus alijs.*
10 *Qualibet persona admittitur ad probandum heresim.*
11 *Confidentia & Simonia solent committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non potest Testes minus idonei admittuntur.*
13 *Minor 25.annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum est transgredi Iura.*
17 *Hereticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudæus non probat contra Christianum.*
19 *Deo infidelis est quoque alijs.*
20 *Confidentia probatur per Testes socios criminis.*
21 *In tribus criminibus socius criminis probat.*
22 *Socij criminis & muneris non probant Simoniam.*
23 *Promissio, & datio in Simonia æquiparantur.*
24 *Assassinus etiam ex promissione.*
25 *Testes inimici non probant confidentiam.*
26 *Testes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Testes de auditu, & publica voce & fama non probant Simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEXTA *ARGVMENTVM.*

AN testes debeant esse omni exceptione maiores.

SExagesimo sexto Quæro, an ad probandam confidentiam testes debeant esse omni exceptione maiores?

Pro affirmatiua primo ponderantur quędam verba posita in d. Constitutione Pij 4.in §.sicque, ibi, *etiam per præsumptiones*

1 *& coniecturas legitimas &c.* verbum enim legitimas videtur requirere †, vt testes sint omni exceptione maiores, Host. Innoc. Io.de Anan. Abb. & alij in c. Fraternitatis, de testib. & est notabilis decisio Rotæ, quam ad hoc refert Marsil. conf. 2.n. 51.lib.primo, nam alias non posset dici le-

2 gitima probatio ad late tradita per Felin.in c.2.n.12.de testib.verbum enim † legitimæ est magnæ importantiæ vt in casu de quo per Bald. in l.vnica col.9. vers. quæro debitor C.de confess.

3 Secundo affertur, quia regulariter in omni materia debent esse † testes omni exceptione maiores, vt habetur sexcentis in locis, in tit. de testib. in ff. & Doct.

4 in c.2.de testib. & eo magis in causa criminali, vbi probationes debent esse † luce meridiana clariores, l.sciant cuncti, C. de

nia, quam tenent Gl. in c. vlt. 15. q. 3. & in c. si quis Papa, dist. 79. Doct. omnes in c. primo, de testib. lib. 6. Angel. in sum. in verbo testis, cum alijs, vt per Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 28. speciale enim est in tribus criminibus exceptis, vt socius criminis admittatur in testem, scilicet† in causa hæresis, læsæ maiestatis, & Simoniæ, dic. c. primo, de testib. lib. 6. vbi omnes Doct. nam in alijs secus, communis* opinio, vt per Io. de Amic. cons. 27. nu. primo, Gl. in l. vlt. C. de accusat. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 21. vers. Dictum socij. In confidentia autem pluries resoluit Rota testes socios criminis repelli in vna Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & alias, & in simonia fuit dictum in illa Firman. Cappellaniæ de anno 1582. coram S. D. N. Et in illa Tullen. Parrochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593.

21

Et hoc procedit, quoties essent socij criminis, & † muneris, nam tunc absque dubio non admitterentur in confidentia, sicuti neque admittuntur hoc casu in simonia, vt fuit resolutum* in Rota in vna Pampilonen. Parrochialis de Patterna coram D. Fabio Accorambono Decano 13. Iunij. 1552. teste Caputaq. decis. 244. par. 3. & ratio est, quæ ponitur per Doct. in d. c. primo, de testib. lib. 6. & in c. veniens el primo, de testib. Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita distinguit, Fab. decis. 47. lib. 1. not. in d. Tullen.

22

Et ampliatur hoc procedere, etiã si ageretur de simonia ciuiliter Redoan. de simo. p. 4. d. c. 5. n. 28. Salicet. in l. quando liberi, n. 6. C. de testib. Dec. in c. 2. de conf.

Ampliatur secundo, procedere, etiam si testes socij criminis, & muneris nihil receperũt, quia sufficit, quod eis fuerit† promissum, vt fuit* resolutum in d. Pãpilonẽ. teste Caputaq. citata decis. 244. p. 3. n. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. primo, de testib. in 6. Dec. in c. veniens el primo, n. 9. ante finem de testib. Ita in simili dicitur assassinus, si tantũ fuit† promissum, vt occidat, licet nihil habuerit, Salicet in l. non ideo minus, in fin. C. de accusat. Curt. Sen. cõs. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Gramat. vot. 9. col. prima. cõmunis* opinio, vt late resoluit alios allegando Gabriell. de malef. concl. prima, n. primo, cum sequent.

23

24

Et hunc criminis participem à testimonio repelli scribũt Fulgos. cons. 136. col. 2. in fin. Corn. cons. 112. n. 5. lib. 3. cõs. 58. n. 4. lib. pri. Gramm. decis. 25. n. pri. & decis. 40. n. 16. Cat. Patis. cons. 53. n. 15. vol. 4. cũ alijs vt per Mascar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiã hanc vide quæ posui de resig. benef. lib. 14. q. 10. vbi latissime tractaui hanc quæstionem.

25 Testes † autem inimici repellentur, vt fuit* resolutum in Rota, in vna Aquen. Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxime citãda.

26 Ita† & etiam qui nimis audacter deponunt, ac animose loquuntur, Anch. cons. 227. sub n. 3. Alex. cõs. 5. n. 4. li. 3. Gramm. cons. 12. n. 14. Crau. cons. 1. n. 9. & ita fuit resolutum in vna* Imolen. confidentiæ Lunæ 24. Febru. 1592. corã R. P. D. Pãphilio.

27 Ita † pariter non probant testes de auditu, etiam de publica voce, & fama, etiã si cũ hac publica voce, & fama adsit vnus testis, nam pluries fuit resolutum, ex hoc non probari simoniam, in illa* Firman. de anno 1582. coram S. D. N. in d. Imolen. & Aquen. Gl. in c. veniens 1. de testib. Dec. cons. 210. in fin.

Sexagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1. *Testis vnus non probat.*
2. *Etiam si esset in dignitate.*
3. *Vbi causa est commissa conscientiæ alicuius vnus Testis non sufficit.*
4. *Plures testes singulares nihil probant.*
5. *Testes singulares probant confidentiam.*
6. *Ob difficultatem probandi sufficit vnus testis.*
7. *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ non iunguntur.*
8. *In Ciuilibus secus.*
9. *In crimine vsurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10. *In confidentia iunguntur præsumptiones.*
11. *Qualibet probatio, quæ iungi debet est semiplene probata.*
12. *Cum agitur de probando quid in genere, sufficiunt testes singulares.*
13. *Iurisditio probatur per testes singulares.*
14. *Consuetudo quoque.*
15. *Possessio etiam.*
16. *Et fama.*
17. *Et hereticus.*
18. *Adulterium.*
19. *Furor.*
20. *Electio sepulturæ.*
21. *Qualibet coniectura probanda per duos Testes.*
22. *Papa potest statuere in certis casibus, vt stetur dicto vnius Testis.*
23. *De iure Diuino requiruntur duo Testes.*
24. *Papa non potest dispensare super iure diuino.*

Z QVAE-

(vt in casu nostro) Ant. de Butr. in cap. veniens el. primo, col. vltim. de testib. Gabriell. d. conclus. prima, num. 63. & ideo receptum* est iungi duas præsumptiones ad plenam probationem, Gl. in c. accedens el secundo, vt lit. non contest. & in c. cum causam, in glos. 2. de probat. Ioan. de Anan. cons. 49. col. prima, vers. ex quibus Roman. cons. 7. colum. prima, & cons. 54. in fin. Crau. cons. 35. n. 6. & cons. 73. n. 20. & cons. 159. n. 11.

Accedit, quia hæ præsumptiones, quæ iungūtur in casu nostro, vnaquæq. probatur semiplene, & tamē probationes imperfectę indistinctè iunguntur, cum qualibet probatio, quæ iungi debet, sit semiplene, 11 † probata, Bar. in l. spadonē, §. qui iura, de excus. tut. Paul. de Cast. cons. 92. in fi. li. 2. Anchar. cons. 276. col. prima, Aret. cons. 65. col. 2. Alex. cons. 20. col. prima, vers. finaliter lib. 4. sufficiunt etiā testes singu- 12 lares, cum agitur de probando † quid in genere, gl. in l. ob carmen, §. vlt. ff. de test. Abb. in c. cum dilecti de elect. Anchar. cons. 277. col. 4. Franc. Curt. cons. 64. col. 2. Grat. cōs. 150. col. 2. lib. 2. Communis* opinio teste, Corn. cons. 34. col. pen. & cons. 247. col. 8. lib. 2. vt habemus exemplum in 13 probādā † iurisdictione, in qua sufficiunt testes singulares, Innoc. in c. qualiter, & quando, de accus. Alex. cons. 3. col. 4. lib. 4. Bal. in l. prima, col. vlt. C. de testib. Soc. Iun. cons. 98. col. 3. lib. 2. Et ad probandā 14 † consuetudinem, Alex. cons. 172. col. 3. lib. 2. Guid. Pap. cons. 116. & cons. 131. 15 Car. Pari. cōs. 25. col. vlt. vol. 4. Et ad † probandam possessionē, Fel. in c. licet ex quadam, col. 4. in fi. de testib. Bal. in l. actor. col. 3. C. de probat. Alex. cons. 64. col. prima, lib. 2. Ruin. cons. 44. n. 4. vol. 4. & cōs. 16 67. n. 15. vol. 5. Et ad probandam † famam. Bar. in l. plurimum, §. tormenta, col. 5. de quęst. Corn. cons. 34. col. pen. lib. 2. Alex. cons. 51. col. pen. lib. primo, Franc. Curt. cons. 6, col. 4. Et ad probandum † quem 17 hæreticū, Io. Anan. in cap. primo, in fi. de hæret. Calcan. cons. 19. col. 6. & seq. Alex. cons. 85. col. vlt. lib. 2. Soc. Iun. cons. 99. col. 3. lib. 2. Ad probandam cōfessionem, Card. Paris. cons. 57. col. pen. vol. primo, ad probandum † adulterium Ias. cons. 21. lib. 2. & stuprum Soc. Iun. d. cons. 99. col. prima, lib. 2. Boer. deci. 23. n. 44. Alex. cons. 13. col. vlt. lib. 7. & probandum censum, Cassan. cons. 16. col. vlt. & ad proban- 19 dum † furorem, Alex. cons. 85. col. vltim. lib. 2. Paris. cons. 87. col. 2. vol. 3. Ruin. cons. 67. col. 4. vol. primo, & ad probandū 20 † electionem sepulturæ, Guid Pap. q. 544. His igitur, & alijs casibus, vt per Mascard. de probat. to. primo, q. 5. n. 118. Gabriell. de test. d. concl. 2. sufficiunt testes singulares, ideo non erit nouum, vt etiam in casu nostro sufficiant ob rationem allegatam supra.

21 Et, licet regulariter quælibet † coniectura sit probanda per duos testes ad minus, Gl. in l. vlt. in verbo, vel inducijs, C. famil. hercisc. cōmunis* opinio teste Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Io. de Amic. cons. 127. n. 10. vbi dicit, non legisse contradictorē, tamen in casu nostro vnus testis probabit vnam coniecturam, ad not. per Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 22 & dicit Fel. in cap. humilis, n. 17. vers. nō posst de mai. & obed. in certis casibus posse statui per Papam, 22 vt † stetur dicto vnius testis, Specul. de testib. §. restat, non tamen generaliter statuere hoc in omni casu, cum sit de iure diuino † vt duo testes requirātur, c. in omni de test. ca. cum esses, c. relatum, de testa. & in his, quæ sunt † iuris diuini, non potest dispensare, c. litteras, & ibi omnes de restit. spoliat. cap. vlt. §. is itaq. dist. 6. Gemin. & Prępos. in c. sicut dist. 14. D. Thom. 4. quolib. q. 14. & in 4. sent. dist. 27. q. 14. 23 Hodie autem in septimo libro Decretalium in hac parte reformatur constitutio hæc, & statuitur, vt duo testes requirantur, & optima ratione.

Sexagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

15 *Inimico non creditur.*
16 *Confessio vnius partis in materia confidentia an possit diuidi.*
17 *Testes de Confessione resignatarij non probant.*
18 *Dicta testium in dubio interpretrantur contra producentem.*
19 *Inditia in Simonia debent esse concludentia.*
20 *Fama cum Testibus singularibus non probant Simoniam.*
21 *Confessio de Simonia quando probat.*
22 *Ex supplicatione absolutionis a Simonia non probatur Simonia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confessione quando probetur confidentia.

Sexagesimo octauo, Quęro, an confidētia probetur ex confessione partium 1 resignantis vel † resignatarij? Communis* opinio est affirmatiua, secundū quam fuit resolutum in vna * Cæsarauguſt. teste Pelegr. decis. 338. li. 2. in recollect. manus, & tradit R. P. D. Seraphinus decis. 90. lib. primo, manuscr. & colligitur ex Caputaq. decis. 242. p. 3.

2 Primo, probatur, quia † confessio est vera, & propiè probatio Salic. in rubr. C. de probar. col. vlt. Bart. in l. si duo Patroni, §. Idem Iulianus, ff. de petit. hered. Host. in summ. de probat. §. vlt. Speculat. eo tit. §. videndum, & hanc esse veram opinionē atteſtatur Dec. in rubr. ext. de probat. n. 77. & ibi hanc defendi ex pluribus rationibus, & auctoritatibus, cōfutando con-3 trarias; immo est fortior, probatione † per testes, & instt. Gramm. decis. 36. n. 66. Soc. 4 iun. conſ. 39. n. 18. li. 2. & † validior. l. generaliter C. de reb. cred. l. publia in fin. ff. de pos. c. Lotarius. 30. q. 2. Abb. cons. vlt. col. vlt. lib. 2. Bal. in l. Deo nobis in 5. not. C. de Epiſ. & Cler. Crau. cōſ. 60. n. 3. & maior Crau. conſ. 217. n. 10. & conſ. 121. n. 4. Zas. conſ. primo, n. 4. & 5. lib. primo, Menoch. de recuper. poss. rem. primo, n. 217. Tancred. de ordin. Iudic. lib. 3. tit. de confess. 5 & vere † superat omnes alias probationes, Dec. conſ. 38. n. 6. Card. Parif. conſ. 112. n. 42. vol. 4. Ergo confessione poteſt probari confidentia cum possit probari testibus, & Instrumentis. Auth. multo magis, C. de Sacrof. Eccleſ.

6 Secundo, quia † confidentia est simonia conuentionalis, vt ex * cōmuni ſępius est 7 dictum: sed simonia † probatur per cōfessionem factā in iudicio criminali per eū qui ante resignationem conuenit cum resignante de dando illi pensionem, & postea beneficium fuit resignatum in manibus Ordinarij simpliciter, & postea Resignatarius consensit pensioni, cum iste rractus sit simoniacus, Bellam. decis. 12. & ita fuit resolutum in vna Vlixbonen. * Quarratiæ coram Accorambono Lunæ Die 16. Maij 1552. teste Caputaq. decis. 242. par. tertia, & tradit Bal. conſ. 31. n. primo, lib. 3. Mascard. de probat. concl. 1305, n. 7. ex c. præsbiter, 15. q. 5. Et est communis* opinio. Ergo, &c.

Tertio, quia si extrauag. Pij 4. & Pij V. volunt sufficere coniecturas, & præsumptiones ad probandam confidentiam, ergo eo magis sufficiet confessio, quæ non 8 solum superat † coniecturas, sed omnes alias probationes, Dec. conſ. 38. n. 6. & communiter* Doct. v: supra adduxi.

9 Dubium tamen † est, an confessio resignantis confitentis de confidentia ante perfectam resignationem noceat resignatario?

Pro negatiua adducitur decis. Put. 6. de cōfess. in recollect. manu. Et ratio est, quia regulariter confessio cedentis non probat contra cessionariū, nec ei nocere poteſt. Paul. de Castr. conſ. 134. n. 3. li. primo, Corn. conſ. 139. n. 4. lib. 3. vbi atteſtantur hanc esse communē opinionem, Car. Parif conſ. 58, n. 8. & 12. & seq. vol. primo, & conſ. 19. n. 59. vol. 3. Raf. Cuman. conſ. 79. col. prima, Gozzad. conſ. 3. n. 8. Afil. deci. 163. in fi. Alciat. in l. prima, §. sed si mihi, n. 41. ff. de verb. oblig. Salicet. in l. vlt. C. de procur. & communiter* Doct. vt per Tiraq. de vtroq. retr. rit. de retr. legn. §. 2. gl. 2. n. 14. Et probatur in l. facta, §. si heres cū ibi plene not. ff. ad Trebell. l. patrē, §. vlt. ff. quemadm. seruit. amitt. & ita fuit resolutum in vna Mediolan. * hospitalis, 8. Iunij 1551. coram Reumano, vt retuli, lib. primo, de resig. benef. quæst. 16. num. 24.

Contraria tamen opinio affirmatiua est vera, vt huiusmodi confessio resignantis noceat resignatario secundū quā iudicauit Rot. * in vna Legionen. Canonicatus, & prębendæ, Die Veneris, 2. Decembris 1569. coram R. P. D. Seraphino, vt ipse atteſtatur dicta decis. 90. libr. primo, in recoll. manuscr. quamuis Rota die 17. Nouembris 1568. coram Oradino nihil

nihil resolueri', & in similibus terminis fuit resolutũ in vna Tirasonen. Archipręs biteratus coram Matsicano 27. Maij 154. teste Put. decis. 141. lib. primo, & ratio est, quia resignans ante perfectam resignatio 10 nem† potuit resignatario pręiudicare cō * munis opinio* teste Caputaq. decis. 93. n. 4. par. prima, & dixi de resig. benef. lib. primo, q. 16. num. 20.

Non obstant argumenta in contrariũ allegata, quia procedunt in confessione facta post resignationẽ, vt declaraui, d. q. 16. lib. primo, de resig. benef. colum. 2. & 3.

11 Aliqui ampliant hanc †conclusionem, vt confessio formalis resignantis de confidentia commissa noceat resignatario, etiam si sit facta post resignationem, & ita intelligunt deci. Rot. supra allegatã, cum aliter non posset verificari: quia confidẽtia committitur in ipso actu cessionis, & mouentur etiam quia sufficiunt coniecturæ, & pręsumptiones ad probandum hoc crimẽ, ergo eo magis confessio, tum etiã, quia, cum præsupponamus huiusmodi cōfessionem non concernere commodũ cedentis, ergo nocebit resignatario, tam si sit facta ante resignationem, vel in actu resignationis quam si post; quia fere in his casibus eadem est ratio, vt egregie declarat Cot. cons. 129. sub n. 4. lib. 3. Doctores igitur supra allegati dicentes confessionem cedentis post cessionem non nocere cessionario loquuntur in casu, quando illa confessio tenderet ad commodum resignantis, vt per Mascar. de probat. concl. 374. n. 3. sed a cōtraria opinione nō est recedendum, quia ita tenuit Rota sepe, vt dicam infra n. 22. Et nota, quod omnes 12 in hoc conueniunt, vt confessio † resignãtis quandocunq. facta contra ipsum inducat effectualem probationem, vt tradit Card. Parif. cons. 58. num. 8. vol. primo, vbi alios allegar.

Ampliatem procedere si confessio fuisset facta in alio iudicio nam regulari- 13 ter confessio † facta in vno iudicio probat in alio nisi contra confessionem illam fuisset iudicatum Alex. in l. 2. nu. 27. C. de edend. vbi Rip. n. 21. Dec. n. 62. Et * fuit ita resolutum in vna* Terdonen. Archipresbyteratus veneris 15. Ian. 1552. coram D. Capisucco, teste Caputaq. decis. 197. par. prima.

Et quod dictum est de confessione resignantis, vt præiudicet sibi & resignatario.

Intelligitur à Doctoribus in confes- 14 sione facta in iudicio quam † præiudicare est tex. in c. vlt. & ca. vestra vbi gl. de cohab. cleric. c. cũ olim in fin. de verb. signif. cap. vlt. de test. spol. l. prima, C. de confess. l. prima, §. diuus, ff. de quæst. l. generaliter C. de non num. pec. Corn. cons. 224. lib. 4. Salicet. in l. vnica C. de confes. * communis* opinio, vt per Mascard. de probat. concl. 348.

Ideo scribit Nauarr. in cons. 66. in tit. de sim. Incip. Reuerendiss. Pater, nu. 4. quod est transpositum, fol. 299. tom. 2. nu. 4. quod confessio resignantis dicentis, & publicantis quod in tractatibus super resignatione interuenerunt illicita pacta, acsimoniaca, & confidentialia, non probet confidentiam, quia emanauit huiusmodi confessio extra iudicium, & nullus præter ipsum id testificetur arg. cap. a 15 nobis de testib. Et quia erat † tunc inimicus cui non creditur etiam in crimine simoniæ, c. per tuas el grande vers. hæc omnia de Sim. Et quia contrarium postea in iudicio deposuit.

Dubium est, si vnus eorũ in iudicio cōfiteatur perceptionem fructuum fuisse factam post resignationem sed ex tali causa, an huiusmodi confessio possit diuidi 16 per Iudicem? Pro † vtraq. parte possent adduci argumenta, & doctrinæ, Rota tamen in vna Brixien. prætensæ confiden- * tiæ 5. Iunii 1591. coram R. P. D. Pegna videtur tenuisse non debere diuidi ex Abb. in cap. bone num. 19. de test. spol.

* Et Rota* in vna Firman. Cappellaniç S. Mariæ, Lunæ 7. Maij 1582. corã R. P. D. Aldobrãdino, nũc S. D. N. tenuit quod dã te- 17 stes deponẽtes de cōfessione† resignatarij de datione facta resignãri nō probare simoniã, cũ specifice nō deponerẽt causã, & potuerit esse dedisse causa remunerationis, aut ex alia causa, ex qua exclude- 18 retur delictũ, & dicta† testiũ sęper interpretãtur cōtra producẽtẽ Rot. deci. 6. de testib. Titaq. de retr. legn. §. pri. gl. 6. nu. 4. Dec. in c. veniens 1. de testib. Et in eadem fuit dictũ indiciã, & cōiecturas in criminę 19 simo. debere esse euidentia, & concludẽ- 20 tia, & propterea famam† cũ testibus singularibus de confessione non probare sim. Dec. d. c. veniens n. 12. in fi. vers. nō obst. Put. dec. 171. in fi. de sim. In eadẽ etiã fuit 21 dictũ† confessionẽ cedentis post cessionẽ

nō præiudicare ceſſionario Paul.de Caſt. in l.facta§.ſi heres ff.ad Trebell. Affli.dec. 165.n.5.Riminal.conſ.151.n.12.lib.pri. & 22 cōſ.381.n. 21.& 23.li.2.Et interminis de † Simonia quod confeſſio reſignātis de Simonia non probet aduerſus reſignatariū conſuluit Alciat. reſponſo 2. lib. primo col.prima,vbi hoc probat pluribus argu- * mentis & fuit reſolutum in Rota in* vna Tullen. parochialis coram Decano veneris 28.Maij 1593.per doctrinas allegatas, quibus adde, Caputaq. decis. 185. p. 1. Idem quoque dicendum erit in confidentia,quia viget eadem ratio.

23 Et hanc † concluſionemamplia, etiam ſi Reſignans poſt reſignationem ſupplicaſſet Papæ pro abſolutione á Simonia commiſſa cum reſignatario,vel à confidentia, nam ex hoc non arguitur & probatur Simonia& confidentia,vt fuit dictum in dicta Tullen. parochialis coram Decano. nam cum ea confeſſio emanauerit à Reſignante, non poteſt præiudicare reſignatario, Bal.in l.in bonæ fidei col. 5. verſ. expedita eſt tertia pars, C. de reb. cred. Fel. in c. ſi conſtiterit col. 2. de accuſat. Dec.in rub.de conſt.n.54.

Immo nec contra ipſum talis confeſſio petendo abſolutionem probat Simoniam & confidentiam vt fuit dictum in * vna* Britonorien. Commende Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipſio, quia videtur ad cautelam petere pro ſcrupulo quem habet, faciunt not. per Angel. in verbo cōſcientia n. primo.bonarum mentium enim eſt,culpam timere,vbi non eſt c.2.de obſeruat.ieiun.

Sexageſimæ Nonæ Quæſtionis Summarium.

1 Delicta non probantur Inſtrumentis, & ſcripturis,& n. 7.
2 Confidentia probatur per epiſtolas.
3 Oratio declarat factum.
4 Literæ probant mentem noſtram.
5 Ex literis miſſis ad hoſtes probatur crimen leſæ Maieſtatis
6 Ex epiſtola probatur mandatum ad delictum.
7 Conſpiratio probatur inſtrumentis.
8 Literæ probant contra ſcribentem.
10 Literæ debent recognoſci.
11 Literæ amatoriæ repertæ penes mulierem probāt.
12 Literæ in cifra ſcriptæ non probant ſimoniam.

QVAESTIO SEXAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

Confidentia quando probetur ex Epiſtolis.

Sexageſimo nono Quæro,an confidentia probetur per literas Reſignatarij ſcriptas reſignanti, aut alteri.

Pro negatiua facit, quia delicta non 1 probantur † inſtrumentis & ſcripturis, Bar.ind.l.in ſenatus, n. 2.ff. ad Sen. conſ. * Turp.Communis*opinio,de qua atteſtantur Ber. in c.at ſi Clerici n. 14. de Iudic. Curt.Iun.in auth.ſi quis in aliquo.poſt n. * 34.C.de edend. & ſeruari in praxi* atteſtatur Gand.de malef.tit.de pænit.n.15.

Affirmatiua tamen opinio eſt vera, & *2 communiter*recepta † pe doctores,& ſe* cundum eam in facti contigentia* iudicauit Rota in vna Mindonien. Canonicatus, & præbendæ, coram D. Antonio Auguſtino die 25.Octobris 1551.teſte Caputaq.decis. 200. parr. prima. nam ibi reſignans habebat debitum 500. ducatorum cum quodam mercatore,pro quo fideiuſſit reſignatarius futurus, & tunc pro cautela, & indemnitate reſignatarij, qui fideiuſſerat reſignans conſtituit Procuratorem ad reſignandum libere in manibus Papæ quendam Canonicatum.& præbendam in ſui fauorem, qui Canonicatus, & præbenda poſtea fuerunt reſignati per illum procuratorem fideiuſſori, & in ſuis literis directis reſignanti, reſignatarius fatebatur, dicendo ſibi feciſſe reſignare Canonicatum,& Præbendam ex eo,quia ipſe reſignans non ſoluerat pecunias, 3 quas debebat,quę ratio† declarat huiuſmodi confidentiam l.cum pater, §. dulciſſimis, ff. de legat. ſecundo,& ita reſoluit Rota.

Et probatur hæc opinio, primo, quia, ſi Confidentia probatur per coniecturas, &pręſumptiones,ſecundum extrauagantes Pij iv. & Pij v. ergo ſufficiunt literæ, 4 quę ſatis clare mentem noſtram † aperiunt, dd.in c.poſt ceſſionem, de probat.

Accedit, quia,cum hoc delictum intra amicos tractetur, literæ debent ſufficere, cū aliæ probationes minores ſufficiant, dd.in c.propterea,de teſtib.Marſ.in Rub. C.de probat.n.312.Dec.conſ.543.n.13.

5 Hinc ex literis miſſis ad Hoſtes † committi crimen lęſę maieſt. tradunt dd. in l. prima

prima ff. ad leg. Iul. maiest. Boss. de crimin. læs. maiest. n. 12. f. 132. col. 4. Hinc ex 6 literis probari † mandatum datum ad * committendum delictum receptum * est à doctoribus.

Non obstat argumentum in contrariũ adductum, quod delicta non probentur 7 scripturis †, quia respondetur illud procedere quando delictum consistit in facto separato à scriptura, vt est homicidium, furtum, adulterium, & similia, secus autẽ si delictum consistit in facto coniuncto cum scriptura, vt est hæresis, & Simonia, ac confidentia nam tunc potest scriptura probari, ita notabiliter declarat Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in princ. fol. 146. & est communis opinio * in * praxi recepta, vt, qnoties ex tenore scripturę constat de delicto, tunc probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Eccles. n. 2. de maio. & obed. ponens 8 exemplum in obligatione facta † per Canonicos de conspirando in Episcopum, vt ex illo instrumento probetur coniurationis crimen, & alia exempla, vt per ipsum.

Et huiusmodi Conclusio comprobatur, quia regulariter literæ missiuæ pro- 9 bant † contra scribentem, vt per Bal. in rub. C. de fid. instr. Bar. & alij in l. admonendi ff. de Iur. Iur. Alex. in l. prima C. de eden. Card. Paris. cons. 90. n. 7. & 12. vol. primo.

Declara tamen hanc cõclusionem procedere dummodo illæ literę missiuę fue- 10 rint † recognitæ, vt egregie declarat Card. Paris. cons. 54. n. 6. vol. 4. dicens; 11 quod literæ † amatoriæ repertæ penes mulieres, apertam coniecturam inducunt si fuerint recognitę, l. non epistolis, C. de probat. l. publica, ff. deposit. l. cum de in debito ff. de probat. cum alijs, vt per Fel. in c. scripta n. 12. de fid. instr. Bart. post glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Moder. in rub. C. de Edendo. Declara secundo, dummodo literæ sint claræ, secus si in ci- 12 fra † loquantur, nam hoc casu non probant simoniam & confidentiam, vt * fuit resolutum in vna * Brittonorien. Commendæ Lunę 12. Decembris 1588. coram Gipsio & 3. Maij 1589.

Septuagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur Instrumentis.*
2 *Confidentia est species Simoniæ.*
3 *Simonia probatur instrumentis.*
4 *Quæ delicta probentur Instrumentis.*
5 *Probatio per Instrumentum dicitur propria probatio.*
6 *Ac vera, & firma.*
7 *Instrumentum dicitur veritas euidens.*
8 *Quod constat per Instrumẽtum, dicitur manifestũ.*
9 *Probatio per Instrumentum est firmior probatione per testes.*
10 *Ex remissione debiti probatur Simonia.*
11 *Instrumenta correspectiua probant Simoniam.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

INstrumentis, an probetur confidentia.

SEptuagesimo Quæro, an confidentia probetur Instrumentis? communis * opinio omnium doctorum, est affirma- 1 tiua, vt patet † ex his, quæ scribũt Crescent. decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. 2. Peleg. decis. 81. & 82. omnes in recollectis manuscr. & secũdum hanc opinionem fuit iudicatum in Rota die 19. Nouembris 1560. teste Caputaq. decis. 142. lib. 2. etiam in recoll. manuscr.

Et hanc Conclusionem primo probo, 2 quia † confidentia est species Simoniæ & dicitur Simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 201. n. primo part. prima, Sed 3 Simonia † probatur instrumentis c. placuit 16. q. 3. Decius. cõs. 118. n. 1. Menoch. cons. 67. n. 8. lib. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. 2. & 3. & est * communis opinio.

Secundo, quia Simonia & confidentia probantur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Simonia p. 4. c. 6. n. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. primo. sed alia crimina probantur instrumento, quoties delictum consistit in facto incor- 4 porato, vel connexo † ipsi instrumento, vt in vsura, hæresi, & alijs casibus tradit Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit probari instrumentis, cum possit esse connexa, & incorporata ipsi instrumento.

Tertio,

nium doctorum sententia recepta etiam in praxi* est † affirmatiua, vt per Caputaq. decis. 200. n. 6. par. prima, Gabriell. cons. 184.n.10. lib.2.Nauar.in man.c.23. sub n. 100.

Quæ sententia primo probatur, in dicta Constitutione Pij IV. S. sicque inpræmissis, ibi, *etiam per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* & in dicta Constitutione Pij v. inprincipio, & in S. testes, ibi, *præsumptiones, & coniecturas, &c.* & sic, cum habeamus casum legis, nulla† cadit dubitatio, l.ancillæ, de furt. secundo probatur, quia confidentia est species † Simoniæ, & est Simonia conuentionalis, vt sæpe dixi ex* communi, sed Simonia probatur signis†, indicijs, & præsumptionibus, c. sicur, de Simonia, ibi, *mox vt eius signa per aliquam personam &c.* & ibi omnes Doct. Alex.de Neu.cons.97.inter cons.crim. lib. primo, Oldrad.cons. 324. Sarn. de trienn. q.18.Diaz.in prax.crim.c.85.Menoch.de præsumpt.lib.primo,q.58.n.3.Redoan.de Simon.p.4. c.6.n.24. 25.cum seq communis*opin.teste Clar.lib.5.recept.sentent. S. Simon. in fin. & dicetur infra. Et ratio est, quia secrete inter coniunctos, & amicos tractatur, ideo præsumptiones †, & coniecturæ sufficiunt, iuxta, quæ scribunt Doct.in c.præterea, de test.Paul.de Castr. cons. 82. visis his col. vlt. & cons. 327. in causa mota, col.3.Petr.de Anchar. cons. 257.si prædicta col.2.Alex. cons.292.visis col.vlt.lib.7.cum alijs per Dec. cons.543. n. 13. & 14. Mascard. de probat. concl. 1304. n. 12.

Ita Donatio in fraudem fisci, † & creditorum probatur indicijs, & præsumptionibus, l.post contractum, ff.de donat.vbi Bart.& alij Doct. qui tex.loquitur in donatione †, & sic in causa lucratiua, vt ibi Io.Annibal. num. 115. & omnes alij doctores sequntur, & tamen titulus beneficialis dicitur † lucratiuus, c.dudum, de præben.lib.6.vbi Gl. Communiter Doct. Ita tacitum fidei commissum, vt indigno †, & incapaci fiat restitutio in fraudem legis, probatur signis, & coniecturis, l.in tacitis, ff.de leg.primo, l.in fraudem, ff.de his quibus, vt indig.vbi Bart. cum alijs, quæ late congerit Mantica in trat.de coniect.vlt. volunt. lib.x.tit.4.

Ita renunciatio † dolo facta in fraudem expectantium signis, & coniecturis probatur, c.2.de renunt.lib.6.vbi Doct.& præcipue Gl. in verbo coniecturis, Oldrad. cons.324.& omnia alia, quæ fiunt † dolo, probanrur coniecturis, l.dolum C.de dol. cum alijs, vt per Mascard.de probat.concl 350. & ideo præsumptiones † afferuntur in testamentis ad dandum, vel adimendum legatum, Peralta, in rubr.ff.de hered.inst.n.172.vbi multa adducit & ob id contractus† simulatus probatur signis, & coniecturis Archid. in c.quia pleriq. 14.q.3. Paul.de Castr.in l. rogasti, S.si tibi, ff.si cert.pet. Archid.cons. 257.n.primo, & secundo Ias. cons. 150. n. primo, lib.4.Boer. decis. 102.n.5. Grammat. decis. 76. n. 16. Roland. a Vall. cons.40. & cons.92.lib.2.Guid.Pap.in tract. præsumpt.cum alijs infinitis, quæ congerit Mascard.concl.447. Confidentia igitur, cum sit de his, quæ dolo, & fraude perpetrantur, non mirum, si coniecturis probatur, Et etiam, quia confidentia est de his, quæ † secrete fiunt, & occulte committuntur, vt in specie Crau. cons. 122. n. 8. Corn. cons.340.col. pen.ad fin.vol.primo Dec. quē refert, & sequitur Menoch. de Arbitr.iud. cas. 116.n.2. Et patet in Constitutione Pij v. inprincipio ibi Vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse &c.vt per Redoan.de Simon.p.4. c.6.col.3.& 4. cum sequent. &, quæ secrete, & occulte fiunt †, sunt difficilis probationis, Ias. cons.141.col.3.lib.4.Boer.decis.101.n.3. & 4.Afflic.decis.57.n.3.Card.Paris.cons. 57.n. 34.& cons. 54.n.61. vol. 4. Soc. iun. cons.32.n.12.lib.2.& cons.90.n.17.eo lib. 2.& receptum est per* omnes in his, quæ sunt difficilis probationis, admitti probationem † per coniecturas, & præsumptiones, Archid. in c. inter memoratos 16.q.3.Imol in c.veniens, de verb.signif. Io.Andr.in c.primo de dol.& * communiter lib. 6. Ant. de Burr. in ca. ex ratione de appell. Barbat. in c. si constiterit col. pen.de accusat. Salicet.in l. prima, C. de dilation. Roman.cons.76. col.3. communis* omnium Doct. sententia, vt late resoluit, infinitos adducendo, Marsil.in rubr.C.de probat.n.313.vers. etiam idem Hinc in his, quæ sunt difficilis probationis, fama cum aliquibus † ad miniculis plene probat, c. propterea, de testibus, Feder. de Sen.cons.119. nulli dubium. Host. in c. vlt. quod met. causa. Ant. de burr. in c. veniens 2.de testibus late Alex cons.53.lib.2.

Hinc

Hinc in antiquis † sufficit probatio per indicia, & coniecturas, Paul. de Castr. cons. 164. in præsenti, col. prima, lib. 2. Anchar. cons. 310. & cons. vlt. Alex. cons. 187. n. 3. lib. 2. Soc. Sen. cons. 205. col. 2. vers. quarto, lib. 2. Card. Paris. cons. 104. n. 42. 43. vol. primo & cons. 67. n. 15. & cons. 83. n. 47. col. 3. Crau. cons. 8. n. primo, & alij omnes. Et hac ratione ad probandam Simoniam sufficiunt † coniecturæ, & præsumptiones, Abb. in c. sicut Simoniaca, per illum tex. de Sim. post Innocent. est etiam tex. vbi Felin. late in c. sicut, eo. tit. Archid. in c. qui studet, in verbo, de templo prima q. prima, Io. And. in c. cum contumacia, de hæret. lib. 6. communis * opinio teste Clar. lib. 5. recept. sent. §. Simonia, in fi. Roland. a Vall. cons. 31. n. 17. lib. 3. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 1304. n. 9. Menoch. cons. 67. n. 7. lib. primo, Corn. cons. 341. sub. n. 6 lib. primo, Crau. cons. 122. sub. n. 8. licet multi relati per Mascard. loc. cit. sub n. 14. teneant contrarium. Hac ratione adulterium, quia secrete † solet committi, probatur præsumptionibus, c. præterea, de testib. c. tertio loco, & c. litteris de probat. Bart. in l. 2. §. vlt. in fin. ff. ad l. Iul. de adult. & in l. prima, ff. de extraord. crim. Brun. de ind. par. prima q. 4. n. 7. & hæresis † etiam, c. cum contumacia, de hæret. lib. 6. vbi Io. Andre. Gl. in c. primo, de testib. lib. 6. Ac crimen † partus suppositi, Boss. in prax. tit. de part. suppos. n. 13. Falsum, Decius in c. porrecta col. prima, de confir. vtil. vel inutil. & cons. 189. col. prima, & alios multos casus refert Menoch. de præsumpt. lib. primo q. 58.

Vnde, licet regulariter in criminibus requirantur † probationes luce meridiana clariores, l. sciant cuncti, C. de probat. & est communis * opinio, teste Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 66. vers. debent, tamen in hoc sufficiunt coniecturæ, & præsumptiones, propter eius atrocitatem, cum sit de criminibus exceptis †, Simonia etiam commissa tantum in beneficio, communis * opinio, teste Aret. in c. cum P. Manconella n. 27. de accusat. de communi etiam Clar. d. §. Simonia vers. scias autem, & sic † crimen detestabile, c. sicut Simoniace, de Simon, & cætera †, quo ad illud, pro nihilo reputantur, c. per tuas de Sim. c. vlt, 1. q. vlt. Diaz in prax. crim. c. 85. in princ. vbi refert terribilia verba Paschalis Papæ, Mascard. d. concl. 1304. n. 2. & 3. Menoch. cons. 67. lib. primo. Ita etiam in † crimine excepto hæresis sufficiunt præsumptiones & coniecturæ, c. cum contumacia, de hæret. lib. 6. vbi * communiter Doct. c. in fidei, eo. tit. & lib. Abb. in d. c. sicut Simoniace n. 3. de Simon. communis * opinio teste Boss. in prax. tit. de hæreticis n. 5. late Simanc. de heret. c. 5. & est communis opinio.

Tertio, comprobatur hæc † sententia, quia probatio per coniecturas, & præsumptiones est vera, & propria probatio, Gl. in l. si Tutor. vbi Bal. C. de peric. tut. Abb. in c. primo, in secundo not. per illum tex. de cler. non resid. & in c. cum dilecti in primo notab. de donat. Fel. n. 3. in rubr. de probat. Dec. n. 149. Tiraq. in l. si vnquam, verbo donatione n. 158. C. de reuoc. donat. & * communiter alij, vt late deduxi in d. rubr. de probat.

Et ideo coniecturæ dicuntur, quia † coniunguntur origini, & sunt quædam connexuræ, & colligaturæ, Bal. in l. non hæc, C. vnde legit. & in rubr. C. de probat. n. 4. & in l. prima col. 3. vers. vnde quæritur, C. de prætuil. dot. ideo Menoch. de præsumpt. li. primo q. 7. n. 27. dixit, coniecturam † esse latentis rei indicium, Curt. sen. in l. admonendi, n. 290. ff. de iu. iur. nam per rationes, signa, & tempora, & huiusmodi coniicit, & † colligit, & Bal. in l. ea quidem n. 10. C. de accusat. scriptum reliquit, coniecturam esse reputationem veri ex aliquo alio sic verisimiliter ordinato. Et præsumptiones † dicuntur, quia ante legitimas probationes aliquid sumunt pro vero, Simanc. lib. Catholic. Inst. tit. 50. de præsumpt. n. 4. & differre † a fictione omnes * conueniunt. nam coniecturæ & præsumptiones versantur circa rem dubiam, quæ esse † vel non esse potest, Bal. in rubr. C. de probat. Mar. Salamon. in l. Gallus, §. quædam recte, n. 32. ff. de liber. et post. fictio vero in re † certa eius, quod est possibile contra veritatem pro veritate a iure facti assumptio, Bart. in l. si is qui pro emptore, n. 21. ff. de vsucap. & ibi Ias. n. 169. Aleiat. lib. parerg. Iuris c. primo, Quare fictio † nunquam conuenit cum veritate, coniectura, & præsumptio sæpe, Turrecrem. in c. fertum, dist. 50. Fel. in c. quanto, n. 2. de præsumpt. Bart. in c. at si clerici, n. 110. de iud. Alex. cons. 158. n. 7. Hinc etiam fictio non admit-

admittit probationem contra se, Soc. sen. in l. cum auus, n. 73. ff. de cond. & demonstr. Gl. in c. 2. de arbitr. lib. 6. alias autem differentias inter præsumptionem, & fictionem ponit Menoch. d. tract. de præsumpt. lib. primo q. 8. per totum.

37 Et coniecturæ, ac presumptiones † ex tribus constant, scilicet argumentis, exemplis, & signis, Fab. Quintil. lib. 5. Instit. orator. c. 9. Alex. lib. 5. rector. c. 5. Menoch. d. lib. primo de præsumpt. q. 6. in princ.

38 Argumentum est ratio, † quæ rei dubiæ facit fidem, vt voluit Tull. in Topica, & in Partitionibus, dixit argumentum esse probabile inuentum ad faciendum fidem, vel secundum Bal. in l. ea qnidem n. 9. C. de accusat. est præpositio ex aliquibus existentibus resultans, ad propositum ostendendum, seu concludendum, subdit esse collationem plurium ad

39 vnam conclusionem, nam sumitur ex † prius positis, l. 3. §. primo, l. ob carmen, ff. de testib. l. cum res C. de probat. l. non omnes §. a barbaris, ff. de re milit. signum

40 autem † est, quod sub sensum aliquem cadit, & quiddam, significat c. signum, de consecr. dist. 2. & ibi Turrecrem. & alij.

Ac huiusmodi præsumptiones, & co-

41 niecturæ † versantur circa decem prædicamenta Bal. in l. ex persona, C. de probat. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 25. Euerard. in Cent. legal. in loco a tẽpore ad temp. n. 6. late Menoch. lib. primo tract. præsumpt. q. xiv.

Concludendum igitur est, ex præsumptionibus, & coniecturis, posse Iudicem procedere ad condemnationem, & declarare, collationem, præsentationem, confidentiariam, & committentes incidisse in pœnas contentas in dict. Constitutione Pij v. & ita * communiter per omnes obseruatur, ac practicatur, nam quoties

42 † præsumptio est posita a lege, (vt in casu nostro) tunc ex ea potest sequi condemnatio etiã capitalis, communis * opinio, de qua attestatur Bos. in tit. de cohuict. n. 19. Clar. li. 5. recept. sent. §. vlt. q. 20. vers. etiã scias licet regulariter ex præsumptionibus etiam indubitatis non de-

43 * beat quis † condemnari, communis * opinio, vt per Dec. cons. 175. post n. 8. Clar. d. q. 20. vers. scias tamen.

Declara, vt probetur confidentia per coniecturas, & præsumptiones positas in hac Constitutione Pij v. in §. ad probandum, vero vbi in quatuor casibus Pius v. ex verisimile præsumit, & habet pro veritate, & confidentia, illud factum, do-

44 nec † contrarium probetur, Bal. in rubr. C. de probar. n. 4. & in l. ea quidem n. 5. C. de accus. Alciat. de præsumpt. in tertia par. in prel. n. 1. Menoch. qui refert omnes

45 diffinitiones, præsumptionis † iuris, lib. primo de præsumpt. q. 4. Quę quidem pręsumptiones, & coniecturæ sumuntur in dicto §. ad probandum vero, ex eo quod factum est post resignationem circa perceptionem fructuum, aut alias vt ibi, & regula satis trita est; in iure colligi prę-

46 sumptionem, & coniecturam ex † facto, l. eum qui, C. de Epis. & Cler. & ibi Bal. & alij l. si tamen §. ei qui, ff. de ædil. edir. l. si vt certo, §. custodiam ff. commod. §. vlt.

47 glos. Inst. de iniur. nam ex gestis † mens & animus coniicitur, §. pauonum, & ibi Gl. Institr. de rer. diuis. l. Paulus, ff. rem rar.

48 hab. & ex facto sequenti declaratur † voluntas pręcedens, & e contra l. sed & Iulianus, §. interdum, ff. ad Sen. cons. Maced. l. si concubinam, §. si res amotas, ff. rer. amot. l. cum quis, in fin. C. de natur. li-

49 ber. & ex præteritis æstimari † solent præsentia, Fab. lib. septimo Instit. orator. c. 3. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 25.

50 Ideo ex his, quæ non apparent †, nulla præsumptio colligitur, Anchar. cons. 302 materia &c. Crau. cons. 202. n. 9. & cons. 319. n. 13. Menoch. cons. 121. n. 84. lib. 2. de præsumpt. lib. primo q. 13. Eoquę magis, quia adest causa faciendi id, & resignandi illud beneficium, ob pactam confidentiam, & perceptionem illicitam fru-

51 ctuum, & ex causa † sumi coniecturam cõ-

* muniter * est receptum, vt colligit Menoch. d. lib. primo de presumpt. q. 17. & probatur in l. in fundo, in princ. ff. de rei vendic. & in l. vlt. in fin. ff. de act. & oblig.

52 nam causa est illa, quæ significat † an aliquid actum sit, vel non, Doct. in l. verum ff. de furt. Bal. in l. siue possideris, col. vlt. C. de probat.

Declara pręterea, vt coniecturæ, ad hoc, vt probent confidentiam, debeant

53 esse † euidentes, ac vrgentes, quæ reũ ipsũ de tali crimine conuincãt, vt fuit resolutũ in vna * Calaguritan. confidẽtiæ 26. Iunij 1593. corã R. P. D. Pãphilio & nouissi-

* me in vna Aretin. * cõfidẽtiæ Lunæ 23. Ianuarij hoc anno 1595. corã Decano.

54 Ita etiam, quamuis † in Simonia coniecturę, & indicia sufficiant ad condemnandũ, c. per tuas, de Simon. c. primo de testib. in sexto Corn. cons. 342. n. 18. lib. primo Crauett. cons. 121. n. 8. Clar. in §. Simonia, vers. Item scias, Tamen huius 55 modi coniecturæ debent esse claræ †, & sufficienter concludentes, Zabarell. in c. sicut, in fin. de Simon. Alex. de Neuo, cons. 64. n. 2. Caputaq. decis. 202. par. prima & fuit pluries resolutum in Rota, & præsertim in illa * Tullen. parochialis coram Decano 28. Maij 1593. & in vna * Brittonorien. Commẽdæ 12. Decembris 1589. coram Gypsio, & illa * Aquen. coram Blanchetto.

Ac Simoniam necessario importãtes. ita, vt nihil aliud importare possint, Fel. in c. super his, n. 17. de accusat. Natt. cons. 299. n. 13. Nam id, quod dicit textus in c. sicut, de Simon. quod crimen Simoniæ 56 † probatur per signa, intelligitur de signis euidentibus, & reum de crimine conuincentibus, c. eorum 11. q. 3. c. euidentia. de accusat. & ita sentiũt Goffred. Ostien. Io. Andr. Butr. Zabarell. & alij in dicto c. sicut, qui subaudiunt signa, id est euidentia, & reum conuincentia: & sequitur Alexander de Neuo d. cons. 64. n. 2. Quod consilium sæpius canonizauit * Rota, vt fuit dictum in præfata Aretin.

Septuagesimæ Secundæ Quæstionis Summarium.

1 *Coniecturæ probantur per duos testes contestes, & n. 5.*
2 *Coniecturæ in Simonia debent plene probari*
3 *Fama, & testes singulares non prob. in Simoniam*
4 *Coniecturæ euidentes conuincunt Reum.*
6 *Probatio per duos testes facit plenam probationem.*
7 *Quod probatur duobus testibus, euidenter apparet.*
8 *Confidentia probatur coniecturis probatis per testes singulares.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SECVNDA

ARGVMENTVM.

AN vnicus testis probet vnam coniecturam.

SEptuagesimo secundo, Quæro, cum sufficiant coniecturæ, & præsumptiones in hoc crimine confidentiæ, quomodo debeant probari huiusmodi coniecturæ? Videtur prima facie dicendum, plene esse probandas, primo ex dicta constitutione Pij iv. §. sicque in præmissis, ibi, *per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* pondero verbum legitimas, quod innuit, vt coniecturæ debeant legitime, id est ple 1 ne probari pro vt de iure requiritur †, scilicet per duos testes contestes, Glos. cõmuniter recepta in l. vlt. C. de fam. herc. cum alijs quæ ad hec congerit Menoch. de præsumptio lib. primo q. 51. col. prima & secunda, Secundo quia in Simo 2 nia coniecturæ †, & indicia debent plene probari, Innoc. in cap. sicut, de Sim. Innoc. in c. per literas, de presumpt. Io. Andr. in c. vt officium §. primo de hæret lib. 6. Fel in d. c. sicut, in principio, Redoan. de Sim. par. 4. c. 6. n. 21. & n. 51. & i- 3 deo non sufficere † publicam famam, & testes singulares, in terminis scribit Put. decis. 171. n. 11. lib. 2. Fel. in c. cum oporteat, n 6 de accusat.

Tertio Quia * receptum est in iure, vt illæ presumptiones, & coniecturæ conuin 4 cãt reum de crimine, quæ sunt † euidentes, Gl. vlt. in c. insinuatum, de Sim. loquens de Simonia * communis opinio, teste Alex. de Neuo cons. 64. n. 2. & seq. de communi etiam attestatur Clar. lib. 5. recept. sent. §. Simonia in fine. & tradunt Corn. cons. 340. col. penult. ad fin. lib. primo, Crau. cons. 122. n. 8. late Mascard. de probat. concl. 1304. n. 33. & 34. & fuit resolutum in vna Brittonorien. * commẽde 12. Decembris 1588. coram Gipsio Quarto quia regulare est, vt quælibet conie 5 ctura debeat probari † per duos testes contestes, Glos. in l. vlt. verbo vel Indicijs C. Famil. herc. communis opinio, teste Io. de Amicis cons. 127. n. 1 & Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 22. Ant. de Butr. in c. licet ex quadam, de testib. Abb. in c. cum causam, de probat. cum alijs, vt per Marsil. in rub. de probat. n. 311. Bursat cons. 120. n. 116. & cons. 139. nu. 16. lib. 3. de communi etiam Paris. cons. 13. n. 14. volum. 3. & cons. 34. n. 36 & cons. 94. n. 6. vol. 2. Et huiusmo 6 di probatio per duos testes contestes † facit plenam probationem, Doct. in c. propterea de testib. Fed. de Sen. cons. 119. nulli dubium, Bal. in authen. quas actiones, ad fin. C. de sacr. sanc. Eccles. Bare in

in l. de pupillo, §. si quis ipsi Prætori in q. 6. ff. de per nou. nunc. & Id, quod taliter probatur dicitur euidēter apparere, Bart in l. licet imperator, ff. de leg. 1. Rom. in l. prima, C. de testa. milit Io de Anan. cons. 3. col. 2. & cons. 49. Roman. cons. 271.

His tamē nō obstātibus, contraria opinio vera est, quę probatur expresse in d. Constitutione Pij v. in §. testes autem, de quaque re singulares singulas probare valeāt præsumptiones, & cōiecturas, &c. ex quibus verbis clare constat, hodie, stante hac extrauag. præsūptiones, & coniecturas probari per testes singulares, & per cōsequens non requiri plenam probationē, nāque dispēsar in hoc Pius v. & videtur cōtētari semiplena probatione, vt late explicaui adducendo rationes q. 28.

Non obstant argumenta in contrariū adducta. nam ad primum respondetur, Constitutionem Pij iv. quatenus requirit probationes legitimas, secūdum opinionem quorumdam, derogari per hāc Cōstitutionem Pij v. quæ est posterior, & habet clausulas derogatorias, & ita etiā responderur ad alia argumenta adducta, quia illud procedit de iure communi.

Vnde concludendum est, coniecturas, & præsumptiones in crimine confidētiæ probari per testes singulares, & non requiri plenam probationem. Et, quia pluries fuit dictum, hanc constitutionem in hoc esse reducendam ad terminos iuris communis, vt duo testes requirantur, Ideo die 5. Augusti 1593. in Congregatione Septimi, fuit resolutum, reformandam hanc constitutionem in hoc, vt dicam infra q. vltima.

Septuagesimæ Tertiæ Quæstionis Summarium.

1. *Vnica coniectura probata per vnum testem non probat confidentiam.*
2. *Vbi plures requiruntur, vna non sufficit.*
3. *Vna coniectura non sufficit in simonia.*
4. *Cōtractus fœneratitius nō probatur vna cōiectura*
5. *Duæ coniecturæ cōstituūnt veram probationem.*
6. *Probationes imprefectæ non iunguntur.*
7. *Duæ præsumptiones quando iungantur.*
8. *Dicitio huiusmodi est similitudinaria.*
9. *Plus creditur duobus Testibus contestibus, quam mille singularibus.*
10. *In Simonia vna præsumptio violenta sufficit ad ad condemnandum.*
11. *Præsumptio violēta habetur pro concludente probatione.*
12. *Præsumptio iuris dicitur vera probatio.*
13. *Præsumptio iuris dicitur liquidissima probatio.*
14. *In statuto requirente probationem instrumentalem sufficiunt coniecturæ.*
15. *In statuto requirente probationes apertissimas sufficiunt coniecturæ.*
16. *In præsumptionibus arbitrium Iudicis versatur.*
17. *Arbitrium Iudicis in probationibus.*
18. *Quæ præsumptiones sint fortiores in arbitrio Iudicis.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA TERTIA
ARGVMENTVM.

Quot coniecturæ requirantur ad probandam confidentiam.

Septuagesimo tertio, Quærō, an vnica cōiectura, seu præsumptio probata per vnicum testem, iuxta, ea, quę dicta sunt supra, sufficiat ad plenam probationem cōfidentiæ, vt iudex possit deuenire ad condemnationem? Negatiue videtur respondendum, vt tenent Nauar. in manu. c. 23. sub n. 110. Mascard. de probat. cōcl. 1306 n. 17. Gabriell. cons. 184. n. 10. lib. 2. nā ita disposuit Pius V. in dicta eius constitutione, in §. testes, ibi, *pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenā probationē faciant in prædictis, &c.* ergo plures requiruntur, vna nō sufficit, Bar. in l. vlt. n. 6. ff. de q. Salic. in l. vlt. n. 8. C. eo. tit. Ruin. cons. 168. n. 12. lib. 2. cum alijs, vt per Cefal. cons. 37. n. 39. & cons. 107. n. 4. & cons. 149. n. 6. lib. primo, & hoc æquum esse scribit Nauarr. d. c. 23. sub. n. 110. vers. nono octauo. Nam valde durum videtur, vt vna præsumptio probata per vnum testē sufficiat, qualis est prima, 8. & quędam aliæ positę per Pium Quintum, cum neque in grauiori crimine simonię sufficiēt, Gl. vlt. in c. insinuatum de sim. quam dicit receptam Alex. de Nemo cons. 64. n. 2. & absurdum esset, in leuiori crimine durius agere, l. aut facta, ff. de pœn. Authē. omnes, vbi Bal C. com. de suc. & hoc esse de iure tradit Gabriell. cons. 184. n. 10. lib. 2.

Hinc contractus feneratitius non probatur vna coniectura, Cæpoll. in tract. de simul. contract. n. 108. in quinta conclusione, in nona, & decima Couar. lib. 3. var. resol. c. 8. n. 4. vers. cæterum Gabriell. cons. 74. n. 5. vol. primo Menoch. de præsumption. lib. 3. præsumpt. 122. n. 7.

Duæ igitur ad minus præsumptiones, seu coniecturæ probatæ per testes singulares sufficiūt, vt Iudex possit pronūciare super confidentia, vt disponit Pius. V. & patet ex verbis supra relatis, quia Iudex

ex illis potest esse certus, cum constituāt plenam probationem, Gl. in c. veniens, el primo, de testib. & in c. cum dilectus, de success. ab intest. Rom. cōs. 54. in fin. Petr. de Anchar. cons. 277.

* Cōmunis* opinio, vt patet ex his, quæ quæ congerit Marsil. in Rub. C. de prob. num. 309.

Et singulare est in hoc crimine, vt probationes imperfectæ iungantur simul ad constituendum plenā probationem, nam quælibet coniectura, attento iure cōmuni, dicitur imperfecte probata, eū sit per testem vnum probata, Mars. cons. 20. nu. 47. nam regulariter in criminalibus pro-
6 bationes imperfectæ non iunguntur † ad
* constituendā plenā, Doct.* omnes, & præcipue Abb. & Fel. in c. veniens, primo, de testib. Anan. cons. 59. col. 2. Oldr. cons. 193 post mediū Marsil. late in l. de minore, §. plurimum, n. 55. ff. de quæst. Bal. in l. siquis ex argentarijs, §. primo, n. 4. ff. de eden. & in l. 3. §. eiusdem, ff. de testib. Menoch. de præsumpt. lib. primo, q. 20. n. 10. licet in ciuilibus secus, Bart. in l. 2. §. primo, ff. de excus. tut. Alex. cons. 20. lib. 4. Imol. cōs. 138 col. prima, cum alijs, vt per Gabriell. lib. primo, com. concl. tit. de probat. cōcl. pri-
7 ma, n. primo. Et facilius iunguntur † duæ præsumptiones, vt in casu nostro, ad constituendam plenā probationē, quam aliæ probationes imperfectæ, gl. in c. accedēs, el secundo, in verbo oriendum, vt lit. non contest. Roman. cons. 7. col. prima, Crau. cōs. 35. n. 6. & cōs. 73. n. 20. Io. Anā. cōs. 49. col. prima, Paris. cōs. 152. col. 5. vol. 4. Alex. cons. 24. n. 41. lib. 2. Limitant tamē, aliqui hanc conclusionem non procedere, quoties vna præsumptio, seu coniectura esset probata per duos testes cōtestes, nā hoc casu dicunt illā sufficere pro plena probatione, & mouentur Primo, quia, dū Pius v. requirit plures præsumptiones, & coniecturas, intelligit de his, quę probantur
8 per vnū testem, vt colligitur ex dictione † huiusmodi, quæ est similitudinaria ad not. in c. sedes, de rescr. in 6. nā inquit, testes singulares valeant probare coniecturas subdit. pluresq. huiusmodi, &c. ergo, quando præsumptio, seu coniectura non est huiusmodi, vt quia est probata per duos testes ad minus, sufficiet.

Secundo, quia de iure cōmuni requirebatur, quod præsūptiones probentur per testes contestes, Gl. in l. vlt. C. fam. hercis. & tamē Pius v. vult, vt sufficiāt testes singulares, & sic dimidio minori probatione cōtentatur, quā de iure cōmuni requiritur, cū ergo secundū vnā opinionē de iure cōmuni requiratur duæ cōiecturę probādę per quatuor testes cōtestes, duo pro qualibet, ergo hodie sufficit probare vnā cōiecturā per duos testes cōtestes, cū constitutio contentetur dimidia probatione.

Tertio, quia maior probatio est illa, quę fit per vnā præsumptionē formiter probatā, scilicet per duos testes, vt præsupponimus, quā per duas coniecturas per testes singulares probatas, vt cōtentatur Pius v. cū regulariter de iure cōmuni tantū probēt mille testes singulares, quātum vnus,
9 & duobus testibus † cōtestibus plus creditur, quā decē millibus singularibus, Bal. in l. iuiurā n. col. 2. C. de rest. Ale. cōs. 18. col. vlt. lib. 4. & cons. 20. & cons. 71. eo lib. 4. Card. Paris. cons. 57. col. 2. vol. primo, Marian. Soc. Iunior cons. 90. n. 8. vol. 2.

10 Quarto, quia in crimine † simoniæ vna præsumptio, si est violenta, sufficit ad condemnandum, Abb. post Gl. in c. insinuatā n. 4. de sim. vbi Fel. & alij omnes Red. de sim. par. 4. c. 6. n. 35. & c. 11. n. 24. & est com
* munis* opinio, quia præsumptio violenta
11 habetur pro concludenti probatione †, etiam in criminalibus, dummodo non agatur de pœna corporali inferenda, c. afferte. vbi communiter de præsumpt. l. indicia C. de rei vendic. Gl. in c. cum contumacia, de heresi, li. 6. Doct. in c. literas, de pręsumpt. Bal. cōs. 264. col. 3. li. 3. Abb. cons. 113. lib. 2. Calder. cons. 22. de const. Bellam. decis. 689. Alex. cons. 15. col. 2. li.
* primo, cōmunis* opin. de qua attestatur Grat. cons. 136. n. 22. lib. primo, Crau. cōs. 6. n. 42. & cōs. 73. n. 19. Gramm. dec. 42. Gabriell. de probat. cōcl. prima, n. 70. si ergo in simonia sufficit vna violenta, ergo in cōfidentia sufficiet vna probata per duos testes, cum minor probatio stante Bulla Pij v. requiratur in crimine confidentiæ,
12 quam simoniæ.

Quinto, quia, cū pręsupponamus coniecturam illā probatam per duos testes, quam tenemus sufficere pro plena probatione, esse de illis approbatis, & positis a Pio v. in d. Constitutione, sequitur, sufficere duos testes, c. veniēs, c. ius iurandi, c. in nomine Domini, de testi. c. admonere, 33 q. 2. c. cū esses, de testam. cum alijs, vt per Marsil. in Rubr. C. de probat. n. 313.

Magnæ

Magnæ enim importantię est, vt côiecturæ, & præsumptiones sint approbatæ * à iure, nam tunc ex communi* omnium 12 opinione dicũtur verę & † proprię probationes doct. omnes in Rubr. de prob. vbi 13 Fel. n. 2. Dec. n. 149. Et † dicuntur liquidissimę probationes, l. licet Imperator, ff. de leg. primo, l. si quis locuples, in fine, ff. de manumiss. testam. l. quidam testamento, in fine, ff. de vulg. & pupill.

14 Hinc, si statutum requirat † probationẽ Instrumentalem, sufficiunt coniecturę approbatæ a iure, Bal. in l. prima, n. 18. C. de fideic. Dec. cons. 54. n. 3. & si statutum requirit probationes liquidissimas, sufficiunt coniecturę approbatæ à iure, Bal. in l. si tutor, de peric. tut. & si statutum re-15 quirit probationes apertissimas, † etiam sufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Afflic. decis. 44. n. 15. Tiraq. in rep. l. si vnquam, verbo donatione, n. 158. C. de reuoc. donat. Menoch. de Arbitr. Iudic. cas. 115. nu. 6. Alciat. in tract. præsumpt. prælud. 3 n. 5.

Concludo igitur, vel vnam illarũ præsumptionum probatam per duos testes contestes sufficere, & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, Et hoc, donec Septimus Dectetaliũ publicetur, vbi in hoc & recte hæc Constitutio reformatur, vt dicam infra, q. vlt.

sed a contraria opinione nõ est recedẽdum.

Et non omittam, quod scriptum reliquit Nauarr. in man. c. 23. sub n. 110. vers. 16 noto 8. quod in istis præsumptionibus † arbitrium Iudicis versatur, quod probatem tum ex dicta Constitutione Pij 4. §. sicque in præmissis, ibi, *& eorum arbitrio, &c.* tum etiam, quia in istis pœnis arbitrium 17 iudicis versatur, & in cognoscendis, & † dijudicandis probationibus, l. 3. ff. de testib. Guliel. Maynerius in l. non est nouum, §. quoties, n. 12. ff. de reg. iur. late Menoch. de Arbitr. Iud. lib. primo, q. xi. Et in Iudicis arbitrio etiam erit, an præ-18 sumptiones pro reo † sint fortiores, Abb. in c. cum R. n. 5. de elect. & in c. accedens. n. 4. de crim. fals. Menoch. de arbitr. Iud. cas. 472. num. primo, & de præsumpt. lib. primo, q. 29. nu. 2.

Septuagesimæ Quartæ Quæstionis Summarium.

1 *Probitas, et optima conditio excludit confidentiam.*
2 *Bona fama excludit præsumptiones malas.*
3 *Bona fama thesaurus inestimabilis.*
4 *Diues præsumitur non committere delictum.*
5 *A persona sumitur præsumptio.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA QVARTA
ARGVMENTVM.

Quæ præsumptiones moueant iudicem ad excludendam confidentiam.

Septuagesimo quarto, Quæro, quæ præsumptiones possint animum iudicis mouere ad pronunciandum pro non confidentia? Respondeo, plures, scilicet probitas, & optima conditio dan-1 tis, resignantis, & recipientis beneficium, ita in terminis Gabriell. consil. 172. num. 18. lib. 2. nam facit præsumere non esse verisimile fuisse acceptatum illicite illud beneficium, ad not. in l. vlt. * ff. de quæstion. receptum * est enim in 2 iure, vt bona fama † excludat præsumptiones malas, late Tiraq. de pœnis tempor. caus. 15. num. 2. Calefat. consil. 108. numer. 9. & tollat præsumptionem delicti, vt late probat Marsil. consil. 74. ex Ang. & August. in tract. de malef. in verbo fama publica, late Grammati. consil. 13. num. 7. & consil. 31. numer. * 12. & tradunt* communiter Doct. in d. leg. vltim. ff. de quæstion. nam fama bo-3 na est † thesaurus inæstimabilis, &, sicut lilium, dans suauitatem odoris, Bald. in leg. prima, colum. 5. Cod. de Confess. Roland. à Vall. cons. 47. num. 41. lib. primo, Brun. de indic. & tort. pat. prima, quæst. 5. nume. 2. Item qualitas dantis, vt, quia sit Episcopus, vel Atchiepiscopus, & parua quantitas, ita Gabriell. dic. cons. 172. num. 14. lib. 2. Vt quia etiam dans, vel recipiens sit di-4 ues, quo † casu non est præsumendum tale crimen perpetrasse, cum potius pauperes propter egestatem id cogitent. Glos. in leg. prima, Cod. de Comit. & tribun. libr. 12. per text. singularem in leg. cum societas, ff. pro soc. multi enim propter inopiam deliquerunt, vt habetur Eccles. cap. 27. & Prouerb. cap. 30. tradit late Glos. ordin. ad Thess. 5. 5 à personis enim sumi † præsumptionem, * receptissimum * est in iure, leg. in fundo, in principio, ff. de rei vendic. leg. vlt. in fin. de act. & oblig. leg. de minorum, §. de tormenta, ff. de quæstion. leg. non omnes, §. a barbaris, ff. de re milit. capit. decenter, dist. 89. ca. Lotarius, 31. quæst.

3. late Menoch. de præsumpt. lib. 3. quæst. 15.

Declara hanc Conclusionem, vt dictæ circunstantiæ moueant animum Iudicis, vt sit circunspectus ad credendum testibus, ad dandum remissorias, & sententiam ferendam.

Non autem elidunt coniecturas in totum.

Plures aliæ sunt circunstantiæ quæ excludunt confidentiam, & colliguntur ex dictis in quæstionibus præcedentibus.

Septuagesimæ Quintæ Quæstionis Summarium.

1 *Fraus, & simulatio præsumitur ratione coniunctionis.*
2 *Amicitia, & coniunctio resignantis, & resignatarij non probant confidentias.*
3 *Probatio debet esse concludens.*
4 *Non probat hoc esse &c.*
5 *Donatio facta amico, & consanguineo non præsumitur fraudolenta.*
6 *Donatio præsumitur libera.*
7 *Collusio non præsumitur ex amicitia.*
8 *Præsumptio vt delictum excludatur.*
9 *Consilium præsumitur bonum.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA QVINTA

ARGVMENTVM.

EX amicitia, & consanguinitate an colligatur confidentia.

SEptuagesimo quinto, An coniectura, quod resignans, & resignatarius es- 1 sent amici, vel consanguinei tempore resignarionis, arguat Confidentiam?

Pro affirmatiua facit, quia inter coniunctos sanguinis, & amicos facilius † præsumitur fraus, & simulatio, quam inter extraneos, l. pen. §. facilior, ff. de bonis damnat. Roman. cons. 24. in princ. Io. * Annib. in l. post. contractum, n. 118. ff. de donat.

Hoc tamen non obstante, negatiua o- * pinio est verior, & * communiter ab omnibus recepta, vt amicitia, & coniun- 2 ctio † resignantis, & resignatorij non faciant præsumere confidentiam, & ita * alias fuit resolutum * per Rotam Coram D. Montis Flascon. in vna Gerunden. priuationis regressus die 26. Octobris 1551. teste Caputaq. n. decis. 202. par. 1. Idem Caputaque decis. 210. lib. primo, in manuscr.

Et huiusmodi sententia primo, probatur, quia huiusmodi coniectura non ponitur in Constitutione Pij v. ergo arg. l. illam, C. de collat.

Secundo, Quia omnes fere resignationes præsumerentur confidentiariæ. nam resignationes solent tractari, & fieri inter amicos, & consanguineos, & inter quos liberalitas exercetur.

3 Tertio, Quia huiusmodi † probatio necessario non concludit confidentiam, arg. not. in c. in præsentia, de probat; & tamen delictum probatur per probationem, quæ non potest aliud importare Fel. in cap. super his. colum. 8. vers. quarta conclusio, de accusat. & vulgare est 4 †, non probare hoc esse, quod ab hoc contigit abesse, l. nam hoc, Cod. vnde legit.

Quarto, Quia amicitia, & coniunrio non sunt indicium sufficiens ad simula- 5 tionem, & fraudem † presumendam in Donationibus, Bal. in l. post contractum, col. 2. n. 3. ff. de donat. & cons. 149. in principio tex. in l. si quis post hac, C. de bon præscript. Io. de Imol. in d. l. post contractum, col. 2. amicitia enim, & coniuntio ad donandum potius liberaliter, quam ad delictum sunt iudicanda, leg. seruus communis ff. de donat. inr. vir. & v- 6 xor. vbi donatio † præsumitur libera propter amicitiam, & coniunctionem tertij, vt late per Imol. loc. citato Roman. consil. 172. num. 2. cum alijs, vt per Palat. Ruu. in rubric. de donat. §. 44.

7 Quinto, quia † collusio non præsumitur ex amicitia, Salicer. in l. 2. C. de collus. deteg. Nact. consil. 537. num. 31. Mascard. de probationibus, concl. 322. num. 6.

8 Vltimo, quia capitur † semper præsumptio, vt delictum excludatur, l. merito ff. pro Soc. cum alijs, vt per Alc. tract. præsumpt. 3. regul. prima præsumpt. Crau. consil. 18. col. vlt. Et ob id consilium, quod potest esse malum, & bo- 9 num, præsumitur † bonum, Bal. in l. seruum figit. col. 3. vers. nota, C. de seru. fugit. Ita actus, Abb. consil. 68. col. 3. vers. tertio, probo lib. primo, Romanus, cons. 353. in finalibus verbis, Marsil. cons.

cons. 2. num. primo, & 3. cum alijs, quæ late post alios congerit Gabriell. de malef. concl. 2. per totam.

Ex quibus patet responsum ad argumentum in contrarium adductum.

Septuagesima Sexta Quæstionis Summarium.

1. *Contra quatuor casus confidentiales positos in Constitutione Pij V. non admittitur probatio in contrarium.*
2. *Præsumptio iuris habetur pro veritate.*
3. *Contra Principis ordinationem non admittitur probatio in contrarium.*
4. *Lex quantumuis dura seruanda est.*
5. *Contra veritatem non admittitur probatio.*
6. *Præsumptio iuris, & de iure quid sit.*
7. *Contra præsumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
8. *Præsumptio iuris, & de iure procedit secundum veritatem.*
9. *Præsumptio iuris & de iure manifestam inducit probationem, & de iure.*
10. *Præsumptio iuris, dicitur indubitata probatio.*
11. *Præsumptio iuris dicitur propria probatio.*
12. *Præsumptio iuris, & de iure comprehenditur in dispositione requirente probationem per modum conditionis.*
13. *Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.*
14. *Præsumptio iuris quomodo sumatur.*
15. *Præsumptio iuris vocatur necessaria.*
16. *Ex lacte in mammis præsumitur mulier corrupta.*
17. *Probatio indirecta admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*
18. *Quomodo probandum contra quatuor casus confidentiales positos per Pium V.*
19. *Quomodo probatur, quod quis non possidet.*
20. *Admittitur probatio contra instrumentum, quod non sit publicum.*
21. *Indirecte aliquando conceditur, quod directe negatur.*
22. *Indirecta probatio contra præsumptiones iuris, & de iure probatur per duos testes.*
23. *Vbi requiruntur instrumenta, admittuntur etiam testes.*
24. *Ob honestatem personæ admittitur probatio contra præsumptionem iuris, & de iure.*
25. *Quinque testes requiruntur contra probationem iuris, & de iure.*
26. *Confessio admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*
27. *Notorium admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SEXTA

ARGVMENTVM.

AN admittatur probatio in contrarium contra præsumptiones Constitutionis Pij V.

SEptuagesimo sexto, Quæro, an contra quatuor casus confidentiales propositos a Pio V. in sua Constitutione in §. Quare nos volentes vsq. ad §. probandum admittatur probatio in contrarium? Negatiue 1 † est respondendum. Primo, quia in dictis casibus illis concurrentibus Pius V. indu 2 xit firmum † ius, quod habuit pro veritate iuxta ea, quæ tradit Bal. in l. siue possideris, n. 6. C. de probat. Fel. in c. quanto, n. 3. de præsumpt. Roman. in l. si duo, n. 8. ff. de acq. hered. Præpos. in c. is qui fidem, col. 3 & 4. de sponsal. & colligitur ex traditis per Abb. Imol. Dec. & Fel. in rub. ex. de const. Sed contra Principis ordinatio 3 nem †, & mandatum, non admittitur probatio in contrarium, vt tradunt dd. in l. rescripta, C. de precib. Imper. off. Card. Iacobat. de Conc. lib. 7. art. 7. n. 29. Bart. in proœ. ff. & in l. 2. §. Si quis à Principe, ff. ne quid in loco publ.

4 Lex enim quantumuis dura † seruanda est, l. prospexit, ff. qui, & a quib. c. in illis, dist. 4. Natt. cons. 480. n. 9. & præsumitur iusta, ac cum causa lata.

5 Et contra veritatem † non admittitur probatio vulgatis iuribus.

Secundo, quia prædicti quatuor casus confidentiales possunt appellari quatuor præsumptiones iuris, & de iure, Cum Pius V. illos firmet, & statuat ex præsumptionibus habentibus ortum ab humanis prin- 6 cipijs, Nam præsumptio iuris, & de iure †, si credimus Bal. in rub. C. de probat. n. 4. est animi legislatoris applicatio ad verisimile, confirmata sanctione, Curt. Iun. cons. 4. n. 15. & cons. 50. n. 15. & eidē Bal. in leg. ea quidem, n. 6. C. de accus. est status à iure promulgatus ex indubia coniectura, ex l. cum ostendimus, §. vlt. ff. de fideiuss. tur. DD. omnes in rub. ext. de probat. ac Alciat. in tract. præsumpt. p. 2. in prælud. n. 3. est dispositio legis aliquid præsumētis, & super præsumpto, tanquam sibi comperto, statuentis ex cap. is qui fidem. de spons. faciunt tradita per Fel. in c. quanto, col. 2. de præsumpt. post Abb. & alios, sed vulgatum, & * receptum est, cōtra præ

7 sumptionem† iuris, & de iure non admitti probationem in contrarium: Ergo & neque contra prædictos quatuor casus, minorem propositionem recipiunt omnes dd. in l. vlt. in princ. in verbo, præsumptione, quod metus causa Gl. in c. ferrũ, distinct. 50. & in c. fraternitatem, dist. 54. Abb. Ant. de Butr. Anchar. Fel. Præpos. n. 8. & alij omnes in ca. is qui fidem, de sponsal. Salicet. in rub. C. de prob. Cæpoll. de simul. contrac. n. 17. Curt. iun. cons. 50. n. 5. Vital. de Camban. de claus. versic. testat, vt videamus n. primo, Guid. Pap. de præsump. vers. quia n. 8. & probat ex pluribus textibus Menoc. de præsump. lib. primo, q. 60. prope finem.

8 Præsumptio enim iuris, & de† iure procedit secundum veritatem, l. vlt. ff. de eo, quod metus causa, l. siue possideris, C. de probat. Menoc. de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 47. n. 5. Et propterea manifeste, & liquide apparere dicitur, quod

9 apparet† præsumptione prædicta, l. si quis locuples, C. manumiss. testam. l. licet Im-

10 perator, ff. de leg. primo. & ideo dicitur† indubitata probatio, ita lege ipsa disponente, Abb. in c. veniens, el secundo, n. 6. & in c. is qui fidem, n. 2. de sponsal. Comen. cons. 109. col. 2. Bal. in l. cum citra C.

11 de iur. dot. Curt. Sen. cons. 4. n. 17. &† proprie probatio, Bal. in c. bone. n. 2. de elect. Aret. in rub. de prob. n. 7. Dec. n. 13. Ber. n. 52. & 55. & ibi hanc sententiam ex pluribus defendi, & comprobaui, &* communiter alij, vt per Menochium de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 36. vt cõpræhendarut in dispositione requiren-

12 te probationem† per modum condicionis Ber. d. rub. de probat. n. 46. cum alijs, vt per Menochium d. lib. primo, q. 37. & * communiter alij, ac legitima probatio,

13 cum à lege† sit recepta, & approbata, Decius in rub. de probat. col. penult. Ber. in c. consuetudo, n. 18. eo. tit. ex l. legitima, ff. de pact. & manifesta veritas, Ias. in l. licet Imperator, n. 15. ff. de leg. primo, & cons. 23. n. 2. lib. primo, Paris. cons. 80. n. 15. & cons. 97. n. 6. vol. primo, Crau. cõs. 6. n. 42. Grat. cons. 54. n. 52. lib. primo, Tiraq. in l. si vnquam, in verbo donatione, n. 158. C. de reuoc. donat.

Et hæc præsumptio iuris, & de iure, de qua in his quatuor casibus huius Cõstitutionis Pij v. oritur ab humanis principijs, cum sumatur ex indicijs, & ce-

14 nicturis† humana lege, & ratione probatis, vt per Bal. in rub. C. de probat. n. 6. vers. exemplum de secundo, Menochius de præsumpt. lib. primo, q. 3. n. 8. & ab ali-

15 quibus vocatur† necessaria Specul. in tit. de præsumpt. §. species, n. 5. Boer. decis. 166. n. 2. Grammar. dec. 42. n. 4. non autem naturalibus principijs, nam de illa affert exemplum Bal. loc. cit. quando probatur,

16 mulierem habere lac in mammis†, nam artificialis probatio, seu præsumptio necessario oritur, mulierem fuisse corruptam, Fab. lib. 5. instit. orat. c. 9.

Limita, non procedere in probatione indirecta, quæ admittitur contra præsum-

17 ptionem† iuris, & de iure, Gl. in clem. prima, in verbo fecisse, de probat. Ant. de Butr. in c. vlt. n. 22. de success. ab intestat. & in c. vidua, in fin. de regular. Abb. in c. is, qui fidem n. 5. de sponsal. & ibi Præpos. n. 8. Fel. in c. quanto, n. 4. de præsumpt. Couarr. in epit. de spons. par. prima, c. 4. §. primo, n. 7. Soc. sen. cons. 191. col. 2. & cons. 242. col. etiam 2. lib. 2. Alciat. tract. præsumpt. p. 2. in præl. n. 11. Crau. de antiq. tẽp. in 4. part. quarta, par. princ. n. 14. & communiter * alij sequuntur. Poterit n. probari, quod qualitates requisitæ à Pio v. ad constituendas has quatuor præsumptiones iuris, & de iure,

18 siue casus confidentiales†, non concurrant omnes, & quod deficiat aliqua ex requisitis qualitatibus, & propterea, quod non simus in tali casu, vt tradit Bart. in l. pri. §. & parui n. 2. ff. quod vi, aut clam, cum alijs, vt per Menoc. cas. 301. & de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 65. n. 2. cum seq. vt quia non adsit pactum tacitum, vel expressum. Alex. in l. à diuortio, §. si pignora n. 4. ff. de re iudic. Roman. in l. si duo, n. 12. ff. de acq. hæred. aut similis qualitas, Ideo aduersus præsumptionem illã iuris, & de iure præsumi legitimum possessorem, qui possedit à tanto tempore, cuius memoria non extat in contrarium, admittitur probatio per indirectum, vt puta, probando, hunc pos-

19 sessorem tam diu non possedisse, immo† extare memoriam initij suæ vitiosæ possessionis Fel. in c. cum nobis n. 18. de præscripr. & ibi late Paris. vel fuisse in mala fide, Crau. in tract. de antiq. temp. in quarta particula quartæ partis princ. n. 14. Hinc etiam aduersus præsumptionem iuris, & de iure orientem ex instrumento

mento publico admittitur probatio in contrarium per indirectum, quod non
30 † sit publicum, quod sit simulatum Bar. in l. prima, §. & parui n. 2. ff. quod vi, aut clam Iaſ. in l. cum ea, quę n. 3. C. de transact. Fel. in c. ex parte el secundo, n. 6. versiculo secundo, fallit de off. deleg. Crau. conſ. 211. n. 5. Ruin. conſ. 78. n. 10. lib. 4. Dec. conſ. 356. n. 4. & alia exempla affert Menoc. d. q. 65. quod est valde notandum
31 Nam indirecte conceditur, quod † directe denegatur, & multa huius generis affert Fel. in c. ex parte n. 7. de off. deleg. Anchar. conſ. 770. in primo dubio, Alex. conſ. 54. lib. 2. Caſſan. conſ. primo, n. 24.

Et hæc indirecta probatio aduerſus quatuor caſus confidentiales huius Constitutionis Pij v. & sic præſumptionem iu-
32 ris, & de iure poterit probari per duos † teſtes, Bal. in l. teſtium n. 2. C. de teſtib. & in leg. generaliter, C. de non numer. pec. & in l. vlt. n. 7. C. arbitr. tut. Afflic. decis. 13. n. 26. Menoc. d. q. 65. n. 11. eo magis, si teſtes ſunt omni exceptione maiores, nã teſtimonium horum eſt valde priuilegiatum, ideo ſub diſpoſitione requirente probationem per ſcripturã, & inſtrumen-
33 tum, admittuntur † teſtes multum legales, Ant. de Butr. in c. 2. in fin. de prob. & ibi Abb. n. 11. Fel. n. 21. Dec. n. 14. Aret. in l. certi conditio, §. quoniam n. 18. Suc. ſen. n. 23. ff. ſi cert. pet. Tiraq. de pœn. leg. cauſ. 51. n. 17.

Eoque etiam magis, si perſona honeſta imputatur de confidentia, nam ob honeſtatem perſonæ voluerunt aliqui contra præſumptionem iuris, & de iure etiã
34 admitti directam † probationem, Butr. in c. vidua in fin. de regul. Dec. in c. poſtremo, n. 7. de appellat. & conſ. 575. col. 2. concurrente alia coniectura, Crau. quẽ citat Menoc. de præſumpt. lib. primo, q. 64. n. 2. Et q. 63. citat plures dd. volentes, præſumptionem iuris & de iure admitte-
35 re contrariam probationem † teſtimonio quinque teſtium, Abb. in c. 2. in fin. Dec. n. 14. Fel. n. 20. Ber. n. 70. de probat. Hinc etiam contra præſumptionem iuris, &
36 de iure admittitur probatio † contraria, confeſſione eius, cui fauet ipſa præſumptio, Gl. in l. vlt. ff. quod metus cauſa, & in auth. ſed iam neceſſaria C. de donat. ant. nupt. Abb. in c. is, qui fidem n. 5. de ſponſal. Fel. in rub. de præſumpt. n. 11. & c. quanto. n. 3. eo. tit. Soc. Sen. in l. cum auus, n. 72. ff. de cond. & adminiſtr. & pluribus exemplis exornat, probat & comprobat hanc cõcluſionem Menoc. de præſumpt. lib. primo q. 61. & etiam probatio
37 contraria admittitur, quæ oritur, ex † Notorio, Præpoſ. in c. is qui fidem, n. 8. de ſponſ. Fel. in d. c. quanto n. 3. Alciat. in præl. p. 2. in tract. de præſ. num. 14. Card. Pariſ. conſ. 12. n. 53. vol. 2. Curt. Sen. in l. admonendi n. 24. ff. de iur. iur. & ea, quæ oritur ex proteſtatione, Gl. in c. vidua, de regular. Butr. in c. is qui fidem, col. 2. de ſponſal. & in c. vlt. n. 30. de ſucc. ab inteſtat. Alciat. loco cit.

Septuageſima Septima Quæſtionis Summarium.

1 Coniectura legis eſt liquidiſſima probatio.
2 Contra præſumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.
3 Præſumptio iuris quæ.
4 Coniectura etiam eſt præſumptio.
5 Vbi lex requirit probationem inſtrumentalem, ſufficiunt coniecturæ legis.
6 Coniectura legis probat delictum.
7 Coniectura habet locum etiam in materia correctoria.
8 Contra coniecturas poſitas in Conſtitutione Pij v. admittitur probatio in contrarium.
9 Quod ex coniectura capitur non propoſitione ſumitur.
10 Coniecturæ iuris verſantur circa rem dubiam.
11 Præſumptio circa quid verſetur.
12 Præſumptio iuris quid.
13 Præſumptio iuris à quibus habeat ortum.
14 Contra iuris præſumptionem quando admittatur probatio, & n. 17.
15 Vbi fertur vnica ſententia probationes debent eſſe apertæ.
16 Coniectura legis non eſt veritas.
18 Contra præſumptionem iuris, & de iure in pluribus caſibus admittitur probatio.
19 Probatio in contrariũ tollit præſumptionẽ iuris.
20 Veritas ex probationibus.
21 Probatio per teſtes præualet aliis.
22 Præſumptio validior tollit minus validam.
23 Coniectura fortior tollit minus fortem.
24 Iudicium efficacius tollit minus efficax.
25 Duæ præſumptiones tollunt vnam.
26 Et vna efficax tollit plures.
27 Præſumptio legis tollitur per præſumptionem hominis.
28 Probatio contra præſumptionem iuris debet eſſe ſufficiens.
29 Debet probari per tres teſtes.
30 In ore duorum omne verbum.
31 Præſumptio legis habetur pro veritate, vbi contrarium non probatur.

32 Natu-

est quedam sufficiens ad rem dubiam, de qua creduntur, credenda. l. iuris gentium §. quod fere, de pact. l. prima, C. de conu. & commit. stipul. Et Alciat. de presumpt. 3. par. in prælud. n. primo, inquit, Presumptio iuris est probabilis coniectura ex certo signo proueniens, quæ, alio non adducto, pro veritate habetur, sequitur Simanc. lib. Cath. inst. tit. 50. n. 6. Ac Salicetus in Rub. C. de probat. scriptum reliquit, præsumptionem iuris esse animi applicationem quandam ad alteram partium, quem sequutus est Gul. Maynerius in l. in obscuris, n. 4. ff. de reg. iur. & faciunt exempla, quæ colliguntur ex c. tuam, de probat. l. filium, ff. de his, qui sunt sui, vel al. iur. l. si chirographum, ff. de probat. & hæc præsumptio iuris ortum 13 † habet in probabilibus, vt Menoc. d. q. 4. ostendit, & q. 7. in principio. Accedit, quia hoc suadet iuris naturalis ratio, vt possit accusatus, vel inquisitus de hoc crimine se defendere; & tali casu admit-14 ti †, probationem, etiam contra iuris presumptionem, scripsit Iac. Butrig. in l. siue possideris, C. de prob. Soc. sen. d. reg. 384. fall. 6. Eoque magis, cum agatur inter Clericos, & sic inter honestas personas, quo casu admitti respondit Dec. cons. 575. col. 2. in principio n. 6. quem sequitur Alb. cons. 95. n. 9. eo etiam magis, quia vnica fertur sententia in hoc crimi-15 ne †, ad tradita per Gemin. in c. Ordinarij, in verbo libere, de off. ord. in 6. Fel. quem refert Mascard. de probat. tom. primo, in princ. q. 10. n. 66.

Ad argumenta in contrarium adducta respondendum est, & non obstat primum, Quia verum est, coniecturas legis esse proprias probationes, & liquidissimas, Sed consequentia non valet, vt coniectu-16 ra legis † sit veritas, vt egregie scriptum reliquit Corn. cons. 185. n. 6. vol. 2. & non admittat probationem in contrarium Mascard. loc. cit. q. 14. n. 10. in fin.

Ad secundum respondetur, quod magis ** communis opinio est, vt coniectu-** ra, & præsumptio iuris admittat † proba-17 tionem in contrarium, vt patet ex his, que scribit Mascard. loc. alleg. q. x. col. 4. 5. ac 6. tradit Specul. in tit. de presumpt. §. species sub. n. 4. versiculo Nam contra, dd. in c. proposuisti, de probat. & eodem loco Mascard. n. 48. explicat, quæ dicatur probatio iuris, & de iure, & hanc esse communem sententiam attestatur Menoc. de præsumpt. q. 31. n. 2. Accedit quia etiam contra præsumptionem iuris, & 18 de iure in pluribus casibus † admittitur probatio, & exemplum in probatione per confessionem, Ias. in l. cum se n. 7. C. de transf. Corn. cons. 39. col. vlt. lib. 4. Dec. in rub. de probat. n. 160. & n. 161. exemplum etiam in rei euidentia, in Notorio, Rom. cons. 350. col. 8. cum alijs, vt per Fel. in c. Quanto de præsumpt. & in his, que a partis consensu pendent, & lex eius consensum non perpendat, vt in matrimonio Abb. & alij in c. is qui fidem de sponsf. Fel. loco citato Alc. quem refert, & sequitur Mascard. d. q. x. n. 54. vbi etiam alias adducit limitationes, & declarationes.

Concludendum est igitur, contra coniecturas confidentiales positas in Constitutione Pij v. admitti probationem in * contrarium, & ita communiter * seruatur, ac practicatur tota die, & tenetur * per * omnes.

19 Concludendum est quoque, ipsam † probationem factam in contrarium tollere, & perimere coniecturas prædictas, vt voluerunt Abb. in cons. 61. col. vlt. vers. Item antiquitas, lib. primo, Dec. in l. prima, n. 68. vers. & prædicta in 3. lect. ff. si certum petatur, & cons. 400. n. 8. Crau. de antiq. temp. in 3. parte princ. in principio n. 28. & cons. 258. n. 13. & est ratio, quia, 20 quod probationibus constat, † dicitur ipsa veritas, l. ille, aut ille, §. cum in verbis, ff. de leg. tertio, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. sed. veritas semper præualet, l. pen. §. mulier, ff. de probat. Bal. in l. filium in prima lectura, n. 4. ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur. Card. Paris. cons. 29. n. 82. lib. 7. Ergo: idque eo magis quia fides, quæ a probatione prouenit, 21 dicitur magis certa, & hac ratione † debet præualere, Roman. cons. 156. n. 4. Soc. Sen. cons. 270. col. 2. lib. 2. & cons. 67. n. 2. lib. 3. Paris. cons. 29. n. 85. vol. 2. & expresse hoc colligitur ex l. vlt. C. si minor se maio. dix. ex l. vlt. in principio ff. eo. & l. si chyrographum ac l. cum de indebito, ff. de probat. l. nuptura, in fin. ff. de iur. dot. c. is qui fidem, de sponsal. eo modo, vt inducit Menoc. tract. de præsumpt. lib. primo, q. 31. n. 7. 8. cum seq. Quod comprobatur etiam, quia, si præsumptio va-22 lidior tollit † minus validam, l. Diuus ff. de in

de in integr.restit.& ibi Gl.l. non solum. ff.de ritu nupt.l.mater C.de calumniat.c. ex transmissa, qui filij sint legit. Bal. in rub.extra de præsumpt.n.primo,Salicet. in l.prima, in fin.C.qui & aduersus quos

23 & coniectura † fortior tollit minus fortem, l.quia autem, §.non simpliciter, ff. si quis omiss.causa testam. Bald.cons.302 lib. 2. Fulg.cons.173. Et indicium efficacius

24 tollit minus† efficax, Bar.in l. prima, §.primo,ff.de quæst.Paris.cons.153.n.54. lib.4. Gramm. vot. 3.n. 15.& hac ratione

25 duæ † præsumptiones tollunt vnam,Bal. in l.non ignorat n. 5.C. qui accus. non poss. Alex.cons.30. n.12.lib.7.Dec.cons. 470 n. 10.&cõs.619.col. vlt.Crau. cons. 149.n.17. Natt.cons.29.n. 14.lib.primo,

26 & vna efficax † tollit plures, quę infirmiores, & debiles essent, Paris. cons. 10.n. 25.& cons.11.n.26.& cons. 29.n.84.vol.2. Ergo & huiusmodi probatio.

27 Accedat, quia præsumptio † legis tollitur per præsumptionem hominis, Soc. sen. in l. cum auus, n. 80. vers. 12. ff. de cond. & demonstr. post Bar. quæ citat Ruin. cons. 39. n. 10. & cons. 40.n. 4. lib. primo,Soc.Iun.cons.58. n. 7.lib. 2. Dec. cons.15.n.2.

Probatio tamen in contrarium debet esse sufficiens.& aduertant patrocinan-

28 tes, vt sit † validior, iux.ea, quæ habentur in l.vlt.in principio, & ibi Bar. n.primo, ff. quod metus causa, Curt.Iun.in l. prima, n. 28.C. qui admitti, & cons.52. n.7.Alex.cons.99.in fin.lib.3.& vt sit pro-

29 bata per † tres testes idoneos, Specul. in tit.de probat. §. vltim. vers. vltim. Alex. in l. transactionem, n.3. C. de transact. Ias.in l.sciendum, n.10.ff.de verb.oblig. licet secundum aliquos duo sufficiant,

30 iuxta illud, In ore duorum † vel trium stat omne verbum, c.cum esses, & c.relatum, de testam.

Et,si contrarium nõ fuerit probatum, quod lex præsumit in istis quatuor con-

31 iecturis, habetur pro veritate †, vt fuerit admissa confidentia, iuxta ea, quæ scribunt Cal.cõs.5.de probat.Guid.Pap. tract.de præsumpt.n.61. Oldrad.cõs.261. Nam hæc est natura præsumptionis iuris,

32 vt reijciat probandi onus in † aduersarium, l. generaliter, § si petitum, in fin. ff. de fidei.libert.l. vlt.in principio, ff. de eo, quod mer. causa, l.cum de indebito in princ. ff.de probat.l.siue possidetis,C. cod.tit.c. ex insinuatione, de procur. c. vnico, vt Eccl. benef. Dec. cons. 540. n. 11.Fel. in c.super his n.16.de accusat.Cefal.cons.138.n.18.Crau.de antiq. temp, par. prima, principio part. 11.n.26. Nec

33 mirum, Quia præsumptio iuris † dicitur vera, & propria probatio, Abb. in c. veniens, el secundo, n.6.de sponsal.Aret. in rub.extra de probat.n. 7.& ibi Dec.n. 13. Ber. n.55.Bal. in l.prima, n. 18. C.de fideicom. Ias. in l.licet Imper.n.13.ff. de leg.primo, Card. Paris.cons.80.n.15.& cons.97.n.7.vol.primo, Grat.cons.54.n. 52.lib.primo, quam conclusionem pluribus exemplis comprobat Menoch. de præsumpt.lib.primo, q.36. n.4.cum seq. Et ideo continetur sub dispositione le-

34 gis requirentis † probationes, Roman. in l.prima, n.7.C.de testam.mil. Etiam in vim condicionis.Bal.in l.id quod pauperibus, n. 24.C. de Episc. & Cler. Dec. d. rub.de probat.n. 13. & in l.qui accusare, in fi.C.de eden. De qua re late Menoch. d.tract.q.37.& 38.lib.primo,Hinc dicunt

35 dd.præsumptionem† præualere proprietati sermonis, Bal. cons.452.statuto,col. vlt. vers. ad vltimum, lib. primo, Ang. cons.261.col.3. Alex.cons. 55.n.8. lib.3. Crauett.cons.161.n.13.

Septuagesima Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Remissoria pro examinandis testibus, quando detur.*
2 *Non debet dari materia calumniandi.*
3 *Remissoria non datur in prima instantia.*
4 *In secunda instantia remissoria quando detur.*
5 *In Simonia non datur remissoria.*
6 *Ad probandum delictum non datur remissoria.*
7 *Ad probandum attentata non datur remissoria.*
8 *In iudicio confidentiæ datur remissoria.*
9 *Causa confidentiæ est profana.*
10 *In causis profanis conceditur remissoria.*
11 *Sine fumo datur remissoria in profanis.*
12 *Stylus quid in remissorijs.*
13 *Stylus stricti iuris est.*
14 *Stylus non excedit terminos.*
15 *Seruatur ius commune, vbi stylus non intrat.*
16 *Compulsoriales dantur ad probandum attentata.*
17 *Ex impedimento conceditur remissoria, vbi alias non datur.*
18 *Et propter calumniam in his casibus conceditur.*
19 *Frustra datur, quod non releuat.*
20 *Post rem iudicatam remissoria numquam conceditur.*

21 Re

11 *Res iudicata imponit finem litibus.*
12 *Ad purgandam innocentiam quando remissoria detur.*
13 *Remissoria solet dari cum rotulo in forma.*
14 *Et quid aliud seruetur.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

IN confidentia an detur remissoria.

SEptuagesimo octauo Quæro, an in Iudicio confidentiæ detur remissoria in partibus ad examinandum testes?

* Pro negatiua adducitur stylus * Curiæ Romanæ, vt non dentur remissoriæ pro examinandis testibus in partibus subditis †, vel forsitan in regione aliena, Rot. decis. 10. nota de appellat. in ant. Rot. decis. 7. de appell. eo. lib. ne detur materia † calumniandi & lites prorogandi, Addentes ad decis. 4. Rot. vt lit. pend. in nou. quod elicitur ex Iure communi, ex auth. apud eloquentissimum C. de fid. Instr. Fel. in c. cum causam de testib. Rot. decis. 3. de off. deleg. in nou. cum alijs vt per Franc. Hercul. de attent. c. 16. col. prima, Vestr. in prax. Rom. Cur. lib. 6. c. vlt. n. 2. Cassad. decis. 4. de delation. in principio & ita fuit resolutum in vna * Calaguritan. coram R. P. D. Robusterio xi. Aprilis 1567. & est communis * opinio, vt per Lancellot. de attent. 2. part. c. 26. n. 109.

Secundo, affertur recepta conclusio etiam in * praxi remissoriam non dari, quando sumus † in prima instantia in beneficialibus, vt per Put. decis. 54. n. 3. lib. primo, neque etiam in secunda † instantia dari fuit resolutum in * vna Legionen. Archidiaconatus 1 r. Nouēbris 1540. teste Put. decis. 42. lib. primo sed in crimine confidentiæ non datur appellatio, & sic vnica est instantia, ergo in eo non datur remissoria.

Tertio, Quia † pro Simonia non datur remissoria, vt fuit resolutum in vna * Mediolanen. Præpositure coram Cardinali sanctę Crucis 11. Ianuarij 1555. & coram eodem 21. Nouembris 1558. fuit tentum, non esse dandam remissoriam in partibus ad recognoscendum apocham Simoniacam, quæ per vnum testem tantum est recognita. vt habetur. lib. diuers. decis. 142. in manuscr. & habetur per Cassad. decis. 3. & 4. de dilat. Io. Paul. decis. 123. Crescent. decis. 132. in manuscr. Et in his terminis Simoniæ, vt non detur remissoria, fuit etiam resolutum in vna Tullen. Canonicatus coram D. Decano 18. Ianuarij 1553. teste Caputaq. decis. 62. par. 3. quia daretur † ad probandum delictum Simoniæ, ad quod non solet dari, & tamen confidentia est species Simoniæ.

Et non dari remissoriam ad probandum† attentata, fuit pluries * resolutum in Rota, etiam si constaret de fumo attentatorum in vna Oximen. Archipresbyteratus coram D. Antonio August. sub die 19. Decembris 1545. & 26. Martij 1546. teste eodem August. decis. 4. incipien. fuit dubitatum.

His tamen non obstantibus, contraria * opinio est verior, & in * praxi obseruata, vt in iudicio confidentiæ † detur remissoria in partibus ad examinandum testes, quam Primo probo, quia causa confidentiæ est profana, vt † fuit resolutum bis * in Rota teste Cott decis. 387. in manuscr. sed in † causis profanis conceditur remissoria etiam in prima, instantia, vt fuit * resolutum in vna Gerunden. prætensæ priuationis regressus coram Accorambono die 15. Ianuarij 1552. teste Cott. d. decis. 387.

Et est regulare, vt † detur in profanis remissoria in qualibet instantia, etiam sine fumo, vt * fuit pluries resolutum in Rota in vna Oueten Abbatissatus de olero, coram D. Montisflascon. die Mercurij 26. Octobris 1552. & in vna Valenten. subsidiorum coram D. Capisucco Veneris 7. Aprilis 1552. teste Caputaq. decis. 68. par. 3. & coram Moedan. 11. Nouembris 1542. teste Put. decis. 201. lib. primo.

Secundo, Quia, quod non detur remissoria, † procedit de stylo *, vt notabiliter explicat Lancellot. d. c. 26. n. 134. cum de iure secus sit, Cassad. decis. 4. n. 2. & seq. de dilat. vbi hoc egregie probat, & præsertim, quia probandi facultas non est coarctanda, sed amplianda: stylus † autem est stricti iuris, Fel. in c. in nostra collor. 21. de rescr. Card. Paris. cons. 112. n. 12. vol. 4. & non excedit † terminos, Bal. cons. 275. col. vlt. lib. 2. & in l. vlt. C. com. retr. Iud.

Ergo, cum non reperiatur introductus in hoc Iudicio confidentiæ, seruabitur ius

15 ius † commune, Bellam.decis.65.& decis. 461.Dec.cons.72.col.2.circa medium, & in simili casu scripsi in tractat.de resig.be nef.lib.3.q.18.n.75.76.77.cum seq.

Quibus stantibus, argumentum primū, in contrarium adductum remouetur,

Secundum etiam non obstat cum hæc sit causa profana, vt conclusit Rota,

Ad tertium respondetur, id esse ex stylo, qui cessat hoc casu, vt dictum est.

Ad quartum, & vltimum, eodem modo respondeo, & illa conclusio limitatur pluribus modis, vt per Lancellot.d.c.16. a n.113.vsque ad n.138. & per Hercul.d. c.16.& quandoque dantur compulsoria-

16 les speciales ad partes † ad probandum attentata, vt fuit dictum in vna* Astori-

* cen.Abbatiæ, coram Oradino 18. Ianuarij 1555.

His ergo solutis, concludendum est, remissoriam dari in iudicio confidentiæ, & id vidi seruari, quod eo magis procedit, cum testes essent in remotissimis regionibus, ita, vt, nisi cum maximo dispendio, ad locum iudicij adduci possent, vel aliquo iusto impedimento detinerentur ex morbo, aut alias; nam hoc casu concedenda est remissoria, etiam in ca-

17 sibus, in quibus ex † stylo non solet concedi, Fel. in c. cum causa, n. 27.& 31. de testib. Benintend. decis. 74. n.4. Cassad. decis.4.de dilation.Menoch. de recuper. poss.rem.15.n.346.& 348.q.25.& rem.17. q.15.n.46.

Et eo etiam magis huiusmodi conclusio procedit, cum constat in petente ca-

18 lumniam abesse, nam hoc casu † conceditur etiam in casibus, in quibus de stylo non solet concedi, Cassad.decis.5.de sequestr.poss. & fruct.& faciunt quæ scribit Caputaq.decis.136.p.1.

Prudens autem & circunspectus iudex illam dabit, cum Iudicauerit illam rele-

19 uantem, quia † frustra expectatur probatio, quę cum probatur non releuaret. Cassad.decis.2.de dilat.Caputaq.decis.68.& decis.70. p.3. Put.decis. 366. lib.2.& fuit

* resolutum in vna* Segobien.spolij beneficij coram Guidobono 27.Iunij 1552. teste Caputaq.decis.66.p.3.& in vna Pampilonen. Prioratus coram Puteo 1. Iunij 1551.teste Caputaq.decis.60.par.3.& hac

20 ratione non conceditur post rem † iudi-

* catam, vt fuit resolutum* in vna Toletan.Die 11.Maij 1551.coram Grass. teste Caputaq.decis.51.par.3. quia per rem iu

21 dicatam est impositus finis † litibus, & probationes non sunt recipiendæ, c.cum Bertoldus, de re iudic.& hoc eo maxime, cum aliter veritas haberi non potest, Soc. Iunior cons.60.n.4.vol.2.Gabriel.de Malef.concl.25.n.7.& cum agitur ad purgan

22 dam innocentiam, nam tali casu † remissoria, quæ non conceditur, in criminalibus regulariter, datur Abb in c.cum causam de testib.col.pen. Archidiac.in c.pręsentium, §. testes, col.pen. eo. tit.in 6.& ibi Gemin.in Gl.prima, datur vt innocentia purgetur, Salicet. in auth. apud eloquentissimum, prope fin.C.de fid.Instrum. Soc.Iun.d.cons.60.n.7.vol.2. vel quia agitur de crimine ciuiliter Soc. Iun. loc. cit.Gabriel.d.concl.n.10.

Et huiusmodi remissoria de stylo solet

23 dari † cum rotolo in forma, iuxta ea, quæ habentur in c.præsentium, de testib. lib. 6.c.forus, de verb.signif.c. venerabili de testib.vbi Abb.n.2.& alij Doct. vel destinatur Notarius ad recipiendum proba-

24 tiones vel ad recognoscendum †, & ita

* vidisse obseruare* attestatur Lancellot. d.tract.de action.d.c.26.n.137.& ita etiā

* vidi seruari a Iudice* confidentiæ ann. 1590.cum destinauit Notorium, in causa Cusentin. prætensæ confidentiæ ad Serenissimum Magnum Ducem Etruriæ ad Iurandum quasdam literas, & in eadem causa fuerunt datæ remissoriæ ad examinandum testes Cremonæ, & Cosentiæ, & ita communiter* seruatur.

Septuagesima Nona Quæstionis Summarium.

1 *Episcopi sunt Ordinarij in earum diœcesibus.*
2 *Possunt omnia crimina cognoscere.*
3 *Abbates sunt Ordinarij.*
4 *Auditor Cameræ est Ordinarius.*
5 *Mandatum videtur datum Iudicibus, qui habent facultatem.*
6 *Cum non est reseruata Papæ potestas, videtur concessa Episcopis.*
7 *Verba referuntur ad intellectum iuris.*
8 *Pius V. sibi reseruauit cognitionem causarum confidentialium.*
9 *Ex qua causa.*
10 *Delicta non debent remanere impunita.*
11 *Per delictum offenditur Deus, & Respublica.*
12 *Parum est iura condere, nisi debite mandentur exequtioni.*

13 *Idem*

13 *Idem Pius V. restrinxit dictam auocationem.*
14 *Quibus commiserit huiusmodi causas Pius V.*
15 *Sixtus Quintus erexit officium causarum confidentialium.*
16 *Confidentia solet committi inter potentes viros.*
17 *Iustitia debet ministrari æqua lance.*
18 *Index est in exequutionem iuris.*
19 *In causis reseruatis ordinarij nulliter procedunt.*
20 *Sententia lata in causis reseruatis est nulla.*
21 *Per reseruationem limitatur Ordinarij iurisdictio*
22 *Iurisdictio est fundamentum iudicij.*
23 *Iudicatum non dicitur, quod factum fuit ab eo, qui non debet potestatem.*
24 *Nullitas ex defectu iurisdictionis reputatur insanabilis.*
25 *Statutum reijciens nullitatem non comprehendit hanc ex defectu iurisdictionis.*
26 *Vltima attendenda.*
27 *Lex vltima seruanda.*
28 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
29 *Inferior non potest se intromittere vbi Papa posuit manus.*
30 *Episcopi, & alij ordinarij possunt cognoscere in causis confidentialibus.*
31 *Relaxata prohibitione actus potest fieri.*
32 *Fauorabilis indicatur reductio ad ius commune.*
33 *Exceptio format regulam in casibus non exceptuatis.*
34 *Intellectus ad vitandam correctionem recipiendus.*
35 *Odiosa quatenus loquuntur intelligenda.*
36 *Relatum in referente.*
37 *Cum eisdem qualitatibus.*
38 *Relatio nunquam ad inutilia.*
39 *Generalis dispositio nunquam refertur ad contraria.*
40 *Lex intelligenda, vt alteri non præiudicet.*
41 *Iurisdictio censetur concessa cumulatiue, & non priuatiue.*
42 *Ac etiam per consuetudinem.*
43 *Princeps concedens Iurisdictionem alicui non videtur derogare iurisdictioni ordinarij.*
44 *Etiam si cõcessio sit facta per dictionem taxatiuã.*
45 *Iurisdictioni Ciuitatis non censetur derogatum per deputationes alterius officialis.*
46 *Per deputationem alicuius Visitatoris non prohibetur Episcopos visitare.*
47 *Causæ confidentiariæ, vt plurimum solent in vrbe tractari.*
48 *In causa confidentiali solet dari adiunctus.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA NONA
ARGVMENTVM.

Qvis possit cognoscere causis de confidentialibus, & an Episcopi possint.

SEptuagesimo nono, Quæro, quis cognoscat de cõfidentijs beneficialibus? Attento iure communi, esset respondendum, Ordinarios iudices,† vt sũt Episcopi in earum Diœcesibus, c. cũ Episcopis de off. ord. lib. 6. c. decretum 10. q. 1. c. omnes 16. q. 7. c. perlectis 25. dist. qui habent fundatam intentionem inquirendi,† cognoscendi, & puniendi omnia, & quæcunque crimina, vt dicit sum. Pont. in c. primo, de off. ordin. vbi Abb. & alij omnes hoc notant Gl. in cap. peruenit, dist. 95. Dec. in c. post cessionem col. prima, de proba. Bertachin. in tractatu de Episc. par. secũda, n. 89. q. 35. Carrad. in templ. omniũ Iudic. lib. sec. c. 5. §. 4. de dignitate, & potẽtia Episcopi, n. 4. cum seq. Bursat. cõs. 405 n. 1. & 2. vol. 4. Abbates,† & alij inferiores ordinarij in eorum iurisdictionibus, tex. cum glos. in c. ordinarij verbo locorum, de off. Iudic. in 6. Gl. in c. quamquam in verbo loci ordinario de vsur. lib. 6. Gl. in clem. prima, de sequestr. poss. & fruct. not. in c. cum contingat de off. ord.

Ac iudices ordinarij existentes in Ro. Curia quales sunt† Audit. Cameræ, & alij, vt per Hostiens. in sum. de off. ord. post principium, §. quis possit esse ordinarius, Archid. in cap. experientiæ, post medium 11. q. prima, Glos. prima, in Clem. Aud. & ibi Card. Zabar. num. 5. Bonif. de Vitall. num. 25. de rescr. Mandos. in Gl. facult. §. sane in verbo generalis, & in reg. 7. Cancellariæ, quæst. 2. col. 4. & in tract. de monit. q. 44.

Idque etiam procedit, attenta constitutione Pij Quarti prohibentis, hoc crimen, namque videtur mandare his iudicibus, qui de iure habent† hanc facultatem, iuxta ea, quæ habentur in l. Galius, §. quidam recte, ff. de liber. & post. cum in eius constitutione sibi non reseruauerit cognitionem,† & dictarum literarum executionem, Doct. omnes in cap. at si clerici, §. de adulterijs de iud. & verba generalia referunrur ad† intellectum iuris, & de his intelliguntur, cap. 2. de bigam. Baldus, in leg. apertissimum, Cod. de iudic. Dec. d. §. de adulterijs, num. 41.

Sed Pius V. per eius Constitutionem, 52. incip. Licet felic. recor. anno secundo auocauit ad se omnes causas† confidentiarum beneficialium, & earundem cognitionem, & literarum Pij iv. executionem sibi, & successoribus reseruauit, etiã contra quoscunque Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episopos, & alios quocunq. motas pendẽtes, & mouẽdas corã quibuscunq. iudicibus, etiã ad hoc spe

cialiter delegatis, etiam Auditoribus Rotæ, & S.R.E. Cardinalibus, cuius Constitutionis tenorem habes in Bullario fol. 1007. vbi potes videre.

Et ratio huius auocationis ponitur in d. constitutione in §. tamen, pro eo, quia 9 istæ confidentiæ,† vt plurimum inter Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, & alios potentes viros committuntur, quibus pro eorum dignitatibus, gradibus, et officijs, aut potentia inferiores Iudices respectum habent, et ob eandem rationē non reperiuntur instigatores, et accusatores, qui velint propalare iustitiam desuper exhibendam, et ministrādam, ex quo 10 delictum remanet† impunitum, contra l. Ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorē dictare, ac suadere, vt delicta perpetrata puniantur, l. licitatio, §. quod illicite ff. de public. et vectig. l. capitalium, ff. de pœn. c. vt fame, de sent. excom. et ratione posita in leg. prima, Cod. ad l. Iul. repetund. quem textum aureū appellat Iodocus in prax. crimin. in prohem. numer. 9. et habetur per Marian. Soc. sen. in cap. veniens, 11 num. 287. de accusat. nam non solum Deus, sed etiam Respub. offenditur† per delictum. l. si quis ingenuum, § in ciuilibus, ff. de capt. et postlim. reuer. Mar. Ant. Blanc. in praxi crimin. § datis defensionibus, n. 44. et parum est iura condere, nisi 12 debitæ mandentur† exequutioni, ad not. in l. 2. ff. de orig. iur. Soc. in l. si filius, n. 7. ff. de lib. et post. Car. Paris. cons. 104. n. 69. vol. primo, Cephal. cons. 136. n. 18. lib. primo, Ruin. cons. 13. n. 17. vol. 2.

Idem Pius V. in Constitutione 87. relaxauit huiusmodi auocationem causarū confidentialium, et mandauit locorū ordinarijs, vt in suis Diœcesibus, et locis 13 exemptis† studiose attendant, et in delinquentes seuere animaduertant. Quæ relaxatio fuit facta de omnibus causis, præterquam dependentibus coram eo, et de Cōsistorialibus contra Episcopos, Archiepiscopos, et Cardinales, in quibus etiam possunt inquirere, et inquisitionem sigillo obsignatam ad Romanā Sedem transmittere, vt dicitur in §. Nos enim, et in §. quocirca.

Sed quia non poterat d. Pius V. huiusmodi causas cognoscere, ut decidere ob 14 ardua, & grauissima totius Reipub. Christianæ negotia, ideo eas commisit Honuphrio Cameræ Apostolicæ Præsidenti vsque ad sententiam exclusiue, quam sibi & successoribus reseruauit, vt patet in Motu proprio 158. incip. Cum sicut accepimus, cuius tenorem habes in Bullario fol. 1165.

Et cum nec etiā posset audire relationem omnium istarum causarum, & postea sententiare, ideo idem Pius V. ampliauit iurisdictionem prædicti iudicis, vt cōiunctim cum alio possit omnes causas audire & decidere, etiam vsque ad sententiam inclusiue, exceptis causis contra Cardinalem, Patriarcham, Archiepiscopum, & Episcopum, vt patet in Motu proprio 159. incip. Cum alias, cuius etiam tenorē habes in Bullario, fol. 1166. Et ita vsque ad annū 1586. fuit seruatum, Namq. à sum. Pont. pro tempore existenti deputabatur Prælatus doctus, & integerrimus, & inter alios a Gregor. xiij. fel. rec. fuit electus Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Benedictus Iustinianus nunc S.R.E. præsbyter Cardinalis amplissimus, qui prudētia, integritate, legum, & literarum scientia, ac rerum agendarum experientia, & dexteritate nulli secundus. Et qui ita deputabatur secundum facultates cōcessas per Piū V. procedebat. Postea vero fel. recor. Six15 tus V. erexit† officium Auditoratus causarum confidentialium, assignando Auditori decimam partem prouentuum, eiq. cōcedendo familiaritatē, continuamq. cōmensalitatem, & prælaturam domesticā, & facultatem procedendi contra omnes, etiam Cardinales, & Auditorem constituit R.P.D. Alexandrum Catalanum pro duobus millibus ducatis auri de Camera, vt patet in Constitutione eiusdem Sixti V. 51. incip. Diuina, ann. secundo, cuius tenorem habes in Bullario. fol. 271. Quo Auditore vita functo, deputatus est R. P. D. Currusaureus.

Sed dubitari cōtingit, an hodie Episcopi, & alij ordinarij possint huiusmodi causas confidentiales cognoscere, & per sententiam diffinitiuam absolutoriam, aut condemnatoriam illas terminare?

Pro negatiua, quam à multis vidi pertinaciter defendi, Primo, adducitur allegata Cōstitutio 52. Pij V. incip. Licet fel. rec. publicata ann. sec. qua omnes causas confidentiales inter quoscunque vertētes, & vertendas cognitioni suæ, & successorum Rom. Pont. reseruat, & dicit, quod

Pius

Pius iv. qui confidentias prohibuit, debebat hoc facere, & affert tres rationes. Prima, Quia confidentiæ solent, vt plu-
16 rimum committi † inter potentes viros, & Prælatos in dignitate maxima constitutos, & S.R.E.Cardinales, quarum personarum causæ non possunt ab inferioribus iudicibus cognosci, nec expedir, quia dicti iudices his pro eorum dignitatibus, gradibus, & officijs habenr respectum, & propria iustitia non ministra-
17 tur † æqua lance, vt debet, c. Deus noster, dist. 13. Bal. in l. secunda, C. de sent. ex breui, l. recit. & in leg. 2. in 4. not. Cod.
18 de fidei comm. in † executionem iuris, l. ius autem, ff. de leg. l. nam prætorium, ff. de iust. & iur. cap. primo, de sent. & re iudic. c. cum Io. de fid. Inst. c. iudicantem 30. quæst. 5. leg. 2. §. parum est condere, ff. de iust. & iur. Secunda, quia contra tales personas nullus est, qui instigatorem, aut accusatorem se ostendere, aut propalare velit in iustitia desuper exhibenda, & ministranda, ex quo sequitur, delicta remanere impunita, cõtra ea, quæ habentur in l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. Tertia, quia iudices minores se reddunr circa puniendos confidentiarios negligentes, & morosi: Qua reseruatione sic stanre Ordinarij cognoscere, & decidere non poterunt huiusmodi causas, & inuali de, & nulliter procedent, sicut in alijs cau
19 sis † reseruatis, & faciunt quæ habentur in decis. 169. in nou. Bellam. decis. 576. vt per Hostien. de off. deleg. §. quid pertinet, col. 2. Gl. in cap. primo de translat. epis. & in c. quod translationem, de off. leg. Specul. de off. leg. §. nunc ostendendum, in princ. cum seq. col. cum sint iurisdictioni Papæ specialiter reseruatæ, & si secus faciat sententia ab eo lata ex
20 defectu † suæ potestatis erit inutilis, & nulla, vt egregie scriptum reliquit Hostien. in sum. tit. de sent. §. quis debeat verbo ratione rei, faciũt quæ scribit Bart. in l. omnes populi in 3. q. 4. quæst. principalis in fin. de iust. & iur. Bal. in l. pri. C. de iur. aur. annull. Ant. de Butr. in c. per venerabilem, col. 4. & ibi Abb. col. 3. qui fil. sint legit. & reseruatione limitari ordina-
21 riam † iurisdictionem scribit Vant. in tract. de nullit. in tit. de nullit. ex defectu iurisdic. n. 98. & 99. cum seq. & tamen
22 basis, & fundamenrum iudicij † reputatur iurisdictio, Bal. in rub. C. si a competen. iudic. Ideo iudicatum dici non potest ab
23 eo, qui ius dicendi † non habuit, l. prima, §. primo, ff. ad Tertull. l. prima, §. hæc autem verba, ff. quod quisque iur. l. 2. in fin. ff. de pen. Hinc huiusmodi nullitas repu-
24 tatur † irreparabilis, & insanabilis defectus, Staphyl. de lit. grat. & iust. fol. 145. secundum primam impressionem, Sarn. quem refert, & sequitur Vant. loco citato, num. 6. & hac ratione dicta nullitas nõ
25 comprehenditur † sub statuto, seu alia dispositione nullitatem reijciente, Gl. vlr. in Clem. vnica de sequestr. poss. & facit Angel. in l. non erit, §. dato, ff. de iur. iur. Fel. in cap. ex parte el secundo in settima fall. de off. deleg. & in rubr. de for. compet. vers. tertium fundamentum, & est cõ
* munis* opino, teste Alex. cons. 79. in causa, & lire in fin. lib. 7.

Secundo, comprobatur ex alia Constitutione Pij V. 158. incip. Cum sicut accepimus, vbi refert dictam reseruationem a se factam omnium causarum confidentiarum, & illas committir cuidam Prælaro, quod etiam subsequens Constitutio 159 probat, & tamen hæ Constitutiones sunt posteriores Constitutione 87. Pij V. vt ordo ipsarum demonstrat, ergo in hoc ipsæ potius arrenddẽdæ, quã dicta Constitu
26 tio 87. vbi relaxat reseruationem, † præterquam in duobus casibus, l. pacta nouissima, C. de pact. l. si vnus §. pactum ne peterer, ff. eo. tit. Gl. in l. in ciuile, ff. de leg. & ibi Angel. egregie scriptum reliquit, quod, si duæ repugnantes municipales le
27 ges † extent in Statutorum libro, esse eã seruandam, quæ vltimo, loco scripta sit: regulare enim est, vt posterior ordo scripturæ attendatur, Alfan. in l. prima. n. 29. ff. si cert. pet.

Tertio, accedat Constitutio si incip. Diuina Dei prouidenria Sixti v. in pri. lib. suarum extrau. vbi in princ. ita dicit. Cũ itaq. alias fel. rec. Pius Papa v. prædecessor noster omniũ causarum confidenriarum pro tempore mouendarum cognitionem, & decisionem, ac lirerarũ Apostolicarum a pie mem. Pio Papa 4 etiã prædecessore nostro super huiusmodi confidentijs emanatarum executionem sibi, & successoribus suis reseruauir, &c. ex quibus verbis satis hoc deprehenditur.

Quarto, quia prædictus Sixtus v. præfata constitutione erexit officium iudicis confidẽtiarũ, & vocauir illũ Auditorẽ, cui

per clausulas generales,& facultates,amplissimam omnium causarum cognitionem,& decisionem mandauit, Quare videtur auferre potestatem,quæ potest cōpetere ordinarijs; tamen ex reg.vulgari,
28 Vnius inclusio † est alterius exclusio, l. cum Prætor, ff. de iudic. cum ibi not. tū
29 etiam,quia Papa apposuit manus † ergo inferior non potest se intromittere, c.vt nostrum de appellat.Bal.in cap. primo,§. ad hæc col. 3. de pac.iur. firm. Calder. cons.7.de præben. Roman.cons. 335. col. prima,Dec.cons. 137.col.2. vers. non ob. & in ca.cum accessissent,n. 44.de constit.

His tamen non obstantibus, contrariā sententiam affirmatiuam existimo veriorem,& tenendam,vt Episcopi†, & alij Or
30 dinarij possint hodie omnes causas confidentiales, cognoscere,& decidere,& mouet me P.Constit.dicta 87.Pij v. in §. Nos enim,vbi relaxat huiusmodi reseruationē,& cognitionem dictarū causarum, exceptis duntaxat illis causis, quę tunc coram ipso pendebant,& illis,quarū dispositio ratione Ecclesiarum,& Monasteriorum in Consistorio fieri consueuit,aut debet,& illis,quę cōtra ordinarios collatores Episcopos,& alios Superiores Prçlatos, etiam Cardinales haberi cōtingerit Ideo in§.quo circa,mādat omnibus locorum Ordinarijs,vt seuere in earū iurisdictionibus animaduertant aduersus confidentiarios,& omnes illorū causas,prçter quā dictas reseruatas specialiter,in quibus habeāt nihilominus facultatē inquirendi , & inquisitionem sigillo signatam transmittant ad Sedem Apostolicam,& vt vnusquisque verba possit considerare, illa apponere placuit. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis,prędictos omnes,& quoscunque alios,etiam exemptos,etiā per edictum publicū,constito prius summarie, & extraiudicialiter de nōtuto ad illos accessu,citandi,& monendi, eisque,ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscunque, ne prędictorum executionem quoquo modo impediant, vel alias in illis se se interponāt, etiā per simile edictū inhibendi, eosdemque,ac alios cōtradictores,& rebelles quoscūque p cēsuras,& pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij sæcularis quandocunque opus erit,inuocandi,cæteraque in prædictis omnibus,& singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem.

Ex quibus verbis aperte patet, Ordinarios posse procedere, & decidere in omnibus, & in exceptuatis inquirere, nam reseruatio facta per eundem Pium
31 v. in Constitutione 52. est relaxata per † hanc, vnde prohibitio, & reseruatio amplius non attenditur, l.si quis priore, ff. ad Trebell. l. si iure ff. de leg. tertio, §. posteriore, Instit. quib. mod. testam. infirm. Et remotio obstaculorum, ac redu-
32 ctio ad ius commune † fauorabilis iudicatur, ca. ab exordio, dist. 35. Gl. in c. statutum, de præb. lib. 6. Anchar. cons. 131. Cassador. decis. 4. num. 2. de priuil. & faciunt not. in l. si vnus, §. pactum, ne peteret, ff. de pact. Et exceptio facta in illis casibus † firmat regulam in casibus non exceptuatis, l. quæsitum, §. idem respondet, ff. de fund. instrum. leg. nam quod liquide, in fine, ff. de pœn. leg. Silu. consil. 56. num. 20. Dec. in leg. vlt. num. 45. in princ. C. de ædict. Diu. Adrian. tollen.

Concludo igitur,hanc opinionem esse veriorem,vt hodie Ordinarij possint omnes causas confidentiales cognoscere, & per sententiam diffinitiuam terminare, præterquam pendentes tunc temporis,Et contra Episcopos,&Cardinales,& de Ecclesijs,& Monasterijs Consistorialibus, in quibus poterunt inquirere,& formare processum, illosq. transmittere ad Sedem Apostolicam.

Non obstant in contrarium allegata. Nam ad primum, de Constitutione 52. Pij v. iam respondimus, illam esse relaxatam per Constitutionē 87. dātem certam formam,& regulam, vnde hæc, & non illa attendenda est, sicut in simili Idem Pius v. suspendit per Constitutionem 42. facultatem Ordinariorum admittendi resignationes beneficiorum, & per Constitutionem 58. relaxat huiusmodi suspēsionem datis quibusdā regulis, vt late explicaui in tractatu de resig. benef. lib. 5. q. 6.

Non obst. secundum de Constitutione Pij v. 158. Nam vel respondetur, huiusmodi Bullam esse anteriorem dicta Constitutione 87. eiusdem Pij v. idest ante factā,& publicatam, quamuis in ordine ipsarum Constitutionum sit posterior, quod factū fuit inertia, & ignorātia illius, qui ordinauit

dinauit compilationem,& frequenter ex perimur in alijs Constitutionibus, idque comprobatur, quia dicta Constitutio. 158.non habet datam in fine,neque publicationem,cũ sit simplex Motus proprius.

34 Ideo ad euitandam correctionem,&†cõtrarietatẽ legum hic intellectus recipiẽdus erit,l.praecipimus,C.de appell. l.prima,C.de in off. dot.vel etiã dicimus,estõ quod sit posterior loqui respectu aliorũ iudicum, non tamen ordinariorum. Vel postremo respondemus,per eam non derogari iurisdictioni ordinariorum, cum nihil de hoc ibi dicatur,& tamen commu* nis* est conclusio,requiri in hoc derogationem particularem,cum potestas Ordinariorum sit fauorabilis, & Constitutio

35 loquatur in casu odioso,vnde†quatenus sonat,& exprimit intelligenda, Dyn. in reg.odia,de reg.iur.in 6.

Potest insuper dici,quod Pius v.ibi cõmittit causas,quas sibi reseruauit,praeter relaxationem factam Ordinarijs,vt intelligatur quantum minus potest derogatum iurisdictioni ipsorum.

Non obstat tertio,Constitutio Sixti V. Nam respondetur,illam Constitutionem

36 referre dictas Constitutiones Pij V.†& secundum illas erit intelligenda,l.asse toto, ff. de hered. Instit.not.in l. si ita scripsero, ff. de cond. & demonstr. & in authẽ. si quis in aliquo documento, C. de eden. Nam relatum censetur esse in referente

37 cum eisdem †qualitatibus, de quibus in relato. Dec. conf. 47. num. primo, Paris. cons.21.num.39. volu.3. Et relatio numquam censetur facta ad ea, quae, si fieret,

38 dispositio redderetur † inutilis, vel contineret repugnantia, l. cum vulgari, ff. de dot. praeleg. l.vltim. in fin. Cod. de fideic. libert. Bar. in l. prima, §. hoc edicto, ff.de postul.& in l. talis scriptura, §. vlt.ff.de leg.primo Gozad.cons.87.num. 19. Card. Paris.cons.41. num.65.vol.2. sicuti generalis dispositio nunquam re-

39 fertur † ad contraria, & prohibita,ac inutilia, l. Quamquam,ff. de rit. nupt. cap. a nobis de sent. excomm. cap. primo, de iur. iur.lib.6. Bart. in l. siquis sub condicione, in fine, ff. de condic. inst. Bal. in l. vltim. §. in computatione, C. de iur. delib. Ias. in l. filius a patre, §. vltim. in secundo, not. ff. de lib.& post.Deputatio enim Iudicis facta per Pium Quintum, dicta Constitutione 158. & per Sixtum Quintũ praefata Constitutione 51. debet

40 intelligi,vt alteri ius, † & praeiudicium non inferat, l. 2. §. quod si a Principe, ff. ne quid in loc. publ. c. suggestum,de decim.c.cum dilectus, de consuetud. c. dudum,de priuil.

* Et communis* est conclusio,iurisdictio

41 nem † vni particulariter concessam non intelligi priuatiue quoad, habentem eã, sed cumulatiue, l. vlti.C. de iurisd.omn. iud.l. in sacris scrinijs, la tertia, C. de prox. sacr. scrin.lib.12.l.prima,C.Quando Imp.inter pup.& vid.vel miser.pers.cognos.l.prima,C.de off.praef.vrb.c.cum ab ecclesiarum c. irrefragabili §.excessus de off. ordin. cap. vt debitus, de appellat. Roman. cons. 393. n. 5. Aret. cons. 102. num. 1. & 2. Anchar. consil. 164. num. 5. Rimin. iun. consil. 164. num. 5. in fin. Barbat.in cap. 2. de off. deleg. Ideo consuetudo etiam ita interpretatur, vt per

42 eam acquiratur†iurisdictio cumulatiue, & non priuatiue, vt latissime deducit Fel. in c. pastoralis n.2.de off. ordin.Et regu* lare est, ac ab omnibus* approbatum, vt per iurisdictionem, ac potestatem in spe-

*43 cie alteri à Principe concessam † iurisdictioni Ordinarij derogatum non censeri, sed eam accumulatiue tantum traditam iudicari, Dec. cons. 3. n. 3. & cons. 542. n. 7. Grat. cons.71.n. 2. & 26.lib.2. Ruin. consil. 7. n. 8. vol. 4. Ber. cons. 22. num. 25. & seq. vol. primo, Ferretr. cons. 142. n. 14. Roland. à Vall. cons. 48. n. 25. vol. 2. Couar. in c. alma mater par. prima, §. vltim. num. 3. de sent. excom. lib. ** 6. & alij de magis ** communi attestantur Aret.cons. 102. Bursat.cons. 391. num. 15. vol. 4. Quod ampliatur etiam

44 si sit † concessa per dictionem taxariuam Tiber. Decian. cons. 35. n. 59. vol. 2. & cons. 118. num.21. 22. cum seq. col. 3. & ita iudicandum, est in Iurisdictione competente inferioribus Praelatis in aliqua Dioecesi docet Ruin. dict. consil. 7. num. 6. qui dicit hanc * communem. Dec. in cap. caeterum num.5. de Iud. Couar. d. §. vlt. num. 3. Ias. in l. quod rerum §. si quis post num.9. ff. de leg. 1. late Fel. dicto. cap. pastoralis de offic. deleg. Grammat. vot.28. nu. 4. & 6. Riminal. sen.consil. 373. Riminal. Iun. in §. primo, numer. 178. Institut. de act. Et ita alias consului in quadam Marsican. Ideo Ciuitati, quae potest cognoscere de damnis

datis non derogatur per deputationem alterius officialis super hoc in specie factam, Bened. de Plumbin. & Bald. in l. Thais §. vlt. ff. de fideic. libertat. Barbar. in cap. 2. n. 33. de offic. deleg. Anchar. conf. 153. incip. de iuribus, & efficacia. Hinc ex speciali deputatione vnius visitatoris quibusdam religionis facta † non

45 prohibetur Episcopus quoque visitare, Anchar. in cap. tibi, qui de rescr. lib. 6. Barbar. d. cap. 2. num. 37.

Et ita in puncto iuris concluderem, R. Patre. D. ominus Auditor confidentiarum prætendit contrariam sententiam esse veriorem, scilicet, nullum Iudicem prærer ipsum posse cognoscere, & decidere has causas, & quod solitus est inhibere omnibus Episcopis, & Rotæ Auditoribus, ac alijs Iudicibus, & ita mihi retulir. Ego autem, respectu sacræ Rotæ Auditorum, & aliorum Iudicum Romæ existentium, sum in sua sententia, respectu autem Ordinariorum, secus, per supradicta, & ratio differentiæ inter Episcopos, & Iudices vrbis, hæc est; Quia Pius. v. d. Constitutione 87. relaxauit quoad Episcopos, vt patet per verba supra relata: Ergo, quoad alios remanet auocatio, & reseruatio, §. Affinitatis, Inst. de nupt.

Nec omittam referre, quod vidi aliquas sententias quorundam Vicariorum priuantium quosdam ob confidentiam commissam, & ab vna ipsarum, cum fuisset appellatum, locumtenens criminalis Auditoris cameræ absoluit condemnatum.

46 Non negabo tamen, vt plurimum † has causas in vrbe tractari coram dicto Iudice deputato, tum ob præfatam deputationem, tum etiam, quia cum impetrentur à Papa beneficia, in quibus commissa est confidentia, Romæ solet incipi causa ob faciliorem expeditionem, & vsus obtinuit, vt, quoties causa est grauis,

47 Papa ad instantiam partis der Auditori † confidentiarum in ea causa adiunctum aliquem Iudicem, vel vnum ex Auditoribus Rotæ, qui iuxta stylum Rotæ, solet communicare dubium in plena Rota, & a DD. habere votum, quo facto dictus Auditor deuenit ad sententiam, iuxta mentem Rotæ.

Octuagesimæ Quæstionis Summarium.

QVAESTIO OCTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

De modo procedendi in crimine confidentiæ, quomodo sumitur informatio, fit citatio ad comparendum, sequestrum, & datur sententia absolutoria, vel condemnatoria.

Octuagesimo Quarto, quomodo Iudex Confidentiarum procedat in his causis? Stylus * est, quod volens impetrare aliquod Beneficium, super quo

1 commissa fuit confidentia, porrigit † supplicationem R.P.D. Datario, & facit instantiam penes Iudicem confidentiarum à quo, constito sibi de aliquo fumo confidentiæ admissæ, solent concedi litteræ pro sumendis indicijs: quibus receptis, si aliquo modo cõstat, expeditur mandatũ ad personaliter comparendum, & postea datur sequestrum si adest causa, & deinde causa ventilatur, ac disputatur, & solet dari adiunctus per S. D. N. vel Auditor Rotæ, vel aliquis Prælatus, & seruatis de Iure seruandis, fertur sententia absolutoria, vel condemnatoria, & pro totali informatione nostrorum placuit nobis hic inserere formulas literarum pro sumendis indicijs, pro comparitione personali, & pro sequestru ac formulas sententiæ absolutoriæ, & condemnatoriæ, quas omnes habui à R. Patre D. Lælio Currus aureo V. I. D. integro Iudice ad præsens confidentiarum.

Die

Die 20. Martij 1592.
Taruisin. Confiden.

Litere pro sumendis indicijs.

2 LAelius † Currusaureus,&c. Admodũ R.P.D.N.N.N.& eorum alteri salutem in Domino,& nostris huiusmodi,im mo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis Noueritis, qualiter fel.rec.Sixtus Papa Quintus omnes,& singulas causas confidentiales nobis commisit viden. nec non literas, seu constitutiones per fel.rec.Pium Quartum,& Pium Papam v. super Confidentijs beneficialibus editas summarie,simpliciter,& de plano,& manu Regia,quacunque appellatione,& alias de Iure admissibili reiecta, & postposita, plenarie, & totaliter exequen.& executioni mandan.& nos ad vniuersas causas in Iudicem,seu Auditorem generalẽ deputauit,aliaq.fecit, prout in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur, post quas comparuit coram nobis magnificus, & Excellens D. Natalis Rondeninus V.I.D.sanctissimi D. N.Papæ,& R.Cameræ Apostolicę Procurator fiscalis generalis,quęrelanter exponens,ad eius aures peruenisse, qualiter R. D. N. olim prouisus de Beneficio magnæ mansionariæ S.Vitalis nuncupat. in Ecclesia Taruisin. confidenter illud resignauit ad fauorem R.D.M. sibi sanguine coniuncti cũ pactis,& conuentionibus in. frascriptis, videlicet quod dictus D. M. resignans possit omnes fructus dicti beneficij percipere,& in suos vsus conuertere pro vt illos post dictam resignationẽ percepit,& qui in eius propria domo ipsum Reuer. D. M. resignatarium retineret, & illi victum subministratet, prout illum retinuit, & victum subministrauit, & non nullas alias pactiones confidentiarias, simoniacam prauitatem sapientes,inter eos super dicto beneficio fecerunt,sententias,censuras,& pœnas tam à sacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apostolicis fel.rec. dictorum summorum Pontificum Pij iv. & Pij v. super confidẽtijs beneficialibus emanatis contentas,temere, & damnabilite incurten. vt autẽ prædictæ probationes habeãtur, & desuper procedi possit, pro parte dicti D. Procuratoris Fiscalis instanter requisiti. Nos Lælius Auditor antedictus, attenden. requisitionem huiusmodi fore iustam & rationi consonam, & quod iusta petenti non est denegan.assensus, attento,quod super præmissis ex parte eiusdem D. Procuratoris Fiscalis aliqua informatio data extitit; Vobis D. D. N. N. N.& vestrum cuiuslibet, insolidum, de vestra,fide,prudentia,& integritate confisi, ad infrascripta peragen. eligen.duximus. Idcircò, auctoritate Apostolica,nobis concessa, & quę fungimur in hac parte,& in virtute Sanctę obedientiæ, & sub mille ducatorum auri de Camera eidem, Cameræ Apostolicæ applican. & pro illis mãdati executiui ac in iuris subsidium excommunicationis quorumcunque beneficiorum,alijsq. Ecclesiasticis sententijs,censuris,& pœnis per nos imponen. & augendis,statim visis,& receptis, præsentibus; & postquam præsentium vigore requisiti fueritis pro eiusdem d. Procuratoris fiscalis parte accedendo propterea,quo fuerit accedendũ quoscunq. testes, qui coram vobis inducti fuerint super præmissis, ac alijs articulis forsam coram vobis pro parte eiusdem D.Procuratoris fiscalis exhibendis, medijs eorũ iuramentis, in mãibus vestris præstãdis, secrete,& diligenter,ac etiã, si opus fuerit,citatis præfatis N. & M.& quibuscũq. interesse habentibus examineris,seu per vestrum fidum,& legalem notarium examinari faciatis, ac ab eisdem supradictis testibus quomodolibet inductis eorum tum dicta fideliter recipiatis,& illos examini se subijcere cogatis,&compellatis, sub pœnis,& censuris arbitrio vestro imponendis, eorumq.dicta,& dipositiones, postquam in scriptis redacta fuerint, & quæcunq.Instrumenta processus,iura, & munimenta, & alias cuiuscunque generis scripturas probationum, & informationum genera præmissorum, seu eorum aliqua quomodolibet concernentia coram vobis pro eiusdem D. Procuratoris fiscalis parte producta recipiatis, & admittatis,& de omnibus fieri, claudique, vestro sigillo sigillari faciatis, & ad nos quãto citius secrete,& fideliter transmittatis. Testes vero,qui se examini subijcere, & Notarios cæterasq. quascumque personas,quæ scripturas, & informationes dare recusauerint,seu distulerint,per opportuna iuris,& facti remedia, & legitimis

timis habitis processibus per censuras Ecclesiasticas & pœnas pecuniarias arbitrio vestro imponen. & applican. seruata forma à Conc.Trid.prescripta, appellatione postposita, cogatis & compellatis in his vos taliter habentes, qui nora contemptus, siue contumeliæ vobis nullatenus adscribatur In Quorum &c.

Die 20 Mensis Martij 1592.

REuerendus magnificus & Excellens D. Natalis Rondeninus, Procurator Fiscalis generalis,citra, sponte, ac omni meliori modo substituit D. Dionysium N.In Ciuitate Taruisin.commorantem, absentem, ita tamen, specialiter & expresse ad ipsius magnifici D.Procuratoris Fiscalis nomine, & pro eo retroscriptas literas Commissoriales exequen.'& suæ debite executioni demandari peten. & obtinen. & omnes actus circa id necessarios, & oportunos facien. & generaliter transferen. Protestans, &. super quibus &c.Actum Romæ,in Domo solitæ habit.eiusdem magnifici D.Procuratoris Fiscalis, præsentibus ibidem N. testibus &c.

Die 12. Mensis Februarij 1592.
Aretin.Plebania.

Monitorium ad legitime comparen.

3 LAelius†Currusaureus&c. Vniuersis, salutem in Domino,& nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fil.rec. Sixtus Papa v. omnes, & singulas causas nobis commisit viden. nec non literas seu cõstitutiones per fel. rec. Pium Papam iv.& Pium Papam v.superConfidentijs beneficialibus editas summarie, & nos ad Vniuersas Confidentiarum causas huiusmodi, vt præfertur, audiendas, In Iudicem, & Auditorem generalem deputauir, aliaque voluit, fecit, & decreuit, pro vt in suis de super sub plumbo expeditis literis sub Dat. Romæ Anno Incarnationis Dominicę 1586. Cal. Nouemb. Põtificatus sui anno 2. plenius cõtinetur: quas quidẽ literas hic breuitatis causa inseri omisimus. Post hæc, cõparuit coram nobis magn.& Exc. Dominus Rondeninus, V. I. D.S.D.N.Papæ & R. C. Apostolicæ Procurator Fiscalis generalis, qu̇ęrelanter exponens, ad eius aures peruenisse, qualiter de anno 1590.& mense Augusti D.N.olim Plebanus Plebaniæ Sancti N.Diocesis N.resignauit dictã Plebaniam ad fauorem D. M. cum pacto quòd dictus D. N. posset exigere fructus illos annorũ 1591.& 1592.& quod dictus M.teneretur suis impensis expedire Bullàs tam resignationis, quam pensionis scutorum ducatorum auri in aureo ipsi D.N. reseruatę pro vt iam dictus N. fructus Anni præteriti exegit post dictam resignationem, & nonnullas alias pactiones Confidentiarias, simoniacam prauitatem sapien. tam super dicta plebania & illius fructibus, redditibus, & prouentibus, quam super dicta prætensa pensione, inter eos fecerunt sententias censuras, & pœnas, tam a sacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apostolicis Fel. rec. Pij iv.& Pij v.super Confidentijs beneficialibus emanatis conten tas temere,& dãnabiliter incurrendas,&c, qui talia facere suaserit, debitas luat pœnas, ne, illorum castigatione omissa, similia, vel peiora facere præsumant quare, pro eiusdem D.Procuratoris Fiscalis parte, instanter requisiri, discretioni vestræ, & cuiuslibet vestrum, tenore præsentium, commictimus, & mandamus, quatenus, receptis præsentibus, & postquã pro parte supradicti D.Procuraroris Fiscalis præsentium vigore fueritis requisiti, moneatis, & requiratis primo, secundo,& tertio,& peremptoriæ dictum Dominum N. ex aduerso principalem; eidemque præcipiatis, & mandetis, quibus nos etiam tenore præsentium præcipimus, & mandamus, quatenus infra triginta dies post præsentium præsentationem eis faciendam, quorum triginta die rum, decem pro primo, decem pro secundo, decem pro tertio,& peremptorio terminis, & monitione Canonica assignamus,& vos eidem assigneris sub priuatione omnium & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum & officiorum, ac pensionum annuarum, quæ, & quas in eius persona obtinet, & habet, & præferrim dictæ plebaniæ & supradictę pensionis inhabiliratis ad illas, & alia quæcunque beneficia in posterum obtinenda, Confiscatorumq. criminis confidentialis simoniæ huiusmodi perpetuæ infamiæ & mil-

cutiui

le ducatorum aurei eidem R.Cameræ Apostolicæ applica.& pro illis mandati exe cutiui & in subsidiũ excõmunicationis alijsq. Ecclesiasticis sententijs,censuris,& pœnis legitime debeat Romę coram nobis ad se á pręmissis criminibus, excessibus,& delictis excusandum,& defendendum, & cum dicto D. Procuratore Fiscali tam super pręmissis, quam pœnis, & censuris in pręnarratis literis Apostolicis contentis contra tales inflictis,& pro mulgatis stare Iuri, & iudicatum soluere realirer, & cum effectu comparuisse,& comparere &, si prædictus Do. N. sic monitus pręmissa omnia & singula,prout ei committirur,& mandatur, nõ adimple uerit, vel adimplere recusauerit, seu distulerit, eumdem peremptorie citari curetis,prout et nos citamus,quatenus prima, die iuridica, post lapsum dictorum triginta dierum, compareat Romæ legitime coram nobis ad viden. sententias, censuras, & pœnas prædictas incidisse, & incurrisse declarari, & in causa & causis prædictis ad omnes, & singulos actus incumbentes vsque ad senrentiam diffinitiuam; & illius exec. inclusiue processuri, & procedi visuri, aliaque dicturi, facturi, allegaturi, ostensuri, & recepturi, quod Iustitia suadebir, & ordo dictauerit rationis, certificantes eumdẽN. quod, si in dicto cirationis termino, vt præmissũ est,cõparere non curauerit,seu si comparuerit,& præmissis non paruerit, nos ad dictarum sententiarum, & pœnarũ incursus declaratoriam procedemus, iustitia mediante, dicti sic moniti & citati contumaciam in aliquo non obstare Diem vero &c. In quorum &c.

Die 22. Mensis Maij 1591. Placentin. Pro compostellan.

Sequestrum pro vt infra.

LAelius Curusaureus R. R. dd. Doctor.N. Placentin.Prouinciæ†Compostellanæ,& Doctori N.& eorum cuiusliber in solidum salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis: Noueritis, qualiter Fel. rec. Sixtus Papa v. per suas sub plumbo expeditas literas omnes singulas causas confidenriarum beneficialium tam motas, & pendentes, quam in futurũ mouen. quomodolibet inter quas uis personas nobis commisit viden. audien. deciden. & sine debito rerminan. nec non literas, seu constiruriones per Fel. rec. Pium iv. & Pium v. super confidentijs beneficialibus editas summarie, simpliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque appellatione, etiam de iure admissibili, recepta, & postposita plenariæ, & totaliter exequi voluit, nosque in Iudicem, & Audirorem generalem de putauit, aliaque fecit, pro vt in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur Pro parte autem & ad Instantiam magnifici D. Io.Iacobi Panici sanrissimi D.N.Papæ, & Reuer.Cameræ Apostolicæ Procuratoris Fiscalis generalis, fuit coram nobis introducta lis, & causa contra R.R.d. d.N. nullius dioc. & N. de, & super confidentia commissa & pactionibus confidentiarijs, Simoniacam prauitatem sapien. fact. inter ipsos N.& N.de & super annua pensione ducatorum mille, & septingenrorum auri in auro impositi super fructibus, redditibus, & forsam distributionibus quotidianis Decanatus Ecclesiæ Placentin. Prouinciæ Compostellanæ sub conditione dandi singulo anno eidem N.ducatos quingenros aurei,& ad effectum illos exigendi procurarorem irreuocabilẽ, vt in rem propriam, ipse N.eumdem N.constituir in dicto Simoniam committendo de quibus omnibus in actis nostri infrascripti Notarij constat, Decretoque per nos contra eosdem N.&N.pro parte eiusdem D.Procuratoris Fiscalis monitorio extra Rom. curiam & ad partes legitime comparen.& se super præmissis expurgan.pro ut in dicto monitorio continetur, pro parte eiusdem Domini Procuratoris Fiscalis fuimus instanter requisiri, quatenus, stantibus præmissis, ac nullitate dictæ Procuræ, & Pensionis factæ per d. N. infrascriptum,sequestrum decernere, & relaxare dignaremur Nos igitur, attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam,& rationi consonam quodque iusta petenti non est denegan. assensus, maxime stante,quod huiusmodi lite pendente nõ videtur honestum,quod D. N.ac alias illicitas pactiones prædictas vlterius exe quatur sequestrum prędictum decernendum, & relaxandum duximus pro vt decernimus, & relaxamus per pręsẽtes quo

circa

circa vobis R. R. dd. Doctoribus N. & N. prædictis, & vestrum cuiuslibet in solidũ in virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, quatenus statim visis præsentibus, & postquam vigore præsentium fueritis requisiti, seu alter vestrum fuerit requisitus, ex parte nostra, immo verius Apostolica auctoritate, omnes, & singulos fructus, redditus, & prouentus decimales beneficij simplicis loci seu oppidi de locis, quos ipse N. exigere prætendit, & à prædicto N. possessi per quasuis personas hactenus debitos, & in futurum deben. & soluen. respectiue penes & apud quoscunque eos soluere deben. existen. à debitoribus prædicti beneficij simplicis, loci, seu oppidi locos, quibuscunque non obstantibus, auctoritate Apostolica, exigatis, & recuperetis, dictosq. omnes respectiue fructus, redditus, prouentus decimales beneficij simplicis prædicti postquam recuperati fuerint penes Vos, seu alterum vestrum, aut aliam personam fide, & facultatibus idoneam per vos eligendam deponatis, seu deponi faciatis, illosque sub firmo, valido, & arcto sequestro teneatis, & custodiatis nemini, consignan. vel relaxan. sine speciali, & expressa nostra ordinatione, & quoscunque contradictores dictos fructus soluere tradere, & consignate recusan. vel differen. per oportuna iuris, & facti remedia legitimis habitis processibus per pœnas pecuniarias arbitrio nostro imponen. & applican. & in iuris subsidiũ excõmunicationis seruato ordine à Cõc. Trid. præscripto etiam per cẽsuras Ecclesiasticas appellatione postposita cogatis, & compellatis ac cogi, & compelli faciatis, & mandetis in præmissis In Quorum, &c.

Aduertendum tamen est Iudicem non debere deuenire ad sequestrationem fructuum de facili, sed cum causa magna 5 & † summaria cognitione causæ Bald. in l. fideiussor. §. vlt. ff. qui satis. cog. & l. prima C. de seque. pec. Abb. in c. dilectus in fin. de seque. possess. Berousin. c. quoniam contra numero 157. de probat. cum alijs, vt per Bursat. cons. 423. n. primo. nam regulariter sequestrum, est prohibitum, & de genere prohibitorum a lege, rub. l. prima, & toto tit. ff. C. de prohibita sequestratione, cum alijs, vt per Soc. Iun. consil. 68. num. 163. & est admodum odiosum, & propterea frequenter reuocatur, vt habetur decis. 97. nu. primo, lib. 2. & decis. 29. lib. tertio, & multoties annullatur ex causis vt per Dec. cons. 366. num. 13. Felini in cap. examinata de Iudic. Viuius com. opin. verbo sequestrum. Iacob. Nouell. reg. 199. idque præsertim in prima instantia in qua pars grauanda non est sequestro, vt habetur deci. 634. n. 4. lib. 3. Decis. Thol. 477. Paris. cons. 41. n. 45. & seq. vol. ptimo Nat cons. 584. Crauet. cons. 272. n. 13. Berous cons. 116. n. 6. lib. 3. Dari igitur debet cum adest causa legitima, & non alias vt per Doctores in c. 2. de sequestr. possess. & causas dandi sequestrum ponit Salicet. in l. prima, & ibi late Curt. Sen. in secundo, notab. C. de sequestr. prohibit. pecun. & eo casu ob causam cum cautione relaxari debet, vt habetur decis. 16. n. 2. lib. primo, & stylus hoc etiam admittit, Et quando ex officio iudex possit apponere sequestrum vide Cassad. decis. tertia, de restit. spol. in fin. & habes in decis. 469. num. 4. & q. lib. 3. in impress. nouiter. Et in hoc prudens iudex debet esse circumspectus.

Sententia condennatoria.

CHristi nomine inuocato &c. Pro Tribunali Seden. & Deum solum præ 6 oculis haben. † per hanc nostram, sententiam diffinitiuam quam de Voto R. Domini Marci Antonij Episcopi Sorani Vicegerentis Illustrissimi, & Reuerẽdissimi D. Cardinalis Vicarij de consensu partium per nos deputati virtute memorialium S. D. N. Papæ transmissorum, & iuris peritorum cõsilio ferimus in his scriptis in causa, & causis coram nobis in prima, vel alia veriori verten. instantia inter magnificũ & Ecc. D. Io. Iacobum Nerottum S. D. N. Papæ, & R. Cameræ Apostolicæ Procuratorem fiscalem, & R. D. N. illi pro omni suo iure, & interesse adheren. ex vna, nec nõ D. N. presbyterum reum conuentum, & processatum de & super crimine simoniæ, & confidentiæ per ipsum N. commissæ cum quodam N. in resignatione Parochialis Ecclesiæ ad eiusdem N. fauorem alias facta, rebusque alijs in actis causæ, & causarum huiusmodi latius deductis, & expressis, ac illorum occasione partibus ex altera dicimus, pronuntiamus, diffinitiue sententiamus, decernimus, & declaramus

ramus, dictum N. reum conuentum dicto Crimine Simoniæ, seu confidentiæ repertum culpabilem, & de iure punibilem, & incidisse in pœnas, sententias, & censuras in Bullis fel. rec. Pij Papæ iv. & Pij Papę v. super Simonijs & Confidentijs editis contentas & inflictas dictumque beneficium à die commissæ Confidentię vacauisse, & vacare, & illius prouisionem ad Sedem Apostolicam, etiam priuatiue, quo ad omnes spectare, & pertinere, omnesque, & singulos fructus ab eodem à dicta die commissæ Confidentiæ citra perceptos, ad R. Cameram deuolutos, dictoque N. super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium imponen. fore, & esse, prout in ponimus eumdemque in expensis coram nobis legitime factis condemnamus quorum fructuum liquidationem, & expensarum taxationem, mandati executiuj relaxationem, ac totalem executionem huiusmodi nostræ sententiæ nobis imposterum reseruamus, & ita Dicimus, sententiamus, & pronunciamus, non solum modo prędicto, sed alio omni meliori modo, &c.

Ita Pronunciaui Ego Lelius Currusaureus. Auditor, de Voto supradicti Reuerendissimi Domini Marci Antonij Episcopi Sorani Vicelgerentis &c.

Sententia absolutoria.

CHristi nomine Inuocato Pro tribunali seden. & solum Deum præ oculis habent. Per hanc nostram diffinitiuam sententiam, quam de iuris peritorum consilio ferimus in his scriptis in causa, et causis coram nobis Inter magnificum D. Io. Iacobum Nerottum S. D. N. Papæ et R. Cameræ Apostolicæ Procuratorem Fiscalem ac R. D. Franciscum Ne Instigatorem seu querelantem ex vna, et Nob. virum R. D. Paulum N. reum conuentum et se defendentem de et super prętenso Crimine confidentię vt prætendebatur commisso, et perpetrato inter prædictum D. Paulum et q. d. Bernardinum N. occasione resignationis perpetuæ cappellaniæ sitæ In Ecclesia Sancti Antonij de Carnario Portus Naoniæ Cōcordien. dioc. ac perpetui simplicis beneficij Ecclesiastici Clericatus nuncupati in Parochiali loci de Cōclada Paduanæ dioc. alias per D. Bernardinum in fauorem prędicti a Euli factæ et per fel. rec. Iulium Papam tertium, admissæ, rebusque aliis in actis, et processu causæ, et causarum huiusmodi latius deductis, eorum occasione, partibus ex altera dicimus pronunciamus, sententiamus, et declaramus prædictum D. Paulum non repertum culpabilem, neque de iure punibilem, propterea ipsum fore liberan. et absoluen. prout absoluimus, et liberamus, et pro absoluto, et liberato haberi volumus, et mandamus à prædicta querela, seu imputatione Confidentiæ, et in futurum hac de causa non posse, nec debere amplius molestari; et processum, inquisitionem, querelam, fideiussionis sequestra, et acta quecunque contra ipsum facta, et inspecti ue emanata cum omnibus inde sequutis fore, & esse cassan. circumducen. abolen. & irritan. prout cassamus, circumducimus, & abolemus, ac irritamus, & pro cassatis, & circumductis abolitis, & irritatis haberi volumus, & mandamus, appositiones, perturbationes, vexationes, querelas inquisitiones, & impedimenta quæcunque de & super præmissis dicto D. Paulo factas, & illatas facta, & illata fuisse, & esse temerarias, illicitas, iniquas, indebitas, & iniustas, temorariaque, illicita, iniqua, indebita, & iniusta, ac de facto præsumptas, ac præsumpta, illasque & illa prędictis d. Fiscali & Francisco minime facere licuisse, nec licere, & propterea de & super illis, & alijs prædictis perpetuum silentium imponen. fore, & esse prout imponimus omni meliori modo, &c.

Ita Pronunciaui. Ego Lelius Currusaureus Auditor &c.

Octuagesimæ Primæ & Vltimæ Quæstionis Summarium.

1 VErba Constitutionis Pij iv. super confidentijs.
2 Constitutio Pij iv. super confidentijs quomodo est compilata in septimo libro Decretalium.
3 Verba Constitutionis Pij v. super Confidentijs.
4 Sepe fuit tractatum de moderanda hac constitutione.
5 Compilatio huius Constitutionis in septimo libro Decretalium.
6 Scripta sunt submittenda correctioni Sedis Apostolicæ.

QVAE-

QVAESTIO OCTVAGESIMA PRIMA ET VLTIMA

ARGVMENTVM.

Ponuntur verba extrauag. Pij iv. & Pij v. & earum reformatio.

ET, quia supra in quęstione septima erāt ponenda verba Constitut. Pij iv. & Pij v. & fuerunt omissa, ideo, pro cōmoditate habentium hunc librum, placuit in calce huius operis verba ipsarum hic inserere: dicta Constitutio Pij Quart. in Bullario est in ordine 109. cuius hæc sūt 1 verba † Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesię specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in pręsentium, domesticorumque fratrum & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos aliquando reflectere, ac eos, præsertim quos in Apostolicæ sollicitudinis partem euocauit Altissimus, ne dum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omni moda suspicione vacuos, & immunes conseruare decet, vt qui cœteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdem prisco etiam illa morum integritate præstare dignoscantur, Sane, licet, dudum, cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Roman. Cur. atq. adeo in sacrum ven. fratrem nostrum S.R.E. Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendę, seu amicitiæ colendę viam, a tanto saltem Collegio pror sus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistori nostro secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia cu stodiendi modo ne assuescerent, ne ue illa hoc pacto reciperent, vtque sic recepta admitterent nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos, monitionis nostræ, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant, beneficia, nondum tamen dimisisse, Et in super illos, & non nullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Camerę Apostolicæ Clericos, Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi in sui fauorem resignata, cessa, vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis per obitum vel alias vacantibus, a nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum pręsentationem ad alterius commodum sibi prouideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia, aliter vacantia: sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum fauore cessisse, vel alias dimisisse ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, huiusmodi in toto, vel in parte etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem prouisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regressus, siue accessus, & ingressus ad Ecclesias etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diuersa beneficia Ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum vel communis dicti Collegij & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, alias dispositioni Sedis Apostolicę generaliter reseruatorum collatoribus, ac interdum vt beneficia ipsa, tempore procedente in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nōdum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur vel vt personę inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illos, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos, hanc Cardinalium eorumdem in moni-

monitionibus nostris parēdo in curiam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam conniuentibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes: Et, quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes beneficia huiusmodi in confidentiam, vt præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine suo etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias ac donationes, & remissiones percipi sinendo grauiter excesserunt Cardinalium metam potius, ex immoderata erga suos indulgentia quam aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facile reputamus, iccirco omnes, & singulas Ecclesias etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria etiam Consistorialia, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Dignitates etiam maiores, & principales etiam conuentuales, personatus administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum, regularia, etiam de iurepatronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia per eiusdem Romanę Ecclesiæ etiam Episcopos Cardinales, & quoscumque alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos in titulum, commendam, vel administrationem, aut alios, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam cuius personæ, vt præfertur, contemplatione, vel intuitus, quouis modo receptam, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis, & Sedi Apostolicæ harum serie reseruantes ipso iure a die receptionis eorumdem vacauisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum, reseruationes, ac facultates transferēdi & collationes beneficiorum concessiones, eis, vt præmittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse, & eosdem Cardinales, seu quosuis alios a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra fructus, redditus & prouentus earumdem Eccl. Monast. Degnitatum, & aliorum benef. ac pensionis prædictas indebite percipere, suosq. facere nō potuisse, neq. debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Camerā eandē deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes integram illorum restitutionem in vtroq. foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & declaramus, & insuper vniuersis, & singulis, iam eiusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, & Episcopis, quam Prælatis & Clericis, & alijs prædictis pręsentibus, & futurisne deinceps vllo vmquam tempore aliquas Ecclesias Monast. Dignitates, vel alia beneficia etiam de dicto iure patronatus vti pręfertur existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reseruationum huiusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & alijs Pręlatis huiusmodi in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipso incurrenda, a qua, nisi a nobis, aut Romano Pont. pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolui nequeāt districtius inhibemus. Ac quascumq. collationes, prouisiones, pręfectiones, commendas reseruationes facultates etiam transferendi, ac regrediendi, siue accedendi, & ingrediēdi, ac alias dispositiones de Eccl. Mon. dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumq. fructibus, & beneficiorū collationibus per nos & alios Rom. Pont. successores nostros, etiā motu proprio, seu consistor. aut etiam per ordinarios & alios infer. collatores etiā ad patronorū commodū præsentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiusmodi expresse, siue occulte, ac de Iure pręsumpto, & alias cōtra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusq. roboris, vel momenti fore, neque cuiquā suffragari, sed Eccl. Mon. Dignitates, ac alia benef. huius modi ipso iure vacare, ac nostræ, & Sedis Apost. dispositioni reseruata fructusque, & pensiones Cameræ Apost. applicatos

ne,qnicquid secus contingerer attentari. Quemadmodum confectis super his literis suis plenius continetur. Verumtamen, propter improbas multornm cupiditates, prædicta, quæ ad purgandam hac pernicie Ecclesiam,& animarum salutem ab ipso prędecessore edita sunt,in multis deprehendimus viam aperuisse grauius delinquendi, siquidem cum frequentibus plurium quærelis pridem concitati, quod iudices in causis huiusmodi confidentiarum expediendis remissiores essent,omnes,& singulas causas ipsas vbicunque,& inter quoscunque motas ad nos aduocauissemus, ac omnimodam huiusmodi causarum præsentium.& futurarum rerumque omnium ex ipsis resultantium cognitionem nobis, & successoribus nostris reseruauissemus,& super quibusdam coram nobis processum fuisset, varijs inde,nec leuibus coniecturis intelleximus,vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse, sed in plerisque causis præsumptiones,& coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere, eiusq. rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidẽtias exercebãt, vbi cognouerunt obstructam veritatem propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipsas,contempta constitutione prædicta, Ecclesias, Monasteria,& beneficia sic recepta, vt prius retinere, alios fructus,pensiones,&alias res accipere:alias, eorum exemplo, ad similia, & grauiora fidentius commoueri: Multi enim, ipsa beneficia iure retinere nequeuntes, alij,ne cogantur ad sacros ordines,ad residentiam, ad incedendum in habitu Clericali, vt ad bellum proficiscantur,vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agant,aut defendãt,alij,propter crimina incapaces; quidam,vt,purgato delicto, vel absolutione consecuta, illa repetant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum, aut eis ministrantur,aut quibus ipsi statuunt,sæpe laicis, & inhabilibus; Plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiã cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam num infantibus, aut nasciturisasseruent, facto interdum circuitu retrocessionis cũ reseruatione fructuum,& aliarum rerum, aut accessu,præsertim ab illis,qui pręstandorũ iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes: alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare resugientes, aut mere laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurant,vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus,seu pensiones capiant eorumdem, alij sue faciant ministrari. Alia item per multa eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rernm diuinarum punitas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus derumpitur,& imminens patratur exitium animarum. Quare nos,volentes periculosam talium audaciam noui inris subsidio cohibere,præsentium auctoritate statuimus,vt,si quis,quacunqne auctoritate,Ecclesiam, vel Monasterium, ant aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque ex resignatione, vel cessione cuiuscunque personæ simpliciter, aut cũ circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu,eriam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, etiam in euentum regressus,vel accessus,eidem dimittenti,vel alteri postea conferatur,aut illius fructus,vel eorum pars alij,vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem,hæc Confidentia censeatur. Itidẽ, si ordinarius, vel alius collator contulerit ante hac,aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacãs, ea conditione tacita,vel expressa, vt postea in alterum, pro arbitrio Collatoris, seu alterius cuiuscunq. contra iuris communis ordinationem, disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius, vel partẽ ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis,aut alterius relinquat,& remittat,seu pensionem illi,vel illis,quem, vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium scripto,aut verbo iusserit,seu significauerit,persoluat,& pariter si a patruno,etiã laico,vel alteri præsentatori,seu electori contigerit,aut contingat id fieri. Ad hæc, si Clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem, vel cessionem alicu-

ius extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel aljo beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem, vel ceden tem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud, ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit, fuerit ve concessus. Postremo, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispen satum est, denuo recepe rit, quacumque auctoritate, Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusq. huiusmodi literis prædictis comprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit amissum. Ad probandum vero plene confidentiarũ abusum, inter alias etiam hę pręsumptiones, & coniecturæ habeantur legitimę videlicet. Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessionẽ, se se in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis, ipsos, aut partem aliquam remiserit eorumdem. Si recipiens beneficium constituerit dimittentẽ, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit; simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factę fuerint. Denique, si quis pro concessione alicui facta quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu aljos intercesserit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiã simplicis donationis titulo, perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quãdocumque: Testes autem de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, Pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Cæterum criminosi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed, ne quisquam, etiam vana fiducia fetius, non intendendi contra se iudicij, in crimine perseueret, vtq. hoc malum grauioris censuræ stimulo vsque quaque prohibeatur, omnes, & singulos, qui hucusque Ecclesias Monasteria, & beneficia, fructus, pensiones alias ve res, intercedente hoc confidentiæ vitio, receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes, celeri dimissione sibi prospexerint, & quicquid tale admiserint in futurum, etiam omnibus, & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs, dignitatibus, administrationibus officijs, & beneficijs obtentis quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus, nec non fructibus pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & alijs officijs temporalibus præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus; & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quam à Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim, aduocatione causarum huiusmodi, & reseruatione cognitionis illarum, rerumq. omnium inde emergentium, nobis, & prędictis successoribus, vt prędictum est facta, causis illis dumtaxat exceptis, quæ iam coram nobis pendere noscuntur, ac etiam ijs, quas nomine Ecclesiarum, & Monasteriorum, quorum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut debet; itemque contra Ordinarios collatores, Episcopos & alios superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, vti iam alijs nostris literis statutum est, audiẽdis, decidẽdis, & terminandis, harum serie prorsus relaxata, de-

ta, decernimus, ita deinceps quoscumq; iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & ipsorum cuicumque quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, interpretari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, quicquid secus in prædictis per quoscumque quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum Ordinarijs districtius iniungimus, vt in suis quisque Ecclesijs, Ciuitatibus, Dioecesibus, & locis, etiam exemptis, ad prædicta studiose attendant, & quatenus illis relaxaolmus, in delinquentes seuerę animaduertant, si Diuinæ Maiestatis iudicium, dictæque Sedis censuram voluerint euitare. In cœteris vero causis, & negotijs, nobis, & pędictis successoribus exceptis, eosdem locorum Ordinarios præsentium auctoritate delegamus vt, gratia, et fauore postpositis, pro se quisque, cum venerit vsus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suoque Inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prædictam Sedem quam primum transferãt, vt nos, & prædicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis prædictos omnes, & quoscumque alios etiam exemptos, etiam per edictum publicum, constito prius summarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos accessu citandi, & monendi, eisq. ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscumque, ne prædictorum executionem quoquomodo impediant, vel alias in illis se se interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdemque, ac alios contradictores, & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia oportuna compellendi auxilium brachij sæcularis, quandocumque opus erit, inuocandi, cæteraque in prædictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Non obstan. fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædecesso ris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijsque Apostolicis Constitutionibus, & ordinationibus, quodque Episcopis Collatoribus & Prælatis prędictis etiam Cardinalibus, vel quibuluis alijs communiter vel diuisim a prædicta sit Sede indultum vel imposterum indulgere contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari aut contra indulta huiusmodi ad iudicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto huiusmodi mentionẽ & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorũ existant, per quę præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, effectus præsentium ant attributæ prædictis ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitium vel executio impediri valeat quomodocumque vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, cæterisque contrarijs quibuscumque, literis prædecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem, vt præsentium exempla, etiam impressa, edantur, eaq. notarij publici manu, & cuiuscumq. Curiæ Ecclesiasticæ eiusve Prę lati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra vbique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo.

4. Constitutio ista † Pij v. est proculdubio rigorosa nimis atque terribilis, sed huiusmodi rigor tunc nempe necessarius erat, quando confidentiæ crimen sic vbique locorum vagabatur, vt omnibus fere pro non crimine haberetur; Hodie autem cum propter sancitas pœnas confidentia non sic laxis committatur habenis, imo perpauci sint qui huiusmodi vitio laborent, communis omnium opinio fuit hanc Pij v. constitutionem in quibusdam iuri communi repugnantibus capitibus reformandam, & iam sub Gregorio xiij. fæl. mem. de hoc tractatum fuit sed nil conclusum: Postea sub Sixto v. fæl. rec. pluries similiter de hoc fuit dictum necnon commissum duobus Rotæ Auditoribus, vt ex illa quæ reformanda viderentur capita elicerent, sed Sixto morte præuento res adnihilum deducta. Demum cum S. D. N. Clemens VIII. Vt septimi Decretalium compilatio ex sacro-

rum Florentin. Lateranen. vltimi, ac Tridentin. Conciliorum textibus & summorum Pontificum constitutionibus per proprios titulos diuisis atque dispositis non intermitteretur iusserit, tres iam fere anni circa illam consumpti, congregatis vnaquaque hebdomada doctissimis pluribus viris; coram Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Cardinali Pinello, doctrina, prudentia, & experientia claro, assistentibus etiam Illustrissimis & Reuerendissimis DD. S. R. E. Cardinalibus Eruditissimis Matthaeio, & Ascanio Columna; huic autem Congregationi cum & ipse interessem, fuit interdum tractatum de hac Pij v. constitutione, & vt compilationi immisceretur (sed reformata) conclusum. Sed tandem cum multi multa dixissent super hoc, censuit Congregatio vt sub his sequentibus verbis apponeretur, & sic ego curam gerens vt Septimus Decretalium huiusmodi ad ostendendum tantummodo imprimeretur, illam sic apponi curaui sub lib. 5. tit. de sim. c. 5. Nunc Deum optimum rogandum censeo, vt S. D. N. tam vtile quod extat opus totq. laboribus perfectum non sinat occultum sed in lucem emittat, reor enim non minorem illa allaturum vtilitatem, quam attulit Decretalium compilatio sub Gregorio IX. Sexti sub Bonifacio VIII. Clementinarumque sub Clemente V. Hoc enim opus non vtile quidem solum, sed necessarium videtur vt in lucem emittatur, inter tot enim summorum Pontificum constitutiones tribus voluminibus dispositas, multae sunt peculiares, nonnullae superfluae, plurimae abrogatae, reiectae aliquae: Sperandum igitur est S. D. N. tanta cum vigilantia, prudentia, ac sanctitate Vniuersalis Ecclesiae ad gubernationem incumbentem non passurum vtillimum necessariumque huiusmodi opus clam esse, eoq. magis quia Illustris. Card. Pinellus, qui magnopere in eo elaborauit id eidem S. D. N. memorare non desistet. Interea hic subijciam tenorem compilationis huius constitutionis Pij v.

5 Quamquam † fel. rec. Pius iv. sapienter prouidit ad tollendā fiduciariae mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorū corruptelam, comperimus tamen plerosque huius criminis probandi difficultate confisos non desistere id patrare.

Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere; praesentium auctoritate statuimus, vt siquis quacumque auctoritate Ecclesiam vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumq. ex resignatione, vel cessione cuiuscumq. personę simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, receperit, vt illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars illi, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur, ex eisdem haec confidentia censeatur.

Itidem si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio Collatoris seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationē disponatur, siue vt de eo prouisus fructus illius, vel partem ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem, vel quos idem collator aut cedens, vel alias per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat & pariter si a patrono etiā laico, vel alteri praesentatori, seu electo ri contigerit, aut contingat id fieri.

Ad haec si a solutione iurium ipsius Camerę, vel etiam Cancellarię Apostolicae exemptus post resignationem, vel cessionem alicuius extranei de Ecclesia Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam & admissam illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem modico spatio interiecto veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit aut rettocedat in futurum & ex illa retrocessione fructus Ecclesiae seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit fuerit ve concessus.

Postremo si quis crimine aliquo absolutus aut cum quo super irregularitate dispensatum est denuo receperit quacūque auctoritate Ecclesiam Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum,

quod

quod ante, vel post commissum delictum aut contractam irregularitatem dimiserit in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta casusq. huiusmodi literis prædictis comprehendantur ac si illis speciatim expressi fuissent.

Ad probandum vero plene confidentiarum abusum inter alias etiam hę præsumptiones, & coniecturę habeantur legitime, videlicet. Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem seu cessionem captâque a successore possessionem, se in illa, vel illo, seu rebus illius per se, vel per alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorumdem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit simulq. expensę pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Denique si quis pro concessione alicui facta quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel aliũ, seu alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto etiã per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Testes autem duo singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas. Plures que huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis.

Cœterum Criminosi, & cœteri omnes qui ad prohibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt ad prædicta omnia admittantur.

Vt hoc malum grauioris censuræ stimulo vsquequaque prohibeatur omnes & singulos qui Ecclesias Monasteria Beneficia, fructus pensiones aliasve res intercedente hoc confidentię vitio receperint etiam omnibus & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs dignitatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs obtentis', quæ reseruata esse volumus necnon fructibus pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis præsentium auctoritate priuamus & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidiũ excõmunicationis sententia innodamus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam a a Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Et Die 7. Augusti 1593. compilatio placuit omnibus: fuit tãdem dictum quod fiat verbum cum S.D.N. circa quattuor coniecturas positas per Pium v. in versiculo ad probandam, nam melius esset illas tollere & remittere hoc sub dispositione iuris cõmunis. Et in hac compilatione sunt sublata illa verba sola dimittẽtis intẽtione, & est sublatũ vt testes singulares singulas probare valeant coniecturas.

Et ex his sic absolutus iste tractatus de cõfidentijs beneficialibus ad laudẽ omnipotentis Dei, gloriosissimæ B. Mariæ semper Virginis, ac Beatorum & Sanctorum Io. Baptistæ, & Francisci de Paula Protectorum, cuius omnia dicta submitto correctioni Sedis Apostolicæ, & scripta esse volo præmissa protestatione de qua per Card. Parisium cons. 68. num. 427. vol. 4. & vos lectores attendite alios vtilissimos tractatus quos magno cum labore perfeci ad laudem prædictorum, & vtilitatẽ communem, illosq. quam primum imprimere faciam.

FINIS.

INDEX LOCVPLETISS. MATERIARVM,

Decisionum, Quæstionum, Memorabilium, ac Omnium, quæ continentur

IN HOC TRACTATV DE CONFIDENTIIS Excellentissimi, & Præclariss. I. C.

D. FLAMINII PARISII EPISCOPI BITONTINI,

ET NVPER IN ALMO VRBIS GYMNASIO Iuris Pontificij interpretis eminentissimi.

A

Adm-

C

Dd 2 Con-

Fraus

Inhabiles

L

M

Media-

N

O

P

Præ-

Q

Tacen-

T

Virtuti

F I N I S.

Regeſtum.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes ſunt terniones præter ✶ quod eſt duernio, & E e quod eſt quadernio.

R O M AE,

Ex Typographia Gulielmi Facciotti.

M. D. X C V.

Registrum.

*ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.
AaBbCcDdEe.

Omnes sunt terniones praeter * quod est duernio, & Ee quod est quadernio.

R O M A E,
Ex Typographia Gulielmi Facciotti.
M. D. X C V.